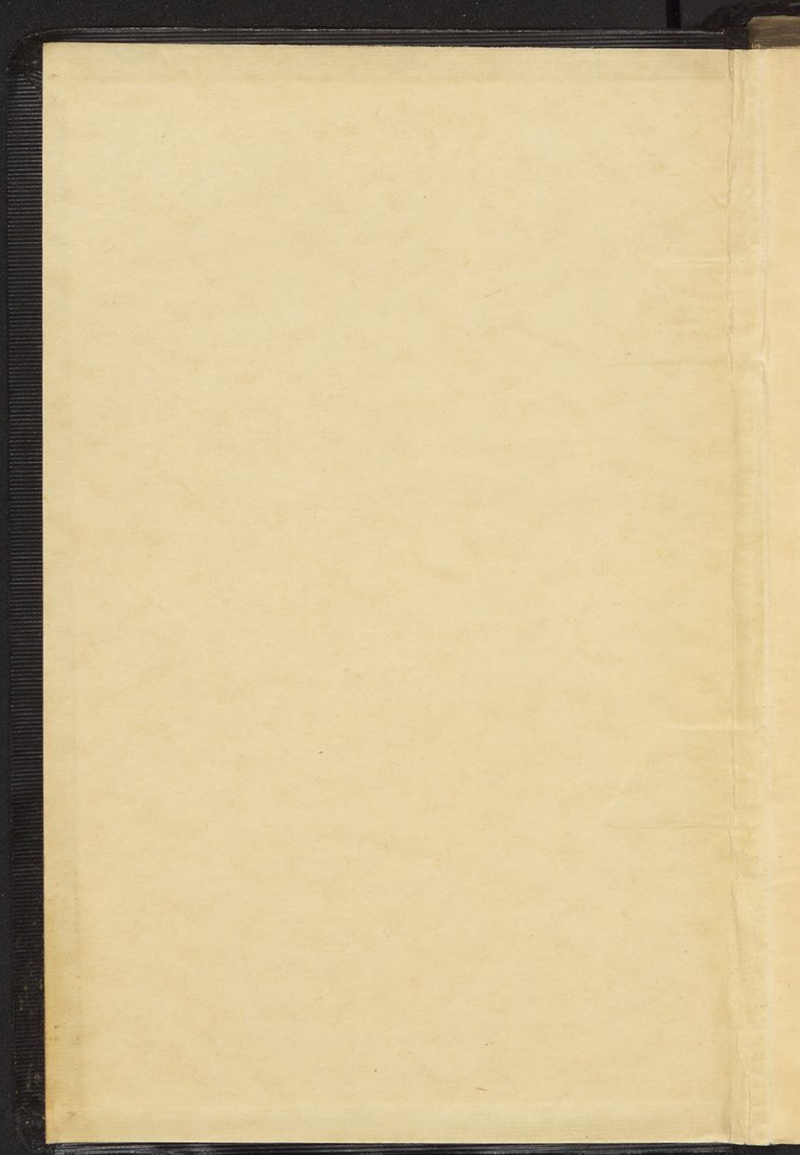

73605

33.

Zakoni in uredbe

XXXIII. zvezek

Zakon o obrtih

(ob. z.)

**Druga, popolnoma pregledana in popravljena,
s pripombami in stvarnim kazalom
opremljena izdaja**

Priredil
Rudolf Sterle
kas. sodnik v p.

V Ljubljani 1933

Založila in natisnila tiskarna Merkur d. d. v Ljubljani
(Predstavnik tiskarne O. Mihálek)

73605

Dar. mr. Holovšek J.
20. II. 1946

Vsebina

Stran

Uvodne odredbe	1
--------------------------	---

PRVI DEL.

Izvrševanje obrtov.

I. poglavje.

Pogoji za samostojno izvrševanje obrtov . .	10
---	----

II. poglavje.

Posebne odredbe za izvrševanje poedinih obrtov.

Prvi oddelek. — Trgovinski obrti	24
Drugi oddelek. — Rokodelski obrti	27
Tretji oddelek. — Industrijski (tvorniški) obrti	36
Četrti oddelek. — Gradbeni obrti	37
Peti oddelek. — Elektrotehnični obrti	47
Šesti oddelek. — Obrti, za katere je treba dovolitve . .	51

III. poglavje.

Izdajanje pooblastitev in dovolitev za izvrševanje obrtov.

Prvi oddelek. — Postopanje oblastev	85
Drugi oddelek. — Pristojnost oblastev	90

IV. poglavje.

Izdajanje posebnih odebritev za postavljanje delavnic in naprav.

Prvi oddelek. — Postopanje oblastev	94
Drugi oddelek. — Pristojnost oblastev	106

V. poglavje.

Vzdrževanje obrtov.

Prvi oddelek. — Obrti s stalnimi poslovališči (lokali) . .	107
Drugi oddelek. — Obseg pravice, izvrševati obrt, in način izvrševanja te pravice	115
Tretji oddelek. — Odpiranje in zapiranje lokalov	124
Četrty oddelek. — Razprodaje	127

VI. poglavje.

Prestanek obrtov	131
----------------------------	-----

VII. poglavje.

Obrti brez stalnega bivališča (lokala) . .	133
--	-----

VIII. poglavje.

Sejmi in tržni dnevi	139
--------------------------------	-----

IX. poglavje.

Ugodnosti za povzdigo delavnosti v državi .	142
---	-----

DRUGI DEL.

Pomožno osebje.

I. poglavje.

Občne odredbe o pomožnem osebju . . .	148
---------------------------------------	-----

II. poglavje.

Učenci (vajenci).

Prvi oddelek. — Pravna razmerja učencev (vajencev) . .	170
Drugi oddelek. — Posebne odredbe za učence, ki delajo v rokodelskih obrtih (pomočniški izpiti)	184
Tretji oddelek. — Strokovne nadaljevalne šole	189

III. poglavje.

Pomočniki.

Prvi oddelek. — Poslovne knjižice	193
Drugi oddelek. — Posebne odredbe za pomočnike, ki dela- jo v rokodelskih obrtih (mojstrski izpit)	196
Tretji oddelek. — Posebni izpiti	200

IV. poglavje.

Trgovinsko in ostalo višje pomožno osebje	201
---	-----

V. poglavje.

Posebne odredbe za industrijska (tvorniška) podjetja	209
---	-----

VI. poglavje.

Razsodniški odbor za reševanje sporov iz službenih razmerij med imetniki obrtov in pomožnim osebjem	211
--	-----

TRETJI DEL.

Strokovne organizacije.

I. poglavje.

Prisilne združbe trgovcev in obrtnikov.

Prvi oddelek. — Občne odredbe	218
Drugi oddelek. — Ustanovitev združbe	224
Tretji oddelek. — Ustroj združbe	226
Četrti oddelek. — Imovina združbe	233
Peti oddelek. — Zavarovanje članov	234
Šesti oddelek. — Razsodniški odbori za reševanje sporov iz službenih razmerij	235
Sedmi oddelek. — Pomočniški odbori	235
Osmi oddelek. — Nadzorstvo nad združbami	236
Deveti oddelek. — Prestanek združbe	238

II. poglavje.

Združba industrijecev	238
---------------------------------	-----

III. poglavje.

Okrožni odbori obrtnih združb	240
---	-----

IV. poglavje.

Zbornice	240
--------------------	-----

ČETRTI DEL.

Prekrški, kazni, postopanje in instance.

I. poglavje.

Prekrški in kazni	244
-----------------------------	-----

II. poglavje.

Postopanje.

Prvi oddelek. — Upravno postopanje	250
Drugi oddelek. — Kazensko postopanje	251

III. poglavje.

Instance in nadzorstvo	253
----------------------------------	-----

PETI DEL.

Prehodne in končne odredbe.

I. poglavje.

Prehodne odredbe	255
----------------------------	-----

II. poglavje.

Končne odredbe	283
--------------------------	-----

Stvarno kazalo	285
--------------------------	-----

Uvodna beseda

Število stanov in oseb, ki jim obrtni zakon ureja pridobitno delavnost in življenski obstanek, je zelo veliko. Temu primerno je bilo veliko tudi zanimanje za obrtni zakon, tako, da je še pred dnem 9. marca 1932., ko je zadobil obvezno moč, izšel v dveh samostojnih prevodih in nakladah, ki sta pa obe v razmeroma kratkem času pošli.

Kakor poroča dnevni tisk, se pripravlja novelizacija obrtnega zakona. Vendar pa po izjavah z uradnih mest ta ne bo prinesla pomembnih izprememb, marveč se bo omejila na najneobhodnejšo mero, predvsem pa na redakcijske popravke in popravke tiskovnih pogreškov, ki so pa v tej izdaji tudi že popravljeni, odnosno označeni. Zato se je založništvo »Zbirke zakonov in uredb« kljub nameravani novelizaciji zakona odločilo za drugo, predelano izdajo.

Namen te izdaje je, podati interesentom pregledano in popravljeno besedilo zakona, ker se v prvih izdajah ob takrat umevni naglici kljub vsej skrbnosti ni bilo mogoče izogniti pogreškom. Zakon je obširen in obsega veliko odredb, katerih pregled je zelo težaven. Da se ta preglednost olajša, so dodane tej izdaji pripombe in izčrpno stvarno kazalo. Velikemu delu pripomb pa je namen, olajšati iskanje v tej snovi veljavnih zakonov, uredb, pravilnikov in navodil, ki jih obrtni zakon ne

omenja ali ki jih izrečno vzdržuje v veljavi, ter na njegovi podstavi izdanih predpisov. Vsi ti predpisi se navajajo v pripombah z izpiski ali pa le po naslovih in mestih, kjer jih je poiskati. Podati njihovo popolno besedilo že zbog obsega ni bilo mogoče in bi bilo tudi splošni preglednosti snovi v kvar. Vse te predpise namerava založba izdati zbrane v knjižicah po sorodnih strokah, da omogoči vsakomur nabavo zgolj tiste zbirke predpisov, ki zadeva njegovo in pa sorodne stroke.

Sedanja knjiga obrtnega zakona upošteva razen zakona tudi vse na njegovi podstavi izdane predpise, ki so izšli v »Službenih novinah« in bili objavljeni tudi v »Službenem listu kr. banske uprave Dravske banovine« do konca novembra 1933.

Pripombe so prirejene predvsem za potrebe interesentov v Dravski banovini. Z istega vidika je sestavljen tudi izbor podatkov.

Taksni, pristojbinski in trošarinski predpisi, ki se pogosto izpreminjajo, a posegajo v snov tudi stvarno, ne samo finančno, se naj poiščejo v zakonu o taksah (XXV. zvezek zbirke »Zakoni in uredbe«, Ljubljana 1932.), v taksnem in pristojbinskem pravilniku (XXVI. zvezek navedene zbirke); dalje (zlasti) v zakonu o državni trošarini, Sl. l. št. 151/25 iz l. 1930., izpr. in dop. št. 39/6 iz l. 1931., št. 337/33 in 564/67 iz l. 1932., in v trošarinskem pravilniku, Sl. l. št. 193/32 iz l. 1930., izpr. in dop. št. 486/55 in 669/82 iz l. 1932.

Doslej v posebnih knjižicah izdana dela obravnavajo le poedine predmete in poglavja, ne pa celotne snovi obrtne zakonodaje. Ta so:

dr. Stojan Bajič, Delavsko in nameščensko pravo, Ljubljana, 1933., podaja komentar k §§ 206. do 251. in 324. do 342. ob. z.;

dr. Avguštin Reisman, Delovno pravo, 2. izdaja, Maribor 1933., razlaga socialne zakone v službenem razmerju;

Vladimir Pfeifer, Važnejše določbe zakona o obrtih (z dne 5. novembra 1931.) za službodavce in službojemnike, Ljubljana 1932.; prirejeno po hrvatskem priročniku prof. Stj. A. Marčiča.

Od specialnih zbirk v gorenjem smislu:

dr. Lovro Bogataj, Cestni promet, XXIX. zvezek »Zakonov in uredb«.

Želeti je, da čimprej izidejo še poslednje uredbe, pravilniki in navodila, ki jih obrtni zakon napoveduje, in da tako izginejo ostanki prejšnjega zakonodajstva dokončno ter se ustvari obrtnemu pravu trdna podstava, na kateri bi se širše in globlje uveljavilo ter razmahnilo tudi domače slovstvo v tej važni veji pravnega območja.

Prireditelj.

Kratice

§ s številko brez pristavka pomeni paragraf v obrtnem zakonu.

ces. = cesarski.

čl. = člen.

dež. zak. = deželni zakonik (za Koroško, Kranjsko, Štajersko).

dop. = dopolnitve, dopolnjeno.

drž. zak. = državni zakonik za kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

gl. = glej.

izpr. = izpremembe, izpremenjen.

k. z., kaz. zak. = kazenski zakonik za kraljevino Jugoslavijo z dne 27. januarja 1929., izpremenjen in dopolnjen z zakonom z dne 9. oktobra 1931. (Besedilo poedinih paragrafov se navaja po izdaji noveliranega kazenskega zakonika, ki sta jo priredila dr. Metod Dolenc in dr. Rudolf Sajovic, Ljubljana, 1932.)

kranj. = kranjski.

ob. z. = zakon o obrtih.

odz. = občni državljanski zakonik z dne 1. junija 1811., št. 946 zb. p. z., v besedilu treh delnih novel. (Besedilo poedinih paragrafov se navaja po prevodu, ki sta ga priredila Božidar Bežek in Fran Regally, Ljubljana 1928.)

ogz. = občni grajski zakonik, gl. odz.

popr. = popravek, popravljeno.

prim. = primerjaj.

prip. = pripomba.

Sl. l. = Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani (od dne 13. maja 1930.).

Sl. n. = Službene novine kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, odn. kraljevine Jugoslavije.

str. = stran.

štaj. = štajersko.

tč. = točka.

TOI = kratica v nazivu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Ur. l. = Uradni list (narodne vlade SHS, odn. deželne vlade za Slovenijo, odn. pokrajinske uprave za Slovenijo, odn. ljubljanske in mariborske oblasti — do dne 3. maja 1930.).

zb. j. zk. = zbirka justičnih zakonov.

Dodatek med tiskom

K § 1., pripombi 8. — Zakon o zapisniku, ki se nanaša na amendemente v členih 3., 5., 7., 15., 34., 37., 41., 42. in na končne odredbe konvencije, s katero se ureja zrakoplovstvo z dne 13. oktobra 1919., zaključenem in podpisanim v Parizu dne 15. junija 1929., kakor tudi o zapisniku, ki se nanaša na amendemente v členih 34. in 40. konvencije z dne 13. oktobra 1919., s katero se ureja zrakoplovstvo, sklenjenem in podpisanim v Parizu dne 11. decembra 1929., z dne 31. marca 1931., Sl. n. št. 162/XLV/461; ratifikacije Sl. n. št. 174/XLIX/525. — Izmena znakov državljanstva nevojaških zrakoplovov, vpisanih v imatrikulacijski register nevojaških zrakoplovov kraljevine Jugoslavije z dne 19. avgusta 1933., V C br. 2253, Sl. n. št. 191/LVII/579. — Zakon o zrakoplovni konvenciji in protokolarnem dodatku med kraljevino Jugoslavijo in republiko Avstrijo, sklenjenem dne 14. oktobra 1932., z dne 8. avgusta 1933., Sl. n. št. 203/LXI/598. — Ratifikacija Holandije o mednarodni konvenciji za izenačitev izvestnih pravil zračnega prometa (Varšava dne 12. okt. 1929. — Sl. n. št. 124/XXXVII z dne 5. junija 1931.) z dne 6. septembra 1933., Sl. n. št. 210/LXIII/625. — Navodilo za uporabo pogodbe, sklenjene med kraljevino Jugoslavijo in Društvom za zračni promet d. d. (Društvo za vazdušni saobračaj a. d.) v Beogradu, ki je odobrena z odločbo ministrskega sveta V. K. br. 376/1933, z dne 27. septembra 1933., št. 26.302/IV, Sl. n. št. 237/LXIX/679. — Navodilo za uporabo pogodbe med kraljevino Jugoslavijo in Mednarodnim društvom za zračno plovitev (Cidna) v Parizu, ki je odobren po ministrskem svetu z odločbo B. K. br. 327 dne 20. aprila 1933., z dne 27. septembra 1933., št. 26.303/IV, Sl. n. št. 237/LXIX/680. — Dopolnitev pravilnika za mednarodni zračni promet civilnih zrakoplovov nad ozemljem kraljevine Jugoslavije z dne 9. oktobra 1933., V. k. br. 802, Sl. n. št. 247/LXXI/716.

K § 7., pripombi 1. — Z Rumunijo gl. sedaj zakon o.... konvenciji o opravljanju obrtov.... z dne 8. septembra 1933., Sl. n. št. 213/LXIV/634, str. 1115—1117.

K § 35., pripombi 1. — Norme: za označanje regulacijskih načrtov za naselja z dne 15. februarja 1933., M. Gr. št. 2000, Sl. n. št. 71/XXI/207, Sl. l. št. 607/95; za tlačene dele konstrukcij z dne 30. marca 1933., št. 34.545/32, Sl. n. št. 144/XLI/431, izpr.

z dne 8. julija 1933., št. 15.769, Sl. n. št. 174/XLIX/528, in z dne 19. septembra 1933., št. 24.380, Sl. n. št. 218/LXVI/661; za nabavo, jemanje ogledkov in preizkušanje asfaltnega bitumna za površinsko obravnavo in asfaltne kolovoze (vštevši asfaltne emulzije) in za dodatek cestnemu teru z dne 19. aprila 1933., M. g. br. 10.504, Sl. n. št. 144/XLI/432, izpr. z dne 18. julija 1933., št. 18.929, Sl. n. št. 182/LIV/548; za dela pri izdelavi tlaka iz kamena in iz lesa z dne 31. maja 1933., M. g. br. 29.130/32, Sl. n. št. 144/XLI/433; o sestavi in preizkušanju asfaltnih snovi za zalivanje tlaka v vrstah in malih kock z dne 25. avgusta 1933., Sl. n. št. 227/LXVIII/672. — Predpisi: za dopustna naprezanja lesa v stavbarstvu z dne 20. junija 1933., št. 15.579, Sl. n. št. 182/LIV/546; za izvajanje betonskih gradb z dne 31. maja 1933., št. 34.544/32, Sl. n. št. 182/LIV/547. — Pojasnilo banske uprave o taksah za gradbeno in za uporabno dovoljenje z dne 27. oktobra 1933., V-No. 4978/1, Sl. l. št. 564/88.

K § 91., pripombi 1. — K temu pravilnik o uporabi in izvrševanju ukrepov za zaščito zoper živalske kužne bolezni in za njih zatiranje z dne 28. aprila 1931., št. 19.161/IV, Sl. n. št. 102/XXXI/225, Sl. l. št. 666/85, izpremenjen v odstavku o slinavki in parkljevki z uredbo o zatiranju slinavke in parkljevke (*aphthae epizooticae*) z dne 4. avg. 1933., št. 50.500/IV, Sl. n. št. 227/LXVIII/665, s prilogo (navodilo za razpoznavo teh bolezni), je objavljen v Sl. n. št. 227/LXVIII/666, Sl. l. št. 601, 602/94.

Mi

ALEKSANDER I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Jugoslavije,
predpisujemo in proglašamo na predlog Našega ministra
za trgovino in industrijo in po zaslišanju predsednika
Našega ministrskega sveta

zakon o obrtih.

(ob. z.)*

Uvodne odredbe.

§ 1.

(¹) Pod odredbe tega zakona spada vsako redno in samostojno in ne prepovedano pridobitno poslovanje¹.

(²) Kolikor ni odrejeno drugače, ne spadajo pod ta zakon:

1. kmetijsko proizvodnjanje (poljedelstvo, živinoreja, perutninarstvo, sadjarstvo, vinogradništvo, zelenjadarstvo, cvetličarstvo, čebelarstvo, gojenje sviloprejk, lov², ribarjenje po sladkih vodah)³ in gozdno proizvodnjanje (gojenje in prodajanje lesa iz lastnih gozdov) kakor tudi njih postransko poslovanje in njih postranska podjetja, če se v njih predelujejo v manjšem obsegu lastni proizvodi;

2. rudarstvo in rudniške naprave, kolikor spadajo pod odredbe rudarskega zakona⁴;

3. državni monopoli (tobak, sol, vžigalice, cigaretni papir, petrolej)⁵ in regalije (pošta, telegraf, telefon, kovnice denarja),⁶ nadalje izdelovanje, uvažanje, izvažanje in prodajanje smodnika, strelnih vrvic, raznesil in ostalih razpočnih zmesi, vojaškega orožja in njegovih delov, kakor tudi uvažanje nevojaškega orožja in njegovih delov⁷;

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 9. novembra 1931., št. 262/LXXXI/558.

4. podjetja za pomorsko plovitbo in pomorsko ladjarstvo, kolikor je urejeno s posebnimi zakoni, in ribarjenje v morju;

5. zračni promet⁸;

6. železniška podjetja⁹, razen malih in industrijskih železnic, brodarška podjetja in njih pomožna podjetja in delavnice, ki delajo za potrebe njih prometa;

7. prevažanje z brodi in drugimi plovnimi objekti od brega do brega na plovnih rekah, jezerih in prekopih¹⁰;

8. pridobitna dela v vojaških zavodih in delavnicah, v javnih človekoljubnih, vzgojevalnih in poboljševalnih zavodih, v zavodih za izvrševanje kazni na prostosti¹¹ in v zavodih za izvrševanje očuvalnih odredb¹², če ne delajo po naročilu in za javno prodajo;

9. zasebni pouk, zasebne šole in podobni zavodi z učnim značajem;

10. delovanje književnikov in umetnikov in avtorska založna pravica¹³;

11. znanstvena predavanja, umetniške predstave in umetniški koncerti, izvzemši kinematografe;

12. delo cirkusov, menežarij, nihalk, vrtiljakov, srečolovov (iger na srečo) in podobno;

13. delovanje advokatov¹⁴, kazenskih branilcev¹⁵ in javnih beležnikov (notarjev),¹⁶ delovanje pooblaščenih inženjerjev in arhitektov,¹⁷ izvzemši dela, ki spadajo pod ta zakon (§ 35.), kakor tudi delovanje geometrov¹⁸;

14. delovanje zdravnikov¹⁹ in živinozdravnikov,²⁰ zobnih tehnikov,²¹ babic,²² zavodov za klinične preiskave, za zdravljenje in negovanje bolnikov, porodnišnice in delo lekarn,²³ kolikor se omejuje izključno na prodajo zdravil in zdravilnih specialitet^{23 a};

15. izdajanje in razširjanje periodičnega tiska;²⁴

16. oddajanje prenočišč, jedit in pijač v planinskih kočah na visokih gorah, če se opravlja ta posel za račun turističnih ali človekoljubnih ustanov ali brez težnje za zaslužek;

17. hišna delavnost, ki jo opravlja poedinec samostojno po krajevnih običajih poleg lastnega hišnega gospodarstva brez pravice, sprejemati naročila, sam ali

s pomočjo rodbinskih članov v prostorih svojega stanovanja; v katerih teh primerov se smejo tudi naročila sprejemati, odloči ban po zaslišanju zbornice.

(³) Kolikor s tem zakonom ni izrečno drugače odrejeno, se njegove odredbe ne uporabljajo na gospodarske zadruge,²⁵ če omeje svoje poslovanje na svoje zadrušnike, ne razdeljujejo dobička, ne dajejo članom upravnega in nadzorstvenega odbora tantijem, če se njih rezervni zakladi nikakor ne smejo porazdeliti med zadrušnike in če na deleže vobče ne plačujejo obresti ali plačujejo samo omejene obresti, ki ne presegajo 6%.

(⁴) Podjetja, ki se s pooblastitvijo monopolnih oblastev bavijo s proizvodanjem ali s trgovino monopolnih predmetov²⁶, spadajo pod ta zakon in morajo izpolnjevati vse pogoje, ki jih ta zakon za izvrševanje obrta določa. Izjeme od te obveznosti uredi minister za finance sporazumno z ministrom za trgovino in industrijo.²⁷ Glede proizvodjanja delov za vojaško orožje in municijo, proizvodjanja in prodajanja strelnih vrvic, raznesil in ostalih razpočnih zmesi, kakor tudi glede prodajanja smodnika in uvoženega nevojaškega orožja in nevojaškega streliva in njih delov, kolikor se to odstopa zasebnikom, veljajo obstoječi posebni predpisi;²⁸ kjer se in kolikor se pa ti posebni predpisi sklicujejo na občne predpise, veljajo odredbe tega zakona.

K § 1. — ¹ Tu je določen pojem obrta. Da je poslovanje obrt po ob. z., je treba v pozitivno smer: da je poslovanje 1. pridobitno, t. j. s težnjo za zaslužkom, 2. samostojno, t. j. na lastni račun, 3. redno, t. j. načeloma in načrtoma trajno; v negativno smer pa: 4. da ni z zakonodajnimi odredbami prepovedano niti sicer zoper dobre šege. — Vendar je iz narodnogospodarskih in upravopolitičnih razlogov marsikatero takšno poslovanje izvzeto iz območja obrtnega zakona: gl. ostale odstavke § 1.

Vseh obrtov obrtni zakon nikjer ne našteva. Našteti so le: v § 23. rokodelski obrti; njih dopolnitev pa je možna po odst. (²) cit. paragrafa; v § 60. obrti, za katere je treba dovolitve; njih število se pa dá dopolniti in izpremeniti po odst. (²) tega paragrafa in se je v tem že predpisala dovolitev za tiskarski, litografski ter ksilografski obrt in za pogrebna podjetja; v § 102. obrti, za katere je ban pristojen dajati dovolitve, v

§ 107. podjetja, ki je za njih postavitve treba posebnega postopanja po §§ 108. in nasl.

² Zakon o lovu z dne 5. decembra 1931., Služb. nov. št. 285 A/XCIV/697 (popr. št. 11/III/29 iz l. 1932.), Služb. list št. 84/7 (popr. št. 202/16) iz l. 1932.

³ Ribarski zakon z dne 18. avgusta 1888., drž. zak. št. 16, z naredbo o ribarskopolijskih določilih z dne 9. junija 1890., št. 1473/pr., dež. zak. za Kranjsko št. 17, in naredbo o napravi ribarskih okrajev istega dne in iste številke, dež. zak. za Kranjsko št. 18, Ur. l. št. 491/125, 492/125 in 493/125 iz l. 1927., razširjen s finančnim zakonom za l. 1927./1928. z dne 31. marca 1927., Sl. n. št. 73/XVI, Ur. l. št. 184/45, in veljaven za oblasti ljubljanske in mariborske županije.

⁴ Občni rudarski zakon z dne 23. maja 1834., drž. zak. št. 146.

⁵ Zakon o državnih monopolih z dne 5. decembra 1931., Sl. n. št. 285/XCIII/667, Sl. l. št. 70/6 iz l. 1932., izpr. § 21., odst. (1) po § 16., št. 1. finančnega zakona za l. 1933./1934., Sl. n. št. 74/XXIII/225, Sl. l. št. 223/34 iz l. 1933. — Monopolno kazensko postopanje z dne 4. aprila 1932., št. 14.643, Sl. n. št. 88/XXXVII/260 (popr. št. 102/XLV/322), Sl. l. št. 376/37. — Tolmačenje § 8., odst. (2), zakona o državnih monopolih z dne 21. julija 1932., št. 36.035, Sl. n. št. 192/LXXX/558, Sl. l. št. 586/69. — Uredba o samostalni upravi državnih monopolov kraljevine Jugoslavije z dne 25. oktobra 1932., Služb. nov. št. 254/XCVII/686, Sl. l. št. 54/8 iz l. 1933. — Pravilnik o fondu za pobijanje monopolnih kaznivih dejanj z dne 28. maja 1932., št. 21.480/I, Sl. n. št. 126/LVII/390, Sl. l. št. 508/58. Prim. pripombe 26 in 27 k § 1.

⁶ Zakon o pošti, telegrafu in telefonu z dne 16. julija 1931., P. T. št. 68.485 Sl. n. št. 170/LV/365, Sl. l. 388/59, izpr. zakon z dne 5. decembra 1931., Sl. n. št. 285/XCIII/660, Sl. l. št. 617/81.

O (kovanem) denarju gl. § 14., št. 5., in §§ 234. do 240. k. z. — Zakon o denarju kraljevine Jugoslavije z dne 11. maja 1931., Sl. n. št. 107/XXXII/230, Sl. l. št. 165/32; pravilnik o kovanju zlatnikov z dne 17. junija 1931., Sl. n. št. 139/XLVI/311, Sl. l. št. 328/51 (izpr. z dne 22. januarja 1932., Sl. n. št. 16/VII/43, Sl. l. št. 125/9, in z dne 9. februarja 1932., Sl. n. št. 30/XII/88, Sl. l. št. 170/14); zakon o kovanju drobiža po 10 par in 5 par iz kovine »game« z dne 30. decembra 1921., Sl. n. št. 238/XXXII iz l. 1922., Ur. l. št. 368/114; pravilnik (o kovanju narodnega zlatega denarja in) o kovanju drobiža (0.50, 1 Din in 2 Din) z dne 29. novembra 1924., Sl. n. št. 275/LVI, Ur. l. št. 366/116; zakon o kovanju srebrnega denarja po 10 in 20 dinarjev z dne 28. novembra 1931., Sl. n. št. 282/XCI/644, Sl. l. št. 596/79; zakon o kovanju srebrnega denarja (po 50 Din) z dne 14. avgusta 1932., Sl. n. št. 186/LXXVIII/528, Sl. l. št. 562/67; zakon o

dopolnitvi zakona o kontroliranju čistine izdelkov iz zlata, srebra in platine z dne 30. oktobra 1931., Sl. n. št. 262/LXXXI/561, Sl. l. št. 567/75; pravilnik o teži in čistini zlatega denarja (za nakit) z dne 5. julija 1930., Sl. n. št. 159/LIX, Služb. list št. 128/21.

⁷ Zakon o izdelovanju, uvažanju, izvažanju in prodajanju smodnika, raznesil in ostalih razpočnih zmesi, streliva in orožja z dne 21. septembra 1929., Sl. n. št. 228/XCII/468, Ur. l. št. 406/101. — Pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 12. marca 1930., Sl. n. št. 64/XXIII/132, Sl. l. št. 4/2. — Gl. tudi § 427. III/2.

⁸ Zakon o zrakoplovstvu z dne 22. februarja 1928., Sl. n. št. 50/XIII/75, Ur. l. št. 83/29, izpr. in dop. z dne 14. januarja 1930., Đ. br. 878, Sl. n. št. 18/VII/32, Ur. l. št. 127/29 iz l. 1929.-1930. — Zakon o konvenciji, s katero se ureja zrakoplovstvo, in o amandementih členov 5. in 34. te konvencije z dne 6. decembra 1926., Sl. n. št. 8/II/9 iz l. 1927., Ur. l. št. 66/21. — Zakon o konvenciji za izenačenje nekaterih predpisov o mednarodnem prometu po zraku, dodatnem zapisniku in zaključnem zapisniku druge mednarodne konference za privatno zrakoplovno pravo, sklenjenih in podpisanih v Varšavi dne 12. oktobra 1929., z dne 31. marca 1931., Sl. n. št. 124/XXXVII/267, Sl. l. št. 613/81. — Pravilnik o postopanju pri nezgodah v zrakoplovni službi in zavarovanju osebja pri službenem letenju z dne 10. junija 1926., Sl. n. št. 159/XLIII/195, Ur. l. št. 308/70 (popr. Sl. n. št. 177/XLIX/225, Ur. l. št. 326/74), dop. Sl. n. št. 97/XXIII/108 iz l. 1927., Ur. l. št. 205/50. — Pravilnik za mednarodni zračni promet civilnega zrakoplovstva nad ozemljem kraljevine Jugoslavije z dne 25. junija 1926., VO br. 8523, Sl. n. št. 152/XLI/179, Ur. l. št. 307/70, izp. in dop. Sl. n. št. 215/LXXXIV/593, Sl. l. št. 639/76 iz l. 1932. (Prim. tudi: Zakon o ustroju oddelka za zrakoplovstvo pri ministrstvu za vojsko in mornarico z dne 26. januarja 1922., F. Đ. br. 3924, Sl. n. št. 287 iz l. 1922., Ur. l. št. 5/2 iz l. 1923.)

⁹ Zakon o železnicah javnega prometa z dne 23. junija 1930., Sl. n. št. 162/LXI/362, Sl. l. št. 170/27. — Zakon o železniški imovini v eksploataciji ministrstva za promet z dne 28. februarja 1930., Sl. n. št. 62/XXII, Sl. l. št. 2/1, izpr. Služb. nov. št. 285/XCIII/673, Sl. l. št. 638/82 iz l. 1931., dop. in izpr. Sl. n. št. 75/XXIV/232 (popr. št. 82/XXV/253), Sl. l. št. 254/39 iz l. 1933.

¹⁰ Zakon o prevozu z brodi in drugimi plovnimi objekti z dne 30. marca 1922., Sl. n. št. 105/XVII, Ur. l. št. 232/77 (ki je pa po § 425/3 prestal veljati, kolikor se nanaša na prevoz z brodi in drugimi plovnimi objekti na neplovnih rekah, prekopih in jezerih — gl. § 60. 1/28).

¹¹ Zakon o izvrševanju kazni na prostosti z dne 16. februarja 1929., Sl. n. št. 47/XXI, Ur. l. št. 450/113. — Uredba o

organizaciji, uporabljanju in plačevanju delovne moči obsojen-
cev v kazenskih in drugih podobnih zavodih z dne 18. januarja
1930., št. 5295, Sl. n. št. 23/IX, Ur. l. št. 129/30.

¹² Uredba o izvrševanju očuvalnih odredb z dne 13. ja-
nuarja 1930., Sl. n. št. 17/VI/29, Ur. l. št. 125/28. — Razpored za
oddajanje oseb v te zavode z dne 29. decembra 1929., Sl. n.
št. 7/II, Ur. l. št. 97/21 iz l. 1929./1930. — O očuvalnih odredbah
gl. prip. ¹ k § 15.

¹³ Zakon o zaščiti avtorske pravice z dne 26. decembra
1929., P. br. 33.449, Sl. n. št. 304/CXXIX/629, Ur. l. št. 109/24
iz l. 1929./1930. (popr. Sl. n. št. 36/XIII, Ur. l. št. 150/33 iz
l. 1929./1930.), izpr. Sl. n. št. 151/L/330, Sl. l. št. 264/42 iz
l. 1931. — Pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 5. fe-
bruarja 1930., P. br. 4305 Sl. n. št. 52/XVIII (popr. 62/XXII),
Ur. l. št. 188/41 (popr. št. 200/43) iz l. 1929./1930. — Pravilnik
o ustanovitvi sveta strokovnjakov z dne 26. februarja 1930.,
P. br. 7333 Sl. n. št. 52/XVIII (popr. št. 62/XXII), Ur. l.
št. 189/41 (popr. št. 201/43) iz l. 1929./1930. — Naredba glede
dokaza o zastopanju avtorjev z dne 30. septembra 1931., Sl. n.
št. 239/LXXIV/506, Sl. l. št. 475/67. — Prim. zakon o tisku z
dne 6. avgusta 1929., čl. 17.

¹⁴ Zakon o advokatih za kraljevino Jugoslavijo z dne
17. marca 1929., št. 21.560, Sl. n. št. 65/XXVIII, Ur. l. št. 131/32.

¹⁵ Zakonik o sodnem kazenskem postopanju za kraljevino
Jugoslavijo z dne 16. februarja 1929., Sl. n. št. 45/XX, Ur. l.
št. 432/109. (zlasti §§ 58., 60., 62.).

¹⁶ Zakon o javnih beležnikih (notarjih) z dne 11. septem-
bra 1930., št. 87.330, Sl. n. št. 220/LXXVII/472, Sl. l. št. 196/33
(popr. Sl. l. št. 95/16).

¹⁷ Začasna uredba o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih
v kraljevini Jugoslaviji z dne 8. oktobra 1924., k M. G. br.
27.326, Sl. n. št. 245/LI, Ur. l. št. 327/100, popr. Sl. n. št. 251,
Ur. l. št. 330/102. — Pravilnik za izvrševanje poedinih odredb
te uredbe z dne 14. maja 1926., št. 26.361, Sl. n. št. 129/XXXIV,
Ur. l. št. 269/64. — Pravilnik o razdelitvi in področju poedinih
strok pooblaščenih inženjerjev in arhitektov z dne 27. oktobra
1925., št. 26.318, Sl. n. št. 258/LXV, Ur. l. št. 350/105 (popr.
št. 378/112). Gl. tudi pripombo ¹⁸ k temu paragrafu.

¹⁸ Uredba o pooblastitvi za izvrševanje javnih geodetsko-
geometerskih poslov in o pogojih za pridobitev te pooblastitve
z dne 15. januarja 1932., Sl. n. št. 16/VII/39 (popr. št. 30/XII/
/90), Sl. l. št. 167/14 (popr. št. 423/44). Prim. tudi uredbo o
izdelovanju zemljiškega katastra po privatnih podjetjih z dne
2. decembra 1929., Sl. n. št. 288/CXVIII, Ur. l. št. 120/26 iz
l. 1929./1930.

¹⁹ Zakon o zdravnikih z dne 14. januarja 1931., Sl. n.
št. 17/V/20, Sl. l. št. 107/18. — Zakon o zdravnikih-specialistih
za boleznι ust in zob in o zobnih tehnikih z dne 18. novembra

1930., Sl. n. št. 271/XCIII/575, Sl. l. št. 54/8 iz l. 1931.; izpr. in dop. z dne 4. jul. 1933., Sl. n. št. 166/XLVI/483, Sl. l. št. 440/69. Pravilnik o izvrševanju tega zakona z dne 23. septembra 1933., O. br. 19.101, Sl. n. št. 218/LXVI/656, Sl. l. št. 545/85. Iz pravilnika za uporabo §§ 10., 17., 18. in 19. zakona o zdravnikih specialistih za bolezni ust in zob in o zobnih tehnikih S. št. 3820/31., Sl. n. št. 62/XVIII/112 (popr. št. 64/XIX/129) iz l. 1931., Sl. l. št. 8/1 iz l. 1932., (izpr. in dop. z dne 24. avgusta 1932., O. br. 16.046, Sl. n. št. 199/LXXXI/566, Sl. l. št. 595/71), ostane v veljavi samo člen 5., ki se glasi: »Dentistiški izpit sestoji iz praktičnega in teoretičnega dela. — Če pade kandidat iz enega dela izpita, opravlja drugič oba dela.« — Program za strokovni izpit dentistov in zobnih tehnikov z dne 10. maja 1921., Z br. 10.086—II, Sl. n. št. 121, Ur. l. št. 169/65.

²⁰ Zakon o nazivanju živinczdravnikov v Sloveniji z dne 30. decembra 1921., Sl. n. št. 150/XXV, Ur. l. št. 229/77 iz l. 1922. — Pravilnik za ocenjanje strokovne izobrazbe veterinarjev z dne 29. marca 1926., Vt. br. 3847, Sl. n. št. 79/XXIII, Ur. l. št. 164/36.

²¹ Glej pripombo ¹⁹.

²² Zakon o pravici za izvrševanje babiške prakse z dne 25. novembra 1921., Sl. n. št. 284, Ur. l. št. 354/154.

²³ Zakon o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili z dne 7. aprila 1930., Sl. n. št. 85/XXXIII, Ur. l. št. 270/55 iz l. 1929./1930., izpr. Sl. n. št. 285 A/XCIV/696, Sl. l. št. 653/83 iz l. 1931. — Pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 1. januarja 1932., S. br. 86, Sl. n. št. 11/III/16, Sl. l. št. 226/20. — Pravilnik o priložnih lekarnah zdravnikov in živinozdravnikov z dne 1. aprila 1931., Sl. n. št. 78/XXIV/170, Sl. l. št. 201/35; pojasnilo k čl. 9. tega pravilnika Sl. n. št. 154/LI/338, Ur. l. št. 318/49, izpr. in dop. z dne 18. decembra 1931., S. br. 23.240, Sl. n. št. 11/III/21, Sl. l. št. 151/11 iz l. 1932.

^{23a} Zakon o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili gl. prip. ²³. — Pravilnik o zdravilih in zdravilnih specialitetah z dne 13. oktobra 1932., S. št. 18.050, Sl. n. št. 243/XCIII/653 (popr. št. 271/CIII/730), Sl. l. št. 762/97; izpr. in dop. z dne 23. marca 1933., S. br. 2812, Sl. n. št. 75/XXIV/227, Sl. l. št. 256/39, in z dne 2. maja 1933., S. br. 8669, Sl. n. št. 131/XXXVII/381, Sl. l. št. 367/57.

²⁴ Zakon o tisku z dne 6. avgusta 1925., Sl. n. št. 179/XXXIX/225, Ur. l. št. 272/84 (popr. Ur. l. št. 217/62, 348/102 iz l. 1928.); izpr. in dop. z dne 6. januarja 1929., Sl. n. št. 9/IV/10, Ur. l. št. 12/5. — Zakon o razpečavanju tujih novin in časopisov z dne 5. decembra 1931., Sl. n. št. 285/XCIII/676, Sl. l. št. 614/81. Gl. pripombo ¹⁴ k § 60. o »Avali« in navodilu o uvozu tujih novin in časopisov.

²⁵ Izvirnik govori o »privrednih« zadrugah, kar pomeni: »pridobitno« in »gospodarsko«. — Gl. zakon o pridobitnih in

gospodarskih zadrugah z dne 9. aprila 1873., drž. zak. št. 70. — Zakon o zadrugah državnih uslužbencev z dne 3. novembra 1931. v urejeni izdaji z dne 18. januarja 1932., Sl. n. št. 27/XI/71, Sl. l. št. 160/13. — Zadruge po zakonu o kmetijskih kreditih z dne 12. junija 1925. (Sl. n. št. 133/XXVII, Ur. l. št. 214/66): gl. uredbo, s katero se spravlja ta zakon v sklad z zakonom o Privilegirani agrarni banki itd. z dne 21. decembra 1932., Sl. n. št. 19/VI/52 (popr. št. 27/IX/88) iz l. 1933., Sl. l. št. 110/15, in pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 21. marca 1933., Sl. n. št. 68/XX/201 (popr. št. 82/XXV/254), Sl. l. št. 260/40; izpr. in dop. z dne 29. maja 1933., št. 33.691/V, Sl. n. št. 131/XXXVII/379, 338/54. Zakon o izpremembah in dopolnitvah v združnih zakonih z dne 10. julija 1931., Sl. n. št. 154/LI/334, Sl. l. št. 251/41. Navodila z dne 24. decembra 1932., Sl. n. št. 11/IV/28 iz l. 1933., Sl. l. št. 149/19 (isto Sl. l. št. 83/12). Če poslujejo zadruge po odst. ⁽²⁾ tega paragrafa zoper odredbo § 1., se kaznujejo po § 399. 1/2. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3 4, 5; 405; 407. Glede članstva pri združbah gl. pripombo ² k § 61. — Prim. tudi zakon o registriranih pomožnih blagajnah z dne 16. julija 1892., drž. zak. št. 202, izvršilno naredbo z dne 1. decembra 1892., drž. zak. št. 203 (glede vzornega statuta zanje odlok min. za pravosodje z dne 30. decembra 1894., št. 3 iz l. 1895., zbirka normalij za politično upravno službo). — Naredba bana Dravske banovine glede poslovanja gradbenih in kreditnih zadrug, ki nudijo svojim članom posojila, a poslujejo brez kapitalnega kritja, z dne 18. julija 1933., II. No. 16.704/1, Sl. l. št. 386/59. — Banska naredba z dne 20. oktobra 1933., VIII. No. 5879/1, glede delovanja brezobrestnih gradbenih hranilnih zadrug, Sl. l. št. 553/86. — Banska naredba z dne 20. oktobra 1933., VIII. No. 5878/1, glede delovanja agentov registriranih pomožnih blagajn ter hranilnih in posojilnih zadrug, Sl. l. št. 554/86.

²⁶ Glej pripombo ⁵. — Razglas glede dovolitve za nadrobno prodajo monopolnih predmetov z dne 21. decembra 1926., M. Pr. br. 44.269, Sl. n. št. 1 iz l. 1927., Ur. l. št. 3, str. 9. — Uredba o monopolnih taksah z dne 15. aprila 1932., Sl. n. št. 94/XLI/288 (popr. št. 102/XLV/333), Sl. l. št. 346/34 (popr. št. 391/39).

²⁷ Mala prodaja monopoliziranih predmetov in prodaja monopoliziranih predmetov z avtomati ne spada pod odredbe prvega in tretjega dela ob. z.: uredba z dne 15. aprila 1932., št. 15.634/I, Sl. n. št. 94/XLI/289, Sl. l. št. 347/34.

Glede članstva samostalnih malih prodajalcev tobačnih izdelkov in monopoliziranih predmetov v združbah gl. člen 6. pravilnika o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov (v pripombi ¹ k § 364.).

²⁸ Gl. pripombo ⁷.

§ 2.

Če je dvomno, ali spada izvestno poslovanje pod ta zakon, izda načelno odločbo minister za trgovino in industrijo po zaslišanju zbornic in pristojnih ministrov drugih resortov.

§ 3.

(¹) Obrti se delijo:

1. na obrte, ki se izvršujejo na osnovi pooblastitve občnega upravnega oblastva (§ 96.);

2. na obrte, ki se izvršujejo na osnovi dovolitve občnega upravnega oblastva.¹

(²) Obrti, za katere je zbog posebnih lastnosti poslovanja (§ 19.) ali glede na posebno veščino v ročnem delu (§ 23.) potrebna strokovna izobrazba, se smejo izvrševati samo na osnovi predhodnega dokaza o izobrazbi, pridobljeni z učenjem in s praktičnim delom po odredbah tega zakona.

(³) Na osnovi dovolitve upravnega oblastva prve stopnje se smejo izvrševati obrti, ki so v tem zakonu izrečno označeni (§ 60.).

K § 3. — ¹ Delitev obrtov v »proste« in »dopuščene« (»koncesionirane«) je izvedena pojmovno tudi v obrtnem zakonu; le da se uporabljata označbi »ovlaščenje«, torej: »pooblastitev« (listina ali odlok o tem: »pooblastilo«) in »dovolila«, torej: »dovolitev« (listina ali odlok o tem: »dovolilo«). Dovolitveni obrti so naštet v § 60. Vsi obrti, ki niso v tem paragrafu naštet in se tudi po njegovem odst. (²) ne izrečejo za dovolitvene, so pooblastitveni. Razlika je pravno ta, da za poslednje obrtna oblastva morajo dati pooblastitev, če izpolnjuje prijavitelc obrta vse zakonske pogoje; za prve je pa stvar oblastvenega preudarka, ali je dati dovolitev ali ne.

Za trgovinske (§ 19.) in rokodelske (§ 23.) obrte zahteva zakon predhodni dokaz o strokovni izobrazbi.

Kdor izvršuje obrt brez pooblastitve ali dovolitve ali prestopi obseg poslovanja, se kaznuje po § 398/1. — Kdor dopušča, da se zlorablja njegova pravica, izvrševati obrt, za prikrivanje neupravičenega izvrševanja obrta, kakor tudi oseba, ki tako zlorabo vrši, se kaznuje po § 399. 1/1. — Imetniki obrtov, ki prijavijo, da bi se izognili predpisom o dokazu strokovne izobrazbe, tvorniški obrt, pa dejanski izvršujejo rokodelskega, se kaznujejo po § 398/7. — Imetniki obrta, ki izvršujejo obrt samó, da osebi, ki ji je bila odvzeta pravica, izvrševati obrt,

s kazensko sodbo ali rešitvijo sodišča, omogočijo nadaljnje izvrševanje obrta, a se kaznujejo zaradi istega prekrška, zaradi katerega se je tej osebi odvzela pravica, zapadejo kazni po § 400. 2/1. — Glej k vsemu temu tudi §§ 400. 1/1, odnosno 400. 3, 4, 5; 405.; 407.

PRVI DEL.

Izvrševanje obrtov.

I. poglavje.

Pogoji za samostojno izvrševanje obrtov.

§ 4.

(¹) V območju kraljevine Jugoslavije je dovoljeno izvrševati obrt vsakomur, ki izpolnjuje pogoje, predpisane s tem zakonom. Ista oseba sme opravljati sočasno več vrst obrtov, če izpolnjuje vse zakonske pogoje za vsakega teh obrtov.

(²) Kdor se želi baviti z obrtom, se mora obrniti, preden začne poslovati, z vlogo do pristojnega občnega upravnega oblastva prve stopnje, v čigar območju obrt osnavlja, obenem z dokazi vred [§ 95., odstavek (⁵)], da ima za to vse zakonske pogoje.

(³) Za izvrševanje obrtov, omenjenih v § 3., odstavku (¹), točki 1., izda pristojno občno upravno oblastvo v roku, določenem z zakonom (§ 96.), prosilcu pooblastitev, za izvrševanje obrtov iz točke 2. odstavka (¹) § 3. pa dovolitev.

(⁴) Če imetnik obrta svoj obrt opusti in se želi baviti z obrtom druge kategorije, mora izpolniti vse, kar odreja zakon za prestanek obrta, odnosno ustanovitev novega obrta.

(⁵) Kadar je po tem zakonu za postavitve delavnic in naprav potrebna odobritev (§§ 105. in 107.), se mora izdati, preden se izda odobritev za postavitve (gradnjo) delavnice ali naprave, predhodna pooblastitev, odnosno dovolitev.

§ 5.

(¹) Vsakdo, brez razlike spola, mora biti, da sme samostojno izvrševati obrt, polnoleten ali za polnoletnega proglašen in sposoben, prosto razpolagati s svojo imovino.¹

(²) Za osebe, ki ne morejo prosto razpolagati s svojo imovino,² se sme izvrševati obrt samo z odobritvijo njih zakonitih zastopnikov in pristojnega varstvenega (skrbstvenega) oblastva, in opravljati samo po posebnem poslovdnji v mejah tega zakona. Oseba, ki je v razpolaganju s svojo imovino deloma omejena³, sme izvrševati obrt s privolitvijo posebnega pomožnega zastopnika, ki ga odredi po veljavnih zakonskih predpisih pristojno sodno oblastvo.

K § 5. — ¹ Po zakonu o polnoletnosti z dne 31. julija 1919. Sl. n. št. 89, Ur. l. št. 640/143, postane državlján polnoleten, ko dovrši 21. leto življenja. — Otroci morejo tudi, preden izpolnijo 21. leto, stopiti iz očetovske oblasti, če jih oče z odobritvijo sodišča izrečno izpusti ali če dvajsetletnemu sinu dopusti vodstvo lastnega gospodarstva, § 174. o. g. z. — Nedoletniku, ki je izpolnil 20. leto, sme varstveno sodišče, ko je poizvedelo mnenje varuha in po potrebi tudi najbližjih sorodnikov, privoliti izpregled starosti in ga proglasiti za polnoletnega, § 252. o. g. z. — S tem postane taka oseba sposobna, prosto razpolagati s svojo imovino.

Če dopusti oblastvo nedoletniku, da izvršuje trgovino ali obrt, ga s tem hkratu proglasi za polnoletnega. Izrečena polnoletnost ima povsem enak pravni učinek, kakor resnično dosežena polnoletnost, § 252. o. g. z.

Gl. pa pripombi ² in ³.

² Pravice, ki gredo zlasti očetu kot glavi rodbine, so očetovska oblast. Vse, kar otroci karkoli zakonito pridobe, je njih lastnina; dokler so pa pod očetovsko oblastjo, gre očetu uprava, §§ 147., 149. o. g. z. Očetovska oblast prestane takoj ob doletnosti otroka, če sodišče iz pravičnega vzroka (§ 173. o. g. z.) na očetovo prošnjo ni privolilo in javno naznanilo, da traja še dalje, § 172. o. g. z. — Osebam, ki ne uživajo dobrote očetove skrbi in ki so še nedoletne ali iz drugega razloga nesposobne, svoje stvari same oskrbovati, dajejo zakoni posebno zaščito po varuhu ali po skrbniku, § 187. o. g. z. Varuh naj skrbi zlasti za nedoletnikovo osebo, hkratu pa opravlja njegovo imovino. Varstvo ugasne, ko doseže varovanec polnoletnost; vendar sme varstveno sodišče odrediti podaljšanje varuštva na daljši in nedoločen čas, § 251. o. g. z. Skrbnik je potreben za opravljanje

poslov tistih, ki so nesposobni, jih sami oskrbovati iz drugega razloga kakor zbog nedoletnosti, § 188. o. g. z.

Po preklicnem redu (ces. naredba z dne 28. junija 1916., drž. zak. št. 207) se smejo osebe nad 7 let starosti, ki zbog umobolnosti ali slaboumnosti niso sposobne, svoje stvari same oskrbovati, popolnoma preklicati. Omejeno pa se smejo preklicati polnoletne osebe, ki sicer niso nesposobne, svoje stvari same oskrbovati, ki pa potrebujejo zbog umobolnosti ali slaboumnosti za redno oskrbovanje svojih stvari pomočnika; dalje zbog zapravljivosti, zlorabe alkohola (pijančevanje) ali živčnih strupov iz navade. — Kdor je popolnoma preklican, je glede opravilne sposobnosti enak otroku do dovršenega 7. leta starosti; postavi se mu skrbnik. Kdor je omejeno preklican, je enak doraslemu nedoletniku in dobi pomočnika. Pomočnik ima pravice in dolžnosti varuha, §§ 1. do 4. prekl. r. — Otroci do dovršenega 7. leta so vobče pravilno nesposobni. Dorasel nedoletnik se sme samostojno s pogodbo zavezati za službo; kar pridobi na ta ali na drug način s svojo marljivostjo, s tem sme prav tako prosto razpolagati in se zavezovati kakor s tistimi stvarmi, ki so mu bile izročene v njegovo rabo, ko je dorasel, §§ 151., 152., 246. o. g. z. (Prim. §§ 21., 310., 568., 569., 865. o. g. z., § 6. prekl. r.)

³ Gl. pripombo ⁷.

§ 6.

(¹) Koliko ne smejo duhovniki, menihi (redovniki) in tisti, ki vrše javna zvanja, opravljati obrta, določajo posebni zakoni.⁴

(²) Občinska pripadnost (domovinstvo)² ne vpliva na pravico, izvrševati obrte.

K § 6. — ¹ Za svetne duhovnike kanonsko-cerkveni predpisi (n. pr. klerike, ki so dobili višje rede, c. 142., evangelijce, ki imajo ordinacijo za pridigarstvo); za redovnike redovna pravila, kar je obrtnim oblastvom pač upoštevati; za osebe, opravljajoče javna zvanja, njih posebni stanovski predpisi, kakor: za advokate §§ 33. in 35. zakona o advokatih (prip. ¹⁴ pri § 1.), za carinske posrednike člen 18. pravilnika o carinskih posrednikih z dne 14. maja 1925., Sl. n. št. 117/XXIV, Ur. l. št. 181/53, izpr. Sl. n. št. 66/XIX/198, Sl. l. št. 286/45 iz l. 1933.; za državne uradnike § 74. zakona o uradnikih z dne 31. marca 1931., Sl. n. št. 73/XXII/150, Sl. l. št. 133/25; za finančne uradnike in finančno kontrolo §§ 50., 55., št. 15., zakona o organizaciji finančne uprave z dne 7. decembra 1929., Sl. n. št. 290/CXX (popr. št. 292/CXXII, 303/CXXVI), Ur. l. št. 59/16 iz l. 1930.; za javne notarje §§ 169., 170., št. 13, 171. zakona o javnih beležnikih (notarjih) (pripomba ¹⁶ pri § 1.); za orožništvo čl. 26.

zakona o žandarmeriji (orožništvu) z dne 27. septembra 1930., Sl. n. št. 235/LXXXI/497, Sl. l. št. 267/43; za osebje državnih prometnih naprav § 76. zakona o osebju državnih prometnih naprav z dne 22. junija 1931., Sl. n. št. 146/XLVIII/317, Sl. l. št. 246/40 in člen 81. pravilnika o delavcih državnih prometnih naprav z dne 11. maja 1933., Sl. n. št. 113/XXXII/310, Sl. l. št. 443/70; za sodnike rednih sodišč člen 15. zakona o sodnikih rednih sodišč z dne 8. januarja 1929., Sl. n. št. 9/IV, Ur. l. št. 16/5; zakon o obmejni četi z dne 5. novembra 1931., Sl. n. št. 285/XCIII/653, Sl. l. št. 234/21 iz l. 1932. (pp. Sl. l. št. 303/29); izpr. in dop. z dne 26. septembra 1932., Sl. n. št. 227/LXXXVII/616, Sl. l. št. 677/84, in dr.

² Zakon o občinah z dne 14. marca 1933., Sl. n. št. 85/X XVI/255, Sl. l. št. 229/35. — Za mesta Celje, Ljubljana, Maribor in Ptuj veljajo še predpisi domovinskega zakona z dne 3. decembra 1863., drž. zak. št. 105, in domovinske novele z dne 5. decembra 1896., drž. zak. št. 222 v zvezi z mestnimi štatuti [Celje: z dne 21. junija 1867., štaj. dež. zak. št. 7 (izpr. z dne 24. septembra 1868., štaj. dež. zak. št. 21), Ljubljana: z dne 5. avgusta 1887., kranj. dež. zak. št. 22, Maribor: z dne 23. decembra 1871., štaj. dež. zak. št. 2 iz l. 1872., Ptuj: z dne 4. oktobra 1887., štaj. dež. zak. št. 45].

§ 7.

(¹) Tuji državljani uživajo iste pravice po tem zakonu kakor domorodci, če je določeno s pogodbo med kraljevino Jugoslavijo in državo, kateri pripadajo, da je obojestranskim državljanom vzajemno priznavati iste pravice za izvrševanje obrta.¹ Če take pogodbe ni, smejo izvrševati tuji državljani v državi obrt samó izjemoma, če jim izda dovolitev za izvrševanje obrta pristojni ban, odnosno minister za trgovino in industrijo, ako je ta po zakonu pristojen, izdajati dovolitev za dotični obrt.

(²) Inozemske delniške družbe, zadruge in družbe z omejeno zavezo smejo izvrševati v kraljevini Jugoslaviji kakšen obrt samo, če izposlujejo po predpisih, ki veljajo za to,² dovolitev ministra za trgovino in industrijo. Da se združijo take družbe in zadruge z domačimi podjetji, je treba dovolitve po banu.

K § 7. — ¹ Gl. pogodbe o trgovini in plovitbi z: Albanijo z dne 22. junija 1926., zakon z dne 20. aprila 1929., Sl. n. št. 117/L, Ur. l. št. 42/12 iz l. 1929./1930.; Avstrijo z dne 3. septembra 1925., zakon z dne 25. julija 1926., Sl. n. št.

188/LI, Ur. l. št. 368/89, odnosno z dne 9. marca 1932., zakon z dne 30. novembra 1932., Sl. n. št. 302/CXIII/789, Sl. l. št. 44/6 iz l. 1933.; Belgijsko-luksemburško ekonomsko unijo z dne 16. decembra 1926., zakon z dne 7. februarja 1928., Sl. n. št. 44/XI, Ur. l. št. 67/24; Brazilijo z dne 26. februarja 1933., Sl. n. št. 58/XVII/178, Sl. l. št. 319/50; s Češkoslovaško z dne 14. novembra 1928., zakon z dne 10. novembra 1929., Sl. n. št. 268/CVIII, Ur. l. št. 60/17 iz leta 1929./1930.; dopolnilni sporazum z dne 30. marca 1931., zakon z dne 29. maja 1931., Sl. n. št. 120/XXXV/257, Sl. l. št. 156/12 iz l. 1932. (izmenjava ratifikacijskih instrumentov Sl. l. 207/17); Estonijo z dne 1. februarja 1928., zakon z dne 18. februarja 1930., Sl. n. št. 188/LXIX, Sl. l. št. 164/26; s Finsko z dne 18. oktobra 1928., zakon z dne 26. avgusta 1929., Sl. n. št. 268/CVIII, Ur. l. št. 50/14; Francijo z dne 30. januarja 1929., zakon z dne 15. maja 1929., Sl. n. št. 112/XLVII, Ur. l. št. 249/61; zakon z dne 15. maja 1929., s katerim se ta konvencija oživotvarja, Sl. n. št. 112/XLVII, Ur. l. št. 250/61; konvencija, konzularna in o nastanjanju, z dne 30. januarja 1929., zakon z dne 15. maja 1929., Sl. n. št. 112/XLVII, Ur. l. št. 251/61; zakon z dne 15. maja 1929., s katerim se ta konvencija oživotvarja, Sl. n. št. 112/XLVII, Ur. l. št. 252/61; dopolnilni zapisnik k pogodbi o trgovini in plovitbi z dne 12. marca 1930., zakon z dne 20. marca 1930., Sl. n. št. 64/XXIII, Ur. l. št. 231/49 iz l. 1929./1930. (navodila k temu dopolnilnemu zapisniku Ur. l. št. 245/49); Grčijo z dne 2. novembra 1927., zakon z dne 8. oktobra 1928., Sl. n. št. 405/LXXXIV-A, Ur. l. št. 92/23 iz l. 1929. (navodila k tej pogodbi Ur. l. št. 211/51); začasni trgovinski sporazum z dne 22. septembra 1932., zakon z dne 26. februarja 1933., Sl. n. št. 58/XVII/176, Sl. l. št. 177/25 (podaljš. Sl. l. št. 342/54); Italijo z dne 14. julija 1924., zakon z dne 6. decembra 1926., Sl. n. št. 266/LXXXVII-G iz l. 1928., Ur. l. št. 46/11 (navodila Ur. l. št. 47/11, 210/61); Jpanom z dne 16. novembra 1923., zakon z dne 27. maja 1924., Sl. n. št. 82/XVI, Ur. l. št. 140/40 iz l. 1925.; Letonijo z dne 18. oktobra 1928., zakon z dne 6. junija 1929., Sl. n. št. 268/CVIII, Ur. l. št. 50/14 iz l. 1929./1930.; Madžarsko z dne 24. julija 1926., zakon z dne 20. aprila 1929., Sl. n. št. 302/CXXXVIII, Ur. l. št. 193/43 iz l. 1930.; konvencija o pravnem postopanju s proizvodnimi ali prometnimi podjetji z dne 22. februarja 1928., zakon z dne 30. novembra 1931., Sl. n. št. 285 A/XCIV/691, Sl. l. št. 3/I iz l. 1932.; s Poljsko z dne 23. oktobra 1922., zakon z dne 31. januarja 1924., Sl. n. št. 162/XXXIII, Ur. l. št. 220/73; dopolnilni zapisnik z dne 31. avgusta 1930., zakon z dne 29. oktobra 1930., Sl. l. št. 259/41 (pojasnilo Sl. l. št. 269/43); ratifikacija dop. zapisnika Sl. l. št. 646/82 iz l. 1931.; Rumunijo z dne 4. avgusta 1930., zakon z dne 26. avgusta 1930., Sl. n. št. 198/LXX, Sl. l. št. 152/25 (podaljš. Sl. l. št. 341/54 iz l. 1933.); s Španijo z dne 27. septembra 1929., zakon z dne 21. no-

vembra 1929., Sl. n. št. 307/CXXXI, Ur. l. št. 155/34 iz l. 1929./1930.; Veliko Britanijo in Irsko z dne 12. maja 1927., zakon z dne 7. februarja 1928., Sl. n. št. 46/XII, Ur. l. št. 81/28 (navodila Ur. l. št. 173/52). — Prim. tudi zakon o konvencijah na mednarodnih konferencah dela z dne 6. decembra 1926., Sl. n. št. 95/XXII, Ur. l. št. 258/58 iz l. 1927.

² Naredba celokupne Narodne vlade SHS v Ljubljani o nadziranju podjetij in zemljišč z dne 30. decembra 1918., Ur. l. št. 232/31 iz l. 1919., odn. z dne 28. marca 1919., št. 424/70; sklep ministrskega sveta z dne 12. novembra 1919. po razpisu ministrstva za trgovino in industrijo z dne 7. decembra 1919., VI. br. 910, Sl. n. št. 161, Ur. l. št. 804/181, v zvezi s ces. ukazom z dne 29. novembra 1865., drž. zak. št. 127, o inozemskih delniških družbah, zakonom z dne 29. marca 1873., drž. zak. št. 42, o inozemskih zavarovalnih družbah, zakonom z dne 27. junija 1878., drž. zak. št. 63, o ogrskih družbah, z zakonom o pridobitnih in gospodarskih zadrugah z dne 9. aprila 1873., drž. zak. št. 70, in zakonom o družbah z omejeno zavezo z dne 6. marca 1906., drž. zak. št. 58; glede zavarovanja pri inozemskih zavarovalnicah tudi naredba z dne 14. aprila 1927., VI. br. 2103, Sl. n. št. 97/XXIII, Ur. l. št. 242/56.

Prim. tudi pogodbe o trgovini in plovitbi v pripombi ¹.

§ 8.

(¹) Vsaka pravica, izvrševati obrt po tem zakonu, je čisto osebna pravica.

(²) Kdor s podedovanjem ali na drug pravni način pridobi podjetje, sme nadaljevati poslovanje, če izpolnjuje vse pogoje, ki jih predpisuje ta zakon za samostojno izvrševanje obrta, izvzemši primere, označene v §§ 14. in 15. tega zakona.

(³) Če se spajajo obrti v novo podjetje, je potrebna za izvrševanje obrta nova pooblastitev ali dovolitev.

§ 9.

(¹) Pravne osebe¹ imajo za izvrševanje obrta isto pravno sposobnost kakor fizične osebe. Pravne osebe, ki imajo pravila (statute), smejo izvrševati obrt samo v okviru svojih pravil (statutov). Ta pravila morajo biti s tem zakonom v skladu. Za izvrševanje obrta morajo imeti pravne osebe poslovodjo. Družbe z omejeno zavezo²

in gospodarske zadruge smejo postaviti tudi svojega člana za poslovodjo.

(²) Pravne osebe, vštevši semkaj tudi delniške družbe,³ družbe z omejeno zavezo in gospodarske zadruge, ne smejo izvrševati rokodelskih obrtov, niti takih obrtov ustanavljati. Za proizvajalne zadruge, katerih člani so izključno samo rokodelci, in za državo ta omejitev ne velja. Občine in druga javna samoupravna telesa smejo izvrševati take rokodelske obrte samo, če jih osnujejo v javno korist po posebni banovi dovolitvi in če imajo poslovodjo s strokovno izobrazbo. Isto pravico sme ob enakih pogojih dati ban tudi potrošniškim zadrugam, osnovanim po načelih § 1., odstavka (³), če izpolnjujejo odredbe tega zakona in če imajo poslovodjo s strokovno izobrazbo. Te zadruge smejo opravljati rokodelska dela samo za svoje člane⁴. Proizvajalnim zadrugam, katerih člani so izključno rokodelci, ni treba imeti poslovodje.

(³) Država in druga javna samoupravna telesa morajo izpolnjevati vse pogoje tega zakona, če izvršujejo kakšen obrt, razen če ta zakon ne odreja drugače.

K § 9. — ¹ Pravni subjekti, t. j. nositelji pravic in obveznosti, ki niso fizične osebe: združbe vnaprej ne določenih fizičnih oseb (korporacije) in imovine (naprave, ustanove), upravljane po določeni svrhi, odn. po določenih pravilih od fizičnih oseb, a pravno samostojne in s temi ne istovetne.

Prim. odredbo banske uprave v Ljubljani z dne 8. marca 1932., VIII. No. 1786/I, Sl. l. št. 232/20.

² Zakon o družbah z omejeno zavezo z dne 6. marca 1906., drž. zak. št. 58. — Inozemske družbe gl. pripombo ² k § 7.

³ Členi 207. do 249. obč. trgovinskega zakona in §§ 32. do 34. uvodnega zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 1 za l. 1863; pravilnik za ustanovitev in preosnovo delniških družb (akcijski regulativ) z dne 20. septembra 1899., drž. zak. št. 175; glede zavarovalnih delniških družb tudi pravilnik (zavarovalni regulativ) z dne 5. marca 1896., drž. zak. št. 31.

⁴ Potrošniške zadruge, ki izvršujejo zoper to odredbo rokodelska dela za nečlane, se kaznujejo po § 399. 1/3; prim. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

Gl. bansko odredbo, navedeno v pripombi ¹ tega paragrafa.

§ 10.

(¹) Javna trgovinska in komanditna družba¹ sme izvrševati rokodelske obrte in obrte, za katere je treba dovolitve, samo, če izpolnjuje najmanj eden izmed članov družbe, ki je po sklenjeni družbeni pogodbi, odnosno po trgovinskem zakonu upravičen, družbo zastopati in voditi, pogoje, ki jih predpisuje zakon za samostojno izvrševanje teh obrtov. Če ostanejo take družbe zbog nastalih izprememb v njih sestavi brez takega člana, morajo prijaviti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu v mesecu dni novega člana, ki izpolnjuje vse zakonske pogoje za dotični obrt. Drugače se obrt ne sme nadaljevati.

(²) Javna trgovinska in komanditna družba¹ sme ostale obrte, ki v odstavku (¹) niso omenjeni, izvrševati ali po članu, ki je upravičen, družbo zastopati in voditi, in izpolnjuje pogoje, predpisane z zakonom za izvrševanje dotičnega obrta, ali pa s poslovodjo.

K § 10. — ¹ Členi 85. do 149. (javna trgovinska družba), členi 150. do 172. (komanditna družba) in členi 173. do 206. (komanditna družba na delnice) obč. trgovinskega zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 1 za l. 1863.

§ 11.

Komur je s sodno sodbo (§ 281., drugi odstavek, k. p.) ali rešitvijo (§§ 110. in 280. k. p.) ali s sodbo občnega upravnega oblastva (§§ 175. in 400. tega zakona) prepovedano, izvrševati izvestni obrt (poklic ali obrt, § 58. k. z.),¹ ne sme drugega obrta v času, dokler ta prepoved traja, ne ustanoviti ne izvrševati, če bi se s tem izpodnesel namen omenjenih sodb ali rešitev.

K § 11. — ¹ § 58. kazenskega zakonika za kraljevino Jugoslavijo z dne 27. januarja 1929., Sl. n. št. 33/XVI/73, Ur. l. št. 310/74, izpr. in dop. z dne 9. oktobra 1931., Sl. n. št. 245/LXXV/512, Sl. l. št. 474/67: »(¹) V primerih, posebej predpisanih v zakonu, sme prepovedati sodišče tistemu, ki je obsojen na robijo ali strogi zapor, izvrševanje izvestnega poklica ali obrta, če je nameroma ali po hudi nepazljivosti zlorabil svoj poklic ali obrt ali če je na isti način kršil dolžnosti, ki mu jih

nalaga njegov poklic ali obrt, ako obstoji nevarnost, da ponovi zlorabe ali kršitve. — (2) Prepoved, izvrševati poklic ali obrt, ne sme biti krajša nego eno leto in ne daljša nego pet let. Ta doba se šteje od dne, ko je glavna kazen prestana, zastarana ali odpuščena. — (3) Če gre za povratek, se sme izreči prepoved tudi za vselej.«

[V povratku je po § 76. k. z., kdor je obsojen zaradi naklepne kaznivega dejanja na kazen na prostosti (glede pogojno obsojenega gl. § 68., odst. (3), k. z.), pa stori v petih letih od dne, ko je to kazen celoma ali deloma prestal ali, če je bil pridržan v zavodu za očuvalna sredstva, ko je bil odpuščen iz njega, zopet naklepno kazen in se kaznuje strože.]

Taki primeri so: § 268., št. 1., k. z. [gostilničarji in kavarnarji (kafedžije), ki strežejo z močnimi pijačami maloletnikom pod šestnajstim letom zaradi neposredne ali posredne uporabe, se kaznujejo z zapornom do šestih mesecev in v denarju do 5000 dinarjev; obsojencu, ki je v povratku, se sme prepovedati izvrševanje obrata]. — § 363. k. z. [lastniki in najemniki kavarn (kafan), krčem (mehan) in drugih podobnih javnih prostorov, ki dopuščajo igre na slepo srečo ali dajo igralcem možnost za igro na slepo srečo ali jih prikrivajo, se kaznujejo v denarju; v ponovnem primeru (ne gre za povratek po § 76. k. z.) jih sme sodišče obsoditi tudi na strogi zapor do enega leta in na odvzem pravice za obratovanje trajno (če gre za povratek) ali za nekaj časa.] — § 350. k. z. [konkurznega dolžnika trgovca sme kaznovati sodišče še s prepovedjo, samostalno voditi trgovino, v primeru § 346. (če postavi, ko je postal nesposoben za plačevanje, namerno katerega izmed upnikov v ugodnejši položaj, da bi s tem oškodoval svoje ostale upnike) pa s prepovedjo, biti član upravnega ali nadzornega odbora, direktor, prokurist ali likvidator delniške družbe].

Kdor nadaljuje izvrševanje obrta, če mu je to prepovedano, se kaznuje po § 398/2; gl. še §§ 401. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405.; 407.

Imetniki obrta, ki izvršujejo obrt samó, da osebi, ki ji je bila s kazensko sodbo ali rešitvijo sodišča odvzeta pravica, izvrševati obrt, omogočijo nadaljnje izvrševanje obrta, a se kaznujejo zaradi istega prekrška, zaradi katerega se je odvzela tej osebi pravica, se kaznujejo po § 400. 2/1; gl. tudi §§ 400. 3, 4, 5; 405.; 407.

§ 12.

(1) Kdor je bil obsojen s sodno sodbo na izgubo častnih pravic (§§ 146. do 149. k. z.)¹, pa mu ni bilo prepovedano izvrševanje obrta (poklica ali obrta, § 58. k. z.)², sme praviloma svoj obrt nadaljevati. Samo izjemoma se sme izključiti taka oseba, obsojena zaradi

zločinstva ali prestopka iz koristoljubja ali zoper javno moralo³, od ustanovitve lastnega obrta z odločbo občnega upravnega oblastva, če je glede na značaj dejanja in na osebne in gospodarske razmere obsojenca domnevati, da bo zlorabil opravljanje obrta za to, da ponovi omenjena kazniva dejanja.

(2) Ta izključitev velja samo za čas, dokler ne doseže taka oseba povračila pravic ali izbrisa obsodbe (rehabilitacija § 90. k. z.).⁴

K § 12. — ¹ Prav: §§ 46. do 49. k. z., ki se glase: § 46. (1) Pri obsodbi na smrt ali na robijo preko petih let izreče sodišče trajno izgubo častnih pravic. — (2) Pri obsodbi na robijo do petih let izreče sodišče izgubo častnih pravic od enega do petih let. — (3) Pri obsodbi na zatočenje izreče sodišče izgubo častnih pravic samo za čas, ko se prestaja kazen. — (4) Pri obsodbi na strogi zapor izreče sodišče v primerih, ki so navedeni v tem zakonu, izgubo častnih pravic za dobo od enega do treh let. Razen v teh primerih sme sodišče izreči izgubo častnih pravic za isto dobo samo, ko izreče namesto robije strogi zapor (§§ 71. in 72.). — § 47. Izguba častnih pravic sestoji iz izgube pravic: 1. do državne ali kakršnekoli druge javne službe ali do javnih poklicev; 2. do akademskih dostojanstev, odlikovanj in drugih javnih počastil; 3. glasovati v javnih stvareh, voliti ali biti izvoljen, kakor tudi izvrševati vse ostale politične pravice. — § 48. Kdor je obsojen na izgubo častnih pravic, izgubi pravice, omenjene v § 47., od dne, ko postane sodba pravnomočna; čas, za katerega izgubi te pravice, če ni ta izguba trajna, pa se šteje od dne, ko je kazen prestana, zastarana ali odpuščena. — § 49. obseza odredbe glede izgube državne ali druge javne službe.

Gl. tudi §§ 400. 1/2; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

² Gl. pripombo ¹ k § 11.

³ Zločinstva so po § 15. k. z. tista kazniva dejanja, za katera predpisuje zakon smrtno kazen, robijo ali zatočenje, prestopki pa kazniva dejanja, za katera predpisuje zakon strogi zapor, zapor ali denarno kazen.

Iz koristoljubja so storjena kazniva dejanja, če so storjena z namero obogatitve ob stroških drugih. Primerjaj tudi §§ 45., 167., 185., 362. (»zaradi osebnega dobička«), 373. (»da bi pridobil sebi ali drugemu imovinsko korist«) k. z.

Kazniva dejanja zoper javno moralo (§§ 269. do 289. k. z.) so: posiljenje spolno zrele ženske v normalnem stanju, v nenormalnem stanju, zvičajno posiljenje, nečisto dejanje ali oskrumba, posiljenje spolno nezrele ženske, spolna zloraba

maloletnih oseb, zaupanih oseb, zloraba zaupanja spolno nemadeževane maloletne deklice, zloraba ženske v nuji, odvedenje radi nečistosti, pomoč k že zasnovani nečistosti, izkoriščanje prostitutk, zvodništvo v tuzemstvu, v inozemstvo, krvo-sramnost, nečistost med ljudmi, z živaljo, javna izvršitev nečistega dejanja, javno nemoralno predavanje, promet z nemoralnimi umskimi izdelki.

⁴ § 90. k. z.: ⁽¹⁾ Po preteku treh let, odkar je bila kazn prestana, zastarana ali odpuščena, sme proglasiti sodišče na prošnjo obsojenca, zoper katerega je bila izrečena po § 46., odstavku ⁽¹⁾, izguba častnih pravic, za vrednega, vršiti izgubljene pravice, navedene v § 47., št. 3., kakor tudi pridobiti ostale izgubljene pravice, navedene v § 47., št. 1. in 2., če se je v teh treh letih kakor tudi v času, ko je prestajal kazn, dobro vedel in če je oškodovancu po možnosti povrnil škodo, povzročeno s svojim dejanjem. — ⁽²⁾ Obsojencem, zoper katere je bila izrečena z obsodbo po § 46., odstavku ⁽²⁾ do odstavka ⁽⁴⁾, izguba častnih pravic za določeno dobo, se vrnejo pravice, navedene v § 47., št. 3., kakor tudi možnost, pridobiti ostale pravice, navedene v § 47., št. 1. in 2., s samim pretekom tega časa. — ⁽³⁾ Po preteku petih let, odkar je bila kazn prestana, zastarana ali odpuščena, sme izbrisati sodišče na prošnjo osebe, ki je bila prvič obsojena, s svojo rešitvijo za bodočnost tudi obsodbo, izrečeno zoper njo, z vsemi njenimi zakonitimi posledicami, če se je v tem času dobro vedla in če je oškodovancu po možnosti povrnila škodo, povzročeno s svojim dejanjem. Toda z izbrisom obsodbe se ne smejo žaliti pravice tretjih oseb do povračila škode.

§ 13.

⁽¹⁾ Kdor je obsojen s sodbo pristojnega oblastva zaradi tihotapstva,¹ sme biti izključen z odločbo občnega upravnega oblastva od ustanovitve izvestnega obrta, če je glede na značaj dejanja in na njegove osebne in gospodarske razmere domnevati, da bo opravljanje obrta zlorabil za novo tihotapstvo.

⁽²⁾ Ta osnova izključitve prestane veljati, če se obsojenec v dobi treh let po prebiti kazni ne kaznuje vnovič zaradi tihotapstva.

K § 13. — ¹ Carinski zakon z dne 23. januarja 1899., ¹ izpr. in dop. z dne 23. februarja 1904., razširjen na vso državo s finančnim zakonom za l. 1920./1921., Ur. l. št. 436/136 iz leta 1920.; izpr.: čl. 97. do 108. finančnega zakona za leto 1927./1928. z dne 31. marca 1927., Sl. n. št. 73/XVI, Ur. l. št. 184/45; čl. 115. do 131. fin. zakona za l. 1928./1929. z dne 28. marca 1928., Sl. n.

št. 29/XXII, Ur. l. št. 130/41; § 85. fin. zakona za l. 1933./1934., Sl. n. št. 74/XXIII/25, Sl. l. št. 223/34. — Gl. tudi pripombo ⁵ k § 1.

§ 14.

(¹) Po smrti imetnika obrta smejo na osnovi prejšnje pooblastitve, odnosno dovolitve nadaljevati obrt vdova, ki je ob smrti imetnika obrta imela pravico do vzdrževanja, in maloletni otroci (vnuki), ki imajo pravico dednega nasledstva.¹ Ta pravica pristoji vdovi do zopetne omožitve, otrokom pa do polnoletnosti. Nadaljevanje obrta se mora prijaviti v treh mesecih pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu.

(²) Če umrli imetnik obrta glede voditve obrta ni odredil drugače, imajo vdova in maloletni otroci pravico, obrt skupno izvrševati.

(³) Vdova ob nadaljevanju obrta ni dolžna postaviti poslovodje, razen v primerih, kjer zakon to izrečno predpisuje. Pri rokodelskih obrtih, za katere je potrebna večja strokovna izobrazba, je vdova dolžna, postaviti poslovodjo. Take obrte določi s pravilnikom² minister za trgovino in industrijo po zaslišanju zbornic. Če vdova ne izpolnjuje ostalih pogojev, ki jih določa ta zakon za samostojno izvrševanje obrta, sme nadaljevati obrt samo po poslovodji, ki ga mora prijaviti oblastvu v treh mesecih.

(⁴) Učence (vajence) sme sprejemati vdova na učenje pri rokodelskih obrtih samo, če ima sama strokovno izobrazbo za dotično rokodelstvo ali če vodi obrt strokoven poslovodja. Za učence, ki se zatekó na učenju ob smrti imetnika obrta, ta omejitev ne velja.

(⁵) Če vdova noče obrta nadaljevati ali če umre pred polnoletnostjo otrok, odloči varstveno oblastvo na varuhov predlog, ali naj se obrt v njih korist nadaljuje, in postavi, če se nadaljuje, poslovodjo.

K § 14. — ¹ §§ 732. do 734. o. g. z., nasproti materi, imetnici obrta, tudi nezakonski po § 754. o. g. z.

² Pravilnik o postavljanju poslovodij v rokodelskih obrtih, ki jih vodijo vdove, z dne 8. avgusta 1933., št. 29.440/U, Sl. n. št. 191/LVII/568, Sl. l. št. 464/72.

§ 15.

Žena kazenski obsojenega moža sme nadaljevati obrt brez nove pooblastitve, odnosno brez nove dovolitve za obrte iz § 60., odstavkov ⁽³⁾ in ⁽⁴⁾, in tudi brez poslovodje, dokler prestaja mož kazen na prostosti ali očuvalno odredbo¹, spojeno s kaznijo na prostosti. Tudi za ta primer veljajo odredbe § 14. Isto velja tudi za moža kazenski obsojene žene, če je ona imetnica obrta.

K § 15. — ¹ Očuvalne odredbe so: pridržba po prestani novi kazni, oddaja v prisilno delavnico, oddaja v zavod za zdravljenje ali za čuvanje, oddaja v zavod za zdravljenje pijancev, prepoved, zahajati v krčmo, zaščitni nadzor, izgon, prepoved, izvrševati poklic ali obrt, in odvzem izvestnih predmetov. § 50. kaz. zakonika. — Podrobnosti gl. §§ 51. do 60. k. z.

Glede prepovedi, izvrševati poklic ali obrt, gl. tudi pripombo ¹ k § 11., glede prepovedi, zahajati v krčmo, pa pripombo ¹ k § 316.

§ 16.

⁽¹⁾ Če nadaljuje stečajni upravitelj¹ obrt stečajnega dolžnika, je dolžan prijaviti v mesecu dni od dne, ko je prevzel upravo imovine stečajnega dolžnika, pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje, da nadaljuje obrt, in mora postaviti poslovodjo, če sam ne izpolnjuje zakonskih pogojev za dotični obrt.

⁽²⁾ Ta odredba iz odstavka ⁽¹⁾ se uporablja ustrezno tudi na osebe, ki jim je zapuščinsko sodišče poverilo upravo zapuščine.²

K § 16. — ¹ Konkurni (stečajni) zakon za kraljevino Jugoslavijo z dne 22. novembra 1929., št. 94.910, Sl. n. št. 282/CXV/567, Ur. l. št. 255/53 iz l. 1929./1930. (§§ 86. do 94.).

² § 78. zakona o sodnem postopanju v izvenspornih pravnih stvareh po ces. patentu z dne 9. avgusta 1854., drž. zak. štev. 208.

§ 17.

⁽¹⁾ Kolikor ni s tem zakonom to izrečno prepovedano, se smejo izvrševati obrti tudi s poslovodjo.¹

⁽²⁾ Poslovodja mora izpolnjevati osebno vse pogoje, predpisane po tem zakonu za samostojno izvrševanje obrta, ki mu je poverjen, in mora posle dejanski opravljati.

(³) Kjer predpisuje zakon, da se sme izvrševati obrt samo s poslovodjo², zadeva vsa odgovornost po tem zakonu poslovodjo samega. Kjer pa zakon ne odreja prisilne postavitve poslovodje, je odgovoren poleg poslovodje tudi imetnik obrta za vsa dejanja, ki so označena s tem zakonom za prekrške, če so storjena z njegovo vednostjo ali če jih je mogel preprečiti, da je vršil potrebno nadzorstvo nad poslovanjem poslovodje. Pri pravnih osebah velja za poslovodjo obrta tista oseba, ki ga po zakonskih predpisih predstavlja.

(⁴) Te odredbe ne posezajo v zasebno-pravna razmerja med imetnikom obrta in poslovodjo, niti v njuno odgovornost proti drugim osebam.³

K § 17. — ¹ Postavitev poslovodje je izrečno prepovedana: §§ 18. 2; 63. za obrte iz § 60. 1/13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 27, 33, 34, 36. — Kazen: § 398/3. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

² Postavitev poslovodje je obvezna: §§ 5. 2; 9. 1, 2; 14. 3, 5; 16. 1; 18. 1; 58. 4; 66. 2; 94. 1; 132. 4; 133. 2; 139.; 433. 3. Gl. tudi bansko odredbo z dne 8. marca 1932., VIII. No. 1786/I, Sl. l. št. 232/20. — Kazen: § 398./3. Postavitev ali prevzem poslovodstva, ne da bi se dejansko izvrševalo, kazniva po § 399. 1/1. Gl. še §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407. — Glej tudi § 404.

³ Se presoja po sklenjenih pogodbah in odredbah materialnega prava, zlasti obč. grajanskega zakonika, trgovinskega zakonika in specialnih zakonov.

§ 18.

(¹) Ako je postavitev poslovodje¹ dopustna, se poslovodja mora postaviti, če ne prebiva imetnik obrta stalno v samem kraju obrta ali če prebiva tako daleč, da zbog tega ali zbog značaja dela ne more sam obrta voditi. Prav tako se mora poslovodja postaviti, če ne prebiva imetnik obrta stalno v območju kraljevine².

(²) Rokodelski obrti, za katere je predpisan dokaz strokovne izobrazbe, se ne smejo izvrševati s poslovodjo,² razen v primerih, ki jih zakon izrečno določa. Obrti, za katere se zahteva dovolitev, ki pa niso rokodelski, se smejo izvrševati tudi s poslovodjo, če tega

zakon izrečno ne prepoveduje. Za izvrševanje teh obrtov po poslovodji je potrebna predhodna odobritev pristojnega občnega upravnega oblastva.

K § 18. — ¹ Dopustna je postavitev poslovodje: §§ 10. 2; 17. 1; 18. 2; 19. 2; 24. 4; 32. 4; 132. 4.

² Kazen: § 398/3. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407. Prim. pripombo ² k § 17.

II. poglavje.

Posebne odredbe za izvrševanje poedinih obrtov.

Prvi oddelek.

Trgovinski obrti.

§ 19.

(¹) Za izvrševanje trgovinskih obrtov je treba dokaza posebne izobrazbe. Za dokaz te izobrazbe velja dvoletno učenje kot učenec (vajenec) in dvoletna zaposlitev kot pomočnik v trgovinskem obrtu. Izobrazba se dokazuje praviloma z učenskim potrdilom in s poslovno knjižico, odnosno z izpričevalom o dovršeni šoli. Za popolno izobrazbo se smatra tudi dovršena srednja¹ in njej enaka² strokovna³ ali višja šola. Dovršeni štirje razredi meščanske⁴, srednje ali njej enake² strokovne šole nadomeščajo učno dobo in eno leto zaposlitve. Razen tega se dá dokazati izobrazba tudi z izpričevalom o uspešno dovršeni drugi šoli, tečaju in pod., kar deloma nadomešča dokaze o izobrazbi. Minister za trgovino in industrijo označi po zaslišanju zbornic s pravilnikom omejenjene šole, tečaje in pod. in predpiše, v koliki meri nadomešča pohajanje teh šol učno dobo in čas zaposlitve.

(²) Oseba, ki nima posebne izobrazbe, sme izvrševati trgovinske obrte po usposobljenem poslovodji.

(³) Za izvrševanje branjevskih⁵ in podobnih malih trgovinskih obrtov ni nikoli zahtevati posebne izobrazbe.

(⁴) Imetnikom rokodelskih obrtov in obrtov, za katere ni treba dokaza o posebni izobrazbi, je dovoljeno

izvrševanje trgovinskih obrtov, za katere se zahteva izobrazba, samó, če dokažejo, da so v svoji stroki najmanj tri leta samostojno poslovali, ne zahteva se pa dokaz o posebni izobrazbi za imetnike industrijskih obrtov kakor tudi ne za prodajanje blaga, ki ga vrše proizvajalci sami.

(⁵) Če je dvomno, ali gre v poedinem primeru za trgovinski obrt, odloči o tem ban po zaslišanju zbornice.

K § 19. — ¹ Gl. zakon o srednjih šolah z dne 31. avgusta 1929., P. br. 19.311, Sl. n. št. 217/LXXXVII, Ur. l. št. 398/98 (popr. št. 435/114); izpr. in dop. z dne 20. julija 1931., S. n. br. 24.285, Sl. n. št. 164/LIV/361, Sl. l. št. 273/44.

² Prim. uredbo o činu strokovnih šol nasproti srednji šoli in fakultetam z dne 1. maja 1933., P. br. 13.767, Sl. n. št. 104/XXX/290, Sl. l. št. 326/51.

³ Glede trgovinskih akademij in dvorazrednih trgovinskih šol gl. zakon o srednjih trgovinskih šolah z dne 18. marca 1932., I. br. 8261/0, Sl. n. št. 69/XXXVIII/188, Sl. l. št. 319/31. K temu pravila o dopolnilnem izpitu absolventov državnih dvorazrednih trgovinskih šol, ki želijo prestopiti z opravljenim zaključnim izpitom v tretji razred trgovinskih akademij z dne 27. julija 1932., I. br. 24.287/N, Sl. n. št. 179/LXXVI/519, Sl. l. št. 551/66; pravila o opravljanju privatnih in dopolnilnih izpitov na srednjih trgovinskih šolah z dne 21. julija 1932., I. br. 23.460/N, Sl. n. št. 174/LXXIV/502, Sl. l. št. 552/66; pravila šolskega sklada z dne 18. julija 1932., I. br. 23.020/N, Sl. n. št. 174/LXXIV/503, Sl. l. št. 553/66. (Zakon o pomorskih trgovinskih akademijah z dne 18. marca 1932., I. br. 8262/0, Sl. n. št. 69/XXVIII/189, Sl. l. št. 336/33 [popr. št. 357/34]).

⁴ Gl. zakon o meščanskih šolah z dne 5. decembra 1931., Sl. n. št. 285/XCIII/659, Sl. l. št. 651/83.

⁵ V izvirniku: »piljarskih«. »Piljari« prodajajo obrtoma kupljeno sadje in zelenjavo, pa tudi še kakšen drug deželni pridelek za ljudsko hrano, brez posebnega, za to prirejenega lokala, na trgih ali po vežah, vse v manjšem obsegu. (Prim. kazenski zakon bivše kraljevine Srbije, § 383., št. 1: »Kaznijo se... piljari, koji na pijaci lažnom merom što prodaju ili kupuju ili krivo mere, ili koji po putovima u varoši i izvan varoši prodavca presreću i od njih razne stvari prekupljuju, da ih u varoši većom cenom prodaju, ili koji bi na samoj pijaci, pre odredjenog policajnom vlašću vremena, stvari prekupljivali«). Izraz »branjevski« je torej uporabljen tukaj v ožjem, obče navadnem pomenu, ne pa v širšem smislu, ki je ob nejasnosti in nedostatnosti zakonodajstva nastal po obrtnooblastveni praksi, ko pomeni »branjarija« obrtno preprodajo malone vsega blaga v manjšem obsegu.

§ 20.

(¹) Dobo učenja v trgovinskem obrtu nadomešča delo praktikanta ali volonterja v pisarnah ali poslovalnicah industrijskih (tvorniških) podjetij, dobo zaposlitve v trgovinskem obrtu pa nadomešča delo v prodajalnicah rokodelskih in industrijskih obrtov kakor tudi delo v njih pisarnah in poslovalnicah, tako da traja ta doba skupaj najmanj štiri leta.

(²) Prav tako nadomešča izobrazbo (učenje in zaposlitev) delo v pisarnah in poslovalnicah obrtov, omenjenih v § 60., odstavku (¹), točkah 16. do 20. tega zakona, v pisarnah in poslovalnicah podjetij in ustanov, omenjenih v § 1., odstavku (²), točkah 1. do 6., kakor tudi delo v zadrugah, izvzetih od odredb tega zakona.

§ 21.

(¹) Izobrazba, navedena v odstavku (¹) § 19., se zahteva tudi, če izvršujejo trgovinske obrte javne trgovinske in komanditne družbe. Za voditev takih obrtov se uporabljajo odredbe § 10.

(²) Če se želijo izvrševati trgovinski obrti po poslovodji, mora poslovodja podati dokaz posebne izobrazbe.

§ 22.

(¹) Minister za trgovino in industrijo sme predpisati po zaslišanju zbornic z uredbo, da se izvrševanje izvestnih trgovinskih obrtov ali poedinih strok teh obrtov oprašča obveznosti posebne izobrazbe, označene v § 19. Taka izjema od posebne izobrazbe se odredi, če to zahtevajo gospodarske koristi države ali poedinih krajin ali če glede na obseg ali značaj poslovanja poedinih obrtov take izobrazbe ni treba.

(²) Če zahtevajo potrebe prebivalstva, sme ban po zaslišanju občine in zbornice z naredbo oprostiti izvrševanje izvestnih ali vseh trgovinskih obrtov po dotičnih vaseh in manjših krajih svojega območja dokaza izobrazbe.

Drugi oddelek.

Rokodelski obrti.

§ 23.

(¹) V smislu § 3., odstavka (²), so rokodelski obrti ti-le:

1. Lončarji, pečarji;
2. keramiki;
3. steklarji (steklorezci), izvzemši delo oknarjev¹ po vaseh;
4. steklobrusci, graverji steklarji, izdelovalci zrcal;
5. slikanje porcelana in kamenine (fajanse) in mozaična dela;
6. kovači, kovači za orodje;
7. podkovači;
8. puškarji in ostali izdelovalci strelnega orožja;
9. nožarji in ostrobrusci, pilorezci;
10. ključavničarji, gradbeni ključavničarji, pohištveni ključavničarji;
11. strojni ključavničarji;
12. brusci (ostraci) kovin in jekla, iglarji;
13. izdelovalci proizvodov iz pletene žice;
14. kleparji;
15. kotlarji,² kositrarji;
16. livarji kovin, medi in cinka; kovinski sukači in zvonolivarji;
17. pasarji; izdelovalci bronastih predmetov, izdelovalci kitajskega srebra, izdelovalci kovinske galanterije, cizelerji;
18. fini kovači,³ zlatarji, srebrarji, draguljarji, pozlačevalci, posrebrevalci in kovinarji dragocenih kovin;
19. graverji, pečatarji, metalografi, emailerji in gijošerji;
20. kovinski strugarji, modelerji, kovinski kaluparji, notorezci, amalgamerji;
21. galvanizerji, galvanoplastiki;
22. mehaniki, mehaniki za precizno mehaniko;

23. izdelovalci medicinskih in kirurških instrumentov, aparatov in orodja;

24. optiki;

25. urarji;

26. izdelovalci glasbenih instrumentov;

27. košarji in pletači predmetov iz protja;

28. kolarji, izdelovalci karoserij;

29. sodarji (bednjarji);

30. mizarji, modelni mizarji, parketarji;

31. lesni strugarji, izrezovalci lesa in lesorezci, pi-parji;

32. glavničarji, izdelovalci predmetov iz roženine in kosti ali galalita;

33. kiparji (rezbarji) v kamenu, lesu, sadri (gipsu) i. t. d.;

34. strojarji;

35. jermenarji in sedlarji;

36. torbarji, izdelovalci kovčegov in usnjene galanterije;

37. knjigovezi in izdelovalci kartonaže;

38. ščetarji, čopičarji⁴;

39. vrvarji in podelovalci kozje volne⁵;

40. pozamentniki, izdelovalci vrvic in trakov, izdelovalci zlate in srebrne žice; zlatopredci in srebropredci, zlatovezci, srebrovezci in biserovezci;

41. barvarji (barvanje oblek, tkanin, preje) in kemijski čistilci teh predmetov;

42. vozni tapetniki, vozni ličarji;

43. tapetniki, dekoraterji;

44. izdelovalci prešitih odej, bombaževinarji⁶;

45. pozlačevalci pohištva in okvirarji;

46. predci in tkalci;

47. krojači oblek;

48. krojači ženskih oblek in perila;

49. kmetski krojači⁷;

50. čevljarji in čižmarji;

51. papučarji;

52. opančarji;

53. rokavičarji, bandažisti, izdelovalci ortopedskih predmetov;
54. solnčnikarji in dežnikarji;
55. klobučarji, kaparji, izdelovalci narodnih kap in fesov;
56. krznarji in barvarji krzna in perja;
57. modisti, izdelovalci umetnih cvetlic, izdelovalci perjanic in nakitov; izdelovalci vencev iz naravnih cvetlic;
58. brivci, frizerji, lasuljarji in manikerji;
59. kozmetiki za negovanje obraza in telesa;
60. izdelovalci lepotic in vonjav;
61. mlinarji^{7a};
62. peki, kruharji, kolačarji⁸;
63. sladčičarji, izdelovalci keksov, sladoleda, kandi-tov in bonbonov^{8a};
64. orientalski sladčičarji (izdelovalci boze⁹, alve¹⁰ in sladoleda);
65. mesarji;
66. klobasarji;
67. črevarji in prirejevalci črev;
68. svečarji, voskarji in medicarji (lectarji);
69. milarji;
70. izdelovalci predmetov iz cementa in umetnega kamena;
71. popločarji, tlakarji¹¹;
72. krovci z opeko, s skrilmi in pod. na visokih zgradbah, izvzemši krovce na vaških zgradbah;
73. pleskarji, firmopisci, sobni slikarji, rokodelski slikarji industrijskih izdelkov;
74. štukaterji, sadrarji (gipsarji);
75. tiskarji, litografi, ksilografi;
76. črkolivci in cinkografi;
77. fotografi, izvzemši fotografe, ki delujejo za znanstvene, zdravniške, novinske namene ali za filmska podjetja;
78. izdelovalci umetnih rudninskih vodá;
79. izdelovalci streliva in raznesil;

80. izdelovalci predmetov za umetni ogenj in podobno (pirotehniko);

81. instalaterji vodnih, kanalizacijskih in plinskih naprav;

82. instalaterji parne, vodne ali zračne kurjave;

83. instalaterji električnih instalacij vsake vrste za razsvetljavo, trakcijo in pod., njih delov, instalacija aparatov za merjenje električnega toka kakor tudi elektrovodov;

84. zidarji;

85. tesarji;

86. kamenoseki (klesarji);

87. vodnjakarji (studenčarji);

88. dimnikarji.

(²) Minister za trgovino in industrijo sme po zaslišanju ali na predlog pristojnih zbornic spredaj označene vrste rokodelskih obrtov z uredbo izpreminjati, nanovo grupirati, izpuščati in nove vrste poklicev označati, če bi obstajala pri njih oznamenila, določena v § 3., odstavku (²). Prav tako sme po zaslišanju zbornic posebej grupirati poedine rokodelske obrte z veljavnostjo samo za izvestne krajine, če to zahteva posebni način poslovanja dotičnih rokodelskih obrtov v kakšni krajini.

(³) Če je dvomno, ali gre v poedinih primerih za rokodelski obrt, odloči o tem ban po zaslišanju zbornice.

K § 23. — ¹ »pendžeraši« (pendžer = okno): v nekaterih predelih države osebe, ki na kmetih vdelujejo na najpreprostejši način v okna stekla, tudi prosojen papir i. dr.

² »kotlari (kazandžije)«: kazandžije so kotlarji, ki izdelujejo specialne kotle in kotličke.

³ »kujundžije«: v južnih krajinah obrtniki, ki vdelujejo fino kovinsko žico v les za ustnike, peresnike, zapestne gumbе, za naprsnice, tobačnice in pod. in izdelujejo iz njih verižice za ure, priveske, naprsnice in drug nakit, tako zvano prizrensko blago.

Glede proizvodnje in prometa z izdelki iz zlata, srebra in platine, pripravljenimi za izvoz, gl. pravilnik z dne 8. oktobra 1932., št. 5451/932, Sl. n. št. 242/XCII/645, Sl. l. št. 742/94. — Prim. pripombo ¹ k § 90.

⁴ »kičičari (kistari)«: prvi izdelujejo okrogle čopiče, drugi ploščate, tako zvane razgrinjače.

⁵ »mutavdžije«: izdelujejo iz domače (kozje) volne kape, kučme (»šubare«) in druge oblačilne kose za preprosti narod.

⁶ »pamuklijaši«: izdelujejo »pamuklije«, t. j. z bombažem (vato) podložene oprsnike, moške in ženske pozimne suknjiče z rokavi in pod.

⁷ »abadžije« in »terzije«: abadžije se nazivajo krojači, ki izdelujejo obleke iz debelega domačega sukna, imenovanega »aba«. Ministrstvo za trgovino in industrijo je na predlog Zagnatske komore v Beogradu odločilo svoječasni spor med abadžijami in krojači o meji med obema obrtoma takó, da je smatrati za abadžijske obrtnike tiste obrtnike, ki se bavijo z izdelovanjem obleke za kmetske potrebe neglede na obliko kroja, če se izdeluje iz tako zvanega seljaškega sukna. »Terzije« šivajo obleke za kmetske potrebe v takšnem kroju.

^{7a} Gl. zakon o prometu s pšenico z dne 29. marca 1932., I. br. 9182/O, Sl. n. št. 74/XXXII/210, Sl. l. št. 283/28. — Naredbo o mlinih z dne 31. marca 1932., št. 632, Sl. n. št. 76/XXXIII/222, Sl. l. št. 284/28. — Pravilnik za izvrševanje zakona o prometu s pšenico z dne 5. aprila 1932., K. br. 664, Sl. n. št. 79/XXXIV/228 (popr. št. 80/XXXV/235), Sl. l. št. 311/30. — Odločba o taksah na mline z dne 25. aprila 1932., Sl. n. št. 97/XLIII/308, Sl. l. št. 360/35. — Uredba o izvozu pšenice z dne 1. avgusta 1933., II. br. 28.612/C, Sl. n. št. 183/LV/551, Sl. l. št. 450/71. — Pravilnik za izvrševanje te uredbe z dne 1. avgusta 1933., II. br. 28.613/C, Sl. n. št. 180/LII/539, Sl. l. št. 451/71. — Odločba o izvozu pšenice v Nemčijo z dne 22. julija 1933., II. 94.360, Sl. n. št. 174/XLIX/516, Sl. l. št. 452/71.

⁸ »burekdžije«: »burek« je neke vrste povalnik z mesom, sirom; »burekdžije« izdelujejo burek in posebne vrste peciva — kolače, v tem ko pečijo »hlebari« (kruharji) samo drugim kruh.

O cenah kruha in peciva gl. banski razglas z dne 7. aprila 1932., II. No. 6149/10, Sl. l. št. 306/29.

^{8a} Gl. zakon o prometu in kontroli umetnih sladil z dne 18. novembra 1930., Sl. n. št. 271/XCIII/574, Sl. l. št. 114/19 iz l. 1931. — Pravilnik za uporabo tega zakona z dne 23. marca 1931., S. br. 2176, Sl. n. št. 74/XXIII/160, Sl. l. št. 177/33.

⁹ »boza« (»buza«): pijača iz koruzne ali prosene moke ali brezovega soka, ki se s kvašenjem oslaja.

¹⁰ »alva«, tudi »halva«: sladčica iz meda, moke, orehov in sladkorja.

¹¹ »kaldrmari (kaldrmdžije)«: istovetna izraza.

§ 24.

(¹) Kdor želi izvrševati rokodelski obrt, mora poleg tega, da izpolnjuje občne pogoje zakona, podati tudi dokaz strokovne izobrazbe za dotično rokodelstvo.

(²) Strokovna izobrazba se dokazuje praviloma z izpričevali o opravljenem pomočniškem in mojstrskem izpitu (§§ 282. in 312.) ali z izpričevali o dovršenih izpitih strokovnih šol, ki jih označi minister za trgovino in industrijo po § 26. zakona. Kdor dokaže to izobrazbo in dobi po zakonu pooblastitev, odnosno dovolitev za izvrševanje rokodelskega obrta, ima pravico do naziva »mojster«.

(³) Nikomur se ne sme dovoliti izvrševanje rokodelskih obrtov, kdor osebno ne poda dokaza o strokovni izobrazbi za dotični obrt. Izjema glede te odredbe velja samo za primere §§ 14. in 15.

(⁴) Kdor že ima strokovno izobrazbo za kakšen rokodelski obrt (rokodelec), sme izvrševati ta obrt tudi po poslovodji, ki izpolnjuje občne pogoje in poda dokaz o strokovni izobrazbi za izvrševanje dotičnega rokodelskega obrta.

(⁵) Če se izvršuje eden izmed poklicev, naštetih v § 23., na tvorniški način, ni treba dokaza o strokovni izobrazbi, kar se presoja glede načina po odredbah § 32.

(⁶) Za gradbene in elektrotehnične obrte veljajo pogoji četrtega in petega oddelka tega poglavja.

K § 24. — ¹ Kazen, če se prijavi tvorniški obrt, da ni treba dokazati strokovne izobrazbe, a se izvršuje rokodelski obrt, gl. § 398/7. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 25.

(¹) Pomočniški izpit sme opravljati, kdor dokaže, da je pismen in da se je s tem zakonom ali s pogodbo predpisano dobo (§ 263.) učil dotičnega rokodelstva kot učenec (vajenec) v rokodelskem obratu pri rokodelcu ali če dokaže s potrdilom (§ 280.), da je prebil z zakonom ali s pogodbo predpisano dobo na učenju v delavnici, v kateri se izvršuje rokodelski obrt na tvorniški¹ način, ali da je prebil to dobo na učenju v istovrstni tvorniški delavnici. Razen tega mora dokazati, da je po zakonu redno pohajal in uspešno dovršil strokovno nadaljevalno šolo, če je taka v kraju, kjer se je učil in bil zaposlen².

(²) Mojstrski izpit sme opravljati, kdor dokaže s poslovno knjižico (§ 307.), da je bil po uspešno opravljenem pomočniškem izpitu zaposlen kot pomočnik, odnosno tvorniški delavec najmanj tri leta v dotičnem rokodelskem obrtu, v ustreznem tvorniškem podjetju ali v istovrstni delavnici tvorniškega podjetja.

(³) Učenje v delavnicah, v katerih se izvršujejo rokodelski obrti na tvorniški način,¹ ali učenje v strokovnih delavnicah tvornic se smatra za enako učenju v rokodelskem obratu pri rokodelcu, če je v takih obratih zagotovljeno strokovno učenje.

(⁴) Če se učno potrdilo ali poslovna knjižica iz opravičenih razlogov ne more predložiti, sme ban po zaslišanju pristojne prisilne združbe izjemoma oprostiti predložitve potrdila, odnosno poslovne knjižice, ako se dá z drugimi nedvomnimi dokazi ugotoviti, da se je prebila predpisana doba na učenju, odnosno v zaposlitvi.

K § 25. — ¹ Gl. odst. (¹) § 32.

² Doslej poslujejo še obrtne nadaljevalne šole po obilnih dosedanjih predpisih. (Ti so pregledno zbrani po ministrstvu za javna dela v knjige z naslovom: *Die gewerblichen Fortbildungsschulen in Österreich*, 2. izdaja 1910., Wein, Schulbücher-verlag.) — Pristojnost ureja razglas z dne 18. maja 1921., št. 74 preds., Ur. l. 1921., str. 304.

§ 26.

(¹) Za dokaz predpisno dovršene učne dobe sme služiti tudi izpričevalo uspešno dovršenega strokovnega učnega zavoda, kjer se s praktičnim in strokovnim poukom daje strokovna izobrazba iz dotične rokodelske stroke. Prav tako velja kot dokaz predpisno dovršene učne dobe izpričevalo o uspešno dovršenih štirih razredih srednje ali njej enake šole poleg obiskovanja posebnega strokovnega tečaja (kurza), ki je z njim spojeno praktično delo. Podrobnejše odredbe o teh tečajih izda minister za trgovino in industrijo s pravilnikom.

(²) Če traja v učnih zavodih, omenjenih v odstavku (¹), praktični strokovni pouk iz dotične rokodelske stroke najmanj tri šolska leta, se znižuje doba pomočniške

zaposlitve [§ 25., odstavek (2)] tistim, ki so take zavode uspešno dovršili, na eno leto.

(3) Pomočnikom, ki so po predpisno dovršenem učenju zaradi višje strokovne izobrazbe v svojem rokodelskem obrtu hodili kot redni dijaki v šolo strokovnega učnega zavoda skozi najmanj tri šolska leta, ni treba podajati dokaza o zaposlitvi, omenjenega v § 25., odstavku (2); taki pomočniki smejo opravljati mojstrski izpit brez tega dokaza.

(4) Minister za trgovino in industrijo označi po zaslišanju zbornic s pravilnikom tiste strokovne šole in zavode, katerih izpričevala lahko služijo za dokaz učenja ali zaposlitve. S pravilnikom se predpišejo tudi ugodnosti, ki jih dajo izpričevala teh šol (tečajev) kandidatom pomočniških ali mojstrskih izpitov.

§ 27.

Minister za trgovino in industrijo sme po zaslišanju zbornic predpisati s pravilnikom, da se kljub odredbam § 25. omeji za poedine rokodelske obrte izdajanje pooblastitve, odnosno dovolitve samo na tiste osebe, ki so uspešno dovršile izvestno strokovno šolo ali opravile izvesten posebni izpit v državi. V tem primeru sme določiti, da se skrajša ali da se vobče ne zahteva doba strokovnega učenja in zaposlitve.

§ 28.

(1) Učencem (vajencem), ki so redno dovršili dogovorjeno dobo učenja (§ 263.) v poedinih rokodelskih obrtih in so kot pomočniki pozvani v vojaško službo, pa opravljajo v tem času pri vojski rokodelske posle tiste stroke, v kateri so delali, se šteje to delo v dobo pomočniške strokovne zaposlitve. Pristojno vojaško oblastvo izda takim osebam o tej strokovni zaposlitvi službeno potrdilo.

(2) Minister za trgovino in industrijo predpiše sporazumno z ministrom za vojsko in mornarico podrobnejše odredbe o izdajanju teh potrdil.

§ 29.

(¹) Minister za trgovino in industrijo sme predpisati po zaslišanju zbornic pogoje, ob katerih smejo kljub odredbam § 25. zakona opravljati pomočniški in mojstrski izpit tudi tisti, ki so bili zaposleni kot učenci ali strokovni delavci v delavnicah ali podjetjih, ki ne spadajo pod ta zakon, v delavnicah, podjetjih ali ustanovah, v katerih se v smislu tega zakona postransko opravljajo dotična dela, ali ki so se izučili rokodelskega obrta v javnih človekoljubnih, vzgojevalnih in poboljševalnih zavodih, v zavodih za izvrševanje kazni na prostosti¹ in v zavodih za izvrševanje očuvalnih odredb.²

(²) Izjemne odredbe, omenjene v odstavku (¹), se smejo predpisati tudi za tiste, ki so delali v tujini in to dokažejo.

K § 29. — ¹ Gl. pripombo ¹¹ k § 1.

² Gl. pripombo ¹² k § 1.

§ 30.

(¹) Za izvrševanje izvestnih rokodelskih obrtov, s katerimi se bavijo pretežno ženske, kakor za napravljanje ženskih klobukov, umetnih cvetlic in podobnih ukrasnih stvari, čipk, šivanje ženskih in otroških oblačil in perila, tkanje, vezenje in podobno, sme minister za trgovino in industrijo po zaslišanju zbornic določiti krajšo učno dobo, skrajšati pomočniško zaposlitev in všteti čas, prebit pri strokovnem delu, v rok pomočniške zaposlitve ali jih oprostiti dokaza o učenju in zaposlitvi.

(²) Ženske, ki se jim odobre take ugodnosti, so dolžne, opraviti predpisani mojstrski izpit. Za ta izpit predpiše minister za trgovino in industrijo podrobnejše odredbe s pravilnikom.

§ 31.

(¹) Ob prestopu iz enega rokodelskega obrta v druge rokodelske obrte, ki so označeni pod isto točko § 23., odstavka (¹), ali ob prestopu iz enega rokodelskega obrta v rokodelske obrte, ki so po odstavku (²) tega paragrafa

označeni za sorodne, se všteje učencu in pomočniku v učno dobo, odnosno zaposlitev ves dotlej prebiti čas.

(2) Kdor izvršuje rokodelski obrt, sme prestopiti v rokodelski obrt, naveden pod kakšno drugo točko § 23., odstavka (1), samó, če je dotični rokodelski obrt glede načina in značaja dela soroden. Minister za trgovino in industrijo označi z uredbo po zaslišanju zbornic tiste obrte, pri katerih je prestop dopusten. Za tak prestop je treba, da se brez predpisanih dokazov o učenju in zaposlitvi v dotičnem rokodelskem obrtu predhodno opravi mojstrski izpit iz rokodelskega obrta, v katerega kdo hoče prestopiti. Izvrševanje takega rokodelskega obrta je prijaviti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu (§ 95.), ki izda novo pooblastitev, odnosno dovolitev za izvrševanje dotičnega rokodelskega obrta.

(3) Ob prestopu iz enega rokodelskega obrta v drugega ali za istočasno izvrševanje več rokodelskih obrtov, ki so označeni pod isto točko § 23., odstavka (1), zadošča opraviti izpit iz enega izmed teh rokodelskih obrtov. Prestop iz enega v drug takšen rokodelski obrt se mora prijaviti pismeno pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje, prijavi pa priložiti pooblastilo. Če je za tak rokodelski obrt potrebna dovolitev (§ 60.), se mora pri vsakem prestopu predhodno zahtevati dovolitev od pristojnega oblastva.

Tretji oddelek.

Industrijski (tvorniški) obrti.

§ 32.

(1) Za industrijske (tvorniške) obrte po tem zakonu se smatrajo glede na način proizvodnje tista podjetja, ki izdelujejo, predelujejo, dovršujejo ali obdelujejo proizvode v delavnicah ali na stalnem kraju z uporabljanjem delitve dela in ki zaposlujejo večje število delavcev, a vrše delo redoma z uporabo motorne sile, pa proizvajajo izdelke na zalogo ali po naročilu v večjem obsegu. Če je dvomno, ali gre v takih podjetjih za tvorniški način

dela, odloči o tem po zaslišanju prizadetih pristojnih zbornic ban.

(²) Industrijski (tvorniški) obrti se smejo izvrševati na osnovi pooblastitve, odnosno dovolitve pristojnega občnega upravnega oblastva. Kateri industrijski (tvorniški) obrti se smejo izvrševati na osnovi dovolitve, odreja ta zakon (§ 60.).

(³) Za postavitev industrijskih (tvorniških) obratov (delavnic, naprav) je potrebna odobritev po §§ 106. in nasl., če obstoje pri takih obratih okoliščnosti, omenjene v § 105. tega zakona.

(⁴) Industrijski (tvorniški) obrti se smejo izvrševati tudi po poslovodji, ki izpolnjuje pogoje tega zakona.

§ 33.

Zadruga, omenjene v § 1., odstavku (³), morajo izpolnjevati vse pogoje tega zakona, če objavljajo¹ industrijski (tvorniški) obrt. Katera zadružna podjetja je smatrati za tvorniška, odloči, če je dvomno, ban po zaslišanju zbornice.

K § 33. — ¹ V izvirniku: »objavljaju«. Redakcijski pogrešek ali le tiskovna napaka namesto: »obavljaju«; torej prav: »obavljajo«, »opravljajo«.

§ 34.

Na industrijska (tvorniška) podjetja, ki po odredbah § 1. ne spadajo pod ta zakon, se ustrezno uporabljajo odredbe prvega oddelka IV. poglavja prvega dela tega zakona (§§ 105. in nasl.), kolikor tudi opravljanje takih podjetij ni urejeno s posebnim zakonom.

Četrty oddelek.

Gradbeni obrti.

§ 35.

Gradbeni obrti obsežajo vse vrste izvajanja gradbenih del.¹

K § 35. — ¹ Gradbeni zakon z dne 7. junija 1931., Sl. n. št. 133/XLII/294 (popr. št. 174/LVII/380), Sl. l. št. 297/47. Mesta in trgi, na katere se uporablja prvi del tega zakona: gl. uredba z dne 16. januarja 1932., Sl. n. št. 40/XVI/112, Sl. l. št. 189/16. — Splošna navodila za izdelavo uredbe o izvajanju regulacijskega načrta in gradbenega pravilnika z dne 15. junija 1932., Sl. n. št. 166/LXXIII/489 (popr. št. 174/LXXVI/522), Sl. l. št. 115/16 iz l. 1933. — Pravilnik za izdelavo regulacijskih načrtov z dne 14. junija 1932., Sl. n. št. 152/LXIX/463 (popr. št. 166/LXXIII/500), Sl. l. št. 650/78. — Norme za: portlandski cement z dne 16. decembra 1931., št. 2816, Sl. n. št. 307/CI/759, Sl. l. št. 134/10 iz l. 1932; za opeko z dne 13. januarja 1932., št. 44.309/31, Sl. n. št. 21/IX/63 (popr. št. 31/XIII/96) iz l. 1932., Sl. l. št. 183/15; za opeko iz apna in peska z dne 13. januarja 1932., št. 44.309/31, Sl. n. št. 21/IX/64 (popr. št. 31/XIII/96), Sl. l. št. 184/15; za stukaturno trstiko z dne 22. januarja 1932., št. 43.920/31, Sl. n. št. 27/XI/79, Sl. l. št. 185/15; za pletenine iz stukaturne trstike z dne 22. januarja 1932., št. 43.920/31, Sl. n. št. 27/XI/80, Sl. l. št. 186/15; za plošče iz mavca, iz mavca in žlindre, iz žlindre in cementa z dne 29. februarja 1932., št. 4389, Sl. n. št. 66/XXVI/179, Sl. l. št. 294/29; za žlindro z dne 25. februarja 1932., št. 3547/32, Sl. n. št. 66/XXVI/180, Sl. l. št. 295/29; za opeko in kamen iz žlindre z dne 9. marca 1932., št. 4971, Sl. n. št. 71/XXX/201, Sl. l. št. 296/29; za lomljen kamen z dne 11. marca 1932., št. 5915, Sl. n. št. 71/XXX/202, Sl. l. št. 297/29; za obtežbe pri graditeljstvu z dne 16. februarja 1932., št. 2849/32, Sl. n. št. 71/XXX/203, Sl. l. št. 324/31; za okroglo železo za armirani (ojačeni) beton z dne 23. marca 1932., št. 6947, Sl. n. št. 85/XXXVII/250, Sl. l. št. 355/34; o kamnu za tlak iz meseca aprila 1932., št. 7593/32, Sl. n. št. 125/LVI/386 (popr. št. 145/LXVII/454), Sl. l. št. 493/56; za preizkušanje kamna z dne 3. maja 1932., št. 12.707/1932, Sl. l. št. 494/56; za sadro (gips) z dne 21. julija 1932., št. 18.676, Sl. n. št. 191/LXXIX/550, Sl. l. št. 664/81; za lahko opeko z dne 7. julija 1932., št. 3779/32, Sl. n. št. 186/LXXVIII/535 (popr. št. 221/LXXXV/608), Sl. l. št. 665/81; za cestne mostove št. 28.392/32, Sl. n. št. 264/CI/720, Sl. l. št. 779/99, in z dne 26. oktobra 1932., št. 29.384/32, Sl. n. št. 284/CVI/747, Sl. l. št. 36/5 iz l. 1933.; za sirovo strešno lepenko z dne 30. januarja 1933., št. 27.254/32, Sl. n. št. 45/XIII/125, Sl. l. št. 170/23; za strešno lepenko in plošče za izolacijo z dne 30. januarja 1933., št. 27.254/32, Sl. n. št. 45/XIII/124, Sl. l. št. 171/23. — Predpisi za cestne mostove z dne 30. novembra 1932., št. 32.303, Sl. n. št. 4/II/14 (popr. št. 27/IX/89) iz l. 1933., Sl. l. št. 148/19. — Predpisi za poizkušnje s kockami in z Empergerjevimi gredami pri izvrševanju zgradb iz betona in ojačenega (armiranega) betona z dne 13. junija 1932., št. 10.367/32, Sl. n. št. 227/LXXXVII/617 (popr. št. 245/XCIV/665), Sl. l. št. 743/94. — Predpisi za naprežanje zidov z dne 19. julija 1932., št. 17.120/32, Sl. n. št. 213/LXXXIII/582, Sl. l. št. 709/88. —

Predpisi za stabilnost zidanih visokih dimnikov z dne 7. aprila 1932., št. 7428, Sl. n. št. 97/XLIII/309, Sl. l. št. 495/56. — Cenik zavoda za preizkušanje gradbenega materiala pri ministrstvu za gradbe z dne 10. februarja 1932., št. 3166, Sl. n. št. 37/XV/103, Sl. l. št. 196/16. — Navodilo glede odobravanja načrtov z uporabo opeke novega in starega formata z dne 16. maja 1933., M. G. br. 12.421, Sl. l. št. 301/47. — Glede gradbenih taks po gradbenem zakonu gl. navodila za izdelavo pravilnika o njih z dne 7. marca 1933., odnosno 3. junija 1933., M. G. br. 3596, Sl. l. št. 305/48. — Gl. tudi § 427. III/3 in pripombo ⁶ k § 427. — Pravilnik o razdaljah zgradb v mestih in trgih od posebnih zgradb in drugih naprav z dne 27. decembra 1932., št. 33.510, Sl. n. št. 11/IV/25 in l. 1933. (popr. št. 21/VIII/72), Sl. l. št. 395/61. — Pravilnik o gradbenih predpisih za sela, ki so v neposredni bližini mest in trgov, z dne 26. julija 1933., K V No. 3870/1, Sl. l. št. 432/67 (popr. št. 437/68). — Stavbni redi: za Koroško zakon z dne 13. marca 1868., dež. zakonik št. 12; za Kranjsko zakon z dne 25. oktobra 1875., dež. zak. št. 26, za Ljubljano zakon z dne 25. maja 1896., dež. zak. št. 28 in razglas deželne vlade z dne 17. februarja 1900., dež. zak. št. 7; za Štajersko namestništveni razglas z dne 9. februarja 1857., dež. zak. št. 5, zakon z dne 12. marca 1866., dež. zak. št. 6, z dne 22. januarja 1872., dež. zak. št. 6, in z dne 16. novembra 1914., dež. zak. št. 7.

§ 36.

(¹) Gradbeni obrt smejo izvrševati:

1. inženjerji gradbene ali arhitektonske stroke, ki so pridobili pravico, izvrševati prakso pooblaščenih inženjerjev ali arhitektov¹ za stroko, v kateri poslujejo;

2. graditelji (stavbeniki), ki so opravili pred pristojno komisijo poseben izpit² za gradbeno stroko, v kateri poslujejo;

3. zidarski, tesarski, kamenoseški, vodnjakarski mojstri, ki so opravili pred pristojno komisijo predpisani mojstrski izpit³ za stroko, v kateri poslujejo.

(²) Gradbene obrte smejo izvrševati tudi pravne osebe, če postavijo poslovodjo, ki ima izobrazbo za izvrševanje dotičnega gradbenega obrta po tem zakonu.

K § 36. — ¹ Gl. pripombo ¹⁷ k § 1.

² Uredba o opravljanju izpitov za graditelje visokih in nizkih zgradb z dne 10. oktobra 1932., Sl. n. št. 245/XCIV/655, Sl. l. št. 58/9 iz l. 1933.

³ Uredba o opravljanju izpitov za zidarske, tesarske, kamenoseške in vodnjakarske mojstre z dne 10. oktobra 1932., Sl. n. št. 245/XCIV/658, Sl. l. št. 64/10 iz l. 1933.

Glede ustanavljanja združb gl. pravilnik o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov, člen 5. (v pripombi ¹ k § 364.).

§ 37.

Izpit za graditelja visokih ali nizkih zgradb sme opravljati:

1. kdor je dovršil ustrezni odsek tehniške fakultete ali drugo visoko šolo, enako¹ fakulteti te vrste, in obenem dokaže, da je delal praktično tri leta na gradbah svoje stroke;

2. kdor je uspešno dovršil tehniško srednjo šolo², graditeljski (arhitektonsko-gradbeni) odsek, ali drugo njej enako¹ šolo gradbene stroke in opravil predpisni završni izpit, pa nato praktično delal v svoji stroki najmanj pet let.

K § 37. — ¹ Gl. pripombo ² k § 19. (Izpit gl. prip. ² k § 36.)

² Gl. zakon v pripombi ² k § 425.

§ 38.

(¹) Izpit za zidarskega, tesarskega, klesarskega in vodnjakarskega mojstra¹ smejo opravljati:

1. oni, ki so uspešno dovršili tehniško srednjo ali drugo njej enako šolo in dokažejo, da so po dovršeni šoli praktično delali v dotičnem rokodelskem obrtu najmanj štiri leta;

2. oni, ki uspešno opravijo predpisani završni izpit iz dotične stroke na šoli za gradbene poslovodje (polirje), pridruženi tehniški srednji šoli, ali na drugi državni strokovni šoli z enako učno osnovo in dokažejo, da so potem najmanj pet let praktično delali v dotični stroki ali kot gradbeno-tehniški risarji v poslovalnici graditeljevi, inženjerjevi ali arhitektovi;

3. oni, ki so se učili zidarskega, odnosno tesarskega, klesarskega ali vodnjakarskega obrta najmanj tri leta in so praktično delali v svoji gradbeni stroki najmanj

šest let, ko so predhodno pri posebnem izpitu podali dokaz o občni izobrazbi in znanju.

(²) Minister za trgovino in industrijo označi s pravilnikom te šole in jim predpiše učno osnovo.

K § 38. — ¹ Gl. pripombo ³ k § 36.

§ 39.

(¹) Izpit za graditelja (stavbenika) se opravlja pred izpraševalno komisijo pri banski upravi. Izpitna komisija je sestavljena iz predsednika in treh članov, ki jih določi predsednik za vsak poedini izpit iz spiska izpraševalnih članov. Predsednik komisije je uradnik banske uprave s popolno tehniško-fakultetno izobrazbo. Postavlja ga ban za tri leta. Člani izpitne komisije se postavljajo izmed uradnikov-inženjerjev tehniškega oddelka banske uprave, profesorjev tehniške fakultete, tehniške srednje šole in pooblaščenih inženjerjev, arhitektov in graditeljev po spisku, čigar skupno število znaša 15 članov. Člane postavlja ban za dve leti.

(²) Izpiti za zidarskega, tesarskega, klesarskega in vodnjakarskega mojstra se opravljajo pred komisijo pri pristojni zbornici. Izpitna komisija je sestavljena iz predsednika in dveh članov, ki ju določi predsednik za vsak poedini izpit. Predsednik komisije je uradnik banske uprave s popolno tehniško-fakultetno izobrazbo. Postavlja ga ban za tri leta. Člani izpitne komisije se postavljajo izmed uradnikov-inženjerjev tehniškega oddelka banske uprave s fakultetno izobrazbo, profesorjev tehniške srednje šole in mojstrov dotičnih gradbenih strok po spisku, čigar skupno število članov znaša za vsako omenjeno gradbeno stroko šest članov. Člane postavlja ban za dve leti.

(³) Minister za trgovino in industrijo predpiše sporazumno z ministrom za gradbe in po zaslišanju zbornic z uredbo podrobnejše odredbe glede predmetov teh izpitov, glede sestave in poslovanja izpitne komisije.¹ Prav tako predpiše podrobnejše odredbe o predhodnem izpitu po § 38., odstavku (¹), točki 3.

K § 39. — ¹ Gl. pripombi ² in ³ k § 36.

§ 40.

(¹) Pooblašчени inženjerji in arhitekti¹ smejo opravljati gradbene posle na osnovi pravice do izvrševanja prakse pooblaščenih inženjerjev, ki so jim jo dala pristojna oblastva, toda dolžni so opravljanje poslov predhodno prijaviti pristojnemu upravnemu oblastvu prve stopnje in dobiti pooblastitev [§ 4., odstavka (²) in (³)].

(²) Država in javna samoupravna telesa smejo opravljati gradbene posle v svoji režiji, če vodijo posle državnih, odnosno samoupravnih strokovnih (tehniških) javnih organov, ki so opravili državni strokovni izpit² ali izpit za pooblaščenega inženjerja ali arhitekta.³

K § 40. — ¹ Gl. pripombo ¹⁷ k § 1.

² Pravilnik o opravljanju državnega strokovnega izpita diplomiranih inženjerjev: gradbenih, strojnih, elektroinženjerjev, ladijskih inženjerjev in arhitektov z dne 30. septembra 1932., Sl. n. št. 232/LXXXIX/634, Sl. l. št. 738/93., izpr. z dne 2. maja 1933., Sl. n. št. 104/XXX/295, Sl. l. št. 321/50.

³ Pravilnik o opravljanju državnega strokovnega izpita za pooblaščenega inženjerja gradbene, strojne, elektrostrojne, ladijske stroke in arhitekta z dne 30. junija 1933., št. 17.150, Sl. n. št. 152/XLII/437, Sl. l. št. 431/67.

§ 41.

(¹) Graditelj (stavbenik) visokih zgradb je upravičen¹, izvajati samostojno vse vrste zgradb s področja visokih zgradb kakor tudi vse druge gradbe, ki so v zvezi z njimi in za njih izvedbo potrebne.

Od tega so izvzete:

1. zgradbe s statično več ko enkratno nedoločenimi konstrukcijami in zgradbe s statično težjimi konstrukcijami, katerih izračunavanje ne spada v učni načrt in ni predmet zrelostnega izpita na tehniških srednjih šolah, odnosno izpita za graditelje;

2. zgradbe posebnega značaja glede na arhitekturo, monumentalnost in izrednost (gledališča, koncertne dvorane, kinematografi, razstavne zgradbe, muzeji, cerkve, molilnice itd.).

(²) Graditelj (stavbenik) visokih zgradb sme izvajati po projektu pooblaščenega inženjerja ali arhitekta vse gradbe pod točko 1. kakor tudi gradbe pod točko 2. odstavka (¹), če si zagotovi za take konstrukcije sodelovanje pooblaščenega inženjerja ali arhitekta.¹ Če se usvoji graditeljev idejni projekt za take zgradbe po natečaju pred strokovno žirijo, sme graditelj izvajati tudi take gradbe, ako si zagotovi za konstrukcije, navedene pod točko 1. odstavka (¹), sodelovanje pooblaščenega inženjerja ali arhitekta.

(³) Graditelj (stavbenik) nizkih zgradb je upravičen, samostojno graditi privatne in občinske ceste, manjše industrijske železnice, če na njih ni objektov z razpetino, večjo od 6 m, niti železnih, kamenih ali armiranobetonskih propustov in mostov, ki statično niso določeni in niso rešetkasti, in mostove v teh mejah. Upravičen je izvajati vse nizke gradbe po načrtih pooblaščenih inženjerjev, če ne zahteva pristojno oblastvo pri posebno kompliciranih takih zgradbah, da mora graditelj imeti odgovornega pooblaščenega inženjerja, če se bavi s tem poslom. Prav tako je upravičen, projektirati in izvajati visoke gradbe do vštetega prvega nadstropja.

(⁴) Minister za trgovino in industrijo sme odrediti sporazumno z ministrom za gradbe in po zaslišanju zbornic za poedine kraje s pravilnikom², da mora graditelj (stavbenik) ob izvajanju gradb, za katere je upravičen, vse posle, ki spadajo v področje tesarskih, kamenoseških ali vodnjakarskih mojstrov, poveriti v delo tem osebam. Graditelj (stavbenik) sme izvajati v takih krajih samostojno omenjene posle samo, če je dobil po zakonu pooblastitev tudi za opravljanje teh poslov. Te odredbe veljajo tudi za inženjerje in arhitekte, če opravljajo gradbena dela.

K § 41. — ¹ Če se pregreši zoper odredbe tega paragrafa, kazni: § 399. 1/4; gl. še §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

² Pravilnik o izvajanju tesarskih, kamenoseških in vodnjakarskih del v izvestnih krajih z dne 29. marca 1933., Sl. n. št. 75/XXIV/234, Sl. l. št. 237/36. Velja v Dravski banovini za Ljubljano in Maribor.

§ 42.

(¹) Zidarski mojster je upravičen¹, izvajati visoke gradbe do vštetega enega nadstropja enostavne konstrukcije kakor tudi enostavne druge sorodne gradbe manjšega obsega. Prav tako je upravičen, izvajati vse adaptacije in dozidave v obsegu svoje upravičenosti kakor tudi izvrševati na zgradbah vsa tista popravila, za katera ni potrebna posebna gradbena dovolitev. V smislu § 49. zakona se predpiše, katera dela enostavne konstrukcije (zlasti katera betonska dela) sme zidarski mojster opravljati.

(²) Ob opravljanju poslov, za katere je upravičen, mora poveriti zidarski mojster izvajanje poslov, ki spadajo v področje tesarskih, kamenoseških ali vodnjakarskih mojstrov, tem v delo. Če v območju občnega upravnega oblastva prve stopnje, kjer se naj gradba izvrši, ni imetnikov tesarskih, kamenoseških ali vodnjakarskih obrtov, sme opravljati zidarski mojster te posle s svojim strokovnim pomožnim osebjem.

(³) Ban sme odrediti za manjše kraje, da smejo zidarski mojstri ob dejanskem vodstvu in soodgovornosti pooblaščenega inženjerja, arhitekta ali graditelja (stavbenika) izvajati poedine gradbe, ki spadajo v njihovo področje.

(⁴) Ban sme za dele večjih mest, večjih toplic, kopališč in letovišč na predlog dotičnih občin z naredbo omejiti zidarskemu mojstru področje za izvajanje gradb, za katere je upravičen.

K § 42. — ¹ Če se pregreši zoper odredbe tega paragrafa, o kazni gl. pripombo ¹ k § 41.

§ 43.

Tesarski mojster je upravičen¹, izvajati visoke lesene zgradbe enostavne konstrukcije kakor tudi ostale enostavne gradbe manjšega obsega, spadajoče v njegovo stroko. Upravičen je, opravljati posle zidarskih, kamenoseških in vodnjakarskih obrtov s svojim strokovnim pomožnim osebjem, če v območju občnega upravnega oblastva prve

stopnje, kjer se gradba izvaja, ni imetnikov zidarskih, klesarskih in vodnjakarskih obrtov.

K § 43. — ¹ Če se pregreši zoper odredbe tega paragrafa, o kazni gl. pripombo ¹ k § 41.

§ 44.

Kamenoseški mojster je upravičen¹, opravljati vsa dela iz kamena na zgradbah kakor tudi vsa druga dela, ki spadajo po značaju posla v njegovo stroko.

K § 44. — ¹ Če se pregreši zoper odredbe tega paragrafa, o kazni gl. pripombo ¹ k § 41.

§ 45.

Vodnjakar (studenčar) je upravičen¹, opravljati vse posle, ki so potrebni za graditev vodnjakov.

K § 45. — ¹ Če se pregreši zoper odredbe tega paragrafa, o kazni gl. pripombo ¹ k § 41.

§ 46.

(¹) Pooblaščen inženjerji, arhitekti in graditelji (stavbeniki) smejo izvrševati vsa dela iz področja zidarskega mojstra. Izvzemši primere, omenjene v odstavku (⁴) § 41., so prav tako upravičeni, izvajati vsa dela tesarskega, kamenoseškega in vodnjakarskega mojstra, kadarkoli so ta dela sestavni del prevzetega posla.

(²) Graditelji (stavbeniki), zidarski, tesarski, kamenoseški in vodnjakarski mojstri so po poslih, ki spadajo v njih področje, upravičeni, sestavljati in podpisovati načrte, proračune in obračune. Graditelji (stavbeniki) in zidarski, tesarski, kamenoseški in vodnjakarski mojstri smejo projektirati samo tista dela, ki jih izvajajo v smislu tega zakona. Ne smejo se pa baviti s projektiranjem kot samostojnim poklicem. V drugih primerih smejo sestavljati projekte samo, če je razpisan javen natečaj. Za izvajanje projektov, omenjenih v § 41., odstavku (²), veljajo odredbe omenjenega paragrafa.

(³) Izvajanje onih del, ki spadajo v področje drugega rokodelskega obrta, kakor: mizarskega, ključavničar-

skega, steklarskega, pleskarskega, instalaterskega itd., na gradbah, ki jih izvajajo, morajo poveriti imetniki gradbenih obrtov pooblaščenim mojstrom teh rokodelskih obrtov. To velja tudi za pooblašcene inženjerje in arhitekte, če opravljajo gradbene posle.

§ 47.

(¹) Osebe, ki izvršujejo gradbene obrte, so odgovorne za vsa izdelana in izvršena dela.

(²) Dela, ki spadajo v obseg poslovanja gradbenih obrtov, se ne smejo opravljati ne za svojo potrebo ne v lastni režiji drugače ko ob dejanskem in neposrednem vodstvu pooblaščenega graditelja, odnosno mojstra, razen če gre za manjše navadne gradbe na kmetih in v manjših krajih, za katere se po veljavnih predpisih ne dajejo gradbene dovolitve, in pa za neznatna popravila in predelave brez podiranja in postavljanja zidov in brez uporabljanja odrov.

§ 48.

Pri vsaki gradbi se mora na vidnem kraju izobesiti napis, ki obseza ime ali firmo imetnika gradbenega obrta, ki vodi izvajanje gradbe. V napis firme je prepovedano postavljati neresnične označbe, iz katerih bi se dalo sklepati, da je imetnik gradbenega obrta upravičen, izvrševati posle, ki ne spadajo v področje dotične osebe.¹

K § 48. — ¹ Če ravna imetnik obrta zoper odredbe tega paragrafa, kazen po § 398/9; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 49.

(¹) Podrobnejše odredbe o obsegu in razmejitvi gradbenih obrtov med seboj predpiše po zaslišanju zbornic s pravilnikom minister za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za gradbe.¹

(²) Prav tako določi minister za trgovino in industrijo sporazumno z ministrom za gradbe s pravilnikom za tiste osebe, ki so opravile mojstrski izpit za zidarja, tesarja, kamenoseka in vodnjakarja, izvestne olajšave

pri opravljanju izpita ob prestopu iz enega teh obrtov v drugega.

(³) Minister za trgovino in industrijo sme predpisati kljub odredbam tega oddelka sporazumno z ministrom za gradbe in po zaslišanju zbornic z uredbo posebne odredbe za opravljanje manjših zidarskih, tesarskih in kamenoseških poslov, po katerih ni zahtevati popolnega dokaza strokovne izobrazbe, predpisanega z opravljanjem pomočniških in mojstrskih izpitov, temveč samo dokaz strokovnega dela kot učenca in pomočnika v dobi najmanj petih let. Z uredbo se predpišejo podrobnejše odredbe, katere posle smejo te osebe opravljati. Ban odredi, v katerih krajinah banovine smejo te osebe opravljati take posle; toda te ugodnosti se ne smejo odobriti za sreze in krajine, kjer je zadostno število pooblaščenih imetnikov omenjenih gradbenih obrtov.¹

K § 49. — ¹ Prekrški uredb po tem odstavku se kaznujejo po § 403/1 s kaznimi po § 398. — Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

Peti oddelek.

Elektrotehnični obrti.

§ 50.

Med elektrotehnične obrte spadajo:

1. vsa elektrotehnična in
2. vsa elektroinstalaterska dela.

§ 51.

Elektrotehnične obrte smejo izvrševati:

1. pooblašчени elektrostrojni inženjerji, ki imajo izobrazbo in so pridobili pravico, izvrševati prakso pooblaščenih elektrostrojnih inženjerjev;
2. elektrotehniki, ki so opravili pred pristojno komisijo posebni izpit za elektrotehnike.¹

K § 51. — ¹ Gl. člen 5. pravilnika o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov (v pripombi ¹ k § 364).

§ 52.

Izpit za elektrotehniko sme opravljati:

1. kdor je dovršil elektrostrojni odsek tehniške fakultete ali drugo tehniško visoko šolo, enako fakulteti te vrste, in obenem dokaže, da je praktično delal tri leta v elektrotehnični stroki;

2. kdor je dovršil tehniško srednjo šolo, elektrostrojni odsek, ali drugo njej enako šolo elektrostrojne stroke in opravil predpisani završni izpit in nato praktično delal v stroki najmanj pet let.

§ 53.

Elektroinstalaterske obrte smejo opravljati osebe:

1. ki so dovršile tehniško srednjo šolo (elektrostrojni odsek) ali njej enako drugo šolo in dokažejo, da so po dovršeni šoli praktično delale pet let in opravile predpisani mojstrski izpit (§ 312.);

2. ki so dovršile elektrostrojno delovodsko šolo na tehniški srednji šoli in dokažejo, da so po dovršeni šoli praktično delale pet let in opravile predpisani mojstrski izpit;

3. ki so se učile elektroinstalaterske stroke štiri leta in praktično delale v tej stroki pet let in opravile predpisani mojstrski izpit.¹

K § 53. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 51.

§ 54.

(¹) Izpit za elektrotehniko¹ in elektroinstalaterje² se opravlja pred komisijo, ki jo postavlja skladno s § 39. zakona ban.

(²) Odredbe odstavka (³) § 39. zakona se uporabljajo ustrezno tudi na te izpite.

K § 54. — ¹ Uredba o opravljanju izpita za elektrotehniko z dne 10. oktobra 1932., Sl. n. št. 245/XCIV/656, Sl. l. št. 59/9 iz l. 1933.

² Uredba o opravljanju izpita za elektroinstalaterje z dne 10. oktobra 1932., Sl. n. št. 245/XCIV/657, Sl. l. št. 72/11 iz leta 1933.

§ 55.

Pooblašчени elektrostrojni inženjerji smejo opravljati elektrotehnične posle na osnovi pravice za izvrševanje prakse pooblaščenih inženjerjev¹, ki jim je dana od pristojnega oblastva; toda so dolžni, izvrševanje obrta predhodno prijaviti pristojnemu prvostopnemu občnemu upravnemu oblastvu [§ 4., odstavka (2) in (3)].

K § 55. — ¹ Gl. pripombo ¹⁷ k § 1.

§ 56.

(1) Elektrostrojni inženjer je upravičen, izvrševati vsa elektrotehnična dela brez omejitve.

(2) Elektrotehnik je upravičen, projektirati in izvajati elektrostrojni del električnih central (elektrarn) vsake vrste do 100 kW učinka in 250 voltov napetosti kakršnegakoli voda proti zemlji in postavljati električne vode (omrežja) do omenjenega učinka in napetosti kakršnegakoli voda proti zemlji. Prav tako je upravičen, upravljati zgrajene centrale in omrežja do 300 kW učinka in 3000 voltov napetosti obenem z rezervami. Prav tako je upravičen, opravljati tudi elektroinstalaterske obrte.

(3) Državna in javna samoupravna telesa smejo opravljati elektrotehnične posle v svoji režiji, če vodijo posle državni, odnosno samoupravni strokovni (tehniški) javni organi, ki so opravili državni strokovni izpit¹ ali izpit za pooblaščenega inženjerja elektrostrojne stroke.²

K § 56. — ¹ Gl. pripombo ² k § 40.

² Gl. pripombo ³ k § 40.

Imetniki elektrotehničnih obrtov, ki se pregreše zoper odredbe tega paragrafa, se kaznujejo po § 399. 1/5; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 57.

Elektroinstalaterji smejo¹ izvajati hišne instalacije slabega in jakega toka do 250 voltov kateregakoli voda proti zemlji in v obsegu instalacije do 100 izvodov in postavljati motorje do označene napetosti in učinka 30 kW.

K § 57. — ¹ Kazen gl. pripombo ² k § 56.

§ 58.

(¹) Z dovolilom glede ustanovitve podjetja za proizvodnjo in postavljanje vodov za prevajanje električne energije se opredeli podjetju okoliš za oddajanje in preskrbovanje z električnim tokom. Prav tako se sme odobriti podjetju razlastitev¹ zasebne lastnine, odnosno ustanovitev služnosti² v breme zasebne lastnine na nepremičninah zato, da se postavijo in vzdržujejo vodi za prevajanje električnega toka na korist državnih, bano-vinskih, občinskih kakor tudi drugih občekoristnih podjetij, ki dobe za to dovolitev. Potreba, obseg in pogoji za opravo razlastitve se ocenjajo po zakonu o razlašča-nju.¹ Odobritev izdaja pristojni ban.

(²) Podjetja, ki imajo svoje električne centrale (elek-trarne) in oddajajo električni tok za razsvetljevalne in pogonske namene, so dolžna, po svoji zmogljivosti v okolišu, ki jim je odrejen v dovolilu za oddajanje in pre-skrbovanje z električnim tokom, oddajati električni tok vsakomur ob enakih razmerah in z enakimi pogoji. Za oddajanje tega toka potrošnikom predpiše ban obvezno podrobnejše pogoje. Ban sme po zaslišanju zbornice dovoliti izjeme od teh odredb v korist države in javnih samoupravnih teles, njih zavodov ali ustanov tudi pod-jetjem, ki so važna z občnega narodno-gospodarskega stališča ali ki jim je glede na način porabe mogoče dati ugodnosti brez škode za druge potrošnike. Svojevoljno prekinjanje ali ustavljanje pogona v takih podjetjih je prepovedano. Tehnične motnje pri oddajanju toka se morajo takoj odstraniti.

(³) Taka podjetja ne smejo imetnikom elektroteh-ničnih ali elektroinstalaterskih obrtov omejevati ali v kakršnikoli obliki odrekati izvedbe vseh pogonskih ali razsvetljevalnih vodov ali instalacij, za katere so po tem zakonu pooblašteni, razen graditve priključnega voda do števca in postavljanja svojih kontrolnih števecov za merjenje toka. Ta podjetja ne morejo obvezati oseb, katerim oddajajo električni tok, da bi uporabljale motor-je, žarnice in ostale električne aparate, določene po njih

in izvestnega izvora, niti ne smejo tem osebam prikrajševati dobave električnega toka, če odklonijo, nabavljati si te predmete pri takih podjetjih.

(⁴) Podjetja, ki imajo svoje električne centrale (elektrarne) za proizvodnjo električnega toka visoke napetosti, so dolžna, postaviti za svojo centralo strokovnega poslovodjo, ki izpolnjuje pogoje tega zakona.³

K § 58. — ¹ Čl. 22. ustave kraljevine Jugoslavije z dne 3. septembra 1931., Sl. n. št. 200, Sl. l. št. 338/53: »Razlastitev zasebne lastnine v občno korist je dopuščena pa zakonu proti pravični odškodnini.« — § 365. o. g. z.: »Če zahteva občni blagor, mora član države za primerno odškodnino odstopiti celo popolno lastnino stvari.« K temu posebni zakoni, n. pr. občni rudarski zakon z dne 23. maja 1854., drž. zak. št. 146 (§ 105); zakon o izkoriščanju vodnih sil z dne 30. junija 1931., Sl. n. št. 154/LI/333, Sl. l. št. 333/52 (popr. št. 407/41 iz l. 1932. — §§ 11. in nasl.); razlastitev za elektrovođe čl. 53. zakona o proračunskih dvanajstlinah z dne 31. julija 1925., Sl. n. št. 173/XXXVI, Ur. l. št. 252/79, in dr.; glede postopanja zlasti zakon z dne 18. februarja 1878., drž. zak. št. 30, o razlastitvi zaradi zgraditve in obratovanja železnic.

² Gl. §§ 472. do 529. (1488., 1496. in nasl.) o. g. z. — Zakon z dne 7. julija 1896., drž. zak. št. 140, o zasilnih potih.

³ Podjetja, ki se pregreše zoper odredbe tega paragrafa, se kaznujejo po § 199. 1/6; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 59.

Podrobnejše odredbe o obsegu in razmejitvi poedinih elektrotehničnih obrtov med seboj predpiše z uredbo po zaslišanju zbornic minister za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za gradbe. Podrobnejše odredbe o uporabi instalacijskega materiala izda z uredbo minister za gradbe z ministrom za trgovino in industrijo.¹

K § 59. — ¹ Prekrški uredbe se kaznujejo po § 403/2 s kaznimi po § 398. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

Šesti oddelek.

Obrti, za katere je treba dovolitve.

§ 60.

(¹) Za obrte, ki se smejo po § 3., odstavku (¹), točki 2., izvrševati na osnovi dovolitve, se smatrajo:

1. izdelovanje in trgovina z orožjem, strelivom in raznesili v kakršnikoli obliki, kolikor ni to izključna pravica države [§ 1., odstavek (2), točka 3.];

2. izdelovanje predmetov za umetni ogenj in pod. (pirotehničnih predmetov) in trgovina z njimi;

3. podjetja (naprave) za proizvajanje električne energije;¹

4. proizvajanje strupov², zdravil in zdravilnih specialitet, tvarin in preparatov za zdravila, kolikor ni to izključna pravica lekarn, podjetij za proizvajanje zdravil biološkega izvora³ za zdravljenje in zaščito zoper bolezni pri človeku in živalih (serološka in bakteriološka podjetja);

5. proizvajanje umetnih rudninskih vodá;

6. trgovina z zdravili, zdravilnimi specialitetami, tvarinami in preparati za zdravila, drogami⁴ in strupi, kolikor to ni izključna pravica lekarn;

7. bankirski, menjalski⁵ in zavarovalni posli⁶;

8. prodajanje vrednostnih papirjev na obroke;⁷

9. javna skladišča;⁸

10. podjetja za prodajanje premičnih stvari po javni dražbi (dražbovalnice, zavodi za licitacijo);⁹

11. podjetja za dajanje posojil na ročno zastavo;

12. stavnice (zavodi za stave);

13. podjetja za dajanje informacij in posredovalni posli za poravnavanje med dolžniki in upniki;

14. časniške agencije;

15. potniške in izselniške¹⁰ agencije;

16. pisarne za posredovanje nakupov in prodaj nepremičnin;¹¹

17. pisarne za zastopanje pred upravnimi oblastvi;

18. pisarne za ženitno posredovanje;

19. zasebne detektivske pisarne;

20. zasebne pisarne za posredovanje dela in službe;

21. odpremniki ladij (pomorske in rečne agenture);

22. pogostinski obrti katerekoli vrste;

23. kinematografi;

24. podjetja za redno prevažanje oseb z uporabo živalske moči;

25. podjetja za redno prevažanje potnikov in blaga z motornimi vozili;¹²

26. male železnice za javni promet in tramvaji (mestne, cestne, žične in podobne železnice);

27. delo oseb, ki imajo na javnih mestih za občno uporabo vozila (izvoščki, taksiji in pod.), nosači in druge osebe, ki dajejo na javnih ali na nejavnih mestih svoje osebne usluge;

28. podjetja za prevažanje z brodi in drugimi plovnimi objekti od brega do brega na neplovnih rekah, jezerih in prekopih, izvzemši splave;

29. podjetja za tehtanje blaga;

30. podjetja za zastraževanje stanovanj in lokalov;

31. trgovanje s starinami;

32. javne klavnice;

33. dimnikarski obrt;

34. konjedernice;¹³

35. čiščenje greznic in kanalov (v krajih, ki jih odredi ban);

36. podjetja za uničevanje podgan, miši in škodljivega mrčesa in pod., s strupenimi sredstvi, cianovimi plini in z drugimi sredstvi, škodljivimi ljudskemu zdravju.

(2) Minister za trgovino in industrijo sme v sporazumu s prizadetimi ministri in po zaslišanju zbornice predpisati z uredbo, da se smejo tudi drugi obrti, katerih izvrševanje vpliva na javno varnost, narodno zdravje kakor tudi na osebno in imovinsko varnost grajanov, izvrševati samo po dovolitvi pristojnega občnega upravnega oblastva.¹⁴

(3) Tvorнице špirta¹⁵, tvornice za destilacijo rudninskih olj¹⁶, piva, kvasu, za izdelovanje kvart in domin se smejo postavljati samo na osnovi predhodne dovolitve pristojnega oblastva (§ 103.).

(4) Industrijska (tovorniška) podjetja, ki so po vrsti in zmogljivosti posebno važna za zaščito in obrambo države, se smejo osnavljati samo po predhodni dovolitvi pristojnega občnega upravnega oblastva. Kateri industrijski (tovorniški) obrti se smatrajo, da so posebnega po-

mena za državno obrambo, se označi v posebnem spisku, ki ga predpiše minister za trgovino in industrijo v soglasnosti s predsednikom ministrskega sveta in po zaslišanju ministrov prizadetih resortov.¹⁷

K § 60. — ¹ Obrti, ki sami ne proizvajajo električne energije, marveč predelujejo v transformatorjih od drugega proizvajalca nabavljeno energijo in jo razvajajo za rabo potrošnikov, se morajo smatrati za obrte po § 60., odstavku (¹), točki 3., in je za njih opravljanje potrebna dovolitev (odločba po § 3. ob. z. z dne 20. avgusta 1932., Sl. n. št. 199/LXXXI/570, Sl. l. št. 597/71).

Pravilnik za normalizacijo napetosti in frekvence električnega toka z dne 14. marca 1932., Sl. n. št. 69/XXVIII/193, Sl. l. št. 312/30. — Glede ureditve cen in razsodišča prim. naredbo z dne 27. junija 1921., Ur. l. št. 208/78.

² Gl. zakon o opojnih drogah z dne 30. novembra 1931., Sl. n. št. 285/XCIII/677, Sl. l. št. 652/83. — Navodila za izvrševanje tega zakona z dne 21. decembra 1931., Sl. n. št. 307/CI/757, Sl. l. št. 48/4 iz l. 1932. — Navodila, kako voditi nadzorstvo nad prodajo opojnih drog na drobno z dne 14. marca 1932., Sl. n. št. 88/XXXVIII/259, Sl. l. št. 369/36. — Uredba o prometu in kontroli strupov z dne 18. oktobra 1932., Sl. n. št. 254/XCVII/685 (popr. št. 295/CX/770, Sl. l. št. 1/1 iz l. 1933.); izpr. in dop. z dne 12. aprila 1933., Sl. n. št. 117/XXXIV/338, Sl. l. št. 314/49. — Pravilnik o proizvajanju in prometu opija z dne 23. januarja 1932., št. 34/XIV/97, Sl. l. št. 190/16. (Pravilnik o opijskem fondu z dne 29. junija 1932., Sl. n. št. 166/LXXIII/490. — Zakon z dne 20. avgusta 1929. o konvenciji o opiju z dne 19. februarja 1925., Sl. n. št. 225/XCI iz l. 1929., Ur. l. št. 54/15 iz l. 1929./1930.)

³ Zakon o kontroli zdravil biološkega izvora z dne 31. januarja 1930., Sl. n. št. 32/XI, Ur. l. št. 147/33 iz l. 1929./1930. — Pravilnik o dajanju dovolitev za proizvajanje bioloških proizvodov z dne 4. junija 1930., Sl. n. št. 153/LVII, Sl. l. 108/19. — Pravilnik o pristojbinah za dovolitve proizvajanja z dne 5. junija 1930., Sl. n. št. 136/LI, Sl. l. št. 60/14. — Pravilnik o državnem izdelovanju in načinu razpečavanja zdravil biološkega izvora v kraljevini Jugoslaviji z dne 16. septembra 1931., Sl. n. št. 221/LXX/460, Sl. l. št. 486/68. — Pravilnik o nabavi in razpečavanju domačih in tujih bioloških proizvodov (zdravil biološkega izvora) v domačih javnih zavodih z dne 4. novembra 1930., Sl. n. št. 268/XCII/563, Sl. l. št. 278/45. — Pravilnik o prodaji bioloških proizvodov z dne 3. junija 1932., Sl. n. št. 135/LXII/411, Sl. l. št. 475/53. — Pravilnik o posebnih taksah za dovolitev uvoza zdravil biološkega izvora z dne 3. junija 1932., Sl. n. št. 135/LXII/410, Sl. l. št. 474/53. — Pravilnik o dolžnostih, pravicah, delokrogu in načinu izvrševanja državne kon-

trole domačih in tujih proizvodov (zdravil biološkega izvora) z dne 12. julija 1930., Sl. n. št. 178/LXVI/389, Sl. l. št. 42/6 iz l. 1931.; izpr. z dne 24. marca 1931., Sl. n. št. 72/XXI/144, Sl. l. št. 591/78. — Pravilnik o pristojbinah za kontrolo zdravil biološkega izvora z dne 8. maja 1930., Sl. n. št. 120/XLIV, Sl. l. št. 59/14. — Pravilnik o sestavi, dolžnostih in delokrogu odbora za biološke proizvode z dne 4. novembra 1930., Sl. n. št. 268/XCII/564, Sl. l. št. 281/45.

⁴ Gl. pripombi ¹ in ² k temu paragrafu.

Po § 68., št. 9., finančnega zakona za l. 1933./1934. z dne 31. marca 1933., Sl. n. št. 74/XXIII/225, Sl. l. št. 223/34, se smejo imeti, dokler se ne izda nov zakon o lekarnah, sedanje drogerije po odredbah prejšnjih zakonskih predpisov.

⁵ Čl. 272., št. 2., čl. 5. in 312. obč. trgovinskega zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 1 za l. 1863. — Glede družb z omejeno zavezo gl. §§ 22., 112. zakona o njih z dne 6. marca 1906., drž. zak. št. 58. — Navodila z dne 24. decembra 1932., Sl. n. št. 11/IV/28 iz l. 1933., Sl. l. št. 149/19 (gl. tudi Sl. l. št. 83/12).

⁶ Čl. 271. obč. trgovinskega zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 1 za l. 1863. — Zakon o zavarovalni pogodbi z dne 23. decembra 1917., drž. zak. št. 501. — Ukaz ministra za notranje stvari v sporazumu z ministrom za pravosodje z dne 24. decembra 1917., drž. zak. št. 502, s katerim se razveljavljajo omejitve pogodbene prostosti za nekatere skupine zavarovalnih pogodb. — Naredba glede zavarovanja pri inozemskih zavarovalnicah z dne 14. aprila 1927., Sl. n. št. 97/XXIII, Ur. l. št. 242/56. — Odločba o zavarovanju v naši državi z dne 31. decembra 1931., Sl. n. št. 11/III/25 iz l. 1932., Sl. l. št. 74/6; pojasnilo z dne 5. februarja 1932., Sl. n. št. 37/XV/107, Sl. l. št. 199/16. — Gl. tudi pripombo ² k § 7. in pripombo ³ k § 9. — Glede družb z omejeno zavezo gl. pripombo ⁵ k temu paragrafu. — Navodila z dne 24. decembra 1932., Sl. n. št. 11/IV/28 iz l. 1933., Sl. l. št. 149/19 (gl. tudi Sl. l. št. 83/12).

⁷ Zakon o nakupu in prodaji obveznic državnih posojil kraljevine Jugoslavije in srečk srbskega Rdečega križa na obroke z dne 23. aprila 1930., Sl. n. št. 115/XLI, Sl. l. št. 56/14. Gl. pa tudi § 427. III., št. 4.

⁸ Zakon o javnih skladiščih z dne 23. avgusta 1930., Sl. n. št. 200/LXXI/422, Sl. l. št. 245/39.

⁹ Kaj drugega so dražbališča po zamisli odstavka (³) § 228. zakona o izvršbi in zavarovanju z dne 9. julija 1930., Sl. n. št. 165/LXII/364, Sl. l. št. 148/28 iz l. 1931. za opravljanje dražb sodno zarubljenih premičnih stvari.

¹⁰ Zakon o izseljevanju z dne 30. decembra 1921., Sl. n. št. 39/VI iz l. 1922., Ur. l. št. 50/21. — Pravilnik za izvrševanje zakona o izseljevanju z dne 30. julija 1923., Sl. n. št. 184, Ur. l. št. 279/78; izpr. in dop. z dne 1. decembra 1924., Sl. n. št. 11/II

iz l. 1925., Ur. l. št. 19/7. — Naredba o ustanovitvi posvetovalnega odbora pri izseljeniškem odseku ministrstva za socialno politiko z dne 9. junija 1923., Sl. n. št. 132., Ur. l. št. 219/58. Izseljeniški komisariat, razglas št. 16.919, Ur. l. št. 82, str. 516.

¹¹ Uredba o predpisu varščine za pisarne za posredovanje kupoprodaj nepremičnin z dne 1. novembra 1932., Sl. n. št. 260/XCIX/697, Sl. l. št. 741/94.

¹² Zakon o podjetjih za redni in občasni prevoz potnikov in blaga z motornimi vozili z dne 2. decembra 1930., Sl. n. št. 286/XCVIII/609, Sl. l. št. 55/8 iz l. 1931. (v veljavi po § 425/9 samó še § 8.) — Uredba o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih z dne 6. junija 1929., Sl. n. št. 139/LVIII, Ur. l. št. 273/64 (popr. št. 247/49 iz l. 1929./1930.); izpr. in dop. z dne 30. maja 1930., Sl. n. št. 128/XLIX, Sl. l. št. 114/20, in z dne 5. decembra 1931., Sl. n. št. 285/XCIII/662, Sl. l. št. 616/81; navodila za izvajanje zakonitih predpisov o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih z dne 25. julija 1932., V. No. 4100/1, Sl. l. št. 524/61. — Naredba min. za notranje posle o registriranju in oznamenovanju motornih vozil v prometu z dne 9. novembra 1927., Sl. n. št. 270/LXXIII, Ur. l. št. 479/121 (izpr. z dne 12. decembra 1929., II. br. 39.003, Ur. l. št. 79/19 iz l. 1929./1930.); pravilnik o nagradah komisij za pregledovanje motornih vozil in komisij za izpite vozačev motornih vozil (šoferjev) z dne 26. septembra 1928., Sl. n. št. 230/LXXV, Ur. l. št. 336/100, in naredba bana Dravske banovine o zaščiti javnih cest in varnosti prometa na njih za Dravsko banovino (občni cestni red) z dne 30. maja 1933., II. No. 9720/1, Sl. l. št. 306/48 (za mesta Celje, Ljubljana, Maribor in Ptuj tudi še Mestni cestni red, Sl. l. št. 307/48 in naredbe Sl. l. št. 310, 308, 309 in 311 iz l. 1933.; izpremema naredbe Sl. l. št. 308 z naredbo upravnika policije v Ljubljani z dne 21. septembra 1933., IV. No. 23/3/26, Sl. l. št. 503/78). O vozovnicah gl. ban. razglas z dne 24. sept. 1932., V. No. 5096/1—1932, Sl. l. št. 651/78; o označevanju postajališč naredbo ban. uprave z dne 11. oktobra 1932., VIII. No. 295/7, Sl. l. št. 675/83; o izrednem cestnem prispevku navodila z dne 23. januarja 1931., V. No. 874/1, Sl. l. št. 69/10, razglas z dne 5. marca 1931., V. No. 1636/1, Sl. l. št. 118/19, odnosno navodila Sl. l. št. 563/74; k temu razglas o obremenitvi z izrednim cestnim prispevkom z dne 28. decembra 1931., VIII. No. 6567/1, Sl. l. št. 43/3 iz l. 1932. (popr. Sl. l. št. 66/5), in o privatnih avtobusih, ki prevažajo pošto, z dne 12. maja 1932., V. No. 2965/1, Sl. l. št. 390/39. — O največji dovoljeni obremenitvi gl. pojasnilo z dne 24. decembra 1929., Sl. n. št. 305, Ur. l. št. 86/19 iz l. 1929./1930., in pojasnilo z dne 31. decembra 1930., V. No. 905/3, Sl. l. št. 7/2 iz l. 1931. — O voznem redu, tarifi razglas z dne 1. aprila 1932., VIII. No. 2224/12, Sl. l. št. 277/27. O gumah pojasnilo Sl. l. št. 70/10 iz l. 1931., št. 119/8 iz l. 1932. in št. 74/11 iz l. 1933.; o reflektornem steklu predpise Sl. l.

št. 300/29 iz l. 1932., izpr. Sl. l. št. 772/98. — Pravilnik o obveznem zavarovanju pri rednem prevozu potnikov v avtobusnem prometu z dne 5. aprila 1932., Sl. n. št. 102/XLV/317, Sl. l. št. 384/38; navodila za izvrševanje tega zavarovanja z dne 12. maja 1932., Sl. n. št. 127/LVIII/394, Sl. l. št. 467/52. — Prim. tudi zakon o mednarodni konvenciji o avtomobilnem prometu in mednarodni konvenciji o cestnem prometu, sklenjeni v Parizu dne 24. aprila 1926., z dne 24. marca 1929., Sl. n. št. 99/XL, Ur. l. št. 292/69; uveljavitev Sl. l. št. 95/7 iz l. 1932. — Zakon o mednarodni konvenciji o fiskalnem režimu avtomobilskih vozil, sklenjeni v Ženevi dne 30. marca 1931., z dne 28. januarja 1933., Sl. n. št. 35/XI/105 (popr. št. 50/XIV/152), Sl. l. št. 164/22; uveljavitev Sl. l. št. 165/22, 343/54. — Banska naredba o postopanju vozačev motornih vozil pri vožnji čez železniške prelaze v nivoju z dne 9. februarja 1932., II. No. 2509/2, Sl. l. št. 158/12. Razglas o opustitvi, odnosno preureditvi železniških zapornic z dne 17. maja 1932., II. No. 11.694/2, Sl. l. št. 411/41.

K pravilniku o nagradah komisij za pregledovanje motornih vozil in komisij za izpite vozačev motornih vozil (šoferjev), Ur. l. št. 336/100, prim. čl. 17. pravilnika o opravljanju izpita za vozača motornih vozil in o izdajanju vozaških listin v pripombi ¹² k § 428.

(V kazenskem pogledu prim. §§ 204. do 210. k. z. — V zasebno-pravnem pogledu prim. zakon o odgovornosti za škodo iz obratovanja motornih vozil z dne 9. avgusta 1908., drž. zak. št. 162.)

¹³ Prim. zakon o odvrčanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni z dne 14. junija 1928., Sl. n. št. 144/XLVII, Ur. l. št. 287/80, čl. 30. do 32.

¹⁴ Uredba, da se smejo opravljati tiskarski, litografski in ksilografski obrti samo na podstavi dovolitve, z dne 7. marca 1932., Sl. n. št. 55/XXI/142, Sl. l. št. 430/46. — Uredba, s katero se predpisuje za pogrebna podjetja dovolitev, z dne 7. marca 1932., Sl. n. št. 55/XXI/141, Sl. l. št. 431/46.

Za obrate, ki se bavijo z uvažanjem kakršnihkoli tujih novin in časopisov v državo zaradi prodaje, zahteva zakon o razpečavanju tujih novin in časopisov z dne 5. decembra 1931., Sl. n. št. 285/XCIII/676, Sl. l. št. 614/81, dovolitev po § 60. — K temu Sl. l. št. 73 iz l. 1932., str. 1046 (»Avala«) in navodilo o uvozu tujih novin in časopisov z dne 26. maja 1933., II. br. 19.619/T, Sl. n. št. 140/XXXIX/404, Sl. l. št. 339/54.

K odst. (1) in (2) kazen gl. §§ 400. 1/3; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

¹⁵ Naredba ministrstva za finance z dne 5. julija 1919, št. 1874, Ur. l. št. 618/139, o izdelovanju špirta iz melase v kmetijskih tvornicah špirta; naredba ministrstva za finance glede tvornic za špirit z dne 17. maja 1920., št. 4211, Ur. l. št. 253/73. — Pravilnik o uporabljanju novega sredstva za občno

denaturiranje špirta z dne 29. junija 1925., Sl. n. št. 159/XXXII, Sl. l. št. 223/69; izpr. z dne 6. julija 1927., Sl. n. št. 156/XLVII, Ur. l. št. 351/80. — Pravilnik o prodajanju špirta, denaturiranega z občnim sredstvom, z dne 9. julija 1925., Sl. n. št. 168/XXXIII, Ur. l. št. 242/74; izpr. in dop. z dne 12. junija 1928., Sl. n. št. 145/XLVIII, Ur. l. št. 228/64. — Navodila za izvoz špirta in žganja v inozemstvo z ugodnostjo z dne 20. junija 1929., Sl. n. št. 159/LXV, Ur. l. št. 309/73. — Odločba o izdelovanju kontingenta kmetijskih špiritnih tvornic z dne 14. septembra 1929., Sl. n. št. 217/LXXXVII, Ur. l. št. 394/95. — Pravila (statuti) prodajne centrale za špirit z dne 27. septembra 1932., Sl. n. št. 225/LXXXVI/612, Sl. l. št. 679/84. — Pravilnik o mešanju špirta z bencinom zaradi proizvajanja sredstva za pogon motorjev z dne 27. septembra 1932., Sl. n. št. 225/LXXXVI/611, Sl. l. št. 678/84. — Denaturiranje dehidriranega špirta, odločba z dne 29. avgusta 1933., št. 74.758, Sl. n. št. 206/LXII/614, Sl. l. št. 521/80.

¹⁶ Opredelitev rudninskih olj gl. zakon o izsledovanju in pridobivanju mineralnih olj, zemskih smol in plinov z dne 31. marca 1922., Sl. n. št. 107/XVIII, odn. št. 116, Ur. l. št. 167/61.

¹⁷ Gl. zakon o državni brambí z dne 14. julija 1930., Sl. n. št. 161/LX/357, Sl. l. št. 186/30; izpr. in dop. z dne 28. aprila 1931., Sl. n. št. 101/XXX/210, Sl. l. št. 212/36. Prim. zakon o zaščiti specialnega smrekovega resonančnega lesa za potrebe državne brambe z dne 30. septembra 1930., Sl. n. št. 301/CVI/641, Sl. l. št. 153/30 iz l. 1931.; pravilnik o uporabi tega zakona z dne 22. decembra 1930., Sl. n. št. 301/CVI/646, Sl. l. št. 176/33 iz l. 1931.

O izvedbi obrtnega zakona glede dovolil gl. bansko uredbo z dne 8. marca 1932., VIII. No. 1786/1, Sl. l. št. 232/20.

K obrtom, naštetim v odstavku ⁽¹⁾ pod točkami 16., 17., 18., 19., 20., 24., 27., 28., 29. in 30., gl. člen 4. pravilnika o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov v pripombi ¹ k § 364., k obrtom, naštetim v odstavku ⁽¹⁾ pod točkami 4., 9., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 32., 34., 35. in 36. tudi še člen 7. tega pravilnika.

§ 61.

⁽¹⁾ Dovolitev za izvrševanje obrta, navedenega v § 60., odstavku ⁽¹⁾, se sme dati osebi, ki izpolnjuje občne pogoje za ustanovitev obrta in je zanesljiva za njegovo voditev.

⁽²⁾ Ta dovolitev se ne sme dati osebi, ki je maloletna, ki je pod skrbstvom ali v stečaju, zoper katero se vodi sodna preiskava zaradi zločina, storjenega iz

koristoljubja ali zoper javno moralo ali po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi,¹ ki je v preiskovalnem zaporu zaradi kakršnegakoli kaznivega dejanja, ki je obsojena s sodno sodbo zaradi kakršnegakoli kaznivega dejanja, dokler ne prestane kazni na prostosti, ki je v zavodu za očuvalne odredbe, spojene s kaznijo na prostosti, zoper katero se vodi preiskava zaradi tihotapstva ali ki je obsojena zaradi tihotapstva, dokler ne prebije kazni na prostosti.

(³) Dovolitve za obrte, navedene pod točkami 1., 7., 8., 13., 16., 21., 23., 24., 28. in 32., kakor tudi za industrijske (tvorniške) obrte, navedene v odstavkih (³) in (⁴) § 60., se dajejo po svobodni oceni glede na občno korist in korist narodnega gospodarstva; dovolitve za obrte pod točkami 4., 6., 9., 10., 11., 14., 15., 17., 18., 19., 22., 25., 26., 27., 29., 33., 34. in 35. § 60., odstavka (¹), se dajejo po svobodni oceni glede na občno korist in po dejanski potrebi mesta in kraja, kjer naj se izvršujejo.

(⁴) Dovolitev morajo imeti tudi podjetja samoupravnih teles in državna podjetja, izvzemši tista, ki se vodijo v režiji ministrstva za promet in ministrstva za vojsko in mornarico, če delata za svoje potrebe.

(⁵) Prav tako morajo imeti dovolitev tudi zadruge, omenjene v § 1., odstavku (³), če opravljajo obrte iz § 60.²

(⁶) Izjeme, določene glede dovolitve v §§ 14., 15. in 16., veljajo tudi za obrte iz § 60.

K § 61. — ¹ Zakon o zaščiti javne varnosti in reda v državi z dne 6. januarja 1929., Sl. n. št. 9/IV, Ur. l. št. 11/5 (popr. Sl. n. št. 13/VII, Ur. l. št. 31/8); izpr. in dop. z dne 1. marca 1929., Sl. n. št. 54/XXIII, Ur. l. št. 104/25.

² Glede članstva pri združbah gl. člen 6. pravilnika o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov (v priponi ¹ k § 364.).

§ 62.

Za izvrševanje obrtov, navedenih v § 60., odstavkih (¹) in (²), sme predpisati minister za trgovino in industrijo v sporazumu s prizadetimi ministri in po zaslišanju zbornic z uredbo posebne odredbe kakor tudi

poseben dokaz izobrazbe. Minister sme za te obrte izdati posebne poslovne rede, podrobneje urediti delo, predpisati odredbe za ureditev poslovalnic, delavnic in naprav; sme naložiti imetnikom obrtov voditev posebnih poslovnih knjig in spiskov, v katere se vpisujejo potrebni podatki o poslovanju, omejiti število pomožnega osebja in določiti njega starost, navezati njega sprejemanje na predhodni zdravniški pregled in predpisati potrebne odredbe iz javnih ozirov. Te odredbe predpiše glede obrtov pod točkami 25., 26. in 33. odstavka ⁽¹⁾ § 60. v sporazumu z ministrom za notranje posle in ministrom za gradbe; glede obrtov pod točkami 4., 6., 20., 22. in 31. v sporazumu z ministrom za notranje posle in ministrom za socialno politiko in narodno zdravje; glede obrtov pod točkama 7. in 8. v sporazumu z ministrom za notranje posle in ministrom za finance; glede potniških agencij pod točko 15. v sporazumu z ministrom za notranje posle in ministrom za promet; glede obrtov pod točkama 32. in 34. v sporazumu z ministrom za notranje posle in ministrom za poljedelstvo; glede obrtov pod točko 5. v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje; glede obrtov pod točkami 1., 2., 10., 11., 12., 14., 17., 19., 23., 27. in 30. v sporazumu z ministrom za notranje posle; glede obrtov pod toč. 28. v sporazumu z ministrom za gradbe; glede obrtov pod točkama 21. in 26. v sporazumu z ministrom za promet.¹

K § 62. — ¹ Prekrški uredb se kaznujejo po § 403/3 s kaznimi po §§ 397. do 399. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 63.

Kolikor po občnih pogojih zakona to ni dovoljeno, se obrti iz točk 13., 14., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 27., 33., 34. in 36. odstavka ⁽¹⁾ § 60. ne smejo izvrševati s poslovodjo. Za rokodelske obrte § 60., odst. ⁽¹⁾, veljajo odredbe § 18., odstavka ⁽²⁾.¹

K § 63. — ¹ Kdor ravna zoper odredbe zakona o postavljanju poslovodje, se kaznuje po § 398/3. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 64.

(¹) Za obrte pod točkami 7., 8., 10., 11., 12., 13., 18., 19., 20., 25. in 26. § 60., odstavek (¹), se dajejo dovolitve s pogojem, da se položi varščina (jamčevina), ki se predpiše v dovolilu. Varščina se predpiše tudi za podjetja, ki se bavijo s prevzemanjem hranilnih vlog,¹ izvzemši gospodarske zadruge.

(²) Varščino mora položiti imetnik dovolila. Višina varščine znaša po vrsti in obsegu obrta od 5.000 do 500.000 dinarjev. Varščina se polaga v gotovini, v pupilarno varnih vrednostnih papirjih, vložnih knjižicah in garancijskih pismih pooblaščenih domačih denarnih zavodov. Vrednostni papirji se polagajo po borznem tečaju tistega dne, ko se polože; toda ne nad imensko vrednostjo. Podrobnejše odredbe o določanju zneska varščine za poedine vrste obrtov predpiše minister za trgovino in industrijo po odstavku (⁴) tega paragrafa. Varščina se izroča v hranitev Državni hipotekarni banki² ali banovinski hranilnici. Dokler se varščina ne položi, se ne sme začeti poslovati. Zmanjšane varščine se morajo takoj doplačati do polnega zneska določene vsote. Če podjetje ne položi varščine v določenem roku, se izdana dovolitev prekliče.³

(³) Varščina služi prvenstveno kot jamstvo za pravilnost poslovanja dotičnega obrta, za obveznosti, ki nastanejo za podjetje po tem zakonu ali po pravilnikih, izdanih na osnovi tega zakona, kakor tudi za poravnavanje terjatev iz teh obveznosti. Za druge terjatve na varščino ni moči pridobivati zastavne pravice, niti nanjo opravljati izvršb. Podjetja samoupravnih teles kakor tudi podjetja, zavezana javnemu polaganju računov,⁴ se smejo oprostiti polaganja varščine, če je njih vplačana osnovna glavnica večja od 5.000.000 dinarjev. Varščina se določi tudi za vsako dovoljeno podružnico (filialko).

(⁴) Podrobnejše odredbe o določanju in vračanju varščin predpiše minister za trgovino in industrijo s pravilnikom.

K § 64. — ¹ Gl. navodila z dne 24. decembra 1932., Sl. n. št. 11/IV/28 iz l. 1933., Sl. l. št. 149/19, tč. 11. (isto Sl. l. št. 83/12, tč. 8.).

² Zakon o ureditvi Državne hipotekarne banke z dne 8. julija 1908., (v izpr. in dop. obliki po zakonu o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o ureditvi uprave fondov z dne 30. marca 1922., Sl. n. št. 87/XII, Ur. l. št. 276/87) gl. Ur. l. št. 392/119 iz l. 1922.; izpr. in dop. z dne 7. junija 1931., Sl. n. št. 139/XLVI/309 (popr. št. 146/XLVIII/321), Sl. l. št. 327/51.

³ Kdor začne poslovati v nasprotju z odredbo odst. (²), se kaznuje po § 399. 1/7; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

⁴ Delniške družbe, komanditne družbe na delnice, družbe z omejeno zavezo (§ 22., poslednji odstavek, § 112. zakona z dne 6. marca 1906., drž. zak. št. 58), rudniške družbe, zavarovalne družbe in hranilnice, zadrage (če ne omejujejo svojega poslovanja na svoje člane). — Prim. naredbo o objavljanju letnih bilanc inozemskih zavarovalnic, ki poslujejo v kraljevini Jugoslaviji z dne 17. januarja 1923., Sl. n. št. 19, Ur. l. št. 76/11; poziv vsem delniškim družbam s sedežem v Dravski banovini z dne 4. februarja 1931, VIII. No. 615/2, Sl. l. št. 75/11.

§ 65.

(¹) Obrti iz § 60., odstavka (¹), navedeni pod točkami 1., 4., 5., 6., 8., 10., 11., 15., 19., 20., 22., 25., 26., 27. in 31., se smejo postaviti pod posebno kontrolo občnega upravnega oblastva. Imetniki teh obrtov so vselej dolžni dovoliti na zahtevo kontrolnih organov, ki so opremljeni s posebnimi pooblastili pristojnih občnih upravnih oblastev, pregled poslovanja, vpogled poslovnih knjig in ostalih pismenih podatkov, ki jih morajo voditi po § 62. Kontrolni organi so dolžni omejiti pregled samo na to, kar se jim službeno naroči, in morajo kar najstrože čuvati tajno poslovne podatke, ki so jih zvedeli z vpogledom.

(²) Posebno kontrolo nad obrti, omenjenimi pod točko 1. odstavka (¹) § 60., odredi minister za notranje posle.

§ 66.

(¹) Proizvajanje strupov, drog, zdravil, tvarin in preparatov, določenih za uporabo kot zdravilo, proizvodnje zdravilnih specialitet, zdravil biološkega izvora, kakor tudi trgovanje s temi predmeti, kolikor ni pridržano

izključno lekarnam, nadalje proizvodnje umetnih rudninskih vodá se sme dovoliti samo osebam, ki so zanesljive in ki dokažejo, da so doktorji medicine, inženjerji ali doktorji kemije, doktorji ali magistri farmacije z najmanj dvoletno prakso v tej stroki. Zdravila, tvarine in preparate, določene za uporabo kot zdravilo, zdravilne specialitete, zdravila biološkega izvora, namenjena za živali, smejo ob istih pogojih proizvajati tudi veterinarji. S trgovino predmetov, omenjenih v tem odstavku, se smejo baviti, kolikor ni pridržana izključno lekarnam, tudi osebe, ki so dovršile najmanj šest razredov srednje šole ali tej enake strokovne šole in ki so delale v tej stroki najmanj pet let.

(²) Osebam, ki nimajo te izobrazbe, se sme dati dovolitev za tvorniško proizvodnjo ali za prodajanje na debelo, toda v tem primeru morajo postaviti poslovodjo, ki izpolnjuje vse pogoje prednjega odstavka.

(³) Izjemoma se sme dati posebna dovolitev za postransko prodajanje na drobno izvestnih strupov in preparatov za hišni in tehnični namen zanesljivim trgovcem brez navedene izobrazbe, če poleg zadostne občne izobrazbe podadó dokaz, da so pridobili z najmanj dvoletnim delom v kakšni trgovini s strupi ali v kemijski tvornici ali laboratoriju strokovno poznavanje strupov in ravnanje z njimi.

(⁴) Podrobnejše odredbe o pogojih za dajanje dovolitev teh obrtov kakor tudi ureditev poslovanja v trgovini s strupi, zdravili itd. predpiše z uredbo minister za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje.¹

K § 66. — ¹ Prekrški uredb se kaznujejo po § 403/4 s kaznimi po § 398. Gl. tudi še §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 67.

(¹) V dovolilu za opravljanje bankirskih in menjal-skih poslov je treba navesti izrečno vse grane, za katere se dovolitev daje.

(²) Za zavarovalne posle se daje dovolitev samo delniškim družbam in gospodarskim zadrugam.

§ 68.

(1) Dovolitev za izvrševanje obrta za prodajanje vrednostnih papirjev na obroke se daje samo:

1. delniškim kreditnim ustanovam;
2. občinskim in banovinskim hranilnicam, regulativnim hranilnicam¹ in javnopravnim kreditnim zavodom;
3. protokoliranim bančnim podjetjem, ki obstoje najmanj pet let.

(²) Podjetja, ki prodajajo na obroke obveznice državnih posojil in srečke srbskega Rdečega križa, so dolžna svoje poslovanje takoj prijaviti pristojnemu finančnemu oblastvu².

K § 68. — ¹ Gl. z najvišjim sklepom z dne 2. septembra 1844. odobreni dekret dvorne pisarnice z dne 2. septembra 1844., zb. j. z. št. 832 (hranilnični regulativ).

Navodila z dne 24. decembra 1932., Sl. n. št. 11/IV/28 iz leta 1933., Sl. l. št. 149/19, tč. 8. (isto Sl. l. št. 83/12, tč. 6.).

² Kdor ravna zoper odredbo § 68. glede prodaje vrednostnih papirjev na obroke, se kaznuje po §§ 399. 1/8 in 399. 3; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 69.

(1) Dovolitve za dražbovalnice (podjetja za licitacije) za nepremičnine se ne dajejo nikomur.

(2) V krajih, kjer obstoje dražbovalnice za premičnine, se mora opravljati vsako javno dražbanje premičnin iz območja dotične občine redno v poslovnih prostorih dotične dražbovalnice. Od te odredbe so izvzeti predmeti, ki jih dajejo na dražbo sodna in javna oblastva, odnosno njih zavodi in ustanove, kakor tudi železnice in brodar-ska podjetja. Prav tako se s temi odredbami ne poseza v pravice, ki veljajo po obstoječih predpisih za prostovoljne dražbe, senzale in javne beležnike (notarje).¹

(3) V dovolilu za podjetje se morajo naštet tisti predmeti, ki kljub odredbam odstavka (¹)² ni da bi se morali prinašati na dražbo v poslovne prostore.

(⁴) Prekrški odredb odstavka (²) se kaznujejo po § 397.

K § 69. — ¹ Prim. §§ 269. in nasl. zakona o postopanju v nespornih pravnih stvareh po ces. patentu z dne 9. avgusta 1854., drž. zak. št. 208; dražbeni red z dne 15. julija 1786, zb. j. z. št. 565. — § 223. zakona o javnih beležnikih (notarjih) z dne 11. septembra 1930., Sl. n. št. 220/LXXVII/472, Sl. l. št. 196/33 (popr. Sl. l. št. 95/16). — Člen 70. občnega trgovinskega zakonika v obliki zakona z dne 4. aprila 1875., drž. zak. št. 68 (o senzalih ali trgovinskih mešetarjih). — § 37. zakona o javnih skladiščih z dne 23. avgusta 1930., Sl. n. št. 200/LXXI/422, Sl. l. št. 245/39.

² Prav pač: odstavka (²).

§ 70.

(1) Ustanovitev podjetij za dajanje posojil na ročno zastavo se dovoljuje samo v mestih in v krajih z več ko 10.000 prebivalci. Dovolitve se dajejo prvenstveno mestnim občinam ali mestnim hranilnicam v mestih, kjer te obstoje. Če ustanovi zastavljalnico občina ali mestna hranilnica, imata, če to zahtevata, izključno pravico poslovanja za območje občine. V takem primeru se podeli tudi izključna pravica za dražbovalnico za zapadle zastave.

(²) V mestih, kjer mestne občine ali mestne hranilnice nimajo zastavljalnice, se sme dati dovolitev za ta posel tudi zasebnikom v številu, ki ustreza razmeram mesta in kraja. V tem primeru se jim dá dovolitev za največ 15 let.

(³) Pred izdajo dovolitve zasebnikom je zahtevati od občine izjavo, ali hoče sama tak obrt ustanoviti. Občina je dolžna oddati to izjavo najkasneje v dveh mesecih. Če izjavi občina, da namerja ustanoviti sama zastavljalni obrt, ga mora ustanoviti najkasneje v šestih mesecih. Če občina tega ne stori, se izda dovolitev zasebnim interesentom.¹

K § 70. — ¹ K temu paragrafu glej kazensko določbo §§ 399. 1/9; 399. 3. Tudi še: §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 71.

(¹) V ročno zastavo se smejo sprejemati samo premičnine. Zastavljeni predmeti se ne smejo dajati v podzastavo. Kup premičnin s prodajalčevo pravico, da jih sme v določenem roku odkupiti, se smatra za zastavni posel, če se bavi kdo s tem obrtoma.

(²) Zastavljalna podjetja so dolžna, izdajati na zastavljene predmete zastavne liste (zastavnice) in voditi o prejetih pologih posebne poslovne knjige, ki jih overavlja pristojno davčno oblastvo. Obrazec zastavnega lista in knjig se predpiše s pravilnikom.

(³) Obrestno mero kakor tudi odškodnino za režijo in poslovanje določa ban po zaslišanju zbornice. Za zastave, zastavljene na manj ko mesec dni, se smejo računati obresti za ves mesec; pri sklenjenem poslu, ki preseza mesec dni, pa se morajo računati na dni.

(⁴) Zastavljalno podjetje mora vrniti zastavljeni predmet, ko se mu preda zastavni list in se plačata dano posojilo in odškodnina, ki mu pripada po pravilniku. Zastavljeni predmet se sme odkupiti pred rokom dospelosti zastavnega lista ob vsakem času, po izteku roka zastavnega lista pa dotlej, dokler zastavljeni predmet ne pride na javno dražbo. Neodkupljena zastava se sme prodati samo na javni dražbi, toda ne pred dospelostjo posojila. Dražba se ne sme vršiti pred mesecem dni, odkar izteče rok dospelosti zastavnega lista, odnosno podaljšani rok posojila. Po izteku podaljšanega roka se smejo računati obresti in odškodnina za največ tri mesece, če bi se vršila dražba po tem roku. Spisek predmetov, ki pridejo na dražbo, se mora najmanj 15 dni pred dražbo oznaniti na običajni način in predložiti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu. Dan, čas in kraj dražbe se morajo objaviti v banovinskem uradnem listu ali v »Službenih novinah«, če takega lista ni. Dražbi mora prisostvovati odposlanec nadzorstvenega oblastva, ki je dolžan, nadzorovati dražbo. Vsota, ki preostane, ko se poravna terjatev izstavljenega podjetja, se mora vrniti lastniku zastavljenega predmeta. Če se ta vsota

ne dvigne v treh letih po opravljeni dražbi, gre denar v korist sklada za podpiranje strokovnih šol. Pri zastavljajalnih podjetjih, ki jih vodijo zasebniki, se sme odrediti stalno nadzorstvo.

(5) Prejšnje pravice, pridobljene po drugih osebah na predmetu, ki ga prevzame zastavljajalno podjetje v svojem poslovanju v zastavo, imajo prednost samó, če je zastavljajalno podjetje ob prevzemanju predmetov v zastavo za prejšnje pravice vedelo ali zanje moralo vedeti.

(6) Zastavljajalno podjetje je odgovorno za vso škodo, ki nastane na zastavljenih predmetih zbog tega, ker v poslovanju ni postopalo s skrbnostjo poslovnega človeka. Ta odgovornost se prične s prevzemom predmeta v zastavo in traja do njegovega povračila. To skrbnost mora dokazati podjetje. Podjetje odgovarja tudi za svoje osebe in za druge osebe, ki jih uporablja pri svojem poslovanju. Če se ne dokaže večja vrednost zastavljenega predmeta, je ob ugotavljanju višine odškodnine odločilna cenilna vrednost, označena na zastavnem listu.

(7) Podjetje je zlasti odgovorno, če se zastavni predmet izgubi, pokvari ali pravočasno ne vrne. Amortizacija¹ izgubljenega zastavnega lista se sme zahtevati pri pristojnem sodišču. Zastavni predmeti, ocenjeni do 500 dinarjev vrednosti, se morajo vrniti brez amortizacijskega postopanja osebi, ki zastavljeni predmet podrobneje označi in na veroven način dokaže, da je izgubila zastavni list, in če položi primerno varščino. Če se zastavni list ne najde, se mora varščina vrniti po treh letih, računši od izteka roka izgubljenega zastavnega lista. Spore glede višine varščine rešuje pristojno občno upravno oblastvo. Spore zasebnopravnega značaja, nastale iz zastavnih poslov, rešujejo pristojna redna sodišča.

(8) Trgovati z zastavnimi listi od hiše do hiše in od kraja do kraja in po trgovskih potnikih je prepovedano.

(9) Minister za trgovino in industrijo predpiše z uredbo podrobnejše odredbe o poslovanju zastavljajalnih zavodov.²

K § 71. — ¹ Gl. ces. naredbo z dne 31. avgusta 1915., drž. zak. št. 257, o amortizaciji listin.

² Kdor ravna pri izvrševanju obrta za dajanje posojil na ročno zastavo zoper odredbe tega paragrafa (prvih osmih odstavkov), se kaznuje po §§ 399. 1/9; 399. 3. Prekrški uredbe po devetem odstavku se kaznujejo po § 403/5 s kaznimi po § 399. — Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 72.

(¹) Dovolitve za potniške pisarne in agencije se dajejo prvenstveno turističnim in človekoljubnim društvom in ustanovam.

(²) Potniške pisarne in agencije smejo opravljati naslednje posle: prodajati vozovnice za vsa javna prometna sredstva, izdajati nakaznice za spalne voze, za kabine, za hrano na vseh prometnih sredstvih, prevzemati odpremo prtljage in ekspresnega blaga, posredovati zavarovanja za vsaktero škodo, povzročeno s popotovanjem, izdajati in plačevati hotelske in druge nakaznice potniškega prometa, prirejati potovanja in izlete kakor tudi opravljati vse posle, ki so v zvezi s potniškim prometom.

(³) Pravica, opravljati posle potniških pisarn in agencij, se ne razteza na opravljanje poslov, ki so po zakonu o izselnikih² pridržani za izselniške agencije, razen če imajo ta podjetja posebno odobritev ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje za izselniške agencije.

(⁴) Lastne agencije železniških, brodarskih in zrakoplovnih podjetij in skupne agencije več takih podjetij niso dolžne imeti dovolitve, določene za te obrte, morajo pa prijaviti svoje poslovanje pristojnemu prvostopnemu občenemu upravnemu oblastvu.

(⁵) Prekrški odredb odstavka (⁴) se kaznujejo po § 397.

K § 72. — ¹ Zakon o izseljevanju z dne 30. decembra 1921., Sl. n. št. 39/VI iz l. 1922., Ur. l. št. 50/21; velja po finančnem zakonu za l. 1928./1929. z dne 28. marca 1928., Sl. n. št. 72/XXII in 87, Ur. l. št. 130/41, tudi za izseljevanje v evropske države (čl. 310.); tako tudi finančni zakon za l. 1933./1934. z dne 31. marca 1933., Sl. n. št. 74/XXIII/225, Sl. l. št. 223/34. — Pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 30. julija 1923., Sl. n. št. 184, Ur. l. št. 279/78; izpr. in dop. z dne 1. decembra 1924.,

Sl. n. št. 11/II iz l. 1925., Ur. l. št. 19/7. — Pravilnik o izdajanju in vidiranju potnih listin z dne 1. aprila 1924., Sl. n. št. 85/XVIII, Ur. l. št. 142/44 (popr. Ur. l. št. 164/49).

§ 73.

(¹) Dovolitve za pisarne za zastopanje strank pred upravnimi oblastvi se dajejo samo osebam, ki so dovršile pravno fakulteto s predpisanimi izpitnimi diplomami in ki dokažejo najmanj desetletno državno službo pri javni upravi, odnosno pri občinah s pravico občnega upravnega oblastva prve stopnje.¹ Finančni upravni² zastopniki smejo posredovati kot pooblaščenči pred finančnimi oblastvi, če podajo dokaz, da so dovršili (diplomirali) pravno fakulteto in služili najmanj 15 let v davčni stroki.

(²) Za carinske posrednike³ predpisuje izobrazbo minister za finance.

(³) V dovolilu je točno označiti grano ali grane poslov, s katerimi se sme zastopnik baviti.

(⁴) Dovolitve za pisarne za posredovanje pred vojaškimi oblastvi glede opravljanja vojaške dolžnosti kakor tudi za zastopanje v pravnih poslih pred sodišči se ne smejo dajati. Pisarnam, ki jim je dana dovolitev za posredovanje pred oblastvi, je prepovedano, posredovati v omenjenih poslih.⁴

K § 73. — ¹ V Dravski banovini: Celje, Ljubljana, Maribor in Ptuj.

² Prav pač: pravni.

³ Gl. pripombo ¹ k § 6.

⁴ Kdor ravna zoper odredbo odstavka (⁴), se kaznuje po § 398/4. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 74.

(¹) Dovolitve za poslovanje zasebnih pisarn za posredovanje službe onih oseb, katerih službena (delovna) razmerja niso urejena s posebnimi zakoni o zaščiti delavcev,¹ se dajejo po potrebi in razmerah kraja, dovolitve za posredovanje dela oseb, ki so zaščitene z omenjenimi zakoni, pa se dajejo samo v tistih krajih, kjer ni javnih

borz dela.² Te dovolitve se dajejo po zaslišanju javne borze dela prvenstveno občinam, človekoljubnim združbam kakor tudi drugim združbam z dobrodelnimi ali podobnimi nameni.

(²) V prostorih, kjer se opravlja to delo, kakor tudi v prostorih, ki so z njimi v neposredni zvezi, se ne sme izvrševati noben drug obrt, zlasti ne točenje alkoholnih pijač.

(³) Prekrški odredb odstavka (²) se kaznujejo po § 397.

K § 74. — ¹ Zakon o zaščiti delavcev z dne 28. februarja 1922., Sl. n. št. 128/XXI, Ur. l. št. 211/74; izpr. in dop. § 13. po čl. 319. finančnega zakona za l. 1928./1929. z dne 28. marca 1928., Sl. n. št. 72/XXII in št. 87, Ur. l. št. 130/41. (Prvi zakon razveljavljen v § 13. in prvem odstavku § 14. po § 425/1.) Gl. tudi pripombo ¹ k § 232. — Odločba o sezonskih podjetjih z dne 10. maja 1932., VI. No. 12.947/1, Sl. l. št. 393/39. — Zakon o inspekciji dela z dne 30. decembra 1921., Sl. n. št. 69/IX iz l. 1922., Ur. l. št. 106/39. Uredba o razdelitvi kraljevine na 10 inspekcij dela itd. z dne 16. marca 1926., Sl. n. št. 64/XVIII, Ur. l. št. 132/30; izpr. in dop. z dne 13. julija 1926., Sl. n. št. 163/XLIV, Ur. l. št. 294/68, in z dne 29. marca 1927., Sl. n. št. 77/XVII, Ur. l. št. 152/40. — Pravilnik o higienskih in tehničnih varnostnih odredbah v podjetjih z dne 25. oktobra 1921., Sl. n. št. 19/III iz l. 1922., Ur. l. št. 305/96 (izpr. Ur. l. št. 93), dodatek z dne 12. decembra 1924., Sl. n. št. 38/VIII, Ur. l. št. 383/115. — Pravilnik o uporabi svinčevega belila pri barvanju z dne 7. maja 1931., S. št. 10.355, Sl. n. št. 108/XXXIII/243, Sl. l. št. 590/78. — Odredba o polnjenju omaric za prvo pomoč pri mlatilnicah z dne 13. junija 1933., VI. No. 10.541/I, Sl. l. št. 323/50. — Odpiranje in zapiranje trgovinskih in obrtnih obratovalnic (podjetij) in delovni čas pomožnega osebja: gl. uredbo z dne 16. aprila 1929., Sl. n. št. 141/LIX, Ur. l. št. 284/66, izpr. z dne 5. maja 1931., Sl. n. št. 112/XXXIV/248, Sl. l. št. 198/35; banova naredba z dne 6. maja 1930., VIII. No. 2599/6, Sl. l. št. 5/2. — Razglas glede plačljivosti nadurnega dela v industrijskih in rudarskih podjetjih z dne 16. junija 1931., VI. No. 12.564/1, Sl. l. št. 234/37. — Pravilnik o zaposlovanju inozemskih delavcev z dne 24. novembra 1925., Sl. n. št. 274/LXX, Ur. l. št. 362/108; razglas glede postopanja pri vlaganju prošenj za dovolitev zaposlovanja inozemcev z dne 23. marca 1932., Sl. l. št. 263/25; odlok o izdajanju potrdil inozemskim delavcem z dne 9. aprila 1932., St. br. 23.170, Sl. l. št. 341/33. Razglas o zaposlitvi češkoslovaških državljanov v Jugoslaviji z dne 7. februarja 1931., VI. No. 27.366, Sl. l. št. 96/16; odločba o ruskih

beguncih z dne 27. septembra 1924., Sl. n. št. 225, Ur. l. št. 298/93. (Prim. zakon o načrtu konvencije o prisilnem ali obveznem delu z dne 30. novembra 1932., Sl. n. št. 297/CXI/772, Sl. l. št. 398/62 iz l. 1933.)

² Gl. pripombo ¹.

§ 75.

(¹) Delo odpremnikov ladij (pomorskih in rečnih agentur) obseza posredovanje v administrativnih poslih pri luških uradih, posredovanje pri natovarjanju bremen na ladje zaradi odpreme, sklepanje vozne pogodbe za prevoz blaga po morju in rekah, vtovarjanje blaga na ladjo in iztovarjanje z ladje.

(²) Pogoje za dajanje dovolitve za poslovanje odpremnikov ladij predpiše po zaslišanju zbornice z uredbo minister za trgovino in industrijo.

(³) Dovolitev se daje prvenstveno kapitanom dolge plovitbe, in to v sporazumu s pomorskimi ali rečnimi oblastvi.

§ 76.

(¹) Pogostinska podjetja¹ se dele na naslednje obrate:

1. hotel;
2. restavracija;
3. gostišče ali ostajališče;
4. gostilna;
5. kavarna;
6. penzija;
7. okrepčevalnica (buffet);
8. ljudska kuhinja;
9. krčma (pivnica).

(²) Hoteli so obrati z najmanj 15 tujskimi sobami, ki se oddajajo z opremo in ureditvijo posebnega komforta in je število strokovno izobraženega postrežništva v sorazmerju s številom sob. Restavracije so obrati večjega obsega in komforta, v katerih se oddajajo gorka in mrzla jedila z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami ob strokovno izobraženem postrežništvu. Gostišča ali ostajališča so obrati, v katerih se oddajajo tujske sobe z opremo in ureditvijo preprostejšega komforta. Gostilne

so obrati manjšega obsega, v katerih se oddajajo gorka in mrzla jedila, alkoholne in brezalkoholne pijače, a se smejo oddajati tudi opremljene sobe. Kavarne so obrati večjega obsega in komforta, v katerih se oddajajo alkoholne in brezalkoholne pijače (kava, mleko, čaj in pod.), mrzla jedila, sladčice in izjemoma tudi nekatera gorka jedila, kar določi ban s pravilnikom. Penzije so obrati, v katerih se oddajajo sobe z opremo in postrežništvom, jedila in alkoholne ali brezalkoholne pijače samo stalnim gostom za določen čas. Okrepčevalnice (buffeti) so obrati manjšega obsega in boljše ureditve, v katerih se redoma oddajajo mrzla jedila, alkoholne in brezalkoholne pijače. Ljudske kuhinje so obrati, v katerih se oddajajo jedila in mlečni izdelki. Krčme (pivnice) so obrati manjšega obsega, v katerih se točijo alkoholne pijače, a se smejo oddajati tudi brezalkoholne pijače kakor tudi nekatera jedila, ki jih predpiše ban.

(³) Prenočišča se smatrajo za neko vrsto ostajališč ali gostišč, v katerih se oddajajo samo postelje za prenočevanje. Bari se smatrajo za neko vrsto kavarn in smejo poslovati pod tem nazivom.

(⁴) Če se oddajajo v obratih, omenjenih pod točkama 5. in 8., samo mlečni izdelki in podobno in se točijo samo mlečne pijače, čaj in pod., se smejo voditi taki obrati tudi pod drugim naslovom (»Zdravjak« itd.).

(⁵) Če se izvršujejo obrti pod 2., 4., 5. ali 7. brez točenja alkoholnih pijač, se mora v naslovu izrečno navesti, da je dotični obrat brezalkoholna restavracija, brezalkoholna gostilna, brezalkoholna kavarna ali brezalkoholna okrepčevalnica (brezalkoholni buffet).

(⁶) Poslovanje v obratih, omenjenih pod točkami 1., 3., 4. in 6. odstavka (¹), obseza tudi pravico, da ima imetnik obrta potrebne prostore za spravljanje vozil svojih gostov, kakor tudi lastna vozila samo za njih potrebe.

(⁷) V vseh teh obratih, razen obratov pod točkami 3., 7. in 8. odstavka (¹), je dovoljeno vršiti neprepovedane igre, (kvarte, domine, šah, biljard in dr.). Imeti godbo v pogostinskih podjetjih je dovoljeno samo v pod-

jetjih iz točk 2., 4., 5. in 9. odstavka (¹). Dovolitev za čas (uro), kdaj se sme svirati, izdajajo krajevna policijska oblastva.

(⁸) Za vse oblike pogostinskih obrtov, ki se ustanove začasno v malem obsegu v posebnih primerih, zlasti pri večjih gradnjah, vojaških taboriščih in vežbališčih, prevozi na rekah, na brodarskih in železniških postajah, v kopališčih in pod., se dajejo dovolitve samo za krajšo dobo. Prav tako se dajejo dovolitve, če se prirejajo razstave, sejmi, narodne svečanosti in zabave.

(⁹) Mednarodno udomačeni nazivi za velike pogostinske obrate se smejo uporabljati samo za hotele in restavracije.

(¹⁰) Če se oddaja stanovanje (soba) ali daje hrana v obsegu hišnega dela, omenjenega v § 1., odstavku (²), točki 17., se tako delo ne smatra za pogostinski obrt.

K § 76. — ¹ Te obrte, ki se nazivajo tudi gostilniški ali gostilničarski, glede na točko 4. odst. (¹) pač v širšem smislu, je uravnaval doslej pravilnik o gostilnah, kavarnah in ostalih obratovalnicah z alkoholnimi pijačami z dne 15. junija 1925., Sl. n. št. 171/XXXIV/206, Ur. l. št. 268/83 (popr. 338/101), z izpremembami in dopolnitvami Sl. n. št. 280/LXXXVI/373 iz l. 1927, priobčen v tej izpremenjeni in dopolnjeni obliki v Ur. l. št. 1/1 iz l. 1928. Obrtni zakon je izvedel drugačno opredelitev teh obrtov in jih deloma tudi drugače naziva (pravilniku je »mehana« — gostilna, obrtnemu zakonu pa krčma; »krčma« pravilniku kavarna, obrtnemu zakonu pa mnogo manj; »svratište« je pravilniku gostilna, obrtnemu zakonu zopet nekaj manj; restavracijo imenuje pravilnik tudi »pivnico«, obrtni zakon tega poimenovanja nima; »hana« obrtni zakon ne navaja, pravilnik pa nima »konačišta«). — Kolikor obrtni zakon v naslednjem ne daje drugačnih odredb, nasprotujočih pravilniku, ostane pravilnik po § 427., odst. (²), točki 2., še v veljavi. — Toda gl. bansko odredbo z dne 8. marca 1932., VIII. No. 1786/1, Sl. l. št. 232/20.

Glede hotelov gl. zakon o davčnih in taksnih ugodnostih za hotelsko industrijo z dne 13. julija 1930., Sl. n. št. 162/LXI, Sl. l. št. 120/21; pravilnik za izvrševanje tega zakona s seznamom klimatskih in turističnih krajev z dne 20. maja 1931., Sl. n. št. 125/XXXVIII/278, Sl. l. št. 239/38. — Odločba o klimatsko-turističnih krajih z dne 11. novembra 1931., Sl. n. št. 279/LXXXVIII/631, Sl. l. št. 624/81; dopolnitev seznamka Sl. n. št. 2/I/5 iz l. 1933., Sl. l. št. 56/8. — Zakon o carinskih ugodnostih za hotelsko industrijo z dne 17. avgusta 1930., Sl. n.

št. 206/LXXII/435, Sl. l. št. 171/27 (popr. Sl. l. št. 231/37 iz leta 1931.); pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 24. februarja 1931., Sl. n. št. 49/XIII/87, Sl. l. št. 160/31.

O odobranju cen za tujske sobe in pregledovanju sob v letoviščih in zdraviliščih gl. bansko naredbo z dne 16. junija 1931., VIII. No. 2718/1, Sl. l. št. 233/37. Prim. § 382. kaz. zak. v pripombi ³ k § 150. — Gl. tudi pravilnik o zatiranju nalezljivih bolezni v stanovanjih, kjer skupno živi ali se zbira večje število oseb zaradi prenočevanja, prehrane, zabave itd. z dne 5. januarja 1931., Sl. n. št. 11/III/8, Sl. l. št. 51/7. (Zakon o zatiranju kužnih bolezni gl. Ur. l. št. 137/31 iz l. 1929./1930.)

Glede posebnega pomena izraza »krčma« ob prepovedi, zahajati v krčme, gl. pripombo ¹ k § 316.

O postopanju pri ustanavljanju združb gl. pravilnik v pripombi ¹ k § 364., člen 4.

§ 77.

(¹) Dovolitve za pogostinske obrte se smejo dajati samo v zgradbah in lokalih (prostorih), ki so prirejeni za dostojno sprejemanje gostov, zlasti pa morajo biti higienski urejeni. Preden se dovolitev dá, se morajo ti prostori komisijski pregledati, ali ustrezajo zakonskim pogojem. Minister za trgovino in industrijo izda v sporazumu z ministrom za notranje posle, ministrom za socialno politiko in narodno zdravje in ministrom za gradbe uredbo s predpisi o ustanavljanju in ureditvi pogostinskih obratov.¹

(²) Ti obrti se smejo izvrševati samo v lokalu, za katerega je dovolitev izdana. V prostorih, v katerih se izvršujejo pogostinski obrti, smejo istočasno obratovati kinematografi samo, kolikor je to dovoljeno po § 80. tega zakona.

(³) Ti obrti se ne smejo ustanavljati tako blizu cerkvá, božjih hramov, molilnic, javnih šol, bolnic, sanatorijev, pokopališč itd., da bi motili službo božjo, odnosno delo v takih ustanovah.

(⁴) Razen tega se sme izključiti ustanavljanje takih obrtov iz poedinih ulic in trgov, če jih pristojno oblastvo izvzame iz javnih in krajevnih ozirov.

(⁵) Preden izda pristojno občeno upravno oblastvo dovolitve za take obrte, mora zahtevati od občine in od

prisilne združbe, kjer taka obstoji, mnenje o potrebi, dati dovolitev za ustanovitev dotičnega obrta.

(⁶) Občina in združba imata pravico pritožbe na višje občno upravno oblastvo, če se dá dovolitev zoper njiju mnenje, oddano v določenem roku. Prav tako ima občina pravico pritožbe zoper odločbo krajevnega policijskega oblastva o tem, ali je imeti godbo v pogostinskih obratih.

K § 77. — ¹ Prekrški uredbe se kaznujejo po § 403/6 s kaznimi po § 399. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 78.

(¹) Z dovolilom za pogostinske obrte se sme hkratu spojit pravica, izvrševati več pogostinskih obrtov v eni zgradbi. Opravljanje hotelskega poslovanja se sme spajati samo z restavracijo ali s kavarno. S penzijami se ne smejo spajati niti v njih izvrševati drugi pogostinski obrati.

(²) Za premestitev pogostinskega obrta v drug lokal v isti občini ni treba zahtevati nove dovolitve, vendar je za to treba posebne odobritve pristojnega občnega upravnega oblastva, ki je dolžno preizkusiti, ali se sme premestitev odobriti glede na odredbe § 77. tega zakona.

(³) Pristojna občina in prisilna združba imata zoper premestitev obrta pravico pritožbe na višje oblastvo.

(⁴) Za izvrševanje pogostinskih obrtov, omenjenih v odstavku (¹) § 76., točkah 1. do 6., predpiše minister za trgovino in industrijo po zaslišanju zbornic z uredbo poseben dokaz o izobrazbi.

(⁵) Krajevna policijska oblastva smejo predpisati za svoje območje posebne določbe glede vzdrževanja javnega miru, varnosti in reda v pogostinskih obratih.

(⁶) Ban predpiše za kopališča, kraje in krajine svojega območja, važne za turizem, posebne pravilnike, (kopališke rede), s katerimi uredi poslovanje pogostinskih obrtov v teh krajih. S temi kopališkimi redi se sme urediti tudi sezonsko oddajanje stanovanj v najem po veljavnih predpisih.

§ 79.

(¹) Kavarnam, omenjenim pod točko 5. odstavka (¹) § 76., sme ban s pravilnikom prepovedati točenje izvestnih vrst alkoholnih pijač ali jih omejiti na prodajo v steklenicah. V krčmah pod točko 9., odstavka (¹), § 76., sme ban prepovedati točenje samo jakih (žganih) pijač (žganja in pod.). Prekrški te odredbe se kaznujejo po § 397.

(²) Točenje alkoholnih pijač¹ v pogostinskih obrtih odobrujejo pristojna finančna oblastva samó, če je imetnik obrta predhodno pridobil dovolitev po § 76. tega zakona in če je točenje dovoljeno. Minister za finance predpiše v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo postopanje ob izdajanju odobritve za točenje alkoholnih pijač v pogostinskih obrtih.

K § 79. — ¹ Pravilnik o točarinski pravici z dne 30. junija 1925., Sl. n. št. 171/XXXIV, Ur. l. št. 269/83, z izpremembami in dopolnitvami Sl. n. št. 82/XVIII iz l. 1927., Ur. l. št. 188/46, je priobčen v tej izpremenjeni in dopolnjeni obliki v Ur. l. št. 2/1 iz l. 1928.; izpr. in dop. z dne 4. aprila 1932., Sl. n. št. 96/XLII/306, Sl. l. št. 363/35. — Prim. bansko naredbo o izdajanju pooblastil za točenje vina lastnega pridelka z dne 27. junija 1932., Sl. l. št. 482/54.

§ 80.

(¹) Dovolitve za kinematografe veljajo samo za tista podjetja, ki so predpisno urejena in ki ustrezajo gradbenim predpisom.¹ Dovolitve za kinematografe se smejo izdajati občasno za prikazovanje predstav tudi v prostorih obstoječih gledališč, koncertnih zgradb in pod., izjemoma tudi v prostorih pogostinskih obratov pod točkami 2., 4., 5. in 9. odstavka (¹) § 76., če imajo predpisno zgrajen in urejen prostor za kinooperaterja, odkoder se prikazujejo filmi (kabina za kinooperaterja) in če se dajo prirejati predstave v teh prostorih glede na javno varnost. Take dovolitve se dajejo občasno na rok.

(²) Minister za trgovino in industrijo izda v sporazumu z ministrom za gradbe in ministrom za notranje

posle uredbo o predpisih za napravljjanje in ureditev kinematografov. Obenem predpiše minister za trgovino in industrijo odredbe o strokovnem izobražanju kino-operaterjev in o opravljanju njih izpitov.²

K § 80. — ¹ Gl. ukaz v § 427. III/7 in pripombo ¹ k § 35.

² Gl. ministrski ukaz z dne 18. septembra 1912., drž. zak. štev. 191.

Kdor ravna pri vodenju kinematografskega podjetja zoper odredbo tega paragrafa, se kaznuje po §§ 399. 1/10 in 399. 3. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 81.

(¹) Podjetja za redno prevažanje potnikov in blaga z motornimi vozili se smejo izvrševati v kraju ali iz kraja v kraj po določenem voznem redu, v določeni smeri in na določenih cestah.

(²) Dovolitev se dá samo, če cesta, po kateri bo podjetje opravljalo promet, in motorna vozila, s katerimi se bo promet vršil, tehnično ustrezajo pogojem za opravljanje prometa brez nevarnosti za potnike in tujo imovino. V mestih z nad 30.000 prebivalci se daje dovolitev za izvrševanje teh obrtov v obmestju prvenstveno mestnim občinam.

(³) Preden se izda dovolitev, mora zahtevati pristojno občno upravno oblastvo od mestne občine izjavo, ali se želi sama baviti s takim poslom. Izjavo mora občina oddati v dveh mesecih. Če izjavi, da hoče sama tako podjetje ustanoviti, mora to izvršiti v roku, ki ga ji določi pristojno občno upravno oblastvo. Ta rok ne sme biti daljši od šestih mesecev. Drugače se sme izdati dovolitev tudi zasebnim interesentom.

(⁴) Motorna vozila se morajo, preden se puste v promet, ob prosilčevih stroških pregledati, predpisno registrirati in se mora po vrsti vozil ugotoviti, ali je moči z njimi na zaproseni progi opravljati promet. Proga (cesta) se pregleda samo izjemoma, če to zahtevajo posebni tehnični razlogi. Komisijo določi ban one bano-vine, ki je pristojen dati dovolitev. Ban sme odrediti, da opravi pregled vozil pristojno prvostopno občno upravno oblastvo.

(⁵) Dovolitev za opravljanje obratovanja teh podjetij se da za najmanj pet let. Ko se dovolitev da, se odobrita tudi vozni red in cenovnik za vožnjo in prevoz. Postopanje zaradi izpremembe vožnje in cenovnika se predpiše s pravilnikom.

(⁶) Po izdaji dovolila se mora začeti promet najkasneje v treh mesecih. Drugače dovolitev prestane veljati. Vsako prekinitve obratovanja mora predhodno ban odobriti. Če prekine podjetje promet brez te odobritve, se sme dovolitev odvzeti, razen v primeru višje sile.

§ 82.

(¹) Podjetje za prevažanje potnikov in blaga z motornimi vozili je dolžno izvršiti pri zavarovalnem zavodu v državi zavarovanje za poškodbe in škode, ki bi se prizadele ob prevažanju potnikom in drugim osebam, in sicer v obsegu, ki se določi s pravilnikom. To zavarovanje gre v korist osebam, ki jim je prizadeta poškodba ali škoda. Promet se ne sme začeti, dokler to zavarovanje ni izvršeno. Neplačane premije se poravnavaajo iz varščine, a varščina se mora v takem primeru dopolniti do popolnega določenega zneska. Zavarovanje¹ se izvrši enotno za vso kraljevino po pogojih, ki jih ustanovi minister za trgovino in industrijo. Eventualni posebni dohodki iz tega zavarovanja se uporabijo za pospeševanje turizma.

(²) Podjetje mora na zahtevo države in proti ustrezni odškodnini prevzeti prevažanje pošte na svojih progah ob pogojih, ki se predpišejo za poedine vrste poštne službe s pravilnikom. Prav tako mora uvesti proti ustrezni državni podpori promet tudi na novih progah, važnih za turizem, če so te proge v zvezi z obstoječimi progami tega podjetja. Če se glede odškodnine ne sklene sporazum, odloči o višini odškodnine redno sodišče.

(³) Na turističnih progah mora vzdrževati podjetje promet z vozili, ki ustrezajo sodobnim zahtevam. Za take proge se mora spraviti vozni red v sklad z voznim redom ostalih prometnih sredstev.

(⁴) Višina varščine, ki jo mora položiti podjetje za prevažanje potnikov in blaga z motornimi vozili, se

določa po dolžini proge, številu sedežev, odnosno tonaži vseh vozil te proge, kakor tudi glede na večjo ali manjšo živahnost in težavnost tega prometa.

K § 82. — ¹ Gl. pripombo ¹² k § 60.

§ 83.

Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da predpiše v sporazumu z ministrom za notranje posle, ministrom za gradbe, ministrom za promet in ministrom za socialno politiko in narodno zdravje s pravilnikom podrobnejše odredbe o poslovanju prevoznih podjetij in tudi podrobnejše odredbe o opravljanju poslov, ki se utegnejo pokazati za potrebne v občno korist, zlasti o postopanju ob izdajanju dovolitev, o zavarovanju, o motornih vozilih in vzdrževanju higiene v njih, o opravljanju prometa, o prometnem osebju, o reviziji voznih redov in cen in vobče o kontroli nad poslovanjem teh podjetij.

§ 84.

(¹) Dovolitve za male železnice javnega prometa se dajejo prvenstveno občinam in drugim javnopravnim telesom. Preden se dajo dovolitve zasebnikom, mora zahtevati pristojno občno upravno oblastvo od občine izjavo, ali želi sama tako železnico osnovati. Izjavo mora oddati občina v treh mesecih; če izjavi, da hoče sama tako železnico osnovati, mora to izvršiti v roku, ki ga ji določi pristojno občno upravno oblastvo. Ta rok ne sme biti daljši od leta dni. Drugače se sme izdati dovolitev zasebnim interesentom.

(²) Z uredbo, ki jo izda minister za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za notranje posle, ministrom za promet in ministrom za gradbe, se predpišejo pogoji za gradnjo.

§ 85.

(¹) Za obrte iz točke 27. odstavka (¹) § 60. se mora odrediti, da sta vsako prevozno sredstvo, ki se uporablja v tem poslovanju, in vsaka oseba, ki ponuja osebne usluge, opremljena s številko.

(²) Občno upravno oblastvo prve stopnje sme izdati za svoje območje in po predlogu svojih občin pravilnik,¹ s katerim se podrobneje predpiše poslovanje teh obrtov glede na javno varnost in zdravje, ustanovi poslovni red, po katerem so imetniki teh obrtov dolžni biti občinstvu na uslugo podnevi in ponoči. Pravilnik odobri ban.

(³) Prekrški odredb tega paragrafa se kaznujejo po § 397.

K § 85. — ¹ Pravilnik o poslovanju v obrtu izvoščkov na Bledu in v Bohinju z dne 23. junija 1933., št. 3216/6 sreskega načelstva v Radovljici, Sl. l. št. 430/66.

§ 86.

Voditelji avtomobilov in motornih vozil pri podjetjih iz točk 25. in 27. odstavka (¹) § 60. morajo podati dokaz, da so opravili pred pristojnim oblastvom izpit za vozača¹ motornih vozil. Brez tega izpita ne sme nihče omenjenih prometnih sredstev voditi.

K § 86. — ¹ Gl. § 428. 1/12.

§ 87.

(¹) Pravica prevažanja z brodi in drugimi plovnimi objekti na neplovnih rekah, jezerih in prekopih se daje prvenstveno javnim samoupravnim telesom. Ta telesa ne smejo dajati te svoje pravice v zakup.

(²) Minister za trgovino in industrijo predpiše v sporazumu z ministrom za gradbe pravilnik o tehniškem nadzorstvu in poslovanju teh podjetij.

§ 88.

(¹) Podjetje za tehtanje blaga sme v svojem območju opravljati izključno občina. Če občina od tega odstopi, se sme dati dovolitev zanesljivim zasebnikom.

(²) Cenovnik (tehtarino) za opravljanje tega posla odobri občno upravno oblastvo prve stopnje, pristojno za dajanje dovolitev.

(³) Osebe, ki vodijo to tehtanje, morajo biti polnoletne in so zavezane, dokazati izobrazbo s posebnim izpitom pri pristojni banski upravi. Dolžne so, podati pri občnem upravnem oblastvu prve stopnje pismeno izjavo, da bodo opravljale ta posel vestno in nepristranski.

(⁴) Ta podjetja morajo voditi poseben vpisnik, v katerega je treba vpisati vsako poedino stehtano težo. Strankam je izdajati pismeno potrdilo o teži.

(⁵) Občinska uprava mora nadzirati zasebna podjetja in prijaviti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu vsako nerednost pri tehtnici. Tehtnica, ki jo spozna kontrola mer pri občasnem pregledu za nepravilno, se uradno plombira in se označi na vidnem mestu za nesposobno za javni promet. Ob popravljanju se sme zalivka sneti, a samo vpričo organa občinske uprave; o tem je sestaviti zapisnik in obvestiti pristojno kontrolo mer.¹

(⁶) Podrobnejše odredbe o opravljanju izpita za izvrševanje tega posla predpiše minister za trgovino in industrijo s pravilnikom.

K § 88. — ¹ Zakon o osrednji upravi za mere in dragocene kovine, o kontrolah mer in dragocenih kovin in o kontrolah sodov z dne 30. junija 1928., Sl. n. št. 156/L, Ur. l. št. 251/70 (popr. št. 272/16); izpr. glede kontrole mer z zakonom o ureditvi službe kontroliranja meril in dragocenih kovin pri občnih upravnih oblastvih z dne 2. decembra 1930., Sl. n. št. 62/XVIII/108 iz l. 1931., Sl. l. št. 459/66. — Uredba o ustroju in področju strokovnih referentov (oddelkov) kontrole mer z dne 5. marca 1931., Sl. n. št. 62/XVIII/110, Sl. l. št. 501/69. Odločba z dne 17. januarja 1931., Sl. n. št. 62/XVIII/109, Sl. l. št. 460/66.

Kdor ravna zoper odredbo odstavkov (⁴) in (⁵) tega paragrafa, se kaznuje po § 398/5. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 89.

(¹) Obrti za prodajanje starin se smejo otvarjati samo po mestih in večjih krajih, in sicer samo v ulicah, posebej določenih po zaslišanju sanitetnega in policijskega oblastva.

(²) Imetniki takih obrtov se morajo ravnati po vseh policijskih predpisih in naredbah v korist javne varnosti in razkužiti predmete, ki jih nabavijo za prodajanje.

§ 90.

Za trgovino s predmeti, katerih vrednost s časom in z uporabljanjem raste ali se zbog njih umetniške vrednosti ne zmanjšuje (antikvitete¹), dovolitve ni treba.

K § 90. — ¹ Gl. odločbo, s katero se prepoveduje izvoz (zlata, platine in srebra, izdelkov iz zlata in srebra in) starinskih predmetov umetniško-zgodovinske vrednosti z dne 19. junija 1925., Sl. n. št. 136/XXVIII, Ur. l. št. 212/64.

§ 91.

(¹) Dovolitve za javne klavnice¹ se dajejo ob pridrževanju veterinarskih predpisov občinam, drugim osebam pa, če take dovolitve ne zahtevajo občine. Ob izdajanju dovolitve zasebnim interesentom mora zahtevati pristojno občno upravno oblastvo od občine izjavo, ali se želi baviti s tem poslom. Izjavo mora občina oddati v treh mesecih. Zasebnikom se izda dovolitev po natečaju in po pogojih, ki se predpišejo v dovolilu. V korist takega podjetja se sme odrediti razlastitev privatnega zemljišča. Potreba, obseg in pogoji za odobritev razlastitve se ocenjujejo po zakonu o razlaščanju. Odobritev izda pristojni ban.

(²) Klavnice industrijskih (tvorniških) podjetij, ki v svojih delavnicah in napravah koljejo živino, da predelujejo meso, ne potrebujejo posebne dovolitve za klavnico, toda dolžne so vršiti delo ob upoštevanju veterinarskih predpisov.

(³) Podrobnejše predpise o ureditvi in poslovanju klavnic izda minister za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za poljedelstvo in ministrom za socialno politiko in narodno zdravje.

K § 91. — ¹ Prim. zakon o odvrčanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni z dne 14. junija 1928., Sl. n. št. 144/XLVII,

Ur. l. št. 287/80; četrty in peti odstavek § 28. (drugi odstavki § 28. in § 29. prestali veljati po § 425/6). — K temu pravilnik o uporabi in izvrševanju ukrepov za zaščito zoper živalske kužne bolezni in za njih zatiranje z dne 28. aprila 1931., št. 19.161/IV, Sl. n. št. 102/XXXI/225, Sl. l. št. 666/85, izpremenjen v oddelku o slinavki in parkljevki z uredbo o zatiranju slinavke in parkljevke (aphtae epizooticae) z dne 4. avgusta 1933., št. 50.500/IV, Sl. n. št. 227/LXVIII/665, s priloogo (navodilo za razpoznavo teh bolezni) Sl. n. št. 227/LXVIII/666.

§ 92.

(¹) Za izvrševanje dimnikarskih obrtov se predpišejo pravilniki. Te pravilnike¹ predpisuje za svoje območje ban po zaslišanju pristojnih zbornic.

(²) V pravilniku je treba zlasti določiti, katere poedine objekte je ométati in kolikokrat, in kako naj se ustanové dimnikarski okoliši, za katere se naj odobruje pravica poslovanja, kakor tudi predpisati cenovnik (takse)² o odmeni za delo. Kateri tvorniški dimniki in dimnovodni objekti spadajo redoma med objekte dimnikarskega poslovanja, se predpiše s pravilnikom. V vsakem okolišu se praviloma postavi po en dimnikarski mojster.

K § 92. — ¹ Pravilnik za izvrševanje dimnikarskega obrta z dne 9. novembra 1932., Sl. l. št. 728/91 (za Dravsko banovino).

² Maksimalni cenovnik za dimnikarska dela z dne 9. novembra 1932., Sl. l. št. 729/91 (za Dravsko banovino).

Odstavek (²) je označen v izvirniku pomotno kot odstavek (³).

Prekrški uredb po tem paragrafu se kaznujejo po § 403/8 s kaznimi po §§ 397. do 399. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407. — Prim. § 382. kaz. zak. v pripombi ³ k § 150.

§ 93.

(¹) Dovolitve za izpraznjene dimnikarske okoliše se dajejo samo po javnem natečaju (konkurzu), ki ga mora razpisati prvostopno občno upravno oblastvo v 15 dneh od dne, ko je postal okoliš prost.

(²) Dovolitev se daje prvenstveno osebi, ki je poleg strokovne izobrazbe in zanesljivosti podala dokaz o najdaljši neprekinjeni zaposlitvi. Vojnim invalidom¹ in pomočnikom, ki so postali pri delu invalidi, gre prvenstvo pred vsemi prosilci, če znaša čas njih zaposlitve $\frac{3}{5}$ časa zaposlitve ostalih prosilcev. Med invalidi gre prednost tistemu, čigar invalidnost je večja.

(³) Čas, prebit v samostojnem poslovanju v svojstvu dimnikarskega mojstra, se šteje za dobo zaposlitve.

K § 93. — ¹ Po invalidskem zakonu z dne 4. julija 1929., Sl. n. št. 173/LXXII, Ur. l. št. 326/81; izpr. in dop. z dne 4. decembra 1929., Sl. n. št. 288/CXVIII, Ur. l. št. 30/9 iz l. 1929./1930., in izpr. in dop. z dne 18. septembra 1930., Sl. n. št. 224/LXXVIII/474, Sl. l. št. 207/35. Gl. tudi pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 20. decembra 1929., Sl. n. št. 304/CXXIX, Ur. l. št. 61/17 iz l. 1929./1930.

§ 94.

(¹) Dimnikarski mojstri opravljajo dimnikarske posle v svojem okolišu osebno in so za delo osebno odgovorni. Če ne opravljajo dela osebno, morajo postaviti poslovodjo po tem zakonu. Samo če preti nevarnost od požara, smejo izjemoma opravljati posel tudi v drugih okoliših.

(²) V pravilniku se sme predpisati, da pobirajo občine v manjših krajih in selskih občinah takse za oméтанje dimnikov. Občina sme pridržati od pobranih taks največ 5% za ustanovitev in vzdrževanje požarne službe v občini. V mestnih okoliših pobira dimnikar takse neposredno od interesentov, po potrebi pa se smejo izterjevati z administrativno izvršbo po pristojnem občnem upravnem oblastvu prve stopnje.¹

K § 94. — ¹ Gl. zakon o občnem upravnem postopku z dne 9. novembra 1930., Sl. n. št. 271/XCIII/571, Sl. l. št. 26/4 iz l. 1931. — Poslovnik za občna upravna oblastva z dne 23. oktobra 1931., Sl. n. št. 270/LXXXV/595, Sl. l. št. 598/79. — Navodilo z dne 4. februarja 1931., Sl. n. št. 35/X/54, Sl. l. št. 221/36.

Glede kazni gl. poslednji odstavek pripombe ² k § 92.

III. poglavje.

Izdajanje pooblastitev in dovolitev za izvrševanje obrtov.

Prvi oddelek.

Postopanje oblastev.

§ 95.

(¹) Kdor se po § 4. tega zakona obrne z vlogo do oblasti za izdajo pooblastitve ali dovolitve, mora predati vlogo pismeno ali pa ustno na zapisnik pri pristojnem občnem upravnem oblastvu prve stopnje. Kdor namerja opravljati istočasno več obrtov, mora vsak obrt prijaviti s posebno vlogo. Samo obrti in stroke, ki se po krajevnih potrebah in običajih izvršujejo skupno, se smejo prijaviti z eno vlogo.

(²) Vloga mora obsežati te-le podatke:

1. rodbinsko in rojstno ime, rojstno leto, državljanstvo in zasebno stanovanje osebe, ki prijavlja obrt; te podatke za poslovodjo pri obrtih, ki se vodijo po zakonu tudi s poslovodjo, pri javnih in komanditnih družbah vse te podatke za družbene člane, ki so upravičeni družbo zastopati in voditi (§ 10.); pri delniških družbah, družbah z omejeno zavezo in zadrugah sodno protokolirano firmo s spiskom članov uprave in podatki o poslovodji, ki vodi posle, če je firma že sodno protokolirana;

2. ime, pod katerim se bo obrt vodil;

3. obrt, ki se namerja izvrševati;

4. podatke o obrtih, ki se morda že izvršujejo na osnovi pooblastitve ali dovolitve;

5. sedež obrta (kraj, ulico in hišno številko lokala, v katerem se namerja obrt izvrševati).

(³) Minister za trgovino in industrijo sme predpisati za sestavo vloge s pravilnikom tudi druge podatke, ki bi bili potrebni.

(⁴) Občna upravna oblasti smejo dajati pooblastitev ali dovolitev delniškim družbam, družbam z omejeno

zavezo in zadrugam tudi, najsi še niso svoje firme sodno protokolirale, ko podadó dokaz, da je ustanovitev družbe ali zadruge v teku. V teh primerih določijo oblastva rok, v katerem je treba predložiti dokaz o izvršeni protokollaciji. Če se ne predloži tak dokaz v določenem roku, mora isto oblastvo pooblastilo ali dovolilo odvzeti in uničiti.

(⁵) Vlogi je treba priložiti potrebne listine, s katerimi se dokazuje, da prosilec izpolnjuje pogoje, predpisane za izvrševanje prijavljenega obrta. Prosilec je dolžan, priložiti vlogi potrdilo pristojne zbornice, da ustrezajo predložene listine zakonskim pogojem. V ta namen se mora obrniti po pristojni združbi do zbornice. Združba mora odposlati zbornici zahtevo v petih dneh, zbornica pa izdati potrdilo najdalj v desetih dneh od dne vročene ji zahteve. Če zbornica ne izda potrdila v predpisanem roku, sme prosilec predati vlogo brez tega potrdila. Prosilec je dolžan položiti ob predaji zahteve vpisnino pri blagajni združbe (§ 358.). V korist zbornice se smejo pobirati takse po veljavnih predpisih.¹

(⁶) Kdor ob času, ko preda vlogo oblastvu, še nima lokala in ne misli izvrševati obrta v svojem stanovanju, sme, kolikor ne gre za obrt, za katerega je treba dovolitve (§ 60.), označiti samo kraj, kjer želi poslovati, lokal pa sme prijaviti naknadno, toda vsekakor pred začetkom poslovanja.

K § 95. — ¹ Razglas banske uprave Dravske banovine z dne 19. oktobra 1932., VIII. No. 5365/2, Sl. l. št. 695/86, izdan po odst. (²) § 33. uredbe o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z dne 3. avgusta 1932., Sl. n. št. 178/LXXV/512, Sl. l. št. 581/69.

O kolkovanju vlog samih gl. pojasnilo o taksiranju vlog na trgovinske, industrijske in obrtne zbornice z dne 15. aprila 1933., Sl. n. št. 108/XXXI/308, Sl. l. št. 272/42.

§ 96.

(¹) Pristojno občno upravno oblastvo pregleda vlogo in če najde, da oni, ki je podal vlogo, izpolnjuje vse zakonske pogoje za izvrševanje obrta in da ni zakonskih zadržkov glede poslovanja in kraja poslovanja, izda naj-

kesneje v 15 dneh od prejema vloge pooblastitev, odnosno za obrte iz § 60. v 30 dneh dovolitev. V istih rokih je izdati prosilcu tudi rešitev, s katero se prošnja zavrne. Pri obrtih, za katere je predpisana dovolitev bana ali ministra [§ 60., odstavka ⁽³⁾ in ⁽⁴⁾], se izda dovolitev najkasneje v 60 dneh. Isti rok velja tudi za rešitev, s katero se prošnja zavrne.

⁽²⁾ Če oblastvo na ustno prijavo ne izda takoj pooblastitve, je izdati prosilcu takoj pismeno potrdilo o prejemu prijave. Na pismeno vlogo je izdati tako potrdilo v 48 urah. To potrdilo še ne daje pravice za poslovanje.

⁽³⁾ Za obrte, za katere je po §§ 105. in naslednjih treba posebne odobritve za postavitve delavnic in naprav, se izda predhodna pooblastitev ali dovolitev.

⁽⁴⁾ Glede ocene, načina in kraja poslovanja se sme odrediti skladno s § 106., odstavkom ⁽²⁾, komisijski ogled ob prosilčevih stroških.

§ 97.

⁽¹⁾ Če ni v vlogi vseh podatkov ali če oseba ne izpolnjuje vseh pogojev za izvrševanje prijavljenega obrta, jo mora pozvati pristojno občno upravno oblastvo, naj vroči v 15 dneh potrebne podatke in dokaze. Če jih v tem roku ne vroči, jo oblastvo zavrne z obrazloženo rešitvijo in z izrečnim opozorilom na odredbe § 398., točke 1., tega zakona.

⁽²⁾ Če pristojno občno upravno oblastvo v označenem roku 15 dni prosilca ne pozove, naj predloži podatke, ki v vlogi niso bili označeni, ali če ga ne zavrne z odločbo in mu ne izda pooblastitve, sme prosilec po izteku označenega roka na podstavi vložene prijave začeti poslovanje. Izjemna pravica, začeti poslovanje, se ne nanaša na obrte iz § 60., ki se ne smejo nikoli izvrševati pred izdajo dovolitve.

⁽³⁾ Če izda pristojno občno upravno oblastvo naknadno, ko je prosilec po odstavku ⁽²⁾ tega paragrafa začel poslovanje, obrazloženo odločbo, s katero ga zavrača,

mora prosilec ustaviti nadaljnje poslovanje v roku, ki ga določi oblastvo v odločbi.

§ 98.

(¹) V pooblastilo ali dovolilo je postaviti glavne podatke iz vloge, ki je sestavljena skladno z odredbami § 95., in je potrditi, da je pooblastitev ali dovolitev vpisana v obrtni register, v katerega vpisuje občno upravno oblastvo prve stopnje vsako izdano pooblastitev ali dovolitev kakor tudi vsako izpremembo, nastalo v obrtu. To pooblastilo ali dovolilo služi imetniku obrta za izkazilo, da ima pravico, izvrševati dotični obrt; na zahtevanje ga mora pokazati vsakemu organu, ki je upravičen, vršiti nadzorstvo nad njegovim poslovanjem.

(²) Zbornica je dolžna vpisati prejeto pooblastilo ali dovolilo v vpisnik, ki ga mora posebej v ta namen voditi.

(³) Zbornici gre pravica, pritožiti se v 15 dneh zoper izdano pooblastitev na pristojno višje upravno oblastvo. Predpisno podana pritožba ima odložilno moč glede izvrševanja pooblastitve.

(⁴) Pristojno občno upravno oblastvo mora obenem, ko izda pooblastitev ali dovolitev ali njiju izpremembo, obvestiti o registraciji pristojno davčno upravo, zbornico, prisilno združbo, oblastvo za inspekcijo dela, okrožni urad za zavarovanje delavcev in eventualno tudi druga prizadeta oblastva ali ustanove in jim vročiti obenem prepis pooblastila ali dovolila. Prav tako se mora sporočiti vsaka izprememba sedeža obrta, ustanovitev in izprememba pomožnih lokalov, prodajalnic, poslovalnic, pisarn, delavnic, podružnic (filialk), hranišč, založišč in skladišč.

(⁵) Dovolila, ki jih izdajo višja oblastva, se vročajo strankam vedno po pristojnih občnih upravnih oblastvih prve stopnje.

(⁶) Obrazec za pooblastila¹ in dovolila² predpiše minister za trgovino in industrijo.

K § 98. — ¹ Pooblastilo: obrazec št. 1 po pravilniku o obrazcih po zakonu o obrtih z dne 7. marca 1932., Sl. n. št. 69/XXVIII/191, Sl. l. št. 432/46.

Predhodno pooblastilo: obrazec št. 3 po tem pravilniku.

² Dovolilo: obrazec št. 2 (po pravilniku iz pripombe ¹).

Predhodno dovolilo: obrazec št. 4 (po pravilniku iz pripombe ¹).

§ 99.

(¹) Zaradi vpisovanja obrtov, za katere je dana pooblastitev ali dovolitev, se morajo voditi pri občnih upravnih oblastvih prve stopnje štirje registri, eden za obrte, za katere je treba dovolitve po § 60., drugi za obrte iz § 23., tretji za obrte iz § 32., četrti pa za vse ostale. Minister za trgovino in industrijo sme odrediti, naj se vodijo še posebni registri za poedine stroke.

(²) Za tiste obrte, za katere izdaja po odredbah tega zakona dovolitev ban, odnosno minister za trgovino in industrijo, se sme osnovati tudi pri teh oblastvih vpisnik, v katerega se vpisujejo izdane dovolitve. Ti oblastvi morata vročati overovljene prepise izdanih dovolil pristojnim občnim upravnim oblastvom prve stopnje v istočasno registriranje in obvestitev oblastev in ustanov, omenjenih v odstavku (²) § 98.¹

(³) Obrazec² za obrtni register predpiše minister za trgovino in industrijo.

K § 99. — ¹ Prav: v odstavku (⁴) § 98.

² Obrazec št. 11 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

Gl. tč. 10. navodil z dne 24. decembra 1932., Sl. n. št. 11/IV/28 iz l. 1933., Sl. l. št. 149/19.

§ 100.

(¹) Kolikor ta zakon izrečno ne odreja česa drugega, je imetnik obrta dolžan prijaviti v 15 dneh občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje vsako izpremembo sedeža obrta, ustanovitev in izpremembo pomožnih lokalov (prodajalnic, poslovalnic, pisarn in delavnic), shranišč, založišč in skladišč zaradi pristojnega postopanja po odredbah tega zakona. Če se vzamejo podatki v vednost ali odobre, jih vroči pristojno oblastvo takoj oblastvom in ustanovam, omenjenim v § 98.

(²) Prav tako in v istem roku je treba prijaviti vsako postavitev in izpremembo poslovodje. Postavitev ali

izpremembo poslovodje pri obrtih, ki se izvršujejo na osnovi pooblastitve [§ 3., odstavek ⁽¹⁾, točka 1.], jemlje na znanje pristojno občno upravno oblastvo prve stopnje, postavitev poslovodje pri obrtih iz § 60. pa odobri občno upravno oblastvo, pristojno za izdajo dovolitve. Občno upravno oblastvo mora pri postavljanju ali preminjanju poslovodje preizkusiti, ali izpolnjuje pogoje tega zakona. Če se postavitev poslovodje vzame na znanje ali se odobri, obvesti oblastvo o tem takoj osebo, ki je vložila prijavo, zbornico in pristojno prisilno združbo in ga vpiše v register.

⁽³⁾ Obrti, ki se vodijo po tem zakonu samo s poslovodjo, se smejo izvrševati, če izstopi poslovodja iz obrata, brez poslovodje najdalj dva meseca.

⁽⁴⁾ Za obrte iz § 60., za katere izdaja dovolitev ban, odnosno minister za trgovino in industrijo, mora občno upravno oblastvo prve stopnje o vsaki prijavi imetnika obrta, da so nastale izpremembe, omenjene v odstavkih ⁽¹⁾ in ⁽²⁾, obvestiti bana v 8 dneh od prejema prijave. Tako je predložiti banu v odobritev tudi postavitev in premeno poslovodje. V istem roku je obvestiti po pristojnem banu tudi ministrstvo za trgovino in industrijo, če je to pristojno, izdati dovolitev.

⁽⁵⁾ Prekrški odredb tega paragrafa se kaznujejo po § 397.

Drugi oddelek.

Pristojnost oblastev.

§ 101.

Sreska načelstva in mestna načelstva s pravico občnega upravnega oblastva prve stopnje opravljajo po tem zakonu vse posle občnega upravnega oblastva, kolikor niso izrečno pridržani banu ali drugim oblastvom.

§ 102.

⁽¹⁾ V banovo pristojnost spada dajanje dovolitev iz odstavka ⁽¹⁾ § 60. za:

1. trgovino z orožjem, strelivom in raznesili kakršne-koli vrste [točka 1., odstavek ⁽¹⁾ § 60.] kakor tudi za proizvodnjo teh predmetov, kolikor se vrši po odstavku ⁽¹⁾, točkah 8. in 79. § 23.;

2. podjetja (naprave) za proizvodnjo električne energije, kolikor ne spadajo ta podjetja med podjetja iz odstavka ⁽⁴⁾ § 60. [točka 3., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

3. proizvodnjo strupov, zdravil in zdravilnih specialitet, tvarin in preparatov za zdravila, kolikor ni to izključna pravica lekarn [točka 4., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

4. trgovino z zdravili, s specialitetami, tvarinami in preparati za zdravila, z drogami in s strupi, kolikor to ni izključna pravica lekarn [točka 6., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

5. bankirske in menjalske posle, razen poslov, ki jih opravljajo delniške družbe in družbe z omejeno zavezo, kakor tudi zavarovalne posle vseh vrst [točka 7., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

6. prodajanje vrednostnih papirjev na obroke [točka 8., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

7. podjetja za prodajanje premičnin na javni dražbi [dražbovalnice, zavodi za licitacije; točka 10., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

8. podjetja za dajanje posojil na ročno zastavo [točka 11., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

9. podjetja za dajanje informacij in za posredovalne posle zaradi poravnavanja med dolžniki in upniki [točka 13., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

10. časniške agencije [točka 14., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

11. potniške agencije [točka 15., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

12. pisarne za posredovanje nakupov in prodaj nepremičnin [točka 16., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

13. pisarne za zastopanje pred upravnimi oblastmi, izvemši finančne zastopnike po § 73., odstavkih ⁽¹⁾ in ⁽²⁾ [točka 17., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

14. pisarne za ženitno posredovanje [točka 18., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

15. zasebne detektivske pisarne [točka 19., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

16. zasebne pisarne za posredovanje dela in službe [točka 20., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

17. odpremnikih ladij [točka 21., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

18. kinematografe [točka 23., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

19. podjetja za redno prevažanje potnikov in blaga z motornimi vozili [točka 25., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

20. male železnice za javni promet in za tramvaje [mestne, cestne, žične in podobne železnice; točka 26., odstavek ⁽¹⁾ § 60.];

21. javne klavnice [točka 32., odstavek ⁽¹⁾ § 60.].

⁽²⁾ Ban je pristojen, če zahteva dovolitev obrta iz § 60., odstavka ⁽¹⁾, občina mesta s pravico prvostopnega občnega upravnega oblastva.

⁽³⁾ Če drži proga, na kateri se vrši promet z motornimi vozili ali z železnico [podjetja iz točk 25. in 26. odstavka ⁽¹⁾ § 60.], čez meje ene banovine, daje dovolitev ban one banovine, v katere območju je sedež podjetja, sporazumno z banom tiste banovine, ki se čez nje območje vrši promet. Če se take proge ne dotikajo banovine, v katere območju je sedež podjetja, izda dovolitev s prizadetimi bani ban tiste banovine, v katere območju je daljši del proge.

⁽⁴⁾ Delniškimi družbam, družbam z omejeno zavezo in gospodarskim zadrugam, ki namerjajo izvrševati obrt iz § 60., odstavka ⁽¹⁾, daje ban dovolitev za opravljanje poslovanja obenem z dovolitvijo za ustanovitev, če je za to pristojen. To velja tudi za družbe z omejeno zavezo, če je za njih ustanovitev predpisana dovolitev.

§ 103.

⁽¹⁾ V pristojnost ministra za trgovino in industrijo spada izdajanje dovolitev za podjetja za redno prevažanje potnikov in blaga z motornimi vozili, če drži proga čez meje ene ali več banovin, pa se med pristojnimi bani ne doseže sporazum.

⁽²⁾ Minister za trgovino in industrijo je pristojen, izdajati dovolitve za bankirske in menjalske posle, ki

jih opravljajo delniške družbe in družbe z omejeno zavezo, kakor tudi za opravljanje zavarovalnih poslov vseh vrst. Prav tako je pristojen, izdajati dovolitve za industrijske (tvorniške) obrte iz odstavka ⁽⁴⁾ § 60.

⁽³⁾ Minister za trgovino in industrijo je pristojen: izdajati v sporazumu z ministrom za notranje posle in ministrom za vojsko in mornarico dovolitve za tvorniško proizvodnjo orožja, streliva in raznesil, kolikor to ni izključna pravica države; izdajati v sporazumu z ministrom za finance dovolitve za poslovanje tvornic za destilacijo rudninskih olj; izdajati v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje dovolitve za proizvodnjo zdravil biološkega izvora, odnosno v sporazumu z ministrom za poljedelstvo, če gre za proizvodnjo zdravil za živali.

⁽⁴⁾ Če zahteva dovolitev poslovanja, omenjeno v prednjih odstavkih tega paragrafa, delniška družba ali gospodarska zadruga, izda to dovolitev minister za trgovino in industrijo istočasno z dovolitvijo za ustanovitev družbe ali zadruge, če je po tem zakonu pristojen, izdajati take dovolitve in če spada po veljavnih predpisih njih ustanavljanje v njegovo pristojnost. To velja tudi za družbe z omejeno zavezo, če je za njih ustanovitev predpisana dovolitev.

⁽⁵⁾ Za izselniške agencije izdaja dovolitev minister za socialno politiko in narodno zdravje po odredbah izselniškega zakona.¹

⁽⁶⁾ Minister za finance je pristojen, izdajati dovolitve za finančna pravna zastopanja in za carinske posrednike [§ 73., odstavek ⁽¹⁾ in ⁽²⁾] in za poslovanje tvornic špirta, piva, kvasa, za proizvodnjo kvart in domin.

⁽⁷⁾ V primerih odstavkov ⁽²⁾, ⁽³⁾ in ⁽⁶⁾ se opravlja postopanje glede odobritve za postavitve delavnic in naprav [§§ 105. in 106., odnosno § 122., odstavek ⁽¹⁾, točka 4.] v pristojnosti bana na osnovi odločbe, izdane po pristojnem ministru, in skladno z odredbami § 109.

§ 104.

Dovolitve za postavljanje javnih skladišč [§ 60., odstavek ⁽¹⁾, točka 9.] se izdajajo po odredbah zakona o javnih skladiščih.

IV. poglavje.

Izdajanje posebnih odobritev za postavljanje delavnice in naprav.

Prvi oddelek.

Postopanje oblastev.

§ 105.

⁽¹⁾ Delavnice in naprave [§ 4., odstavek ⁽⁵⁾] podjetij, v katerih se uporabljajo posebna ognjišča, parni stroji, motorji, vodna ali druga naravna sila ali ki utegnejo biti za okolne prebivalce in javne ustanove ter delavce v njih nevarne ali neprijetne s škodljivim vplivanjem na zdravje, ogražanjem varnosti, neugodnim duhom, ne navadnim hrupom ali potresanjem¹, se ne smejo postavljati brez posebne odobritve za postavitev delavnice ali naprave in njih tehniške ureditve.

⁽²⁾ Take delavnice in naprave se smejo postavljati, ko se predhodno izvede postopanje pristojnega občnega upravnega oblastva po § 106. ali po §§ 108. in nasl. za odstranitev omenjenih škodljivih vplivov in nevarnosti. Postopanje po §§ 108. in nasl. se uporablja samo za podjetja (delavnice in naprave), izrečno omenjena v § 107. Za vse ostale delavnice in naprave velja postopanje po § 106.

K § 105. — ¹ Prim. §§ 364., 364.a obč. graj. zakonika.

§ 106.

⁽¹⁾ Delavnice in naprave obratov, ki niso naštetih v § 107., toda sicer obstoje nevarnosti, omenjene v § 105., se smejo postaviti, ko se obrne prosilec z vlogo za

odobritev postavitve do pristojnega občnega upravnega oblastva. Oblastvo preskusi in ugotovi po službeni dolžnosti vse razmere, ki so upoštevne pri tej postavitvi, in predpiše vse pogoje in morebitne omejitve glede ureditve delavnice ali naprave in poslovanja. Pri tem je upoštevati zlasti ozire na zdravje in varnost oseb, zaposlenih v obrtu, koristi javnega zdravja in javne varnosti, kakor tudi ozire, da delavnice in naprave ne motijo cerkvá, božjih hramov, molilnic, javnih učnih zavodov, bolnic in drugih javnih ustanov.

(2) Komisijski ogled na mestu samem ukrene pristojno občno upravno oblastvo, če se pokaže to za potrebno. Ogled se ne vrši, če je razvideti iz predloženih spisov, da se sme postavitev delavnice ali naprave odobriti. Prav tako se ne vrši komisijski ogled, če je razvideti iz predloženih spisov, da je treba prošnjo zavriniti.

(3) Rešitev teh vlog se mora izdati najkasneje v 30 dneh.¹

K § 106. — ¹ Kdor začne poslovanje v delavnicah in napravah po § 106., ne da bi dobil prej uporabno odobritev, se kaznuje po § 398/6. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 107.

(1) Naslednja podjetja, delavnice in naprave se ne smejo postavljati brez predhodne odobritve, ki se daje samo po posebnem postopanju, določenem v §§ 108. in nasl. tega zakona:

1. kamenolomi in opekarne, kolikor se ne smatrajo za postranska kmetijska dela, apnenice in peči za žganje sadre (gipsa), kolikor se ne smatrajo za postranska kmetijska dela in če se postavljajo zunaj nahajališča sirovin;

2. klavnice in podjetja za proizvodnjo krvne beljakovine;

3. kopališča;

4. lojarnice;

5. mlini s parno ali motorno silo;

6. godilnice in sušilnice lanu in konoplje;

7. peči za sežiganje saj;
8. podjetja za beljenje kosti;
9. podjetja za hitro beljenje;
10. podjetja za čiščenje perja, ščetin in konjske žime;
11. podjetja za destilacijo rudninskih olj;
12. podjetja za drobljenje in mletje kosti;
13. podjetja za gradnjo ladij;
14. podjetja za prepajanje lesa;
15. podjetja za izdelovanje koščenih gumbov;
16. podjetja za izdelovanje kemijskih proizvodov;
17. podjetja za izdelovanje parnih kotlov;
18. podjetja za izdelovanje strojev;
19. podjetja za izdelovanje zrcal;
20. podjetja za izdelovanje parafina;
21. podjetja za izdelovanje mila;
22. podjetja za kuhanje luga iz krvi;
23. podjetja za mletje zlatih in srebrnih odpadkov;
24. podjetja za smojenje volne in bombaža, predilnice in barvarnice;
25. podjetja, naprave in instalacije vsake vrste za proizvajanje električne energije in postavljanje vodov za električni tok visoke napetosti;
26. podjetja za predelovanje parafinovega skrilavca in za proizvajanje katrana iz parafinovega skrilavca;
27. podjetja za predelovanje destilatov katrana iz premoga;
28. podjetja za predelovanje živalske dlake;
29. podjetja za proizvajanje in čiščenje strun iz črevesa;
30. podjetja za proizvajanje cementa;
31. podjetja za proizvajanje celuloida kakor tudi večja celuloidna skladišča;
32. podjetja za proizvajanje celuloze in papirja;
33. podjetja za proizvajanje raznesil in raznesilnih preparatov; tvarin za umetni ogenj in drugega lahko zapalnega materiala in skladišča takega materiala;
34. podjetja za proizvajanje terpentina;
35. podjetja za proizvajanje (žganje) glinastega posodja;

36. podjetja za proizvodjanje in hranjenje svetilnega plina;

37. podjetja za proizvodjanje katrana iz lesa, kolikor se postavljajo zunaj nahajališča sirovin;

38. podjetja za proizvodjanje katrana iz premoga, kolikor se postavljajo zunaj nahajališča sirovin;

39. podjetja za pridobivanje koksa, kolikor se postavljajo zunaj nahajališča sirovin;

40. podjetja za proizvodjanje strešne lepenke in strešne polsti;

41. podjetja za proizvodjanje lepa (mizarskega kleja);

42. podjetja za proizvodjanje piva (pivovarne);

43. podjetja za proizvodjanje hranil in ostalih živil;

44. podjetja za proizvodjanje in predelovanje filmov¹ v večji količini;

45. podjetja za proizvodjanje salmiaka;

46. podjetja za proizvodjanje solne kisline;

47. podjetja za proizvodjanje stekla;

48. podjetja za proizvodjanje žveplove kisline;

49. podjetja za proizvodjanje sveč;

50. podjetja za proizvodjanje solitrove kisline;

51. podjetja za proizvodjanje sladkorja, alkohola in kvasa;

52. podjetja za proizvodjanje skroba in skrobnega sirupa;

53. podjetja za proizvodjanje olja, pokostov in lakov;

54. podjetja za proizvodjanje umetnih gnojil (pudrete, sečne soli za gnojenje in pod.);²

55. podjetja za praženje kosti in za proizvodjanje kostne moke (spodija);

56. podjetja za kuhanje katrana, asfalta in kolomaza;

57. podjetja za prekuhanje kosti;

58. podjetja za sortiranje in hrambo cunj;

59. podjetja za sušenje hmelja z žveplom;

60. podjetja za sušenje kosti;

61. podjetja za strojenje kože in založišča za sirove kože in krzno;

62. konjedernice;

63. topilnice kovin, podjetja za predelovanje kovin in kovnice, kolikor se ne pridobiva pravica za njih postavitev po rudarskem zakonu;

64. voščarnice (rokodelnice za povoščeno platno).

(²) Minister za trgovino in industrijo sme uvrstiti, če to zahteva javna korist, po zaslišanju zbornic z uredbo tudi druga podjetja, delavnice in naprave v ta spisek ali pa jih iz njega črtati.

(³) Minister za trgovino in industrijo sme v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje predpisati po zaslišanju zbornic posebne odredbe za ureditev in poslovanje delavnic in naprav, naštetih v odstavku (⁴). Veljavnost takih odredb se sme razširiti tudi na že obstoječe delavnice in naprave, če se dajo izvesti potrebne izpremembe brez bistvene omejitve pridobljenih pravic.

K § 107. — ¹ Gl. zakon o ureditvi prometa s filmi z dne 5. decembra 1931., Sl. n. št. 285/XCIII/668, Sl. l. št. 71/6 iz leta 1932.; izpr. § 57., točka 7., finančnega zakona za leto 1933./1934. z dne 31. marca 1933., Sl. n. št. 74/XXIII/225, Sl. l. št. 223/34. Pravilnik o cenzuri filmov z dne 22. februarja 1932., Sl. n. št. 461/XVIII/123, Sl. l. št. 216/19; izpr. z dne 7. marca 1932., Sl. n. št. 67/XXVII/187, Sl. l. št. 262/25; izpr. in dop. z dne 1. aprila 1932., Sl. n. št. 76/XXXIII/221, Sl. l. št. 299/29; izpr. z dne 15. aprila 1932., Sl. n. št. 90/XXXIX/275, Sl. l. št. 339/33. — Uredba o sestavi in poslovanju državne filmske centrale in o prometu s filmi z dne 20. junija 1933., F. br. 814, Sl. n. št. 154/XLIII/444, Sl. l. št. 390/60; izpr. in dop. z dne 10. avgusta 1933., F. br. 947, Sl. n. št. 191/LVII/565, Sl. l. št. 462/72.

² Pravilnik o proizvodnji, uvozu in prometu umetnih gnojil z dne 1. oktobra 1931., Sl. n. št. 262/LXXXI/564 (popr. št. 263/LXXXII/576), Sl. l. št. 569/75; odločba o fosfatnih gnojilih z dne 2. novembra 1932., Sl. n. št. 263/C/713, Sl. l. št. 755/96.

§ 108.

(¹) Vloga za odobritev in postavitev delavnic ali naprav podjetij, označenih v § 107., se mora vročiti, preden se prično postavljati, pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje, v čigar območju se namerja postaviti delavnica ali naprava.

(²) Vlogi za odobritev postavitve teh delavnic ali naprav morajo biti priloženi v štirih izvodih:

1. točni načrti, risbe, popisi delavnice in naprave in računi tehnične konstrukcije, tako da se iz njih točno vidi način graditve in ureditve zgradbe, ki bo služila za delavnico in napravo; točen sistem, podrobnejša razmestitev in način instalacij vseh delavnic in strojev, ureditev za varnost zaposlenih oseb¹ in ostalih ureditev, ki so morda še potrebne v javno korist;

2. načrt lege s potrebnimi izpiski iz katastrskih map² in zemljiških knjig³, kjer pa teh ni, s točnim spiskom sosednjih lastnikov.

(³) Priloge vlogi, označene v točki 1. odstavka (²), morata podpisati prosilec in pa oseba, ki je pooblaščen za izdelovanje projektov za zgradbe, odnosno delavnice in naprave.

K § 108. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 74.

² Prim. zakon o zemljiškem katastru z dne 19. decembra 1928., Sl. n. št. 14/VIII iz l. 1929., Ur. l. št. 76/20. — O katastrskih upravah (njih poslovanju in pristojnosti) pravilnik z dne 8. marca 1929., Sl. n. št. 63/XXVII, Ur. l. št. 190/47; izpr. in dop. z dne 8. julija 1929., Sl. n. št. 167/LXIX, Ur. l. št. 341/82. Ustanovitev Sl. n. št. 296/XCV iz l. 1928., Ur. l. št. 405/122; Sl. n. št. 191/LXXIX/551 iz l. 1932., Sl. l. št. 583/69; izprememba mej Sl. n. št. 29/VIII/47 iz l. 1930., Sl. l. št. 224/36. Ljubljanski katastralni mapni arhiv gl. Ur. l. 1929., str. 455.

³ Gl. zakon o zemljiških knjigah z dne 18. maja 1930., Sl. n. št. 146/LIII/307, Sl. l. št. 1/1 iz l. 1931.; izpr. in dop. z dne 19. novembra 1931., Sl. n. št. 281/XC/641, št. 282/XCI/645, Sl. l. št. 587/78; (pp. Sl. n. št. 285A/XCIV/701, Sl. l. št. 649/82. Zakon o notranji ureditvi, osnavljanju in popravljanju zemljiških knjig z dne 18. maja 1930., Sl. l. št. 146/LIII/308, Sl. l. št. 3/2 iz l. 1931. Pravilnik za voditev zemljiških knjig z dne 17. februarja 1931., Sl. l. št. 64/XIX/120 (popr. št. 102/XXXI/228).

§ 109.

(¹) Če je vloga nepopolna, mora pristojno občno upravno oblastvo prosilca po najkrajši poti pozvati, naj jo dopolni z vsemi potrebnimi dokazi in prilogami. V vsakem primeru je oblastvo dolžno, odrediti in objaviti čim prej, najdlje pa v 30 dneh od dne izdaje predhodne pooblastitve ali dovolitve [§ 96., odstavek (⁵)]¹ komisijsko razpravo in označiti kraj in čas (dan in uro), ko naj se

vrši komisija. Pri obrtih, za katere se zahteva dovolitev bana ali ministra, je odrediti komisijsko razpravo v istem roku [§ 96., odstavek (1)].

(2) Oklic (edikt) razprave mora obsezati najpotrebnejše podatke o prosilcu in popis podjetja, delavnice in naprave, ki jo namerja postaviti, zakonske odredbe, po katerih je razpravo voditi, s potrebnimi navodili interesentom, da morejo pregledati do dneva razprave risbe in načrte in da jim je na izvolji, podati svoje prigovore pri občnem upravnem oblastvu ali pismeno do dne razprave ali pa ustno na samem razpravnem naroku. V oklicu je treba izrečno pripomniti, da se bo, kolikor ni javnih zadržkov, postavitev podjetja dovolila, če se ne podajo o pravem času prigovori.

(3) Ta oklic je treba razglasiti najmanj dvakrat in najkasneje 8 dni pred razpravo v listih, določenih za objave te vrste na sedežu banovine, nabiti na desko za uradne objave pristojnega občnega upravnega oblastva prve stopnje in ga vročiti vsem znanim sosedom. Razen tega se lahko nabije oklic tudi na uradni deski občine tistega kraja, kjer se delavnica ali naprava postavlja. Oklic mora ostati na deski najmanj 8 dni.

(4) Oklic se mora pravočasno vročiti: prosilcu, pristojnemu tehniškemu oddelku pri občnem upravnem oblastvu prve stopnje, oblastvu za inspekcijo dela in občini, v kateri naj se podjetje napravi, vsem tistim državnim in javnim ustanovam, ki utegnejo z namerjano postavitvijo podjetja biti prizadete, kakor tudi vsem znanim sosednjim lastnikom in posestnikom nepremičnin po predloženem spisku (§ 108., odstavek (2), točka 2.). Tehniškemu oddelku in oblastvu za inspekcijo dela je treba vročiti obenem z oklicem po en izvod prilog k prošnji, da jih oceni z gradbenega stališča, odnosno stališča zaščite delavcev. Svoje mnenje in predloge morata podati pismeno do dne razprave ali pa ustno na razpravi sami. Občina se sme po uradni dolžnosti udeleževati razprav po svojem odposlancu.

§ 110.

(1) Komisijo, ki se ji poveri, opraviti razpravo, vodi upravni uradnik občnega upravnega oblastva prve stopnje. V to komisijo se pozovejo po potrebi tehniški in sanitetni referent pristojnega upravnega oblastva kakor tudi referent za inspekcijo dela in referent pristojne zbornice in eventualno drugi strokovnjaki, kakršne vrste je pač delavnica ali naprava, ki naj se postavi.

(2) Če se pokaže potreba, sme odrediti ban v posrednih primerih za voditev te razprave uradnika banske uprave [§ 418., odstavek (3)].

§ 111.

(1) Na komisijski razpravi, ki je ustna, mora občno upravno oblastvo po uradni dolžnosti razpravljati prvenstveno vsa vprašanja, ki so važna s stališča občnih javnih koristi (javne varnosti, narodnega zdravja, zaščite delavcev, regulacije¹ mest in naselij in pod.) in koristi državnih in drugih javnih ustanov. Oblastvo je dolžno skrbeti za to, da ne bi dim, plini, smrad, hrup, potresanje, odtočna voda in kar je drugega temu podobnega, kar bi vse moglo prihajati od projektiranega podjetja (delavnice ali naprave), vplivali na sosednja zemljišča tako, da bi to presezalo po krajevnih razmerah obično mero, in na način, da bi bistveno kratilo v dotičnem kraju navadno rabo zemljišča; nadalje je oblastvo dolžno ugotoviti, ali so projektirane ureditve zgradb in strojev v skladu z zakoni in predpisi za zaščito zdravja in varnosti zaposlenega delavskega osebja in ugotoviti morebitne nedostatke; zaslišati in oceniti vse prigovore prizadetih oseb in ustanov in, kolikor ne gre za vprašanja, ki so občnega pomena, delovati na to, da se doseže med udeleženci sporazum.

(2) Vprašanja zasebnopravnega značaja se morajo, kolikor se ne dajo urediti med deležniki s sporazumom, samo vpisati v zapisnik, ki se vodi o vsem komisijskem poslovanju, deležniki pa napotiti z odločbo

(§ 112.) na redno civilno sodišče. Pravico tožbe na civilno sodišče ima tudi stranka, ki na narok ni bila predpisno pozvana. Deležnik, ki je bil napoten na redno civilno sodišče, sme vložiti tožbo samò v 30 dneh od dne vročitve odloka.

(³) Občno upravno oblastvo ne sme prepovedati postavitve delavnic ali naprav zaradi spornih zasebnopravnih vprašanj.

(⁴) Člani komisije morajo podati na zapisnik svoje mnenje, ali in ob katerih pogojih naj se odobri projektirana postavitve delavnice ali naprave. Če se ti predlogi in pogoji iz važnih tehničnih razlogov ne bi mogli podati pri razpravi sami, sme določiti oblastvo rok največ treh dni, v katerem naj se pismeno predlože. Ti pismeni predlogi in pogoji se priobčijo prosilcu in deležnikom, ki so vložili prigovor, s pozivom, naj podajo v treh dneh morebitne svoje pripombe. Vse te izjave se prilože k zapisniku, predmet pa se izroči pristojnemu oblastvu v rešitev.

K § 111. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 80.

§ 112.

(¹) Odobritev (odločba) za gradnjo delavnice ali naprave se mora izdati najdlje v 15 dneh od dne končane komisijske razprave. Z odobritvijo je treba odločiti o tem, ali in ob kakšnih pogojih se odobruje projektirana gradnja delavnice ali naprave. Obsezati mora gradbene pogoje, ostale komisijske sklepe in pogoje in vse razloge, iz katerih se odobritev daje ali iz katerih se predpisujejo izvestne izpremembe in pogoji ali zavračajo prigovori deležnikov.

(²) Odločba, s katero se prošnja zavrača, mora obsezati razloge, iz katerih se odreja odobritev.

(³) Odločba se priobči pismeno prosilcu, tehniškemu oddelku in vsem prizadetim oblastvom kakor tudi tistim deležnikom, ki so zglasili na razpravi kakšen prigovor. Oblastvo overovi in odobri vse izvode načrta in vrne en izvod prosilcu. Preostali izvod pridrži oblastvo zase.

in ga položi v arhiv. Občina in nezadovoljni deležniki imajo pravico pritožbe zoper odločbo na višje oblastvo. Preden se pritožba ne reši, se gradnja ne sme začeti.

(4) Odobritev (odločba) prestane veljati, če se gradnja delavnice ali naprave ne začne v letu dni ali če se delo na gradnji prekine dalj ko dve leti. Ti roki se smejo iz opravičenih razlogov podaljšati za največ leto dni.

(5) Če se izpremeni oseba imetnika odobrene delavnice ali naprave, preidejo vse pravice in dolžnosti, ki so našteje v odobrilu (odloku), na novega imetnika.

§ 113.

(1) Ko se dovrše dela pri gradnji delavnice ali naprave, mora imetnik obrta pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prijaviti, da je gradnja izvršena po izdani odobritvi.

(2) V prijavi se morajo označiti tudi vse eventualne izpremembe, storjene med delom, in priložiti dotični izpremenjeni načrti.

(3) Po prejemu te prijave odredi pristojno oblastvo, da se izvrši v 15 dneh nov komisijski pregled postavljene delavnice ali naprave na mestu samem. Temu pregledu prisostvujejo strokovni predstavniki oblastev, ki so potrebni, in je sestaviti o poslovanju komisije zapisnik. V zapisniku je treba ugotoviti, ali so se izpolnili vsi prejšnji pogoji odobritve in ali je moči delavnico ali napravo uporabljati v namenjeno svrhu.

(4) Na osnovi komisijskega zapisnika izda oblastvo v 8 dneh uporabno odobritev kakor tudi končno pooblastitev, odnosno dovolitev za poslovanje. Pooblastitev ali dovolitev nadomesti predhodno izdano pooblastitev ali dovolitev [§ 4., odstavek (5), in § 96., odstavek (5)].¹

(5) Redno poslovanje v delavnici ali napravi se ne sme začeti pred izdajo uporabne odobritve.

(6) Glede izdaje uporabne odobritve se morajo sicer uporabljati ustrezne odredbe § 112.

K § 113. — ¹ Prav: ... in § 96., odstavek (3).

§ 114.

Kolikor je treba postopati tudi po gradbenem zakonu, po zakonu o vodah¹ in po drugih zakonih, je izvesti to postopanje po možnosti obenem s postopanjem po §§ 108. in nasl. Samo izjemoma, če tehnično ne bi bilo mogoče teh postopanj spojiti, se smejo opraviti posebej.

K § 114. — ¹ Gl. zakon o izkoriščanju vodnih sil z dne 30. junija 1931., Sl. n. št. 154/LI/333, Sl. l. št. 333/52 (popr. Sl. l. št. 407/41 iz l. 1932.).

§ 115.

(¹) Vsi stroški za postopanje obremenjajo deležnika, ki zahteva odobritev. Samo stroški, povzročeni s samovoljnimi prigovori deležnikov, gredo v breme tistega deležnika, ki je te prigovore podal.

(²) Glede komisijских stroškov postopa pristojno občno upravno oblastvo po odredbah §§ 167. do 170. zakona o občnem upravnem postopku¹ in mora izdati prosilecu pismeno odločbo o plačilu stroškov za komisij-sko postopanje. Ta odločba se sme izdati obenem z odobritvijo, odnosno z uporabno odobritvijo.

K § 115. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 94.

§ 116.

(¹) Uporabna odobritev se izdaja redoma za nedoločen čas, če pa je kakšen poseben razlog, se sme omejiti na rok.

(²) Po izteku tega roka se sme veljavnost uporabne odobritve podaljšati za določen ali nedoločen čas, če to ne nasprotuje javnim koristim.

(³) Ko izteče določeni ali podaljšani čas odobritve, se sme delavnica ali naprava odstraniti brez nikakršne odškodnine ob stroških in na nevarnost imetnika podjetja.

§ 117.

(¹) Uporabna odobritev prestane veljati, če se ne začne poslovanje v odobreni delavnici ali napravi v enem letu ali če se poslovanje v njih prekine dalj ko dve leti.

(²) Na prošnjo imetnika podjetja, delavnice ali naprave se smeta prednja roka, če je kakšen važen razlog, po pristojnem občnem upravnem oblastvu podaljšati.

§ 118.

(¹) Vsako bistveno izpremembo ali razširitev delavnice ali naprave v kraju, konstrukciji, obsegu ali razporedu kakor tudi vsako bistveno izpremembo v proizvodjanju je imetnik podjetja dolžan, prijaviti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu, preden začne te izpremembe izvajati. Oblastvo opusti odreditev ponovnega postopanja po §§ 108. in nasl., če gre za manjše izpremembe in če spozna, da ni škodljivih vplivov in nevarnosti, omenjenih v § 105., in da so javne koristi zadostno zavarovane s prej izdanimi odredbami.

(²) Če nastane izprememba v osebi imetnika podjetja, ni treba izdati nove odobritve po §§ 112. in 113.

§ 119.

(¹) Zoper delavnico ali napravo, ki se je postavila na osnovi predpisno opravljenega postopanja in izdane odobritve, nima nobeden izmed okolnih prebivalcev več pravice, zahtevati prepoved poslovanja.

(²) Če se pozneje pokaže, da prizadeva delavnica ali naprava, postavljena na osnovi polnoveljavno izdane odobritve, nepričakovano škodo ali če nastanejo po odobritvi od poslovanja nevarnosti in neprilike za okolne prebivalce ali če z neobičnim hrupom ali potresanjem moti cerkve, božje hrame, molilnice, javne učne zavode, bolnice in druge javne ustanove ali če nastane zbog njene lege v močno naseljenih ulicah in krajih nevarnost, da utegne lahko povzročiti požar, sme pristojno občno upravno oblastvo zato, da se odvrne nevarnost in škoda, predpisati taki delavnici ali napravi po izvedeni razpravi v smislu §§ 108. in nasl. posebne odredbe in omejitve pri poslovanju ali potrebne izpremembe in preuredbe na zgradbi.

(³) Na isti način sme postopati občno upravno oblastvo tudi z delavnicami ali napravami, ki niso podložne odobritvi po §§ 108. in nasl., pa sicer povzročajo popisane škodljive vplive in nevarnosti.

§ 120.

(¹) Če se škodljivi vplivi in nevarnosti, omenjene v § 119., odstavku (²), ne dajo odstraniti z označenimi ukrepi, se sme delavnica ali naprava proti popolni odškodnini razlastiti ali poslovanje ustaviti (§ 124.).

(²) Potreba za odobritev razlastitve ali ustavitve poslovanja v podjetju in obseg take odredbe se mora vršiti samo s stališča občnih javnih koristi, nikoli pa zasebnih.

(³) Razlastitev ali ustavitev poslovanja se izvrši po zakonu o razlaščanju. Po omenjenem zakonu se določa tudi odškodnina za razlastitev.

Drugi oddelek.

Pristojnost oblastev.

§ 121.

Za opravljanje in izvajanje postopanja glede izdajanja odobritev za postavljanje delavnic in naprav po § 106. in po §§ 108. in nasl. so pristojna občna upravna oblastva prve stopnje in mestna načelstva s pravico občnega upravnega oblastva prve stopnje, razen v tistih primerih, ki so po §§ 122., 123. in 124. tega zakona pridržani banovi pristojnosti, odnosno pristojnosti ministra za trgovino in industrijo.

§ 122.

(¹) Ban je pristojen za vse posle, ki se nanašajo na izdajanje odobritev in uporabnih odobritev teh-le podjetij, delavnic in naprav:

1. postavljanje električnih podjetij in instalacij vsake vrste za proizvajanje električne energije in vodov za električni tok visoke napetosti;
2. postavljanje kinematografov;

3. postavljanje delavnic ali naprav, v katerih se izdelujejo, predelujejo, izvajajo in pripravljajo filmi in celuloid;

4. postavljanje industrijskih (tvorniških) podjetij, omenjenih v § 60., odstavkih ⁽³⁾ in ⁽⁴⁾, §§ 102. in 103., odstavkih ⁽²⁾, ⁽³⁾ in ⁽⁶⁾.

(2) V banovo pristojnost spada opravljanje tega postopanja tudi v primerih, ko prestopa podjetje, delavnica ali naprava iz § 107. meje enega občnega upravnega oblastva prve stopnje v isti banovini.

§ 123.

Če prestopa kakšno podjetje, delavnica ali naprava iz § 107. meje ene banovine, spada izdaja odobritev v pristojnost ministra za trgovino in industrijo.

§ 124.

(1) V pristojnost ministra za trgovino in industrijo spada izdajanje odobritev za razlastitev podjetja po § 120. Razlastitev se sme odobriti v mestih na podstavi sklepa občinskega odbora, v selskih občinah pa na predlog občinskega odbora, ki ga mora odobriti pristojno nadzorstveno občno upravno oblastvo.

(2) Sklep za razlastitev se mora, preden se predloži ministru za trgovino in industrijo, pisмено vročiti imelniku podjetja, ki ima zoper to v 15 dneh pravico pritožbe. Pritožba se pošlje s sklepi vred v 15 dneh ministru za trgovino in industrijo.

V. poglavje.

Vzdrževanje obrtov.

Prvi oddelek.

Obrti s stalnimi poslovališči (lokali).

§ 125.

(1) Obrti se izvršujejo redoma v stalnem poslovališču (lokalu, poslovalnici, delavnici in pod.).

(²) Če se izvršujejo obrti na mestih, ki nimajo stalnega značaja po odstavku (¹) in ne spadajo pod odredbe VII. poglavja tega dela zakona, temveč se vodijo v barakah in podobnih enostavnih prodajališčih, postavljenih po ulicah, cestah ali trgih ali na privatnih posestvih, dá pristojna občina odobritev za uporabo takega mesta. Pristojna občina sme izdati poseben pravilnik za postavljanje, ureditev in poslovanje na takih mestih. Pravilnik odobri po zaslišanju zbornice pristojno občno upravno oblastvo prve stopnje, pri občinah s pravico občnega upravnega oblastva prve stopnje pa ban.

(³) Pri opravljanju del, ki se po svojem značaju ne morejo opravljati na stalnem mestu (nosači, izvoščki, taksiji itd.), se smatra za stalno poslovališče obrta mesto poslovanja, ki ga imetnik obrta za to določi, ali če tega ni, stanovanje imetnika obrta.

§ 126.

(¹) Noben obrt se ne sme voditi v lokalu ali na mestu, kjer ni potrebnih higienskih pogojev in ki ne ustrezajo veljavnim gradbenim predpisom. Vsak imetnik obrta mora ob svojih stroških nabaviti in vzdrževati tiste naprave, ki so potrebne, da se zavaruje življenje in zdravje zaposlenega pomožnega osebja.

(²) Obrti, v katerih se proizvajajo ali prodajajo predmeti, namenjeni za ljudsko hrano, se smejo opravljati samo v lokalih, v katerih je moči vzdrževati čistoto in izpolnjevati druge predpisane higienske pogoje.

(³) Občna upravna oblastva prve stopnje smejo na predlog pristojnih občin prepovedati, imeti v izvestnih ulicah lokale za poslovanje pogrebnih podjetij in prodajo pogrebnih predmetov.

(⁴) Podrobnejše odredbe o ureditvi in higieni lokalov, delavnic in pod. izda po zaslišanju zbornic z uredbo minister za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje.¹

K § 126. — ¹ Prekrški uredbe po tem paragrafu se kaznujejo po § 403/9 s kaznimi po §§ 397. do 399. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 127.

(¹) Občno upravno oblastvo prve stopnje mora občasno pregledovati obrtne lokale in delavnice, ali izpolnjujejo odredbe iz § 126. To pregledovanje se ne sme vršiti ob strankinih stroških.

(²) Vsa podjetja, ki proizvajajo ali prodajajo sanitetni material kakršnekoli vrste, spadajo pod kontrolo organov sanitetnih oblastev. Prav tako je podložno tej kontroli tudi poslovanje pogrebnih podjetij. Pristojno sanitetno oblastvo sme v tem pogledu izdajati posebne predpise.¹

(³) Lokali obrtov, omenjenih v odstavku (²) § 126., se morajo pregledovati komisijski kdaj pa kdaj ob udeležbi predstavnikov sanitetnega oblastva, po potrebi tudi drugih uradnih strokovnjakov.

(⁴) Na osnovi pregleda odredi oblastvo, naj se v določenem roku odstranijo nedostatki, opaženi pri omenjenih podjetjih. Če imetnik obrta ne more odstraniti opaženih hudih nedostatkov v določenem roku ali če se pri treh zaporednih pregledih lokala ugotove isti nedostatki, mu sme pristojno občno upravno oblastvo prve stopnje prepovedati nadaljnje izvrševanje obrta v tem lokalu.

K § 127. — ¹ Kdor se ne ravna po odredbah tega paragrafa, se kaznuje po § 398/8; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

Prim. odstavek (⁴).

§ 128.

(¹) Lokal, v katerem se izvršuje obrt, mora biti vidno in razločno označen z napisom na zunanji strani glavnega vhoda. Ta napis mora biti sestavljen v državnem jeziku, mora obsežati popolno rodbinsko in rojstno ime imetnika obrta in ne sme biti po velikosti črk označen tako, da bi utegnili nastati kakšna zmota. Napis se mora ujemati z izdanim pooblastilom ali dovolilom. Obrti, ki so zavezani¹, protokolirati firmo pri sodišču, morajo postaviti v napis firmo. Če v trgovinski firmi ni obseženo ime imetnika obrta, se mora postaviti v napis k firmi tudi njegovo rojstno in rodbinsko ime. Družbene

označbe ne sme nihče uporabljati, če dejanski ni družbe ali kolikor ni to dovoljeno s kakšnim zakonskim predpisom. V napis se smejo poleg označenih podatkov postaviti tudi druge neosebne označbe ali pristavki. Napisi pogostinskih obrtov iz točk 1., 2. in 5. odstavka (¹) § 76. se smejo označiti samo z nazivom dotične vrste obrta. Naziv: »rokodelske zadruge« smejo imeti samo tiste zadruge, katerih člani so izključno kvalificirani mojstri.

(²) Če se obrt nadaljuje na podstavi odredb § 14. tega zakona v korist vdove ali maloletnih otrok, se sme voditi obrt med nadaljevanjem pod napisom (firmo) bivšega imetnika obrta s pristavkom ali brez pristavka, ki označa, da se obrt nadaljuje. To velja tudi, če se nadaljuje obrt po § 16.

(³) Obrti, ki niso zavezani protokoliranju firme po trgovinskem zakonu, a se izvršujejo v skupnosti več oseb, morajo postaviti v napis rodbinsko in rojstno ime najmanj dveh teh oseb.

(⁴) Podružnice (filialke) morajo imeti napis kakor lokal glavnega obrata z označbo, da gre za podružnico (filialko).

(⁵) V istem kraju se ne smeta jemati v napis dve enaki oznamenili ali dva enaka naziva za obrte iste in podobne vrste.

(⁶) Če spozna občno upravno oblastvo prve stopnje na pritožbo interesentov, da se kakšen napis ne ujema s temi odredbami ali da nasprotuje značaju obrta ali da imata dva obrtna lokala isto oznamenilo, odredi po zaslišanju zbornice, da je izvršiti potrebne izpremembe v označenem smislu.

(⁷) Minister za trgovino in industrijo sme v sporazumu z ministrom pravde zaradi zaščite pravice, izvrševati obrt, ali zaradi zaščite potrošnikov predpisati s pravilnikom posebne odredbe glede tega, kako naj se sestavljajo napisi vseh ali posebnih vrst obrtov.²

K § 128. — ¹ O obveznosti, protokolirati (registrirati) firmo pri sodišču: za poedince gl. § 7. uvodnega zakona k trgovinskemu zakoniku z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 1 iz l. 1863., v obliki po ces. naredbi z dne 11. julija 1898., drž.

zak. št. 124 (le da veljajo sedaj po zvišbi pridobninskega davka [1 K = 1 Din] pridobninski zneski 120, 80 in 40 Din); od združb so zavezane protokolaciji: javne trgovinske družbe, komanditne družbe, komanditne družbe na delnice, pridobitne in gospodarske zadruge in družbe z omejeno zavezo.

O trgovinskem registru gl. čl. 12. do 14. obč. trg. zakona; §§ 10. do 18. uvodnega zakona k trgovinskemu zakonu; min. naredbi z dne 9. marca 1863., drž. zak. št. 27, in z dne 26. aprila 1906., drž. zak. št. 89; o vpisih §§ 343. do 346. sodnega poslovnika Sl. n. št. 20/VII/59 iz l. 1933., Sl. l. št. 181/26; o združnem registru gl. zakon o pridobitnih in gospodarskih zadrugah z dne 9. aprila 1873., drž. zak. št. 70, min. naredbo z dne 14. maja 1873., drž. zak. št. 71 v obliki min. naredbe z dne 23. maja 1895., drž. zak. št. 74; o voditvi sodnega združnega reg. za zadruge po zakonu in uredbi o kmet. kreditu pa pravilnik z dne 29. maja 1933., št. 33.692/V, Sl. n. št. 131/XXXVII/380, Sl. l. št. 391/60.

² Imetniki obrtov, ki ravnaajo zoper odredbe tega paragrafa, se kaznujejo po § 398/9. Gl. tudi §§ 400.1/1; 400.3, 4, 5; 405; 407.

§ 129.

Noben imetnik obrta nima pravice, v napisu svojega lokala, v katerem izvršuje obrt, za svojo reklamo, okrožnice, žige, objave, cenovnike protipravno uporabljati ime, firmo ali drugo označbo drugega domačega podjetja ali te podatke neresnično označiti. To ni dopustno niti tedaj, če se pri tem kaj izpusti, doda ali izpremeni, ako se ta razlika ne da opaziti z navadno pazljivostjo, tako da utegne zavesti v zmoto.¹

K § 129. — ¹ Imetniki obrtov, ki ravnaajo zoper odredbe tega paragrafa, se kaznujejo po § 398/9. Gl. tudi §§ 400.1/1; 400.3, 4, 5; 405; 407.

§ 130.

(¹) Dolžnost, protokolirati firmo pri sodišču¹, je normirana s trgovinskim zakonom in se s tem zakonom v ničemer ne izpreminja.

(²) S protokolacijo firme pri sodišču se še ne pridobi pravica, izvrševati obrt. Osebe, ki so po trgovinskem zakonu zavezane, dati protokolirati svojo firmo, so dolžne za izvrševanje obrta izpolniti vse, kar odreja ta zakon.

K § 130. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 128.

§ 131.

(¹) Če premesti imetnik obrta iz § 3., odstavka (¹), točke 1., v območju istega občnega upravnega oblastva prve stopnje svoj obrtni lokal, mora prijaviti premestitev svojega obrtnega lokala temu oblastvu v predpisanem roku (§ 100.).¹

(²) Za premestitev takih obrtov v območje drugega občnega upravnega oblastva prve stopnje je treba pooblastitve za novo ustanovitev obrta.

(³) Če se premesti lokal obrta iz § 60., odstavka (¹), v območju iste občine, je vselej treba predhodne odobritve pristojnega občnega upravnega oblastva prve stopnje. Pri obrtih, naštetih v § 60., odstavku (¹), pod točkami 10., 11., 20., 22., 27., 29., 31. in 35., se odobri premestitev lokala, ko se predhodno zaslišita občina in dotična prisilna združba. Če se premeščajo obrti iz § 60., odstavka (¹), v območje druge občine ali iz območja občnega upravnega oblastva prve stopnje, je treba nove dovolitve.

(⁴) Če se premeščajo obrti iz območja enega občnega upravnega oblastva prve stopnje v območje drugega, se mora vročiti pristojnemu oblastvu prepis prejšnjega pooblastila ali dovolila.

(⁵) Če se premesti obrt v območje kakšnega drugega občnega upravnega oblastva prve stopnje, je imetnik obrta dolžan, to javiti občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje, v čigar območju je dotlej bil glavni obrat (stanišče).

K § 131. — ¹ 15 dni po odstavku (¹) § 100.

§ 132.

(¹) Imetnik obrta po § 3., odstavku (¹), točki 1., tega zakona sme imeti na osnovi dobljene pooblastitve v območju iste občine več pomožnih lokalov (prodajalnic, poslovalnic, pisarn, delavnic), vendar mora prijaviti vsak nov pomožni lokal v osmih dneh od otvoritve pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje.

(²) Prav tako sme imeti imetnik obrta iz § 3., odstavka (¹), točke 1., tega zakona na osnovi svoje pooblastitve tudi zunaj občine, kjer je sedež glavnega obrata, v območju istega občnega upravnega oblastva prve stopnje več pomožnih lokalov (prodajalnic, poslovalnic, pisarn in delavnic) istega obrta. Za vsak tak pomožni lokal (prodajalnico, poslovalnico, pisarno in delavnico) se mora predložiti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje prijava v predpisanem roku (§ 100.). Če se osnavlja pomožni lokal (prodajalnica, poslovalnica, pisarna ali delavnica) istega obrta zunaj območja občnega upravnega oblastva prve stopnje, kjer je sedež glavnega obrata, je treba nove pooblastitve po pristojnem občnem upravnem oblastvu.

(³) Imetnik obrta iz § 60., odstavka (¹), tega zakona sme imeti v območju občine, kjer je sedež glavnega obrta, več pomožnih lokalov (prodajalnic, poslovalnic, pisarn in delavnic) istega obrta; toda za vsakega je treba odobritve pristojnega občnega upravnega oblastva. Glede roka za izdajo te odobritve veljajo ustrezne odredbe § 96.¹ tega zakona. Za osnovanje pomožnih lokalov (prodajalnic, poslovalnic, pisarn in delavnic) istega obrta iz § 60., odstavka (¹), zunaj občine, toda v območju istega občnega upravnega oblastva, kjer je sedež glavnega obrata, je treba nove dovolitve. Če osnavljajo industrijska (tvorniška) podjetja iz § 60., odstavkov (³) in (⁴), prodajalnice, poslovalnice in pisarne, so dolžna zahtevati za to vrsto obratov pooblastitve po § 3., odstavku (¹), točki 1., in zanje ni treba dovolitve, razen če gre za osnovanje prodajalnice, poslovalnice in pisarne iz odstavka (¹) § 60.

(⁴) Če leže pomožni lokali (prodajalnice, poslovne pisarne in delavnice) zunaj občine, kjer je sedež glavnega obrata, pa jih imetnik obrta zbog oddaljenosti ali kakovosti dela ne more sam voditi, mora postaviti zanje poslovodje. Imetnik obrta ali poslovodja sme voditi tudi več pomožnih lokalov (prodajalnic, poslovalnic, pisarn in delavnic) v isti občini. Za rokodelske obrte veljajo v takih primerih odredbe § 18. Če osnuje rokodelec za

prodajo svojih izdelkov zunaj območja občine glavnega obrata prodajalnico, ni treba poslovodji dokazati strokovne izobrazbe za glavni obrt, temveč mora samo izpolnjevati pogoje za voditev trgovinskega obrta. Obenem s prijavo o osnovanju pomožnega lokala je imetnik obrta dolžan, predložiti tudi vse dokaze za poslovodjo.

(⁵) Odredbe odstavka (⁵) § 131. tega zakona veljajo ustrezno tudi za te primere.

(⁶) Za osnavljanje pomožnih delavnic in naprav obstoječih podjetij iz § 105. ali § 107. tega zakona veljajo odredbe § 106. ali §§ 108. in nasl. tega zakona.

(⁷) Odredbe tega paragrafa se ne raztezajo na lokale, ki ne služijo za izvrševanje obrta, temveč samo za hranitev blaga kot hranišča, skladišča, odkladališča in založišča. Njih osnovanje se mora prijaviti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje v vednost.²

K § 132. — ¹ Odstavka (¹) § 96.

² Gl. odstavek (¹) § 100.

§ 133.

(¹) Za osnavljanje in premeščanje podružnic veljajo ustrezne odredbe §§ 131. in 132. tega zakona.

(²) Za voditev podružnice je potrebno, da postavi imetnik obrta po zakonu poslovodjo, če je ne vodi sam. Pri podružnicah javnih trgovinskih in komanditnih družb sme biti poslovodja eden izmed družbenikov, ki je po trgovinskem zakonu upravičen, voditi in zastopati družbo.

§ 134.

(¹) Kolikor je to po značaju izvestnega poslovanja mogoče, se smejo izvrševati obrti na osnovi pooblastitve ali dovolitve tudi z avtomati.¹

(²) Avtomati, s katerimi se vrši obrt, ki je zanj treba dovolitve, se smejo postavljati samo s predhodno dovolitvijo pristojnega občnega upravnega oblastva. Postavljanje avtomatov pri ostalih obrtih se mora po zakonu predhodno prijaviti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje zaradi izdaje pooblastitve. Prijava

mora obsezati ime in sedež podjetja, odnosno stanovanje osebe, ki postavlja avtomat, kakor tudi označbo vrste avtomata in kraja, kjer bo postavljen. Če se postavi avtomat na ulicah ali drugih javnih prostorih, se mora priložiti prijavi tudi odobritev občine.

(³) Za postavljanje ali osnavljanje avtomata v podjetjih iz §§ 105. ali 107. zakona, veljajo odredbe § 106., odnosno §§ 108. in nasl.

(⁴) Prav tako je treba prijaviti občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje tudi prestanek poslovanja avtomatov ali njih premestitev na drug prostor.

K § 134. — ¹ Prodaja monopoliziranih predmetov z avtomati po uredbi z dne 15. aprila 1932., št. 15.634/I, Služb. nov. št. 94/XLI/289, Sl. l. št. 347/34, ne spada pod odredbe prvega in tretjega dela zakona o obrtih.

Drugi oddelek.

Obseg pravice, izvrševati obrt, in način izvrševanja te pravice.

§ 135.

(¹) Imetnik obrta ne sme izvrševati svojega obrta po zakupniku ali podzakupniku.¹ Ta prepoved se ne nanaša na pravico, dajati v zakup poslovne prostore in poslovno ureditev.

(²) Kljub odredbam odstavka (¹) sme pristojno sodišče na osnovi § 296. zakona o izvršbi in zavarovanju (izvršilnega postopnika)² odrediti za obrt prisilno upravo ali ga dati v zakup. Oseba, ki vodi obrt ali ga ima v zakupu, mora izpolnjevati pogoje § 17., odstavka (¹)³, tega zakona.

K § 135. — ¹ Kdor zoper odredbo § 135. da svoj obrt v zakup, se kaznuje po § 399.1/12. Imetniki obrta, ki so dali že drugič v zakup svojo pravico, izvrševati obrt, se kaznujejo po § 400. 2/3. Gl. tudi §§ 400.3, 4, 5; 405; 407.

² § 296. zakona o izvršbi in zavarovanju z dne 9. julija 1930., št. 68.508, »Službene novine« št. 165/LXII/364, »Služb. list« št. 148/28 iz l. 1931.:

»(⁴) Na obrtna, industrijska, trgovinska in podobna podjetja je dopustno poszczati na predlog z izvršbo po prisilni upra-

vi (§ 292.) ali po oddaji v zakup (§ 295.). Ne eno ne drugo se ne sme dovoliti glede rokodelskih in takih koncesioniranih obrtov, za katere se zahteva posebna usposobljenost, če vodi dotični obrt lastnik obrta sam ali z največ štirimi pomočniki.

(²) Če mora preiti zaradi prisilne uprave voditev dotičnega obrta ali dotičnega podjetja na upravitelja kot zavezančevega namestnika in je po obstoječih predpisih treba odobritve upravnega oblastva, da sme voditi tak obrt ali tako podjetje namestnik, mora predložiti sodišče svoj sklep, s katerim postavlja upravitelja, v odobritev pristojnemu upravnemu oblastvu, preden ga vroči udeležencem.

(³) Prav to velja za sklep, s katerim se oddaja obrt v zakup, kolikor je po predpisih, obstoječih o tem, treba, da pristojno upravno oblastvo odobri oddajo takega obrta v zakup.«

(Gorenji zakon o izvršbi in zavarovanju je sicer že objavljen, ni pa še uveljavljen. Dokler se ne uvede, veljajo še odredbe izvršilnega reda z dne 27. maja 1896., drž. zak. št. 79, § 341., ki se glasi [po Kavčnikovem prevodu v »Pravnikovi« zbirki zakonov]:

»§ 41. Na obrtne podjetbe, tovarniške zavode, trgovinske obrate in podobne gospodarske podjetbe se sme po predlogu segati v izvršbo po prisilni upravi [§ 334.] ali po zakupovanju [§ 340.]. Pri rokodelskih in pri takih dopuščenih obrtih, za katerih nastop se terja posebna usposobljenost, ni izvršbe po prisilni upravi ali zakupovanju, ako izvršuje obrt imetnik obrta sam ali največ s štirimi pomagači.

Kadar je za izvrševanje obrta ali za obrat druge podjetbe po namestniku potrebno po predpisih, ki veljajo o tem, odobrilo upravnih oblastev, in kadar bi moralo vsled dovoljene prisilne uprave preiti poslovodstvo na upravnika samega, tedaj je sklep izvršilnega sodišča, s katerim se imenuje upravnik, predložiti, preden se vroči udeležencem, pristojnemu upravnemu oblastvu v odobritev.

Isto velja o sklepu, ki se izda o zakupovanju obrta, v kolikor je za dajanje v zakup predpisano, da se mora izprositi odobrilo upravnega oblastva.«

³ Prav: § 17., odstavek (²).

§ 136.

(¹) Imetnik obrta ima pravico, opravljati tiste posle, za katere je dobil od pristojnega občnega upravnega oblastva pooblastitev ali dovolitev. Če o obsegu pravice ni zakonskih odredb, se vzame v poštev obstoječi običaj.

(²) Če nastane spor o obsegu kakšne pravice, izvrševati obrt, odloči ban po zaslišanju zbornice.

§ 137.

(¹) Imetnik proizvodnih obrtov nima pravice, opravljati posle drugih obrtov, razen če so ti posli postranski in če služijo za potrebno potrebno dopolnitev njegovega poslovanja in so za popolno izdelovanje njegovih proizvodov potrebni. Imetniki proizvodnih obrtov smejo prodajati blago, ki so ga izdelali. Rokodelci smejo prodajati v manjšem obsegu blago, ki ga sami ne izdelujejo, če spada to blago v njih stroko in je postranskega pomena.

(²) Imetnik obrta ima pravico, izdelovati omote in zaboje za vkladanje proizvodov (blaga), katero delo je potrebno po trgovinskem običaju za odpremljanje in prodajanje teh proizvodov. Naprave, stroje in druga pomožna sredstva, ki so nevarna za življenje in zdravje ali tujo imovino, sme vzdrževati imetnik obrta samo z osebami, ki imajo za taka dela strokovno izobrazbo.

(³) Trгоvec sme izdelovati omote in zaboje za vkladanje samo za potrebe svojega obrta.

§ 138.

(¹) Imetnik kakšnega obrta sme neovirano kupovati in nabavljati v vsej državi blago, ki ga potrebuje za izvrševanje svojega obrta. Zunaj občine svojega poslovnega sedeža sme dajati blago, s katerim posluje, v komisijo drugim imetnikom obrta, ki smejo po tem zakonu imeti tako blago; sme sprejemati in izvrševati naročila in opravljati povsod v državi dela, ki so pri njem naročena.

(²) Če je po pogodbah, sklenjenih s tujimi državami¹, priznana obojestransko podanikom vzajemna pravica, smejo izvrševati inozemski imetniki obrtov v državi naročena dela, razen del, za katera se zahteva dovolitev [§ 60., odstavek (¹)].

K § 138. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 7.

§ 139.

Če se vodi več raznih obrtov v raznih občinah, je imetnik obrtov dolžan, postaviti za njih voditev poslo-

vodje, ki izpolnjujejo zakonske pogoje za te obrte, razen za tiste, ki jih more po značaju dela in glede na bližino kraja sam upravljati. Javna trgovinska družba in komanditna družba (§ 10.) ni dolžna postaviti poslovodje, če vodi posle eden izmed družbenikov, ki je po trgovinskem zakonu upravičen, voditi in zastopati družbo.¹

K § 139. — ¹ Kdor ravna zoper odredbe zakona o postavljanju poslovodje, se kaznuje po § 398/3. Gl. tudi §§ 400.1/1; 400.3, 4, 5; 405; 407.

§ 140.

(¹) Kdor želi opravljati trgovinski obrt, mora označiti v svoji vlogi oblastvu stroko, v kateri želi poslovati. Pooblastitev, odnosno dovolitev mu daje pravico, poslovati samo v dotični stroki. Minister za trgovino in industrijo sme sestaviti spisek trgovinskih strok po zaslišanju zbornic. O tem, s katerimi predmeti (blagom) smejo trgovci poedinih strok trgovati, so odločilni trgovinski običaji. Če je dvomno, odloči po zaslišanju zbornice občno upravno oblastvo prve stopnje.

(²) Če se želi baviti kakšen trgovec s posli drugih trgovinskih strok, za katere ni dobil pooblastitve, odnosno dovolitve, je dolžan podati prijavo za razširitev, odnosno prestop v dotično stroko, da se mu iznova izda ali dopolni pooblastitev ali dovolitev.

(³) Če se prijavi izvrševanje trgovinskega obrta velikega obsega brez podrobnejše označbe vrste blaga ali stroke, se sme trgovati z vsemi predmeti prostega prometa, razen s predmeti, za katere je potrebna dovolitev.

§ 141.

(¹) Imetnik trgovinskega obrta sme blago, s katerim trguje, sam obrtoma izdelovati samó, če ima pravico, opravljati dotični rokodelski obrt. Imetnik trgovinskega obrta, ki nima pravice, izvrševati rokodelski obrt, sme ukreniti na blagu, ki ga prodaja, majhne izpremembe, da prilagodi blago kupčevim potrebam.

(²) Če nima imetnik trgovinskega obrta pravice, izvrševati dotični rokodelski obrt, mora dajati blago, ki se je pri njem kupilo, v predelavo ali popravilo rokodelcem, v katerih stroko dotično delo spada.

(³) Trgovci s fotografskimi predmeti so upravičeni, prevzemati od amaterjev za imetnike fotografskih obrtov naročila za izdelovanje fotografij.

(⁴) Minister za trgovino in industrijo sme po zaslanju zbornic s pravilnikom predpisati, da smejo izvrševati trgovci izvestnih tvorniških proizvodov po obstoječih običajih s svojimi strokovnimi delavci instalacije prodanih aparatov ali strojev in začasno opravljati popravila teh predmetov, če so jih sami prodali in če so prevzeli zanje jamstvo za določen čas.

§ 142.

Imetniki rokodelskih obrtov imajo pravico, na svojem poslovnem sedežu in zunaj njega kjerkoli v državi opravljati dela, za katera so upravičeni, in ponujati in izvajati svoja dela brez omejitve, če so ta dela naročena in če se morajo po značaju dela ali po naročnikovi volji opravljati samo na določenem mestu.

§ 143.

(¹) Imetniki obrtov imajo pravico, zunaj kraja stalnega poslovnega sedeža ali sami ali po osebah, ki so v njih službi (trgovinskih potnikih), posecati trgovce, tvorničarje in obrtnike, ki poslujejo s ponujanim blagom v svojem podjetju, in iskati od njih naročil. Za ta posel morajo imeti uradno izkaznico. Pri opravljanju tega posla smejo nositi s seboj samo vzorce, nikakor pa ne blaga za prodajo.

(²) Imetniki obrtov smejo sami ali po svojih trgovinskih potnikih na stalnem poslovnem sedežu ali zunaj njega iskati naročil za kolonialno in špecerijsko blago, za kemijske in rudninske proizvode, kakor tudi za manufakturno, konfekcijsko in galanterijsko blago in perilo samó pri podjetjih, ki se bavijo s tem blagom. Pri drugih

osebah smejo iskati naročil za tako blago sami ali po svojih trgovinskih potnikih samo na poziv.

(³) Za blago, ki ni navedeno v odstavku (²), smejo imetniki obrtov v kraju svojega¹ poslovnega sedeža sami ali po trgovinskih potnikih iskati naročil brez omejitve; zunaj poslovnega sedeža obrta smejo iskati naročil samo pri podjetjih, ki se bavijo s tem blagom, pri ostalih osebah, ki se s tem blagom ne bavijo, pa samo na poziv.

(⁴) Trgovinski potniki ne smejo na tem potovanju po svojih poslih ne opravljati² ne oglašati, da sprejemajo naročila v kraju stanovanja, niti v svojem stanovanju sprejemati naročil niti razkazovati svojih vzorcev.³

(⁵) Minister za trgovino in industrijo sme po zaslišanju zbornic dovoliti z uredbo za poedine vrste obrtov in blaga in poedina območja izjeme od prepovedi, omejenjene v prednjih odstavkih, in sme odrediti, da smejo iskati naročil tudi brez poziva.⁴

(⁶) Prirejati poedinične razstave blaga ali vzorcev poedinih imetnikov obrta zunaj njih lokalov je prepovedano. Občno upravno oblastvo sme izjemoma dovoliti v svojem območju prirejanje takih razstav domačim proizvajalcem za lastne proizvode; toda ti ne smejo na razstavi blaga prodajati. Imeti izložbe zunaj lokala pa s to prepovedjo ni prepovedano.

K § 143. — ¹ V izvirniku: »ovog«.

² V izvirniku: »obavljati«.

³ Kdor ravna zoper odredbe tega paragrafa o iskanju naročil, se kaznuje po § 399. 1/13; § 399. 2, 3. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

⁴ Po uredbi z dne 8. marca 1932., II. br. 7321/n, Sl. n. št. 66/XXVI/175, Sl. l. št. 270/26, ostane začasno v veljavi odredba § 1. naredbe trgovinskega ministrstva z dne 27. decembra 1902., drž. zak. št. 242, po katerem se smejo iskati naročila zunaj stanovišča pri osebah, pri katerih se dotično blago ne uporablja v njihovem pravilnem obratu (§ 59., drugi odstavek, zakona z dne 25. februarja 1902., drž. zak. št. 49), tudi brez njihovega poziva za to-le blago: 1. stroje in motorje in njih sestavine; 2. stavbno gradivo, všteti umetno kamenje vsake vrste, plutove plošče, strešno lepenko in umetno gradivo za tlakanje cest; 3. tehnične potrebščine za kurjavne, svečavne in vodovodne naprave; 4. lesena zastirala, žaluzije; 5. šivalne stroje, pisalne stroje, kolesa.

§ 144.

(¹) Inozemska podjetja in njih trgovinski potniki smejo iskati naročil v državi samo, če spravijo svoje poslovanje v sklad z odredbami trgovinske pogodbe¹ z državo, kjer je sedež njih obrta. Ti potniki ne smejo iskati naročil za dela, ki bi jih njih podjetja izvrševala v državi.²

(²) Prepovedano je prirejati posebne razstave inozemskim podjetjem in njih potnikom.

K § 144. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 7. — Prim. odločbo, s katero se prepoveduje inozemskim trgovcem in potnikom, nabirati naročila pri privatnih osebah, z dne 2. aprila 1927., št. 3184/III, Sl. n. št. 85/XIX, Ur. l. št. 167/44.

² Kdor ravna zoper odredbe § 144. o iskanju naročil, se kaznuje po § 399. 1/13; 399. 2, 3; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 145.

Posli trgovinskih potnikov, sklenjeni z osebami, pri katerih po tem zakonu ni dovoljeno iskati naročil, so nični.

§ 146.

Domači proizvajalci ur, zlatega, srebrnega in platinastega blaga, trgovci na debelo z navedenimi predmeti, nadalje trgovci z dragimi kamni in osebe, ki so v njih službi, smejo nositi na svojem potovanju s seboj ne samo vzorce, temveč tudi blago za prodajo, če je za to blago izključena možnost prodaje po vzorcu; toda prodajati ga smejo samo in izključno upravičenim trgovcem teh predmetov.

§ 147.

(¹) Minister za trgovino in industrijo predpiše¹ po zaslišanju zbornic odredbe o izkaznicah za trgovinske potnike. Izkaznice izdajajo zbornice na prošnjo, ki jo vloži imetnik obrta. Če dela trgovinski potnik za več imetnikov obrtov, mora imeti izkaznico od vsakega posrednega. Izkaznice se izdajajo z veljavnostjo za leto dni.

(²) Izkaznice se morajo izdati v 8 dneh po predaji prošnje, odreči se pa smejo samo iz teh-le razlogov:

1. če nima imetnik obrta, ki zahteva izkaznico za potnika, pravice, izvrševati obrt;

2. če oseba ni polnoletna;

3. če je oseba obsojena s sodno sodbo na izgubo častnih pravic zaradi zločina ali prestopka iz koristoljubja ali zoper javno moralo in še ni dosegla povračila pravic ali rehabilitacije ali če je obsojena s sodbo občnega upravnega oblastva po § 399., točki 13., tega zakona, a se je iz opravičenih razlogov bati, da stori ob nadaljevanju poklica iznova spredaj omenjeno prepovedano dejanje, ali če je zoper osebo odrejena očuvalna odredba, spojena s kaznijo na prostosti, ali zaščitni nadzor ali prepoved izvrševanja poklica, kolikor te odredbe še trajajo.

K § 147. — ¹ Še ni predpisal. K odredbam tega paragrafa prim. naredbo o legitimiranju trgovcev, industrijcev, obrtnikov in njih potnikov, kadar zbirajo naročila, in o izdajanju legitimacij za trgovinske potnike z dne 27. junija 1928., št. 14.402/III, Ur. l. št. 289/81 iz l. 1928.; dop z dne 24. avgusta 1931., II. št. 27.699/U, Sl. n. št. 199/LXIV/419, Sl. l. št. 342/53.

§ 148.

(¹) Osebe, ki niso v službi kakšnega službodavca (trgovinski agenti), se smatrajo za samostojne imetnike obrta in morajo prijaviti svoj obrt pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu. Upravičeni so poslovati samo v stroki, ki so jo prijavili, in veljajo za njih poslovanje ustrezne odredbe §§ 143., 145., 146. in 147.

(²) Trgovinski agenti ne smejo nositi s seboj blaga za prodajo niti prodajati blaga ali vzorcev za svoj račun.

(³) Trgovinski agenti ne smejo imeti svojih založišč ali skladišč, niti jih imeti pri drugih obratih.

§ 149.

S prodajanjem blaga po ulicah s hojo od kraja do kraja in od hiše do hiše se smejo baviti samo osebe, ki imajo dovolitev po § 176. tega zakona.

§ 150.

(¹) Za nadrobno prodajanje živil in predmetov, neobhodno potrebnih za življenje,¹ v prodajalnicah dotičnih obrtov kakor tudi za potrošek takih predmetov v pogostinskih obrtih se smejo predpisati maksimalni cenovniki. Za pogostinske obrte (§ 60., odstavek (¹), točka 22.) v kopališčih, zdraviliščih, klimatskih in turističnih krajih, nadalje za obrte, ki ponujajo vozila in uslugo (§ 60., odstavek (¹), točka 26.)², za obrte prevažanja potnikov in blaga z motornimi vozili (§ 60., odstavek (¹), točka 25.) in za dimnikarske obrte (§ 60., odstavek (¹), točka 33.) se obvezno predpišejo maksimalni cenovniki (tarife). Maksimalni cenovniki se smejo predpisati tudi za oddajanje sob v pogostinskih obrtih.

(²) Maksimalne cenovnike (tarife)³ predpisuje prvo-stopno občno upravno oblastvo po zaslišanju občine, prisilne združbe in zbornice, razen za obrte prevažanja potnikov in blaga z motornimi vozili in za dimnikarje, za katere predpisuje cenovnike ban. Cenovniki veljajo do preklica.

(³) Prodajalci na drobno predmetov, neobhodno potrebnih za življenje, kakor tudi imetniki pogostinskih obrtov so dolžni izobesiti cene tako, da jih more kupec ali gost lahko videti.⁴

K § 150. — ¹ O pojmu živila gl. v pripombi ¹ k § 181. navedeni zakon in pravilnik; o opredelitvi pojma življenjske potrebščine prim. zakon o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne spekulacije z dne 30. decembra 1921., Sl. n. št. 5 iz l. 1922., Ur. l. št. 6/5 (popr. št. 86/33), in pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 7. septembra 1922., Sl. n. št. 200, Ur. l. št. 311/99. Gl. tudi uredbo o javnem nadzorstvu nad predmeti za občno uporabo z dne 14. maja 1930., S. br. 7235, Sl. n. št. 115/XLI, Sl. l. št. 58/14.

² Prav: § 60., odstavek (¹), točka 27.

³ Po § 382. kaz. zak. se kaznuje v denarju do 10.000 dinarjev, kdor si v primerih, kjer je določilo ceno izvestne stvari ali odškodnino za izvestne posle oblastvo, dá izplačati ali zahteva več, kot je odrejeno.

⁴ Kdor ravna zoper odredbo § 150., se kaznuje po § 399. 1/14 in 399. 2; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 151.

(¹) Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da sme z uredbo¹ po zaslišanju zbornice predpisati:

1. da se sme izvestno blago poklicema vobče ali samo v trgovini nadrobno prodajati ali ponujati tako v državi kakor ob izvozu v inozemstvo samó v enotah, predpisanih po številu ali teži, ali samó, če je blago opremljeno ali je njegova oprema (omot, posoda) opremljena z označbo števila, mere, teže ali izvora ali če je opremljeno s posebnim omotom;

2. da je izvestno blago opremiti, preden se dá v promet, tako v državi kakor ob izvozu v inozemstvo po predhodnem preizkusu ali po dovršeni kemijski analizi s posebnim znakom ali puncem zaradi kontrole in jamstva;

3. da se mora opremiti izvestno blago ali pa njegova oprema tudi z označbo imena, firme in prebivališča proizvajalca ali prodajalca;

4. način, kako je postavljati označbe, in njih vsebino ter čas, ko jih je treba postaviti.

(²) Ob prodajah v posebnih količinah ali z označbo teže ali mere za proizvode, ki po svojem značaju izgubljajo v teži ali meri, se predpišejo z uredbo¹ meje, do katerih se sme tak nedostatek dovoliti.

K § 151. — ¹ Prekrški uredb po tem paragrafu se kaznujejo po § 403/10 s kaznimi po § 399. Gl. tudi §§ 400.1/1; 400.3, 4, 5; 405; 407.

Tretji oddelek.

Odpiranje in zapiranje lokalov.

§ 152.

(¹) V času od 20. ure do 5. ure morajo biti ob delavnikih vsi lokali, prodajalnice, poslovalnice, pisarne, delavnice in skladišča vsakega obrta zaprti. Za industrijska (tvorniška) podjetja, v katerih je delo po značaju posla neprekinjeno ali pri katerih značaj posla ne dovoljuje prekinitve ali odložitve dela, ne veljajo utes-

nitve glede odpiranja in zapiranja. Ban sme po krajevnih razmerah odrediti, da smejo biti poedine vrste rokodelskih obratov v vaseh in drugih krajih kmetiškega značaja ob delavnikih dalj časa, pa tudi neomejeno odprte.¹

(²) Minister za trgovino in industrijo predpiše glede na potrebe prebivalstva, pridobitnega poslovanja in javnega prometa v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje po zaslišanju prizadetih zbornic in delavskih zbornic² z uredbo³ za poedine vrste obrtov podrobnejše odredbe o času odpiranja in zapiranja.

(³) V uredbi³ se smejo ustanoviti izjeme: kateri obrtni lokali, prodajalnice, poslovalnice, pisarne in delavnice se smejo odpirati zjutraj pred časom, določenim za odpiranje, kateri lokali smejo biti odprti čez poldan, kateri smejo biti odprti zvečer po času, določenem za zapiranje, vsak dan ali ob določenih dneh v letu, kateri smejo biti odprti neomejen čas, za katere ne velja čas odpiranja ali zapiranja, kakor tudi predpisati posebne ugodnosti za lokale trgovinskih obrtov v vaseh in za lokale trgovinskih in rokodelskih obrtov v trgoviščih, trgih in mestih s kmetiškim značajem, v kopališčih, zdraviliščih in letoviščih kakor tudi v primorskih krajinah.

K § 152. — ¹ O odpiranju in zapiranju gl. pripombo ¹ k § 74.

² Gl. uredbo o delavskih zbornicah z dne 21. maja 1921., Sl. n. št. 157, Ur. l. št. 257/99. — Volilni red za volitve skupščine Delavske zbornice v Ljubljani z dne 6. avgusta 1933., št. 1509/33-7, Sl. l. št. 438/68.

³ Prekrški uredbe se kaznujejo po § 403/11 s kaznimi po § 398. Gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 153.

Obrti brez stalnega poslovališča (lokala), navedeni v §§ 176. do 186., se smejo izvrševati po ulicah in hišah samo ob času, ko smejo ostali obrti po zakonu poslovati. Z uredbo (§ 152.) se sme izjemoma določiti, da se sme

poslovati z izvestnim blagom čez čas, določen za zapiranje lokalov. Te izjemne odredbe se smejo predpisati za delavnike kakor tudi za tiste dni, za katere je po tem zakonu odrejen nedeljski počitek.

§ 154.

(¹) Ob nedeljah morajo biti vsi lokali, prodajalnice, poslovalnice, pisarne, delavnice in skladišča vsakega obrta zaprti in se mora v njih ustaviti vsako poslovanje. Ta omejitev ne velja za podjetja, v katerih je delo po značaju njih posla samega neprekinjeno ali pri katerih delovne razmere ne dopuščajo prekinitve dela. Taka podjetja se označijo z uredbo (§ 152.).

(²) Z uredbo (§ 152.) se predpiše, kateri obrti smejo imeti ob nedeljah svoje lokale odprte dopoldne, ves delovni čas ali neomejeno. Prav tako se smejo glede na pridobitne razmere in potrebe javnega prometa odrediti z uredbo izjeme v katerih krajih in v katerem času smejo ob nedeljah biti odprti lokali trgovinskih in rokodelskih obrtov, za katere drugače velja nedeljski počitek.

(³) Ob državnih praznikih: na rojstni dan Njegovega Veličanstva kralja in na dan narodnega zedinjenja morajo biti zaprti vsi lokali, prodajalnice, poslovalnice, pisarne, delavnice in skladišča vsakega obrta in se mora v njih ustaviti vsako poslovanje. Tudi za te dni je uporabljati izjeme odstavka (¹). Poslovanje ob ostalih državnih praznikih se uredi z uredbo (§ 152.). Prav tako se uredi po verskih razmerah poedinih banovin z uredbo, ob katerih verskih praznikih morajo biti obrtni lokali zaprti in mora v njih prenehati vsako poslovanje.

(⁴) Z uredbo (§ 152.) se sme pooblastiti ban, da izda za izvrševanje uredbe posebne predpise.

§ 155.

Imetniku obrta kakor tudi njegovim rodbinskim članom je dovoljeno, bivati in poslovati v lokalu tudi ob času, ko je ta za promet z občinstvom zaprt.

§ 156.

Če se v obrtnem lokalu ali v dveh ali več obrtnih lokalih, ki so med seboj zvezani, opravlja dvoje ali več vrst poslovanja, za katere je določen različen čas zapiranja in odpiranja, velja za ta primer čas zapiranja in odpiranja tiste vrste obrta, za katerega je predpisan krajši delovni čas.

§ 157.

Delovni čas pomožnega osebja v obrtih urejajo predpisi za zaščito delavcev.¹

K § 157. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 74.

Četrty oddelek.

Razprodaje.

§ 158.

Razprodaja v ta namen, da se čim hitreje nadrobno razproda blago ali razprodajo druge stvari, ki so v zvezi z izvrševanjem kakšnega obrta, neglede na naziv, pod katerim se opravlja, se sme ukreniti samo s predhodno odobritvijo¹ pristojnega občnega upravnega oblastva prve stopnje. Ta odobritev se dá po zaslišanju pristojne zbornice samo ob smrti imetnika obrta, selitvi obrta iz kraja, prostovoljni opustitvi obrta ali kakšne branše, označene v pooblastilu ali dovolilu, in končno zbog elementarne nesreče.

K § 158. — ¹ Kazen po § 400. 2/2 za imetnike obrta, ki objavijo razprodaje brez predhodne odobritve.

§ 159.

(¹) Prošnja za odobritev razprodaje mora obsezati:

1. točen naziv obrta (firme) ali rodbinsko in rojstno ime imetnika obrta po pooblastilu ali dovolilu; če imetnik obrta ne vrši sam razprodaje, ime pooblaščenca, kateremu se bo razprodaja poverila;

2. kraj in lokal, kjer bi se razprodaja opravljala;

3. čas, za katerega se zahteva razprodaja;

4. označbo vrste in količine blaga, ki naj bi se razprodajalo;

5. razlog razprodaje.

(2) Podatki (spisek) iz točke 4., odstavek (1), se predlože v dveh izvodih. En izvod, uradno overovljen, se preda prosilcu obenem z odobrilom razprodaje, drugi pa ostane pri oblastvu. Oblastvo sme odrediti preizkus točnosti teh podatkov po strokovnjaku ob prosilčevih stroških.

(3) Rešitev teh prošenj se mora izdati v 15 dneh.

§ 160.

(1) Odobritev za razprodajo se daje samo za obrte, ki se izvršujejo brez prekinitve najmanj štiri in dvajset poslednjih mesecev v kraju izvrševanja dotičnega obrta; izjemoma pa je dati, če imetnik obrta umre ali če se pripeti elementarna nesreča, odobritev tudi obrtom, ki tega pogoja ne izpolnjujejo.

(2) Neglede na število podružnic, odnosno pomožnih lokalov (prodajalnic, poslovalnic, pisarn in delavnic) v kraju sedeža glavnega obrata, se sme vršiti razprodaja blaga samo v enem lokalu.

(3) V podružnicah in v prodajalnicah obrta, za katerega je razprodaja odobrena, ki so pa zunaj kraja sedeža glavnega obrata, se sme vršiti razprodaja istočasno kakor v glavnem obratu, če se dobi za razprodajo teh podružnic, odnosno prodajalnic odobritev od pristojnega občnega upravnega oblastva prve stopnje na isti način, kakor za glavni obrat, in če obstoje brez prekinitve najmanj poslednjih štiri in dvajset mesecev v dotičnem kraju, razen če lastnik umre in če se pripeti elementarna nesreča; za ta primer velja izjema odstavka (1) tega paragrafa. Tudi v tem primeru se sme vršiti razprodaja v istem kraju samo v enem lokalu.

(4) Čas, v katerem se sme vršiti razprodaja, določi pristojno občno upravno oblastvo prve stopnje, ko je preskusilo vse odločilne okoliščine; ta čas pa ne sme biti daljši od treh mesecev.

(⁵) Podaljšavo časa za razprodajo do največ šestih mesecev sme dovoliti ban na predlog občnega upravnega oblastva prve stopnje in po zaslišanju zbornice, in sicer v posebno važnih primerih.

(⁶) Razprodaja ene branše se sme vršiti samo v posebnem lokalu, ki ni v nikakršni zvezi z lokalom ostalega obrata.

§ 161.

(¹) Razen ob selitvi iz kraja in ob elementarni nesreči preстане dotični obrt z iztekom roka za razprodajo in se mora lokal takoj zapreti. Lokala ni treba zapreti, če imetnik obrta na osnovi pooblastitve, odnosno dovolitve nadaljuje opravljati v istem lokalu kak drug obrt. V tem primeru ne sme po izteku roka za razprodajo imeti v lokalu tiste vrste blaga, ki je bila predmet razprodaje.

(²) Obrat se mora zapreti tudi, če se vrši razprodaja ene branše v lokalu, kjer se opravlja obrt zoper § 160., odstavek (⁶).

§ 162.

(¹) Kdor dobi odobritev za razprodajo, ne more, razen ob selitvi iz kraja in ob elementarni nesreči, v dobi dveh let po izteku roka za razprodajo pridobiti pravice, bodisi sam, bodisi kot družbenik, opravljati obrt, ki bi mu dajal pravico, prodajati blago, za katero mu je bila razprodaja dovoljena. V isti dobi se mu ne sme dovoliti niti razprodaja kakšnega drugega obrta (branše), če ga izvršuje. V lokalu, kjer se je vršila razprodaja, ne sme noben rodbinski član imetnika obrta v dobi enega leta po izteku roka izvršene razprodaje izvrševati obrta z isto vrsto blaga, najsi ima ta rodbinski član isto rodbinsko ime, kakor imetnik obrta, ki je vršil razprodajo, ali pa kakšno drugo ime.

(²) Prav to velja tudi za člane javnih trgovinskih družb in za javne člane komanditnih družb.

§ 163.

Za razprodajo blaga, kupljenega celoma ali deloma na javni licitaciji (dražbi), se odobritev ne sme dati.

§ 164.

V lokal, kjer se vrši razprodaja, se sme imeti in prodajati samo tisto blago, ki je prijavljeno v spisku za razprodajo.

§ 165.

Od trenutka, ko se razprodaja prvič objavi, pa do njenega konca, se novo blago ne sme ne naročiti ne v lokal vnašati. V lokal se sme izjemoma vnesti samo tisto blago, ki je bilo pred vloženo prošnjo za razprodajo naročeno in z izvirnimi fakturami dokazano, ki ga je prosilec vpisal v spisek iz § 159., točke 4.¹ zakona, priložen prošnji za odobritev, in ki ne preseza njegovega normalnega naročila blaga.

K § 165. — ¹ V odstavku (1) § 159.

§ 166.

Če tisti, ki mu je bila razprodaja odobrena, prekrši katerokoli odredbo tega zakona o razprodajah, se mora odobritev preklicati, krivec pa po zakonu kaznovati.¹

K § 166. — ¹ §§ 399. 1/15 in 399. 3; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 167.

Že objavljene razprodaje imetnik obrta ne sme ustaviti. Če se ustavi, jo je smatrati za končano in povzroči vse posledice izvršene razprodaje.

§ 168.

Brez odobritve razprodaje je prepovedana vsaka reklama, s katero bi se utegnilo ustvariti v javnosti prepričanje, da se vrši razprodaja v izvestnem obrtnem

lokalu. Prav tako je brez odobritve razprodaje prepovedana vsaka raba besede »razprodaja« in podobnega zaradi reklame.¹

K § 168. — ¹ Kdor ravna zoper ta paragraf, se kaznuje po §§ 399.1/15 in 399.3; gl. tudi §§ 400.1/1; 400.3, 4, 5; 405; 407.

§ 169.

Za izdajanje odobritve razprodaje je pristojno občno upravno oblastvo prve stopnje. To oblastvo opravlja tudi nadzorstvo nad vršitvijo razprodaje.

VI. poglavje.

Prestanek obrtov.

§ 170.

(¹) Pravica, izvrševati obrt, prestane:

1. s smrtjo imetnika obrta, izvzemši primer, naveden v § 14.;
2. s prijavo imetnika obrta pri pristojnem oblastvu, da prestane izvrševati obrt;
3. z odvzemom pravice, izvrševati obrt, s pravnomočno sodno prepovedjo obrta (poklica ali obrta) ali s pravnomočno sodbo občnega upravnega oblastva;
4. z izvršeno končno razprodajo po §§ 161. in 167.;
5. če se obrt ne začne v času, označenem v zakonu (§ 174.);
6. če se v obrtu prestane s poslovanjem v času, označenem v § 172.¹

K § 170. — ¹ Nadaljnjih odstavkov ta paragraf nima.

§ 171.

(¹) Kdor hoče prestat z izvrševanjem izvestnega obrta, mora to prijaviti¹ pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje.

(²) Prestanek obrta velja od dne prijave, podane pri občnem upravnem oblastvu prve stopnje.

(³) Pristojno oblastvo mora prestanek obrta ugotoviti z odločbo in o tem obvestiti tiste, ki so podali prijave oblastvu, in ustanove, omenjene v § 98. O prestatku protokoliranih tvrdk mora obvestiti pristojno občno upravno oblastvo tudi pristojno sodišče.²

K § 171. — ¹ Imetnik obrta, ki ustavi poslovanje brez prijave ali pred določenim rokom, se kaznuje po § 398/10; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

Glede taks za prijavo prestanka obrta gl. § 436. 2/1.

² Po zakonu o ureditvi rednih sodišč za kraljevino Jugoslavijo z dne 18. januarja 1929., Sl. n. št. 20/X, Ur. l. št. 49/14, okrožna sodišča (§ 14.); posebno trgovinsko sodišče je le v Beogradu za mesto Beograd in Čukarico, in v Zagrebu za mesto Zagreb (§ 27.).

§ 172.

(¹) Kdor ustavi poslovanje za dobo leta dni, ga sme nadaljevati samo na osnovi iznova izdane pooblastitve ali dovolitve. Prej izdano pooblastilo ali dovolilo prestatne veljati po izteku označenega roka in se mora vrniti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu.

(²) Ta rok se sme podaljšati, če je kaj razlogov, omenjenih v odstavku (²) § 174., za največ šest mesecev.

(³) Pri obrtih iz § 60., odstavka (¹), sme minister za trgovino in industrijo rok, za katerega se sme poslovanje ustaviti, z uredbo znižati.

§ 173.

Kruharji, peki, mesarji in prevozna podjetja so dolžna, prijaviti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu mesec dni, dimnikarji pa najmanj tri mesece prej, da namerjajo poslovanje ustaviti. Ta¹ odredba velja za kruharje, peke in mesarje istega kraja, če namerjajo ustaviti poslovanje v večjem številu.²

K § 173. — ¹ Pač: Slednja ..., t. j. tri mesece prej.

² Imetniki obrtov, navedeni v tem paragrafu, ki ustavijo poslovanje brez prijave ali pred določenim rokom, se kaznujejo po § 398/10; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 174.

(¹) Kdor ne začne poslovati v enem letu, ko je prejel pooblastilo ali dovolilo, mora iznova zahtevati pooblastitev ali dovolitev, če hoče obrt izvrševati. Prej izdano pooblastilo ali dovolilo preneha veljati po izteku označenega roka in se mora vrniti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu.

(²) Če je kaj posebnih razlogov, ki ne nasprotujejo javnim koristim, sme pristojno občno upravno oblastvo na prošnjo podaljšati rok za začetek poslovanja največ za šest mesecev.

(³) Pri obrtih iz § 60., odstavka (¹), sme minister za trgovino in industrijo z uredbo rok za obvezni začetek poslovanja znižati do treh mesecev.

(⁴) Glede delavnic in naprav (§§ 105. in 107.) veljajo odredbe §§ 112. in 117.

175.

(¹) Pravica, izvrševati obrt, se sme odvzeti samo v primerih, izrečno določenih po tem in po drugih zakonih.¹

(²) Če se naknadno ugotovi, da je dobil imetnik obrta pooblastitev ali dovolitev na osnovi nepravilnih listin, mora pristojno višje občno upravno oblastvo izdano pooblastilo ali dovolilo razveljaviti in nadaljnje poslovanje prepovedati.

K § 175. — ¹ Prim. §§ 11; 185; 400.

VII. poglavje.

Obrti brez stalnega bivališča (lokala).

§ 176.

(¹) Obrti brez stalnega poslovališča (lokala)¹ se smejo izvrševati z delom po ulicah in s hojo od kraja do kraja in od hiše do hiše. S tem načinom poslovanja se ne smejo istočasno baviti osebe, ki imajo pooblastitev ali dovolitev za izvrševanje obrta po § 3., odstavku (¹), točkah 1. in 2., zakona.

(²) Ti obrti se smejo izvrševati samo na osnovi posebne dovolitve občnega upravnega oblastva prve stopnje, v čigar območju je prosilčevo stalno bivališče. Dovolitev za te obrte se sme dajati samo državljanom kraljevine Jugoslavije, ki so vredni zaupanja in zanesljivi.² Od tega sme napraviti izjemo samo minister za trgovino in industrijo.

(³) Za obrte po tem poglavju se ne smatra:

1. ponujanje na prodaj lastnih kmetijskih in gozdnih proizvodov (mleka, jajec, zelenjave, sadja, presnih cvetlic, meda, sirovega masla, smetane, domačega sira, perutnine, perja, lesa, oglja) s hojo od kraja do kraja (od pristanišča do pristanišča) naravnost po proizvodnikih ali njih pooblaščenih;

2. prodajanje peciva, sodavice, rudninske vode, leda in podobnih predmetov dnevne porabe po upravičenem imetniku obrta ali njegovih nameščencih stalnim odjemalcem z raznašanjem od hiše do hiše;

(⁴) Osebe, ki trgujejo s predmeti iz točke 1. odstavka (³) z ladjo od pristanišča do pristanišča in niso sami njih proizvodniki, morajo imeti za tako delo dovolitev po tem poglavju zakona.

K § 176. — ¹ Glede članstva imetnikov tega obrta pri združbah gl. pravilnik o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov, člen 6. (v pripombi ¹ k § 364.).

² Imetnikom takega obrta se sme po § 400.1/3 odvzeti pravica, izvrševati obrt, do enega leta ali za vselej, če postanejo nezanesljivi zbog kaznivih dejanj zoper obrtni zakon, uredbe, pravilnike in naredbe, izdane na osnovi tega zakona in so bili v poslednjih petih letih trikrat ali še večkrat kaznovani in se niti po opominu ne drže pogojev dovolitve. Gl. tudi §§ 400.3, 4, 5; 405; 407.

§ 177.

(¹) Trgovina z blagom po ulicah in s hojo od kraja do kraja in od hiše do hiše se dovoljuje proizvoznikom izdelkov domače hišne delavnosti, invalidom in drugim osebam, nesposobnim za drugo delo, kakor tudi prebivalcem izvestnih siromašnih krajin. Dovolitev za tako poslovanje se daje samo za izvestno blago, zlasti pa za

vse izdelke domače hišne delavnosti. Imetnik dovolitve sme imeti ob opravljanju tega poslovanja samo toliko količino blaga, kolikor ga more nositi. Od tega se smejo določiti s pravilnikom ministra za trgovino in industrijo izjeme za posebno obsežno blago.

(²) Minister za trgovino in industrijo določi po zaslišanju zbornic, na katere krajin je uporabljati odredbo iz odstavka (¹) in s kakšnim blagom smejo trgovati prebivalci teh krajin.¹

K § 177. — ¹ Po uredbi z dne 8. marca 1932., Sl. n. št. 66/XXVI/175, Sl. l. št. 270/26, ostaneta začasno v veljavi:

1. naredba o krajih, v katerih je krošnjarjenje prepovedano ali omejeno, kakor tudi o krajinah, katerih prebivalci uživajo glede krošnjarjenja posebne ugodnosti, z dne 27. junija 1928., št. 14.401/III, Sl. n. št. 169/LIV, Ur. l. št. 266/74;

2. odločba o krošnjarjenju z dne 7. novembra 1925., št. 12.018, Sl. n. št. 12/IV, Ur. l. št. 36/8, kolikor se nanaša na predmete, s katerimi se sme v poedinah pravnih območjih izvrševati pohiševanje (krošnjarjenje).

Trgovanje, pohišuje z blagom, navedenim v členih 3. in 4. naredbe pod 1., se sme opravljati (na osnovi dovolila) do nadaljnje odredbe v območju vse kraljevine.

Obrazec (za register) št. 14 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

§ 178.

(¹) Izvrševanje rokodelstev po ulicah in s hojo od kraja do kraja in od hiše do hiše se dovoljuje samo za izvestna rokodelstva, ki se izvršujejo po svojem značaju ali dosedanjem običaju brez stalne obratovalnice.

(²) Spisek teh rokodelstev kakor tudi način njih poslovanja ugotovi s pravilnikom minister za trgovino in industrijo po zaslišanju zbornic.¹

K § 178. — ¹ Obrazec (za register) št. 15 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

§ 179.

(¹) Dovolitev se ne izdaja osebam:

1. ki niso dovršile 25 let starosti;
2. ki imajo kakšno nalezljivo bolezen;
3. ki so pod zaščitnim nadzorom (§ 56. k. z.);

4. ki so obsojene zaradi zločina ali prestopka iz koristoljubja ali zoper javno moralo ali po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi ali v povratku zaradi zločina ali prestopka zoper življenje in telo¹, dokler v vseh teh primerih ne dosežejo povračila pravice ali rehabilitacije;

5. ki so vdane potepanju, beračenju, vlačugarjenju ali prijančevanju in so v pijanosti nagnjene na izgrede.²

(²) Dovolitev se sme odreči tudi osebam, ki so bile kaznovane, ker se niso ravnale po predpisih za izvrševanje obrta po tem poglavju ali zaradi tihotapstva.

K § 179. — ¹ §§ 167. do 186. kaz. zak. (naklepno storjena usmrtilitev, usmrtilitev na zahtevo, zavedba in pomoč k samomoru, detomor, neposredna odprava telesnega ploda, posredna odprava s privolitvijo, zoper voljo noseče žene, oglasi o abortivnih sredstvih, naklepna izpostava smrtni nevarnosti, naklepna in malomarna pustitev v smrtni nevarnosti, malomarna usmrtilitev, zelo težka telesna poškodba, težka telesna poškodba, manj težka naklepna telesna poškodba s smrtnonevarnim orodjem, manj težka in lahka telesna poškodba brez smrtnonevarnega orodja, malomarne zelo težke in težke poškodbe s posledicami po §§ 178. in 179., malomarne in lahke telesne poškodbe s posledicami po §§ 180., 181., udeležba pri tepežu, pretirano izkoriščanje ljudi. — Gl. tudi § 4. vojaškega kazenskega zakonika kraljevine Jugoslavije z dne 11. februarja 1930., Sl. n. št. 43/XV, Ur. l. št. 273/56 iz l. 1929./1930.

² Prim. §§ 158., 52., 54., 55., 158., 159., 166., 245. kaz. zak.

§ 180.

(¹) V obmejnih in drugih krajinah kakor tudi v poedinih mestih in krajih¹ sme minister za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za notranje posle in z ministrom za finance tako poslovanje s pravilnikom omejiti ali popolnoma prepovedati.

(²) Kadar se pojavi nalezljiva bolezen, sme pristojno občno upravno oblastvo prve stopnje po potrebi in v korist javne varnosti odrediti začasno prepoved opravljanja takega poslovanja v poedinih krajih in krajinah. Ta prepoved se mora naknadno vročiti banu v odobritev.

K § 180. — ¹ Gl. naredbo pod 1. v pripombi ¹ k § 177.

§ 181.

(¹) Prodajanje predmetov, ki služijo za ljudsko hrano (jedila in brezalkoholne pijače), je podložno posebnemu nadzorstvu¹ občnih upravnih in sanitetnih oblastev, ki smejo prodajanje takih predmetov iz javnih ali zdravstvenih razlogov omejiti ali povsem prepovedati. Pristojno občno upravno oblastvo prve stopnje sme predpisati za svoje območje posebne odredbe za opravljanje take prodaje.

(²) Za prodajanje in razširjanje novin (kolportažo) veljajo predpisi o tisku.

K § 181. — ¹ Gl. zakon o nadzorstvu nad živili z dne 8. februarja 1930., Sl. n. št. 36/XIII, Ur. l. št. 156/34 (popr. 177/39) iz l. 1929./1930. — Pravilnik o natančnejših določilih za izvrševanje tega zakona z dne 3. junija 1930., Služb. novine št. 139/LII, Sl. l. št. 139/23.

§ 182.

(¹) Izključeno je trgovanje brez stalnega poslovališča (§ 176.):

1. z blagom, ki je predmet državnih monopolov;
2. z državnimi in ostalimi vrednostnimi papirji in loterijskimi srečkami¹;
3. z blagom, nabavljenim v inozemstvu;
4. s starinami, cunjami, odpadki vsake vrste;
5. z zdravili kakršnekoli vrste in s sanitetnim materialom;
6. s strupi in tvarinami, ki imajo v sebi strup;
7. z alkoholnimi pijačami;
8. z rudninskimi in ostalimi lahko zapalnimi olji in alkoholom za gorenje;
9. z zlatim, srebrnim in platinastim blagom, žepnimi urami, staro zlatnino in srebrnino, dragotinami, optičnimi instrumenti itd.;
10. s kvartami;
11. z orožjem in strelivom kakršnekoli vrste;
12. s prepovedanimi knjigami, brošurami in knjigami, ki izhajajo v nadaljevanjih.

(²) Kdor želi prodajati na ta način knjige in umetniška dela, mora vročiti njih spisek v odobritev občnemu upravnemu oblastvu, pristojnemu po stalnem bivališču.

(³) Prekrški odredb tega paragrafa se kaznujejo po § 397.

K § 182. — ¹ Gl. pravila za pooblašcene prodajalce srečk državne razredne loterije z dne 5. maja 1932., št. 14.805/I, Sl. n. št. 109/XLIX/344, Sl. l. št. 593/70.

§ 183.

(¹) Dovolitev za izvrševanje obrta po tem poglavju se izdaja v obliki knjižice, kateri se predpiše obrazec¹ s pravilnikom. Dovolilo mora obsezati osebne podatke imetnika obrta in točno označati blago, s katerim sme trgovati, kakor tudi poslovanje, ki ga sme opravljati. Nadalje mora obsezati v izpisku predpise tega zakona in pravilnikov, izdanih na njegovi osnovi, kolikor jih je treba imetniku za ravnanje, kakor tudi označati kraje, v katerih je tako poslovanje prepovedano.

(²) Imetnik dovolila je dolžan, nositi ga vedno pri sebi in ga pokazati na zahtevanje oblastvenih organov. Ne sme ga dajati komu drugemu v uporabo.

K § 183. — ¹ Obrazec št. 10 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

§ 184.

(¹) Dovolitve za izvrševanje teh obrtov se izdajajo za dobo enega leta in se smejo po izteku tega roka podaljševati od leta do leta.

(²) Dovolitev sme podaljšati samo tisto občno upravno oblastvo, ki jo je izdalo, in to po novi oceni vseh zakonskih pogojev.

(³) O izdanih dovolitvah pristojnega občnega upravnega oblastva se vodi poseben register.¹

K § 184. — ¹ Obrazca št. 14 in 15 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

§ 185.

Dovolilo za izvrševanje obrtov po tem poglavju se sme ob vsakem času odvzeti, če nastopi okolnost, zbog

katere po odredbah tega zakona ne bi moglo biti izdano. Dovolilo se odzame v primerih § 400., odstavka (1), točke 3., zakona.

§ 186.

(1) Po predpisih tega poglavja je postopati tudi glede ambulantnega poslovanja potujočih kinematografov, mlatilnic, traktorjev, motornih žag in pod.; za izvrševanje teh obrtov sme izdati ban po potrebi posebne predpise.

(2) Dovolitev za poslovanje potujočih kinematografov izdaja ban.

VIII. poglavje.

Sejmi in tržni dnevi.

§ 187.

(1) Sejmi se smejo vršiti večkrat na leto vsak dan, razen ob nedeljah in ob dnevih, ko morajo biti vsi obrtni lokali zaprti, tržni dnevi pa vsak dan ali ob poedinih tedenskih dnevih. Za sejme in tržne dni daje dovolitev ban po zaslišanju zbornice.

(2) Dovolitve se dajejo izključno samo občinam.

(3) O danih dovolitvah se vodi pri banskih upravah poseben register¹ za sejme in tržne dni.

K § 187. — ¹ Obrazca št. 16 in 17 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

§ 188.

(1) Dovolitev za sejme se izda, če se pokaže potreba sejma glede na krajevne in gospodarske razmere krajine in na število sejmov, že odobrenih občini in okolnim občinam. Dovolitve ni dati, če se vrše v okolici 20 km od kraja, za katerega se zahteva dovolitev, na isti dan ali v presledku 15 dni sejem v kakšnem drugem okolnem kraju. Za vsako izpremembro (premestitev itd.) sejma je treba banove dovolitve. Letni sejem ne sme trajati dalj ko tri dni.

(2) Dovolitev za tržne dni se daje glede na število prebivalstva po razmerah in potrebah kraja, kjer bodo tržni dnevi.

§ 189.

(¹) Za vršitev sejmov in tržnih dni mora določiti občina kraj za sejme (sejmišče) in ga urediti po higienskih in veterinarsko-policijskih predpisih in zahtevah.

(²) Kraj za sejme, na katere se priganja živina, mora biti zunaj mesta ali na njegovi periferiji.

(³) Podrobnejše odredbe o ureditvi sejmišča izda s pravilnikom minister za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za poljedelstvo.

§ 190.

(¹) Na sejmihih sme vsakdo prodajati vse sirove (nepredelane) proizvode kmetijstva (poljedelstva, živinoreje, perutninarstva, sadjarstva, vinogradništva, zelenjadarstva, cvetličarstva, lova in ribje lovi, čebelarstva itd.), gozdnega in rudarskega proizvodjanja in vse predmete domače hišne delavnosti. Če se da dovolitev samo za poedine predmete, se smejo na sejmihih samo ti predmeti prodajati.

(²) Imetniki obrtov smejo prodajati na sejmihih svoje blago, če to ban v dovolilu za vršitev sejmov dopusti. Taka dovolitev se da glede na gospodarske razmere dotičnega kraja po zaslišanju občine in s pristankom zbornice.

(³) Ob tržnih dnehih se smejo prodajati kmetijski proizvodi, ki služijo za živila, in izdelki hišne delavnosti. Ban sme odrediti z naredbo, da smejo ob tržnih dnehih kupovati predmete, potrebne za življenje (živila), do določene ure samo potrošniki in šele potem trgovci in kupei na debelo.

(⁴) Imetniki obrtov iz odstavka (¹) § 60. smejo prodajati na sejmihih predmete svojih obrtov, če imajo za to posebno odobritev občnega upravnega oblastva prve stopnje.

§ 191.

(¹) Občina sme pobirati takse za uporablanje prostora ali prodajalnice na sejmišču, tehtnice in drugih

naprav samo glede blaga, ki se prodaja na sejmi in ob tržnih dneh.

(2) Občine ne smejo dajati v zakup svoje pravice, pobirati sejemske takse.

(3) Vsaka občina mora izdelati za sejme in tržne dneve pravilnik: sejmski in tržni red. Ta red se mora sestaviti po odredbah tega zakona in v mejah uredb, naredb in pravilnikov, ki se izdajo na osnovi tega zakona, in ne sme obsezati nikakršnih določb, ki bi jim nasprotovale. V tem redu se določijo tudi takse. Red odobri ban po zaslišanju zbornice.

(4) Nadzorstveni organi tržišča in sejmišča morajo skrbeti, da se tržni red vzdržuje. Glede izvrševanja obrtov na tržiščih ti organi ne smejo odločati in morajo nastala vprašanja izročati pristojnemu občnemu uprav- nemu oblastvu prve stopnje.

(5) Dogon živine na sejmišče je podložen veterinar- ski kontroli.

§ 192.

Občina je dolžna objaviti, da se vrši letni sejem, najmanj 15 dni prej v banovinskem uradnem listu, če pa takega lista ni, v »Službenih novinah«.

§ 193.

(1) Sejemska pravica prestane, če se sejem dve leti zaporedoma ne vrši, razen ob višji sili.

(2) Če sejem ne ustreza gospodarskim potrebam, ga sme ban na predlog pristojne zbornice ukiniti.

§ 194.

Cerkveni godovi in slave se ne smatrajo za sejme in je na njih dovoljeno prodajati predmete po veljavnih običajih (jedila, pijače, medicarsko blago, igrače, izdelke domače hišne delavnosti, slike, knjige in druge predmete verskega značaja itd.). Poslednji odstavek § 190. velja tudi za te primere.

§ 195.

(¹) Vzorčne sejme in razstave gospodarskega značaja občnega pomena odobruje minister za trgovino in industrijo, najsi se vrše občasno ali ne. Razstave manjše in krajevnosti odobruje ban.

(²) Kdor zahteva dovolitev za prirejanje sejmov in razstav, označenih v odstavku (¹), mora predložiti načrt, iz katerega je moči videti točni namen, način ostvaritve in finansiranja.

(³) Obenem s prošnjo se mora predložiti v odobritev pravilnik sejma ali razstave.

(⁴) Minister za trgovino in industrijo izda podrobnejše predpise o pogojih za pridobitev dovolitve in o odredbah, ki jih mora obsezati pravilnik. V pravilniku je urediti tudi ustanovitev posvetovalnega odbora za vse glavne gospodarske kraje, v katerih se stalno prirejajo sejni ali razstave.

IX. poglavje.

Ugodnosti za povzdigo delavnosti v državi.

§ 196.

(¹) Država in javna samoupravna telesa kakor tudi njih zavodi in ustanove so dolžni, nabavljati vse njim potrebne obrtne in industrijske proizvode, ki se izdelujejo v državi, redoma od domačih obrtnih in industrijskih obratov (podjetij), ki jih proizvajajo v državi. Prav tako so država in javna samoupravna telesa in njih zavodi in ustanove dolžni, da izvršujejo dela, ki jim ureja pogoje ta zakon in ki naj se opravljajo za njih račun, redoma samo po domačih obratih (podjetjih) in osebah, ki so upravičene, izvrševati v državi obrt. Taki obrti, odnosno osebe morajo uporabljati za ta dela material, proizveden v državi. V inozemstvu se smejo nabavljati samo tisti proizvodi, ki se ne morejo nabaviti v državi, inozemska podjetja pa smejo opravljati samo tista dela, ki jih v državi ne morejo izvršiti domača podjetja.

(2) Obrtni in industrijski proizvodi se smatrajo, da so izdelani v državi:

1. če je izdelan proizvod popolnoma ali po pretežnem delu v obratu (podjetju), ki ima svojo delavnico ali napravo v območju kraljevine Jugoslavije;

2. če predeluje obrat (podjetje) sirovine in polfabrikate, proizvedene v državi, in če uporablja pri svojem proizvodjanju pogonsko silo in sirovine za pogon izključno domačega izvora;

3. če zaposluje obrat (podjetje) strokovno in pomožno osebje in delavce, ki so jugoslovanski državljani in vodi obrat (podjetje) jugoslovanski državljan; pri pravnih osebah, če je poslovodja jugoslovanski državljan in če ima večina članov v upravnem odboru jugoslovansko državljanstvo.

(3) Kolikor se sirovine, material za pogonsko silo, polfabrikati, njih deli ali material ne proizvajajo v državi v zadostni količini in kakovosti, smejo omenjeni obrati (podjetja) za svoje proizvodjanje uporabljati deloma material, proizveden v državi, in ustrezni del materiala inozemskega izvora. Če se sirovine, material za pogonsko silo, polfabrikati, njih deli ali material vobče ne proizvajajo v državi, smejo uporabljati omenjeni obrati (podjetja) tudi material inozemskega izvora.

(4) Iste odredbe veljajo tudi za obrtniške zadruge, ki so ustanovljene zaradi skupnega proizvodjanja in skupnega opravljanja del.

(5) Proti odredbam odstavka (4) se sme postopati v poedinih opravičenih primerih samo po predhodnem pristanku ministra za trgovino in industrijo. Prav tako odredi minister za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje, ali se smejo v domačih obratih (podjetjih), če izvršujejo dobave ali dela za račun države in javnih samoupravnih teles kakor tudi za račun njih zavodov ali ustanov, izjemoma zaposlovati inozemski državljani kot strokovno (tehniško) pomožno osebje ali kot strokovni delavci. Odobritev za tako zaposlitev tujih državljanov se sme dati samo in izključno le za strokovne (tehniške) osebe

in strokovne delavce, dokler jih ni moči nadomestiti z domačimi strokovnimi močmi.¹

K § 196. — ¹ Imetniki obrta, ki ravnaajo zlonamerno zoper odredbe tega paragrafa, se kaznujejo po § 401. Glej tudi §§ 405., 407.

§ 197.

(¹) Pri licitacijah, ki jih odreja država in javna samoupravna telesa ter njih zavodi in ustanove, se morajo pogoji in vzorci za te licitacije, zlasti glede materiala, izdelave in dobavnega roka tako določiti, da se utegnejo domači obrtniki in industrijski obrati udeležiti licitacij. Prav tako se morajo določiti pri vseh delih, ki se opravljajo za račun države ali za račun javnih samoupravnih teles kakor tudi njih zavodov in ustanov, pogoji tako, da se smejo prvenstveno licitacij udeleževati imetniki domačih obrtnih in industrijskih obratov (podjetij). Proračuni za gradbe, ki se grade za račun države, samoupravnih teles in njih ustanov, morajo predvsem predpisovati uporabo materiala, ki se proizvaja v državi in s katerim se dajo nadomestiti podobni tuji proizvodi.

(²) Kazenski zavodi¹ se ne smejo udeleževati državnih in javnih licitacij za dobavo proizvodov in opravljanje del, omenjenih v odstavku (¹) § 196.; smejo pa izvrševati naročila za državo in javna samoupravna telesa ter njih zavode in ustanove.

K § 197. — ¹ Prim. uredbo o organizaciji, uporabljanju in plačevanju delovne moči obsojencev v kazenskih in drugih podobnih zavodih z dne 18. januarja 1930., št. 5295, Sl. n. št. 23/IX, Ur. l. št. 129/30 iz l. 1929./1930.

§ 198.

(¹) Pri nabavah za državo in samoupravna telesa, njih zavode in ustanove obrtnih in industrijskih proizvodov, ki se izdelujejo v državi v zadostnih količinah, in ki se vrše z licitacijo, je jemati v oceno in usvajati ponudbe domačih obrtnikov, industrijcev in trgovcev za blago, ki je po odredbah § 196. domačega izvora. Ob sicer

enakih dobavnih pogojih se smejo pri večjih nabavah istega blaga porazdeliti dobave med razne ponudnike.

(²) Če se proizvodi, ki so predmet javne licitacije, ne izdelujejo v zadostni količini v državi, je jemati v oceno in ob enakih dobavnih pogojih prvenstveno usvajati ponudbe domačih obrtnikov, industrijcev in trgovcev za proizvode domačega izvora, pri katerih cene niso večje nad 10%, ali pri ponudbah, označenih v odstavku (⁴) tega paragrafa, ne nad 15% večje ko najnižja ponudba ponudnikov inozemskih proizvodov po vračunjeni carini in prevozu do dobavnega kraja. Če se proizvodi v državi vobče ne izdelujejo, je jemati v oceno in usvajati ob sicer enakih dobavnih pogojih prvenstveno ponudbe trgovcev, ki imajo svoj obrat v državi, so jugoslovanski državljani in zaposlujejo najmanj z 90% jugoslovanske državljane kot pomožno osebje in delavce.

(³) Če se pri licitaciji ne prijavi predpisano število ponudnikov ali če so ponudbe ponudnikov blaga domačega izvora za nad 10%, ali pri ponudbah, označenih v odstavku (⁴), za nad 15% dražje od cen na svetovnem trgu po vračunjeni carini in prevozu do dobavnega kraja, se mora razpisati nova licitacija, katere se smejo udeležiti tudi inozemci. Ponudniki blaga domačega izvora imajo ob enakih pogojih tudi pri tej licitaciji prednostno pravico.

(⁴) Pri ponudbah domačih podjetij za obrtne in industrijske proizvode domačega izvora smejo biti cene, označene v odstavku (²), do 15% dražje od ponudb za obrtne in industrijske proizvode inozemskega izvora, če uporablja domači obrat (podjetje) sirovine, polfabrikate, material, pogonsko silo in sirovine za pogonsko silo domačega izvora in ima pomožno osebje in delavstvo jugoslovansko državljanstvo. Če vrše domača podjetja dobave za račun države in samoupravnih teles, njih zavodov in ustanov in pri tem uporabljajo material inozemskega izvora [odstavek (³) § 196.], ali inozemsko pomožno osebje in delovne moči [odstavek (⁵) § 196.], smejo biti njih ponudbe samo do 10% dražje od ponudb

za obrtne in industrijske proizvode inozemskega izvora. Od ponudb domačih obratov (podjetij) se usvajajo, upoštevajo tudi ostale dobavne pogoje, prvenstveno ponudbe za blago boljše kakovosti. Ob enakih pogojih ima prvenstvo obrat (podjetje), ki uporablja sirovine, polfabrikate, pogonsko silo in sirovine za pogonsko silo domačega izvora v višjem odstotku in zaposluje pomožno osebje in delovne moči, ki so jugoslovanski državljani.

§ 199.

(¹) Za opravljanje del, ki se obavljajo za račun države, javnih samoupravnih teles ter njih zavodov in ustanov, veljajo ustrezno odredbe § 198.

(²) Odredbe § 198. veljajo tudi pri neposrednih nabavah.

§ 200.¹

(¹) Računi za izplačilo omenjenih javnih nabav se morajo izplačati po zakonskih predpisih, čim so licitacijski predmeti in dela izvršeni in po pristojnih organih prevzeti. Če se izplačilo za te nabave ali dela ne izvrši v treh mesecih, mora plačati država zakonske zamudne obresti.

(²) Za neopravičeno odlašanje izplačila odgovarja krivec materialno in disciplinski.

K § 200. — ¹ Veljavnost odredbe tega paragrafa je odložena po § 57. tč. 1., finančnega zakona za l. 1933./1934. z dne 31. marca 1933., Sl. n. št. 74/XXIII/225, Sl. l. št. 223/34, za leto dni (do všetega dne 31. marca 1934.).

§ 201.

(¹) Ministrstvo za trgovino in industrijo je dolžno voditi po svojih podrejenih organih ali uradih nadzorstvo nad obrati (podjetji) in osebami, ki jim je poverjena dobava ali delo, zlasti glede tega, ali proizvajajo obrati (podjetja) in osebe dobavne predmete iz domačega materiala, ali jih izdelujejo v svojih delavnicah in napravah v državi, ali zaposlujejo pri svojem delu jugoslovanske državljane kot pomožno osebje in delovno moč in ali opravljajo dela ali vrše dobave domači obrati (podjetja).

(²) Obrati (podjetja) in osebe, ki jim je poverjena dobava ali delo, se morajo s pogodbo obvezno podrediti temu nadzorstvu.

(³) Ob izvrševanju nadzorstva se morajo najstrože čuvati tajno poslovni podatki, ki se izvedo ob nadzorovanju.

(⁴) Stroški tega nadzorstva gredo vedno in izključno le v breme državnega proračuna.

§ 202.

(¹) Za vsako nabavo in opravljeno delo, pri katerem se niso upoštevale odredbe tega poglavja zakona, je odgovoren po veljavnih zakonskih odredbah šef urada, ki je odredil nabavo.

(²) Ministrstvo za trgovino in industrijo mora pri javnih nabavah obrtnih in industrijskih proizvodov obveščati prizadete resortne, kateri predmeti in v katerih količinah se ti predmeti proizvajajo v državi. Ministrstvo za trgovino in industrijo vodi evidenco o vseh razpisanih licitacijah za te predmete in dela. Vsa ministrstva so dolžna obveščati ministrstvo za trgovino in industrijo o razpisanih licitacijah in mu vročati po en izvod pogojev za te licitacije.

(³) Če nasprotujejo pogoji objavljene ali opravljene licitacije odredbam tega zakona, je minister za trgovino in industrijo dolžan, pristojnega ministra na to opozoriti in od njega zahtevati, naj razpisano ali opravljeno licitacijo razveljavi. Če se v tem pogledu ne doseže sporazum, predloži minister za trgovino in industrijo predmet predsedniku ministrskega sveta v odločitev. Prav tako se rešujejo tudi vprašanja iz § 196., odstavek (⁵), če se ne doseže sporazum med prizadetimi ministri in ministrom za trgovino in industrijo.

§ 203.

Domači obrati (podjetja) in osebe, ki vrše javne dobave in dela, ne smejo stopati niti v javno niti v tajno družbo z inozemskimi državljani ali podjetniki. Prav tako se ne smejo prenašati obrati (podjetja), ki sta

jim poverjena dobava in delo, tega niti na domače niti na tuje državljane. Če se ravna nasprotno, je uporabiti odredbe § 204.¹

K § 203. — ¹ Tudi kazen po § 2.

§ 204.

(¹) Če se pri opravljanju javnih nabav ali del dokaže, da je ravnal obrat (podjetje) ali tisti, ki mu je poverjena dobava ali delo, zlonamerno ali malomarno zoper odredbe tega zakona, je pristojni minister dolžan:

1. ustaviti, odnosno razveljaviti dobavo ali izvršitev dela in napraviti tak obrat (podjetje) ali osebo odgovorna za neizvršitev prevzetih obveznosti;

2. izključiti dotični obrat (podjetje) ali osebo začasno ali za vedno od javnih nabav ali del.

(²) Pristojni minister je dolžan, priobčiti imena izključenih obratov (podjetij) in oseb ministru za trgovino in industrijo. O izključenih obratih (podjetjih) in osebah se vodi posebna evidenca in se njih imena priobčujejo ostalim ministrom.

(³) Oবাদbe zoper imetnika obrta, ki postopa zoper odredbe odstavka (⁵) § 196., se izročajo pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje.

§ 205.

Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da predpiše v sporazumu z ministrom za finance z uredbo odredbe o opravljanju javnih dobav in del.

DRUGI DEL.

Pomožno osebje.

I. poglavje.

Občne odredbe o pomožnem osebju.

§ 206.

(¹) Odredbe tega poglavja se uporabljajo za vse pomožno osebje brez razlike starosti in spola, ki je za-

posleno v obrtih (podjetjih) tega zakona¹ in se bavi z rednim opravljanjem za te obrte (podjetja) poverjene mu službe kot glavnim poklicem. Kolikor je za poedine vrste pomožnega osebja s tem zakonom odrejeno drugače, se uporabljajo za to osebje dotične odredbe.

(²) Za pomožno osebje po tem zakonu se smatrajo: učenci (vajenci), osebe, ki opravljajo pri obrtih (podjetjih) podrejene posle, pomočniki, obrtni in tvorniški delavci in vse druge osebe, ki se jim v obrtih (podjetjih) poverja opravljanje trgovinskih, rokodelskih ali drugih tehniških služb.

K § 206. — ¹ Po § 433. se pa uporabljajo odredbe obrtnega zakona o pomožnem osebju tudi glede nekaterih podjetij in poklicev, odn. zavodov, ustanov in poklicev, ki so po odstavku (²) § 1. izvzeti iz obrtnega zakona. Ti poklici in podjetja so navedeni v točkah 1., 2., 4., 5., 6., 9., 12., 13. in 14. odstavka (²) § 1. — Gl. pripombe k tem točkam pri § 1. K točki 1. gl. glede gozdnega priznavanja tudi zakon o gozdih z dne 21. decembra 1929., Sl. n. št. 307/CXXXI (popr. št. 18/VII iz l. 1930.), Ur. l. št. 162/35 iz l. 1929./1930., § 131. do 133.; pravilnik o postavljanju kvalificiranih gozdarsko strokovnih oseb za upravo nedržavnih gozdov z dne 27. septembra 1930., Služb. novine št. 230/LXXX/493 (popr. št. 240/LXXXIV/514), Sl. l. št. 215/35; pojasnilo k §§ 58., 77. in 132. zakona o gozdih z dne 30. aprila 1931., št. 7757/31, Sl. n. št. 102/XXXI/227, Sl. l. št. 223/36. — V pripombi ⁴ k točki 2. § 1. navedeni obč. rud. zakon je po §§ 206. in sl. razveljavljen v IX. poglavju (§§ 200. do 209.) v obliki zakona z dne 17. maja 1912., drž. zak. št. 107, glede uravnave plačevanja mezde v rudarstvu.

Nadalje se uporabljajo po § 433. odredbe obrtnega zakona o pomožnem osebju glede zadrug, ki so iz obrtnega zakona izvzete po odstavku (³) § 1.; za ustrezne službojemnike (nameščence) prisilnih združb, zvez združb in društev, ki delujejo po zakonu o društvih, shodih in posvetih, in nameščence gospodarskih zbornic.

Glede novinarjev gl. uredbo z zakonsko močjo o ureditvi razmerja med novinarji in lastniki listov z dne 25. septembra 1926., Sl. n. št. 219/LVII, Ur. l. št. 386/94.

Glede hišnih ali gospodinskih poslov gl. naredbo deželne vlade za Slovenijo o ureditvi njih službenega razmerja z dne 18. junija 1921., Ur. l. št. 224/82.

§ 207.

(¹) Službena razmerja med imetnikom obrta (službo-davcem in osebjem, omenjenim v § 206. (službojemni-

kom), se urejajo s službenimi pogodbami.¹ S tako pogodbo se službojemnik zaveže, da bo vršil službodavcu službo iz § 206. za izvesten čas.

(²) Kolikor je s službo spojeno opravljanje poslov², je upoštevati tudi predpise občnega grajanskega zakonika o pooblastitvi.³

K § 207. — ¹ O taksiranju gl. razpis ministrstva za finance, oddelka za carine, vsem finančnim direkcijam, Služb. novine št. 185/LVI/555 iz l. 1933., Sl. l. št. 480/76.

² Redakcijski pogrešek; prav: ... pravnih poslov.

³ §§ 1002. do 1033. obč. graj. zak.

§ 208.

Če izvršuje javnopravno telo, razen države, ali javna ustanova obrt, ki spada pod odredbe tega zakona, se uporabljajo na pomožno osebje, ki je zaposleno v takih obrtih, odredbe tega poglavja samo, če je osnovano njih službeno razmerje na službeni pogodbi.

§ 209.

(¹) Za kolektivno pogodbo se smatra pismena pogodba, ki jo sklene službodavec ali službodavska organizacija ene ali več sorodnih strok kot predstavnik službodavcev z ene strani in strokovna službojemniška organizacija kot predstavnica službojemnikov z druge strani, in se s to pogodbo urejajo medsebojna službena razmerja, pravice in dolžnosti.

(²) Prisilne organizacije službodavcev in službojemnikov ne smejo sklepati kolektivnih pogodb.

(³) Kolektivna pogodba velja za vse pomožno osebje stroke, za katero je sklenjena, in ki je zaposleno v podjetju ali v podjetjih. Če je sklenjena za¹ poedine službojemnike istega podjetja še posebna pogodba, velja za to osebje ta posebna pogodba, kolikor je za službojemnike ugodnejša.

K § 209. — ¹ Pač: ... s poedinimi službojemniki ...

§ 210.

Če ne izhaja iz službene pogodbe ali iz okolnosti kaj drugega, je službojemnik dolžan vršiti službo osebno, službodavec pa ne more svoje pravice, zahtevati službo, prenesti na drugega. Če ni o načinu in obsegu službe nič dogovorjenega¹, vrši službojemnik službo okolnostim primerno. Pomožno osebje je dolžno vršiti svoje posle vestno in kakor je prav. Kolikor ni drugače dogovorjeno, pomožno osebje ni dolžno opravljati hišnih opravil.

K § 210. — ¹ Po redakcijskem pogrešku je pač izpuščeno, da so merilo za način in obseg službe, za pogodbo, običaji in nato šele okolnosti. Prim. § 211.

Glede delovnega časa, odmora, odpiranja in zapiranja in zaščiti delavcev gl. pripombo ¹ k § 74. O podaljševanju delovnega časa v industrijskih in rudarskih podjetjih na podstavi sporazuma med lastniki podjetij in njih pomožnim osebjem gl. pravilnik z dne 25. septembra 1924., št. 59.494/23, Sl. n. št. 239, Ur. l. št. 313/98.

§ 211.

Če plača (zaslužek) ni določena v pogodbi in tudi ni dogovorjena brezplačnost, se smatra, da je pogojena primerna plača. V tem primeru se uporabi običaj, ki obstoji v kraju podjetja za podjetja in pomožno osebje dotične vrste.¹

K § 211. — ¹ Glede zavarovalnih dajatev za bolezni in nezgode gl. zakon o zavarovanju delavcev z dne 14. maja 1922., Sl. n. št. 117/XIX, Ur. l. št. 169/62, naredbo z dne 15. oktobra 1930., St. št. 28.174, o določitvi nevarnostne tabele za zavarovanje za nezgode in o postopku pri uvrščanju obratov v nevarnostne razrede in nevarnostne odstotke, Sl. n. št. 248/LXXXVI/531 (popr. št. 271/XCIII/581 in št. 284/XCVII/606), Sl. l. št. 312/49 iz l. 1931. in naredbo o zvišbi prispevne tarife za zavarovanje delavcev za nezgode z dne 24. novembra 1932., St. br. 52.664, Sl. n. št. 279/CV/739, Sl. l. št. 776/99; glede pokojninskih dajatev gl. zakon o pokojninskem zavarovanju nameščencev z dne 12. maja 1922., Sl. n. št. 125/XX, Ur. l. št. 190/68; naredbo z dne 3. junija 1922., št. 1077, Sl. n. št. 130, Ur. l. št. 195/70, izpr. in dop. z dne 30. decembra 1932., Sl. n. št. 2/1/3 iz leta 1933., Sl. l. št. 33/5; naredbo, s katero se izpreminjajo plačilni razredi za pokojninsko zavarovanje nameščencev z dne 22. septembra 1930., Sl. n. št. 224/LXXVIII/485, Sl. l. št. 201/34; glede

davčnih dajatev (uslužbenskega davka) gl. zakon o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928., Sl. n. št. 29/VII, Ur. l. št. 75/26; izpr. in dop. z dne 28. marca 1929., Sl. n. št. 75/XXX, Ur. l. št. 139/38, in z dne 18. maja 1930., Sl. n. št. 118/XLIII, Sl. l. št. 35/10; pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 29. avgusta 1928., Sl. n. št. 225/LXXIII, Ur. l. št. 402/121; dalje z dne 10. maja 1929., Sl. n. št. 112/XLVII, Ur. l. št. 227/55, in z dne 23. maja 1930., Sl. n. št. 118/XLIII, Sl. l. št. 36/10. — O izpremembi § 8. naredbe z dne 15. oktobra 1930., St. br. 28.174, Sl. l. št. 312/49 iz l. 1931., gl. odločbo glede nevarnostne tabele za zavarovanje delavcev z dne 15. julija 1933., St. br. 27.680, Sl. n. št. 166/XLVI/491, Sl. l. št. 496/78.

Prim. tudi statut osrednjega urada za zavarovanje delavcev in njegovih krajevnih organov z dne 20. maja 1933., St. br. 19.918, Sl. n. št. 117/XXXIV/337 (izpremenjen z objavo z dne 15. julija 1933., St. br. 25.596, Sl. n. št. 166/XLVI/490), Sl. l. št. 527/81.

§ 212.

(¹) Če ni nič drugega dogovorjeno ali pri službah dotične vrste običajno, je dajati plačo (zaslužek) po izvršeni službi.

(²) Če je odmerjena tekoča plača v denarju po mesecih ali po krajših rokih, se izplačuje najkasneje poslednjega dne vsakega meseca, odnosno konec poedinega posla¹; plača, odmerjena po daljših rokih, se izplačuje najkasneje konec vsakega koledarskega meseca. Plača, odmerjena po urah, po kosu ali po poedinih storitvah, se daje za že opravljene storitve konec vsakega koledarskega tedna, če pa gre za službe višje vrste, konec vsakega koledarskega meseca.²

(³) V vsakem primeru dospe že zaslužena plača, ko službeno razmerje preneha.²

(⁴) Minister za socialno politiko in narodno zdravje sme predpisati v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo s pravilnikom, da se za izvestne stroke in skupine pomožnega osebja plača (zaslužek) ne izplačuje konec tedna (ob sobotah), temveč kak drug dan v tednu.

K § 212. — ¹ Redakcijski pogrešek; prav:...poedinega roka.

² Odredbe so prisilnega značaja; § 251.

³ Odredba je prisilnega značaja; § 251.

§ 213.

Službojemnik, plačan po kosu ali po poedinih storitvah, sme pred dospelostjo plače zahtevati predjem v razmerju z izvršeno službo in s svojimi izdatki.

§ 214.

(¹) Plače v denarju so dolžni izplačevati službodavci svojemu pomožnemu osebju v dinarski veljavi (valuti).¹

(²) Službodavci ne smejo dajati svojemu pomožnemu osebju blaga na up. Prav tako ne smejo zavezovati osebja, da si kupuje potrebne življenske potrebščine², ki mu jih oni priporoče³, niti se obvezno pogoditi o uporabi plače v druge namene; smejo pa dajati pomožnemu osebju po predhodnem pristanku na račun plače živila in redno hrano po lastni ceni, stanovanje,⁴ kurjavo, razsvetljavo, orodje, blago za delo, zemljo za uporabo, vse po povprečni vrednosti, kolikor jih to same stane. Službodavci ne smejo dajati svojemu pomožnemu osebju na račun plače alkoholnih pijač niti drugega blaga, razen navedenih predmetov.⁵

(³) Dajanje stanovanja, kurjave, razsvetljave in hrane za plačo (zaslužek) sme minister za socialno politiko in narodno zdravje v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo in po zaslišanju zbornic in delavskih zbornic prepovedati določenim vrstam podjetij ali za izvestne kraje in krajine.

(⁴) Plača se ne sme izplačevati v gostilnah, kavarnah, kantinah itd., kjer se točijo alkoholne pijače.⁶

K § 214. — ¹ Gl. o denarju pripombo ⁶ k § 1.

Odredba je prisilnega značaja; § 251.

² Gl. pripombo ¹ k § 150.

³ Prepoved »truck«-a (= »menjalne trgovine«).

⁴ Prim. zakon o zaščiti delavcev (pripomba ¹ k § 74.).

⁵ Odredbe tega odstavka so prisilnega značaja; § 251.

⁶ Prepoved je prisilnega značaja; § 251.

§ 215.

Vse odredbe iz § 214. veljajo tudi za pomožno osebje, ki za imetnika obrta zunaj lokala ali delavnice

izdeluje ali razkosava¹ izdelano blago ali polizdelke, če se ne bavijo take osebe z razpečavanjem blaga kot samostojni imetniki obrtov.²

K § 215. — ¹ Tiskovni pogrešek; ne »rasparčava«, marveč »raspačava«; prav torej: »razpečava«.

² T. zv. domače delo, hišna industrija.

Odredba je prisilnega značaja; § 251.

§ 216.

Odredbe iz § 214., kolikor se nanašajo na službo-davca, veljajo tudi za njegove rodbinske člane,¹ pomoč-nike, pooblaščenice, poslovodje, nadzorstvene osebe, faktorje² itd. kakor tudi za imetnike drugih obrtov, pri katerih se omenjene osebe udeležujejo poslov po-sredno ali neposredno.³

K § 216. — ¹ Vejice v izvirniku, očitno po pomoti, ni.

² Faktorji so posredniki med imetniki obrta in domačimi delavci v smislu § 215.

³ Odredba tega paragrafa je prisilnega značaja; § 251.

§ 217.

Vse pogodbene določbe, ki nasprotujejo odredbam §§ 214., 215. in 216., so nične.¹

K § 217. — ¹ Prisilna odredba po § 251.

§ 218.

Terjatev za blago, ki se je dalo zoper odredbe § 214. na up, ne more službodavec ali oseba, ki je temu enaka (§ 216.), od pomožnega osebja ne iztoževati ne na kakršenkoli način izterjavati, in to neglede na to, ali so nastale take terjatve med udeleženci posredno ali neposredno.¹

K § 218. — ¹ Odredba je prisilnega značaja; § 251.

§ 219.

(¹) Službojemnik obdrži svojo pravico do plače, če je po najmanj štirinajstdnevem službovanju zbog bo-

lezni ali nezgode za razmeroma kratek čas, ne več kot en teden, zadržan, opravljati službo in tega ni zakrivil namerno niti s hudo malomarnostjo. Isto velja tudi, če je brez svoje krivde zadržan, opravljati službo, iz drugih važnih razlogov, ki zadevajo njegovo osebo.¹

(²) Službojemnik je brez odlašanja dolžan javiti službodavcu svoj zadržek službovanja in mu predložiti na njegovo zahtevanje izpričevalo pristojnega okrožnega urada za zavarovanje delavcev ali uradnega zdravnika o vzrokih in trajanju njegove delovne nesposobnosti. To zahtevanje sme službodavec po primernem času ponoviti.²

K § 219. — ¹ Glede delavskih zaupnikov gl. zakon o zaščiti delavcev (§§ 109., 117.); glede članov razsodniških odborov gl. § 349. obrtnega zakona, glede prisednikov sodišča delavskega zavarovanja pa §§ 162., 164. zakona o zavarovanju delavcev. — O delavkah pred porodom in po porodu gl. §§ 22., 123., tč. 5., 125. zakona o zaščiti delavcev in § 45., tč. 4., zakona o zavarovanju delavcev, izpr. in dop. z dne 5. decembra 1931., Sl. n. št. 285 A/XCIV/695, Sl. l. št. 655/83.

Odredbe odstavka (¹) so prisilnega značaja; § 251.

² Odredbe tega odstavka so prisilnega značaja; § 251.

§ 220.

(¹) Če je bil službojemnik zadržan,¹ opravljati službo, in je bil v tem zadržan po službodavčevih okolnostih, mu gre plača; službojemnik je dolžan dopustiti, da se mu vračuni tisto, kar je prihranil, ker ni opravljal službe, ali kar je pridobil z drugo zaposlitvijo ali kar je namerno opustil pridobiti.²

(²) Če je zbog takih okolišnosti z zamudo časa prikraššan v službi, mu gre odškodnina.

K § 220. — ¹ Tiskovni pogrešek; ne: zadržan (»sprečen«), marveč prav: pripravljen (»spreman«).

Odredbe tega odstavka so prisilnega značaja; § 251.

§ 221.

Če je službojemnik zbog opravljanja vojaške vežbe zadržan, vršiti svojo službo, ne prestande njegovo služ-

beno razmerje in mu ostane pravica do njegovih denarnih prejemkov za dobo štirih tednov, ako je trajalo njegovo službeno razmerje neprekinjeno leto dni in ako za ta čas ne prejema ustrezne odškodnine od države. Ta pravica mu ne gre, če se pozove, vršiti svojo vojaško službo v stalnem kadru.¹

K § 221. — ¹ Gl. zakon o ustroju vojske in mornarice z dne 6. septembra 1929., Sl. n. št. 222/LXXXIX, Ur. l. št. 191/42 iz l. 1929./1930.; izpr. in dop. z dne 30. septembra 1931., Sl. n. št. 252/LXXVIII/540, Sl. l. št. 16/2 iz l. 1932.

Odredbe tega paragrafa so prisilnega značaja; § 251.

§ 222.

(¹) Če je dogovorjena za posle, ki jih službojemnik sklepa ali posreduje, provizija brez označbe višine, gre službojemniku provizija, ki ustreza dotični stroki v kraju stanišča podjetja, za katero vrši posle. Samo s tem, da se službodavcu tretja oseba imenuje, se ne pridobi pravica do provizije, če v tem pogledu za to poslovno stroko v kraju stanišča podjetja, za katero službojemnik dela, ne obstoji drug običaj.

(²) Če je službojemniku poverjeno, baviti se samo s posredovanjem poslov, pa s tretjim v imenu službodavca kakšen posel sklene, se smatra, da je posel sklenjen za službodavčev račun, ako službodavec, ko je za posel doznal, tretjemu brez odlašanja izrečno ne izjavi, da ga odklanja.

(³) Če ni dogovora, pridobi službojemnik pri prodajnih poslih pravico do provizije šele, ko prispe službodavcu kakšno plačilo, in to samo v razmerju s plačanim zneskom. Pri ostalih poslih se pridobi pravica do provizije, ko je posel sklenjen.

(⁴) Službojemnik ima pri obračunu provizije pravico, da se mu predlože izpiski iz knjig o poslih, ki so bili sklenjeni z njegovim delom.¹

(⁵) Pristojno sodišče sme odrediti pregled službodavčevih trgovinskih knjig po sodno zapriseženem knjigovodstvenem strokovnjaku.¹

K § 222. — ¹ Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

§ 223.

(¹) V dvomu gre službojemniku provizija tudi za takšne posle, ki so se sklenili za trajanja službenega razmerja brez njegovega neposrednega sodelovanja med službodavcem in odjemalci, na katere je bil službodavec¹ napoten ali ki jih je on privedel.

(²) Če je službojemnik izrečno postavljen za izključnega zastopnika za določen okraj ali za določen krog odjemalcev in če ni nič drugega dogovorjeno, mu gre provizija tudi za take posle, ki so bili za službenega razmerja v tem okraju sklenjeni po službodavcu ali zanj v tem okraju ali s temi odjemalci brez njegovega sodelovanja.

(³) Službojemnik sme zahtevati popolno provizijo, če povratna storitev tretjega, s katerim je bil posel sklenjen, povsem ali deloma zbog službodavčevega vedenja izostane ali če izvršitev posla, ki ga je službojemnik sklenil ali ki je bil sklenjen z njegovim posredovanjem, zbog vedenja tretjega izostane, a za tako vedenje službodavca ali tretjega ni bilo važnega razloga.

(⁴) Če je dovolil službodavec tretjemu rabat (popust) in če ni drugače dogovorjeno ali če ne obstoji za dotično stroko drug običaj v stanišču, za katero službojemnik dela, se sme rabat odbiti pri obračunjanju provizije samo, če je bil pri sklenitvi posla dogovorjen.

K § 223. — ¹ Redakcijski pogrešek; ne: službodavec, marveč službojemnik.

§ 224.

Če službodavec službojemnika proti dogovoru ovira zaslužiti provizijo ali dnevnice v obliki¹, ki je dogovorjena ali ki bi se predvidno po sklenjeni pogodbi dala pričakovati, ima službojemnik pravico do primerne odškodnine.²

K § 224. — ¹ Tiskovni pogrešek; ne: »u obliku«, marveč: »u obimu«; prav se torej glasi ta stavek: »...provizijo ali dnevnice v obsegu, ki je dogovorjen ali ki bi se predvidno po sklenjeni pogodbi dal pričakovati, ...«.

² Odredba je prisilnega značaja; gl. § 251.

§ 225.

(¹) Službojemnik, ki mu je poverjeno sklepanje ali posredovanje poslov, ne sme sprejemati brez službodavčevega pristanka od dne, ko je nastopil službo, nikakšne provizije ali obljubljenе provizije¹ ali druge nagrade od tretjih, s katerimi za službodavca posle sklepa ali posreduje.

(²) Službodavec sme zahtevati od službojemnika, da mu izrôči protipravno prejeta provizijo ali nagrado ali vrednost tega, kar je kot provizijo ali nagrado protipravno prejel ali² odsvojil; s tem se pa ne poseza v druge pravice do povračila večje škode.³

(³) Ta službodavčeva zahteva prestane po preteku treh mesecev od dne, ko je za nasprotnikovo vedenje izvedel. Po treh letih od dne, ko je zahteva nastala, pa ta pravica vsekakor prestane.

K § 225. — ¹ Redakcijski pogrešek; ne: »obečanu proviziju«, marveč: »obečanje provizije«; torej prav: provizijsko obljubo.

² Redakcijski pogrešek, ne: »ili«, marveč: »pa« ali »i«; torej prav »... prejel, pa odsvojil...«.

³ Prim. tudi zakon o pobijanju nelojalne konkurence z dne 4. aprila 1930., Sl. l. št. 83/XXXII, Sl. l. št. 10/5. (§ 13., 16., 17., 21., 25., 27.).

§ 226.

(¹) Za posle, ki se sklenejo potem, ko je prestalo službeno razmerje, gre službojemniku provizija samo, če je on posel začel in ga toliko pripravil, da se je posel poglavitno z njegovim delom sklenil.¹

(²) Če ima po tem delu več službojemnikov pravico do provizije, se mora med nje razdeliti pravično po razmerju njih dela.²

K § 226. — ¹ Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

² Pripomba § 251. o prisilnosti odredb tega odstavka je brez pomena, ko ne gre za razmerje med službodavcem in službojemnikom.

§ 227.

(¹) Provizija dospe, ko se o njej izvrši obračun.¹

(²) Če ni nič drugega dogovorjeno, se obračunja provizija konec vsakega koledarskega četrletja. Če prestane službeno razmerje pred tem četrletjem, se mora obračunati provizija ob prestanku službe.² Glede pogojno pridobljene provizije se mora vršiti obračun najkasneje v enem mesecu potem, ko je pravica do nje za vsak poedini posel postala brezpogojna.

K § 227. — ¹ Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

² Samo ta drugi stavek tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

§ 228.

Če gre službojemniku pravica do občasne ali druge nagrade (remuneracije), mu pristoji ta tudi, če službeno razmerje prestane, preden ta pravica dospe, in sicer v znesku, ki ustreza razmerju med službeno dobo, za katero se nagrada daje, in časom, ki ga je prebil v službi.¹

K § 228. — ¹ Odredba tega paragrafa je prisilnega značaja; § 251.

§ 229.

(¹) Če je službojemnik v službenem razmerju, ki v glavnem njegovo pridobitno delavnost zaposluje, sprejet v službodavčevo hišno skupnost, mu mora dajati službodavec ob boleznih, ki ni povzročena namerno niti s hudo službojemnikovo malomarnostjo, poleg denarne plače potrebno prehrano, zdravniško zdravljenje in potrebna zdravila največ za štirinajst dni, ako je trajalo službeno razmerje že štirinajst dni, a največ za štiri tedne, ako je trajalo že pol leta.¹

(²) Prehrana in zdravljenje se sme dajati tudi v bolnici ali s službojemnikovim pristankom pri tretjih. Če je to zbog značaja bolezni potrebno, sme službojemnik zahtevati oskrbo v bolnici.²

(³) Obveznosti, ki obremenjajo po teh odredbah službodavca, ne nastanejo, če je sklenjeno službeno raz-

merje samo za čas neke prehodne potrebe in še ni trajalo mesec dni.¹

K § 229. — ¹ Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

² Gl. pravilnik o bolničnih pristojbinah za zdravljenje v državnih in banovinskih bolnicah in bolničnih ambulancah z dne 13. decembra 1932., Sl. n. št. 27/IX/80 iz l. 1933., Sl. l. št. 117/16; izpr. in dop. z dne 7. marca 1933., Sl. n. št. 98/XXIX/283, Sl. l. št. 264/41 in z dne 16. maja 1933., S. br. 8480, Sl. n. št. 140/XXXIX/402, Sl. l. št. 368/57, pravilnik o bolničnih pristojbinah za zdravljenje v banovinskih bolnicah in bolničnih ambulancah v Dravski banovini z dne 22. septembra 1933., VI. No. 16.548/2, Sl. l. št. 500/78.

Odredbe tega odstavka so prisilnega značaja; § 251.

§ 230.

(¹) Izdatki v gotovini za zdravniško zdravljenje in za nabavo potrebnih zdravil kakor tudi stroški za oskrbo v bolnici¹ ali pri tretjih se smejo vračunati v službojemnikovo denarno plačo, ki mu gre v času bolovanja.

(²) Za čas bolovanja gre službojemniku hranarina po odredbah odstavka (²) § 219.²

K § 230. — ¹ Glede bolničnih pristojbin gl. pripombo ² k § 229.

Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

² Citat odstavka (²) § 219. je napačen.

Glede hranarine gl. tudi § 45. zakona o zavarovanju delavcev.

Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

§ 231.

Obveznosti, ki obremenjajo službodavca po §§ 219. in 229., prestanejo, če prestane službeno razmerje z iztekom časa, za katerega je sklenjeno, ali zbog poprejšnje odpovedi ali zbog odpustitve, ki ni povzročena po bolezni, ali iz drugih važnih razlogov po §§ 219. in 221., ki zadevajo službojemnikovo osebo. Če se službojemnik odpusti zbog zadržka ali če se mu odpove služba v času,

ko traja zadržek, s tem povzročenega konca službenega razmerja glede označenih zahtev ni jemati v poštev.¹

K § 231. — ¹ Odredbe tega paragrafa so prisilnega značaja; § 251.

§ 232.

(¹) Službodavec je dolžan urediti izvrševanje službe glede prostorov in orodja, ki ga mora dajati ali ki ga je dal, ob svojih stroških tako, da je zaščiteno službojemnikovo življenje in zdravje, kolikor je to po značaju službe mogoče. Zlasti je dolžan držati, kolikor to značaj dela dopušča, delovne prostore čiste in higienski v redu. Prav tako je dolžan ukreniti glede na službojemnikovo starost in njegov spol vse, česar treba, za zaščito npravnosti.¹

(²) Če je službojemnik sprejet v hišno skupnost službodavčevo, mora ukreniti službodavec glede prostora za stanovanje in spanje in glede prehrane kakor tudi glede delovnega časa in odmora vse, česar treba glede na službojemnikovo zdravje, npravnost in vero.²

K § 232. — ¹ Zakon o zaščiti delavcev in zakon o inspekciji dela, gl. pripombo ¹ k § 74. K temu še zakon o zaščiti dece in mladine z dne 28. februarja 1922., Sl. n. št. 161/XXVI, Ur. l. št. 262/83; poslovnik o delovanju delavskih in nameščenskih zaupnikov z dne 23. decembra 1927., Sl. n. št. 296/LXXXIII, Ur. l. 4/3 iz l. 1928.; dalje zakon o zavarovanju delavcev gl. pripombo ¹ k § 211; o higienskih in tehničnih varnostnih odredbah gl. pravilnik v pripombi ¹ k § 74; pravilnik o uporabi svinčevega belila pri barvanju z dne 7. maja 1931., Sl. n. št. 108/XXXIII, Sl. l. št. 590/78.

Gl. tudi §§ 178., 179., 180., 182., 183., 185., odn. §§ 275., 277. kaz. zak.; § 1328. o. g. z.

Odredbe tega odstavka so prisilnega značaja; § 251.

² Odredbe tega odstavka so prisilnega značaja; § 251.

§ 233.

(¹) Službeno razmerje prestane z iztekom časa, za katerega je dogovorjeno.¹

(²) Kolikor ni s tem zakonom drugače odrejeno, smeta obe stranki službeno razmerje, dogovorjeno samo

na poskušnjo ali samo za čas prehodne potrebe, v prvem mesecu ob vsakem času razkiniti.²

(³) Če je službeno razmerje sklenjeno dosmrtno ali za več ko pet let, sme službojemnik to razmerje razkiniti po izteku petih let, upošteva je odpovedni rok šestih mesecev.²

(⁴) Če je službojemnik stopil v službeno razmerje ali ga je takoj nadaljeval, pa se o roku trajanja ni dogovoril, se sme razmerje odpovedati po odredbah tega poglavja.¹

K § 233. — ¹ Odredba tega odstavka je po § 251. prisilnega značaja; ta odredba § 251. je pa stvarno brez pomena.

² Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

§ 234.

(¹) Kolikor za službojemnika ni dogovorjeno kaj ugodnejšega ali ni za poedine vrste pomožnega osebja s tem zakonom odrejeno drugače, znaša odpovedni rok službenih razmerij najmanj 14 dni.¹

(²) Če je plača določena po kosu ali po poedinih storitvah, ne nastopi učinek odpovedi nikoli pred dovršitvijo storitev, ki so bile ob času odpovedi že začete.²

K § 234. — ¹ Prim. §§ 102., 122., tč. 7., 125. zakona o zaščiti delavcev (pripomba ¹ k § 74.); o zaupnikih čl. 6., 7. pravilnika o delovanju zaupnikov (pripomba ¹ k § 232.), § 109, tč. h. zakon o zaščiti delavcev; o odpovedi zaupnikom gl. §§ 112., tč. d, 123., tč. 9., zakona o zaščiti delavcev.

Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

² Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

§ 235.

(¹) Odpovedni rok mora biti vedno za obe stranki enak. Če se dogovoré neenaki roki, velja za obe stranki daljši rok.

(²) S pogodbo se ne more dogovoriti odpovedni rok, ki bi bil daljši od šestih mesecev.

§ 236.

Ženske se ne smejo odpuščati, če so zadržane v opravljanju službe zbog nosečnosti ali poroda. Če službodavec službeno razmerje v času šestih tednov pred porodom ali šestih tednov po porodu odpove, službeno razmerje nikoli ne prestane pred šestimi tedni po porodu.¹

K § 236. — ¹ Prim. §§ 22., 24., 25., 123., št. 5., zakona o zaščiti delavcev (pripomba ¹ k § 74.).

Odredbe tega odstavka so prisilnega značaja; § 251.

§ 237.

(¹) Če je službojemnik sprejet v službodavčevo hišno skupnost ali če je po službenem razmerju zadržan, da bi si iskal drugega mesta, se mu mora dati po odpovedi na zahtevanje v ta namen primeren čas brez zmanjšbe njegove plače.¹

(²) Minister za trgovino in industrijo sme v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje za poedine kraje ali območja in za poedine skupine službenih razmerij z uredbo podrobneje določiti čas, ki se mora dajati službojemniku po odpovedi, da si išče drugega mesta.

K § 237. — ¹ Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

§ 238.

(¹) Službeno razmerje sme vsaka stran iz važnih razlogov razkiniti, in to, če je sklenjeno za določen čas, pred iztekom tega časa, drugače pa neglede na odpovedni rok.

(²) Za važen razlog, iz katerega sme službojemnik pred iztekom časa, za katerega je službeno razmerje dogovorjeno, odnosno brez odpovedi izstopiti iz službe, se smatra zlasti:

1. če postane službojemnik za nadaljnje opravljanje službe nesposoben ali če službe nadalje ne more opravljati brez škode za zdravje ali нравnost;

2. če službodavec plačo (zaslužek), ki gre službojemniku, zmanjšuje ali zadržuje kakor to ne pristuje; če ga pri dohodkih (prejemkih) v naravi oškoduje ali če krši druge bistvene določbe pogodbe;

3. če službodavec noče izpolnjevati zakonite dolžnosti glede zaščite službojemnikovega življenja, zdravja ali nramnosti;

4. če službodavec, njegov namestnik ali njiju rodbinski člani njega ali člane njegove rodbine zavajajo ali skušajo zavesti v protizakonita ali nenravna dejanja;

5. če se pregreši službodavec, njegov namestnik ali njegov rodbinski član zoper službojemnika ali njegove rodbinske člane z žalitvijo nramnosti ali znatno žalitvijo časti¹ ali če noče službojemnika zaščititi zoper tako postopanje svojih rodbinskih članov ali ostalih oseb, zaposlenih v podjetju;

6. če službodavec službojemniku, ki dela po kosu, ne daje zadosti dela;

7. če se pozove, vršiti službo v kadru.

(³) Če so bili službojemniku razlogi iz točke 5., odstavka (²), razen žalitve nramnosti, dalj od tedna dni znani, ne sme zapustiti službe v smislu tega paragrafa.

K § 238. — ¹ Gl. §§ 297. in nasl., zlasti tudi § 306. kaz. zak.

§ 239.

(¹) Za važen razlog, iz katerega sme službodavec pred iztekom časa, za katerega je službeno razmerje dogovorjeno, odnosno brez odpovedi, službojemnika odpustiti, se smatra zlasti:

1. če je službojemnik pri sprejemu na delo podtaknil lažna izpričevala, potrdila, listine itd. ali če je utajil obstoj istočasnega drugega službenega razmerja in imetnika obrta premotil;

2. če je službojemnik v službi nezvest; če v svojem delu brez službodavčevega pristanka za sebe zahteva ali od tretjih neupravičeno sprejme koristi, zlasti če sprejme provizijo ali provizijsko obljubo ali kakšno drugo na-

grado brez službodavčeve vednosti, ali če kaj stori, s čimer postane službodavčevega zaupanja nevreden;

3. če brez odobritve ali po tem zakonu priznanega zadržka zapusti delo ali svoje dolžnosti ne vrši ali vprav noče vršiti in tega svojega početja zadostno ne opraviči ali če se po izrečnem opominu ne pokori službodavčevim naredbam, ki so s predmetom službe opravičene;

4. če tudi po opominu nepazljivo ravna z ognjem ali z vnetljivo lučjo in vobče z nevarnimi predmeti v lokalu ali delavnici;

5. če je izdal poslovno tajnost¹ podjetja, v katerem je zaposlen;

6. če je službodavca, njegovega namestnika ali njiju rodbinskega člana telesno napadel ali če se zoper nje pregreši z znatno žalitvijo časti ali če je telesno napadel ali huje poškodoval ostale osebe, zaposlene v podjetju;

7. če nasnavlja domače in ostalo službeno osebje na neposlušnost, nenravna in protizakonita dejanja;

8. če namerno poškoduje službodavčeve stvari;

9. če je zbog bolezni ali nezgode dalj ko štiri tedne zadržan, opravljati svojo službo;

10. če po svoji krivdi oboli za nalezljivo boleznijo in je bolezen dokazana z zdravniškim² izpričevalom;

11. če se kljub ponovnemu opominu vdaja med delovnim časom pijančevanju;

12. če je s sodbo sodišča ali z odločbo občnega upravnega oblastva kaznovan na prostosti za več ko 14 dni.

(²) V primerih točk 1. do 8., 10. in 12. izgubi službodavec pravico, odpustiti po odredbah tega paragrafa, če je za omenjene razloge vedel dalj ko teden dni.

K § 239. — ¹ Gl. tudi § 368. kaz. zak.; §§ 14., 16., 25. in 28. zakona o pobijanju nelojalne konkurence (pripomba ³ k § 225.); čl. 25. pravilnika o delu pomožnega osebja v socialni in zdravstveni službi z dne 20. januarja 1932., Sl. n. št. 76/XXIII/219, Sl. l. št. 361/35.

² Prim. pa § 252. kaz. zak.; §§ 31., 32. zakona o zdravnikih (pripomba ¹⁹ k § 1.).

§ 240.

Če službojemnik brez važnega razloga predčasno izstopi, sme službodavec od njega zahtevati, da zopet vstopi v službo in mu povrne škodo ali pa da mu povrne škodo zbog neizpolnitve pogodbe. Če se službojemnik po svoji krivdi predčasno odpusti, mora povrniti škodo zbog neizpolnitve pogodbe. Za že opravljene storitve, za katere plača še ni dospela, ima službojemnik pravico do sorazmernega dela plače samó, kolikor te s predčasno razkinitvijo službenega razmerja niso svoje vrednosti za službodavca celoma ali po večjem delu izgubile.¹

K § 240. — ¹ Odredbe tega paragrafa so prisilnega značaja; § 251.

§ 241.

Če odpusti službodavec službojemnika predčasno brez važnega razloga ali če je kriv, da službojemnik predčasno izstopi, obdrži službojemnik, ne da bi se s tem posezalo v povračilo nadaljnje škode, dogovorjeno pravico, zahtevati plačo (prejemke) za čas, ki bi moral preteči do konca službenega razmerja, ako bi bil ta dogovorjeni čas službovanja iztekel ali ako bi bilo službovanje redno odpovedano. Pri tem je treba vračunati v plačo to, kar je službojemnik zbog neopravljanja službe prihranil ali kar je pridobil z drugim delom ali kar je namerno opustil pridobiti. Če zgoraj označeni čas ne preseza treh mesecev, sme zahtevati službojemnik takoj brez odbitkov vso plačo, ki mu gre za ta čas.¹

K § 241. — ¹ Odredbe tega paragrafa so prisilnega značaja; § 251.

§ 242.

(¹) Če je sprejet službojemnik v službo z izrečnim pogojem, da mora nastopiti službo točno na določeni dan, sme službodavec odstopiti od pogodbe, če službojemnik iz kakršnegakoli razloga ne nastopi službe na določeni dan.¹

(²) Razen tega primera sme službodavec od pogodbe odstopiti, preden službojemnik službo nastopi,

če službojemnik dogovorjenega dne ne pride, ne da bi bil v tem po neuklonljivem zadržku zadržan.¹

(³) Če pride pred službojemnikovim nastopom službe službodavec v stečaj, sme stečajni upravitelj ali² službojemnik odstopiti od pogodbe.³

K § 242. — ¹ Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

² Prav: »in«.

³ Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

§ 243.

(¹) Če odstopi službodavec brez važnega razloga od pogodbe ali če dá po svoji krivdi službojemniku opravičen povod, da odstopi ta od pogodbe, je dolžan, izplačati službojemniku plačo za tisti odpovedani¹ čas, ki bi moral preteči do konca službenega razmerja, ako bi bil službodavec na dan nastopa službe to redno odpovedal. Če je službeno razmerje sklenjeno za določen čas, ki pa ne preseza treh mesecev, je službodavec dolžan, izplačati plačo za ves čas, če pa je službeno razmerje sklenjeno za dalj ko tri mesece, je dolžan, izplačati del te plače v znesku za tri mesece. Te odredbe ne posejajo v morebitne pravice, zahtevati večjo odškodnino.²

(²) Iste pravice 'gredo službojemniku, če odstopi stečajni upravitelj od pogodbe.

(³) Če odstopi službojemnik brez važnega razloga od pogodbe ali če po svoji krivdi dá službodavcu opravičen povod, odstopiti od pogodbe, sme službodavec zahtevati, da se mu povrni škoda.

K § 243. — ¹ Redakcijski pogrešek ali tiskovna pomota; ne: »otkazano« vreme, marveč: »otkazno« vreme; torej prav:.... odpovedni (ne: odpovedani) čas...

² Odredbe tega odstavka so prisilnega značaja; § 251.

§ 244.

Glede pravice do odškodnine zbog odstopa od pogodbe po § 243. veljajo odredbe § 240.¹

K § 244. — § 251. označa odredbo tega paragrafa za prisilno.

Ta paragraf je odveč; poziva se na § 240., stvar je pa urejena v § 243.

§ 245.

Če sta obe stranki krivi, da se službeno razmerje predčasno razkine, odloči razsodniški odbor, odnosno sodišče po svobodni oceni, ali in v kateri višini pristoji odškodnina.¹

K § 245. — ¹ Odredba tega paragrafa je prisilnega značaja; § 251.

§ 246.

(¹) Zahteve zbog predčasnega izstopa ali predčasnega odpusta po §§ 240. in 241., odnosno zbog odstopa po §§ 242. in 243. se morajo ostvarjati po razsodniškem odboru, odnosno sodišču v šestih mesecih po izteku tistega dne, ko jih je bilo moči uveljaviti, drugače so izključene.¹

(²) Rok iz odstavka (¹) začne teči z iztekom dneva, ko se je izvršil izstop ali odpust iz službe, odnosno z iztekom dneva, ko je bilo treba službo nastopiti.¹

K § 246. — ¹ Odredbe tega paragrafa so prisilnega značaja; § 251.

§ 247.

Če službojemnik, kateremu je službodavec po službeni pogodbi dajal stanovanje, umre, se mora stanovanje izprazniti v mesecu dni, ako je imel službojemnik svoje gospodinjstvo, drugače pa v 14 dneh po njegovi smrti. Službodavec pa sme zahtevati, da se del stanovanja takoj izprazni, kolikor je to potrebno, da se nastani njegov naslednik s svojim pohištvom.¹

K § 247. — ¹ Odredbe tega paragrafa so prisilnega značaja; § 251.

§ 248.

Če je službojemnik položil varščino, sme zahtevati naj se položi varščina pri pristojnem sodišču, ako služ-

beno razmerje prestane ali ako zahteva službodavec povračilo povzročene škode.¹

K § 248. — ¹ Odredba tega paragrafa je prisilnega značaja; § 251.

§ 249.

(¹) Kolikor ni s tem zakonom za poedine vrste pomožnega osebja odrejeno drugače, je vsak službodavec dolžan, izdati,¹ ko prestane službeno razmerje, službojemniku na zahtevo ob svojih stroških izpričevalo o trajanju in vrsti opravljene službe. Če zahteva službojemnik izpričevalo, dokler službeno razmerje še traja, se mu izda¹ ob njegovih stroških. V izpričevalu se ne sme niti s črkami napisati niti z znaki označiti, kar bi oteževalo osebju sprejem v drugo službeno razmerje.²

(²) Ta izpričevala se morajo overoviti.³ Overovitev izvrši pri pomožnem osebju, zaposlenem v trgovinskih in rokodelskih obrtih, v treh dneh prisilna združba, ki ji službodavec pripada, če pa take združbe ni, občina, ki je pristojna po sedežu obrta (lokala, delavnice), kjer je službojemnik službo opravljal. Občina overovi taka izpričevala zlasti, če ima dotična prisilna združba svoj sedež zunaj območja občnega upravnega oblastva prve stopnje, v katerem leži obrat.⁴

(³) Izpričevala, ki jih službodavec hrani, se morajo izročiti službojemniku na zahtevanje ob vsakem času.⁵

(⁴) Službodavec, ki izpričevala noče izdati ali ki vedoma izda neresnično izpričevalo, se kaznuje po tem zakonu.⁶ Če se s tem povzroči škoda, ima službojemnik pravico, zahtevati povračilo škode.⁷

K § 249. — ¹ Glede takse gl. § 436. 2/2.

² Kazen za takšno označbo po § 399. 1/16; gl. tudi §§ 405; 407.

Odredbe tega odstavka so prisilnega značaja; § 251.

³ Taksna prostost za overovitev po § 436. 2/2.

⁴ Odredbe tega odstavka so prisilnega značaja; § 251.

⁵ Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

⁶ Kazen po § 399. 1/16; gl. tudi §§ 405; 407.

⁷ Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 251.

§ 250.

Če želi službojemnik, da se mu razen omenjenega izpričevala iz § 249. izdaj še posebno izpričevalo o nrvstvenem vedenju in o sposobnosti ter izobrazbi, ki ju je pokazal pri delu, je službodavec dolžan tej zahtevi ustreči.¹

K § 250. — ¹ T. zv. kvalificirano izpričevalo. Zanje velja, kar predpisuje § 249. za navadno izpričevalo; le overovitve ni treba. — Tudi odredbo tega paragrafa označa § 251. za prisilno.

§ 251.

Službojemniške pravice, ki izhajajo iz odredb §§ 212., odstavkov ⁽²⁾ in ⁽³⁾, 214. do 220., odstavka ⁽¹⁾, 221., 222., odstavkov ⁽⁴⁾ in ⁽⁵⁾, 224., 226., 227., odstavka ⁽¹⁾ in drugega stavka odstavka ⁽²⁾, 228., 229. do 234., odstavka ⁽²⁾, 236., 237., 240. do 242., odstavkov ⁽²⁾ in ⁽³⁾, 243., odstavka ⁽¹⁾, 244., 245. do 250. se s službeno pogodbo ne morejo ne ukiniti ne omejiti.

II. poglavje.

Učenci (vajenci).

Prvi oddelek.

Pravna razmerja učencev (vajencev).

§ 252.

⁽¹⁾ Za učenca (vajenca) se smatra brez razlike spola vsakdo, ki je zaposlen v kakšnem obrtu zato, da bi si pridobil s praktičnim delom (učenjem) tisto znanje, ki ga more usposobiti za pomočniško zaposlitev. Ob prednjih pogojih se smatrajo za učence tudi tiste osebe, za katere so pri poedinih obrtih drugi nazivi v navadi.¹

⁽²⁾ Osebe pod 16 leti, ki so zaposlene v obrtu in zbog delitve dela redno opravljajo posel, za katerega ni treba ne znanja ne učenja, ali če se delo, ki ga opravljajo, ne dá smatrati za pripravljanje za samo-

stojni obrt ali če so nameščene kot sluge, se ne smatrajo za učence.

(³) Če je dvomno, ali je smatrati koga za učenca, odloči pristojno občno upravno oblastvo prve stopnje po zaslišanju prizadete prisilne združbe.

K § 252. — ¹ Kakor: praktikanti pri pisarniškem delu tvorniškega in trgovinskega obrta, volonterji in pod.

§ 253.

(¹) Za učence se smejo sprejemati¹ samo osebe, ki niso pod 14 let stare, ki so dovršile najmanj osnovno šolo² ali drugače pridobile pismenost in so telesno sposobne za dotični obrt. Telesno sposobnost je dokazati ob sklepanju pogodbe z zdravniškim potrdilom. Zdravniški pregled opravlja pristojni šolski zdravnik³ brezplačno. Izdajanje zdravniškega potrdila ni zavezano plačilu nikakršne takse.

(²) Za odbiranje stroke in pošiljanje učencev na delo so državni zavodi za pospeševanje industrije in obrta poedinih banovin⁴ dolžni, oddajati svoje mnenje in nasvete.

(³) Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da predpiše z uredbo podrobnejše odredbe za to poslovanje zavodov.

K § 253. — ¹ Glede kazni gl. §§ 398/11; 402/1; 402/2; 405; 407.

² Gl. zakon o narodnih šolah z dne 5. decembra 1929., Sl. n. št. 289/CXIX, Ur. l. št. 110/25 iz l. 1929./1930. (izpr. in dop. z dne 7. julija 1930., Sl. n. št. 155/LVIII, Sl. l. št. 85/17, in z dne 29. decembra 1930., Sl. n. št. 300/CV/635, Sl. l. št. 213/36 iz l. 1931.).

³ Gl. pravilnik o delokrogu, delovanju in dolžnostih šolskih poliklinik in šolskih zdravnikov po zakonu o narodnih šolah z dne 31. oktobra 1930., Sl. n. št. 255/LXXXIX/545, Sl. l. št. 260/41.

⁴ Državni zavod za pospeševanje industrije in obrta v Ljubljani (»Urad za pospeševanje obrta« — po zakonu z dne 19. aprila 1922., Sl. n. št. 190/XXVIII, Ur. l. št. 293/93) je z odločbo z dne 20. julija 1930., Sl. n. št. 198/LXX, Sl. l. št. 155/25, ukinjen in je prevzela njegove posle kraljevska banska uprava Dravske banovine. — Glede takšnega zavoda v Beogradu gl. zakon z dne 19. aprila 1922. (zgoraj v oklepaju); izpr. in dop. z dne 5. decembra 1931., Sl. n. št. 285/XCIII/675, Sl. l. 639/82.

§ 254.

(¹) Učence smejo sprejemati¹ samo imetniki obrtov, ki izpolnjujejo vse zakonske pogoje za izvrševanje obrta, katerega se naj učenci uče, in ki zavarujejo učence učencev.

(²) Učence smejo sprejemati¹ osebe, ki izvršujejo po § 25. zakona rokodelski obrt na tvorniški način in zavarujejo strokovno učenje učencev. Prav tako smejo sprejemati¹ učence tudi osebe, ki izrečno smejo po tem zakonu izvrševati rokodelski obrt, dasi same nimajo strokovne izobrazbe. V tem primeru se mora postaviti strokovnjak, ki jamči za strokovno učenje.

K § 254. — ¹ Glede kazni gl. pripombo ¹ k § 253.

§ 255.

Učencev ne smejo imeti¹ imetniki obrtov (službo-davci):

1. ki so obsojeni zaradi zločinstva ali prestopka, storjenega iz koristoljublja ali zoper javno moralno;

2. ki so obsojeni zaradi zločinstva ali prestopka za kazniva dejanja, storjena naklepoma zoper življenje in telo svojega pomožnega osebja, in sicer, če so kaznovani prvič, za dobo dveh let po prebiti kazni na prostosti, za vselej pa, če so storili omenjeno zločinstvo ali prestopok v povratku (§ 76. k. z.);

3. ki jim je občno upravno oblastvo odvzelo pravico, imeti učence, za dobo, označeno v odločbi.

K § 255. — ¹ Gl. kazenske odredbe §§ 402/1 in 402/2; 405; 407.

§ 256.

(¹) Pravica, imeti učence, se sme odvzeti¹ imetnikom obrta, ki:

1. storé hudo prekršitev dolžnosti zoper svoje učence glede navedenosti ali zbog grdega ravnanja z njimi ali ki zanemarjajo svoje obveznosti glede dajanja hrane, obleke in stanovanja učencu;

2. ki ne bi dopustili ali ne gledali na to, da hodijo učenci redno v strokovne nadaljevalne šole,² in se zaradi tega kaznujejo;

3. ki se jim dokaže ob priliki, ko učenci opravljajo pomočniški izpit, da jih niso izučevali v zadostni meri;

4. ki se obsodijo zaradi kaznivih dejanj v smislu § 255., točk 1. in 2., in imajo po izteku dveh let učenca;

5. ki nimajo predpisno urejene poslovalnice ali delavnice za pravilno izučevanje učencev;

6. ki so imeli učence, pa z njimi niso sklenili predpisane pogodbe ali so pogodbo le izmislili.

(²) V primerih pod točkami 3., 5. in 6. odstavka (¹) se mora zaslišati pristojna prisilna združba, preden se odvzame pravica, imeti učence.

(³) Ta pravica se sme odvzeti za določen ali nedoločen čas. Komur je pravica odvzeta za nedoločen čas, temu se ne sme vrniti pred letom dni.

(⁴) V primerih točk 2., 3. in 5. odstavka (¹) se sme imetnik obrta kaznovati tudi s kaznijo po § 397.

K § 256. — ¹ Gl. tudi §§ 402; 407.

² Gl. §§ 295. in nasl.

§ 257.

(¹) Minister za trgovino in industrijo sme določiti v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje po zaslišanju trgovinskih, industrijskih, obrtnih in delavskih zbornic z uredbo, v katerem razmerju proti številu pomočnikov smejo imetniki obrtov poedinih strok imeti učence. Taka uredba se sme izdati z veljavnostjo za vso državo, za poedine banovine ali samo za poedine krajine ali stroke.

(²) Ob določanju tega razmerja je treba upoštevati dejansko potrebo po učencih in možnost, jih strokovno izučevati.

§ 258.

(¹) Po tem zakonu predpisana pismena pogodba se mora skleniti najkasneje v 8 dneh, ko se učenec sprejme.

(²) Pogodba se sklene pri prisilni združbi,¹ ki ji pripada službodavec, če pa take združbe ni, pri občini, ki je pristojna po sedežu obrtne poslovalnice ali delavnice. Občina je pristojna tudi, če gre za banovinsko združbo ali če ima združba sedež zunaj območja občnega upravnega oblastva prve stopnje, v katerem je poslovalnica ali delavnica. Kljub tem odredbam sme poveriti ban na prošnjo opravljanje teh poslov tudi poedinim banovinskim združbam za območje občnega upravnega oblastva prve stopnje (sreza in mesta), kjer ima združba svoj sedež. Združbe ali občine morajo skrbeti za to, da ustrezajo sklenjene pogodbe predpisom tega zakona.

(³) Pogodbeni stranki sta službodavec in učenčev zakoniti zastopnik ali varuh (skrbnik) ali učenec sam, če je polnoleten. Obe stranki smeta biti zastopani po pooblaščenjih.

(⁴) Če je službodavec učenčev roditelj ali varuh (skrbnik) in učenec ni polnoleten ali proglašen za polnoletnega, nadomesti pogodbo pismena ali zapisniška roditeljeva izjava pred pristojno združbo, odnosno občino. V tej izjavi mora roditelj kot službodavec izrečno prevzeti vse obveznosti po tem zakonu, ki presegajo zakonsko roditeljsko dolžnost. Isto velja tudi za učenca, ki ga imetnik obrta posvoji.²

K § 258. — ¹ Prim. bansko odredbo o izvedbi obrtnega zakona z dne 8. marca 1932., VIII. No. 1786/1, Sl. l. št. 232/20.

² Gl. §§ 179. do 185. o. g. z.

§ 259.

(¹) Pismena¹ učna pogodba se sestavi v treh izvirnih izvodih, ki jih overovi pristojna prisilna združba, odnosno občina. Vsaka pogodbeni stranka dobi po en izvod, tretjega pa obdrži pristojna prisilna združba, odnosno občina. Če ima učenec varuha (skrbnika), je obvestiti o sklenitvi pogodbe zaradi pristanka tudi varstveno (skrbstveno) oblastvo.

(²) Pogodba se sme sporazumno izpremeniti po postopanju, predpisanem za sklepanje pogodb.² Pristojna

prisilna združba ali občina vpiše izpremembe kot poseben dostavek na izvirne izvode pogodbe. Če pa ena stranka ne more predložiti svojega izvoda pogodbe, se ji izda overovljeni prepis in se vanj zapišejo pozneje sklenjene izpremembe.

K § 259. — ¹ Obrazec št. 5 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

² O sklepanju in izpreminjanju pogodb gl. §§ 861. in sl. o. g. z.

Taksna prostost za sklenitev, overovitev in odobritev vajenskih pogodb, gl. § 436. 2/3.

§ 260.

Pogodba¹ mora obsezati:

1. službodavčevo rodbinsko in rojstno ime (firmo), kraj službodavčeve poslovalnice ali delavnice, v kateri naj bo učenec zaposlen;

2. učenčevo rodbinsko in rojstno ime, leto in kraj rojstva, kraj stanovanja in domovinstva ter šolsko izobrazbo;

3. rodbinsko in rojstno ime in bivališče njegovih roditeljev, varuha ali drugih zakonitih zastopnikov, če je učenec maloleten;

4. podatke o učenčevem zdravstvenem stanju in njegovi telesni sposobnosti;

5. označbo obrta (stroke), ki se ga želi učiti;

6. dobo, za katero je pogodba sklenjena (začetek, trajanje in konec);

7. medsebojne dogovore, da se prevzemajo dolžnosti, označene s tem zakonom, da se službodavec ali njegov poslovodja (namestnik) predvsem obvezujeta, učenca v stroki obrta, ki naj se ga uči, izučevati, in da bo učenec v obrtu pridno delal;

8. morebitne določbe o odškodnini za učenje, o višini in načinu plačevanja nagrade učencu za delo, o dajanju hrane, oskrbe, obleke ter stanovanja učencu in o višini odškodnine, če bi se pogodba protipravno razkinila.

K § 260. — ¹ Obrazec št. 5 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

§ 261.

(¹) Imetnik obrta, ki se ob sprejemanju učencev ne ravna po teh predpisih, se kaznuje po § 397. tega zakona.¹

(²) Občno upravno oblastvo prve stopnje sme v izjemnih primerih po zaslišanju prisilne združbe čas, ki se prebije na učenju na osnovi pogodbe, sklenjene zoper odredbe tega zakona, všteti v učno dobo.

K § 261. — ¹ Gl. tudi §§ 405; 407.

§ 262.

(¹) V učni pogodbi se sme določiti poskusna doba največ na en mesec dni. V tem času imata obe pogodbeni stranki pravico, enostranski od pogodbe odstopiti. Ta čas se učencu ne šteje v predpisano učno dobo.

(²) Imetnik obrta, ki je dogovoril daljšo poskusno dobo, se kaznuje po § 397.¹

K § 262. — ¹ Gl. tudi §§ 405; 407.

§ 263.

(¹) Učna doba ne sme biti krajša od dveh in ne daljša od štirih let.

(²) Minister za trgovino in industrijo določi po zaslišanju zbornic z uredbo učno dobo v poedinih obrtih.

(³) Pristojno občno upravno oblastvo prve stopnje sme podaljšati zakonsko učno dobo največ za tri mesece, če izključi pristojno šolsko oblastvo učenca začasno ali za vedno iz strokovne nadaljevalne šole¹ zaradi disciplinskih kaznivih dejanj. Če se izključi učenec za izvestni čas, je dolžan, iznova hoditi v šolo, ko preteče rok izključitve, pohajanje šole pa se mora za toliko podaljšati, za kolikor časa je bil učenec izključen.

K § 263. — ¹ §§ 295. in nasl.

§ 264.

Učna pogodba se sklene redoma za dobo, ki je predpisana za učenje dotičnega obrta po odredbah tega

zakona. Samo če se je učenec nekaj časa učil istega obrta ali sorodne stroke pri drugem imetniku obrta, se sme glasiti pogodba za ostalo dobo, predpisano za učenje.

§ 265.

Če učenec brez svoje krivde prekine delo pri enem imetniku obrta pred iztekom dogovorjene dobe ali za učenje predpisane dobe, se mu všteje čas, ki ga je prebil v delu, če nadaljuje delo pri drugem imetniku obrta iste ali sorodne stroke.

§ 266.

Čas učenja, prekinjen po učenčevi lastni krivdi, se mu ne šteje v učno dobo in mora učenec za toliko časa učenje nadaljevati. Daljšo prekinitev učne dobe mora službodavec v osmih dneh, ko se učenec vrne na delo, prijaviti pristojni prisilni združbi, odnosno občini. Združba, odnosno občina predloži prijavo pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje, da preizkusi, ali je treba učno dobo podaljšati in predpiše, za koliko časa se naj učenje podaljša.

§ 267.

Učencu (vajencu) pripada po enem dovršenem letu učenja odškodnina za delo. Minister za trgovino in industrijo predpiše v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje in po zaslišanju zbornic in delavskih zbornic z uredbo posebne odredbe o najmanjših zneskih te odškodnine.

§ 268.

(¹) Učenec je dolžan, biti svojemu službodavcu ali njegovemu namestniku poslušen, zvest, zanesljiv, priden v poslu in učenju in mora redno hoditi v strokovno nadaljevalno šolo,¹ če ni po zakonu pohajanja šole oproščen.

(²) Če učenec ni dovršil 16. leta starosti in živi pri službodavcu na domu, je podložen hišnemu strahovanju²

službodavca ali njegovega namestnika; vendar se zoper njega ne smejo uporabljati kazni, ki bi ga utegnile telesno ali moralno oškodovati, niti se mu ne sme v obliki kazni odrekati dolžna preskrba.

K § 268. — ¹ §§ 295. in nasl.

² Prim. §§ 145., 217. o. g. z.; § 294. kaz. zak.

§ 269.

(¹) Imetnik obrta je dolžan, skrbeti za to, da se učenec stroke izuči. Ne sme mu jemati prilike in časa, potrebnega za učenje, in ga ne sme uporabljati za posle, ki niso v zvezi z njegovo stroko.

(²) Skrbeti mora za učenčevo zdravje, vedenje in strokovno napredovanje, mora najmanj polletno o tem obveščati roditelje ali zakonitega varuha (skrbnika) in ne sme učenca uporabljati za delo, ki ne ustreza njegovi telesni moči.

(³) Imetnik obrta mora paziti, da ne ravnajo tovariši in drugo pomožno osebje dotičnega obrata grdo z učencem in da ga ne uporabljajo za svoje zasebne posle.

(⁴) Če maloletni učenec oboli, če je nemarljiv v poslu ali če zapusti obrat, mora službodavec o tem takoj obvestiti njegove roditelje, odnosno zakonitega varuha (skrbnika).

(⁵) Če ima imetnik obrta učenca v oskrbi, mu mora dajati zdravo stanovanje, prikladno za bivanje, in zadostno hrano. Stanovanje mora biti pozimi kurjeno.

(⁶) Dolžan je izpolnjevati vse dogovorjene obveznosti proti učencu in ukreniti vse, česar je treba, da bo učenec po dokončani učni dobi pripravljen za opravljanje pomočniškega izpita.¹

(⁷) Če imetnik obrta dolžnosti, označene v odstavkih (¹) do (⁵), zanemari, se kaznuje po § 397., kolikor ga ni kaznovati strože.²

K § 269. — ¹ Gl. §§ 289. in 402./1.

² Gl. §§ 398/11; 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; dalje 402/1; 402/2; 402/3; 407.

§ 270.

(¹) Če je učenec zavezan, hoditi v strokovno nadaljevalno šolo,¹ je službodavec dolžan, vpisati ga v to šolo, nadzorovati hojo v šolo, skrbeti, da hodi točno v šolo, in paziti, da prihaja v šolo čist in reden.

(²) Če stanuje učenec pri službodavcu, je ta v vsakem primeru odgovoren, da hodi učenec v šolo. Če učenec ne stanuje pri službodavcu, so zanj odgovorni roditelji, odnosno zakoniti varuh (skrbnik). Službodavec je v tem primeru odgovoren, če opusti vršiti nadzorstvo, da hodi učenec v šolo, in svoje opustitve ne opraviči.

(³) Če bi bil učenec zbog telesne hibe zadržan, hoditi v šolo, ga sme občno upravno oblastvo prve stopnje razrešiti obveznosti, hoditi v šolo. Oblastvo izda rešitev na osnovi zdravniškega potrdila, izdanega po uradnem zdravniku. To potrdilo se izdaja brezplačno.²

K § 270. — ¹ Gl. §§ 295. in nasl.

² Taksna prostost po § 436. 2/4.

§ 271.

(¹) Učensko razmerje prestane:

1. če izteče učna doba, določena s pogodbo, odnosno z zakonom ali uredbo;

2. če se učenec pozove, da odsluži svoj službeni rok v kadru;¹

3. če nastopi kakšen razlog, iz katerega službodavec ne sme imeti učencev (§ 255.);

4. če odvzame pristojno oblastvo po tem zakonu službodavcu pravico, imeti učence;²

5. če učenec ali službodavec umre, razen primera § 14. zakona, ali če službodavčev obrt prestane ali če se službodavec umakne iz poslovanja.

(²) Če se po službodavčevi smrti obrt nadaljuje in ima naslednik obrta učence, je dolžan predvsem obdržati na učenju učence, ki jih je zatekel v učenju in skleniti novo pogodbo za nadaljevanje učenja, če to žele učencevi zastopniki ali učenec sam.

K § 271. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 221.

² §§ 256., 402.

§ 272.

(¹) Za važen razlog, iz katerega sme službodavec učno pogodbo razkiniti pred iztekom dogovorjenega roka in brez odpovedi, se smatra zlasti:

1. če postane učenec telesno ali duševno nesposoben za učenje ali delo ali če se nedvomno ugotovi, da je nesposoben, da bi se izučil stroke, ali če je nadaljnje delo v tem obrtu nevarno za učenčevo življenje in zdravje ali če oboli učenec po svoji krivdi za nalezljivo boleznijo in se obolelost dokaže z zdravniškim potrdilom;

2. če učenec v primeru točke 3. odstavka (¹) § 239. zapusti delo za čas treh mesecev;

3. če se učenec obsodi zaradi zločina ali prestopka, storjenega iz koristoljubja ali zoper javno moralo, ali če sodišče odredi, da ga je dati v dom za vzgajanje maloletnikov ali v zavod za popljševanje ali za delo¹;

4. če se kaznuje s sodno sodbo ali z rešitvijo upravnega oblastva s kaznijo na prostosti, daljšo od meseca dni;

5. če sklene učenec ali njegov zakoniti zastopnik pogodbo s službodavcem z neresničnimi ali lažnimi listinami, a učenčeva obveznost iz prejšnje pogodbe še obstoji;

6. če se učenec zoper odredbe točke 3. odstavka (¹) § 239. ne vrne na posel v dveh tednih.

(²) V primerih točk 3. do 6. mora službodavec razkiniti pogodbo brez odpovedi najdalj v enem tednu od dne, ko je doznal za primer; drugače izgubi to pravico.

(³) Kolikor ne nasprotujejo temu paragrafu, se uporabljajo odredbe § 239. ustrezno tudi na učence.

K § 272. — ¹ Gl. §§ 26. do 28. kaz. zak.; uredbo o ustanavljanju in delovanju državnih zavodov za vzgajanje in popljševanje otrok in mlajših maloletnikov z dne 18. januarja 1930., Sl. n. št. 23/IX/40, Ur. l. št. 131/30 iz l. 1929./1930.; uredbo o delovanju in načinu vzgajanja v državnih zavodih za popljševanje mlajših maloletnikov z dne 7. novembra 1930., Sl. n. št. 271/XCIII/577, Sl. l. št. 284/45, in razpored za oddajanje maloletnikov (maloletnic) v zavode za vzgajanje in popljševanje z dne 31. decembra 1929., Sl. n. št. 5/I/6 iz l. 1930., Ur. l. št. 96/21 iz l. 1929./1930.

§ 273.

(¹) Za važen razlog, iz katerega sme učenec ali njegov zakoniti zastopnik ali varuh (skrbnik) učno pogodbo razkiniti pred iztekom dogovorjenega roka in brez odpovedi, se smatra zlasti:

1. iz razlogov, navedenih v točki 1. odstavka (¹) § 272.;¹

2. če delo v delavnici resno škoduje učenčevemu zdravju ali če je za njegovo zdravje nevarno, kar se dokaže z zdravniškim potrdilom;

3. če službodavec, njegov rodbinski član ali kdo izmed pomožnega osebja oboli za boleznijo, ki utegne biti nevarna za učenčevo življenje in zdravje;

4. če pride službodavec v stečaj ali če izostane od dela za dalj ko dva meseca in nima namestnika v poslu;

5. če se službodavcu s kazensko sodbo prepove, izvrševati obrt za določen čas;²

6. če službodavec, pri katerem učenec ni na stanovanju, preseli svojo poslovalnico ali delavnico v drugo občino in učenca ali njegovega zakonitega zastopnika ne obvesti o tem najmanj štiri tedne prej;

7. če službodavec ne bi dopustil, da hodi učenec redno v strokovno nadaljevalno šolo.³

(²) Učenec ali njegov zastopnik sme razkiniti pogodbo v primeru točke 3., odstavka (¹), najdalj v 30 dneh od dne, ko je za primer doznal.

(³) Odpoved po točki 6. odstavka (¹) ni dopustna v tistih primerih, ko gre samo za začasno izvrševanje dela v drugem kraju ali ko značaj dotičnega posla to zahteva.

(⁴) Kolikor ne nasprotujejo temu paragrafu, se uporabljajo odredbe § 238. ustrezno tudi na učence.

K § 273. — ¹ »1. sa razloga navedenih...« (»iz razlogov, navedenih...«) je prevzeto po redakcijski pomoti iz zakonskega osnutka (»Nacrt zakona o obrtima«), kjer je bil roditeljski pravilen; po izpremenjeni dikciji § 273. zakona pa bi se morala ta točka pravilno glasiti: »...smatraće se naročito: 1. razlozi, navedeni...«; pravilno je torej: »...se smatrajo zlasti: 1. razlogi, navedeni...«.

² Gl. §§ 11.; 400.

³ Gl. §§ 295. in nasl.

§ 274.

Službodavec sme razkiniti pogodbo s štirinajstdnevno odpovedjo:

1. če učenec uporno ne vrši svoje dolžnosti po zakonu in pogodbi in niso pomagale dovoljene vzgojne kazni;¹

2. če službodavec kljub svojemu prizadevanju ne more učenca prisiliti, da bi hodil redno v šolo, ki jo je zavezan pohajati.

K § 274. — ¹ Gl. § 268. in pripombo ² k temu paragrafu.

§ 275.

(¹) Učenec, odnosno njegov zakoniti zastopnik ali varuh (skrbnik) sme razkiniti pogodbeno razmerje s štirinajstdnevno odpovedjo:

1. če je službodavec malomaren v izpolnjevanju svojih dolžnosti po zakonu in pogodbi;

2. če službodavec trajno sirovo ravna z učencem;¹

3. če izjavi učenec ali njegov zakoniti zastopnik ali varuh (skrbnik), da prestopi v drugo obrtno stroko ali poklic ali da je potreben v roditeljski hiši;

4. če službodavec ne posluje in ne daje možnosti za učenje.

(²) Učenec, ki je izstopil iz obrta zbog primera po točki 3. odstavka (¹) tega paragrafa, se brez pristanka bivšega službodavca, za čas leta dni, računa od razkinitve učenskega razmerja, ne sme zaposliti v istovrstnem ali sorodnem obrtu ali v istovrstni delavnici tvorniškega podjetja. Če službodavec ne dá pristanka, sme učenec ali njegov zakoniti zastopnik ali varuh (skrbnik) predložiti predmet pristojnemu razsodniškemu odboru v rešitev.

K § 275. — ¹ Gl. tudi kazen po § 402/3; § 407.

§ 276.

(¹) Če se uvede stečaj (konkurz) ali če nastane izprememba v osebi imetnika obrta, sme učenec, stečajni

upravitelj ali novi imetnik obrta razkiniti pogodbo proti štirinajstdnevni odpovedi.

(²) Ta pravica odpovedi se sme uporabiti samo v štirih tednih po razglasitvi stečaja, odnosno po dnevu, ko je novi imetnik obrt prevzel.

§ 277.

(¹) Službodavec nima pravice, zahtevati odškodnino za prestanek in razkinitvev učenskega razmerja. Odškodnina se sme zahtevati samo od polnoletnega učenca, če nastane razkinitvev razmerja po njegovi krivdi. Izjemoma se sme zahtevati odškodnina od zakonitega zastopnika maloletnega učenca, če je ta odgovoren, da se je pogodba razkinila.

(²) Učenec sme zahtevati odškodnino od službodavca, če nastopi primer iz § 238., odstavka (¹), točk 2., 4. in 5.,¹ in § 273., odstavka (¹), točke 4.; toda ob stečaju samo, če gre za lažno bankrotstvo²; dalje če nastopijo primeri iz § 275., odstavka (¹), točk 1. in 2.

(³) Odškodnina se odmeri po imovinskem stanju imetnika obrta, odnosno učenca in po škodi, ki je nastala z razkinitvijo.

(⁴) Pravica do odškodnine zastara čez šest mesecev od prestopa učenskega razmerja.

K § 277. — ¹ Prav: ... iz § 238., odstavka (²), točk ...

² O lažnem bankrotstvu gl. § 344. (353., 356.) kaz. zak.

§ 278.

Če se razkine učensko razmerje predčasno brez učenčeve krivde, mora prisilna združba, pri kateri je bila pogodba sklenjena in registrirana, na zahtevo učenčeve, odnosno njegovega zakonitega zastopnika poskrbeti, da se nadaljuje učenje, odnosno zaposlitev pri drugem službodavcu.

§ 279.

Prestanek ali razkinitvev pogodbe se mora takoj prijaviti pristojni prisilni združbi, odnosno občini, pri kateri je bila sklenjena. Če ima učenec varuha (skrb-

nika), je treba prijaviti prestanek ali razkinitev pogodbe tudi varstvenemu (skrbstvenemu) oblastvu.¹

K § 279. — ¹ Kdor ravna zoper odredbe tega paragrafa in prestanke ali razkinitve ne prijavi, se kaznuje po § 399. 1/17; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 280.

(¹) Službodavec je dolžan, izdati učencu potrdilo¹ o trajanju učenja, najsi se je učenje dovršilo ali pa pred časom razkinilo.²

(²) Če službodavec umre ali če učenec zbog kakšnega drugega zadržka ne more dobiti potrdila, izda to potrdilo združba, odnosno občina, pri kateri je bila pogodba sklenjena in registrirana.

K § 280. — ¹ Obrazec št. 6 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

² Kdor ravna zoper odredbo tega odstavka, se kaznuje po § 399. 1/17; gl. tudi §§ 400. 1/1; 400. 3, 4, 5; 405; 407.

§ 281.

(¹) Združba, odnosno občina vodi za svoje območje vpisnik učencev. Obrazec za ta vpisnik predpiše minister za trgovino in industrijo.¹

(²) Združba vroči štiri tedne pred začetkom šolskega leta občini izpisek iz vpisnika. Občini izroči tudi spisek učencev, ki med šolskim letom vstopijo ali izstopijo.

K § 281. — ¹ Obrazec št. 12 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

Drugi oddelek.

Posebne odredbe za učence, ki delajo v rokodelskih obrtih (pomočniški izpiti).

§ 282.

(¹) Ko dovrše učenci rokodelskih obrtov, odnosno tvornic (§ 25.) učno dobo, jih morajo imetniki obrtov, pri katerih se uče, in pristojne združbe takoj pozvati,

naj se zglašé k pomočniškemu izpitu. Ta izpit je javen. Izpit se opravi pred izpitno komisijo tiste stroke, katere se je učenec izučil. Izpitna komisija se ustanovi pri tistih združbah in okrožnih odborih obrtnih združb, ki so po svojih pravilih upravičeni, ustanoviti take komisije za svoje območje.

(²) Za opravljanje pomočniškega izpita je pristojna združba, odnosno pristojen okrožni odbor, v katerih območju je dovršil učenec učno dobo. Opravljati izpit pri krajevno nepristojnih združbah ni dovoljeno. Izjemoma se sme opravljati izpit pri nepristojni združbi, odnosno nepristojnem okrožnem odboru, če je določila pristojna zbornica iz važnih razlogov poseben kraj za opravljanje izpita in če pri pristojni združbi ni izpitne komisije ali če se mora komisija iz zakonskih razlogov izločiti (§ 284.).

§ 283.

(¹) Komisija za pomočniške izpite je sestavljena iz treh članov, in to iz predsednika in dveh članov mojstrov. Predsednika in njegovega namestnika postavlja ban na predlog zbornice za tri leta izmed učiteljev strokovne podružne¹ ali druge šole v kraju. Člane mojstre odreja za vsak izpit združba, odnosno okrožni odbor iz spiska članov izpitnega odbora, ki se voli za vsako leto. Spisek izvoljenih članov se vroča zbornici v potrditev.

(²) Član izpitne komisije, ki brez opravičenih razlogov svoje dolžnosti ne opravlja v redu, se sme kaznovati z denarno kaznijo do 500 dinarjev. Kazen izreka predsednik komisije. Zoper odločbo o kazni se sme vložiti pritožba na bana. Ob ponovni nerednosti ga sme ban na predsednikov predlog razrešiti članstva pri komisiji. Prav tako sme pristojni ban razrešiti dolžnosti tudi predsednika komisije, če ne vrši svoje dolžnosti v redu.²

K § 283. — ¹ Tiskovna pomota; ne »podružne«, marveč: »produžne«; pravilno torej: ...nadaljevalne... O strokovnih nadaljevalnih šolah gl. §§ 295. in nasl.

² § 399. 1/18 odreja kazen v denarju od 200 do 10.000 dinarjev za službodavca, ki ravna zoper odredbo § 283. (Citat § 283. v tej kazenski odredbi zgrešen?)

§ 284.

Člani izpitne komisije ne smejo biti osebe, ki so s kandidatom v sorodstvu v ravni ali stranski vrsti do druge stopnje ali pri katerih je bil kandidat na učenju v letu, minulem neposredno pred izpitom. Člani komisije, ki so s kandidatom v sorodstvu ali v sovraštvu, so izločeni. O izločitvi komisije odloči občno upravno oblastvo prve stopnje in izda o tem potrebno odločbo. Zoper to odločbo se sme kandidat pritožiti na bana, čigar rešitev je dokončna.

§ 285.

(¹) Prijavo za opravljanje pomočniškega izpita vloži službodavec neposredno pri pristojni združbi ali pristojnem okrožnem odboru. Prijavi je treba priložiti učensko potrdilo (§ 280.) in izpričevalo o dovršeni nadaljevalni šoli ali tečaju, če ju je kandidat dolžan pohajati. Združba ali okrožni odbor mora izdati takoj pismeno potrdilo o vloženi prijavi za opravljanje izpita.

(²) Združba ali okrožni odbor, pri katerem se izpit opravlja, preizkusi, ali izpolnjuje kandidat zakonske pogoje za opravljanje izpita. Če spozna, da so pogoji izpolnjeni, mora najkasneje v 10 dneh od prejema vloge sklicati komisijo za opravljanje izpita. Drugače zavrne kandidata takoj od opravljanja izpita z obrazloženo odločbo. Zoper to odločbo ima kandidat pravico pritožbe na občno upravno oblastvo prve stopnje.

§ 286.

(¹) Pri pomočniškem izpitu mora kandidat pokazati, da se je praktično izučil rokodelstva in da ga more opravljati kot pomočnik.

(²) O opravljanju izpita se vodi knjiga zapisnikov, v katero se vpiše zapisnik za vsak izpit s podpisi vse komisije. Knjigo zapisnikov hrani prisilna združba ali okrožni odbor. O posledku izpita odloči komisija z večino glasov. Člani komisije, ki oddajo ločeno mnenje, store to v zapisniku.

§ 287.

(¹) Kandidatu, ki opravi izpit, mora izdati pristojna prisilna združba, odnosno okrožni odbor po oceni komisije pomočniško izpričevalo o opravljenem izpitu.

(²) Pomočniško izpričevalo¹ mora obsezati:

1. rodbinsko in rojstno ime, kraj in leto rojstva;
2. rodbinsko in rojstno ime imetnikov obrta (ali tvrdke), kjer se je učenec učil;
3. učno dobo in vrsto rokodelstva, ki se ga je učil in za katerega je opravljal izpit;
4. katero strokovno nadaljevalno šolo, odnosno tečaj je v učni dobi pohajal;
5. uspeh opravljenega izpita;
6. datum izdaje izpričevala, podpis izpitne komisije, pečat in podpis uprave združbe, odnosno okrožnega odbora.

K § 287. — ¹ Obrazec št. 7 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

§ 288.

(¹) Če kandidat pri pomočniškem izpitu ne pokaže zadostnega uspeha, mu izda prisilna združba, odnosno okrožni odbor na njegovo zahtevo potrdilo s pripombo, da je dovršil učensko dobo brez pomočniškega izpita.

(²) Kandidat sme izpit po izteku vsakih treh mesecev ponavljati.

§ 289.

Če spozna izpitna komisija, da kandidat pri izpitu ni pokazal potrebne izobrazbe po krivdi imetnika obrta, pri katerem se je učil, mora prijaviti tak primer pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje zaradi postopanja in eventualnega kaznovanja imetnika obrta po tem zakonu.¹

K § 289. — ¹ Imetniki obrta, ki se pregreše zoper odredbo tega paragrafa, se kaznujejo po § 402/1. Gl. tudi § 407.

§ 290.

(¹) Za opravljanje pomočniških izpitov ni treba plačati komisiji nikakršnih izpitnih taks.

(²) Pomočniška izpričevala se izdajajo v breme prisilne združbe, odnosno okrožnega odbora. Prisilna združba, odnosno okrožni odbor trpi tudi ostale stroške izpitnih komisij po odobrenih pravilih (§ 292.).

§ 291.

Nadzorstvo nad poslovanjem izpitnih komisij vrši v območju banovine ban. Ban sme poslati na vse izpite svojega komisarja zaradi nadzorstva; njegovi stroški obremenjajo državo.

§ 292.

Pravila o opravljanju pomočniških izpitov predpiše za glavne rokodelske stroke zbornica, odobri pa jih ban. Minister za trgovino in industrijo predpiše obrazec¹ za ta pravila.

K § 292. — ¹ Pravila o opravljanju pomočniških izpitov z dne 31. marca 1932., II. br. 8427/u, Sl. n. št. 91/XL/282, Sl. l. št. 353/34; uredba o opravljanju pomočniških izpitov z dne 31. marca 1932., II. br. 8428/u, Sl. n. št. 94/XLI/292, Sl. l. št. 345/34. (V posebnem zvezku je založila ta obrazec zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

§ 293.

Kolikor se pokaže za poedine vrste rokodelskega obrta potreba, sme ban kljub odredbam §§ 282. do 290. zakona po zaslišanju zbornic postavljati posebne pomočniške izpitne komisije, določati izpitne predmete in plačevanje izpitnih taks. Take odredbe ne smejo nasprotovati odredbam odstavka (¹) § 286. zakona.

§ 294.

(¹) Imetnik obrta je zavezan zaposlovati učence po opravljenem pomočniškem izpitu kot pomočnike v dobi treh mesecev v svojem obrtu, če učenec to hoče, in je

dolžan dajati mu najmanj tisto plačo, ki jo je učenec dotlej imel.

(²) Iz važnih razlogov sme občno upravno oblastvo prve stopnje razrešiti imetnika obrta te obveznosti, če za to zaprosi. V tem primeru pa ta v dobi treh mesecev ne sme sprejeti na učenje novega učenca ali si vzeti pomočnika.

Tretji oddelek.

Strokovne nadaljevalne šole.

§ 295.

(¹) V občinah, kjer je najmanj 50 učencev vpisanih v vpisnik, skrbi ban za to, da se osnujejo strokovne nadaljevalne šole zaradi strokovnega in praktičnega izobraževanja. Strokovne nadaljevalne šole se smejo osnavljati tudi za več občin. V strokovno nadaljevalno šolo morajo hoditi vsi učenci.

(²) Če ni drugega pokritja, morajo vzdrževati občine strokovne nadaljevalne šole. Za njih vzdrževanje je porabiti sklad za podpiranje teh šol¹ kakor tudi podpore, ki jih določijo zbornice, prisilne združbe in občine. Kolikor nimajo poedine občine zadostnih sredstev za vzdrževanje teh šol, smeta dati minister za trgovino in industrijo in ban potrebno podporo iz svojih kreditov.

(³) V šolah, v katerih je iz rokodelske (ali tvorniške) in trgovinske stroke po 40 učencev ali če je toliko število učencev ženskega spola, ki so obvezani hoditi v šolo, se ustanove posebni oddelki (obrtni, trgovinski, moški in ženski oddelek). Če je zadostno število učencev tudi iz poedinih strok teh oddelkov, se smejo ustanoviti še posebni oddelki za take stroke.

(⁴) Če je v poedinih občinah več ko 25, a manj ko 50 učencev, se osnujejo z odobritvijo bana in ob stroških občine posebni občasni strokovni tečaji.

(⁵) Če so strokovne nadaljevalne šole ustanovljene, nadaljujejo delovanje tudi, če se število učencev začasno zmanjša in če pade pod označeno število obveznikov.

Strokovna nadaljevalna šola se sme ukiniti samo, če bi se znižalo število učencev dve leti zaporedoma pod označeno število.

(⁶) Šolsko izobraževanje učencev v občinah, kjer ni 25 učencev in kjer ni strokovnih nadaljevalnih šol ali tečajev, uredi minister za trgovino in industrijo v sporazumu z ministrom za prosveto tako, da hodijo učenci v višje narodne šole², če jih je kaj v kraju.

K § 295. — ¹ Gl. pravilnik o poslovanju in upravljanju skladov za podpiranje strokovnih šol v banovinah in v območju uprave mesta Beograda z dne 31. marca 1932., II. br. 8429/u, Sl. n. št. 113/LII/360, Sl. l. št. 434/46; obrazci k temu pravilniku Sl. l. št. 444/47.

² O višjih narodnih šolah gl. zakon o narodni šoli v pripombi ² k § 253.

§ 296.

Občinske strokovne nadaljevalne šole vzdržujejo občine, ki so dolžne, določiti v svojem proračunu potrebna sredstva z zneskom, ki ga predhodno odobri ban.

§ 297.

(¹) Strokovne nadaljevalne šole smejo ustanavljati zbornice, okrožni odbori obrtnih združb, prisilne združbe, društva, osnovana po zakonu o društvih, shodih in posvetih,¹ in podjetja. Če osnujejo ti take šole, katerih učni načrt je skladen z učnim načrtom občinske strokovne nadaljevalne šole, se smejo občine oprostiti obveznosti, ustanoviti svojo šolo in jo dalje vzdrževati. V tem primeru se morajo držati zbornice, okrožni odbori, prisilne in neprisilne združbe in podjetja povsem odredb tega zakona. Prav tako smejo ustanavljati zbornice, okrožni odbori, prisilne in neprisilne združbe, podjetja in zasebni strokovnjaki posebne tečaje (kurze). Ustanovitev teh šol in tečajev odobruje po zaslišanju zbornice ban, ki odobruje v okviru odredb zakona tudi učne načrte.

(²) Ustanovitev strokovnih nadaljevalnih šol in tečajev ob banovinskih ali državnih stroških ali prevzem teh šol v banovinsko ali državno upravo odobruje ban,

odnosno minister za trgovino in industrijo. V tem primeru so občine dolžne, dajati šolske prostore, kurjavo in razsvetljavo.

K § 297. — ¹ Zakon o društvih, shodih in posvetih z dne 18. septembra 1931., Sl. n. št. 217 in 225/LXXI/466, Sl. l. št. 403/60; izpr. in dop. z dne 24. marca 1933., Sl. n. št. 85/XXVI/257, Sl. l. št. 242/37.

§ 298.

(¹) V strokovne nadaljevalne šole hoditi so zavezani učenci (vajenci) in pomočniki, ki so mlajši od 18 let. Imetniki obrtov so dolžni dajati temu osebjem med delovnim časom prosto, kolikor je to potrebno za pohajanje teh šol (tečajev).

(²) Minister za trgovino in industrijo sme uravnati z uredbo pohajanje strokovnih nadaljevalnih šol (tečajev) za tiste učence, ki imajo šolsko izobrazbo, višjo od osnovne šole.

§ 299.

(¹) Če hodijo učenci in pomočniki v strokovno nadaljevalno šolo, ki jo je ustanovila zbornica, združba, društvo ali podjetje, so oproščeni, pohajati občinske strokovne nadaljevalne šole.

(²) Ban sme odrediti obvezno pohajanje strokovnih nadaljevalnih šol, ki so jih ustanovile zbornice, združbe ali druge zasebne ustanove, če ni v občini občinskih strokovnih nadaljevalnih šol.

§ 300.

Knjige in učila morajo dajati siromašnim učencem službodavci. Če je službodavec siromašen, prehaja ta dolžnost na občino.

§ 301.

Trajanje pouka, dneve in čas šolskega pouka odreja ban po razmerah svojega območja.

§ 302.

Podrobnejše odredbe o organizaciji, učnem načrtu teh šol in strokovni izobrazbi učiteljev in učbenikih

predpiše z uredbo minister za trgovino in industrijo po zaslišanju zbornice.

§ 303.

(¹) V vsaki občini, kjer je strokovna nadaljevalna šola, se postavi zaradi izvrševanja neposrednega nadzorstva nad temi šolami krajevni odbor za strokovne šole. Odboru je dolžnost, skrbeti za uspeh in napredek šole. V večjih krajih sme ban po potrebi poleg tega šolskega odbora odobriti ustanovitev posebnih šolskih odborov. Njih sestavo in področje odredi ban po zaslišanju zbornice.

(²) Predsednik krajevnega odbora je predsednik občine ali član občinskega odbora,¹ ki ga on odredi. Člani tega odbora so upravnik ali upravniki krajevnih strokovnih šol, štirje predstavniki prisilnih združb, ki jih te združbe odrede, če pa združb ni, štirje imetniki obrtov iz dotičnega kraja, ki jih določi pristojna zbornica, nadalje en predstavnik zbornice in delavske zbornice v krajih, kjer imata te svoj sedež, in šolski zdravnik.

(³) Neprisilne združbe in podjetja, ki vzdržujejo svoje šole, smejo biti zastopane v krajevnem odboru po enem svojem članu.

K § 303. — ¹ Gl. pripombo ² k § 6.

§ 304.

(¹) V vsaki banovini se sestavi banovinski odbor za strokovne nadaljevalne šole, ki mu je naloga skrbeti za celotni strokovni pouk v banovini.

(²) Odboru predseduje inspektor strokovnih banovinskih šol, člani pa so po trije: predstavniki banovinskega sveta, člani strokovno-šolski učitelji, predstavniki zbornice in predstavniki delavske zbornice, ki so zaposleni v rokodelstvu, trgovini in industriji. Vse člane postavlja ban.

§ 305.

V področje banovinskega odbora za strokovne nadaljevalne šole spada:

1. nadzorovanje strokovnih šol in podobnih zasebnih šol kakor tudi poslovanja krajevnih strokovnih šolskih odborov;

2. podajanje predlogov banski upravi za postavitev učnega osebja v šolah;

3. oddajanje mnenj in podajanje predlogov banski upravi v strokovnih šolskih vprašanjih in predmetih kakor tudi poročanje o stanju strokovnega pouka v banovini.

§ 306.

Vrhovno nadzorstvo nad strokovnim poukom vrši minister za trgovino in industrijo.

III. poglavje.

Pomočniki.

Prvi oddelek.

Poslovne knjižice.

§ 307.

(¹) Pomočnikom, delavcem, ki so zaposleni v tvornicah (§ 25.) in trgovinskim pomočnikom, ki jim niso poverjene važnejše službe, izdajajo¹ pristojne prisilne združbe, odnosno občine poslovne knjižice, v katere se vpisuje doba zaposlitve, prebita pri službodavcu. Minister za trgovino in industrijo določi v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje s pravilnikom po zaslišanju zbornic in delavskih zbornic, katere službe so važnejše v smislu tega odstavka.

(²) Obrazec² za poslovne knjižice predpiše minister za trgovino in industrijo. Poleg fotografije pomočnika morajo te knjižice obsezati:

1. pomočnikovo rodbinsko in rojstno ime;
2. pomočnikov rojstni kraj in rojstno leto ter domovinski kraj (občino, srez in banovino);
3. datum izdaje knjižice, pečat pristojne prisilne združbe ali občine, ki jo je izdala;

4. podatke o zaposlitvi (službodavčevo rodbinsko in rojstno ime, odnosno firmo, datum vstopa v službo in izstopa iz nje).

(³) Podatke iz odstavka (²), točke 4., tega paragrafa mora overoviti³ pristojna prisilna združba, odnosno občina.

(⁴) Za izdano knjižico se sme zahtevati odškodnina, ki pa ne sme biti večja od nabavne cene.

(⁵) Če nastane v poedinem primeru dvom, katerim pomočnikom se mora izdati poslovna knjižica, odločijo o tem občna upravsna oblastva prve stopnje po zaslišanju pristojne prisilne združbe, če pa take združbe ni, po zaslišanju zbornice.

K § 307. — ¹ Taksna prostost za izdajo po § 436. 2/5.

² Obrazec št. 9 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

O zalogi poslovnih knjižic gl. bansko odredbo z dne 8. marca 1932., VIII. No. 1786/1, Sl. l. št. 232/20.

³ Taksna prostost za overovitev po § 436. 2/5.

§ 308.

(¹) Poslovne knjižice izdaja prisilna združba, ki ji pripada službodavec, pri katerem je pomočnik zaposlen, če pa take združbe ni, občina, kjer je službodavčev lokal, poslovalnica ali delavnica. Če pomočnik ni zaposlen, izda knjižico občina rednega bivališča pomočnika, ki knjižico zahteva.

(²) Na pomočnikovo zahtevo mora izdati združba ali občina poslovno knjižico najdalj v dveh dneh.

(³) Združba, odnosno občina mora voditi o izdanih poslovnih knjižicah točen register¹ z zaporednimi številkami.

K § 308. — ¹ Obrazec št. 13 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

§ 309.

(¹) Pomočnik mora izročiti ob vstopu v službo svojo poslovno knjižico službodavcu, ki jo mora hraniti. Ob izstopu iz službenega razmerja jo mora ta pomočniku vrniti. Če pomočnik redno izstopi iz službe, mora vpisati službodavec trajanje službe v ustrezni razpredelek. V

poslovno knjižico se ne sme vpisati nič ne z besedami ne z znaki, kar bi pomočniku sprejem v drugo službeno razmerje oteževalo.

(2) Na zahtevo mora izdati službodavec pomočniku posebno potrdilo o vedenju in izobrazbi, pokazani pri delu.¹

(3) Za ravnanje s poslovnimi knjižicami veljajo ustrezno tudi odredbe § 249. tega zakona.

K § 309. — ¹ Prim. § 250.

§ 310.

(1) Ko je poslovna knjižica s potrdili o dokončanem službenem razmerju docela izpolnjena, izda pristojna prisilna združba, odnosno občina pomočniku novo poslovno knjižico. Obenem je izpolnjeno poslovno knjižico skleniti in overoviti.

(2) Če pomočnik svojo poslovno knjižico izgubi ali če postane knjižica zaradi obrabe neuporabna, izda združba, odnosno občina duplikat z označbo, da je knjižica duplikat. Obenem je treba navesti razloge, iz katerih je bil duplikat izdan.

(3) Podatki o prejšnjem službenem razmerju se smejo vpisati v duplikat samo na osnovi odobritve občnega upravnega oblastva prve stopnje. Ta odobritev se izda samo, če pomočnik na kakršenkoli način prejšnje službeno razmerje nedvomno dokaže. Glede stroškov za izdajo duplikata veljajo odredbe odstavka (4) § 307.

§ 311.

(1) Če službodavec protizakonito noče izročiti poslovne knjižice, sme zahtevati pomočnik po pristojnem občnem upravnem oblastvu prisilno izročitev poslovne knjižice ob službodavčevih stroških.

(2) Službodavec, ki vpiše neresnične ali nedopustne podatke ali označbe ali ki noče knjižice predati ali ki jo napravi neuporabno ali jo uniči, se kaznuje, če njegovo dejanje ne spada pod odredbe kazenskega zakona,¹ zaradi prekrška po odstavku (4), točki 16.², § 399. tega

zakona in mora povrniti pomočniku škodo po predpisih občnega grajšanskega zakonika.³

K § 311. — ¹ N. pr. žalitev časti (§§ 297. nasl. kaz. zak.), kršitev lastnine (§§ 314. nasl., § 365. kaz. zak.).

² Odstavek ⁽²⁾ tega paragrafa je citiran v odstavku ⁽¹⁾, točki 17. (ne: 16.) § 399.

³ Gl. §§ 1293. do 1341., 1489. o. g. z.

Drugi oddelek.

Posebne odredbe za pomočnike, ki delajo v rokodelskih obrtih (mojstrski izpit).

§ 312.

⁽¹⁾ Pomočniki, ki so opravili pomočniški izpit in dokazali s poslovno knjižico, da so bili zaposleni v dotičnem rokodelskem obrtu predpisano dobo (§ 25.), odnosno ki dokažejo po § 26. z izpričevali, da so uspešno dovršili strokovne šole, ki nadomeščajo čas zaposlitve, smejo opraviti mojstrski izpit pred izpitno komisijo, ki jo po značaju in strokovnosti dela poedinih rokodelskih obrtov postavlja ban pri zbornicah, pri okrožnih odborih obrtnih združb ali pri strokovnih šolah. Zbornica predlaga, pri katerih okrožnih odborih ali strokovnih šolah se more komisija postaviti. Izpit je javen.

⁽²⁾ Izpitne komisije so sestavljene redoma iz treh članov z vštetim predsednikom. Če to zahteva značaj rokodelskega obrta, se smejo sestaviti komisije iz štirih članov z vštetim predsednikom. Če se sestavi komisija iz štirih članov, se postavi poleg predsednika tudi še en član s fakultetno izobrazbo, kakršna je pač dotična stroka.

⁽³⁾ Predsednika komisije in njegove namestnike postavlja ban za dve leti. Za predsednika komisije se postavlja redoma oseba, ki ima fakultetno izobrazbo. Člane komisije s fakultetno izobrazbo in člane strokovnjake, ki niso mojstri, postavlja ban za leto dni. Člane komisije izmed mojstrov določa zbornica, odnosno okrožni odbor iz spiskov mojstrov, ki se volijo za vsako leto. Okrožni odbori izroče spisek izvoljenih članov zbornici v

potrditev. Pri strokovnih šolah postavlja vse člane komisije ban.

(4) Dolžnost članov izpitne komisije je obvezna in se ne more odkloniti brez važnega razloga.

§ 313.

(1) Za opravljanje mojstrskih izpitov je pristojna komisija pri zbornici, okrožnem odboru obrtnih združb, odnosno strokovni šoli, v katere ali čigar območju je prebil pomočnik na delu poslednjih šest mesecev pred izpitom, če pa ni bil zaposlen, ako je toliko časa bival v območju zbornice, odnosno okrožnega odbora. Opravljati izpit pred nepristojno komisijo ni dovoljeno. Izjemoma se sme opraviti izpit pred krajevno nepristojno komisijo, če je določil ban na kandidatovo prošnjo drug kraj za opravljanje izpita ali če se mora komisija iz zakonskih razlogov izločiti. Inozemskim državljanom določa kraj za opravljanje izpita ban.

(2) Zbornica, okrožni odbor ali strokovna šola, pri kateri se izpit opravlja, preizkusi, ali izpolnjuje kandidat pogoje tega zakona za opravljanje izpita. Če spozna, da so pogoji podani, izda najkeseje v 15 dneh od prejema vloge rešitev o sklicu komisije za opravljanje izpita. Drugače ga z obrazloženo odločbo takoj zavrne od opravljanja izpita. Zoper to odločbo ima kandidat pravico pritožbe na višje občno upravno oblastvo.

§ 314.

(1) Če nastopijo pri kakšnem članu komisije okoliščini, označene v § 316., ga razreši ban dolžnosti člana komisije in postavi na njegovo mesto novega člana.

(2) Če je kakšen član v sodni preiskavi ali je postavljen pod obtožbo, mu ne prestane članstvo, vendar ne sme izvrševati te svoje dolžnosti, dokler se preiskava pravnomočno ne ustavi ali kazensko postopanje z izvršno sodno sodbo ali rešitvijo ne dokonča.¹ V tem času opravlja dolžnost njegov namestnik.

K § 314. — ¹ Gl. zakonik o sodnem kazenskem postopanju z dne 16. februarja 1929., Sl. n. št. 45/XX, Ur. l. št. 432/109.

§ 315.

(¹) Mojstrski izpit se vrši na sedežu zbornice, dotičnega okrožnega odbora ali strokovne šole, pri katerih je komisija postavljena.

(²) Vsakemu izpitu morajo prisostvovati redno predsednik ali njegov namestnik in vsi ostali člani komisije.

(³) Člani izpraševalne komisije ne morejo biti osebe, ki so s kandidatom v sorodstvu v ravni ali v stranski vrsti do druge stopnje ali pri katerih je bil kandidat zaposlen med letom, minulem neposredno pred izpitom. Člani komisije, ki so s kandidatom v sorodstvu ali v sovraštvu, so izločeni. O izločitvi komisije odloča občno upravno oblastvo prve stopnje in izda o tem potrebno odločbo. Zoper to odločbo se sme pritožiti kandidat na bana, čigar rešitev je dokončna.

§ 316.

Za člana izpitne komisije se sme postaviti samo državljan kraljevine Jugoslavije, ki je polnoleten in ni pod skrbstvom ali v stečaju. Ne sme se pa postaviti: kdor je s sodno sodbo obsojen na izgubo častnih pravic, dokler ne doseže povračila pravic ali rehabilitacije; kdor je v sodni preiskavi ali je postavljen pod obtožbo zaradi zločina ali prestopka, storjenega iz koristoljublja ali zoper javno moralo; zoper kogar je odredjena očuvalna odredba, spojena s kaznijo na prostosti, ali zaščitni nadzor ali prepoved zahajanja v krčme¹ ali prepoved izvrševanja poklica, če te odredbe še trajajo.

K § 316. — ¹ Kdor je storil kaznivo dejanje v pijanosti, pa je, kadar pije, nagnjen na izgrede, temu prepove sodišče, zahajati v krčmo za dobo od treh mesecev do dveh let od dne, ko je dobila sodba pravno moč, če pa je bila izrečena tudi kazen, po prestani kazni (§ 55. k. z.).

Po § 14., št. 2., kaz. zak. pomeni »krčma« vsak prostor, kjer se točijo alkoholne pijače, torej ne samo krčme po tč. 9. odstavka (¹) § 76. — Kdor ve za prepoved iz § 55. k. z., pa streže tam označenim osebam s takimi pijačami, se kaznuje po § 268., št. 4., k. z. z zaporom do šestih mesecev in v denarju do 5000 dinarjev. Prepoved izvrši krajevno upravno oblastvo (§§ 52. do 55. uredbe o izvrševanju očuvalnih odredb z dne 13. januarja 1930., Sl. n. št. 17/VI/29, Ur. l. št. 125/28.).

§ 317.

(¹) Če član izpitne komisije brez opravičenega razloga ne vrši redno svoje dolžnosti, ga sme kaznovati predsednik komisije z denarno kaznijo do 500 dinarjev. Zoper odločbo o kazni je dopustna pritožba na bana. Ob ponovni nerednosti ga sme ban na predsednikov predlog razrešiti dolžnosti članstva komisije.

(²) Če predsednik ne vrši svoje dolžnosti, ga razreši ban dolžnosti in postavi novega predsednika.

§ 318.

Pri mojstrskem izpitu mora kandidat podati dokaz teoretične in praktične izobrazbe za samostojno opravljanje poslov in izdelovanje predmetov iz svojega rokodelstva, za sestavljanje proračunov za navadna dela, potrebnih ob omenjenem izdelovanju predmetov, in za voditev trgovinskih knjig in računov.

§ 319.

(¹) Če kandidat ni zadovoljen z odločbo izpitne komisije, se sme pritožiti v 8 dneh na pristojnega bana.

(²) Če ban spozna, da je pritožba opravičena, odredi ponovno opravljanje izpita pred komisijo, ki je sestavljena iz drugih članov samo za dotični izpit. Odločba o tej pritožbi se mora izdati v 15 dneh. Odločba te druge komisije je dokončna.

(³) Če kandidat pri izpitu ne zadovolji, sme izpit ponavljati v roku, ki ga odredi komisija, toda rok za ponovitev izpita ne sme biti krajši od treh mesecev.

§ 320.

Kandidat mora ob prijavi za izpit položiti izpitno takso, ki jo predpiše ban po zaslišanju zbornice. Taksa se plačuje članom komisije za zamudo časa in stroške.

§ 321.

(¹) Kandidatu, ki izpit opravi, izda zbornica, odnosno združba izpričevalo o opravljenem mojstrskem izpitu iz dotičnega rokodelstva.

(²) Mojstrsko izpričevalo mora biti natisnjeno v obliki diplome in enotno za vse rokodelske obrte. Obrazec¹ za mojstrsko izpričevalo predpiše minister za trgovino in industrijo.

K § 321. — ¹ Obrazec št. 8 (po pravilniku iz pripombe ¹ k § 98.).

§ 322.

Podrobnejše odredbe o ustroju, sestavi in poslovanju komisij za mojstrske izpite kakor tudi o predmetih, iz katerih se izpiti opravljajo, predpiše s pravili¹ minister za trgovino in industrijo po zaslišanju zbornic.

K § 322. — ¹ Pravila o opravljanju mojstrskih izpitov z dne 31. marca 1932., II. br. 8426/u, Sl. n. št. 96/XLII/303, Sl. l. št. 368/36.

Tretji oddelek.

Posebni izpiti.

§ 323.

(¹) Za posluževalce parnih strojev in kotlov¹ in za njih kurjače, za posluževalce električnih naprav² in aparatov za razvijanje acetilena³ in za kinooperaterje⁴ predpiše minister za trgovino in industrijo s pravilnikom posebno strokovno izobrazbo in opravljanje posebnih izpitov. Ti izpiti se opravljajo pri banski upravi.

(²) S pravilniki se predpišejo predmeti za teoretično in praktično opravljanje določenih izpitov in način postavitve in sestave komisije.

K § 323. — ¹ Pravilnik o opravljanju izpita za posluževalce parnih motorjev in kotlovskih naprav z dne 16. junija 1933., III. br. 22.648, Sl. n. št. 141/XL/424, Sl. l. št. 410/64 (popr. Sl. l. št. 454/71, I.).

² Pravilnik o opravljanju izpita za posluževalce električnih naprav z dne 16. junija 1933., III. br. 22.649, Sl. n. št. 144/XLI/429, Sl. l. št. 416/65 (popr. Sl. l. št. 454/71, II.).

³ Gl. § 427. III/5.

⁴ Gl. pripombo ² k § 80.

IV. poglavje.

Trgovinsko in ostalo višje pomožno osebje.

§ 324.

(¹) Za pomožno osebje, ki je zaposleno v trgovinskih obrtih z opravljanjem pretežno trgovinskih ali višjih netrgovinskih služb ali s pisarniškimi posli in ki mu je ta redna zaposlitev glavni poklic, kakor tudi za pomožno osebje, ki je zaposleno z opravljanjem takih služb v ostalih obrtih, ki spadajo pod ta zakon, in ki mu je taka zaposlitev glavni poklic, veljajo odredbe tega poglavja, kolikor niso s pogodbo sklenjene za službojemnika ugodnejše določbe. Ostale odredbe tega dela zakona se uporabljajo samo, kolikor ne nasprotujejo predpisom tega poglavja.

(²) Te odredbe ne veljajo za učence (vajence), ki so zaposleni v obrtih, označenih v odstavku (¹), kakor tudi ne za osebe, ki delajo v trgovinskih obrtih ali ostalih obrtih, ki spadajo pod ta zakon, ki pa se jim samo izjemoma poverja opravljanje trgovinskih, odnosno višjih netrgovinskih ali pisarniških služb. Prav tako ne veljajo za tiste, ki opravljajo v omenjenih obrtih pretežno podrejene posle.

§ 325.

(¹) Osebe, omenjene v § 324., ne smejo brez službodavčevega pristanka samostojno opravljati nikakršnega trgovinskega podjetja niti v poslovni stroki svojega službodavca sklepati trgovinskih poslov za svoj ali tuj račun. Službodavec sme od tistih, ki ravnaajo zoper to prepoved,¹ zahtevati odškodnino ali zahtevati, da se smatrajo ti posli sklenjeni za njegov račun. Če se sklepejo posli za tuj račun, sme zahtevati, da mu službojemnik izrōči doseženi zaslužek, odnosno odstopi pravico do tega zaslužka.

(²) Prav tako je službojemniku, ki je v službenem razmerju pri podjetju, ki spada pod ta zakon, prepovedano sprejemati brez službodavčevega pristanka za

svoj ali tuj račun naročila za posle, ki spadajo v obseg službodavčevega poslovanja in s katerimi bi se službodavčeve koristi oškodovale. Razen tega jim je prepovedano udeleževati se s temi posli brez službodavčevega pristanka hkratu z njim istega natečaja. Službodavec sme zahtevati od službojemnika, ki ravna zoper to prepoved,² povračilo povzročene škode.

(³) Ta pravica prestane v treh mesecih od dne, ko je službodavec doznal za sklenitev posla, vsekakor pa po petih letih, ko je bil posel sklenjen.

K § 325. — ¹ T. zv. konkurenčna prepoved trgovinskih nameščencev.

² Konkurenčna prepoved ostalih nameščencev (glej pripombo ¹).

§ 326.

(¹) Če je bil službojemnik potem, ko je nastopil službo, po bolezni ali nezgodi zadržan, opravljati svojo službo, obdrži pravico do plače za šest tednov, ako ni tega namerno niti s hudo malomarnostjo zakrivil. Po dovršenih neprekinjenih petih letih službe gre službojemniku pravica do plače za osem tednov, po petnajstih letih za deset tednov, po petindvajsetih letih pa za dvanajst tednov. Prokuristom in pooblaščencom teh obrtov gre pravica do plače za dvanajst tednov.¹

(²) Če je službojemnik v šestih mesecih potem, ko je vnovič stopil v službo, iz razlogov, označenih v odstavku (¹), zopet zadržan v izvrševanju službe, in trajanje zadržka skupaj preseza označene roke, ima pravico samo do polovice omenjene plače.¹

(³) Službojemnik obdrži pravico do plače tudi, če je za razmeroma kratek čas iz drugih važnih razlogov, ki zadevajo njegovo osebo, zadržan, vršiti svojo službo, če ni tega sam zakrivil.¹

(⁴) Ženske, ki so v službenem razmerju, obdrže pravico do plače za šest tednov po porodu in se v tem času ne smejo zaposlovati. Če v tem roku obole, veljajo odredbe odstavka (¹) od dne poroda.¹

(⁵) Če predloži zaposlena ženska zdravniško izpričevalo, po katerem bo verjetno v šestih tednih porodila,

sme izostati iz službe. Če v tem času oboli, veljajo odredbe odstavka (1) tega paragrafa od dne, ko oboli. Po porodu ima, če svojega otroka sama doji, pravico, prekiniti v ta namen delo vsak dan dvakrat po pol ure.¹

K § 326. — ¹ Odredbe tega paragrafa so prisilnega značaja; § 338.

Gl. tudi pripombo ¹ k § 219.

§ 327.

(1) Zbog zadržka, opravljati službo, po § 326., ki ne preseza časa, za katerega obstoji pravica, prejemati dalje vso ali polovično plačo, se službojemnik ne sme odpustiti. Če se mu odpove med časom, ko zadržek traja, ostanejo njegove pravice nedotaknjene za čas, določen v § 326., dasi se je službeno razmerje prej končalo.¹

(2) Službojemnikove pravice iz § 326. prestanejo, brž ko se konča službeno razmerje z iztekom časa, za katerega je bilo dogovorjeno, ali zbog poprejšnje odpovedi. Isto velja tudi, če se službojemnik iz važnega razloga odpusti, kakor tudi če brez važnega razloga iz službe izstopi.¹

K § 327. — ¹ Odredbe tega paragrafa so prisilnega značaja; § 338.

§ 328.

(1) Če je dogovorjeno, da sestoji plača povsem ali deloma iz deleža pri dobičku od vseh ali samo od določenih poslov (tantijema) ali če je dogovorjeno, da bodi za določitev višine plače odločilen dobiček, se mora vršiti obračun za minulo poslovno leto na podstavi bilance, če ni nič drugega dogovorjeno.¹

(2) Če je potrebno, da obračun preizkusi, ima službojemnik pravico, v tem pogledu zahtevati vpogled poslovnih knjig. Vpogled je opraviti vpricho službodavca ali njegovega namestnika, in sicer samo, kolikor je to potrebno, da se preišče točnost obračuna. Službojemnik ne sme svoje pravice, pregledati knjige, prenesti na tretje

osebe. Pri pregledu se sme služiti z zapriseženim izve-
dencem.¹

K § 328. — ¹ Odredbe tega paragrafa so prisilnega zna-
čaja; § 338.

§ 329.

(¹) Če služi službojemnik neprekinjeno šest mese-
cev pri istem podjetju, se mu mora dati med letom ne-
prekinjen dopust najmanj deset dni vsako leto, po petih
letih službe najmanj dva tedna, po desetih letih najmanj
tri tedne, po petnajstih letih najmanj štiri tedne, po pet
in dvajsetih letih pa pet tednov dopusta vsako leto. Kdaj
se sme dopust nastopiti, se določi dogovorno po razme-
rah dela v podjetju, in sicer po potrebi tako, da se
službojemniki pri nastopu dopusta izmenoma vrsté. Če
v podjetju niso zaposleni več ko trije službojemniki,
se sme dati dopust v dveh približno enakih delih. Do-
pust se mora v tem letu ukoristiti. Ne more se zahte-
vati, da se dopust prenesi na drugo leto.¹

(²) Službojemniku gre za čas dopusta pravica do
plače. Če službojemnik med dopustom ni na hrani, ki
mu po pogodbi pristoji, se mu mora ob nastopu dopusta
dati vrednost hrane v denarju.¹

(³) V dopust se ne sme všteti čas, ko je službo-
jemnik po bolezni ali nezgodi zadržan, vršiti svojo
službo.¹

(⁴) Službodavec ni dolžan dati dopusta, če je služ-
bojemnik službo odpovedal ali bil iz važnih razlogov
odpuščen.

K § 329. — ¹ Odredbe tega odstavka so prisilnega zna-
čaja; § 338.

§ 330.

(¹) Terjatve iz službenega razmerja za plačo in po-
vračilo izdatkov kakor tudi za povračilo predjemov za-
starajo v treh letih.

(²) Če so se privzele terjatve v obračun, začne za-
staranje teči s koncem leta, v katerem se je obračun
napravil. Terjatve, ki niso privzete v obračun, začno

zastarevati s koncem leta, v katerem je službeno razmerje prestalo. Za terjatve, za katere se sestavlja obračun šele po prestanku službenega razmerja, začne teči zastaranje s koncem leta, v katerem se mora obračun napraviti.

§ 331.

Službeno razmerje na poskušnjo se sme skleniti za največ mesec dni in ga smeta v tem času obe stranki vsakčas razkiniti.¹

K § 331. — ¹ Odredba tega paragrafa je prisilnega značaja; § 338.

§ 332.

(¹) Če je stopil službojemnik v službeno razmerje ali je to razmerje nadaljeval, pa čas trajanja ni dogovorjen, se sme odpovedati razmerje po odredbah tega paragrafa.

(²) Če ni dogovorjeno drugače ali če ni za službojemnika ugodnejšega krajevnega običaja, smeta službodavec in službojemnik tako razmerje razkiniti z iztekom vsakega koledarskega četrletja proti predhodni šesttedenski odpovedi. Po dovršenih petih letih službe znaša odpovedni rok tri mesece, po dovršenih petnajstih letih službe štiri mesece in po dovršenih pet in dvajsetih letih službe pet mesecev.¹

(³) Odpovedni rok se ne sme s pogodbo določiti z manj ko enim mesecem ali z več ko šestimi meseci, končati pa se mora na poslednji dan koledarskega meseca.¹

(⁴) Če je službeno razmerje dogovorjeno samo za čas prehodne potrebe, ga smeta v prvem mesecu razkiniti obe stranki vsakčas proti odpovednemu roku enega tedna.¹

(⁵) Službodavec je dolžan, dati službojemniku med odpovedjo na zahtevanje tedensko najmanj osem ur časa, da si more iskati nove zaposlitve.¹

K § 332. — ¹ Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 338.

§ 333.

(¹) Če je trajalo službeno razmerje nepretrgoma najmanj deset let, pripada službojemniku, ki jim je poverjeno opravljanje višjih trgovinskih ali višjih teniških poslov, ob prestanku tega razmerja odpravnina. Odpravnina znaša po desetih letih štirikratno mesečno plačo, po petnajstih letih šestkratno, po dvajsetih letih devetkratno, po pet in dvajsetih letih pa dvanajstkratno plačo, ki jo je prejemal službojemnik v poslednjem mesecu.¹

(²) Ta odpravnina ne gre službojemniku, ki ima po veljavnih zakonskih predpisih² pravico do pokojnine.¹

(³) Prokuristu in pooblaščenцу gre dvakratna odpravnina, označena v odstavku (¹) tega paragrafa, če je služil pri istem podjetju najmanj deset let.¹

(⁴) Če se prenese podjetje na tretje osebe, prestane pravica do odpravnine, če odkloni službojemnik nadaljevanje službe, ki se mu ponuja ob istih pogojih in se mu prizna čas, ki ga je prej prebil v službi.¹

(⁵) Če je službeno razmerje prestalo veljati zbog službojemnikove smrti, se zniža odpravnina na polovico vsote, označene v odstavku (¹), odnosno odstavku (³) tega paragrafa, in gre samo zakonitim naslednikom, ki jih je bil službojemnik po zakonu³ obvezan vzdrževati.¹

(⁶) Službojemniku, ki je sam službo odpovedal ali ki jo brez važnega razloga predčasno zapusti ali ki je po lastni krivdi predčasno odpuščen, ne gre odpravnina.¹

(⁷) Če se podjetje likvidira, preneha obveznost, plačati odpravnino, povsem ali deloma, ako se je službo-davčev gospodarski položaj toliko poslabšal, da mu je dejanski nemogoče, svojo obveznost popolnoma ali deloma izpolniti.¹

(⁸) Zneski odpravnine, označeni v tem paragrafu, se znižajo na polovico, če podjetje zbog občne gospodarske krize ali depresije v državi gospodarsko delavnost zmanjša in je iz teh razlogov prisiljeno, znatni del

svojega pomožnega osebja reducirati, in če mu je brez škode za nadaljnji obstanek podjetja nemogoče, tem obveznostim zadostiti.¹

K § 333. — ¹ Odredbe tega paragrafa so prisilnega značaja; § 338. — Začetek odpravninske obveznosti z dnem 5. novembra 1932., kjer že prej ni bila običajna: § 433. 3.

² Po zakonskih predpisih, t. j. po zakonu o pokojninskem zavarovanju nameščencev, §§ 26. in 27. (gl. pripombo¹ k § 211.). Pogodbeno, t. j. zasebnopravno zavarovanje ne šteje.

³ Otroka je vzdrževati dolžan predvsem oče, če je oče brez sredstev in nesposoben za pridobivanje, otrokova mati; nato očetovi starši (ded pred babico), nato materini starši (zopet ded pred babico), končno še bolj oddaljeni predniki; pri nezakonskih otrokih nimajo vzdrževalne dolžnosti očetovi predniki (preide pa ta dolžnost, kot obveznost, ki obremenja očetovo imovino, na očetove dediče); pozakonjeni otroci so enaki zakonskim; tako tudi posvojenci, če ni v prisvojitveni pogodbi kaj drugega določeno; vendar je omejena pravica po vladarju pozakonjenega in posvojenega otroka na pozakonitelja, odnosno posinovitelja; posvojenci pa obdrže svojo pravico do vzdrževanja proti rodnim staršem.

Proti otroku imajo pravico do vzdrževanja, če je nezakonski, mati, če je zakonski, pa starši, tudi ded in babica. zapovrstjo, kakor so sami otroku (vnuku) zavezani za vzdrževanje; prav tako pozakonitelji in posvojitelji; posvojenci pa ostanejo tudi zavezani rodnim staršem. (Gl. §§ 106., 131., 141., 143., 154., 160., 162., 167., 168., 171., 183., 184. obč. graj. zak.)

§ 334.

(¹) Za važen razlog, ko sme službojemnik predčasno iz službenega razmerja izstopiti, se smatrajo zlasti primeri iz odstavka (¹) § 238.,¹ za važen razlog, ko sme službodavec službojemnika odpustiti, se smatrajo zlasti primeri, omenjeni v § 239.

(²) Če odpusti službodavec službojemnika brez važnega razloga ali če izstopi službojemnik po službodavčevi krivdi predčasno iz službe, obdrži službojemnik pravico do odpravnine.²

K § 334. — ¹ Prav: ... iz odstavka (²) § 238.

² Odredba tega odstavka je prisilnega značaja; § 338.

§ 335.

(¹) Razen v primerih, omenjenih v § 242., sme službodavec odstopiti od pogodbe, če službojemnik zbog

neuklonljivega zadržka odloži nastop službe za dalj ko štirinajst dni. Isto pravico ima službodavec tudi, če sme službojemnika predčasno odpustiti.¹

(²) Službojemnik sme odstopiti od pogodbe pred nastopom službe, če obstoji razlog, ki mu daje pravico, predčasno iz službenega razmerja izstopiti. Isto velja, če se je odložil nastop službe za več ko štirinajst dni po službodavčevi krivdi ali po slučaju, ki tega zadeva. Če v tem poslednjem primeru službojemnik neglede na omenjene zadržke in zakesnitve službo vendarle nastopi, mu gre plača od dne, ko bi bil moral službo nastopiti.¹

K § 335. — ¹ Odredbe tega paragrafa so prisilnega značaja.

§ 336.

(¹) Če se omeji službojemnik za neki čas po prestopu službenega razmerja s pogodbo v svoji pridobitni delavnosti (konkurenčna klavzula), ta dogovor ne velja, če je bil službojemnik ob sklenitvi te pogodbe maloleten ali če njegova letna plača ob prestopu službenega razmerja ne preseza vsote 50.000 dinarjev.¹

(²) Če je plača večja od označene vsote, velja dogovor samo:

1. če se nanaša omejitev na delavnost v službodavčevi stroki in ne preseza enega leta;

2. če se z omejitvijo po predmetu, času, kraju in v razmerju s poslovno koristjo, ki jo ima službodavec ob tem, da se omejitev vzdrži, ne otežuje nepravilno službojemnikov obstanek.¹

K § 336. — ¹ Ta paragraf ni naštet med prisilnimi odredbami § 338; toda, če se konkurenčna klavzula dogovori, so odredbe tega paragrafa glede tega dogovora prisilne po svojem značaju.

§ 337.

(¹) Če je dal službodavec službojemniku po svoji krivdi opravičen povod za predčasni izstop iz službe ali za odpoved službenega razmerja, se pravice, ki se opi-

rajo na konkurenčno klavzulo, zoper službojemnika ne morejo ostvarjati.¹

(²) Isto velja, če razkine službodavec službeno razmerje, razen če je službojemnik po svoji krivdi dal za to opravičen povod ali če je službodavec ob razkinitvi službenega razmerja izjavil, da bo plačeval, dokler traja omejitev, plačo, ki je nazadnje šla službojemniku.¹

(³) Če je službojemnik za primer kršitve konkurenčne klavzule obljubil plačati konvencijsko kazen², sme zahtevati službodavec samó plačilo te kazni. Izključena pa je pravica do izpolnitve ali do povračila druge škode.¹

(⁴) Pristojni razsodniški odbor, odnosno redno sodišče sme konvencijsko kazen znižati.

K § 337. — ¹ Odredbe tega paragrafa so prisilnega značaja; § 338.

² Gl. §§ 1336., 1489. o. g. z.

§ 338.

Službojemnikove pravice iz §§ 326., 327., 328., 329., odstavkov (¹) do (³), 331., 332., odstavkov (²) do (⁵), 333., 334., odstavka (²), 335. in 337. se s službeno pogodbo ne morejo razveljaviti ali omejiti.

V. poglavje.

Posebne odredbe za industrijska (tvorniška) podjetja.

§ 339.

(¹) Imetniki industrijskih (tvorniških) podjetij so dolžni, izdelati poslovni red¹. Za poedine delavske izdelke in razdelke se smejo izdelati posebni poslovni redi.

(²) V poslovnem redu se mora označiti, kdaj stopi v veljavo, datum izdaje in podpis imetnika podjetja.

(³) Izpremembe v poslovnem redu se smejo izvršiti samo, če se mu izda poseben dostavek ali če se zamenja z novim.

(⁴) Poslovni redi in njih izpremembe smejo stopiti v veljavo najzgodneje 15 dni od dne, ko se izdajo.

K § 339. — ¹ Izdelajo ga sami, t. j. ne da bi službojelniki, tudi ne po delavskih zaupnikih, sodelovali. Nadaljnji odstavki tega paragrafa predpisujejo poslovnemu redu formalno vsebino.

§ 340.

(¹) Poslovni red mora obsezati zlasti te-le podatke:

1. začetek in konec delovnega časa² in čas odmora;
2. čas in način obračunjanja in izplačevanja za-sluzka (prejemkov), izrečno določbo, kdaj se mora vsak teden opraviti izplačilo; za akordno delo pa morajo biti navedene poedine cene za vsak predmet;
3. dovoljene odpovedne roke kakor tudi razloge, iz katerih se smejo delavci odpustiti brez odpovedi;
4. razne vrste delavcev, zaposlovanje žensk in malo-letnih pomožnih delavcev,³ način, po katerem je hoditi v strokovne nadaljevalne šole;
5. navodila za delavce ob boleznih in nezgodi;
6. vrsto in višino kazni (konvencijske kazni) za prekrške poslovnega reda; če gre za denarno kazen, je treba določiti njen smoter in namen.

(²) S poslovnim redom se ne smejo določati kazni, ki so zoper čast in moralo. Denarne kazni ne smejo biti večje od tretjine povprečnega dnevnega zaslužka. Samo za hude prekrške se sme odmerjati kazen v popolni višini povprečnega dnevnega zaslužka. Odmerjena kazen se mora dati delavcu takoj na znanje. Zoper to kazen se sme pritožiti na razsodniški odbor pri občnem upravnem oblastvu prve stopnje. Vse denarne kazni se smejo uporabljati samo za izboljšanje razmer delavcev pri dotičnem podjetju. Službodavec mora vročiti vsake tri mesece pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu spisnik izterjanih denarnih kazni in označiti, za kaj so se uporabile. S temi odredbami ni prizadeta službodavčeva pravica do odškodnine.

(³) Zaradi kaznivih dejanj zoper poslovni red se delavci ne smejo kaznovati z drugimi kaznimi.

(⁴) S poslovnim redom se odredbe tega zakona o službeni pogodbi ne smejo izpreminjati. Kolikor ne nasprotuje zakonom, je poslovni red obvezen za službodavca in službojemnika.

(⁵) Minister za socialno politiko in narodno zdravje predpiše obrazec poslovnega reda.⁴

K § 340. — ¹ Predpisi o materialni vsebini poslovnih redov.

² Gl. tč. 4. § 8. zakona o zaščiti delavcev (pripomba ¹ k § 74.).

³ Gl. §§ 17. do 20., 22. do 25. zakona o zaščiti delavcev (pripomba ¹ k § 74.).

⁴ Še ni predpisan. Gl. pa prilogo 2. (»Delovni red«) pravilnika o higienskih in tehničnih varnostnih odredbah v podjetjih, Ur. l. str. 604 in 605 iz l. 1924.

§ 341.

(¹) Poslovni red in vsako njegovo izpremembo ali dopolnitev je v treh dneh priobčiti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje, banski upravi in delavski zbornici.

(²) Poslovni red se mora izobesiti v delavnici na vidnem in pristopnem kraju in mora biti vedno lahko čitljiv. Vsakemu delavcu se mora vročiti ob vstopu na delo en izvod veljavnega poslovnega reda.

§ 342.

Protizakoniti poslovni redi ali redi, ki niso pravilno izdani, se morajo po zaslišanju mnenja pristojne zbornice in delavske zbornice, z odločbo občnega upravnega oblastva prve stopnje popraviti in zamenjati. Zoper take odločbe ima imetnik podjetja pravico pritožbe na bana.

VI. poglavje.

Razsodniški odbor za reševanje sporov iz službenih razmerij med imetniki obrtov in pomožnim osebjem.

§ 343.

Za reševanje sporov iz službenih razmerij med službodavci in pomožnim osebjem (pomočniki), obrt-

nimi in tvorniškimi delavci in učenci (vajenci), katerih razmerja so urejena s tem zakonom, se ustanové razsodniški odbori pri občnih upravnih oblastvih prve stopnje, ki jih določi ban. Razsodniški odbor ne rešuje sporov med službodavci in osebjem, kateremu so poverjene važnejše službe (§ 307.).

§ 344.

Če ne znaša vrednost spornega predmeta več ko 12.000 dinarjev, so razsodniški odbori pristojni:

1. Za spore zaradi plač, odnosno prejemkov;
2. za spore o obstoju službenih pogodb, o začetku, nadaljevanju in koncu učenskega in službenega razmerja pomožnega osebja in o opravljanju službe v podjetju;
3. za spore o izvrševanju službe in o odškodnini, ki izvirajo iz službenega in učenskega razmerja, zlasti za spore o obračunjanju plače, o dopustu in o konvencijskih kaznih;
4. za spore o izdajanju in vpisovanju v poslovne knjižice, izpričevala in potrdila in pod., kakor tudi za spore o škodi, nastali iz teh predmetov;
5. za spore o odpovedi in izpraznitvi delavskih stanovanj in podobno, ki jih uporablja omenjeno pomožno osebje brezplačno ali proti odškodnini.

§ 345.

(¹) Razsodniški odbori sestojе iz predsednika in potrebnega števila članov izmed službodavcev in službojemnikov vseh strok in njih namestnikov. Predsednik odbora je šef občnega upravnega oblastva prve stopnje, ki ima popolno izobrazbo pravne fakultete, ali njegov namestnik z isto izobrazbo. Pri prvostopnih občnih upravnih oblastvih, katerih šef nima popolne izobrazbe pravne fakultete, se postavi za predsednika odbora aktiven ali upokojen državni uradnik, ki ima popolno izobrazbo pravne fakultete. Člane odbora postavlja ban v dve skupini, in to iz službodavske skupine in iz služ-

bojemniške skupine. Predloge za postavljanje članov iz prve skupine sestavlja pristojna zbornica, za drugo skupino pa delavska zbornica.

(2) Za strokovne neprisilne službodavske in službojemniške organizacije, ki so sklenile kolektivno pogodbo, se postavljajo v razsodniške odbore člani dotičnih strok teh organizacij.

(3) Ban mora odkloniti postavitev poedinih članov, ki ne izpolnjujejo zakonskih pogojev.

(4) Podrobnejše odredbe o številu, sestavljanju in postavljanju članov razsodniških odborov izdajo sporazumno minister za trgovino in industrijo, minister pravde in minister za socialno politiko in narodno zdravje s pravilnikom.

§ 346.

(1) Za člane razsodniških odborov se smejo postavljati samo službodavci, odnosno pomočniki ali tvorniški delavci, ki so jugoslovanski podaniki, polnoletni, neoporečni in uživajo vse častne pravice. Pomočniki (delavci) se smejo postavljati samo, če so bili zaposleni najmanj tri leta.

(2) Dolžnost teh članov je častna in se ne sme odkloniti. Samo iz važnih razlogov sme ban ostavko člana sprejeti.

(3) Člani se postavljajo za štiri leta in morajo opravljati svojo dolžnost, dokler se postavijo novi člani.

(4) Ban mora poedinega člana razrešiti dolžnosti, če nastopi po postavitvi razlog, iz katerega ne bi bil mogel biti postavljen, če se hudo pregreši zoper svojo dolžnost ali če je prestal biti član skupine, za katero je postavljen.

§ 347.

(1) Če član razsodniškega odbora ne prihaja redno na delo, ga sme predsednik kaznovati z denarno kaznijo do 500 dinarjev in na povračilo nastalih stroškov. Če se član pozneje z zadostnimi razlogi opraviči, sme predsednik svojo sodbo deloma ali povsem razveljaviti.

(²) Zoper kaznen je dovoljena pritožba na bana v 15 dneh.

(³) Denarne kazni se stekajo v sklad za podpiranje strokovnih šol.¹

K § 347. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 295.

§ 348.

Člani odbora prisežejo, da bodo vršili svojo dolžnost vestno in nepristransko. To prisego sprejema predsednik odbora.

§ 349.

Člani imajo pravico do povračila tistih izdatkov, ki so jih imeli v gotovini. Članom iz službojemniške skupine gre za stroške in zamudo časa odškodnina, ki jo določi s pravilnikom ban po zaslišanju zbornice in delavske zbornice. Ti stroški so del pravnih stroškov.

§ 350.

(¹) Razsodniški odbori rešujejo v svetih treh članov: predsednika ali njegovega namestnika in dveh članov. En član mora biti iz skupine službodavcev, drugi pa iz skupine službojemnikov, ki ju po enega izbere vsaka pravdna stranka in ju pozivlje predsednik. Zapisnikar je uradnik občnega upravnega oblastva prve stopnje, ki ga določi pristojni šef; njegova dolžnost je voditi zapisnik o ustni razpravi; vanj morajo priti vse najbistvenejše okoliščine iz postopanja.

(²) Pri izberi članov je po možnosti paziti na to, da pripadajo tisti stroki, s katero se bavijo pravdne stranke.

(³) Izključiti ali izločiti se mora član, ki je sam pravdna stranka ali ki je osebno prizadet v sporu, ki je z eno izmed pravnih strank v krvnem sorodstvu v ravni vrsti do katerekoli stopnje, v stranski vrsti do četrte stopnje, v svaštvu pa do druge stopnje ali ki je z njim v botrini (kumstvu) ali ki je bil eni izmed strank pooblaščenec, poslovodja ali varuh (skrbnik).

§ 351.

Za razpravljanje in reševanje službenih sporov je pristojen tisti razsodniški odbor, v čigar območju je podjetje, delavnica, poslovalnica ali tvornica. Če gre za pomožno osebje, ki dela zunaj delavnice po kosu ali za poedine storitve, je pristojen tudi razsodniški odbor, v čigar območju se je opravljala ali je bilo treba opravljati službo ali izplačati zaslužek (prejemke).

§ 352.

(1) Tožba o sporih iz službenih razmerij se mora vložiti pismeno ali ustno (na zapisnik) pri pristojnem občnem upravnem oblastvu prve stopnje. Tožba mora obsežati določen zahtevek s potrebnimi podatki in vrednost predmeta, za katero gre.

(2) Stranke smejo zastopati njih pooblaščenci. Pooblaščenci so lahko tudi rodbinski člani, poslovodje, pomožno osebje ali delavci dotične stroke kakor tudi predstavniki službodavskih in službojemniških strokovnih združb. Stranka, ki se dá zastopati v sporu po advokatu, trpi stroške za to zastopanje vselej sama.

(3) Razsodniški odbor je dolžan, vsak predmet preiskati in stranke zaslišati. Prvi narok se mora določiti redoma v osmih dneh po predaji tožbe. Pri naroku sme predsednik najprej sam brez drugih članov posredovati, da se spor poravna izlepa ali s poravnavo, rešiti prigovor, ali je reševanje spora pred razsodniškim odborom dopustno, kakor tudi prigovor o pristojnosti razsodniškega odbora, in izreči sodbo na podstavi pripoznave, odpovedi, zbog izostanka ali zamude. Predsednik je upravičen takoj razpravljati in rešiti glavni predmet stvari, če se stranke dogovorno odpovedo udeležbi drugih članov sveta. V vseh ostalih primerih je predložiti spor razsodniškemu odboru in se pred njim rešijo vsa preostala vprašanja. Če je prvi narok opravil predsednik sam, obvesti člane sveta takoj v začetku razprave o delu na prvem naroku. Razsodniški odbor mora v tem postopanju najprej poskusiti, da pravdne stranke

izlepa poravna. O poravnavi se sestavi zapisnik, ki ga podpišejo pravdne stranke in razsodniški odbor, pravnim strankam pa se da na zahtevanje overovljen prepis zapisniške poravnave. Za izvršbo poravnave je pristojno občno upravno oblastvo prve stopnje. Če se poravnava ne doseže, se mora začeti redno postopanje in izreči sodba, ki mora biti pismena in obrazložena. Če izostane stranka neopravičeno od naroka, se opravi razprava brez nje. Če izostaneta od naroka obe stranki, se postopanje ustavi.

(4) Postopanje pred razsodniškim odborom je ustno in javno, razen odborovega posvetovanja.

(5) Sodba se izreče z večino glasov na osnovi vsestranskega pretresa spornega predmeta ter ocene podanih dokazov in postane izvršna v 8 dneh od dne, ko se razglasi. Sodbo izvrši na predlog stranke pristojno občno upravno oblastvo prve stopnje. Za izvršbo sodb, odločb in poravnav pred razsodniškim odborom veljajo odredbe VI. razdelka zakona o občnem upravnem postopku.¹

(6) Sodba razsodniškega odbora se sme pobijati s tožbo pri pristojnem sreskem sodišču skladno z odredbami § 691., razen točke 1., zakonika o sodnem postopanju v civilnih pravih. Vsako drugo pravno sredstvo je izključeno. Glede vložitve tožbe veljajo ustrezno odredbe § 692. omenjenega zakonika.²

(7) Vročanje odločb in sodb, ki jih izdajo razsodniški odbori, je prosto vsakršne poštnine.

K § 352. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 94.

Vprašanja taksiranja v pravnem postopanju pred razsodišči in razsodniki gl. opozoritev z dne 7. aprila 1933., štev. 29.129/33, Sl. n. št. 115/XXXIII/324, Sl. l. št. 322/50.

² Zakonik o sodnem postopanju v civilnih pravih z dne 13. julija 1929., Sl. n. št. 179/LXXV/396, Sl. l. št. 76/12 iz leta 1931., čigar § 691. se glasi: Razsod razsodišča razveljavi sodišče na tožbo: 1. . . .

2. če stranki, ki trdi, da razsod ne velja, ni bilo dano v postopanju pred razsodiščem, braniti svoje pravice, ali če stranka v postopanju sploh ni bila zastopana ali je ni zastopal zakonit zastopnik, kjer je bilo to po zakonu potrebno, kolikor

ni bilo pravdno postopanje odobreno naknadno po predpisih zakona;

3. če se je glede sestave razsodišča ali glede odločanja prekršila kakšna odredba tega zakona ali pogodbe na razsodnike, če ni bil razsod zoper predpis § 688., prvega odstavka, obrazložen ali če niso podpisali izvirnika razsoda in odpravkov vsi razsodniki in se ta nedostatek ni mogel odstraniti v roku iz tretjega odstavka § 688.;

4. če razsodišče neopravičeno zavrne odklonitev kakšnega razsodnika;

5. če prestopi razsodišče meje svoje naloge;

6. če je razsod v svojem izreku neumeven ali če izrek sam sebi nasprotuje;

7. če nasprotuje razsod prinudnim pravnim predpisom;

8. če obsodi razsodišče stranko na dejanje, ki je po zakonu nedopustno ali vobče prepovedano;

9. iz vzrokov za obnovo postopanja po § 624., št. 1. do 6.

§ 692. Tožbo, s katero zahteva, da bi se razsod razveljavil, je treba vložiti pri sodišču, označenem v § 677., in sicer v strogem roku enega meseca. Če se opira tožba na katerega izmed razlogov, označenih v § 691., št. 1. do 8., se računi ta rok od dne, ko je bila sodba vročena stranki, če pa se zve za razlog izpodbijanja (§ 691., št. 1. do 8.) šele pozneje, od onega dne, ko je stranka zvedela za razlog izpodbijanja. V primeru § 691., št. 3., drugega odstavka, pa se računi rok od takrat, ko izteče rok, določen razsodniku po § 688., tretjem odstavku.

V primeru št. 9. § 691. veljajo glede roka za tožbo odredbe § 628., št. 3., 4. in 5.

Ko izteče deset let od dne, odkar je postal razsod pravno-močen, se tožba za razveljavitev razsoda ne sme več vložiti, izvzemši primer, omenjen v št. 2. § 691.

Na podstavi tožbe za razveljavitev razsoda, vložene o pravem času, je postopati po občnih predpisih tega zakona; pozneje vloženo tožbo zavrne sodišče s sklepom po službeni dolžnosti.

§ 624. Postopanje, ki je s sodbo končano, se sme na strankin predlog obnoviti:

1. če je listina, na katero se sodba opira, lažna ali lažno predrugačena;

2. če sta podala priča ali izvedenec lažno izpovedbo ali če je nasprotnik ob zaslišanju po krivem prisegel in se opira sodba na to pričanje ali zaslihanje;

3. če se je izposlovala sodba s prevarnim dejanjem strankinega zastopnika, njenega nasprotnika ali nasprotnikovega zastopnika, ki je kaznivo po kazenskem zakonu; ali če je zakrivil sodnik glede pravnega spora ob izdaji sodbe ali prejšnje odločbe, na katero se sodba opira, na strankino škodo po kazenskem zakonu kaznivo prelomitev svojih službenih dolžnosti;

4. če je bila obsodba kazenskega sodišča, na katero se sodba opira, razveljavljena z drugo pravnomočno odločbo kazenskega sodišča;

5. če stranka najde ali pridobi možnost, uporabiti pravnomočno sodbo (§ 507.), prej izdano o istem zahtevku ali o istem pravnem razmerju med strankami pravde, ki bi jo bilo obnoviti;

6. če zve stranka za nove činjenice ali najde ali pridobi možnost, uporabiti dokazila, po katerih bi mogla biti glavna stvar zanjo ugodneje razsojena, ko bi se bile navedle in uporabile te činjenice ali ti dokazi v prejšnjem postopanju.

Zbog okolnosti, navedenih v št. 5. in 6., se sme dopustiti obnova samo takrat, kadar stranka brez svoje krivde ni mogla navesti teh okolnosti pred koncem ustne razprave, po kateri se je izdala sodba sodišča prve stopnje.

Prvi odstavek § 688. Razsodniki morajo svoj razsod ob-razložiti, če niso dogovorile stranke kaj drugega.

§ 353.

Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da predpiše v sporazumu z ministrom pravde po zaslišanju zbornic in delavskih zbornic z uredbo podrobnejšo ureditev in postopanje razsodniških odborov.

TRETJI DEL.

Strokovne organizacije.

I. poglavje.

Prisilne združbe trgovcev in obrtnikov.

Prvi oddelek.

Občne odredbe.

§ 354.

(¹) Osebe, ki izvršujejo trgovinski ali rokodelski obrt v smislu tega zakona, se združujejo zaradi pospeševanja gospodarskih in strokovnih koristi v prisilne združbe po odredbah tega zakona. Te združbe imajo pravice in dolžnosti, določene s tem zakonom.

(²) Prisilne združbe so pravne osebe.

§ 355.

(¹) Prisilne združbe se ustanove posebej za trgovce in posebej za obrtnike za območje, določeno s tem zakonom. Člani teh združb morajo biti vsi trgovci in obrtniki, ki izvršujejo na dotičnem področju trgovinski ali rokodelski obrt. Osebe, ki izvršujejo obrt, ki nima značaja trgovinskega ali rokodelskega obrta, ki pa spada pod ta zakon, morajo¹ biti člani prisilnih združb. Kakšni združbi naj pripadajo take osebe, določi zbornica.

(²) Prisilne združbe imajo naslov: »Združba trgovcev za srez, odnosno mesto«; »Združba obrtnikov za srez, odnosno mesto«.

(³) K prisilnim združbam morajo pristopiti tudi podjetja države in javnih samoupravnih teles, kolikor izvršujejo obrt, ki spada pod ta zakon. K prisilnim združbam smejo pristopiti tudi imetniki obrtov po točkah 4., 5. in 6. odstavka (²) § 1., kakor tudi zadruge, ki so v smislu odredbe odstavka (³) § 1. izvzete od odredb tega zakona.

(⁴) Če je dvomno, v katero združbo spada kakšna vrsta obrta, odloči zbornica.

K § 355. — ¹ Redakcijski pogrešek; ne »moraju«, marveč: »mogu«; pravilno torej: »morejo«.

§ 356.

(¹) Prisilne združbe trgovcev in obrtnikov se ustanove praviloma za vsako območje občnega upravnega oblastva prve stopnje ali za območje mesta s pravico občnega upravnega oblastva, če je število pripadnikov tolikšno, da je uspešno delo združbe zavarovano. Izvzemši primere odstavka (¹) § 357., se ne sme ustanoviti za isto območje več ko ena združba. Če ni v tem območju zadostnega števila trgovcev ali obrtnikov za uspešno delovanje združbe ali če trgovci ali obrtniki iz dveh ali več območij občnih upravnih oblastev prve stopnje sami izjavijo to željo, se sme ustanoviti prisilna združba za dve ali več omenjenih območij v okviru ene banovine. Zbornica sme odrediti ustanovitev združbe za več srezov, kakor tudi spojitev poedinih združb v eno

združbo, če združba svojih nalog ne vrši ali če ne daje jamstva za uspešno delovanje.

(²) Za območje banovine se smejo ustanoviti združbe bančnih in zavarovalnih podjetij, združbe imetnikov gradbenih in elektrotehničnih obrtov, tiskarskih podjetij, združbe oseb, ki vrše zastopanje in posredovanje pred oblastvi, združbe odpremnikov in carinskih posrednikov kakor tudi podjetij za prevažanje potnikov in blaga z motornimi vozili. Če ni moči ustanoviti prisilnih združb za taka podjetja za vso banovino, morajo pristopiti dotična podjetja združbi, ki je po stroki najsorodnejša.¹ Če je dvomno, v katero vrsto združb spada kakšen obrt, odloči zbornica.

(³) Za ustanovitev združbe obrtnikov je potrebno, da je v območju, za katero se ustanavlja, najmanj 30 pripadnikov.

K § 356. — ¹ Glede ustanavljanja združb, navedenih v tem odstavku, gl. zlasti člena 5. in 11. pravilnika o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov (v pripombi ¹ k § 364.) in § 57., točko 2., finančnega zakona za leto 1933./1934. z dne 31. marca 1933., Sl. n. št. 74/XXIII/225, Sl. l. št. 223/34.

§ 357.

(¹) Poedine trgovinske stroke smejo ustanavljati svoje posebne strokovne združbe. Za ustanovitev take združbe je potrebno, da je število pripadnikov vsake stroke tolikšno, da je uspešno delovanje združbe zavarovano. Območje takih strokovnih združb sme obsežati območje enega ali več občnih upravnih oblastev prve stopnje ene banovine ali vso banovino.

(²) Take strokovne združbe se smejo ustanavljati samo s pristankom nadpolovične večine pripadnikov stroke v dotičnem območju.

(³) Ko se ustanovi posebna strokovna združba za vse pripadnike dotičnih strok, prestane njih obveznost, biti člani skupne prisilne združbe in postanejo člani novo ustanovljene strokovne združbe.¹

K § 357. — ¹ Gl. člen 4. pravilnika o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov (v pripombi ¹ k § 364.).

§ 358.

(¹) Če izvršuje imetnik obrta na podstavi več pooblastitev, odnosno dovolitev, več raznih obrtov, ki spadajo pod razne združbe, mora biti član v vseh združbah, ki jim pripadajo njegovi obrti.

(²) Neglede na število pomožnih prodajalnic, poslovalnic, pisarn, delavnic in skladišč, odnosno podružnic iste stroke v območju združbe, ima ena oseba pravice in dolžnosti samo enega člana.

(³) Imetniki pomožnih prodajalnic, poslovalnic, pisarn, delavnic in podružnic, ki so zunaj območja združbe, kjer je glavni obrat, morajo biti člani združbe, ki je zanje krajevno in strokovno pristojna.

(⁴) Osebe, ki zahtevajo pooblastitev ali dovolitev za izvrševanje obrta, morajo položiti, preden zahtevajo pooblastitev ali dovolitev, pri blagajni združbe vpisnino [§ 95., odstavek (⁵)]. Če ne dobe pravice za izvrševanje obrta, jim mora združba položeno vsoto takoj vrniti. Vlogi, s katero se zahteva pooblastitev ali dovolitev, se mora priložiti potrdilo združbe o položeni vsoti. Če se obrt premesti ali če se ustanové nove pomožne prodajalnice, poslovalnice, pisarne, delavnice in podružnice v območju iste združbe, ni treba plačati nove vpisnine in članarine (članskega vloga) za njih otvoritev. V tem primeru zadoščata vpisnina in članarina (članski vlog), vplačana za glavni obrat.

§ 359.

(¹) Osebe, ki izvršujejo obrt ob času, ko se združba ustanovi, postanejo njeni člani s časom, ko se združba ustanovi, osebe pa, ki začno obrtovati pozneje, z začetkom poslovanja podjetja.

(²) Članstvo ne more prestat ne s prostovoljnim izstopom ne z izključitvijo.

(³) Članstvo prestat samó:

1. s prestankom obrta, odnosno pomožnih prodajalnic, poslovalnic, pisarn, delavnic ali podružnic;
2. z uvedbo stečaja.

(⁴) Če obrt prestane, sme oseba, ki je izvrševala obrt, vendarle ostati član združbe, če se priklasi v članstvo.

§ 360.

(¹) Če vodi obrt poslovodja, izvršujeta članske pravice imetnik obrta, odnosno poslovodja.

(²) V imenu pravnih oseb izvršuje članske pravice in dolžnosti poslovodja ali oseba, ki jo podjetje pooblasti, da ga zastopa.

§ 361.

(¹) Prisilne združbe ne smejo nikomur v nikakršni obliki omejevati ustanavljanja obrta, otvarjanja pomožnih lokalov in podružnic, zlasti ne smejo predpisovati članom določb o sprejemanju in zaposlovanju vajencev in pomočnikov, o nabavljanju sirovin in orodja, o cenah in cenovnikih za njihove proizvode in blago kakor tudi ne določb o sprejemanju odjemalcev. Taki sklepi so nični.

(²) Člani uprave, ki se pregreše zoper odredbe odstavka (¹), se kaznujejo z denarno kaznijo po odstavku (¹) § 399.

§ 362.

(¹) Naloga združbe trgovcev in obrtnikov je ta-le:

1. neguje in razvija duha skupnosti in vzajemnega podpiranja med svojimi člani in vzdržuje ter pospešuje spoštovanje stanovske časti;

2. zastopa in pospešuje koristi svoje gospodarske grane, skrbi, da hodijo učenci in pomočniki njenih članov redno v šolo, in opozarja oblastva na neupravičeno poslovanje kakor tudi na zanemarjanje dolžnosti svojih članov proti pomožnemu osebju;

3. skrbi za vzdrževanje dobrih razmerij med služboдавci in njihovim pomožnim osebjem kakor tudi dobrih razmerij z drugimi gospodarskimi ali kulturnimi združbami;

4. skrbi za moralno vzgajanje in splošno tehniško in strokovno izobražanje članov in pomožnega osebja svojih članov s tem, da prireja predavanja in razstave, ustanavlja muzeje, domove za učence in pomočnike, otvarja šole itd.;

5. izvršuje vse funkcije v zvezi s pogodбами o učen-skem, odnosno službenem razmerju med svojimi člani in pomožnim osebjem po odredbah tega zakona, skrbi, da najdejo pomočniki službo in da se učenci uče;

6. izvršuje vse funkcije v zvezi s poslovnimi knjižicami in izpričevali pomožnega osebja po odredbah tega zakona;

7. voli člane izpitnega odbora skladno z odredbami tega zakona;

8. organizira svoj razsodniški odbor po odredbah tega zakona kakor tudi častni odbor za razsojanje sporov med svojimi člani;

9. pospešuje gospodarske koristi svojih članov s popolnejšimi delovnimi metodami in s prirejanjem stal-nih vzorčnih razstav;

10. deluje za to, da se ustanavljajo gospodarska pod-jetja in gospodarske zadruge za dajanje predjemov, za skupno nabavljanje, predelovanje, skupno proizvajanje in prodajanje proizvodov, kakor tudi druge ustanove, koristne za proizvajanje in prodajanje;

11. osnavlja humanitarne sklade in druge ustanove za podpiranje svojih članov in njihovih rodbin v stiski, starosti in ob smrti;¹

12. daje na zahtevanje državnih upravnih in samo-upravnih oblastev in zbornice zahtevane podatke, mne-nja, poročila in predloge iz lastne pobude glede gospo-darskih vprašanj, ki se tičejo njene stroke;

13. vodi statistiko o obrtih in zaposlitvi pomožnega osebja svojega območja;

14. vrši tudi vse druge naloge, ki ji pripadajo po tem zakonu ali po drugih zakonih kakor tudi po ured-bah, naredbah in pravilnikih.

(²) Skladi in ustanove po t. 11. odstavka (¹) se smejo osnavljati samo na podstavi posebnih pravil. Ta

pravila odobruje ban. Za sestavo pravil predpiše minister za trgovino in industrijo podrobnejše odredbe s pravilnikom.

(³) Združbe ne smejo izvrševati obrta, niti ustanavljati skupnih podjetij, upravičene pa so, sproževati in podpirati pospeševanje skupnih gospodarskih koristi svojih članov s tem, da delajo na to, da se ustanové gospodarske zadruge ali druga podjetja. Prispevkov za take namene pa združbe ne smejo dajati. Združbe tudi ne smejo organizirati stalnega razsodišča za reševanje sporov v civilnopravnih stvareh.

K § 362. — ¹ Izključitev od uživanja teh ustanov za kazni: § 368/3; 368. 2.

§ 363.

Združbe, ustanovljene na osnovi tega zakona, smejo vstopiti kot člani v zvezne organizacije,¹ ki se ustanove zaradi pospeševanja gospodarskih koristi po zakonu o društvih, shodih in posvetih.

K § 363. — ¹ Prim. člen 2. pravilnika o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov (v pripombi ¹ k § 364).

Drugi oddelek.

Ustanovitev združbe.

§ 364.

(¹) Ustanovitev prisilne združbe odobri pristojna zbornica.

(²) Zaradi ustanovitve združbe imenuje zbornica v območjih, določenih s tem zakonom, ustanovni odbor izmed pripadnikov dotičnih obrtnih skupin, za katere se združba ustanavlja. Ta odbor skliče ob nadzorstvu zbornice in po njenih navodilih vse imetnike obrtov dotičnega območja na ustanovno skupščino. Ustanovna skupščina določi pravila združbe. Usvojena pravila predloži ustanovni odbor zbornici v štirih enakih izvodih. Ustanovni odbor mora pravila podpisati. Prav tako se postopa, če izjavi nadpolovična večina pripadnikov kake stroke iz območja, navedenega v odstavku (¹)

§ 357., zbornici pismeno željo, da ustanovi svojo strokovno združbo, kakor tudi, če se ustanavlja za pripadnike strok, označenih v odstavku (2) § 356., prisilna združba za vso banovino.

(3) Če pravila, usvojena na ustanovni skupščini, nasprotujejo odredbam tega zakona, jih zbornica vrne ustanovnemu odboru in označi, katere določbe pravil nasprotujejo odredbam zakona. Ustanovni odbor mora sklicati v enem mesecu drugo ustanovno skupščino, da spravi pravila z zborničnimi pripombami v sklad. Drugače sestavi pravila zbornica sama in jih v soglasju z odredbami tega zakona odobri.

(4) Če se pravila z odredbami tega zakona skladajo, jih zbornica potrdi in vrne en potrjeni izvod ustanovnemu odboru, drugega vroči pristojnemu banu, tretjega pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje, četrtega pa pridržji za svoj arhiv. Ustanovni odbor mora takoj sklicati prvo redno skupščino združbe, na kateri se izvrši volitev organov združbe po določbah potrjenih pravil in se določi program delovanja.

(5) Obrazec za pravila predpiše minister za trgovino in industrijo s pravilnikom.¹

K § 364. — ¹ Obrazec za pravila združb trgovcev (obrtnikov) z dne 31. marca 1932. št. 9805/u, Sl. n. št. 106/XLVIII/342, Sl. l. št. 427/45.

O postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov gl. pravilnik z dne 2. junija 1932., II. br. 12.632/u, Sl. n. št. 135/LXII/409 (popr. št. 199/LXXXI/567), Sl. l. št. 478/54 (popr. št. 596/71).

§ 365.

(1) Pravila združbe morajo obsežati določbe:

1. o nazivu, sedežu, območju, stroki, namenu in nalogah združbe;
2. o pravicah in dolžnostih članov in častnih članov;
3. o sestavi in sklicu skupščine, o načinu, kako se polnoveljavno sprejemajo sklepi, kakor tudi o načinu, kako se odobrujeta poslovanje in zapisnik skupščine;

4. o načinu volitve upravnega in nadzornega odbora, o njiju področju in organizaciji, o načinu poslovanja kakor tudi o postavljanju stalnega osebja;

5. o načinu določanja in pobiranja članskih prispevkov, o višini vpisnine in članarine (članskega vloga);

6. o sestavljanju in odobravanju letnega proračuna (budžeta);

7. o sestavljanju in poslovanju razsodniškega odbora, odbora za pomočniške izpite, častnega odbora in pomočniškega odbora, če imajo take odbore;

8. o disciplinskih kaznivih dejanjih, zaradi katerih smejo biti člani kaznovani, in s katerimi kaznimi smejo biti kaznovani, kakor tudi o pogojih in izrekanju disciplinskih kazni;

9. o upravljanju imovine združbe;

10. o postopanju za izpremembo in dopolnitev pravil;

11. o izdajanju ukrepov za ureditev učenskih vprašanj;

12. o prestanku združbe.

(²) Članski vlogi se smejo določiti za poedine člane različno po jakosti in gospodarski moči.

(³) Pravila ne smejo obsezati določb, ki bi nasprotovale zakonskim nalogam združbe in odredbam tega zakona.

Tretji oddelek.

Ustroj združbe.

§ 366.

Organi združbe so:

1. uprava;
2. nadzorni odbor;
3. skupščina;
4. odbori¹.

K § 366. — ¹ T. j.: posebni odbori in odseki po § 380.

§ 367.

(¹) Uprava se izvoli z absolutno večino glasov prisotnih članov za tri leta. Uprava se konstituira v prvi

seji po volitvi. Sestavljena je iz predsednika, podpredsednika in članov, katerim se število določi s pravili. Večina članov uprave mora praviloma biti s sedeža združbe.

(2) Uprava vodi vse tekoče posle združbe, kolikor ne spadajo po zakonu ali pravilih v pristojnost kakšnega drugega organa združbe. Takoj po volitvi mora vročiti nadzorstvenemu oblastvu spisek članov uprave.

(3) V področje uprave spada:

1. vpisovanje in evidenca članov, izvrševanje skupščinskih sklepov, odmerjanje določenega prispevka na poedine člane in skrb za njih plačevanje;

2. zastopanje združbe pred upravnimi oblastvi in sodišči, proti članom in drugim osebam;

3. sestavljanje proračunskega predloga in končnega računa ter potrebnih poročil in predlogov za skupščino;

4. upravljanje dohodkov in imovine združbe v mejah zakona in pravil združbe;

5. postavljanje začasnih nameščencev združbe, skrb za celotno stanje in delovanje združbe;

6. oddajanje mnenj in predlogov v primerih, določenih v zakonu.

(4) Uprava rešuje posle svojega področja na sestankih, ki jih sklicuje predsednik, odnosno podpredsednik, če sta zadržana pa najstarejši član uprave.

(5) Za združbo podpisuje polnodeljavno in jo zavezuje s svojim podpisom predsednik združbe z enim članom uprave ali s tajnikom. Vsi spisi združbe morajo biti opremljeni poleg teh podpisov z uradnim pečatom združbe in vpisani v vložni zapisnik. Za legitimacijo uprave pri opravljanju pravnih poslov zadošča potrdilo zbornice, da so v izkaznici navedene osebe res člani uprave združbe ob času, ko se izkaznica izda.

(6) Uprava mora izvrševati svoje posle vestno in hitro. Drugače sme biti na predlog zbornice razrešena dolžnosti in se sme odrediti nova volitev.

(7) Člani uprave in nadzornega odbora vršijo svoje posle brezplačno. Odgovarjajo nerazdelno s svojo imo-

vino za škodo, ki bi nastala zbog protizakonitega in nevestnega izvrševanja dolžnosti pri upravi.

§ 368.

(¹) Zoper člane združbe, ki se pregreše zoper pravila ali korist združbe, sme izreči uprava nastopne disciplinske kazni:

1. pismeni opomin;
2. denarno kazen do 1000 dinarjev;
3. izključitev od uživanja ustanov združbe, omenjenih v točki 11. odstavka (¹) § 362.;
4. odvzem pravice govora na skupščini in pravice, voliti in biti izvoljen.

(²) Kazen po točkah 3. in 4. odstavka (¹) se sme izreči najdalj za leto dni, ob ponovitvi pa za dve leti.

(³) Denarne kazni se stekajo v blagajno združbe in se smejo uporabljati samo za humanitarne namene. Pravnomočno izrečene kazni, ki se tudi po opominu ne plačajo, izterja občno upravno oblastvo prve stopnje z izvršbo.

(⁴) Zoper sodbo je dopustna pritožba na prihodnjo redno skupščino.

§ 369.

(¹) Če je območje združbe tako prostrano, da je občevanje s člani obteženo, ali če se zdi sicer upravi to potrebno, se sme zaradi lažjega opravljanja izvestnih poslov, ki spadajo sicer v pristojnost uprave, postaviti poverjenišтво izmed članov združbe, nastanjenih v dotični krajini.

(²) Poverjenišтво je ustanoviti v vsakem kraju območja združbe, kjer je do 25 članov.

(³) Način volitve, področje in dobo trajanja dolžnosti tega poverjenišťva določajo pravila združbe.

(⁴) Poverjenišťvo sme biti po potrebi povabljen na sestanke uprave; vendar člani poverjenišťva nimajo glasovalne pravice.

(⁵) Izvolitev poverjenikov se mora na prikladen način objaviti in vročiti preko občnega upravnega

oblastva prve stopnje zbornici ter nadzorstvenemu oblastvu.

§ 370.

(1) Nadzorni odbor združbe je sestavljen iz najmanj treh članov, ki jih izvoli skupščina združbe za tri leta.

(2) Nadzornega odbora dolžnost je, pregledovati poslovanje uprave zlasti v stvareh finančnega značaja, pregledovati knjige, preskušati proračun in končni račun združbe ter predlagati o njih, o vsem delovanju združbe kakor tudi o poslovanju uprave redni skupščini svoje poročilo.

§ 371.

(1) Skupščina je vrhovni organ združbe. Sestavljajo jo člani združbe.

(2) Če preseza število članov 300, se sme določiti s pravili, da morajo biti zastopani člani na skupščini po izvoljenih delegatih tako, da pride na vsakih 20 članov po en delegat.

(3) Pravice, glasovati in biti izvoljeni, nimajo člani:

1. ki jim je ta pravica odvzeta z disciplinsko sodbo združbe;

2. ki so bili obsojeni na izgubo častnih pravic, dokler ne predlože sodnega potrdila, da je v sodbi izrečena izguba častnih pravic po zakonu prestala.

(4) Ne morejo voliti niti biti izvoljene osebe, ki niso jugoslovanski državljani.

(5) Skupščine so redne in izredne. Redne skupščine se vrše enkrat na leto, izredne pa, če se zdi upravnemu odboru to potrebno ali če to zahteva nadzorni odbor ali ena desetina članov združbe in označi, o čem naj skupščina razpravlja.

(6) Če ne skliče predsedništvo združbe skupščine v 14 dneh, ko sta zahtevala nadzorni odbor ali ena desetina članov sklic, skliče skupščino na zahtevo nadzornega odbora ali ene desetine članov zbornica.

§ 372.

(¹) Skupščino skliče predsednik, če pa je predsednik zadržan, podpredsednik. Če sta oba zadržana, skliče skupščino najstarejši član uprave. Če ta tega ne more ali noče storiti, skliče skupščino zbornica.

(²) Skupščina se skliče ali s pismenim vabilom vsakemu članu, v katerem je navesti dnevni red in vse druge poedinosti, ali z objavo vabila v krajevem dnevniku, ki se določi v pravilih. Sklic skupščine se mora naznaniti hkratu tudi zbornici in pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje. Poleg tega se sme objaviti sklic s pismenimi razglasi v vseh občinah, v katerih ima združba člane.

(³) Sklic skupščine se izvrši najkasneje 15 dni pred skupščino.

§ 373.

(¹) Skupščini predseduje predsednik združbe ali podpredsednik, če sta pa zadržana, najstarejši član uprave. Če skliče skupščino zbornica [§ 371., odstavek (⁶)], ji predseduje oseba, ki jo izvoli skupščina.

(²) Tisti, ki predseduje, vodi poslovanje skupščine, pazi, da se ravna skupščina po objavljenem dnevnem redu, daje in odvzema članom besedo in vobče skrbi za red pri skupščinskih razpravah. Izvrševaje svojo nalogo, ima pravico opominjati, po ponovnem opominu pa sme odstraniti tiste člane, ki bi prekršili red in dostojanstvo skupščine.

§ 374.

(¹) Število članov, ki morajo biti prisotni, da more skupščina pravnoveljavno razpravljati in sklepati, se določi v pravilih. Če ne pride na skupščino zadostno število članov in za sprejemanje sklepov po zakonu ali po pravilih ni potrebna prisotnost določenega števila članov, sme skupščina čez eno uro po času, določenem za začetek, razpravljati in sklepati o predmetih dnevnega reda, neglede na število prisotnih članov.

(²) Če v zakonu ali pravilih ni določeno kaj drugega, sklepa skupščina z absolutno večino glasov. Če so glasovi enako razdeljeni, odloči glas predsedujočega.

§ 375.

(¹) Glasovanje je javno. Za volitev organov združbe in v osebnih vprašanjih mora glasovanje biti tajno. Tajno se glasuje tudi, če to zahteva tretjina prisotnih članov. Če ni prigovora, se sme izvršiti volitev tudi z vzklikom.

(²) Imensko glasovanje se vrši, če zahteva to tretjina prisotnih članov.

§ 376.

O poslovanju skupščine se mora voditi zapisnik, v katerem je treba navesti vse važnejše momente, zlasti imena vseh prisotnih članov, vse predloge in sklepe, število glasov, s katerimi so bili poedini sklepi sprejeti; če pa je bilo glasovanje imensko, tudi imena članov, ki so glasovali za predlog ali zoper predlog.

§ 377.

(¹) Skupščina združbe je pristojna, odločati:

1. o izpremembah in dopolnitvah pravil in o prestanku združbe kakor tudi o drugih posebnih pravilnikih za poedine namene združbe;

2. o volitvi predsednika, podpredsednika, članov uprave in nadzornega odbora;

3. o odobritvi končnega računa in poročila o poslovanju uprave, o podelitvi razrešnice, o letnem proračunu stroškov in dohodkov združbe, o določitvi višine vpisnine, članskega vloga (članarine) in drugih morebitnih prispevkov za združbo;

4. o odobritvi razhodkov, ki niso postavljeni v letni proračun;

5. o terjatvah združbe zoper člane uprave, ki so nastale iz opravljanja poslov, in o volitvi pooblaščenecv za pregon in vtoževanje teh terjatev;

6. o izdajanju ukrepov za ureditev učenskih vprašanj;
 7. o nabavljanju, odsvajanju in obremenjanju nepremične imovine in o zadolževanju združbe, če se tak dolg ne dá izplačati iz rednih dohodkov v dveh poslovnih letih;

8. o postavljanju stalnega osebja;

9. o ustanavljanju strokovnih šol združbe in o njih organizaciji;

10. o ustanavljanju in organizaciji zavarovanja, podpornih in drugih humanitarnih skladov;

11. o volitvi članov za pomočniške izpitne odbore;

12. o volitvi članov razsodniškega odbora, članov častnega odbora in članov drugih posebnih odborov (§ 380.);

13. o volitvi članov v okrožne odbore;

14. o vseh predmetih, ki spadajo po pravilih v področje skupščine.

(²) Sklepe po točkah 1., 3., 4. in 7. odstavka (¹) je predlagati zbornici v odobritev. Sklepe po točki 10. odobruje po zaslišanju zbornice ban.

§ 378.

(¹) O predmetih, označenih pod točkama 7. in 10. § 377., sme sklepati skupščina samó, če je prisotna najmanj polovica vseh članov združbe.

(²) Skupščina sme sklepati le o predmetih, ki so postavljeni na dnevni red ali ki so jih poedini člani najmanj tri dni pred skupščino pismeno prijavili upravi združbe. O sklicu nove skupščine se sme sklepati, ne da bi bilo to na dnevni red postavljeno.

§ 379.

(¹) Zoper skupščinske sklepe se smejo pritožiti v 15 dneh samo tisti člani, ki so bili pri zborovanju prisotni. O pritožbah odloča zbornica.

(²) Vsak sklep skupščine, po katerem nastanejo pravice in obveznosti za vse člane združbe, se mora objaviti v prostorih združbe z oglasom, ki mora ostati razgrnjen 15 dni.

(³) Združba mora vročiti zbornici v 15 dneh po zborovanju skupščine skupščinski zapisnik. Ta zapisnik je vročiti tudi banski upravi preko občnega upravnega oblastva prve stopnje.

§ 380.

Združbe smejo ustanavljati za poedine stroke, ki so v njih zastopane, po potrebi posebne odbore ali odseke. Ti odbori ali odseki razpravljajo o vprašanjih, ki se jim poverijo s pravili ali v poedinih primerih.

Četrty oddelek.

Imovina združbe.

§ 381.

(¹) Uprava združbe mora predložiti vsaki redni skupščini proračun razhodkov in dohodkov za prihodnje leto v odobritev.

(²) Razhodki se pokrivajo z dohodki od imovine združbe in z dohodki od članskih prispevkov, vpisnine in članarine (članskega vloga).

(³) Članske prispevke in članske vloge po odobrenem proračunu pobira uprava. Prispevke in zaostale članarine, članske vloge, ki jih člani kljub pismenemu opominu ne plačajo, izterjuje na prošnjo uprave občno upravno oblastvo prve stopnje z izvršbo.

§ 382.

V proračun se morajo postaviti vsi razhodki, ki so potrebni za redno delovanje združbe, v prvi vrsti razhodki, potrebni za opravljanje tistih poslov, za katere ta zakon združbo zavezuje.

§ 383.

Uprava združbe mora predložiti redni letni skupščini končni račun obenem s poročilom o svojem poslovanju v minulem letu in o imovinskem stanju. Nadzorni odbor predloži letni skupščini svoje posebno poročilo.

Peti oddelek.

Zavarovanje članov.

§ 384.

(¹) Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da predpiše v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje ter po zaslišanju zbornice v dveh letih uredbo o organizaciji, načinu in pogojih zavarovanja članov združb za bolezen, onemoglost, starost, smrt in nezgode.

(²) Ko se uredba razglasi, morajo združbe rokodelcev uvesti zavarovanje za bolezen, onemoglost, starost in smrt in nezgode. Tako zavarovanje se izvede za območje ene ali več banovin. Ko se zavarovanje izvede, morajo vsi rokodelci dotične banovine plačevati zavarovalni prispevek. Za zavarovanje se sme ustanoviti skupen sklad zase ali v okviru obstoječih podobnih zavodov ali kreditnih ustanov za območje ene ali več banovin.

(³) Če sklene združba trgovcev z nadpolovično večino svojih članov ustanovitev zavarovanja svojih članov za bolezen, onemoglost, starost, smrt in nezgode, morajo plačevati vsi člani združbe prispevke v ta namen. Poedine združbe, ki so sklenile ustanoviti zavarovanja, smejo ustanoviti v ta namen skupen sklad v okviru ene ali več banovin. Tak skupni sklad se mora ustanoviti, če sklene najmanj ena tretjina obstoječih združb ene banovine, da se ustanovi zavarovanje. Sklad se sme ustanoviti v okviru podobnih zavodov ali kreditnih ustanov in sme v tem primeru obsezati področje več banovin.

(⁴) Če ustanove združbe sklade za podpiranje članov ali njihovih rodbin v stiski, boleznih ali ob smrti, smejo člani tudi k takim skladom pristopiti.

(⁵) Pravila (statut sklada) odobri ban po zaslišanju zbornice. Upravljanje sklada spada pod banovo nadzorstvo. Če se ustanovi sklad za območje več banovin, odobri pravila sklada v sporazumu s prizadetimi bani

ban, v čigar območju ima sklad svoj sedež. Če se sporazum ne doseže, odobri pravila minister za trgovino in industrijo.

Šesti oddelek.

Razsodniški odbori za reševanje sporov iz službenih razmerij.

§ 385.

(¹) Za reševanje poslovnih sporov med člani združbe in pomožnim osebjem, zaposlenim pri članih združbe (§ 343.), sme ustanoviti prisilna združba z odobritvijo pristojnega bana stalen razsodniški odbor. Ta odbor je pristojen za spore po § 344., če pristaneta obe stranki na to, da reši njiju spor ta odbor. Če se ne zedinita, je pristojen za rešitev spora razsodniški odbor občnega upravnega oblastva prve stopnje. Rešitve razsodniškega odbora se oklepajo pod predsedstvom predsednika razsodniškega odbora, ki ga postavi ban za tri leta izmed aktivnih ali upokojenih državnih uradnikov z izobrazbo pravne fakultete. Združbe, ki se ustanove za območje vse banovine, ne morejo imeti razsodniških odborov.

(²) Združbe, ki organizirajo svoj razsodniški odbor, sklenejo pravilnik o njegovem ustroju in postopanju, v katerega morajo priti ustrezne odredbe §§ 343. do 353. tega zakona. Pravilnik odobruje ban po zaslišanju pristojne zbornice in delavske zbornice. Dokler se pravilnik ne odobri, ne sme razsodniški odbor svojih funkcij vršiti.

(³) Minister za trgovino in industrijo izda obrazec za pravilnik.

Sedmi oddelek.

Pomočniški odbori.

§ 386.

(¹) Pomočniki, ki delajo v trgovinskih in rokodelskih obrtnih članov, včlanjenih v prisilni združbi, ali zaupniki, izvoljeni po zakonu o zaščiti delavcev,¹ smejo

voliti na letni skupščini pomočniški odbor. Za člane tega odbora se smejo izvoliti pomočniki, ki so polnoletni in ki uživajo častne pravice. Podrobnejše odredbe o načinu volitve in o nalogah tega odbora, kakor tudi o sodelovanju pri delovanju združbe se predpišejo s pravili.

(²) Volitev pomočniškega odbora smejo izvršiti ob svojih stroških delavske zbornice,² če so za najmanj deset podjetij, včlanjenih v združbi, izvoljeni delavski zaupniki.

(³) Naloga pomočniškega odbora je ta-le:

1. sestavlja spisek članov razsodniškega odbora (§ 343.) in ga vroča delavski zbornici (§ 345.);

2. zastopa koristi pomočnikov in združbe v vprašanjih, ki se dotikajo njih koristi, zlasti pa pri razpravljanju vprašanj o delovnih razmerjih in pri osnavljanju in upravljanju vseh tistih ustanov, ki jih osnuje združba in katerih se tudi pomočniki udeležujejo.

(⁴) Kjer ni pomočniških odborov, zastopa koristi pomočnikov pri združbi delavska zbornica.²

K § 386. — ¹ Zakon o zaščiti delavcev gl. pripombo ¹ k § 74. — Glede volitev zaupnikov gl. tudi navodila z dne 23. decembra 1927., Z. R. br. 11.979/IV, Sl. n. št. 296/LXXXIII, Ur. l. št. 3/3 iz l. 1928., razširjena z odločbo z dne 16. marca 1931., R. št. 2005, Sl. n. št. 64/XIX/127, Sl. l. št. 503/69.

² Uredbo o njih gl. pripombo ² k § 152.

Osmi oddelek.

Nadzorstvo nad združbami.

§ 387.

(¹) Nadzorstvo nad združbami vrši zbornica. Zbornica sme vsak čas odrediti pregled celotnega poslovanja združbe. Vsaki skupščini združbe sme prisostvovati odposlanec zbornice, ki ima pravico govora. Zbornica je upravičena zahtevati od združbe, naj opažene nedostatke v odrejenem roku odpravi. Če združba tej zahtevi

ne ugodi, postopa zbornica po § 389. Zbornica mora navajati združbe, da ostvarjajo namene in vrše naloge, označene v tem zakonu. Če zbornica v 15 dneh, ko je zanje zvedela, spozna, da nasprotuje kakšna odločba uprave ali skupščine zakonom, zakonskim naredbam in predpisom ali pravilom združbe, ali če vobče prestopa področje združbe, jo zadrži od izvršitve.

(²) Zoper vsako odločbo, ki jo izda zbornica ob izvrševanju nadzorstva, se sme združba pritožiti na bansko upravo.

§ 388.

V območju banovine vrši nadzorstvo nad nadzorstvenim poslovanjem zbornice ban. Ban sme odrediti, da prisostvuj vsaki skupščini združbe predstavnik oblasti, ki obvešča bansko upravo o poslovanju skupščine. Banska uprava ima pravico, razveljaviti v 15 dneh, ko je doznala zanje, vsako odločbo uprave ali skupščine, ki jo smatra za nezakonito ali nasprotujočo pravilom, ali če prestopa področje združbe, tudi če je zbornica ni že prej zadržala od izvršitve.

§ 389.

(¹) Če se uprava ali poedini člani uprave pregreše v svojem poslovanju zoper svoje dolžnosti zoper odredbe zakona ali pravil, jih sme kaznovati pristojna zbornica z disciplinsko kaznijo do 1000 dinarjev.

(²) Če se pokaže član uprave združbe za nesposobnega, voditi posle združbe, ali če se ponovno pregreši zoper pravila ali zakon in disciplinske kazni po prednjem odstavku ne zadoščajo za zavarovanje pravilnega poslovanja uprave, sme ban po službeni dolžnosti ali na predlog zbornice upravo združbe ali poedine njene člane razrešiti dolžnosti in postaviti za voditev poslov združbe do volitve nove uprave komisarja. V tem primeru mora komisar v treh mesecih sklicati skupščino za izvolitev nove uprave.

Deveti oddelek.

Prestanek združbe.

§ 390.

(¹) Združba prestane, če zbog malega števila članov nima možnosti za uspešno delovanje in če se z uporabo odredbe odstavka (¹) § 362.¹ ukrene spajanje območij več združb. Prestanek združbe odredi zbornica.

(²) Imovina prestale združbe se mora uporabiti prvenstveno za obveznosti združbe, ostanek pa prevzame nova združba.

(³) Če se ustanovi nova združba ali če se izloči območje združbe v druge ali nove združbe, pripade novi združbi ali združbi, ki ji pristopijo bivši člani, sorazmeren del dosedanje imovine. Za določitev velikosti tega dela je vzeti v poštev število izstopivših članov. Če so pasiva večja od aktiv, se krije primanjkljaj iz posebnega prispevka, ki se odmeri vsem prejšnjim članom združbe. Če se glede tega ne doseže sporazum, odloči zbornica. Če bi bila delitev škodljiva koristim imovine same ali sklada ali bi nasprotovala koristim svrhe njih obstajanja, odredi zbornica po zaslišanju prizadete združbe, da imovine ali sklada ni deliti in da ju je upravljati skupno. Za take primere predpiše ban po zaslišanju zbornice posebne predpise o upravljanju imovine ali sklada.

(⁴) V rešitvi, s katero se združba razpušča, se mora določiti, v kakšen namen se naj uporabi imovina združbe, če tega ne določajo že pravila skladno z odstavkom (²) in (³) tega paragrafa.

K § 390. — ¹ Prav: § 356.

II. poglavje.

Združbe industrijcev.

§ 391.

(¹) Imetniki industrijskih (tvorniških) obrtov ustanove zaradi zastopanja in pospeševanja gospodarskih koristi skupne prisilne združbe po odredbah tega zako-

na. Te združbe se ustanové praviloma samo za območje banovine. Člani teh združb morajo biti vsi imetniki industrijskih obrtov, ki izvršujejo v dotičnem območju industrijski (tvorniški) obrt. Te združbe imajo naziv: »Združba industrijcev za banovino.....«.¹

(²) Poedine industrijske grane smejo ustanoviti posebne strokovne združbe. Ustanovitev takih združb se sme odobriti, če je število pripadnikov dotične stroke tolikšno, da je uspešno delovanje združbe zavarovano. Take združbe se smejo ustanoviti z odobritvijo ministra za trgovino in industrijo za območje banovine, za območje več banovin pa, če je več banovin v obsežju ene zbornice. Preden se izda taka odobritev, je zaslišati pristojne zbornice. Minister za trgovino in industrijo sme na predlog zbornice odrediti, da se morajo za omenjena območja prisilno ustanoviti strokovne združbe namesto skupnih prisilnih združb. H kateri združbi spada v takem primeru kako industrijsko (tvorniško) podjetje, odloči zbornica, če je to dvomno.¹

(³) Ustanovitev združbe odobri zbornica, v katere območju ima združba svoj sedež.

(⁴) Združba industrijcev vrši za svoje območje poleg podobnih nalog po odstavku (¹) § 362. vse naloge, ki služijo pospeševanju gospodarskih koristi njenega območja. Naloge, omenjene v točkah 5. do 7. odstavka (¹) § 362., kakor tudi organiziranje razsodniškega odbora po točki 8. odstavka (¹) § 362., ne spadajo med naloge teh združb.

(⁵) Glede ustanavljanja,² ustroja, poslovanja,³ imovine⁴ in prestanka⁵ združbe veljajo ustrezne odredbe I. poglavja tega dela. Glede nadzorstva nad temi združbami veljajo odredbe sedmega oddelka I. poglavja tega dela.⁶

K § 391. — ¹ Gl. § 57., točko 2., finančnega zakona za l. 1933./1934. z dne 31. 3. 1933., Sl. n. št. 74/XXIII/225. — Sl. l. 223/34.

² §§ 364; 365.

³ §§ 366. do 380.

⁴ §§ 381. do 383.

⁵ § 390.

⁶ §§ 387. do 389.

III. poglavje.

Okrožni odbori obrtnih združb.

§ 392.

(1) Združbe obrtnikov ustanove v območju banovine okrožne odbore. Območje teh odborov se odredi po zemljepisni legi, gospodarski važnosti in poedinih gospodarskih središčih banovinskega območja. Vse združbe v območju okrožnega odbora morajo pristopiti okrožnemu odboru kot člani. Ustanovitev okrožnih odborov odobruje zbornica.

(2) Za ustanavljanje,¹ organizacijo, poslovanje² in nadzorstvo³ okrožnih odborov se uporabljajo ustrezno odredbe I. poglavja tega dela.

(3) Minister za trgovino in industrijo predpiše po zaslišanju zbornice obrazec za pravila okrožnih odborov.

(4) Okrožni odbori obrtnih združb se ustanove v okviru združbe, ustanovljene za območje sreza ali mesta s pravico občnega upravnega oblastva prve stopnje, in vrše poleg poslov, ki jih jim nalagajo odredbe tega zakona, naloge prisilne združbe kakor tudi naloge, ki jih jim določi z uredbo⁴ minister za trgovino in industrijo po zaslišanju zbornic. Z uredbo se sme predpisati, naj dopisujejo obrtniške združbe z oblastvi preko okrožnih odborov.

(5) Okrožni odbori postavijo za voditev poslov upravnega tajnika, ki ga potrdi zbornica.

K § 392. — ¹ §§ 364; 365.

² §§ 366. do 380.

³ §§ 387. do 389.

⁴ Uredba o nalogah in osnavljanju okrožnih odborov obrtniških združb z dne 15. decembra 1932., Sl. n. št. 300/CXII/783, Sl. l. št. 144/18.

IV. poglavje.

Zbornice.

§ 393.

(1) Za zastopanje koristi trgovine, industrije in obrta obstoje v vsej kraljevini trgovinske, industrijske in obrt-

ne zbornice, ki so posvetovalni organi državne uprave in samoupravnih oblastev po vseh vprašanjih, ki so v zvezi s koristni gospodarskih gran, katere zastopajo. Zbornice so pravne osebe.

(²) Zbornice ostanejo v svoji dosedanji sestavi, bodisi spojene bodisi ločene. Izpremembe v sedanji sestavi zbornic, ki imajo namen, da se zbornice spoje ali ločijo, se smejo izvesti z uredbo ministra za trgovino in industrijo po dobljeni soglasnosti predsednika ministrskega sveta tako-le:

a) Če so v poedinih zborničnih območjih do dne, ko se razglasi ta zakon, sklenili ločitev tako odseki dosedanjih skupnih zbornic kakor tudi večina obstoječih dotičnih prisilnih in neprisilnih organizacij, pri obstoječih ločenih zbornicah pa njih plenumi sklenili spojitev, je postopati v treh mesecih tako, kakor se ti sklepi glase;

b) če se napravijo taki sklepi na isti način potem, ko dobi ta zakon moč, se morajo storiti sklepi najkasneje v enem letu od tega časa in tudi po njih je postopati v treh mesecih tako, kakor se glase.¹

(³) Območja, sedeže in število zbornic predpiše z uredbo² minister za trgovino in industrijo po dobljeni soglasnosti predsednika ministrskega sveta najkasneje v osmih mesecih potem, ko dobi ta zakon moč. Če se spoje v tako določenem območju zbornice različna območja zbornic dvojne sestave (skupne in ločene), se z isto uredbo določi sestava tako ustanovljene zbornice, če bi že ne bili storjeni sklepi, označeni v točkah a) in b) odstavka (²) tega paragrafa.

(⁴) Z uredbo² se predpišejo podrobnejše odredbe o nalogah, organizaciji, razdelitvi zbornice na odseke in odbore, o poslovanju zbornice in zborničnega urada ter drugih zborničnih organov, o izpostavah in zastopništvih zbornice, o razsodišču, o nadzorstvu, ubiranju zborničnih dohodkov in vzdrževanju zbornice, o razsodišču in načinu, kako se naj vrše volitve, o prestatku članstva, o razpustu zbornice, o pravicah in dolžnostih zborničnega osebja, kakor tudi o razmerju zbornice proti državnim in samoupravnim oblastvom. Prav tako se predpišejo z

uredbo odredbe o ukinjanju zbornic, o deljenju in spajanju območij obstoječih zbornic, kakor tudi vse potrebne prehodne odredbe.

K § 393. — ¹ Odločba ministra za trgovino in industrijo o nadaljnji skupnosti Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani z dne 9. junija 1933., II. br. 19.166/u, Sl. l. št. 400/62 iz l. 1933.

² Uredba o trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornicah z dne 3. avgusta 1932., II. br. 24.640/u, Sl. n. št. 178/LXXV/512, Sl. l. št. 581/69. — Odločba o nadaljnji skupnosti Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani z dne 9. junija 1933., II. br. 19.166/u, Sl. l. št. 400/62.

§ 394.

Uredba, omenjena v § 393., sloni na teh-le načelih:

1. Pod zbornice spadajo celokupna trgovina, industrija in obrt v zborničnem območju. Trgovina obseza tudi denarstvo, pogostinstvo, pomorstvo, rečno brodarstvo in prometne posle, industrija pa tudi ladjedelstvo, rudarstvo in topilništvo. Tudi podjetja javnih samoupravnih teles spadajo pod zbornice. Kateri zbornici pripadajo poedine stroke, odloča, če je dvomno, po zaslišanju zbornice, ban, odnosno minister za trgovino in industrijo. Če je spor, ali spada kaka vrsta dela, odnosno kako podjetje pod zbornico in pod katero, odloča minister za trgovino in industrijo.

2. Vsaka zbornica mora imeti svoja pravila (štatut), ki imajo podrobnejše določbe o njeni organizaciji. Po potrebi si predpiše zbornica tudi poslovnik. Za svoje vzdrževanje sme zbornica predpisati svojim pripadnikom doklado na državni davek po zakonu o odmerjanju in pobiranju doklad na neposredni davek trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic z dne 2. julija 1930. I. št. 20.367/0.¹

3. Zbornice smejo ustanoviti z odobritvijo ministra za trgovino in industrijo razsodišče.

4. Vsaka skupna zbornica se deli na potrebno število odsekov glede na število in važnost podjetij poedinih gospodarskih gran. Prav tako se morajo deliti posebne trgovinske zbornice za potrebno število odsekov.

5. Volilno pravico imajo vsi imetniki obrta in poslovodje podružnic v območju zbornice. Pri rokodelskih obrtih je vezana volilna pravica na osebno izpolnjevanje pogojev za izvrševanje dotičnega obrta. Pri pravnih osebah izvršuje volilno pravico glavni komercialni ali tehniški poslovodja ali član uprave, ki ga določi upravni odbor. Volitve se vrše bodisi pismeno, bodisi s tajnim glasovanjem preko združb. V poslednjem primeru se določi za osebe, ki ne pripadajo k nobeni združbi, način glasovanja z uredbo. V zbornicah, ki imajo odseke, se vrše volitve po odsekih. Mandat izvoljenih zborničnih članov traja šest let.

6. Zbornice smejo ustanavljati svoje državne zveze.

7. Zbornice so pod neposrednim nadzorstvom pristojnega bana, zbornice v Beogradu pa pod nadzorstvom ministra za trgovino in industrijo. Pri vsaki zbornici sme ban, odnosno minister postaviti komisarja, ki sme prisostvovati vsem zborničnim sejam in zadržati od izvršitve vsako odločbo, ki nasprotuje zakonu ali pravilom. Minister za trgovino in industrijo sme razpustiti zbornični plenum, če ta ne ustreza svojim zakonitim nalogam ali če prestopa predpisano področje.

8. Podjetja, ki spadajo po odredbah tega zakona pod zbornico, morajo dajati zbornici na njeno zahtevo vsa pojasnila in podatke, ki jih potrebuje.

9. Območje zbornice, določeno z uredbo v smislu § 393., se sme izpremeniti samó z zakonom.

10. Pri delitvi ali likvidaciji skupnih zbornic se razdeli imovina zbornice med zbornice naslednice po vsotah vplačanih zborničnih doklad, ki odpadajo na dotične gospodarske grane.

11. Vse zbornice morajo imeti pokojninski sklad za svoje uslužbenke in jim morajo šteti ves čas, ki so ga prebili v zbornični službi.

12. Osebe zbornic, ki ob organiziranju novih prestandeje ali se ukinejo, morajo nove zbornice prevzeti.

13. Kolikor obstoječi pokojninski skladi ne zadoščajo za izplačevanje tekočih pokojnin, morajo prispevati vse

dotične zbornice naslednice v sklad za plačevanje teh pokojnin.

K § 394. — ¹ Sl. n. št. 155/LVIII/342 (popr. št. 182/LXVII/402) iz l. 1930. — Sl. l. št. 100/19 (popr. št. 147/24) iz l. 1930.

ČETRTI DEL.

Prekrški, kazni, postopanje in instance.

I. poglavje.

Prekrški in kazni.

§ 395.

(¹) Prekrški odredb tega zakona se kaznujejo:

1. z denarno kaznijo praviloma od 25 do 10.000, odnosno v primeru § 401. do 100.000 dinarjev;
2. z zaporom do treh mesecev;
3. z odvzemom (zaplembo) stvari ali varščine;
4. z odvzemom pravice, imeti učence (vajence), za določen čas ali za vselej;
5. z odvzemom pravice, izvrševati obrt, do enega leta ali za vselej.

(²) Poleg poedinih kazni po točkah 3. do 5. odstavka (¹) se sme zaradi istega prekrška izreči tudi denarna kazen ali zapor ali pa oboje.

§ 396.

Če se kaznuje storilec po kazenskem zakonu, ga ni kaznovati zaradi istega dejanja tudi po tem zakonu, izvzemši kazni po § 395., točkah 4. in 5., tega zakona, ki se izrečejo poleg sodnih kazni s posebno sodbo pristojnega občnega upravnega oblastva ob pogojih §§ 400. in 402. tega zakona.

§ 397.

Prekrški zoper odredbe tega zakona, kakor tudi prekrški zoper uredbe, pravilnike in naredbe, izdane na osnovi tega zakona, ki so v zakonu, uredbah in pravilnikih posebej označeni, se kaznujejo z denarno kaznijo od 25 do 1500 dinarjev¹, kolikor ni s tem zakonom, z

uredbami in pravilniki izrečno določena in dopuščena strožja kazen.

K § 397. — ¹ Primeri iz §§: 69. 4 (69. 2); 72. 5 (72. 4); 74. 3 (74. 2); 79. 1; 85. 3 (85. 1, 2); 100. 5 (100. 1 do 3, ne: 100. 4); 182. 3 (1, 2); 256. 4 (256. 1/2, 3, 5); 261. 1; 262. 2; 269. 7 (269. 1 do 5); 403/3 (62), 7 (83), 8 (92, 94), 9 (126).

§ 398.

Z denarno kaznijo od 50 do 6000 dinarjev se kaznuje:

1. kdor izvršuje obrt brez pooblastitve ali dovolitve ali prestopi obseg poslovanja, določen z zakonom;

2. kdor nadaljuje izvrševanje obrta, če mu je to prepovedano;

3. kdor ravna zoper odredbe zakona o postavljanju poslovodje, če ni z zakonom določena milejša kazen (§§ 17., 18., 63. in 139.);

4. kdor ravna zoper odredbo odstavka (⁴) § 73.;

5. kdor ravna zoper odredbo odstavkov (⁴) in (⁵) § 88.;

6. kdor začne poslovanje v delavnicah ali napravah po § 106., ne da bi dobil prej uporabno odobritev;

7. imetniki obrtov, ki prijavijo, da bi se izognili predpisom o dokazu strokovne izobrazbe, tvorniški obrt, pa dejanski izvršujejo rokodelskega;

8. kdor se ne ravna po odredbah § 127.;

9. imetniki obrtov, ki ravnajo zoper odredbe §§ 48., 128. in 129.;

10. imetniki obrtov, navedeni v §§ 171. in 173., ki ustavijo poslovanje brez prijave ali pred določenim rokom;

11. kdor ravna zoper odredbe tega zakona o sprejemanju učencev (vajencev) in ravnanju z njimi.

§ 399.

(¹) Z denarno kaznijo od 200 do 10.000 dinarjev se kaznuje:

1. kdor dopušča, da se zlorablja njegova pravica, izvrševati obrt, za prikrivanje neupravičenega izvrševanja obrta, kakor tudi oseba, ki tako zlorabo vrši, ali kdor postavi ali sprejme poslovodstvo in te dolžnosti dejanski ne vrši;

2. zadruga po odstavku ⁽³⁾ § 1., če poslujejo zoper odredbo § 1.;

3. potrošniške zadruga, ki izvršujejo zoper odredbo odstavka ⁽²⁾ § 9. rokodelska dela za nečlane;

4. imetniki gradbenih obrtov po §§ 41., 42., 43., 44. in 45., ki se pregreše zoper odredbe teh paragrafov;

5. imetniki elektrotehničnih obrtov po §§ 56. in 57., ki se pregreše zoper odredbe teh paragrafov;

6. podjetja, ki se pregreše zoper odredbe § 58.;

7. kdor začne poslovati v nasprotju z odredbo odstavka ⁽²⁾ § 64.;

8. kdor ravna zoper odredbo § 68. glede prodaje vrednostnih papirjev na obroke;

9. kdor ravna pri izvrševanju obrta za dajanje posojil na ročno zastavo zoper odredbe §§ 70. in 71.;

10. kdor ravna pri voditvi kinematografskega obrta zoper odredbo § 80.;

11. kdor vrši prevažanje potnikov in blaga z motornimi vozili zoper odredbe §§ 81. in 82.;

12. kdor zoper odredbo § 135. da svoj obrt v zakup;

13. kdor ravna zoper odredbe §§ 143. in 144. o iskanju naročil;

14. kdor ravna zoper odredbo § 150.;

15. kdor vrši razprodajo zoper odredbe § 166. ali ravna zoper § 168.;

16. kdor zoper odredbo § 275.¹ v izpričevalu pomožnega osebja z besedami ali znaki kaj označi, kar bi oteževalo osebju sprejem v drugo službeno razmerje, ali če službodavec noče izdati izpričevala ali če vedoma izda neresnično izpričevalo;

17. kdor ravna zoper odredbo § 279. in ne prijavi prestanka ali razkinitve pogodbe ali kdor ravna zoper odredbo odstavka ⁽¹⁾ § 280. in odstavka ⁽²⁾ § 311.;

18. službodavec, ki ravna zoper odredbo § 283.

⁽²⁾ V primeru točk 13. in 14. odstavka ⁽¹⁾ se sme izreči poleg denarne kazni tudi zaplemba blaga, odnosno vzorcev in prepovedati imetniku obrta, odnosno trgovinskemu potniku nabiranje naročil za leto dni.

⁽³⁾ V primerih točk 8., 9., 10., 11., 13. in 15. odstav-

ka ⁽¹⁾ se sme izreči poleg denarne kazni, odnosno kazni po odstavku ⁽²⁾ tudi zaporna kazen do treh mesecev.

K § 399. — ¹ Prav: § 249.

§ 400.

⁽¹⁾ Pravica, izvrševati obrt, se sme odvzeti do enega leta ali za vselej s kazensko sodbo:

1. imetnikom obrta, ki so bili v poslednjih petih letih trikrat ali še večkrat kaznovani po §§ 398. in 399. zaradi prekrškov zoper predpise za izvrševanje obrtov;

2. imetnikom obrta, ki so bili obsojeni s sodno sodbo na izgubo častnih pravic zaradi zločinstva ali prestopka iz koristoljubja ali zoper javno moralo (§ 12.) in se je po pravici bati, da bodo z nadaljevanjem obrta iznova storili omenjeno prepovedano dejanje;

3. imetnikom obrta, ki izvršujejo obrt po § 60., odstavku ⁽¹⁾, ali obrt po § 176. in postanejo nezanesljivi zaradi kaznivih dejanj zoper ta zakon, uredbe, pravilnike in naredbe, izdane na osnovi tega zakona, pa so bili v poslednjih petih letih trikrat ali še večkrat kaznovani in se niti po opominu ne drže pogojev dovolitve.

⁽²⁾ Pravica, izvrševati obrt, se odvzame za leto dni ali za vselej s kazensko sodbo:

1. imetnikom obrta, ki izvršujejo obrt samó, da osebi, ki ji je bila s kazensko sodbo ali rešitvijo sodišča odvzeta pravica, izvrševati obrt, omogočijo nadaljnje izvrševanje obrta, pa se kaznujejo zaradi istega prekrška, zaradi katerega se je tej osebi pravica odvzela;

2. imetnikom obrta, ki objavijo razprodajo brez predhodne odobritve;

3. imetnikom obrta, ki so dali že drugič v zakup svojo pravico, izvrševati obrt.

⁽³⁾ Če se je izrekla začasna izguba pravice za obrtovanje več ko dvakrat, sme imeti nova kazen za posledico izgubo pravice za izvrševanje obrta za vselej.

⁽⁴⁾ Če se je s sodno sodbo izrekla prepoved izvrševanja obrta (poklica ali obrta po tretjem odstavku § 58. k. z.) za vselej ali če se je po tem zakonu izrekel odvzem pravice, izvrševati obrt, za vselej, se sme pravica, izvr-

ševati obrt, iznova dati, in sicer v primerih sodne sodbe ob pogojih § 90., odstavka 2., k. z. (rehabilitacija), v primerih sodbe, izdane na osnovi tega zakona pa, če se je dotična oseba pet let dobro vedla.

(5) Sodba, s katero se je odvzela pravica za izvrševanje obrta, velja za območje vse kraljevine. V vseh primerih, kjer se odvzame pravica obrtovanja, mora oblastvo, ki je izdalo sodbo, o odvzemu pravice za obrt obvestiti vse zbornice, ki morajo o tem voditi poseben spisek. V ta spisek se vpišejo osebe, ki se jim je odvzela pravica obrtovanja. Prav tako se o tem obvesti pristojna združba.

§ 401.

Z denarno kaznijo do 100.000 dinarjev in s kaznijo zapora do treh mesecev se kaznujejo imetniki obrta, ki zlonamerno ravnaajo zoper odredbe §§ 196. in 203.

§ 402.

Pravica, imeti učence (vajence), se odvzame za eno leto ali za vselej:

1. imetnikom obrta, ki so v poslednjih petih letih kaznovani trikrat ali še večkrat zaradi prekrška predpisov glede sprejemanja in zaposlovanja učencev (vajencev), ali ki se pregreše zoper odredbo § 289.;

2. imetnikom obrta, ki se pregreše najmanj trikrat zoper predpise glede zaposlovanja pomožnega osebja, mlajšega od 18 let;

3. imetnikom obrta, ki so z učenci (vajenci) sirovo ravnali ali so se v petih letih trikrat ali še večkrat hudo pregrešili zoper zakonite dolžnosti proti svojim učencem (vajencem).

§ 403.

Prekrški uredb, ki se izdajo na osnovi:

1. odstavkov ⁽¹⁾ in ⁽³⁾ § 49., se kaznujejo s kaznimi po § 398.;

2. odstavka ⁽¹⁾ § 59.,¹ se kaznujejo s kaznimi po § 398.;

3. § 62., se kaznujejo s kaznimi po §§ 397. do 399.;

4. § 66., se kaznujejo s kaznimi po § 398.;

5. § 71., se kaznujejo s kaznimi po § 399.;
6. § 77., se kaznujejo s kaznimi po § 399.;
7. § 83., se kaznujejo s kaznimi po §§ 397. do 399.;
8. §§ 92. do 94.,² se kaznujejo s kaznimi po §§ 397. do 399.;
9. § 126., se kaznujejo s kaznimi po §§ 397. do 399.;
10. § 151., se kaznujejo s kaznimi po § 399.;
11. § 152., se kaznujejo s kaznimi po § 398.;
12. § 231.,³ se kaznujejo s kaznimi po § 398.;
13. odstavka ⁽³⁾ § 407.,⁴ se kaznujejo s kaznimi po § 399.;
14. odstavka ⁽⁴⁾ § 413.,⁴ se kaznujejo s kaznimi po § 399.

K § 403. — ¹ § 59. nima več odstavkov.

² Prav: §§ 92., 94. ⁽²⁾; § 93. in § 94., odst. ⁽¹⁾, ne napovedujeta nikakršnih uredb.

³ Citat je zgrešen, ker ta paragraf ne napoveduje nobene uredbe.

⁴ Citat je zgrešen, ker ne ta odstavek ne ta paragraf vobče ne napovedujeta nobene uredbe.

§ 404.

Za prekrške, za katere odgovarja po § 18.¹ tega zakona poslovodja, se sme vselej izreči, da je poslovodjo od voditve obrta odstraniti.

K § 404. — ¹ Prav pač: § 17.

§ 405.

⁽¹⁾ Zaradi prekrškov je praviloma izrekat denarne kazni. Ob hujši odgovornosti ali če so bile denarne kazni že večkrat izrečene, se sme kaznovati krivec tudi s kaznijo zavora do meseca dni.

⁽²⁾ Če krivec zbog slabih imovinskih razmer denarne kazni ne more plačati, se mu mora ta izpremeniti v zapor, ki ne sme biti daljši od 30 dni, računa je 50 dinarjev za en dan.

⁽³⁾ Vse denarne kazni se izterjujejo z izvršbo občnih upravnih oblastev prve stopnje.

§ 406.

(¹) Vse denarne kazni, izrečene zaradi prekrškov, storjenih po tem zakonu, se stekajo v sklad za podpiranje strokovnih šol tiste banovine, v kateri je prekršek storjen. Ta sklad se osnuje za območje vsake banovine kakor tudi za območje uprave mesta Beograda.¹

(²) Minister za trgovino in industrijo predpiše pravilnik o poslovanju in upravljanju denarja tega sklada.

K § 406. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 295.

§ 407.

(¹) Pravica, preganjati prekrške po tem zakonu, zastara čez šest mesecev. Zastaranje pravice do preganjanja začne tistega dne, ko je kaznivo dejanje storjeno, odnosno ko je prestalo kaznivo poslovanje.

(²) Zastaranje se prekine z vsakim dejanjem (poziv pred oblastvo, dovod, predvod, zaslišanje, poizvedbe, preiskava, kazenska odredba in sl.), ki ga je ukrenilo pristojno oblastvo zbog storjenega kaznivega dejanja zoper storilca zaradi pregona. Z vsako prekinitvijo se začne zastaranje iznova.

(³) Pravica, izvršiti kazen, zastara čez eno leto.

II. poglavje.

Postopanje.

Prvi oddelek.

Upravno postopanje.

§ 408.

Za upravno postopanje je uporabljati poleg odredb, ki jih določa ta zakon, tudi odredbe zakona o običnem upravnem postopku z dne 9. novembra 1930.¹

K § 408. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 94.

§ 409.

(¹) Če je v zakonu odrejeno, da se mora pred izdajo uredb, pravilnikov, naredb ali rešitev zaslišati poedino

oblastvo, korporacija, ustanova ali prizadeta stranka, odredi pristojno oblastvo v ta namen primeren rok, v katerem se mora podati odgovor, odnosno mnenje. Rok ne sme biti krajši od 15 dni. Če ne prispe mnenje, odnosno odgovor v določenem roku, sme oblastvo izdati uredbo, pravilnik, naredbo ali rešitev.

(²) Če je v zakonu odrejeno, da se sme izdati rešitev stranki šele, ko se je zaslislala zbornica ali združba, je moči izdati tako rešitev tudi, če stranka sama od omenjenih ustanov pismeno mnenje neposredno prinese.

Drugi oddelek.

Kazensko postopanje.

§ 410.

Kazensko postopanje o prekrških spada v pristojnost občnih upravnih oblastev prve stopnje, kolikor ni določeno z zakonom samim kaj drugega.

§ 411.

Zoper prvostopne sodbe, odločbe ali rešitve o prekrških po tem zakonu ima stranka pravico pritožbe samo na eno neposredno višje oblastvo. To velja tudi, če izda prvostopno sodbo, odločbo ali rešitev ban.

§ 412.

(¹) Pritožbe zoper kazenske sodbe, odločbe ali rešitve o prekrških se morajo vložiti v 15 dneh po ustni priobčitvi ali vročitvi pismene sodbe. Če se stranki na njeno zahtevanje prej ustno priobčena sodba vroči pismeno, začne teči pritožbeni rok od dne vročitve pismene sodbe.

(²) Pritožbe zoper vse ostale rešitve v kazenskem postopanju se morajo vložiti v 15 dneh po vročitvi.

(³) Dan priobčitve ali vročitve se ne šteje v ta roka.

(⁴) Pritožba se mora predati pri tistem oblastvu ali ustanovi, ki je izdala odločbo, rešitev ali sodbo.

§ 413.

(¹) Pritožba se sme podati ustno, pismeno ali brzojavno.

(²) Dan, ko se odda pritožba na pošto, je smatrati za dan, ko se je pritožba podala.

(³) Če je poslednji dan roka nedelja ali praznik, izteče rok na naslednji delavnik.

(⁴) O tem, ali je pritožba dopustna in ali je pravočasno podana, mora odločiti oblastvo, ki je pristojno za rešitev pritožbe.

§ 414.

(¹) Vsaka kazenska sodba, odločba ali rešitev mora obsezati navodilo, ali je dopustna zoper njo pritožba, v kolikem roku in na katero oblastvo je treba pritožbo predati.

(²) Če v sodbi, odločbi ali rešitvi ni tega navodila, gre stranki pravica, se zoper to posebej pritožiti.

(³) Če obseza sodba, odločba ali rešitev netočno navodilo in če poda stranka zbog tega pritožbo po roku, določenem v zakonu, ali je ne poda pri oblastvu, pri katerem bi jo morala po zakonu podati, temveč pri drugem oblastvu, mora ban sodbo, odločbo ali rešitev razveljaviti in odrediti izdajo nove s točnim navodilom.

(⁴) Pritožbeno oblastvo mora preizkusiti izpodbijano odločbo ne samo z materialnopravne, temveč tudi s formalnopravne strani. Če zapazi nedostatke v izvajanju postopanja, razveljavi sodbo, odločbo ali rešitev in odredi izdajo nove, ko se je odstranil zapaženi nedostatek.

§ 415.

Pravočasno vložene pritožbe zoper kazenske sodbe, odločbe ali rešitve imajo vselej odložno moč.

§ 416.

(¹) Vsaka kazenska sodba, odločba ali rešitev oblastva mora biti obrazložena.

(²) Če zapazi višje oblastvo, da kakšna odločba nižjega oblastva ni osnovana v zakonu, mora postopati tudi brez pravočasne pritožbe po uradni dolžnosti.

§ 417.

(¹) Pravnomočno izrečene kazni se smejo omiliti, če se potem, ko je postala sodba pravnomočna, pojavijo olajšujoče okoliščine, ki jih ni bilo, ko se je sodba izrekla, ali se zanje tedaj ni vedelo, a bi bile te olajšujoče okoliščine očitno milejšo kazen povzročile.

(²) Pristojno občno upravno oblastvo, ki je izreklo kazen na prvi stopnji, predloži uradoma ali na prošnjo, čim se uveri, da obstoje take okoliščine, pristojnemu višjemu občnemu upravnemu oblastvu predlog za omilitev kazni. Pristojno občno upravno oblastvo, ki je kazen izreklo, odda svoje mnenje. Če smatra višje oblastvo, da predlog ni upravičen, ga zavrne. Zoper tako odločbo, s katero se predlog zavrača, ni pravnega sredstva niti tožbe na upravno sodišče, niti na državni svet. O predlogu občnega upravnega oblastva nižje stopnje odloča vselej minister za trgovino in industrijo. Prav tako odloča minister za trgovino in industrijo, če je kazen sam izrekel. Zoper odločbo ministra za trgovino in industrijo ni pritožbe na državni svet.

(³) Predlog za omilitev kazni ne zadrži izvršitve kazni, razen če odredi občno upravno oblastvo prve stopnje, ko priporoča omilitev, naj se izvršitev odloži.

(⁴) Milostnim potem sme samo kralj prisojeno kazen omiliti, znižati ali jo spregledati.

III. poglavje.

Instance in nadzorstvo.

§ 418.

(¹) Za izvrševanje upravnih poslov po tem zakonu so pristojni:

1. občna upravna oblastva prve stopnje,

2. ban in

3. minister za trgovino in industrijo.

(²) V pristojnost občnega upravnega oblastva prve stopnje spadajo vsi posli po tem zakonu, ki niso pridržani pristojnosti bana ali ministra za trgovino in industrijo. Občno upravno oblastvo prve stopnje vrši nadzorstvo v svojem območju nad poslovanjem obratov po predpisih tega zakona.

(³) Ban je pristojen za vse posle, ki mu jih ta zakon izrečno poverja. Ban je v območju banovine nadzorstveno oblastvo. Sredstva za to nadzorstvo je postavljati v proračun. Vse posle, ki so po zakonu poverjeni banu, vrše pri banskih upravah oddelki, odnosno odseki za trgovino, obrt in industrijo, in sicer, če so prizadeti interesi drugih oddelkov, po njih zaslišanju.

(⁴) V pristojnost ministra za trgovino in industrijo spadajo vsi posli, ki mu jih ta zakon odreja; minister vodi vrhovno nadzorstvo glede vseh stvari, ki so urejene s tem zakonom.

§ 419.

(¹) Posle, ki jih opravlja po tem zakonu občno upravno oblastvo prve stopnje, opravlja v območju občine mesta Beograda na prvi stopnji komisar ministra za trgovino in industrijo, ki se v ta namen postavi. Komisarju pripada potrebno pomožno osebje. Podrobnejše odredbe o področju in položaju komisarja in pomožnega osebja predpiše minister za trgovino in industrijo z uredbo.

(²) Vse posle, ki spadajo na osnovi tega zakona v področje bana, opravlja za območje uprave mesta Beograda minister za trgovino in industrijo. Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da sme prenesti z uredbo tudi te posle v pristojnost komisarja, omenjenega v odstavku (¹).

(³) Kadar se v zakonu omenja banovina, se nanašajo dotične odredbe glede Beograda, Zemuna in Pančeva na upravno območje uprave mesta Beograda.

PETI DEL.

Prehodne in končne odredbe.

I. poglavje.

Prehodne odredbe.

§ 420.

V območju veljavnosti dosedanjega zakona o radnjama z dne 29. junija 1910.¹ prestanejo veljati z dnem, ko zadobi ta zakon moč:

1. zakon o seoskim dućanima z dne 25. oktobra 1870. z izpremembami in dopolnitvami z dne 20. februarja 1891.;²

2. zakon o knjižarskoj radnji z dne 14. julija 1878., kolikor nasprotuje odredbam tega zakona;

3. zakon o opštinskoj merini z dne 31. januarja 1896.;³

4. zakon o panadjurima i vašarnim danima z dne 1. aprila 1902. z izpremembami in dopolnitvami z dne 18. februarja 1904. in z dne 30. maja 1911.;

5. zakon o radnjama z dne 29. junija 1910., izvzemši odredbe člena 138.;

6. odredba čl. 12. zakona o banjama, mineralnim i toplim vodama z dne 17. junija 1914.;

7. zakon o dimničarskom zanatu z dne 22. avgusta 1931., III. br. 24.609;

8. uredba o kasapnicama z dne 8. aprila 1839., kolikor se nanaša na dajanje mesnic v zakup;⁴

9. pravila z dne 14. avgusta 1904., K. S. br. 7231., po katerih se odpirajo in imajo drogerijski obrati;

10. odredbe prvega in tretjega odstavka člena 7. pravilnika o banjama, mineralnim i toplim vodama z dne 14. junija 1920.;

11. rešenje ministra za trgovino in industrijo z dne 15. maja 1928., V. br. 2.509, s katerim se v izpremambi člena 12. zakona o radnjama določajo esnafski in nesnafski zanati;

12. pravilnik o drogerijama i radnjama sa materialnom robom z dne 11. junija 1928., Z. br. 28.305.

K § 420. — ¹ Prejšnja kraljevina Srbija.

² Gl. § 57., točko 3., finančnega zakona za l. 1933./1934. z dne 31. marca 1933., Sl. n. št. 74/XXIII/225, Sl. l. št. 223/34.

³ Gl. § 57., točko 4., finančnega zakona za l. 1933./1934. (pripomba ²).

⁴ Gl. § 57., točko 3., finančnega zakona za l. 1933./1934. (pripomba ²).

§ 421.

V območju veljavnosti dosedanjega zak. čl. XVII: 1884 obrtnega zakona,¹ prestatenejo veljati z dnem, ko zadobi ta zakon moč:

1. zak. čl. XXXIV: 1880 o paromlinovima;
2. zak. čl. XVII: 1884, obrtni zakon;
3. zak. čl. XVIII: 1887 glede preinake poslednje alineje § 50. zak. čl. XVII: 1884;
4. zak. čl. XIII: 1891 o nedeljnem odmoru;
5. zak. čl. XXV: 1900 o preinačenju odredaba § 50. zak. čl. XVII: 1884, ki se nanaša na nabiranje naročil;
6. zak. čl. III: 1907 o promicanju domačeg obrta, izvzemši § 8;
7. zak. čl. XXXVI: 1913 o otvaranju i zatvaranju radnja;
8. naredba namesništva z dne 1. novembra 1855., br. 16.985 o prenošenju sajmov;
9. naredba namesništva z dne 1. novembra 1855., br. 18.896 glede podeljivanja dozvola za godišnje i nedeljne sajmove;
10. naredba zemaljske vlade z dne 6. januarja 1873., br. 18.899 glede podeljivanja dozvola za godišnje i nedeljne sajmove;
11. naredba ministarstva unutrašnjih dela broj 45.603/1888 in naredjenje ministarstva trgovine broj 38.025/1898, ki odreja, da spadajo mlini, ki obratujejo stalno s parno silo, k industriji;
12. naredba zemaljske vlade z dne 22. januarja 1889., br. 19.926/87 o privatnim agentima;
13. naredba ministra trgovine br. 45.899/1892 z dne 16. avgusta 1892. o odobravanju nedeljnih, godišnjih i naknadnih sajmov;

14. naredba ministra unutrašnjih dela br. 111.005/1894 o potrebi dozvole za trgovinu robom otrovne sadržine;

15. uredba ministra trgovine br. 28.559/1903 z dne 13. junija 1903. odnosno nedeljnog odmora u obrtnim preduzećima;

16. naredba zemaljske vlade z dne 2. avgusta 1910., br. 38.885 o uredjenju i teranju drogerijskog obrta;

17. rešenje ministra trgovine i industrije z dne 19. avgusta 1920., br. 12.412/III o podizanju kinematografa i filmovnih radionica;

18. rešenje ministarstva trgovine i industrije z dne 11. oktobra 1928., V. br. 6317, kojim se odredjuju novi zanati.

K § 421. — ¹ Hrvaška, Slavonija, Medjimurje, Banat, Bačka, Baranja.

§ 422.

V območju veljavnosti dosedanjega obrtnega reda z dne 20. decembra 1859., št. 227. drž. zak.,¹ prestanejo veljati z dnem, ko zadobi ta zakon moč:

1. cesarski patent z dne 20. decembra 1859., drž. zak. št. 229., s katerim se predpisuje obrtni red;

2. postava z dne 19. julija 1866., drž. zak. št. 85., o ustanavljanju javnih zavodov za tehtanje;

3. postava z dne 23. junija 1881., drž. zak. št. 62., o točenju opojnih pijač;

4. postava z dne 15. marca 1883., drž. zak. št. 39., s katero se obrtni red izpreminja in dopolnjuje;

5. postava z dne 8. marca 1885., drž. zak. št. 22., s katero se obrtni red izpreminja in dopolnjuje;

6. zakon z dne 16. januarja 1895., drž. zak. št. 21., o nedeljskem in prazničnem počitku v obrtnih podjetjih;

7. zakon z dne 4. julija 1896., drž. zak. št. 205., o ureditvi nekaterih trgovinskih obrtov na drobno;

8. zakon z dne 23. februarja 1897., drž. zak. št. 63., o izpremembi in popolnitvi obrtnega reda;

9. zakon z dne 15. februarja 1902., drž. zak. št. 49., o izpremembi in popolnitvi obrtnega reda;

10. zakon z dne 22. julija 1902., drž. zak. št. 155., o popolnitvi obrtnega reda glede delavcev, zaposlenih v stavbnih podjetjih;

11. zakon z dne 18. julija 1905., drž. zak. št. 125., o izpremembah in dopolnitvah zakona o nedeljskem počitku;

12. zakon z dne 5. februarja 1907., drž. zak. št. 26., s katerim se obrtni red izpreminja in popolnjuje;

13. zakon o službeni pogodbi trgovinskih pomočnikov in drugih službojemnikov v slični službi (zakon o trgovinskih pomočnikih) z dne 16. januarja 1910., drž. zak. štev. 20.;

14. zakon z dne 14. februarja 1910., drž. zak. št. 19., o zapiranju v obratih;

15. zakon z dne 21. aprila 1913., drž. zak. št. 74., o izpremembi § 74. obrtnega reda;

16. zakon z dne 3. decembra 1917., drž. zak., št. 475., o izpremembah in dopolnitvah §§ 94. in 121. obrtnega reda;

17. dvorni dekret z dne 16. aprila 1833., št. 8782, o javnih agentih;

18. ukaz državnega ministrstva z dne 28. februarja 1863., št. 2306, o posredovanju privatnih poslov;

19. ukaz ministra notranjih reči z dne 27. avgusta 1873., drž. zak. št. 140., o preskušnji iz podkovalstva, ako se ni poslušal kurz o podkovalstvu;

20. ukaz ministrov za trgovino in notranje reči z dne 21. junija 1874., drž. zak. št. 100., o koncesijoniranju podkovskega obrta;

21. ukaz o trgovanju s strupi z dne 21. aprila 1876., drž. zak. št. 60.;

22. ukazi ministrstev za notranje reči in trgovino z dne 17. septembra 1883., drž. zak. št. 152., z dne 17. junija 1886., drž. zak. št. 97., in z dne 8. decembra 1895., drž. zak. št. 188., s katerim se postavljajo meje pravicam lekarn in prodajalnic materialnega blaga;

23. ukaz z dne 23. junija 1892., drž. zak. št. 98, o avtomatičnih tehtnicah in aparatih;

24. ces. ukaz z dne 10. januarja 1915., drž. zak. št. 8., o uporabljanju zakona o trgovinskih pomočnikih na osebe, nameščene pri arhitektih;

25. razglas trgovinskega ministra v sporazumu z ministrom za notranje stvari z dne 16. avgusta 1907., drž. zak. št. 199.; o besedilu obrtnega reda;

26. naredba ministra za trgovino in industrijo z dne 1. julija 1925., III. št. 6808 o vrtnarstvu.

K § 422. — ¹ Slovenija, Dalmacija.

§ 423.

V območju veljavnosti dosedanje naredbe o vršenju obrta z dne 3. februarja 1909., br. 217.222/I iz l. 1908.,¹ prestateno veljati z dnem, ko zadobi ta zakon moč:

1. naredba o torbarenju z dne 20. junija 1880. za Bosno in Hercegovino;

2. naredba zemaljske vlade z dne 3. februarja 1909., br. 217.222/I iz leta 1908. o vršenju obrta;

3. naredba zemaljske vlade o uredjenju odnošaja izmedju poslodavaca i radnika u obrtnim preduzećima z dne 5. oktobra 1909., br. 171.156/IV;

4. naredba zemaljske vlade o zatvaranju dućana i trgovačkih obrta na području gradske opštine sarajevske z dne 11. junija 1910., br. 101.834;

5. naredba zemaljske vlade z dne 8. oktobra 1910., br. 112.930/IV o obrtu inkasiranja tražbina i dugova;

6. naredba zemaljske vlade z dne 29. oktobra 1910., br. 187.549/10 o dozvolama za vašarsku trgovinu i za obrte, koji se vrše putujući;

7. naredba zemaljske vlade z dne 28. februarja 1911., br. 37.468, o preduzećima za organizovano očuvanje i zatvaranje dućana;

8. naredba zemaljske vlade z dne 2. novembra 1911. o obrtu popravljanja oružja;

9. naredba zemaljske vlade za Bosnu i Hercegovinu z dne 10. februarja 1920., br. 3326/e o uredjenju odnosa izmedju poslodavaca in pomoćnih radnika u preduzećima, radnjama, podhvatima i pogonima obrtničkoga, tvorničkog, trgovačkog i prometnog značaja;

10. naredba zemaljske vlade z dne 26. maja 1920., br. 85.719/T. I., s kojim su bankarski i menjački obrt proglašeni koncesioniranim;

11. naredba zemaljske vlade z dne 13. aprila 1921., br. 52.195/T. I., kojom su zanatski obrti proglašeni koncesioniranim;

12. rešenje ministra trgovine in industrije V. br. 3337 z dne 26. marta 1925., kojim je za Bosnu i Hercegovinu voskarsko-liciderski obrt proglašen koncesioniranim;

13. rešenje ministra trgovine in industrije V. br. 6832/27 od 22. julija 1927., kojim su obrt levanja i savijanja kovina, pravljenje ženskih šešira i dr. proglašeni koncesioniranim.

K § 423. — ¹ Bosna in Hercegovina.

§ 424.

V območju veljavnosti zak. čl. XVII: 1844¹ in obrtnega reda z dne 20. decembra 1859., št. 227. drž. zak.,² prestane veljati z dnem, ko zadobi ta zakon moč, cesarski patent o krošnjarenju z dne 4. septembra 1852.

K § 424. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 421.

² Gl. pripombo ¹ k § 422.

§ 425.

V območju vse kraljevine prestanejo veljati z dnem, ko zadobi ta zakon moč:

1. odredbe § 13. in prvega odstavka § 14. zakona o zaštiti delavcev z dne 28. februarja 1922.;¹

2. odredbe členov 12. in 13. zakona o obrtnih šolah z dne 20. marca 1922.;²

3. zakon o prevozu z brodi in drugimi plovnimi objekti z dne 30. marca 1922., kolikor se nanaša na prevoz z brodi in drugimi plovnimi objekti na neplovnih rekah, prekopih in jezerih;³

4. odredbe člena 266. finančnega zakona za leto 1927./1928.;⁴

5. pripombi 1. in 2. k. tar. post. 60. in pripomba 8. k tar. post. 61. taksne tarife zakona o taksah, kolikor

se nanašajo na pristojnost ministra za notranje posle, kakor tudi pripombi 3. in 4. k tar. post. 61. taksne tarife omenjenega zakona;

6. odredbe členov 17., 18. in 19. zakona o odvrčanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni z dne 14. julija 1928., kolikor se nanašajo na pristojnost, odredbe šestega odstavka člena 26., odredbe prvega, drugega, tretjega in šestega odstavka člena 28., kakor tudi čl. 29. omenjenega zakona;⁵

7. zakon o razprodajah z dne 25. julija 1929.;⁶

8. odredbe členov 87. in 88. zakona, s katerim se podaljšuje veljavnost odredb dosedanjih finančnih zakonov z dne 31. julija 1929.;⁷

9. zakon o podjetjih za redni in občasni prevoz potnikov in blaga z motornimi vozili z dne 12. decembra 1930., izvzemši § 8.⁸

K § 425. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 74.

² Prav: ... z dne 30. marca 1922., Sl. n. št. 105/XVII. Ur. l. št. 179/64. — Sedaj gl. zakon o srednjih tehniških in moških obrtnih šolah z dne 31. marca 1932., I. br. 9857/O, Sl. n. št. 82/XXXVI/238, Sl. l. št. 414/42, in zakon o ženskih obrtnih šolah in ženskih strokovnih učiteljiščih z dne 31. marca 1932., I. br. 9856/O, Sl. n. št. 82/XXXVI/237 (popr. št. 88/XXXVIII/265), Sl. l. št. 396/40. (Prim. zakon o vojaški obrtni šoli z dne 16. avg. 1930., Đ. št. 18.725, Sl. n. št. 206/LXXII/436.)

³ Gl. pripombo ¹⁰ k § 1.

⁴ Sl. n. št. 73/XVI iz l. 1927., Ur. l. št. 184/45.

⁵ Sl. n. št. 144/XLVII, Ur. l. št. 287/80. Prim. pripombo ¹³ k § 60. in pripombo ¹ k § 91.

⁶ Sl. n. št. 171/LXXI, Ur. l. št. 370/90 iz l. 1929.

⁷ Sl. n. št. 190/LXXVIII, Ur. l. št. 376/91 iz l. 1929.

⁸ Gl. pripombo ¹² k § 60.

§ 426.

(1) Ko zadobi ta zakon moč, prestatenejo veljati tudi vse uredbe, naredbe, pravilniki, pravila in razpisi, izdani na osnovi zakonov in naredb, omenjenih v §§ 400. do 405.,¹ kolikor s tem zakonom niso izrečno puščeni v veljavi.

(2) Prav tako se razveljavljajo, ko zadobi ta zakon moč, tudi vsi drugi zakoni in na njih osnovi izdane

uredbe, naredbe, pravilniki, pravila in razpisi, ki se nanašajo na izvrševanje obrtov in del ali uravnavajo razmerja, kolikor spadajo ta pod ta zakon in s tem zakonom niso izrečno puščeni v veljavi.

(³) Ko zadobi ta zakon moč, prestanejo veljati tudi odredbe vseh ostalih zakonov, ki nasprotujejo odredbam tega zakona.

(⁴) Kolikor se kak zakon, uredba, naredba, pravilnik ali razpis sklicuje na predpise zakona o radnjama, zakona ali naredbe o obrtu ali na obrtni red, se morajo s tem umeti predpisi tega zakona.

K § 426. — ¹ Prav: §§ 420. do 425.

§ 427.

(¹) Dokler se ne izdajo uredbe, naredbe, pravilniki in pravila, ki jih določa ta zakon, veljajo za območja, na katera se razteza njih veljavnost, subsidiarno ti-le zakoni, uredbe, naredbe, pravila in pravilniki, kolikor ne nasprotujejo določbam tega zakona:

I. V območju veljavnosti dosedanjega zakona o radnjama z dne 29. junija 1910.:¹

1. pravilnik za polaganje ispita za ložarje odnosno pomočnike mašinista z dne 11. julija 1911., T. B. 7703;

2. pravila za polaganje ispita mašinista stalnih parnih mašina i kotlova z dne 30. avgusta 1911., T. B. br. 2654;

3. uredba o sudu dobrih ljudi z dne 18. marca 1912.;

4. pravila za polaganje ispita kočničara električnih tramvaja z dne 12. maja 1912., T. br. 6837;

5. pravila o polaganju majstorskih ispita od 17. januarja 1929., V. br. 8085/28;

6. odredbe členov 117. do 133. zakona o radnjama.

II. V območju veljavnosti zak. čl. XVII:1884, obrtnega zakona:²

1. zak. čl. XIV:1891 o davanju zajmova na ručni zalog;

2. zak. čl. XXXI:1883 o obročnem poslu u pogledu vrednosnih papira, katerih prodaja ni uravnana z za-

konom o nakupu in prodaji obveznic državnih posojil in srečk Srbskega Rdečega križa z dne 20. aprila 1930.;

3. zak. čl. XXII:1888 o dražbovaonicama;

4. zak. čl. IX:1889 o prometu dobitno-zajmovnih obveznic i promesa;

5. zak. čl. XXXIV:1893 o ispravnem označivanju količine robe, koja se prodaje u zamocima;

6. naredba zemaljske vlade z dne 20. septembra 1884., br. 46.978, u pogledu proizvodjenja zak. čl. XVII:1884 (obrotnog zakona);

7. naredba ministra trgovine broj 46.188/1884 in br. 32.396, z dne 26. junija 1913. o vršenju obrta gradjevinskih majstora;

8. banska naredba z dne 22. decembra 1876., broj 21.620/85, in vse naredbe, izdane v zvezi s to naredbo o gradjevinskim obrtima;

9. naredba ministra trgovine br. 42.493/1891 o izvršenju zidarskih, tesarskih i klesarskih radova;

10. naredba zemaljske vlade z dne 10. oktobra 1902., br. 2762, kojom se izdaje regulativ za izdavanje vodova od plinskih cevi i uredjenje rasvetnih naprava;

11. naredba zemaljske vlade z dne 16. novembra 1902., br. 40.056, o prometu proizvodjanja acetilenskog plina i njegova upotrebljenja za rasvetu i njenu svrhu.

III. V območju veljavnosti dosedanjega obrtnega reda z dne 20. decembra 1859.:³

1. postava z dne 23. marca 1885., drž. zak. št. 48, s katero se izdajajo nekatera določila v oziru na zastavarski obrt, kakor tudi vse v zvezi s tem zakonom izdane naredbe;⁴

2. zakon z dne 23. junija 1891., drž. zak. št. 89, o obligatornem preskuševanju vsega ročnega strelnega orožja;⁵

3. zakon o uredbi dopuščenih stavbnih obrtov z dne 26. decembra 1893., drž. zak. št. 193, in vse na podlagi tega zakona izdane naredbe;⁶

4. zakon z dne 27. aprila 1896., drž. zak. št. 70, o kupčijah na obroke glede vrednostnih papirjev, katerih prodaja ni uravnana po zakonu o nakupu in prodaji

obveznic državnih posojil in srečk Srbskega Rdečega križa z dne 20. aprila 1930⁷;

5. ukaz z dne 17. februarja 1905., drž. zak. št. 24, o narejanju in uporabljanju acetilena ter o prometu s kalcijevim karbidom;

6. ukaz z dne 18. junija 1906., drž. zak. št. 176, o narejanju, rabi in vzdrževanju naprav za razdelitev in porabo gorljivih plinov;

7. ukaz z dne 18. septembra 1912., drž. zak. št. 191, ki se nanaša na ureditev kinematografskih podjetij.

IV. V območju veljavnosti naredbe o vršenju obrta z dne 3. februarja 1909.:⁸

1. naredba zemaljske vlade z dne 3. februarja 1909., br. 182.635/08, o proizvodjanju i upotrebljavanju kalcium-karbida i acetilena kao i o prometu tim predmetima;

2. naredba zemaljske vlade z dne 14. julija 1910., br. 62.313/IV o dundjerskom obrtu.

(²) Dokler se ne predpišejo uredbe, naredbe in pravilniki, označeni v tem zakonu, ostaneta v veljavi, kolikor ne nasprotujeta odredbam tega zakona:

1. pravilnik ministrstva za notranje posle o gostilnah, kavarnah in ostalih obratovalnicah z alkoholnimi pijačami z dne 15. junija 1925., št. 23.939, in vse njegove izpremembe in dopolnitve;⁹

2. pravilnik ministra za socialno politiko z dne 12. junija 1928. o privatnih borzah dela.¹⁰

(³) Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da predpiše v sporazumu z ministrom za gradbe in ministrom za socialno politiko in narodno zdravje (enotne predpise za vso kraljevino), ustrezno odredbam, navedenim v II., točkah 10. in 11., III., točkah 5. in 6. in IV., točki 1.

K § 427. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 420.

² Gl. pripombo ¹ k § 421.

³ Gl. pripombo ¹ k § 422.

⁴ Min. naredba z dne 24. aprila 1885., drž. zak. št. 49. (Prim. tudi min. razpis z dne 2. junija 1885., št. 1373.)

⁵ Gl. pripombo ⁷ k § 1.

⁶ Izvršilne naredbe z dne 27. decembra 1893., drž. zak. št. 194, 195, 196, 197. (Nekaj pojasnilnih pripomb gl. v min. odloku z dne 15. januarja 1894., št. 186.)

⁷ Slednji zakon je z dne 23. aprila 1930.; gl. pripombo ⁷ k § 60.

⁸ Gl. pripombo ¹ k § 423.

⁹ Gl. pripombo ¹ k § 76.

¹⁰ Naredba o privatno-profesionalnih borzah dela z dne 12. junija 1928., Sl. n. št. 145/XLVIII, Ur. l. št. 225/64 (popr. št. 239/66). Prim. odločbo o ukinitvi privatno-profesionalnih borz dela z dne 7. avgusta 1930., Sl. n. št. 178/LXVI/392, Sl. l. št. 177/27.

(Prim. uredbo o organizaciji posredovanja dela z dne 26. novembra 1927., Sl. n. št. 281/LXXVII, Ur. l. št. 494/127; izpr. in dop. z dne 19. aprila 1932. (odnosno 31. maja 1932.), Sl. n. št. 135/LXII/406, Sl. l. št. 459/51; z dne 31. decembra 1932. (odnosno 16. februarja 1933.), Sl. n. št. 53/XV/154 iz leta 1933., Sl. l. št. 208/32; dalje naredbo o izvajanju uredbe o organizaciji dela z dne 10. julija 1928., Sl. n. št. 183/LXI, Ur. l. št. 298/84; izpr. in dop. z dne 17. junija 1932., Sl. n. št. 158/LXXI/472, Sl. l. št. 538/64, in z dne 30. maja 1933., št. 316, Sl. n. št. 126/XXXVI/363, Sl. l. št. 330/52; odločbo (o izpremembi § 151. naredbe) z dne 31. decembra 1932., št. 755, Sl. n. št. 15/V/45 iz l. 1933., Sl. l. št. 95/13; seznamek ustanov javne službe za posredovanje dela: javnih borz dela, njih podružnic in ekspozitur Sl. n. z dne 12. decembra 1931., št. 291/XCV/710, Sl. l. št. 627/81; naredbo o odmeri doklad za javne borze dela z dne 2. aprila 1932., Sl. n. št. 85/XXXVII/247, Sl. l. št. 321/31.; odločbo o razveljavitvi pragmatike uslužbenecv za posredovanje dela z dne 11. aprila 1933., K. br. 76, Sl. n. št. 85/XXVI/264, Sl. l. št. 508/79.)

§ 428.

(¹) Ko zadobi ta zakon moč, ostanejo v veljavi:

1. zakon z dne 27. septembra 1896., drž. zak. št. 218,¹ o vpeljavi obrtnih sodišč, kakor tudi vse poznejše izpremembe tega zakona z veljavnostjo samo za dosedanje področje;

2. zakon o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne spekulacije z dne 30. septembra 1921.,²

3. odredbe § 22. zakona o zaščiti industrijske svojine z dne 17. februarja 1922.;³

4. odredba § 47. zakona o ustroju vojske in mornarice z dne 6. septembra 1929.;⁴

5. zakon z dne 21. septembra 1929. o izdelovanju, uvažanju, izvažanju in prodajanju smodnika, raznesil in ostalih razpočnih zmesi, streliva in orožja in na njega podstavi izdani pravilnik A. T. št. 13.800;⁵

6. zakon o kontroli zdravil biološkega izvora z dne 31. januarja 1930.;⁶

7. zakon o nadzorstvu nad živili z dne 8. februarja 1930., kakor tudi na njegovi podstavi izdani pravilniki;⁷

8. zakon o lekarnah in nadzorstvu nad prometom z zdravili z dne 7. aprila 1930.;⁸

9. zakon o nakupu in prodaji obveznic državnih posojil kraljevine Jugoslavije in srečk srbskega Rdečega križa na obroke z dne 23. aprila 1930.;⁹

10. zakon o odmerjanju in pobiranju doklad na neposredni davek trgovinskih, industrijskih in obrtnih zbornic z dne 2. julija 1930., I. št. 20.367/0;¹⁰

11. zakon o javnih skladiščih z dne 23. avgusta 1930.;¹¹

12. pravilnik o opravljanju izpita avtomobilskih šoferjev z dne 8. avgusta 1912., št. 10.168, z izpremembami in dopolnitvami z dne 5. novembra 1928., V. št. 7131;¹²

13. pravilnik o carinskih posrednikih z dne 14. maja 1925., št. 22.562;¹³

14. uredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic itd. z dne 16. aprila 1929., Z. R. št. 4201/IV, in vsi na njeni podstavi za poedine bano-vine izdani predpisi;¹⁴

15. pravilnik ministra za trgovino in industrijo in ministra za poljedelstvo o trgovini s suhimi slivami in slivovo čežano (pekmezom) z dne 3. junija 1931., II. št. 18.501/S;¹⁵

16. pravilnik ministra za trgovino in industrijo in ministra za poljedelstvo o kontroli presnega sadja, namenjenega za izvoz, z dne 3. junija 1931., II. št. 18.501/S;¹⁶

17. pravilnik o zdravilih in zdravilnih specialitetah z dne 5. junija 1930., S. št. 12.620;¹⁷

18. pravilnik o prometu in kontroli narkotičnih drog in strupov, z dne 10. maja 1930., S. št. 10.750;¹⁸

19. pravilnik o dajanju dovoljenj za proizvajanje bioloških proizvodov z dne 4. junija 1930., S. št. 7417/30.¹⁹

(²) Pravilniki, omenjeni v odstavku (¹), se smejo v mejah pooblastitve po zakonih, na podstavi katerih so izdani, izpreminjati, dopolnjevati in ukinjati.

(³) Če ta zakon ne odreja drugače, veljajo za izvrševanje obrtov, omenjenih v § 23., odstavku (¹), točkah 7. in 66., kakor tudi obrtov iz § 60., odstavka (¹), točke 1., obstoječi posebni predpisi; kjer se pa sklicujejo ti predpisi na občne predpise in kolikor se sklicujejo nanje, se uporabljajo odredbe tega zakona; prav to velja tudi glede nadzorstva nad izvrševanjem omenjenih obrtov.

(⁴) Z odredbami tega zakona se ne razveljavljajo tiste odredbe zakona o državni trošarini, ki se nanašajo na proizvodnjo in promet kakor tudi na razmerje med kmetijskimi in industrijskimi tvornicami špirita in na ustanavljanje tvornic kvasa.

(⁵) Kolikor obseza ta zakon odredbe o razlaščanju, se opravlja razlastitveno postopanje po predpisih zakona o razlaščanju, ki velja v območju, kjer se razlastitev izvaja.

(⁶) Kolikor ni v tem zakonu posebnih odredb, je uporabljati za opravljanje kazenskega postopanja zaradi kaznivih dejanj po tem zakonu predpise, ki so veljali od²⁰ uveljavitve tega zakona. Če ta zakon ali omenjeni posebni predpisi ne zadoščajo, se ustrezno uporabljajo za kazensko postopanje odredbe zakona o občnem upravnem postopku z dne 9. novembra 1930.

(⁷) Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da predpiše za prodajanje vrednostnih papirjev na obroke, ki ne spadajo pod zakon o nakupu in prodaji državnih posojil in srečk Srbskega Rdečega križa z dne 20. aprila 1930., odredbam omenjenega zakona nalične odredbe.

K § 428. — ¹ Zakon je z dne 27. novembra 1896.; min. naredba z dne 23. aprila 1898., drž. zak. št. 56, in z dne 8. novembra 1910., drž. zak. št. 198.

² Prav: ... z dne 30. decembra 1921., Sl. n. št. 5 iz leta 1922., Ur. l. št. 6/5.

³ § 22. zakona o zaščiti industrijske svojine z dne 17. februarja 1922., Sl. n. št. 69/IX, Ur. l. št. 163/58, se glasi:

»§ 22. — Edino izumitelj ima pravico, da ukorišča svoj izum z obrtnim ali industrijskim proizvajanjem tudi brez dokaza o strokovni usposobljenosti, ki se zahteva za izvrševanje dotičnega obrtnega ali industrijskega obrata.«

⁴ § 47., prav: člen 47. zakona o ustroju vojske in mornarice z dne 6. septembra 1929., Sl. n. št. 222/LXXXIX, Ur. l. št. 191/42, v besedilu zakona o izpremembah in dopolnitvah z dne 30. septembra 1931., Sl. n. št. 252/LXXVIII/540, Sl. l. št. 16/2 iz l. 1932. se glasi:

»Člen 47. — Nihče ne sme . . . začeti z opravljanjem kakršnegakoli posla na svoje ime, za katerega se zahteva dovolitev državnega ali samoupravnega oblastva, če po dovršenem 21. letu ali po dovršenem šolanju po odredbah člena 49. tega zakona ni odslužil v stalnem kadru obveznega roka, razen če je po odredbah tega zakona stalno ali začasno oproščen službe v kadru.

Da kdo dobi dovolitev za kakršnokoli javno obratovanje na svoje ime, mora predložiti vojaško listino o odslužitvi roka v stalnem kadru ali potrdilo, da je oproščen službe v stalnem kadru, kdor pa je zavezan plačevanju vojnice, tudi potrdilo, da je vojnica plačana.

Za tiste, ki niso dovršili 21. leta, ne veljajo odredbe tega člena glede opravljanja samostalnih poslov.«

Člen 49. gl. tudi v izpremenjeni obliki Sl. l. št. 16/2 iz leta 1932.

⁵ Gl. pripombo ⁷ k § 1.

⁶ Gl. pripombo ³ k § 60.

⁷ Gl. pripombo ¹ k § 181.

⁸ Gl. pripombo ²³ k § 1.

⁹ Gl. pripombo ⁷ k § 60.

¹⁰ Gl. pripombo ¹ k § 394.

¹¹ Gl. pripombo ⁸ k § 60.

¹² Razveljavljena s pravilnikom o opravljanju izpita za vozača motornih vozil in o izdajanju vozaških listin z dne 8. junija 1933., III. br. 25.653, Sl. n. št. 199/LVIII/583, Sl. l. št. 538/84.

¹³ Gl. pripombo ¹ k § 6.

¹⁴ Gl. pripombo ¹ k § 74.

¹⁵ Sl. n. št. 130/XL/284, Sl. l. št. 350/54.

¹⁶ Sl. n. št. 130/XL/283, Sl. l. št. 298/47.

¹⁷ Gl. pripombo ^{23a} k § 1; ta pravilnik je nadomestil pravilnik iz l. 1932.

¹⁸ Gl. sedaj pripombo ² k § 60.

¹⁹ Sl. n. št. 153/LVII, Sl. l. št. 108/19.

²⁰ Pravilno najbrž: do.

§ 429.

Z odredbami tega zakona se ne poseza v odredbe mednarodnih pogodb in sporazumov, ki se nanašajo na izvrševanje obrtov v državi.¹

K § 429. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 7.

§ 430.

Glede legitimiranja trgovcev, industrijcev, obrtnikov in njih potnikov pri nabiranju naročil in glede izdajanja izkaznic za te osebe velja, dokler se ne izdajo novi predpisi, naredba ministra za trgovino in industrijo z dne 27. junija 1928., št. 1442/III.¹

K § 430. — ¹ Sl. n. št. 178/LVII, Ur. l. št. 289/81 iz l. 1928.

§ 431.

(¹) Vse olajšave glede izvrševanja obrtov, ki jih določajo prejšnji posebni zakoni za vojne invalide¹, ostanejo v veljavi.

(²) Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da predpiše v sporazumu z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje in ministrom za vojsko in morarico z uredbo enotne odredbe o olajšavah, ki jih je priznavati vojnim invalidom glede izvrševanja obrtov.

K § 431. — ¹ Gl. pripombo ¹ k § 93.

§ 432.

Minister za trgovino in industrijo se pooblašča, da po potrebi vzdrži, dokler se ne izdajo uredbe, pravilniki in pravila, določeni s tem zakonom, v veljavi poedine predpise, ki so izdani na osnovi dosedanjega zakona o radnjama, zakona o obrtu, obrtnega reda in naredbe o vršenju obrta, kolikor ne nasprotujejo odredbam tega zakona.¹

K § 432. — ¹ Uredba, s katero se začasno obdrže v veljavi predpisi o nabiranju naročil in o pohiševanju (krošnjarjenju), ki so veljali do uveljavitve zakona o obrtih, z dne 8. marca 1932., II. br. 7321/u, Sl. n. št. 66/XXVI/175, Sl. l. št. 270/26.

§ 433.

(¹) Odredbe tega zakona se uporabljajo tudi na tisto osebje, ki opravlja posle v podjetjih in poklicih, navedenih v točkah 1., 2., 4., 5., 6., 9., 12. in 13. odstavka (²) § 1. tega zakona, kakor tudi na osebje, zaposleno v zavodih in ustanovah ali poklicih, omenjenih v točki 14. odstavka (²) § 1. Pri podjetjih iz točke 4. odstavka (²) § 1. ne veljajo te odredbe za osebe, ki vrše službo na ladji. Prav tako veljajo omenjene odredbe ustrezno za zadruge, ki so po odstavku (³) § 1. izvzete iz tega zakona, nadalje za ustrezne službojemnike (nameščence) prisilnih združb, zvez združb in društev, ki delujejo po zakonu o društvih, shodih in posvetih, kakor tudi za nameščence gospodarskih in stanovskih zbornic.

(²) Minister za socialno politiko in narodno zdravje se pooblašča, da odredi v sporazumu z ministrom pravde z uredbo, da se smejo omenjene odredbe tega zakona uporabljati tudi na nameščence drugih poklicev, ki ne spadajo pod ta zakon in niso urejeni po nobenem drugem zakonu. Prav tako sme minister za socialno politiko in narodno zdravje z uredbo predpisati poklice, ki ne spadajo pod ta zakon, pri katerih pa naj ustrezno veljajo odredbe tega zakona o učencih (vajencih) in za osebe, ki delajo kot učenci (vajenci) v poklicih, ki ne spadajo pod ta zakon.

(³) Kolikor v poedinih območjih glede plačevanja odpravnine še ne obstoji običaj, stopijo odredbe § 333. v veljavo v enem letu po razglasitvi tega zakona.¹

K § 433. — ¹ Dne 9. novembra 1932.

§ 434.

(¹) Dokler se ne osnujejo razsodniški odbori, se rešujejo spori iz službenih razmerij med službodavci in službojemniki po dosedanjih predpisih.

(²) Prav tako smejo poslovati do nadaljnje odredbe obstoječa razsodišča,¹ izvoljena na osnovi kolektivnih pogodb, ki veljajo, ko stopi ta zakon v veljavo, s po-

gojem, da spravijo svoje poslovanje z odredbami tega zakona v sklad.

(3) V krajinah, kjer obstoje na osnovi zakona o obrtnih sodiščih z dne 27. septembra² 1896., drž. zak. št. 218, obrtna sodišča, obdrže ta sodišča svojo pristojnost po vseh predmetih, ki spadajo po tem zakonu v pristojnost razsodniških odborov. Dokler ta sodišča obstoje, se v območju teh sodišč ne postavijo razsodniški odbori.

K § 434. — ¹ Glede taksiranja odločb gl. pripombo ¹ k § 352.

² Prav: 27. novembra 1896.

§ 435.

Dokler ne zadobi moči zakon o sodnem postopanju v civilnih pravnih z dne 13. julija 1929., se sme tožba za razveljavitev sodbe razsodišča v smislu odredb odstavka (6) § 352. vložiti po odredbah zakonov o sodnem postopanju, ki veljajo v poedinah območjih.¹

K § 435. — ¹ Zakon o sodnem postopanju v civilnih pravnih je stopil v veljavo dne 1. aprila 1933. Odslej velja § 691. (razen točke 1.) tega zakona. Gl. pripombo ² k § 352.

§ 436.

(1) Oprostitve od taks, določene v členu 5., točki 4., zakona o taksah, se priznavajo vsem organizacijam, ustanovljenim na podstavi tega zakona.

(2) Ko zadobi ta zakon moč, se opraščajo plačila takse te-le vloge in listine:

1. prijave o prestatku obrta [§ 171., odstavek (2)];
2. izdaja in overovitev izpričeval za pomožno osebo [§ 249., odstavek (2)];
3. sklenitev, overovitev in odobritev učenskih pogodb (§ 359.)¹;
4. izdaja zdravniškega potrdila, s katerim se učenec oprašča pohajanja šole [§ 270., odstavek (3)];
5. izdaja in overovitev poslovnih knjižic (§ 307.);
6. izdaja dovolitve dosedanjim imetnikom obrtov, za katere se po odstavku (1) § 60. zahteva dovolitev,

in izdaja pooblastitev po odredbah odstavkov ⁽¹⁾ in ⁽³⁾ § 454.;

7. prijava obstoječih obrtov in njih vpis v obrtni register [§ 456., odstavek ⁽²⁾].

⁽³⁾ Odredbe odstavka ⁽¹⁾ § 207.² tega zakona o zamudnih obrestih ne veljajo za terjatve, ki so nastale do dne, ko zadobi ta zakon moč.

K § 436. — ¹ Ne § 359., marveč prav: § 259.

² Ne § 207., marveč prav: § 200.

§ 437.

⁽¹⁾ Točenje vina lastnega pridelka za potrošek v lastnikovih prostorih ali zunaj njih smejo opravljati v okviru dosedanjih predpisov samo vinogradniki na osnovi posebne pooblastitve, ki jih izdajo občna upravna oblastva prve stopnje po zaslišanju pristojne združbe. Ta pooblastitev se sme izdajati samo v krajinah, kjer je tako točenje doslej bilo v navadi in po veljavnih predpisih dovoljeno. V pooblastilu se odobri tudi rok točenja.

⁽²⁾ Ban se pooblašča, da predpiše pogoje o izdajanju te pooblastitve. V teh pogojih se sme določiti, da se naj izda pooblastitev samo siromašnim vinogradnikom in za kraj, kjer se je vino pridelalo.¹

K § 437. — ¹ Banska naredba o izdajanju pooblastil za točenje vina lastnega pridelka (vinotoč pod vejo) z dne 27. junija 1932., VIII. No. 3720/1, Sl. l. št. 482/54. (O vinu gl. zakon o vinu z dne 9. decembra 1929., Sl. n. št. 297/CXXIV, Ur. l. št. 126/29 iz l. 1929./1930. (popr. Sl. l. št. 19/6 iz l. 1930.) — Pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 24. julija 1930., št. 43.540/II, Sl. n. št. 184/LXVIII/404, Sl. l. št. 120/20 iz l. 1931.; dop. z dne 4. decembra 1930., št. 69.048/II, Sl. n. št. 301/CVI/651, Sl. l. št. 257/41.)

§ 438.

⁽¹⁾ Rešenje ministra za trgovino in industrijo z dne 31. oktobra 1925., št. 2140, s katerim se določajo postavke za občinsko tehtarino,¹ ostane v veljavi najdalj eno leto, ko zadobi ta zakon moč.

⁽²⁾ Občine morajo javiti v enem letu pristojnemu oblastvu, ali nameravajo tudi še nadalje imeti javno

tehtnico, in morajo v istem roku zaprositi za odobritev tarife. Če tega ne store, izgube pravico, imeti javne tehtnice, in morajo to pravico iznova zahtevati, če jih namerjajo zopet imeti.

K § 438. — ¹ Gre za tehtarino po zakonu o opštinski merini z dne 31. januarja 1896. (§ 420/3). Gl. pripombo ³ k § 420.

§ 439.

Ko zadobi ta zakon moč, se smejo v območju veljavnosti prejšnjega zakona o radnjama, v občinah, ki so od najbližjega mesta ali trga daleč nad 16 km, in v občinah, ki so pridobile pravico, imeti vaške prodajalne, ustanavljati vsakovrstni obrti po tem zakonu brez omejitve. V enem letu, ko zadobi ta zakon moč, je razširiti to odredbo tudi na občine, ki so od najbližjega mesta ali trga daleč najmanj 12 km, po nadaljnjem enem letu pa tudi na občine, ki so od najbližjega mesta ali trga daleč najmanj 8 km. Po izteku tega roka ni razlikovati glede ustanavljanja obrtov v ničemer med vasmi in mesti.¹

K § 439. — ¹ Prim. pripombo ² k § 420.

§ 440.

(¹) Trgovački in zanatski fondi, ustanovljeni na podstavi člena 96. in poslednjega odstavka člena 161. zakona o radnjama, smejo obstajati še nadalje po dosedanjih predpisih. Če se ustanove skladi po odredbah § 384. tega zakona, sme minister za trgovino in industrijo po zaslišanju pristojne zbornice te fonde spojiti s skladi, ki se ustanové po tem zakonu.

(²) Vsa imovina fondov, označena v členu 161. zakona o radnjama, kolikor ni uporabljena za namene, predpisane z isto odredbo, se uporabi za podpiranje zavarovanja, predpisanega v § 384. tega zakona.

(³) Obrtno-školske zaklade, ustanovljene na osnovi zak. čl. XVII:1884, prestanejo obstajati in se prenese njih imovina v sklad za podpiranje strokovnih šol dotične banovine (§ 406.). V območju mest Zemuna in

Pančeva se prenesejo krajevne obrtno-školske zaklade v sklad za podpiranje strokovnih šol v območju uprave mesta Beograda.

§ 441.

Strokovnim šolam trgovačkih in trgovačko-zanatskih omladina, ki so včlanjene v Savezu trgovačkih i trgovačko-zanatskih omladina v Beogradu, sme odobriti pristojni ban, da vodijo šole ob njegovem nadzorstvu posebni društveni šolski odbori.

§ 442.¹

(¹) Obstoječe prisilne združbe, ustanovljene po prejšnjih predpisih zakona o radnjama z dne 29. junija 1910., zak. čl. XVII: 1884 o obrtu in obrtnega reda z dne 20. decembra 1859. (esnafi, obrtni zborovi, obrtne korporacije, obrtne zadruge, gremiji), postanejo združbe v smislu tega zakona, neglede na pogoje, določene v §§ 356. in 357. tega zakona, in so zavezane, spraviti svoja pravila v sklad z odredbami tega zakona v šestih mesecih od dne, ko zadobi ta zakon moč. Če tega v določenem roku ne store, izvrši pristojna zbornica potrebne izpremembe v njih pravilih sama in jih odobri.

(²) Kolikor se od takih združb, v katerih so bile zastopane vse stroke, poedine stroke izločijo in se po tem zakonu ustanove posebne združbe, je postopati z imovino dosedanje združbe po odredbah odstavkov (²) in (³) § 390.

(³) Neprisilne strokovne organizacije trgovcev in obrtnikov, ki so obstajale zaradi pospeševanja strokovnih in stanovskih koristi in so ustanovljene na osnovi predpisov zakona o radnjama in zak. člena XVII: 1884 o obrtu, se tudi smejo pretvoriti v prisilne združbe v smislu tega zakona, če so zakonski pogoji za to. V tem primeru morajo spraviti svoja pravila in poslovanje v sklad s predpisi tega zakona v šestih mesecih, ko zadobi zakon moč. Če tega v tem roku ne store, obstojajo nadalje kot neprisilne organizacije po zakonu o društvih, shodih in posvetih. Prav tako bodo obstajale po omenje-

nem zakonu tudi združbe, ustanovljene na osnovi dosedanjih obrtnih zakonov, ki nimajo pogojev za to, da bi se pretvorile v združbe v smislu tega zakona. Take združbe so dolžne spraviti pravila v sklad z omenjenim zakonom o društvih, shodih in posvetih in jih prijaviti pristojnemu občnemu upravnemu ali policijskemu oblastvu. Če tega v šestih mesecih, ko zadobi ta zakon moč, ne store, prestatenejo biti društva. Prav tako morajo postopati tudi zveze združb, ki obstoje na podstavi dosedanjih obrtnih zakonov.

(4) Obstoječe združbe (zveze) industrijcev, bančnih in zavarovalnih zavodov se smejo pretvoriti v združbe v smislu tega zakona in morajo spraviti svoja pravila in poslovanje v sklad s tem zakonom v šestih mesecih, ko zadobi ta zakon moč. Če tega ne store, smejo obstajati nadalje samo na osnovi zakona o društvih, shodih in posvetih. Centralne združbe (korporacije) in strokovne zveze industrijcev, ustanovljene po zakonu o radnjama in predpisih o organizaciji po zakonu o radnjama in predpisih o organizaciji ministrstva za trgovino in industrijo, smejo obstajati kot neprisilne organizacije po zakonu o društvih, shodih in posvetih in morajo spraviti svoja pravila v sklad z omenjenim zakonom v šestih mesecih.

K § 442. — ¹ Gl. pravilnik o postopanju pri ustanavljanju združb trgovcev in obrtnikov (v pripombi ¹ k § 364.; zlasti člene 1., 8., 9., 10., 11., 15., 16.).

§ 443.

(1) Ko zadobi ta zakon moč, se ukinjajo v krajinah, kjer obstoje, vse pravice, spojene s posestjo izvestnih nepremičnin (realni ali radicirani obrti), in vse izključne pravice do izvestnih obrtov in delovnih gran, ki spadajo pod ta zakon, neglede na to, ali pripadajo fizičnim ali pravnim osebam, odnosno korporacijam.

(2) Sedanji imetniki realnih in radiciranih obrtov¹ obdrže obrtno pravico kot svojo osebno pravico in smejo obrt po odredbah tega zakona dalje voditi.

(³) Če opravljajo imetniki takih obrtov rokodelski obrt, pa sami nimajo predpisane strokovne izobrazbe, smejo opravljati obrt samó, če postavijo strokovno izobraženega poslovodjo.

K § 443. — ¹ Realni obrti so tisti obrti, ki se izjemno, kakor stvari, dajo prosto odsvojiti, zastaviti in podedovati. Po načinu nastanka se dele v: 1. radicirane obrte, ki so tako spojeni z lastnino (hišnega) posestva, da preidejo s to lastnino na vsakokratnega lastnika; 2. dominikalne obrti, ki so graščinske obrtne pravice; 3. točilne pravice, pristoječe občinam ali graščinam (gospodvom); 4. prodajne obrte, ki se dajo zasebno pravno prenašati.

Gl. bansko odredbo o izvedbi obrtnega zakona z dne 8. marca 1932., VIII. No. 1786/1, Sl. l. št. 232/20.

§ 444.

(¹) Ko zadobi ta zakon moč, se mora izvršiti revizija vseh pravic do sejmov in do tržnih dni. Ob tej priliki se morajo ukiniti sejmi, o katerih se pokaže, da so odveč in nepotrebni. Revizijo izvrši ban in predpiše podrobnejše odredbe o izvrstitvi revizije.

(²) Prostori za sejme (sejmišča), ki na dan, ko stopi ta zakon v moč, ne ustrezajo odredbam odstavka (²) § 189., se smejo potem, ko zadobi ta zakon moč, po odločbi bana tudi še nadalje uporabljati. Glede premetitve ali naprave novih sejmišč veljajo odredbe odstavka (²) § 189.

§ 445.

(¹) Dovolitve, ki so se izdale za posredovanje pri vojaških oblastvih do časa, ko zadobi ta zakon moč, kakor tudi pravice, pridobljene do časa, ko zadobi ta zakon moč, prestanejo veljati v letu dni, odkar zadobi ta zakon moč.

(²) Potem, ko zadobi ta zakon moč, ni izdajati novih pooblastitev za opravljanje sejmarjenja (fieranti).

(³) Odobrenja, obrtnice, obrtni listi, obrtna ovlaščenja in dozvole, ki so se izdali po predpisih dosedanjega zakona o radnjama, zakona o obrtu, obrtnega reda in

naredbe o vršenju obrta, prestateno veljati, če se v letu dni (§§ 112. in 117.), ko zadobi ta zakon moč, obrt, za katerega je bilo izdano odobrenje, obrtnica, obrtni list, obrtno ovlaščenje ali dozvola, ni začel izvrševati. V takem primeru se mora zahtevati pooblastitev za poslovanje, odnosno dovolitev po odredbah tega zakona, če se otvori tak obrt potem, ko zadobi ta zakon moč.

§ 446.

(¹) Vsi obrti in vse pravice, pridobljene po dosedanjih zakonih, ostanejo v veljavi tudi, ko zadobi ta zakon moč. To velja tudi za zakupnike.

(²) Osebe, ki so do dne, ko zadobi ta zakon moč, po dosedanjih predpisih pridobile pravico opravljati rokodelski ali trgovinski obrt, za katerega se zahteva strokovna ali posebna izobrazba, imajo pravico opravljati obrt, čeprav ne izpolnjujejo pogojev tega zakona o dokazu izobrazbe. Imetniki rokodelskih obrtov, ki so pridobili po predpisih dosedanjih obrtnih zakonov ali naredb tako pravico, opravljati rokodelski obrt, imajo pravico do naslova »mojster« in jim pristojne vse pravice in dolžnosti, ki jih imajo mojstri po tem zakonu.

(³) Pravne osebe, s katerimi se umejo tudi obrtne zadrage, ki vodijo na dan, ko zadobi ta zakon moč, rokodelske obrte [§ 9., odstavek (²)], smejo te obrte še naprej opravljati, morajo pa spraviti svoje poslovanje v sklad z odredbami tega zakona. Če tega ne store v treh mesecih potem, ko zadobi ta zakon moč, izgubijo pravico do obrtovanja.

(⁴) V območju veljavnosti zakona o radnjama z dne 29. junija 1910., je dovoliti opravljanje izpita za graditelja (stavbenika) do vštetega leta 1936. vsem zidarsko-tesarskim mojstrom in pomočnikom stavbenikov, ki se odlikujejo s svojim gradbenim delom in predlože o tem posebno potrdilo pristojnega gradbenega oblastva, pa predhodno pri posebnem izpitu dokažejo občno izobrazbo in znanje. Te osebe smejo opravljati po opravljenem

izpitu posle graditelja (stavbenika) samo v dosedanjem območju veljavnosti zakona o radnjama iz leta 1910.

§ 447.

Zastavljalna podjetja, ki obstoje na dan, ko zadobi ta zakon moč, morajo v roku, ki se jim določi s pravilnikom, zaprositi za dovolitev po odstavku ⁽²⁾ § 70. za nadaljnje opravljanje dela in morajo spraviti svoje poslovanje v sklad z odredbami tega zakona in po tem zakonu izdanega pravilnika. Drugače, kakor tudi, če jim pristojno občno upravno oblastvo ne izda dovolitve, jim to oblastvo ustavi nadaljnje poslovanje.

§ 448.

⁽¹⁾ Pogostinski obrti, ki se zatekó na dan, ko zadobi ta zakon moč, in se vodijo z imeni, kakršnih odstavek ⁽¹⁾ § 76. tega zakona ne navaja, smejo imeti svoje obrate tudi še nadalje z dosedanjim nazivom na način in v obsegu, ki sta bila doslej v navadi. Za take obrate se nove dovolitve ne smejo izdajati, niti se ne smejo obstoječi obrati premeščati z dosedanjimi nazivi. Od dne, ko zadobi ta zakon moč, se ne morejo izdajati dovolitve za druge pogostinske obrte kakor za tiste, ki so navedeni v odstavku ⁽¹⁾ § 76.

⁽²⁾ Ban določi rok, v katerem morajo pogostinski obrti, ki imajo na dan, ko zadobi ta zakon moč, naziv, označen v odstavku ⁽¹⁾ § 76., spraviti ta naziv v sklad z odredbami odstavka ⁽²⁾ tega paragrafa, odnosno rok, v katerem je treba prijaviti naziv, s katerim se hoče obrt naprej voditi, da se ustreže odredbam odstavka ⁽²⁾ § 76. Ta rok sme ban na prošnjo podaljšati, sorazmerno z določenimi predelavami, če so za preureditve potrebne večje instalacije. Za kraje, ki so važni za turistični promet, ta rok ne sme biti daljši od treh let od dne, ko zadobi ta zakon moč.

§ 449.

Gospodarske in vzajemne družbe (društva), ki obstoje po veljavnih predpisih in so upravičene, opravljati

zavarovalne posle, obdrže svojo pravico, poslovati. Potem, ko zadobi ta zakon moč, se takim družbam (društvom) ne sme več dajati dovolitev za opravljanje zavarovalnih poslov.

§ 450.

Osebe, ki so po doslej veljavnih predpisih pridobile pravico, opravljati elektrotehnične obrte (§ 56.), morajo takoj prijaviti pristojnemu oblastvu obseg poslovanja, ki so ga opravljale na osnovi pravice, pridobljene po prejšnjih predpisih. Pristojno občno upravno oblastvo mora izdane dozvole, odobrenja, obrtnice, obrtne liste ali obrtna ovlaščenja skladno z odredbami odstavka ⁽¹⁾ § 454. zamenjati s pooblastili po tem zakonu.

§ 451.

⁽¹⁾ Osebe, ki so, preden zadobi ta zakon moč, upravičeno opravljale kakšen obrt, pa so ga prestale ali ga prestanejo opravljati, smejo iznova ustanoviti isti obrt brez dokaza strokovne ali posebne izobrazbe po tem zakonu samo, če so opravljale dotični obrt prej najmanj dve leti in če ni trajala prekinitev dela nad deset let, preden zadobi ta zakon moč.

⁽²⁾ Kljub odredbi odstavka ⁽¹⁾ tega paragrafa sme dovoliti minister za trgovino in industrijo poslovanje drugim osebam samo, če opravijo poseben izpit, ki se jim v ta namen za vsak primer posebej predpiše.

⁽³⁾ Tisti, ki so postali pomočniki do dne, ko zadobi ta zakon moč, smejo opravljati mojstrski izpit, dasi še niso opravili pomočniškega.

⁽⁴⁾ Čas, ki ga je kdo prebil kot učenec ali pomočnik do tedaj, ko zadobi ta zakon moč, se brezpogojno šteje v učno dobo in zaposlitev po odredbah § 25. zakona.

§ 452.

Osebe, ki izvršujejo rokodelski obrt, toda same nimajo strokovne izobrazbe za rokodelski obrt, smejo

sprejemati učence v učenje, če so bile, preden zadobi ta zakon moč, odnosno preden dobe moč uredbe na podstavi tega zakona, upravičene, imeti učence in opravljati obrt, za katerega se šele s tem zakonom zahteva strokovna izobrazba.

§ 453.

(¹) Če se na dan, ko zadobi ta zakon moč, zateko učenci, nameščeni brez pismene pogodbe, mora službo-davec v mesecu dni, ko zadobi ta zakon moč, skleniti pismeno pogodbo za preostalo učno dobo.

(²) Dokler se ne ustanové višje narodne šole po zakonu o narodnih šolah z dne 5. decembra 1929., se smejo kljub odredbam odstavka (¹) § 257.¹ sprejemati potem, ko zadobi ta zakon moč, za učence (vajence) tudi osebe, ki so dovršile dvanajsto leto starosti. Te osebe se smejo sprejemati za učence samo, če je ugotovljena po predhodnem zdravniškem pregledu telesna sposobnost za učenje (delo).

K § 453. — ¹ Prav: § 253.

§ 454.

(¹) Imetniki obrtov, za katere je po odstavku (¹) § 60. potrebna dovolitev, izvzemši obrte, ki so bili v poedinah krajinah doslej vezani na dopustilo (koncesijo), morajo zamenjati v treh mesecih potem, ko zadobi ta zakon moč, svoje dosedanje odobrilo ali drugo listino z dovolilom po tem zakonu.¹ Ban sme odrediti, da morajo tudi imetniki obrtov, za katere je po tem zakonu predpisana pooblastitev, zamenjati doslej izdana odobrenja, obrtnice, obrtne liste ali obrtna ovlaščenja v roku, ki ga odredi. V napisih obrátov se smejo pustiti dosedanji nazivi.

(²) Obrti, ki se po odredbah tar. post. 154. taksne tarife zakona o taksah ne vodijo z osebnim imenom, morajo najkesneje v treh mesecih, ko zadobi ta zakon moč, spraviti obrtni naziv z odredbami § 128. tega zakona v sklad.

(³) Osebe, ki so se bavile do dne, ko zadobi ta zakon moč, s poklici, ki se po tem zakonu smatrajo za obrt, toda se po prejšnjih predpisih niso smatrali za obrt, morajo zahtevati v treh mesecih od pristojnega oblastva izdajo pooblastila ali dovolila po tem zakonu. Ta listina se jim izda, tudi če ne izpolnjujejo pogojev tega zakona.

K § 454. — ¹ Gl. navodila z dne 24. decembra 1932., II. br. 43.879/u, Sl. n. št. 11/IV/28 iz l. 1933., Sl. l. št. 149/19 (tudi: št. 83/12).

§ 455.

(¹) Za izdajanje dovolitev za izvrševanje obrtov v smislu tega zakona v območju veljavnosti dosedanjega zakona o radnjama z dne 29. junija 1910., za katere je določena pristojnost prvostopnega občnega upravnega oblastva, je pristojen ban, dokler ne prenese minister za trgovino in industrijo pristojnosti na oblastva, določena s tem zakonom. Dokler minister za trgovino in industrijo ne prenese pristojnosti na prvostopna občna upravná oblastva, je opravljati banu v omenjenem območju vse posle, določene v §§ 105. in nasl., ki so po tem zakonu poverjeni prvostopnim občnim upravnim oblastvom.

(²) V območju občine mesta Beograda opravlja postopanje in izdaja pooblastitve ali dovolitve za poslovanje uprava mesta Beograda, dokler se za opravljanje teh poslov na tem področju ne organizira komisariat ministra za trgovino in industrijo. V tem času mora uprava mesta voditi predpisane registre.

§ 456.

(¹) Takoj, ko zadobi ta zakon moč, morajo vsa občna upravná oblastva prve stopnje, ki dosedaj niso vodila obrtnih registrov, uvesti registre po § 99.

(²) V šestih mesecih se morajo, ne da bi se pobirale kakršnekoli takse, vpisati v registre vsi sedaj obstoječi

obrta, ki spadajo v krajevno in stvarno pristojnost dotičnih oblastev.

(³) Vsakdo, ki izvršuje obrt ali poklic, ki spada pod ta zakon, mora v treh mesecih potem, ko zadobi ta zakon moč, svoj obrt ali poklic prijaviti pristojnemu občnemu upravnemu oblastvu prve stopnje. Tej prijavi je treba priložiti prepis dovolje, odobrenja, obrtnice, obrtnega lista, obrtnega ovlaščenja ali oglasa o protokolaciji. Če se prijava v predpisanem roku ne poda, se imetniku obrta odvzame pravica, obrtovati.

(⁴) Tista upravna oblastva, ki so vodila obrtne registre po prejšnjih zakonih, jih morajo spraviti s tem zakonom v sklad in izvesti ob tej priliki revizijo obrtov, da spravijo registre v sklad z dejanskim stanjem.

§ 457.

(¹) Od dne, ko zadobi ta zakon moč, je reševati vse na prvi stopnji nerešene predmete, ki se nanašajo na izdajanje pooblastitev in dovolitev, odnosno odobritev za postavitev naprav, po tem zakonu; za predmete, ki so na prvi stopnji že rešeni, a je zoper nje vložena pritožba na drugostopno oblastvo, pa je uporabljati predpise zakona, na čigar podstavi se je bila izdala pobijana odločba.

(²) Kazniva dejanja zoper odredbe dosedanjega zakona o radnjama, zakona o obrtu, obrtnega reda in naredbе o vršenju obrtov, storjena do dne, ko zadobi ta zakon moč, je presoјati po prejšnjih predpisih. Prav tako je presoјati po prejšnjih predpisih tudi predmete, zoper katere je vložena pritožba na višje oblastvo. Odredbe §§ 414. do 417. tega zakona veljajo tudi v teh primerih.

(³) Ko se uredé razsodniški odbori v smislu tega zakona, bodo reševali samo nove predmete; dotlej nerešene predmete pa bo dovrševati do takrat pristojnim oblastvom ali ustanovam.

§ 458.

(¹) Po vseh vprašanjih, ki so spadala po dosedanjih posebnih predpisih v pristojnost drugih ministrstev in ki se prenašajo s tem zakonom v resortno pristojnost ministrstva za trgovino in industrijo, je prenesti pristojnost najdalj v mesecu dni potem, ko zadobi ta zakon moč.

(²) Vsa taka vprašanja, ki do dne, ko stopi ta zakon v moč, po dotlej pristojnem oblastvu niso rešena, se morajo potem, ko stopi ta zakon v moč, predati v rešitev oblastvom, ki so pristojna po tem zakonu.

§ 459.

Kolikor ni v zakonu samem posebej označena kakšna druga zbornica, je z zbornico, dokler se ne izvrše odredbe §§ 393. in 394. tega zakona, umeti zbornico po dosedanjem zakonu o radnjama z dne 29. junija 1910., zakona o ustroju zbornic z dne 29. junija 1868., drž. zak. št. 85., zakonskega člena VI: 1868 in zakona z dne 1. februarja 1909., zakona o trgovinski in industrijski zbornici v Skoplju z dne 14. julija 1922.

II. poglavje.

Končne odredbe.

§ 460.

Podrobnejše odredbe za izvrševanje tega zakona predpiše s pravilnikom minister za trgovino in industrijo. Minister bo predpisoval uredbe, pravila in rešitve in izdajal občna navodila za točno in pravilno uporabljanje odredb tega zakona.

§ 461.

(¹) Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč štiri mesece od dne, ko se razglasi v »Službenih novinah«.¹

(²) Našemu ministru za trgovino in industrijo priporočamo, naj razglasi ta zakon in skrbi za njegovo izvrševanje, vsem Našim ministrom in podrejenim oblastvom, naj po njem postopajo, vsem in vsakomur pa zapovedujemo, naj se mu pokoravajo.

K § 461. — ¹ Zakon je dobil obvezno moč z dnem 9. marca 1932.

V Beogradu, dne 5. novembra 1931.

Aleksander s. r.

Predsednik
ministrskega sveta
in minister za notranje posle

P. R. Živković s. r.

Minister za trgovino
in industrijo

dr. K. Kumanudi s. r.

Videl
in pritisnil državni pečat
čuvar državnega pečata,
minister pravde

dr. Drag. S. Kojić s. r.

Stvarno kazalo

Prve številke pred piko pomenijo paragrafe. Številke za piko (če jih je več, ločene med seboj z vejico) pomenijo odstavke tega paragrafa. Številke za poševno črto (če jih je več, prav tako ločene med seboj z vejico) pomenijo točke v tem odstavku. Sama številka ali število bodisi za besedo, za podpičjem ali med podpičjema pomeni paragraf z vsem besedilom.

Pripombe se navajajo tako, da je postavljena pred kratico — pr — številka paragrafa, za kratico pa številka pripombe.

Abadžija 23 pr 7	Alkohol zloraba, preklic 5
Acetilen 323. 1; 427. III/5; 427. 3	pr 2
Advokati 1. 2/13; 6 pr 1, 14;	Alva 23. 1/64
352. 2; 433. 1	Amalgamerji 23. 1/20
Agencije izselniške 60. 1/15; 72.	Amaterji 141. 3
3; 103. 5, 7	Amortizacija 71. 7
— lastne, brogarskih podjetij	Analiza blaga, kemijska 151. 1/2
72. 4	Antikvitete 90;
— — zrakoplov. podjetij 72. 4	Aparati avtomatični 422/23
— — železniških podjetij 72. 4	— električni 58. 3
— časniške 60. 1/14; 102. 1/10	— kirurški 23. 1/23
— potniške 60. 1/15; 72; 102.	— medicinski 23. 1/23
1/11	— prodani 141. 4
Agenti trgovinski 148. 1, 2, 3	— za merjenje električnega to-
Agenture pomorske 60. 1/21; 75	ka 23. 1/83
— rečne 60. 1/21; 75	— za razvijanje acetilena 323
Akademija pomorska 19 pr 3	Apnenice 107. 1/1
— trgovinska 19 pr 3	Arhitekti 1. 2/13; 36. 1/1; 40.;
— — prestop iz dvorazr. trg.	46. 1, 3; 422/24; 433. 1
šole 19 pr 3	Arhiv zbornični 364. 4
Aklamacija gl. Vzklík	Asfalt 107. 1/56
Akordno delo 340. 1/2	Avala 1 pr 24; 60 pr 14
Albanija 7 pr 1	Avstrija 7 pr 1
Alkohol 107. 1/51; 182. 1/8	Avtomati 134. 1 do 4; 1 pr 27

Avtomatične tehtnice in aparati 422/23

Avtomobili 86

Avtorji, založna pravica 1.2/10

Avtorska pravica, svet strokovnjakov 1 pr 13

— — zastopanje 1 pr 13

— — zaščita 1 pr 13

Babica 1.2/14; 433.1

Bačka 421 pr 1; 424 pr 1; 427 pr 2

Ban 1.2/17; 7.1, 2; 19.5; 22.2; 23.3; 25.4; 32.1; 39.1, 2; 42.3; 49.3; 54.1; 58.2; 60.1/35; 76.2; 78.6; 79.1; 81.4, 6; 85.2; 91.1; 92.1; 99.2; 100.4; 101; 102; 103.1, 7; 109.1; 110.2; 121; 122; 125.2; 136.2; 150.2; 152.1; 154.4; 160.5; 180.2; 187.1; 188.1; 190.2, 3; 191.3; 193.2; 195.1; 258.2; 283; 284; 291; 292; 293; 295.1, 2, 4; 296; 297; 299.2; 301; 303.1; 304.2; 312.1, 3; 313.1; 314.1; 315.3; 317; 319.1, 2; 320; 342; 343; 345.1, 3; 346.4; 349; 362.2; 364.4; 377.2; 384.5; 385.1, 2; 388; 389.2; 390.3; 394/1, 7; 411; 418.1/2; 418.2, 3; (419.2.); 437.2; 444; 448.2; 454.1; (455.1.)

Banat 421 pr 1; 424 pr 1; 427 pr 2

Bandažisti 23.1/53

Bankirski posli 60.1/7; 67.1; 102.1/5; 103.2

Bankrotstvo, lažno 277.2

Banovine, območje 257.1; 307.2/2; 356.1, 2; 388; 391.1, 2; 392.1; 406.1

Baranja 421 pr 1; 424 pr 1; 427 pr 2

Bari 76.3

Barake 125.2

Barvarji 23.1/41; kožuhovine 23.1/56; perja 23.1/56;

Barvarnice 107.1/24

Bednarji 23.1/29;

Beležniki, javni glej Notarji, javni

Belgijsko-luksemburška carinska unija 7 pr 1

Belilo svinčevo 74 pr 1; 232 pr 1

Beljakovina, iz krvi 107.1/2

Beljenje hitro 107.1/9

— kosti 107.1/8

Beograd 394/7; 406.2; 419; 455.2

Beračenje 179.1/5

Beseda, se dá, odvzema 373.2

— »razprodaja« in podobno v reklami 168; 399.1/15

Beton armirani 35 pr 1

Bicikli, iskanje naročil 143 pr 4

Bilanca 328.1

— letna, objavlanje 64 pr 4

Biljard 76.7

Biserovezci 23.1/40

Bivališče pomočnikovo 308.1

— stalno 176.2; 182.2

Bižuterije gl. Dragotine

Blagajna prisilne združbe 368.3

— registrirana pomožna 1 pr 25

Blago drugo 143.3

— ekspresno 72.2

— galanterijsko 143.2

— inozemsko 182.1/3

— iste vrste, po razprodaji 161.1

— kolonialno 143.2

— konfekcijsko 143.2

— kupljeno na javni dražbi (licitaciji) 163

— lastno 190.2

Blago manufakturno 143. 2
 — materialno 422/22
 — medicarsko 194
 — naročeno, pri razprodaji 165
 — na up 214. 2
 — neokretno 177. 1
 — novo, pri razprodaji 165
 — oprema — 151. 1
 — označba — v dovolilu 183. 1
 — platinasto 146; 182. 1/9
 — razstave — 143. 6
 — srebrno 146; 182. 1/9
 — svoje 190. 2
 — špecerijsko 143. 2
 — za delo, na račun plače 214. 2
 — zaplemba 399. 2
 — za prodajo 143. 1; 146; 148. 2
 — zlato 146; 182. 1/9
 Bolezen 229. 1, 2; 231; 239. 1/9, 10; 272. 1/1; 273. 1/1; 326. 1, 2; 329. 3; 340. 1/5
 — nalegljiva 76 pr 1; 179. 1/2; 180. 2; 219. 1
 — sklad za podpiranje članov v — 384. 2, 3, 4, 5
 — zavarovanje članov prisilnih združb 384. 1, 2, 3
 — živalska, kužna 60 pr 13; 91 pr 1; 425/6
 Bolnica 77. 3; 106. 1; 229. 2; 230. 1
 — pristojbine 229 pr 2; 230 pr 1
 Bolovanje 230
 Bombaž 107. 1/24
 Bombaževinarji 23. 1/44
 Borza dela, javna 74. 1; 427 pr 10
 — zasebna 427. 2/2
 Bosna 423 pr 1; 427 pr 8

Botrina 350. 3
 Boza 23. 1/64
 Brama državna 60 pr 17
 Branilci kazenski 1. 2/13; 433. 1
 Branjevski obrti 19. 3
 Branša 158; 160. 6; 161. 2; 162. 1
 Brazilija 7 pr 1
 Brezplačnost 211; 270. 3; 367. 7
 Brivci 23. 1/58
 Brodarstvo rečno 394/1
 Brodi 1. 2/7; 60. 1/28; 87
 Bronasti predmeti 23. 1/17
 Brošure 182. 1/12
 Brusci jekla 23. 1/12
 — kovin 23. 1/12
 Buffet 76. 1/7; 76. 2, 5, 8; 77; 78. 5; 79. 2
 Burekdžije 23 pr 8
 Carine 198. 2, 3
 — zakon 13 pr 1
 Celje 6 pr 2; 60 pr 12; 73 pr 1
 Celuloid 107. 1/31
 Celuloza 107. 1/32; 122. 1/3
 Cement 23. 1/70; 35 pr 1; 107. 1/30
 Cena lastna 214. 2
 — nabavna 307. 4
 Cene določanje 361. 1
 — dolžnost izobesiti 150. 3
 — kruha 23 pr 8
 — peciva 23 pr 8
 — na svetovnem trgu 198. 3
 — ob licitacijah 198. 2, 4;
 — za akordno delo, v poslovnem redu 340. 1/2
 Cenik, cenovnik 81. 5; 88. 2; 92. 2; 129; 361. 1
 — maksimalni 150. 1, 2; 399. 1/14; 399. 2
 Centrale električne 56. 2; 58. 2, 4

Centralne združbe (korporacije)
industrijcev 442.4

Cerkve 41.1/2; 77.3; 106.1;
119.2

Cesarski patent z dne 20. de-
cembra 1859. (obrti red)
422/1

Ceste 41.3; 81.1, 2;

— javne, zaščita 60 pr 12

Cianovi plini 60.1/36; 125.2

Cink 23.1/16

Cinkografi 23.1/76

Cirkusi 1.2/12; 433.1

Cizelerji 23.1/17

Copatarji gl. Papučarji

Cunje 107.1/58; 182.1/4

Cvetlice naravne 23.1/57

— presne 176.3/1

— umetne 23.1/57

Cvetličarstvo 1.2/1; 190.1;
433.1

Čas delovni, pomožnega osebja
74 pr 1; 157; 210 pr 1;
239.1/11

— — podaljšava 210 pr 1

— — prost za iskanje druge-
ga mesta 237.1

— — prost za iskanje druge
zaposlitve 332.5

— — prost za šolo 298.1

— — službojemnika v hišni
skupnosti 232.2

— — v poslovnem redu, za-
četek in konec 340.1

— nastanka članstva prisilne
združbe 359.1

— odpovedni, plača za — —
243.1, 2

— prestopa obrta 171.2

— službenega razmerja po
prehodni potrebi 332.4

— službovanja, dogovor. 241;
ne dogovorjen 332.1

Čas učenja 266

— za razprodajo 160.4

— — podaljšava 160.5

— za učenje se mora učen-
cem dati 269.1

Časniške agencije 60.1/14; 102.
1/10

Časopisi gl. Novine, Tisk

Čast, stanovska, vzdrževanje,
pospeševanje 362.1/1

— žalitev — 238.2/5; 238.3;
239.1/6

Častne pravice, izguba 12.1; 12
4; 316; 346.1; 371.3/2; 400.
1/2

Čebelarstvo 1.2/1; 190.1; 433.1

Češkoslovaška 7 pr 1

Češkoslovaški državljani, za-
poslitev 74 pr 1

Četrtoletje, koledarsko 227.2;
332.2

Čevljarji 23.1/50

Čežana, slivova 428.1/15

Čistilci 23.1/41

Čistina, kontrola 1 pr 6

Čistota 126.1

Čitljivost poslovnega reda 341.2

Čižmarji 23.1/50

Članarina 358.4; 365.1/5; 365.2;
377.1/3; 377.2; 381.2, 3

Člani častni, prisilnih združb,
365.1/2

— industrijskih združb 391.1

— izpitne komisije 283; 286.2;
287.1; 312.2

— — — mojstri 312.2; 315.2;
316; 317.1

— — — strokovnjaki, ne moj-
stri 312.3

— krajevnega šolskega odbora
303.2

— neprisilnih strokovnih orga-
nizacij 345.2

Člani občinskega odbora 303.2
 — prisilnih združb: evidenca 367.3/1
 — — — obveznost, biti — 355.1
 — — — pravica, biti — 355.1
 — — — premajhno število 390.1
 — — — prestopivši 390.3
 — — — uprave, disciplinsko kaznivo dejanje 389.1
 — — — — najstarejši član 367.4; 372.1; 373.1; 377.1/2
 — — — — razrešitev 389.2
 — — — — terjatve združbe zoper člane — iz poslovanja 377.1/5
 — — — vpisovanje 367.3/1
 — — — zastopanje na skupščinah 371.2
 — — zavarovanje 384.1
 — rodbinski 155; 162.1; 216; 238.2/4, 5; 238.3; 239.1/6; 273.1/3; 315.3; 352.2
 — zveznih organizacij 363
 Članski vlog gl. članarina
 Članstvo prisilne združbe, ostane ob prestopu obrta 359.4
 — — — prestane 359.2, 3/1, 2
 — zbornice, prestane 393.4
 Čopičarji 23.1/38
 Čreva, prirejevalci — 23.1/67
 — strune iz — 107.1/29
 Črevarji 23.1/67
 Črkolivci 23.1/67

Dalmacija 422 pr 1; 424 pr 2; 427 pr 3

Dan, ko morajo biti vsi obrtni lokali zaprti 187.1

Dan, tedenski 187.1
 — za sejme 187.1
 — za tržne dni 187.1
 Dajatve davčne 211 pr 1
 Davek uslužbenski 211 pr 1
 Dediči po zakonu 14 pr 1
 Dejanja disciplinsko kazniva 263.3
 — nemoralna 238.2/4; 239.1/7
 — protizakonita 238.2/4; 239.1/7
 — zoper telo in življenje 179 pr 1
 Dekoraterji 23.1/43
 Del plače, sorazmeren 240
 Dela javna 202.2; 203; 204.1/1; 204.2, 3; 205
 — naročena 138.1; 2
 — nekatera, izvajanje v nekih krajih 41 pr 2
 — umetniška 182.2
 — v državi 144.1; 196.1
 — za račun države in samoupravnih teles, nadzorstvo nad njimi 201
 Delavci 105.1; 196.2/3
 — člani razsodniškega odbora 346.1
 — inozemski, zaposlovanje 74 pr 1
 — — gl. tudi Češkoslovaški državljani, Ruski državljani
 — jugoslovanski državljani 198.2
 — obrtni 206.2
 — pooblaščenici pred razsodniškim odborom 352.7
 — strokovni 141.4
 — tvorniški 206.2
 — v stavbnih podjetjih 422/10
 — — — inozemski 196.5

Delavci v tvornicah, poslovne knjižice 307.1

- — poslovni redi 340.1/4
- zavarovanje, 211 pr 1; 219 pr 1; 230 pr 2; 232 pr 1
- zaščita gl. zaščita delavcev

Delavke porod 219 pr 1

Delavnice brogarskih podjetij 1.2/6; 433.1

- ne podložne odobritvi po §§ 108. nasl. 119.3
- ne spadajoče pod obrtni zakon 29.1
- obrtov na osnovi dovolitve 62

- postavitev 4.5; 103.7; 105.1; 106; 107; 108; 121; 122
- prisilnih združb, število 358.2

- tvorniškega podjetja, isto-vrstne 275.2
- v državi 196.2/1
- vojaške 1.2/8;

- železniških podjetij 1.2/6; 433.1
- gl. tudi: Lokal, pomožni

Delavnik 152.1; 153; 413.3

Delavnost gospodarska 333.8

- hišna 1.2/17
- — domača 177.1; 190.1, 3
- — — izdelki 194
- v državi, ugodnosti za povzdigo — 196. do 205

Delavstvo 198.4

Delegati, zastopniki članov na skupščinah prisilnih združb 371.2

Delež pri dobičku 328.1

Delitev dela 252.2

- imovine zbornice 394/10
- zbornic 393.4; 394/10

Delniške družbe 9.2

- kreditne ustanove 68.1/1

Delo, delitev — 252.2

- domače 215 pr 1
- mednarodna konferenca, konvencija 7 pr 1
- nadurno, plačljivost 74 pr 1
- obvezno, mednarodna konvencija 74 pr 1
- posredovanje — 60.1/20; 74.1

- posredovanje — 252.1

- praktično 252.1
- prisilno, mednarodna konvencija 74 pr 1
- zavod za — 272.1/3

Delovanje za osnavljanje gospodarskih združ in podjetij 362.3

Delovni red gl. Red delovni
Delovodska šola, elektrostrojna 53/2

Denar 1 pr 6; 214 pr 1

Denarstvo 394/1

Denaturiranje dehidriranega špirta 60 pr 15

Depresija 333.8

Desetina članov prisilne združbe 371.5, 6

Desinfekcija gl. Razkužba

Deska za uradne objave 109.3

Destilacija rudninskih olj 103.3, 7; 107.1/11; 122.1/4; 132.3

Destilati katrana 107.1/27

Detektivske pisarne, zasebne 61.1/19; 102.1/15

Dežnikarji 23.1/54

Dim 111.1

Dimnikarji 23.1/88; 150.2; 173; 398/10

Dimnikarski cenovniki 92.2

- mojster 92.2; 93.3
- obrt 60.1/33; 92. do 94.; 150.1
- okoliš 92.2; 94.1

- Dimnikarski pravilniki 92; 92
pr 1
- Dimniki, tvorniški 92.2
— visoki zidani, stabilnost 35
pr 1
- Dimovodni objekti gl. Objekti
- Dlaka, živalska 107.1/28
- Dnevnic, ovira, zaslužiti — 224
- Dnevnik, krajevni 372.2
- Doba, poskusna 262
— starosti 179.1/1
— trajanja 184.1
— učna 261.2; 263; 266; 269.6
— zaposlitve, vpisovanje v poslovne knjižice 307.1
- Dobave 196.5; 198.1, 4; 201.1, 2; 203; 204.1; 204.1/1
— gl. tudi Nabave
- Dobiček, delež pri — 328.1
— odločilen za plačo 328.1
- Dobre šege 1 pr 1
- Dohodki prisilnih združb, upravljanje 367.3/4; 381.2
— v naravi 238.2/2
— zbornic, ubiranje 393.4
- Dojitev 326.5
- Dokaz bolezni 239.1/10
— izobrazbe 4.2; 19.1, 3; 21.1; 24.1, 2, 5; 49.3; 62; 78.4; 88.3; 93.2; 132.4; 318; 451.1
— nevarnosti za zdravje 273.1/2
— sposobnosti, telesne 252.1; 272.1/1
— strokovnega dela 49.3
— učenja 30.1; 31.2
— učne dobe 26.1
— zaposlitve 26.3; 30.1; 31.2; 93.2; 312.1
- Doklada, zbornična 394/1, 10; 394; 428.1/10
- Dokončanje kazenskega postopanja 314.2
- Doktor farmacije 66.1; kemije 66.1; medicine 66.1
- Določbe pogodbe, bistvene 238.2/2
- Določitev druge izpitne komisije 282.2; 313.1
- Dolžnost člana izpitne komisije 312.4; 313.2; 317.1; 315.3
— — razsodniškega odbora 346.2
— — uprave prisilne združbe 389.1, 2
— nositi krošnjarsko dovolilo pri sebi, ga pokazati 183.2; 239.1/3
— proti pomožnemu osebju, zanemarjanje — 362.1/2
— proti učencem, prekršitev 256.1/1; 402/3
— roditeljska po zakonu 258.4
— šolska 295.1
— zaposliti učenca po opravljenem pomočniškem izpitu 294.1, 2
- Dolžnik konkurzni 11 pr 1
- Dom, službodavčev, učenec živi na — 268.2
- Domači 239.1/7
- Domači obrt gl. Delavnost hišna
- Domine 60.3; 76.7; 103.6; 122.1/4; 132.3
- Domorodci, strokovni 196.5
- Domovi za pomočnike 362.1/4
— za učence 362.1/4
— za vzgajanje maloletnikov 272.1/3
- Domovinski kraj 307.2
- Domovinstvo 6.2
— zakon 6 pr 2

- Dopisovanje obrt. zbornic 392. 4
 Dopolnitev dovolitve 140. 2
 — pooblastitve 140. 2
 — poslovanja, lastnega 137. 1
 — pravil 377. 1/1; 377. 2; 365. 1/10
 — pravilnikov 428. 2
 Dopust 329
 Dopustilo 454. 1
 Dopustnost reševanja spora pred razsodniškim odborom 352. 3; 431. 4
 Dostmrtnost službenega razmerja 233. 3
 Dospelost posojila 71. 4
 — provizije 227. 1
 — zastavnega lista 71. 4
 Dostavek k poslovnemu redu 339. 3; k učni pogodbi 259. 2
 Dostojanstvo skupščine prisilne združbe, kršitev 373. 2
 Dovod 407. 2
 Dovolilo 98. 1; 183. 1, 2; 185; 190. 2; 454. 1
 Dovolitev (vobče:) 3. 1/2; 3. 3; 4. 3; 60; 61
 — — dokončna 113. 4
 — — nova 132. 3; 174. 1
 — — ob ustavitvi poslovanja 172. 1
 — — ob varščini, preklic 64. 2
 — — po novem obrtnem zakonu 445. 3
 — — prostost od taks za dosedanje imetnike obrta 436. 2/6
 — (posebej:) za avtomate, predhodna 134. 2
 — — za gostinske obrte: predhodna 79. 2
 — — — — nova, za dosedanje gostinske obrte 448. 1
- Dovolitev (posebej:) za industrijska podjetja (tovrnice) 32. 2
 — — — — predhodne 60. 3, 4
 — — za krošnjarenje, posebne 176. 2
 — — za poklice, ki so sedaj obrti 454. 3
 — — za rokodelski obrt, ob prestopu v drug — 31. 3
 — — za sejme 187. 1, 2; 188. 1
 — — za trgovanje s kmetijskimi in gozdnimi proizvodi z ladjo 176. 4
 — — za trgovinski obrt: 140. 1, 3; nova 140. 3
 — — — — z antikvitetami, ni treba — 90
 — — za tržne dni 187. 1, 2; 188. 1
 — — za zavarovalne posle gospodarskim in vzajemnim družbam (društvom) 449
 — — za zastavljalna podjetja, obstoječa 447
 — preklic —, ob nepoloženi varščini 64. 2
- Dovršitev proizvodov 137. 1
 Dozvola 445. 3; 450; 456. 3
 Draginja, pobijanje 150 pr 1 428. 1/2
 Dragocene kovine 23. 1/18
 Dragotine 182. 1/9
 Draguljarji 23. 1/18
 Dražbanje, javno 69. 2; 71. 4
 Dražbe, javne 69. 2; 102. 1/7; 163
 — — objava 71. 4
 — — oznanitev 71. 4
 — prostovoljne 69. 2
- Dražbališča po izvrš. redu 60 pr 9

- Dražbovališča po izvrš. zakonu 60 pr 9
 Dražbovalnice 60.1/10; 69; 70; 102.1/7
 Drobiž gl. Denar
 Droge 60.1/6; 66
 — narkotične 428.1/18
 — opojne 60 pr 2
 Drogerije 60 pr 4
 Drug obrt 4.4
 Društva (po društvenem zakonu) 206 pr 1; 297 pr 1
 — človekoljubna 1.2/16; 72.1
 — gospodarska in vzajemna za zavarovalne posle, obstoječa 449
 — turistična 1.2/16; 72.1
 Družbe delniške 9 pr 3; 64 pr. 4; 67.2; 95.2/1; 95.4; 102.1/5; 102.4; 103.2, 4, 7; 122.1/4
 — — inozemske 7 pr 2; 64 pr 4
 — gospodarske in vzajemne za zavarovalne posle, obstoječe 449
 — javne trgovinske 10.1, 2; 21.1; 95.2/1; 128 pr 1; 133.2; 139; 162.2
 — komanditne 10.1, 2; 21.1; 64 pr 4; 69 pr 1; 95.2/1; 128 pr 1; 133.2; 139; 162.2
 — na delnice 10 pr 1; 128 pr. 1
 — z omejeno zavezo 7 pr 2; 9.1, 2; 60 pr 5, 6; 64 pr 4; 95.2/1; 95.4; 102.1/5; 102.4; 103.2, 4, 7; 122.1/4; 128 pr 1
 — — inozemske 7 pr 2; 9 pr 2; 64 pr 4
 — zavarovalne gl. Zavarovalne družbe inozemske
- Družbenik 133.2; 139; 162.1
 Država 9.2, 3; 40.2; 56.3; 58.2; 60.1/1; 60.4; 103.3; 122.1/4; 151.1/1, 2; 196.1; 198.1, 2; 200.1; 208; 257.1
 — javna varnost in red v —, zaščita (zakon) 61.2; 179.1/4
 — licitacije 197.1
 — obramba in zaščita —, podjetja za — 60.4
 — predmeti, proizvajani v — 202.2
 — tuje 138.2
 Državljanstvo, jugoslov. 196.2/3; 198.4; 316
 Državna hipotek. banka 64.2
 Duh, neugodni 105.1
 Duhovniki 6.1
 Duplikat poslovne knjižice 310.2, 3
- Edikt gl. Oklic
 Eksekucija gl. Izvršba
 Elektrarne gl. Centrale, električne
 Električni tok, merjenje 23.1/83; 107.1/25
 — — normalizacija frekvence 60 pr 1
 — — — napetosti 60 pr 1
 — — razsodišče za cene 60 pr 1
 — — ureditev cen 60 pr 1
 Elektroinstalaterji 54 pr 2; 57
 Elektroinstalaterska dela 50/2
 Elektroinstalaterski obrti 53; 56.2
 Elektrostrojni inženjerji 51.1; 55; 56/1
 Elektrostrojni odsek tehniške fakultete 52/1
 — — — srednje šole 52/2; 53/1

- Elektrotehnična dela 50/1
 Elektrotehnični obrti 24. 6; 50
 do 59
 — — obseg, razmejitev, po-
 drobnejše odredbe 59
 — — imetniki — —, doseda-
 nji 450
 Elektrotehniki 51/2; 54 pr 1;
 56/2
 Elektrovi, razlastitev zanje
 58 pr 1
 Emailerji 23. 1/19
 Empergerjeve grede 35 pr 1
 Energija, električna 60. 1/3; 102.
 1/2; 107.1/25; 122. 1/1
 Enote, blagovne 151. 1/1
 Esnafi 442. 1
 Estonija 7 pr 1
 Evangelijci 6 pr 1
 Evidenca o izključenih obratih
 (podjetjih) od javnih dobav,
 del 204. 2
 — razpisanih licitacijah za jav-
 ne dobave 202. 2

 Fajansa, slikanje 23. 1/5
 Faktorji 216
 Fature 165
 Fakulteta, pravna 73. 1
 — tehniška 37. 1; 52. 1
 Fieranti 445. 2
 Filialka gl. Podružnica
 Filmi 107. 1/44; 122. 1/3
 Filmska podjetja 23. 1/77
 Finansiranje vzorčnih sejmov,
 razstav 195. 2
 Finska 7 pr 1
 Firma 48; 95. 2/1; 128. 1, 3; 129;
 130; 151. 1/3; 159. 1/1; 307. 2/4
 Firnež gl. Pokost
 Fond gl. Sklad
 Fondi, trgovački i zanatski
 440. 1
 Fondi, v členu 161. prejšnjega
 zakona o radnjama 440. 1, 2
 Fotografi 23. 1/77; (141. 3)
 Fotografija 307. 2
 Francija 7 pr 1
 Frizerji 23. 1/58

 Galalit 23. 1/32
 Galanterija, kovinska 23. 1/17
 — usnjena 23. 1/36
 Galvanizerji 23. 1/21
 Galvanoplastiki 23. 1/21
 Garancijska pisma 64. 2
 Gijošerji 23. 1/19
 Gips gl. Sadra
 Gipsarji gl. Sadrarji
 Geometri 1. 2/13; 433. 1
 Glasovanje na skupščinah 375.
 1; 376
 — — — imensko 375. 2; 376;
 — — — tajno 375. 1; 394/5
 — — — z vzklikom 375. 1
 Glavničarji 23. 1/32
 Gledališča 41. 1/2; 80. 1
 Glinasta posoda 107. 1/35
 Gnojila, umetna 107. 1/54
 Godba 76. 7; 77. 6
 Godilnica 107. 1/6
 Godovi, cerkveni 194
 Gospodinjstvo, lastno 247
 Gostilne 76. 1/4; 76. 2, 5, 6, 7, 8;
 77; 78. 4, 5; 79. 2; 80. 1; 214.
 4; 427. 2/1
 Gostilničarski obrti, gl. Obrti
 pogostinski
 Gostilniški obrti, gl. Obrti po-
 gostinski
 Gostišča 76. 1/3; 76. 2, 6, 8; 77;
 78. 4, 5; 79. 2
 Gozdarstvo 1. 2/1
 — postranska podjetja 1. 2/1
 — postransko poslovanje 1. 2/1
 Gozdi 206 pr 1

- Gradbe države in samoupravnih teles 197.1
 — nizke 37.1
 — visoke 37.1
 Gradbena dela brez gradbene dovolitve 47.2
 — — na navadnih gradbah 47.2
 — — v lastni režiji 47.2
 — — za lastno potrebo 47.2
 Gradbeni obrti 24.6; 35. do 50
 — — imetniki — —, greše §§ 41. do 45.: 399.1/4
 — — krog upravičencev 36
 — — obseg 35; 49.1
 — — odgovornost 47.1
 — — razmejitev med seboj 49.1
 — pravilnik, navodila za izdelavo 35 pr 1
 — predpisi 80.1; 126.1
 — — za sela blizu mest in trgov 35 pr 1
 — zakon 35 pr 1; 114
 Gradbeno stališče 109.4
 Graditelji 36.1/2; 41.4; 42.3
 — nizkih gradb 41.3
 — visokih gradb 41.1, 2
 Gradivo umetno, za tlakovanje cest 143 pr 4
 Grane, poedine industrij. 391.2
 Graverji 23.1/19
 Graverji — steklarji 23.1/4
 Grčija 7 pr 1
 Gremiji 442.1, 2
 Greznice 60.1/35
 Gugalnice gl. Nihalke
 Gumbi, koščeni 107.1/15
 Gume elastične 60 pr 12
 Halva gl. Alva
 Han 76 pr 1
 Hercegovina 423 pr 1; 427 pr 3
 Hiba, telesna 270.3
 Higiena 77.1; 83; 126.1, 2, 4; 232
 Hiša, obrtovanje po hišah 153
 — roditeljska, učenec potreben hiši — 275.1/3
 Hlebari 23 pr 8
 Hmelj 107.1/59
 Hoja od kraja do kraja, od hiše do hiše 176.1; 177.1
 — v šolo, gl. Šola, pohajanje
 Hoteli 76.1/1; 76.2, 6, 7, 8, 9; 77; 78.1, 4, 5; 79.2; 128.1
 Hrami, božji 77.3; 106.1 119.2
 Hrana 126.2; 127.2; 126.2 in 127.2, 3, 4; 181.1; 214.2, 3; 256.1/1; 260/8; 269.5; 329.2; 398.8
 Hranarina 230.2
 Hranila 107.1/43
 Hranilne vloge 64.1
 Hranilnice banovinske 64.2; 68.1/2;
 — mestne 70.1
 — občinske 68.1/2
 — regulativne 68.1/2
 Hranitev poslovnih knjižic 309.1
 Hranišča 98.4; 132.6
 Hrup 105.1; 111.1; 119.2
 Hrvatska 421 pr 1; 424 pr 1; 427 pr 2
 Igrače 194
 Igre na srečo 1.2/12; 11 pr 1; 433.1
 — — — ne prepovedane 76.7
 Ime 48; 128.1, 3; 159.1/1
 — gostinskega obrta, dosedanje 448.1
 — osebno, obrti z — — 454.2
 — označba blaga z — 151.1/3
 — uporaba drugega — domačega podjetja 129

- Imena članov v skupščinskem zapisniku 376
- Imenovanje tretje osebe, provizija 222.1
- Imetnik obrta, bivanje, poslovanje v lokalu 155
- — dosedanj 436.2/6
 - — novi 276.1, 2
 - — samostojen 148.1; 215
 - — sme prodajati na sejmi 190.2
 - — — — na tržnih dneh 190.3
- Imovina industrijske združbe 391.5
- nepremična 377.1/7; 377.2
 - prisilne združbe, upravljanje 365.1/9; 367.3/4; 381.2
 - dosedanje prisilne združbe, 442.2
 - prestale prisilne združbe 390.2, 3
 - — — sorazmerna delitev 390.3
 - razpuščene prisilne združbe 390.4
 - zbornice, delitev 394/10
- Industrija hišna 215 pr 2
- hotelska 76 pr 1
 - obseg (pojem) 394/1
- Industrijci, domači 198.1, 2
- združbe industrijcev 391.1 do 5
 - združbe (zveze) industrijcev, obstoječe 442.4
- Industrijski obrti, dokaz posebne izobrazbe 19.4
- — nadomestilo za dobo učenja 20.1
 - — pristojnost 103.2
- Informacije, podjetja za dajanje — 60.1/13; 102.1/9
- Inozemci gl. Tuji državljani
- Inozemske delniške družbe, pravica obrtovati 7.2
- družbe z omejeno zavezo, pravica obrtovati 7.2
 - zadruga, pravica obrtovati 7.2
 - — — združevanje z domačimi 7.2
- Inozemski državljani gl. Tuji državljani
- Inozemstvo 151.1/1, 2
- Inspekcija dela 74 pr 1; 98.4; 109.4; 110.1; 232 pr 1
- Inspektor strokovnih banovinskih šol 304.2
- Instalacija delavnic in strojev 108.2/1
- v gostinskih obratih 448.2
 - za proizvodnjo električne energije 107.1/25; 122.1/1
- Instalaterji aparatov za merjenje električnega toka 23.1/83
- električnih instalacij za razsvetljavo 23.1/83
 - elektrovodov 23.1/83
 - kanalizacijskih naprav 23.1/81
 - mojstri 46.3
 - ogrevanja 23.1/82
 - plinskih naprav 23.1/81
 - prodanih aparatov in strojev 141.4
 - vodnih naprav 23.1/81
- Instrumenti, glasbeni 23.1/26
- kirurški 23.1/23
 - medicinski 23.1/23
 - optični 182.1/9
- Interes, interesi gl. Korist
- Invalidi 93.2; 177.1; 431.1
- Inženjerji arhitektonske stroke 36.1/1
- diplomirani, izpit 40 pr 2

Inženjerji elektrostrojni, pooblaš-
čeni 51/1

- gradbene stroke 36.1/1
- kemije 66.1
- pooblaščeni 1.2/13; 1 pr 17;
36.1/1; 40.1; 41.2, 3, 4;
42.3; 46.1, 3; 55; 433.1

Iskanje drugega mesta (službe-
nega) 237.1

Italija 7 pr 1

Izbris obsodbe 12.2; 147.2/3;
179.1/4; 316

Izdaja poslovne tajnosti 239.1/5

Izdajanje dovolitev 96.1

- izkaznic 430
- izpričeval o službi, neres-
ničnih 247.4
- — — — odklonitev 249.4
- — za pomožno osebje 436.
2/2
- novih odločb 414.4
- pooblastitev 96.1
- poslov. knjižice, spori 344/4
- potrdila učencu 280.1, 2
- uredb itd., predhodno za-
slišanje 409.1

Izdatki članov razsodniških od-
borov v gotovini 349

- v službenem razmerju, po-
vračilo in zastaranje 330.
1, 2

- za zdravljenje 230.1

Izdelki iz platine 1 pr 6; 23
pr 3

- — srebra 1 pr 6; 23 pr 3
- — zlata 1 pr 6; 23 pr 3
- mlečni 76.2, 4
- tobačni, mali prodajalci 1
pr 27

Izdelovanje blaga v državi 196.1,
2/1; 201.1

- — v trgovinskem obrtu
141.1

Izdelovanje rokodelskih pred-
metov, samostojno, dokaz
pri izpitu 318

Izguba častnih pravic 147.2/3;
316

- poslovne knjižice 310.2
- pravice, imeti javno tehtni-
co 438.2
- — obrtovanja 395.1/5; 396;
400.1, 2, 3; 446.3
- — razkiniti službeno pogod-
bo 272.2

- v teži ali meri, meje 151.2

Izjava občine, da hoče sama
obrtovati 70.4; 84.1; 88.3;
91.1

- o odklonitvi posla 222.2

- pismena ali zapisniška kot
nadomestilo za pismeno
učensko pogodbo 258.4

- plačevati plačo še po raz-
kinitvi službenega razmerja
337.2

Izjeme glede obrtov brez stal-
nega poslovališča 153

- — našega državljanstva za
krošnjarenje 176.2

- — odpiranja ali zapiranja
obrtnih lokalov 152.3

- od nedeljskega počitka
154.1, 2, 4

Izkazilo 98.1; 367.5; 430

Izkaznica 98.1; 147.1, 2; 367.5;
430 pr 1

- se odreče 147.2

- uradna 143.1

Izključitev člana razsodniškega
odbora 350.3

- od javnih dobav in del
204.1/2

- od uživanja ustanov prisil-
ne združbe 368.1/3; 368.2

- učenca iz šole 263.3

Izključitev uveljavljanja pravic
iz službene pogodbe 246.1

Izkoriščanje ljudi, pretirano 179
pr 1

Izločitev člana izpitne komisije
284; 315.3

— razsodniškega odbora 350.3

— izpitne komisije 282.2; 284;
313.1; 315.3

Izobešanje poslovnega reda
341.2

Izobrazba fakultetna 312.2, 3;
385.1

— popolna fakultetna 345.1

— posebna 446.2

— posebna strokovna 323.1

— strokovna 3.2; 66.1, 2, 3;
137.2; 446.2; 452

— šolska, višja od osnovne
šole 298.2

v službi 250

Izobraževanje, splošno tehniško
in strokovno 362.1/4

— šolsko, rokodelskih učencev
295.6

Izostanek izvršitve posla, provi-
zija 223.3

— nasprotne storitve, provizija
223.3

— od posla 272.1/6

— od razprave 352.3

— službodavčev, od dela
273.1/4

— sodba po — 352.3

Izpisek iz katastrskih map in
zemljiških knjig 108.2/2

— iz poslovnih knjig, zaradi
provizije 222.4

— iz vpisnika učencev 281.2

— predpisov 183.1

Izpit diplomski 73.1

— državni strokovni 40.2;
56.3

Izpit mojstrski 24.2; 25.2, 4;
26.1, 3, 4; 30.2; 31.2, 3;
49.3; 53.1, 2, 3; 312. do
322; 451.3

— — pravila 322 pr 1

— o občni izobrazbi in znanju
38.1/3

— pomočniški 24.2; 25.1, 3,
4; 26.1, 2, 4; 49.3; 256.
1/3; 256.4; 282. do 294;
312.1; 451.3

— — pravila 292 pr 1

— — — založba 292 pr 1

— — uredba 291 pr 1

— posebni za kinooperaterje
323.1, 2

— — za kurjače parnih stro-
jev in kotlov 323

— — za obnovo prej opravlj-
nega, a opuščenega obr-
ta 451.2

— — za poslovalce električnih
naprav in aparatov za
razvijanje acetilena
323

— — — parnih strojev in kot-
lov 323

— — za voditelje tehtanja bla-
ga 88.3, 6

— priprava učenčeva za po-
močniški izpit 269.6

— za avtomobilskega šoferja
428.1/12

— za elektrotehnika 51/2; 52

— za graditelja 37; 39

— za kinooperaterja 80.2

— za klesarskega mojstra 38.
1/1; 39.2; 49.2

— za pooblaščenega inženjerja
ali arhitekta 40.2

— — — elektrostrojne stroke
56.3

Izpit za tesarskega mojstra 38.
1/1; 39.2; 49.2

— za vodnjakarskega mojstra
38.1/1; 39.2; 49.2

— za vozača motornih vozil 86

— za zidarskega mojstra 38.
1/1; 39.2; 49.2

— završni 37.2; 38.1/1; 52/2

Izplačilo računov za javne do-
bave 200.1

— — — — odgovornost za od-
lašanje — 200.2

— zaslužka (prejemkov), te-
densko 340.1/2

Izpolnitev konkurenčne klavzule
337.3

Izpostava zbornice 393.4

Izpraznitev stanovanja 247; 344/5

Izpremema delavnic in naprav,
manjše 118.1

— — — — med gradnjo 113.2

— — — — na zgradbi 119.2

— — — — po gradnji 118.1

— majhne na blagu po trgov-
cu 141.1

— pravil prisilne združbe 365.
1/10; 377.1/1; 377.2

— pravilnikov 428.2

— sejma 188.1

— učne pogodbe 259.2

— v napisu 128.6

— v osebi 119.2

— v poslovnem redu 339.3, 4

— v proizvodjanju 118.1

— v sedežu, sestavi zbornice
393.2

Izpričevalo, hranjeno, izdaja —
249.2, 4

— izdaja —, prosta taks 436.2/2

— — spor o — 344/4

— kvalificirano 250 pr 1

— lažno, podtaknjeno 239.1/1

— mojstrsko 321

Izpričevalo navadno 250 pr 1

— neresnično 249.4

— o delovni nesposobnosti
219.2

— o opravljenem mojstrskem
izpitu 321.1

— o službi 249.1, 2

— o uspešni dovrstitvi strokov-
ne šole 312.1

— overovitev —, prosta taks
436.2/2

— posebno, o vedenju, pridno-
sti in izobrazbi v službi
250

— zdravniško 239.1/10; 326.5

Izrezovalci lesa 23.1/31

Izročitev hranjenih izpričeval
249.3

— poslovnih knjižic službodav-
cu 309.1

— — — — službojemniku 309.1

— — — — prisilna 311

— provizije itd., prejete proti-
pravno 225.2

— zaslužka službojemnikovega
službodavcu 325.1

Izseljevanje komisariat 60 pr 10

— posvetovalni odbor 60 pr 10

— pravilnik 60 pr 10

— v evropske države 72 pr 1

Izselniki 72.3

Izselniški zakon 60 pr 10; 72
pr 1; 103.5

Izstop iz prisilne združbe 359.2

— iz službe: brez važnega raz-
loga 327.2

— predčasni 240; 241; 246.
1, 2; 334.2

— — razlogi za — 334.1;
(335.2)

— — takojšnji 238.2/1 do 7

— — vpis v poslovno knjižico
307.2/4; 309.1

- Iztek časa 231; 233. 1, 3; 238. 1,
 2; 239. 1 do 12; 241; 256. 1/4;
 288. 2; 327. 2; 332. 2
 — dne 246. 1, 2
 — učne dobe 265; 271. 1/1
 — učnega roka 272. 1
 Izterjava denarne kazni 405. 3
 — disciplinske denarne kazni
 368. 3
 Izučevanje učencev 256. 1/3;
 256. 1/5, 2, 4; 257. 2; 260/7;
 269. 1
 Izučitev rokodelstva, praktična
 286. 1
 Izvajanje del v nekih krajih 41
 pr 2
 Izvedba novega ob. z., banska
 odredba 9 pr 1; 60 pr
 17; 76 pr 1; 258 pr 1; 443
 pr 1
 Izvedenec, zaprisežen 328. 2
 Izvod 57; 259. 1, 2
 Izvor domači 196. 2/2; 196. 3;
 198. 1, 2, 3
 — inozemski 196. 3; 198. 4
 — označba — 151. 1/1
 Izvoški 60. 1/27; 125. 3
 — Bled, Bohinj, poslovanje 85
 pr 1
 Izvršba 64. 3; 94. 2; 352. 3, 5;
 368. 3; 381. 3; 405. 3
 — zakon (§ 296) 135 pr 2
 Izvrševanje obrta brez dovoli-
 tve 398/1
 — — brez pooblastitve 398/1
 — obrtnega zakona: podrob-
 nejše odredbe 460
 Izvršitev kazni ob predlogu za
 omilitev kazni 417. 3
 — odločbe, zadržanje od —
 387. 1; 388; 394/7
 — posla izostane, provizija
 223. 3
- Jajca** 176. 3/1
 Jamčevina gl. Varščina
 Jamstvo za prodane aparate in
 stroje 141. 4
 Japonska 7 pr 1
 Javiti je premestitev obrta 131. 5;
 132. 5
 — zadržek za opravljanje služ-
 be 219. 2
 Javna dražba 60. 1/10
 — varnost 179. 1/4
 — zvanja 6. 1
 Javnost glasovanja na skupšči-
 nah 375. 1
 — izpita, mojstrskega 312. 1
 — — pomočniškega 282. 1
 Jedila gorka 76. 2
 — mrzla 76. 2
 — oddajanje — v planinskih
 kočah 1. 2/16
 — prodajanje 181. 1; ob cer-
 kvenih godovih in slavah
 194
 Jermanarji 23. 1/35
 Jezera 1. 2/7; 60. 1/28; 87. 1
 Jezik, državni 128. 1
- Kabine** 72. 2; 80. 1
 Kader, vojaški, stalni 221; 238.
 2/7; 271. 1/2; 428 pr 4
 Kafedžije 11 pr 1
 Kalcijev karbid 427. III/5; 427. 3
 Kaldrmari, kaldrmadžije 23 pr 11
 Kaluparji, kovinski 23. 1/20
 Kamen iz žlindre 35 pr 1
 — lomljen 35 pr 1
 — preizkušanje 35 pr 1
 — umetni 23. 1/70;
 — za tlak 35 pr 1
 Kameni, dragi 146
 Kamenje umetno, iskanje na-
 ročil 143 pr 4
 Kamenolomi 107. 1/1

Kamenoseki 23. 1/86
 — izpit za mojstra 36 pr 3
 — olajšave za manjša dela 49. 3
 — prestop 49. 2
 Kamenoseška dela, izvajanje v nekih krajih 41 pr 2
 Kamenoseški mojstri 36. 1/3; 41. 4; 42. 2; 43; 44; 46. 1, 2
 Kanali 60. 1/35; gl. tudi Prekopi
 Kanalizacijske naprave 23. 1/81
 Kanditi 23. 1/63
 Kantina 214. 4
 Kaparji 23. 1/55
 Kapitan dolge plovitve 75. 3
 Karoserije 23. 1/28
 Kartonaža 23. 1/37
 Katran 107. 1/56; iz lesa 107. 1/37
 — premoga 107. 1/27, 38
 — skrilavca, parafinovega 107. 1/26
 Kataster zemljiški 1 pr 18; 108 pr 2
 Kavarna 76. 1/5; 76 pr 1; 76. 2, 4, 5, 7, 8; 77; 78. 1, 4, 5; 79; 80. 1; 128. 1; 214. 4
 Kavcija gl. Varščina
 Kazandžija 23 pr 2
 Kazen denarna 283. 2; 317. 1; 340. 1/6, 2; 347. 1, 3; 368. 1/2; 368. 3; 395. 1/1; 395. 2; 396; 397; 398; 399; 401; 405; 406. 1
 — disciplinska 365. 1/8; 368. 1; 387. 1; 389. 1 (2)
 — konvencijska 337. 3, 4; 340. 1/6; 344/3
 — na prostosti 1 pr 11; 61. 2; 147. 2/3; 272
 — odstranitev (poslovodje) 404. 1/4

Kazen, omilitev pravnomočne — 417. 1 do 3
 — po kazenskem zakonu 396
 — pomilostitev — 417. 4
 — sodna 396
 — sposobna oškodovati telesno, moralno 268. 2
 — strožja 397
 — vzgojna 274/1
 — zaporna 399. 3; 401; 404. 1
 — zoper čast in moralo 340. 2
 — gl. tudi Kaznovanje
 Kaznovanje 1 pr 26; 3 pr 1; 9 pr 4; 11 pr 1; 12 pr 1; 17 pr 1, pr 2; 18 pr 2; 24 pr 1; 41 pr 1; 42 pr 1; 43 pr 1; 44 pr 1; 45 pr 1; 48 pr 1; 49 pr 1; 56 pr 2; 57 pr 1; 58 pr 3; 59 pr 1; 60 pr 14; 62 pr 1; 63 pr 1; 64 pr 3; 66 pr 1; 68 pr 2; 70 pr 1; 71 pr 2; 73 pr 4; 77 pr 1; 80 pr 2; 88 pr 1; 92 pr 2; 94 pr 1; 106 pr 1; 126 pr 1; 128 pr 2; 135 pr 1; 139 pr 1; 143 pr 3; 144 pr 1; 150 pr 4; 151 pr 1; 152 pr 3; 158 pr 1; 166; 168 pr 1; 171 pr 1; 173 pr 2; 176 pr 2; 179. 2; 196 pr 1; 203 pr 1; 249. 4; 253 pr 1; 254 pr 1; 255 pr 1; 256. 4; 261; 269. 7; 272. 1/4; 275 pr 1; 279 pr 1; 280 pr 2; 283 pr 2; 289; 311. 2; 317. 1; 340. 2, 3; 361. 2; 362 pr 1; 395. do 407
 Keksi 23. 1/63
 Kemijska tvornica 66. 3
 Keramiki 23. 1/2
 Kičičari 23 pr 4
 Kinematografi 1. 2/11; 41. 1/2; 60. 1/23; 77. 2; 80; 102. 1/18; 122. 1/1; 427. III/7; 399. 1/10; 399. 3

- Kinematografi potujoči 186
 Kinooperater 80.; 323.1
 Kiparji 23.1/23
 Kislina, solitrova 107.1/50; sol-
 na 107.1/46; žveplova 107.
 1/48
 Kistari 23 pr 4
 Kitajsko srebro 23.1/17
 Klavnice, javne 60.1/32; 91;
 102.1/21; 107.1/2
 Klavzula, konkurenčna 336.1, 2;
 337.1
 Klej mizarski 107.1/41
 Kleparji 23.1/14
 Kleriki 6 pr 1
 Klesarji gl. Kamenoseki
 Klesarski mojstri gl. Kameno-
 seški mojstri
 Ključavničarji 23.1/10
 — gradbeni 23.1/10
 — mojstri 46.3
 — pohištenji 23.1/10
 — strojni 23.1/10
 Klobasarji 23.1/66; 428.3
 Klobučarji 23.1/55
 Kmetijstvo 1.2/1; 190.1
 — postranska podjetja 1.2/1
 — postransko poslovanje 1.2/1
 Knjiga zapisnikov 286.2
 Knjige poslovne, izpisek iz —
 zaradi provizije 223.4
 — — posebne 62
 — — vpogled 65.1; 328.2
 — prepovedane 182.1/12
 — prodajanje s krošnjarnjenjem
 182.2
 — trgovinske, pregled 222.5
 — učne 300
 — verskega značaja 194
 — zastavljajalnih podjetij 71.2
 — zemljiške 108.2/2
 Knjigovezi 23.1/37
 Književniki 1.2/10
 Knjižice, poslovne 19.1; 25.2;
 307. do 311; 362.1/6;
 399.1/17 (311.2)
 — — izdajanje, prosto taks
 436.2/5
 — — overovitev, prosta taks
 436.2/5
 — za krošnjarnjenje 183.1
 Kocke, preizkušanje 35 pr 1
 Koče, planinske 1.2/16
 Koks 107.1/39
 Kolačarji 23.1/62
 Kolarji 23.1/28
 Kolesa, iskanje naročil 143 pr 4
 Količina blaga, dopustna 177.1
 Kolomaz 107.1/56
 Komisar banov pri pomočniških
 izpitih 291
 — ministra za trgovino in in-
 dustrijo 419
 — pri zbornici 394/7
 — za prisilne združbe 389.2
 Komisariat ministra za trgo-
 vino in industrijo v Beogradu
 455.2
 Komisija izpitna 39; 54.1; 282.1;
 281.1; 289; (posebne) 293;
 312.1, 2, 3; 313; 314; 315;
 316; 317; 319.1, 2; 322
 — za odobritev postavitve de-
 lavnic in naprav 110; 111.4;
 113.3
 — za posebne izpite 323.2
 — za pregled vozil 81.4
 Komisijska razprava gl. Raz-
 prava
 Konačište 76 pr 1
 Koncerti, umetniški 1.2/11
 Koncertna dvorana 41.1/2
 Koncertne zgradbe 80.1
 Koncesija gl. Dopustilo
 Konec službenega razmerja 231;
 241; 243.1

- Konferenca dela, mednarodna
7 pr 1
- Konjedernice 60.1/34; 107.
1/62
- Konkurenca nelojalna 225 pr 3;
239 pr 1
- Konkurz-ni gl. Stečaj-ni
- Konoplje 107.1/6
- Kontrola finančna 6 pr 1
— mer 65; 88 pr 1; 127. 2
— sanitetna 127. 2
— zdravil biološkega izvora,
zakon — 428.1/5
- Konvencija, mednarodna konfe-
renca dela 7 pr 1
- Kopališča 42. 4; 78. 6; 107.1/3;
150. 1; 152. 3
- Korist javna, občna 111.1; 116.
2; 118. 1; 120. 2; 174. 2
- Koristi gospodarske grane 362.
1/2, 1/9, 3; 391. 4; 393. 1
— imovine 390. 3
— neopravičene 239.1/2
— pomočnikov in združb 386.
3/2; 386. 4
— poslovne 336. 2/2
— sklada 390. 3
— svrhe obstajanja imovine
ali sklada 390. 3
— trgovine, industrije in obr-
ta 393. 1
— zasebne 120. 2
- Koristoljubje 12. 1; 61. 2; 147;
2/3; 179.1/4; 255/1; 256.1/4;
272.1/3; 316; 400.1/2
- Koroško, stavbni red 35 pr 1
- Korporacije industrijcev, cen-
tralne, obstoječe 442. 4
— obrtne 442. 1
— upravičene do radiciranih
(realnih) obrtov 443. 1
— zaslišanje —, predhodno
izdaji uredb itd. 409. 1
- Kos, delo po kosu: krajevna
pristojnost razsod-
niškega odb. 351
— — — — nezadostno daja-
nje dela 238.2/6
— — — — odpoved, učinek
pri plačilu po —
234. 2
— — — — plača, odmerjena
po — 212, 2 —
plačevanje po —
213 (predjem)
- Kositrarji 23.1/15
- Kost 23.1/32
- Kosti 107.1/12, 55, 57
- Košarji 23.1/27
- Kotlarji 23.1/15
- Kotli, parni 107.1/18; 323. 1
- Kovači 23.1/6
— fini 60.1/18
- Kovčegi 23.1/36
- Kovine 23.1/16
— podjetja za predelovanje --
107.1/63
- Kovnice 107.1/63; — denarja
1. 2/3
- Kozja volna 23.1/39
- Kozmetiki 23.1/59
- Kože 107.1/61; sirove 107.1/61
- Kožuhovina, gl. krzno
- Kraj dobavni 198. 2
— izpita 313. 1
— poseben, za pomočniški iz-
pit 282. 2
- Kraji klimatski 76 pr 1; 150. 1
— kmetiškega značaja 152. 1
— poedini 257. 1
— turistični 76 pr 1; 150. 1
— za krošnjarenje 183. 1
- Krajine obmejne 180. 1
— poedine 257. 1
— primorske 152. 3
— siromašne 177

- Kralj, pomilostitev 417.4
 Kraljevina Jugoslavija 196.2/1;
 393.1; 400.5
 Kranjsko stavbni red 35 pr 1
 Krčma 76.1/9; 76 pr 1; 76.2, 7,
 8; 77; 78.5; 79; 80.1; 316
 Kreditni zavodi, javnopravni 68.
 1/2
 Kri gl. lug
 Krivda 245; 265; 289; 335.2;
 337.1, 2
 Krivec 200.2
 Kriza, gospodarska, odpravni-
 na 333.8
 Krog odjemalcev, določen 223.2
 Krojači kmetski 60.1/49
 — oblek 23.1/47
 — ženskih oblek in perila 23.
 1/48
 Krošnjarijenje 149; 176. do 185
 — dovolilo 177 pr 1
 — kraji, kjer prepovedano,
 omejeno 177 pr 1
 — krajine, upravičene 177
 pr 1
 — predmeti 177 pr 1
 — predpisi dosedanji, obdrža-
 ni v veljavi 432 pr 1
 Krovci 23.1/72
 Kršitev lastnine 311 pr 1
 — gl. Prekršitev
 Kruh cene 23 pr 8
 Kruharji 23.1/62; 173; 398/10
 Krznarji 23.1/56
 Krzno 23.1/56; 107.1/61
 Ksilografi 23.1/75
 Kuhinja, ljudska 76.1/8; 76.2,
 4, 8; 77; 78.5; 79.2
 Kujundžije 23.1/18
 Kumstvo gl. Botrina
 Kup, rešilni 71.1
 Kupec na debelo 190.3
 Kurjači 323.1
 Kurjava na račun plače 214.2, 3
 — učenčevega stanovanja 269.5
 — za strokovne nadaljevalne
 šole 297.2
 Kvarte 60.3; 76.7; 103.6; 122.
 1/4; 132.3; 182.1/10
 Kvas 60.3; 103.6; 107.1/51;
 122.1/4; 132.3; 428.4
Laboratorij, kemijski 66.3
 Ladja 176.3; služba na ladji
 433.1
 Ladjarstvo, pomorsko 1.2/4;
 355.3; 433.1
 Ladje, iztovarjanje, natovarja-
 nje, vtovarjanje 75.1
 Ladjedelstvo 394/1
 Lak 107.1/53
 Lan 107.1/6
 Lastniki kavarn (kafan) 11 pr 1
 — krčem (mehan) 11 pr 1
 — sosedni 108.2/2; 109.4
 Lasuljarji 23.1/58
 Lectarji 23.1/68
 Led 176.3/2
 Legitimacija uprave prisilne
 združbe 367.5
 — gl. tudi: Izkazilo, izkaznica
 Lekarne 1.2/14; 60.1/4, 6; 66;
 102.1/3; 422/22; 428.1/8;
 433.1
 — živinozdravnikov 1 pr 23
 Lep 107.1/41
 Lepenka, strešna 35 pr 1; 107.
 1/40
 — iskanje naročil 143 pr 4
 — sirova 35 pr 1
 Lepotila 23.1/60
 Les 1.2/1; 107.1/14; 176.3/1;
 433.1
 — smrekov, specialni 60 pr 17
 Lesorezci 23.1/31
 Letni sejem 188.1; 192

- Leto, šolsko, začetek 281.2
 Letonija 7 pr 1
 Letovišče 42.4; 152.3
 Licitacije države in javnih
 samoupravnih teles 197;
 198
 — evidenca o 202.2
 — javne 163
 — podjetja za — 69
 — zavodi za — 60.1/10; 102.
 1/7
 Ličarji, vozni 23.1/42
 Likvidacija podjetja 333.7
 — skupne zbornice 394/10
 List uradni banovinski 71.4;
 109.3; 192
 Listine k vlogam 95.5
 — lažne 272.1/5
 — — podtaknjene 239.1/1
 — nepravilne 175.2
 — neresnične 272.1/5
 — oprostitev — od taks 436.2
 Litografi 23.1/75
 Livarji cinka 23.1/16
 — kovin 23.1/16
 — medi 23.1/16
 Ljubljana, cestni red 60 pr 12
 — izvajanje del 41 pr 2
 — mestni statut 6 pr 2; 73
 pr 1
 — stavbni red 35 pr 1
 Ločitev zbornic 393.2
 Lojarnice 107.1/4
 Lokali obrtni 95.6
 — — stalni 125.1; zapretje
 161.1
 — — pomožni 98.4
 — — — omejevanje otvarjanja
 — po prisilnih združ-
 bah 361.1
 — — — prestanek — 359.3/1
 — — — več — — 132.1, 2, 3,
 4; 159.2
 Lokali odpiranje, zapiranje 152.
 do 156
 — posebni, za razprodajo ene
 branše 160.6
 — rokodelskih obrtov, ob ne-
 deljah 154.2
 — trgovinskih obrtov, ob ne-
 deljah 154.2
 — za gostinske obrte 77
 — za hranitev blaga 132.6
 Lončarji 23.1/1
 Lov 1.2/1; 190.1; 433.1
 — ribja 190.1; 433.1
 Luč, upaljiva 239.1/4
 Lug iz krvi 107.1/22
 Madžarska 7 pr 1
 Magister farmacije 66.1
 Maloletnost 14.1, 2, 5; 61.2;
 128.2; 272.1/3; 277.1; 336.1;
 340.1/4
 Malomarnost v izpolnjevanju
 dolžnosti 275.1/1
 Mandat zborničnega člana 394/5
 Manikerji 23.1/58
 Manufaktura gl. Rokodelnica
 Mape, katastrske 108.2/2
 Mapni arhiv ljubljanski 108
 pr 2
 Maribor, cestni red 60 pr 12
 — izvajanje del 41 pr 2
 — mestni statut 6 pr 2; 73
 pr 1
 Maslo sirovo 176.3/1
 Material domači 201.1
 — gradbeni 35 pr 1
 — instalacijski 59
 — lahko zapalni 107.1/33
 — pri licitacijah 197.1; 198.4
 — proizveden v državi 196
 — sanitetni 127.2; 182.1/5;
 398/8
 — za pogonsko silo 196.3

- Mavec, plošče 35 pr 1
 — in žlindra, plošče 35 pr 1
 — gl. tudi Sadra
- Med 176.3/1
 Med(enina) 23.1/16
 Medičarji 23.1/68
 Medjimurje 421 pr 1; 424 pr 1;
 427 pr 2
 Mehana 76 pr 1
 Mehaniki 23.1/22
 — za precizno mehaniko 23.
 1/22
 Meje nedostatka v teži in meri
 152.2
 Menežarije 1.2/12; 433.1
 Menihi 6.1
 Menjalski posli 60.1/7; 67.1;
 102.1/5; 103.2
 Mera 151.1/1; 152.2
 Merina opštinska 438 pr 1
 Mesarji 23.1/65; 173; 398/10
 Mesec koledarski 212.2
 332.3
 — plača odmerjena na —
 212.2
- Mesto regulacija — 111.1
 — s kmetiškim značajem 152.3
 — s pravico občnega upravne-
 ga oblastva 258.2; 356.1;
 392.4
- Mešetarji 69 pr 1
 Metalografii 23.1/19
 Mezde v rudarstvu 206 pr 1
 Metode delovne, popolnejše
 362.1/9
 Milarji 23.1/69
 Milo 107.1/21
 Mineralno gl. Rudninsko
 Minister pravde 128.7; 345.4;
 353; 433.2
 — pristojni 202.3; 204.1, 2
 — za finance 62; 73.2; 103.3,
 6; 109.1; 180.1; 205
- Minister za finance predpiše
 79.2
 — — uredi izjeme od obrtne-
 ga zakona za podjetja s
 proizvodanjem in trгови-
 no monopolnih predme-
 tov 1.4
 — za gradbe 39.3; 41.4; 49;
 59; 62; 77.1; 80.2; 83;
 84; 87.2; 427.3
 — — izda uredbo 59
 — za notranje posle 62; 65.2;
 77.1; 80.2; 83; 84; 103.3;
 180.2
 — za poljedelstvo 62; 91.3;
 103.3; 189.3
 — za promet 62; 83; 84
 — za prosveto 295.6
 — za socialno politiko in na-
 rodno zdravje 62; 66.4;
 77.1; 83; 91.3; 103.3, 5;
 107.3; 152.2; 154.1, 2,
 4; 196.5; 214.3; 237.2;
 257.1; 267; 307.1; 345.
 4; 384; 427.3; 431.2
 — — izda pravilnik 212.4
 — — — uredbo 433.2
 — — predpiše 340.5
 — za trgovino in industrijo
 1/4; 2; 7.1, 2; 30.1;
 79.2; 82.1; 99.2; 100.4;
 103.1, 2, 3, 4; 121; 123;
 124.1, 2; 172.3; 176.2;
 196.5; 201.1 (2, 3, 4);
 202.3; 204.2; 212.4; 214.
 3; 295.2; 295.6; 305;
 391.2; 393.2; 394/1, 7;
 417.2; 418.1/3; 418.2, 3,
 4; (419.1, 2); 451.2;
 (455.1); 458.1
 — — določi spisek 60.4; 140.1
 — — izda občna navodila 460
 — — — pravila 322; 460

Minister za trgovino in industrijo izda pravilnike 14. 3; 19. 1; 24. 2; 26. 1, 4; 27; 30. 2; 38. 2; 41. 4; 49. 1 2; 64. 4; 83; 87. 2; 95. 3; 128. 7; 141. 4; 177; 178. 2; 180. 1; 183. 1; 189. 3; 307. 1; 323; 345. 4; 362. 2; 364. 5; 406. 2; 447

— — — rešitve 460

— — — uredbe 22. 1; 23. 2; 31. 2; 39. 3; 49. 3; 54. 2; 59; 60. 2; 62; 66. 4; 71. 9; 75. 2; 77. 1; 78. 4; 80. 2; 84. 2; 107. 2; 126. 4; 143. 5; 151; 152. 2, 3; 153; 154; 172. 3; 174. 3; 205; 237. 2; 253. 3; 257; 263. 2; 267; 298. 2; 302; 353; 384. 1; 392. 4; 393. 2, 3, 4; 394; 419. 1, 2; 431. 2; 460

— — odobri 195. 1; 297. 2; 384. 5

— — odredi 99. 1; 177. 2

— — predpiše 28. 2; 29. 1; 64. 2, 4; 82. 1; 91. 3; 99. 3; 107. 3; 147. 1; 195. 4; 281. 1; 292; 307. 2; 321. 2; 385. 3; 392. 3; 427. 3; 428. 7

— — vzdrži v veljavi 432

— za vojsko in mornarico 28. 2; 103. 3; 431. 2

Ministri ostali 204. 2

— pristojni 202. 3; 204. 1, 2

— prizadeti 60. 2, 4

Ministrstva vsa 202. 2

Ministrstvo za promet 61. 4

— za trgovino in ind. 202. 2

Ministrstvo za trgovino in ind. predpisi o organizaciji — — 442. 4

— za vojsko in mornarico 61. 4

Miši 60. 1/36

Mizarji 23. 1/30

— modelni 23. 1/30

— mojstri 46. 3

Mlatilnica 186

— omarice za prvo pomoč 74 pr 1

Mleko 176. 3/1

Mlinarji 23. 1/61

Mlini 23 pr 7a; 107. 1/5

Mnenje 109. 4; 111. 4; 253. 2; 305/3; 409. 1

— ločeno 286. 2

— o omilitvi kazni 417. 2

— oddajanje — po prisilni združbi 362. 1/12; 367. 3/6

— pismeno, prinese stranka sama 409. 2

Moč delovna 198. 4 (196. 5)

— odložna 98. 3; 415

— živalska 60. 1/24

Močilnica gl. Godilnica

Modelerji 23. 1/20

Modisti 23. 1/57

Mojstri člani izpitnih komisij 283. 1

— kvalificirani 128. 1

— pravice po obrtnem zakonu za prejšnje rokodelske imetnike obrtov 446. 2

— gl. Kamenoseški, tesarski, vodnjakarski, zidarski

Moka kostna 107. 1/55

Molilnice 41. 1/2; 77. 3; 106. 1; 119. 2

Monopoli 1. 2/3; 182. 1/1

Monopolizirani predmeti, podjetja za proizvodjanje in trgovina z njimi 1. 4

- Monopolizirani predmeti prodaja mala 1 pr 27
- — — nadrobna 1 pr 26
 - — — z avtomati 134 pr 1
 - — prodajalci, združbe 1 pr 27
- Morala javna 12.1; 61.2; 147.2/3; 179.1/4; 232.1, 2; 238.2/1, 5; 238.3; 255/1; 256.1/4; 272.1/3; 316; 400.1/2
- Mostovi 41.3
- cestni, norme 35 pr 1
 - — predpisi 35 pr 1
- Motorna vozila gl. Podjetja, Vozila
- Motorji 58.3; 105.1
- iskanje naročil 143 pr 4
- Mozaična dela 23.1/5
- Mož kazenski obsojene žene 15
- Možnost izučevanja 257.2
- učenja 275.1/4
- Municija gl. Strelivo
- Mutavdžije gl. Kozja volna
- Muzeji 41.1/2; 362.1/4
- Na kmetih 47.2
- Nabave, javne 202.2, 3; 204.1/1, 2; 204.2, 3; 205
- v državi 196.1
 - v inozemstvu 196; 198.4
 - za državo, samoupravna telesa, njih zavode in ustanove 196.5; 198.1, 4; 199.2; 201; 202.1
- Nabiranje naročil 430
- — dosednji predpisi obdržani v veljavi 432 pr 1
 - — gl. poedine predmete
- Načelstvo mesta s pravico občnega upravnega oblastva prve stopnje 101; 121
- sresko 101
- Način izvrševanja obrtne pravice 135.1, 2; 139; 147.1, 2; 150; 151; 176.1; 178.2
- Načrti 46.2; 108.2/1, 2; 113.2; 195.2; 297.1
- Nadaljevanja, knjige v — 182.1/12
- Nadaljevanje članstva prisilne združbe 359.4
- obrta 8.2; 14.1; 15; 128.2; 161.1; 271.2; 398.2
 - poslovanja 172.1
 - pouka na strokovnih nadaljevalnih šolah 295.5
 - učenja 278
- Nadomestilo za učno dobo 19.1, 4; 20.2
- za zaposlitev 19.1, 4; 20.2
- Nadomestitev poslovnega reda z novim 339.3; 342
- Nadziranje podjetij in zemljišč 7 pr 2
- Nadzor zaščitni 147.2/3; 179.1/3; 316
- Nadzorstvene osebe 216
- Nadzorovanje hoje v šolo 270.1, 2
- poslovanja krajevnih strokovnošolskih odborov 305/1
 - strokovnih šol 305/1
 - zasebnih podobnih šol 305/1
- Nadzorstvo (oblastveno) 418; 419
- nad dobavami in deli za državo in samoupravna telesa 201
 - nad okrožnimi odbori 392.2
 - nad prisilnimi združbami 387. do 389
 - — — industrijcev 391.5
 - nad poslovanjem izpitne komisije 291
 - nad razprodajami 169

- Nadzorstvo nad strokovnimi nadaljevalnimi šolami 303.1
- nad zbornicami 393.4; 394/7
 - posebno 65.1, 2; 181.1
 - stalno, nad zastavljajnicami 71.4
 - tehniško 87.2
 - vrhovno, nad strokovnim poukom 306
- Nagrada 225.1, 2, 3; 228; 239.1/2; 260/8
- Nahajališča 107.1/1, 37, 38, 39
- Najemniki kavarn (kafan) 11 pr 1
- krčem (mehan) 11 pr 1
- Nakaznice hotelske 72.2
- potniškega prometa, drugega 72.2
- Nakit 23.1/57
- Naklepoma storjena kazniva dejanja zoper telo in življenje 255/2; 256.1/4
- Nakup blaga 138.1
- Naloge prisilnih združb, ostvarjanje 387.1
- vršitev po okrožnih odborih 392.4
 - zbornice 393.1, 4; 394.7
- Namen humanitarni 368.3
- vzorčnih sejmov, razstav 195.2
- Nameni prisilnih združb, ostvarjanje — 387.1
- — — poedini 377.1/1; 377.2
- Namestnik člana izpitne komisije 314.2
- — razsodniškega odbora 345.1; 350.1
 - službodavčev 238.2/4, 5; 238.3; 239.1/6; 260/7; 268.2; 273.1/4; 283.1; 312.3
- Nameščenec 176.3/2; 367.3/5; 433.1
- Napad, telesni 239.1/6
- Napis 48; 128; 129; 398/9; 454.1
- gl. tudi Naslov
- Napotitev, na redno civilno sodišče 111.2
- Naprava novih sejmišč 189.2; 444.2
- Naprave električne, posluževalci 323 pr 2
- kotlarske, posluževalci 323 pr 1
 - na sejmišču, uporaba 191.1
 - obrtov na osnovi dovolila 62
 - postavitev — 4.5; 103.7; 105; 106; 107; 108; 121; 122
 - prometne, delavci 6 pr 1
 - — državne, osebje 6 pr 1
 - v državi 196.2/1
 - varnostne 126.1
 - vzdrževanje — 137.2
 - za proizvodjanje električne energije 323.1
- Napredovanje učenčevo, skrb za — 269.2
- Naredba o vršenju obrta 423; 426.4; 432; 445.3; 457.2
- Naredbe, izdaja —, predhodno zaslišanje 409.1
- službodavčeve 239.1/3
- Naročila, iskanje — 142; 143.1, 2, 3, 4, 5; 144.1; 399.1/13; 399.2, 3
- — po inozemcih 144.1
 - izvrševanje — 138.1
 - nabiranje — 144.1; 399.1/13; 399.2, 3; 430
 - sprejemanje — 138.1; 142; 143.3, 4

- Naročila sprejemanje — prepo-
ved sprejemanja —
325.2
— za državo in javna samo-
upravna telesa, kazenski
zavodi 197.2
- Naročilo blaga, normalno 165
- Narodne kape 23.1/55
- Narok, prvi 352.3
- Naselja, regulacija 111.1
- Naslednice, zbornice — 394/10;
394/13
- Naslednik obrta 271.2
— v stanovanju 247
— zakoniti 333.5
- Naslov 76.4, 5; 355.2
— »mojster« 446.2
- Nastop dopusta 329.1
— službe 242.2; 243.1, 2; 246.
2; 335
— — na točno določeni dan
242.1, 2
- Nasveti 252.2
- Natečaj 46.2; 91.1; 93.1
— prepoved udeležbe — 325.2
- Navajanje združb 387.1
- Navodila glede deln. družb, ko-
manditn. družb, gospod. in
kreditn. zadrug, hranilnic
60 pr 5, pr 6, pr 12; 64
pr 1; 68 pr 1; 99 pr 2; 454
pr 1
— interesentom 109.2
— občna, za točno in pravilno
uporabljanje zakona 460
— za delavce ob boleznih, nez-
godi 340.1/5
- Navodilo o pritožbi v kazenski
sodbi, odločbi, rešitvi
414.1
— — netočno 414.3
— — opuščeno 414.2
- Naziv dosedanji 454.1
- Naziv drug v navadi za učence
252.1
— enak 128.5
— gostinskih obrtov, dosedanji
448
— industrijske združbe 391.1
— »mojster« 24.2; 446.2
— obrta 159.1/1
— obrtni, spraviti ga v sklad
s § 128.: 454.2
— »rokodelska zadruga« 128.1
- Naznanilo sklica skupščine pri-
silne združbe 372.2
- Nedelja 154.1, 2, 4; 187.1;
413.3
- Nedopustnost razkinitve učne
pogodbe 273.3
- Nedostatek, izguba v teži ali
meri 151.3
- Nedostatki lokalov itd. 127.4
— odstranitev 387.1; v izva-
janju postopanja 414.4, od-
stranitev 414.4
- Negovanje v bolnici 229.2; 230.1
- Neizpolnitev pogodbe 240
- Neizpolnjevanje dolžnosti 274;
283.2; 399.1/1
- Neizpremenljivost odredb obrt-
nega zakona 340.4
- Neizterljivost 218
- Neiztožnost terjatev za blago na
up 218
- Nemarljivost učenčeva 269.4
- Nemožnost plačila denarne kaz-
ni 405.2
- Neoporečnost 346.1
- Neosnovanost odločbe v zakonu
416.2
- Nepokornost 239.1/3; 239.1/7
- Neposlušnost, gl. Nepokornost
- Nepremičnine, nakup in prodaj-
ja —, posredovanje 60.1/16;
69.1; 102.1/12

- Nepremičnine, obrtne pravice,
 zvezane z — 443
 Neprilike 119. 2
 Nepristojnost komisije 282. 2;
 313. 1
 Nerednost 283. 2; ponovna 317. 1
 Nesposobnost člana uprave pri-
 silne združbe 389. 2
 — izučiti se stroke 272. 1/1;
 273. 1/1
 — za delo 177. 1; 219. 2; 238.
 2/1
 — za učenje ali delo 273. 1/1
 Nesreča elementarna 158; 160.
 1, 3; 161. 1; 162. 1
 Neuporabnost poslovne knjižice
 310. 2; 311. 2
 Neupravičeno izvrševanje obrta
 398/1, 2; 399. 1/1
 Nevarnost imetnika podjetja
 116. 3
 — požara 119. 2
 — smrtna, izpostava, pustitev
 179 pr 1
 — za zdravje, življenje 272.
 1/1; 273. 1/2, 3
 Nevarnosti 105. 1, 2; 118. 1;
 119. 2, 3; 120. 1
 Nevarnostna tabela 211 pr 1
 Nevarnostni odstotki 211 pr 1
 — razred 211 pr 1
 Nevreden zaupanja 239. 1/2
 Nezanesljivost 400. 1/3
 Nezgoda elementarna 340. 1/5
 — navodila delavcem ob —
 340. 1/5
 — zadržek za službovanje 219.
 1; 239. 1/9; 326. 1, 2; 329. 3
 — zavarovanje članov združb
 za — 384. 1 do 3
 Nezvestoba v službi 239. 1/2
 Ničnost pogodbenih določb 217
 — posla 145
 Ničnost raznih sklepov prisilnih
 združb o vplivanju na obr-
 te 361. 1
 Nihalke 1. 2/12; 433. 1
 Nosači 125. 3
 Nosečnost 236
 Notarji javni 1. 2/13; 6 pr 1;
 69. 2; 433. 1
 Notorezci 23. 1/20
 Nova poslovna knjižica 310. 1
 Novela domovinska (1896) 6
 pr 2
 Novinarji, razmerje z lastniki
 listov 206 pr 1
 Novine, prodajanje in razširja-
 nje 1. 2/5; 181. 2
 — tuje, razpečevanje 1 pr 24;
 60 pr 14
 — — uvoz 1 pr 24; 60 pr 14
 Novinski nameni 23. 1/77
 Nožarji 23. 1/9
 Nравnost gl. Morala
 Občine 6 pr 2; 9. 2; 22. 2; 42. 4;
 70. 3; 74. 1; 77. 5, 6; 78. 3;
 84; 85. 2; 88. 1; 91. 1; 94. 2;
 102. 2; 109. 3, 4; 112. 4; 125.
 2; 126. 3; 131. 3; 132. 1, 2,
 3, 4; 134. 2; 138. 1; 139;
 150. 2; 187. 2; 188. 1; 189. 1;
 190. 2; 191. 1, 2, 3; 192;
 249. 2; 258. 2, 4; 259; 266;
 273. 1/6; 273. 3; 279; 280;
 281; 295. 1, 2, 4, 6; 296;
 297; 299; 300; 303. 1, 2;
 307. 1, 2/2, 3; 307. 3; 308;
 310. 1, 2; 372. 2; 438
 — mestne 70. 1; 81. 2, 3
 — okolne 188. 1
 — selske 94. 2; 124. 1
 — s pravico občnega uprave-
 ga oblastva prve stopnje
 73. 1; 102. 2; 122. 1/4; 125. 2

Obdržanje učencev 271.2

Običaj 136.1; 137.2; 140.1; 141.4; 194; 210 pr 1; 211; 212.1; 222.1; 224.4; 332.2; 433.3

Objava izvolitve poverjenikov prisilne združbe 369.5

— letnega sejma 192

— razprodaje 165

— reklamna 129

— skupščinskih sklepov 379.2

— vabila na skupščino 372.2

Objekti dimovodni 92.2

— plovni 1.2/7; 60.1/28; 87.1

Oblast očetovska 5 pr 1, pr 2

Oblastva državna, razmerje do zbornic 393.4

Oblastvo davčno 71.2

— državno upravno 362.1/12

— finančno 73.1; 79.2

— javno 69.2

— krajevno policijsko 76.7; 77.6; 78.5

— — upravno (prepoved, zahajati v krčmo) 316 pr 1

— občno upravno, prve stopnje

3.1/1, 2; 4.2, 3; 10.1; 11;

12.1; 13.1; 14.1; 18.2; 32.

2, 3; 40.1; 42.2; 55; 60.2,

4; 65.1; 71.4, 7; 77.5;

78.2; 81.2, 4; 84; 85.2;

88.2, 3, 5; 91.1; 93.1; 94.

2; 95.1, 4; 96.1, 2; 97;

98.1, 4; 99.1, 2; 100.2, 4;

101; 105.1; 106.1; 108.1;

109; 110.1; 111.1, 2, 4;

113.1, 3, 4; 115.2; 117.2;

118.1; 119.2, 3; 121; 125.2;

126.3; 127.1, 4; 128.6; 131.

1, 3, 4, 5; 132.1, 2, 3; 134.

2, 4; 136.1; 140.1; 143.6;

147.2/3; 148.1; 150.2; 158.

1; 159.2; 160.4, 5; 169;

Oblastvo

170/2, 3; 171; 172.1, 2; 173;

174.1, 2; 176.1; 180.2; 181.

1; 182.2; 184.2; 190.4;

204.3; 249.2; 252.3; 255/3;

258.2; 261.2; 263.3; 266;

270.3; 284; 285.2; 289; 294.

2; 307.5; 310.3; 315.3; 340.

2; 341.1; 342; 343; 345.1;

350.1; 351.1, 3, 5; 356.1;

357.1; 364.4; 368.3; 369.5;

372.2; 381.3; 396; 405.3;

410; 417.2, 4; 418.1/1; 418.

2; 437; 442.3; 447; 450;

456.1, 3

— policijsko 89.1

— pomorsko 75.3

— pristojno 40.1; 60.2, 3; 77.

4; 95.1, 4; 96.1; 271.

1/4; 407.2; 409.1; 438.

2; 450; 454.3

— — dosedaj 457.3; 458.2

— policijsko 442.3

— rečno 75.3

— sanitetno 89.1; 127.3; 181.1

— skrbstveno 259.1

— sodno 5.2; 69.2

— šolsko 263.3

— upravno 456.4

— varstveno 259.1; 279

— višje 112.3

— — upravno 77.6; 78.3; 98.

3; 98.3; 175.2; 313.2;

411; 417.2

— vojaško 73.4

— zaslišanje — pred izdajo uredb itd. 409.1

Obleka 23.1/47, 48, 49; 256.1/1; 260/8

Oblika mojstrskega izpričevala 321.2

Obljuba provizije 225.1; 239.1/2

- Obmejna četa 6 pr 1
- Območje zbornic 393.3; izprememba — — 394/9
- Obolenje učenčev 269.4; 272.1/1; 273.1/1
- ženske v službenem razmerju 326.4, 5
- Obraza poslovne knjižice 310.2
- Obračun provizije 227
- tantijeme 328
- terjatev iz službenega razmerja 330.2
- Obramba države, podjetja, važna za — — 60.4; 122.1/4; 132.3
- Obrač glavni 131.5; 132.2, 3, 4; zapreje 161.2
- Obrati domači 196.1, 2/1, 2; 201.1, 2; 203
- Obratovalnica, brez stalne — 178.1, 2
- sedež — 249.2
- z alkoholnimi pijačami 76 pr 1
- Obrazci 71.2; 98.6; 99.3; 177 pr 1; 183.1; 184.3; 187.1; 260 pr 1; 280 pr 1; 281 pr 1; 287 pr 1; 307 pr 2; 308 pr 1; 321.2; 340.5; 364.5
- Obrazložitev kazenske sodbe itd., obvezna 416.1
- Obresti 71.3, 4
- zamudne 200.1; 436.3
- Obremenitev motornih vozil, največja 60 pr 12
- Obrestna mera 71.3
- Obroki 60.1/8; 427. III/4
- Obrt pojem 1.1
- Obrti brez stalnega poslovališča 153; 176. do 186; 400.1/3
- delitev — 3.1
- dominikalni 443 pr 1
- Obrti dosedaj pridobljeni 446.1, posebej trgovinski in rokodelski 446.2
- dovolitveni 1 pr 1
- drugi 162.1
- elektrotehnični 50 do 59; 356.2
- — dosednji upravičenci 450
- gradbeni 35. do 49; (združbe) 356.2
- industrijski 32. do 34; 391.1
- istovrstni 275.2
- izvrševanje — na tržiščih, odločba o tem 191.4
- ksilografski 1 pr 1; 60 pr 14
- litografski 1 pr 1; 60 pr 14
- obstoječi, prijava in registracija, prosti taks 436.2/7
- pogostinski 60.1/22; 76. do 79; 128.1; 150.1, 2
- — dosednji 448; ni gostinski obrt 76.10; odslej 448.1
- — začasni 76.8
- pogrebni 1 pr 1; 60 pr 14
- prej opravljeni 451.1
- prestanek — 359.3/1
- pretežno ženski 30.1
- prodajni 443 pr 1
- proizvajalni 137.1
- radicirani, realni 443
- rokodelski 1 pr 1; 3.2; 23. do 31; 34.2; 132.3, 4; 141.1, 2; 142; 249.2; 254.2; 354.1; 452; 446.3
- samostojni 252.2
- se ne vodijo z osebnim imenom 454.2
- sorodni 275.2
- stavbni, dopuščeni 427. III/3
- tiskarski 1 pr 1; 60 pr 14

- Obrti trgovinski 3. 2; 19. do 22;
 140. 1; 249. 2; 354. 1
 — več —, izvrševanje 31. 3
 — za katere je treba dovolitve
 60 do 94
 — zastavarski 427 pr 4
 Obrtna ovlaščenja 445. 3
 Obrtni list 445. 3; 450; 456. 3
 — red iz l. 1859.: 422; 424;
 426. 4; 432; 442. 1, 2; 445.
 3; 457. 2; (459)
 — zborovi 442. 1
 Obrtnice 445. 3; 450; 454. 1;
 456. 3
 Obrtniki domači 198. 1, 2
 Obseg obrtne pravice 136. 1, 2;
 137; 138; 143; 144; 145;
 146; 148; 150
 — obrtnega poslovanja se pre-
 stopi 398. 1/1
 — rokodelskega obrta 142;
 144; 145; 146; 150. 1, 2, 3
 — trgovinskega obrta 140;
 141. 1, 2, 3; 141. 3, 4;
 143. 4
 — — — veliki, izvrševanja —
 140. 3
 Obsodba 12. 1; 147. 2/3; 179. 1/4;
 255/1, 2; 256. 1/4; 272. 1/3;
 316; 371. 3/2
 Obsojenci, delovna moč 1 pr 11;
 197 pr 1
 Obstanek podjetja, nadaljnji
 333. 8
 — službojemnikov (konkuren-
 čna klavzula) 336. 2/2
 Obstoj službene pogodbe, spor
 o — 344. 2
 — službenega razmerja, dru-
 gega, istočasni — — 239.
 1/1
 Obtežba pri graditeljstvu 35 pr 1
 Obtožba 314. 1; 316
 Obvestitev, obveščanje 98. 4;
 100. 1, 2, 4; 171. 3; 202. 2;
 269. 2, 4; 273. 1/6; 273. 2;
 388; 400. 5
 Obveznice državnih posojil 60
 pr 7; 68. 2; 428. 1/9
 Obveznost članstva izpitne ko-
 misije 312. 4
 — — prisilne združbe 355. 1,
 3; 357. 3; 358. 1
 — dajati učencem knjige in
 učila 300
 — hoditi v šolo 298. 1
 — odpravnine, nemožnost za-
 dostiti — 333. 8
 — poslovnega reda 340. 3
 — prestale prisilne združbe
 390. 2
 — prestanek — plačati odprav-
 nino 333. 7
 — učenčeva iz prejšnje pogod-
 be 272. 1/5
 Ocena nova 184. 2; svobodna
 61. 3; 245
 Očuvalne odredbe 1 pr 12; 15;
 61. 2; 147. 2/3; 316
 Odbiranje stroke 253. 2
 Odbitki 241
 Odbor častni 362. 1/8; 365. 1/7;
 377. 1/12
 — izpitni 283. 1; 362. 1/7; 365.
 1/7; 377. 1/11
 — občinski 124. 1; 124. 2
 — okrožni, obrtnih združb 282.
 283. 1; 285; 286. 2; 287. 1;
 288. 1; 290. 2; 297. 1; 312. 1,
 3; 315. 1; 377. 1/13; 392
 — — — uredba 392 pr 4
 — pomočniški 365. 1/7; 386, 1
 do 3
 — posvetovalni 195. 4
 — pravne osebe, upravni 394/5

Odbor prisil. združbe, nadzorni:

- 365.1/4; 366/2; 367.7; 370; 371.5, 6; 377.1/2; 383
- — — posebni 380
- — — upravni 365.1/4; 366/1; 367; 368; 370.2; 371.5
- razsodniški: (vobče) 219
 - pr 1; 245; 246; 434.1, 3; 457.3; pristojni 275.2; 337.4
- — pri občnem upravnem oblastvu 340.2; 343 do 353 (stvarna pristojnost 343; 344/1 do 5; 385.1; sestava 345; članstvo 346.1; dolžnost članov 346.2, 3; razrešitev člana 346.4; neredna dolžnosti, kazni 347; prisega 348; povračilo stroškov itd. 399; sveti 350.1; pripadnost stroki 350.2; izključitev, izločitev članov; krajevna pristojnost 351; tožba 352.1; pooblaščenec pred — 352.2; prvi narok, razpravljanje, odločbe 352.3; javnost, ustnost postopanja 352.4; razsod, način sklenitve, izvršnost, izvršba 352.5; pobijanje s tožbo 352.6; vročanje 352.7; uredba 353)
- pri prisilni združbi: 362.1/8; 365.1/7, 12; 385; 386.3/1; 391.4; 392.1, 2, 3, 4
- šolski, banovinski za strokovne nadaljevalne šole 304.1, 2; 305/1 do 3

Odbor šolski, krajevni za strokovne šole 303; 305/1

- upravni, obrata (podjetja), državljanstvo članov 196.2/3
- ustanovni (prisilne združbe) 364.2, 3, 4

Odbori drugi, pri prisilnih združbah 366/4

- — — zbornicah 393.4

Oddelek tehniški, pri občnem upravnem oblastvu 109.4; 112.3

Oddelki delavski 339.1

- drugi, pri banskih upravah 418.3
- posebni, na strokovnih nadaljevalnih šolah 295.3
- — — — — za poedine stroke 295.3
- za trgovino, obrt in industrijo 418.3

Odeje prešite 23.1/44

Odgovor, zahtevan v roku 409.1

Odgovornost članov uprave in nadzornega odbora prisilnih združb 367.7

- dimnikarskih mojstrov 94.2
- za neizvršitev prevzetih obveznosti pri javnih dobavah in delih 204.1/1
- za neupoštevanje predpisov o javnih dobavah 202.1
- za obiskovanje šole 270.2
- za odlašanje izplačila računov za državne dobave 200.1
- za prekrške obrtnega zakona: imetnika obrta ob poslovodji 17.3; poslovodje 17.3
- za razkinitev učne pogodbe 274.1

- Odgovornost zasebnopravna (civilna) 17. 4
- zastavljalnega podjetja 71. 6
- Odjemalci 176. 3/2; 223. 2; 361. 1
- Odkladališča 132. 6
- Odklonitev člana razsodniškega odbora po banu 345. 3
- članstva izpitne komisije 312. 4
 - — razsodniškega odbora 346. 2
 - posla za svoj račun 222. 2
- Odkup gl. rešitev
- Odlašanje plačila računov za javne dobave 200. 2
- Odločba o gradnji delavnice, naprave 112
- o komisijskih stroških 115. 2
 - o prekrških, nezakonita, uradno postopanje 416. 2
 - — obrazložitev obvezna 416. 1
 - — pravni pouk 414
 - — pritožba: dopustnost 411
 - — — mesto vložitve 412. 4
 - — — odložna moč 415
 - — — rok vložitve 412. 1, 3
 - — — razveljavitev 414. 4
- Odmena 92. 2
- Odmera odškodnine 277. 3
- Odmor 210 pr 1; 232. 2; 340. 1/1;
- Odobritev posebna, za premostitev pogostinskega obrta v drug lokal 78. 2, 3
- — za prodajanje lastnega blaga na sejnih 190. 4
 - pravil po zbornici 364. 3
 - pravilnika za razsodniški odbor prisiln. združb 385. 2
 - predhodna za razprodajo 158; 159. 1, 2; 160. 1, 3; 162. 1; 163; 168; 400. 2/2
 - razlastitve podjetja 124. 1
- Odobritev spiska knjig in umetnih del 182. 2
- učenskih pogodb 436. 2/3
 - vpisa podatkov o prejšnjih službenih razmerjih v novo poslovno knjižico 310. 3
 - uporabna 113. 4, 6; 116. 1; 117. 1; 118. 2; 122; 398/6
 - začasne prepovedi krošnjarenja 180. 2
 - za gradnjo delavnice ali naprave 112. 1; 118. 2; 121; 123
 - za obrate (delavnice, naprave) 32. 3; 96. 3; 122
 - za uporabo nestalnih poslovališč 125. 2
 - za zaposlitev tujih državljanov 196. 5
- Odobrenje 445. 3; 450; 454. 1; 456. 3
- Odpadki srebrni, zlati 107. 1/23; vsake vrste 182. 1/4
- Odpiranje lokalov 74 pr 1; 152. do 156; 210 pr 1; 422. 14; 428. 1/14
- Odplačilo gl. cenik, obroki, odmera
- Odposlanec zbornice 387. 1
- Odpoved 231; 233. 3, 4; 236; 238. 1, 2; 239. 1; 241; 243. 1, 2; 272. 1, 2; 274. 1, 2; 275. 1; 276; 327; 329. 4; 332; 333. 6; 334; 335. 1; 337. 1; 340. 1/3
- — sodba po — 352. 3
 - — stanovanj, delavskih 344/5
 - — udeležbi članov razsodniškega sveta 352. 3
- Odpovedni rok 234. 1; 235. 1, 2; 332. 2, 3, 4
- Odpravnina 333. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7; 334. 2; 433. 3

Odpremljanje blaga 137.2
 Odpremniki ladij 60.1/21; 75;
 102.1/17

— — združbe — 356.2

Odpustitev 231; 236; 239.1/1 do
 12; 239.2; 240; 241; 246; 340.
 1/3

Odredbe iz javnih ozirov 62
 — kazenske, prekinejo zasta-
 ranje 407.2

— obrtnega zakona o službeni
 pogodbi, neizpremenljive po
 poslovnem redu 340.4

— podrobnejše, za izvrševanje
 obrtnega zakona 460

— posebne 119.2; 206.1

— prehodne 393.4

Odreditve izdaje nove odločbe
 itd. 414.4

Odseki dosedanjih skupnih zbor-
 nic 393.2/a, b

— posebni, prisilnih združb 380

— za trgovino, obrt in indu-
 strijo 418.3

— zbornic 393.4; 394/4

— — volitve po — 394/5

Odstop od službene pogodbe 242;
 243; 244; 246; 262.1; 335

— pravice do zaslužka 325.1

Odstotki nevarnostni 211 pr 1

Odstranitev delavnice, naprave
 116.3

— nedostatkov lokala 127.4

— poslovodje od voditve obrta
 404

Odsvojitev protipravna, za pro-
 vizijo ali nagrado 225.2

Odškodnina članom razsodniških
 odborov 349

— iz službenega in učenskega
 razmerja, spori 344/3

— ob odstopu od službene po-
 godbe 244

Odškodnina pri prekrških po-
 slovnega reda 340.2

— za kršitev prepovedi 325.1

— za odstranitev delavnice in
 naprav 120.1, 3

— poslovno knjižico 307.4

— za prevoz pošte 82.2

— za preprečeno provizijo ali
 dnevnic 224

— za prestanek učnega raz-
 merja 277

— za prikrajšanje v službi
 220.2

— za razkinitev služb. razmer-
 ja 245

— — — učnega razmerja 277

— za režijo 71.3, 4

— za škodo po zastavljalnici
 71.6

— za učenje 260/8

— za učenčevo delo 267

— za večjo, službojemnikovo
 243.1, 2

— za vojaške vežbe 221

Odvzem pravice biti izvoljen
 368.1/4; 368.2; 371.3/1

— — glasovati 371.3/1

— — govora 368.1/4; 368.2

— — imeti učence 255/3; 256.
 1/2-6, 2, 3; 271.1/4; 395.

1/4; 395.2; 396; 402/1
 do 3

— — krošnjariti 185

— — obrtovati (obrt izvrševa-
 ti) 11 pr 1; 175.1; 395.

1/5; (395.2); 396; 400.
 456.3

— — voliti 368.1/4; 368.2;
 371.3/1

— prostosti 239.1/12

— stvari 395.1/3; 395.2

— varščine 395.1/3; 395.2

- Ogenj, nepazljivo ravnanje z —
239. 1/4
— umetni 23. 1/80; 60. 1/2; 107.
1/33
- Oglas o protokolaciji 456. 3
- Ogled komisijski 96. 4; 106. 2
- Ogledala gl. Zrcala
- Oglje 176. 3/1
- Ognjišča 105. 1
- Ogrevanje 23. 1/82
- Oklic 109. 2, 3, 4
- Oknarji 23. 1/3
- Okolni prebivalci 105. 1; 119. 1, 2
- Okolnosti, olajšujoče, omilitev
kazni 417. 1, 2
— služba, primerna — 210
— službodavčeve 220. 1
- Okraj določen, zastopnik za —
228. 2
- Okrepčevalnica gl. Buffet
- Okrožnica 129
- Okviri 23. 1/45
- Olajšave za vojne invalide 431
- Olja lahko zapalna 182. 1/8
— rudninska 182. 1/8
- Olje 107. 1/53
- Omarice za prvo pomoč, mlatil-
nice 74 pr 1
- Omejitev krošnjarenja 180. 1;
181. 1
- Omejitve pravic s pogodbo 251;
338
— pri poslovanju delavnic, na-
prav 119. 2
- Omot 137. 2, 3; 151. 1/2
- Omrežje gl. Vodi, električni
- Onemoglost, zavarovanje za —
384. 1 do 3
- Opančarji 23. 1/52
- Opeka 35 pr 1
- Opekarne 107. 1/1
- Opij 60 pr 2
- Opijski fond 60 pr 2
- Opomin 239. 1/3, 4, 11; 368. 1/1,
368. 3; 381. 3; 400. 1/3
- Opozoritev 202. 3
- Opravičba 239. 1/3; 347. 1
- Opravila hišna 210
- Opravična sposobnost 5 pr 1,
pr 2
- Opravljanje izpita, ponovno,
pred novo komisijo 319. 2
— poslov, samostojno, dokaz —
pri izpitu 318
— službe, pristojnost razsod-
niškega odbora 351
- Oprema blaga 151. 0
- Oprostitev občine, vzdrževati
strokovno nadaljevalno šolo
297. 1
— od obiskovanja šole 268. 1;
270. 3; 299. 1
— od taks 436. 1
- Optiki 23. 1/24
- Opustitev obrta 4. 4; 158
— ponovnega postopanja po
§§ 108. in nasl.: 118. 1
— pridobivanja ob zadržku za
službovanje 220. 1; 241
- Organi drugi zbornični 393. 4
— javni strokovni (tehniški)
56. 3
— osrednjega urada za zava-
rovanje delavcev 211 pr 1
— nadzorstveni tržišč, sejmišč
194. 4
— oblastveni 183. 2
— posvetovalni državne upra-
ve in samouprave 393. 1
— prisilne združbe 364. 4; 366;
371. 1
- Organizacija zbornic 393. 4
- Organizacije po obrtnem zako-
nu 436. 1
— neprisilne 393. 2/a, b
— prisilne 393. 2/a, b

Organizacije službodavske 209.

1; prisilne 209. 2

— službojemniške 209. 1; prisilne 209. 2

— strokovne neprisilne 345. 2

— — — dosedanje 442. 3

— zvezne za pospeševanje gospodarskih koristi 363

Orodje kirurško 23. 1/23

— kovači za — 23. 1/6

— medicinsko 23. 1/23

— nabavljanje — 361. 1

— na račun plače 214. 2

— za izvrševanje službe 232. 1

Orodni kovači gl. Kovači

Orožje (vobče) 60. 1/1; 102. 1/1;

103. 3, 7; 122. 1/4; 182. 1/11;

428. 1/5; 428. 3

— nevojaško 1. 2/3; 1. 4

— strelno, izdelovalci 23. 1/8

— — ročno, preskušanje 427. III/2

— vojaško 1. 2/3; 1. 4

Orožništvo, zakon 6 pr 1

Ortopedski predmeti 23. 1/53

Oseba fizična 443. 1

— izpremema v — 112. 5

— nameščena pri arhitektu 422/24

— opravljajoča podrejene posle 206. 2

pravna 196. 2/3; 393. 1;

394/5; 443. 1; 446. 3

— sozaposlena 238. 2/5; 238. 3; 239. 1/6

— upravičena obrtovati 196. 1

— vršča javne dobave ali javna dela 203

Osebjje pomožno 62; 157; 196.

2/3; 196. 5; 198. 2, 4; 201. 1;

206 do 353

Osebjje dolžnosti — do učencev 269. 3

— kazniva dejanja zoper življenje in telo — 255/2; 256. 1/4

— komisarja za območje uprave mesta Beograda 419. 1

— občne odredbe 206 do 251

— obolelost 273. 1/3

— ostalo višje 324. do 338

— overovitev izpričeval 249. 2

— pod 18 leti 402/2

— pojem — 206. 1, 2; (433. 1)

— pri javnopравnih telesih, javnih ustanovah 208

— prostost od taks (za izpričevala) 436. 2/2

— razmerje, dobro, s službodavci 362. 1/3

— stalno, postavljanje 365. 1/4; 377. 1/8

— strokovno gozdarsko 206 pr 1

— za pooblaščenca 352. 2

— zunaj delavnice 215; lokala 215

— prometno 83

— službeno 239. 1/7

— strokovno 196. 2/3

— — inozemsko 196. 5

— tehniško inozemsko 196. 5

— trgovinsko 324. do 338

— zbornično, pravice, dolžnosti 393. 4

— — prestalih, ukinjenih zbornic 394/12

Osebne storitve 60. 1/27; 85

Oskrba 260/8; 269. 5

Osnavljanje obrtov, omejevanje po prisilnih združbah 361. 1

Osnovanje* obrta, prej opravljanega, a prestalega 451. 1

- Osrednji urad za zavarovanje
 delavcev 211 pr 1
 Ostajališča gl. Gostišča
 Ostavka člana razsodniškega od-
 bora 346.2
 Ostrilci gl. Brusači
 Ostrobrusci 23.1/9
 Ostvaritev vzorčne razstave,
 vzorčnega sejma 195.2
 Oškodovanje pri dohodkih (pre-
 jemkih) v naravi 283.2/2
 — zdravja, resno 273.1/2
 Oteževanje sprejema v drugo
 službo 249.1
 Otroci nadaljevanje obrta 14.1;
 128.2
 — skupno z vdovo 14.2
 — varuštvo — 14.5
 Ovadba 204.3
 Overovitev 112.3; 249.2; 259.1;
 307.3; 310.1; 436.2/2, 3
 Oviranje, zaslužiti provizijo 224
 Ovoj gl. Omot
 Označba blaga ali njegove opre-
 me 151.1/1
 — način, vsebina, čas — 151.
 1/1
 — drugega domačega podjetja
 129
 — neosebna 128.1
 — nedopustna, neresnična, vpis
 v poslovno knjižico 311.2
 Oznamenilo, enako 128.5
- Papir** 107.1/32
 — cigaretni 1.2/3
 Papirji vrednostni 60.1/8; 102.
 1/6; 182.1/2; 428.7
 Pamuklijaši 23 pr 6
 Papučarji 23.1/51
 Parafin 107.1/20
 Parketarji 23.1/30
 Parkljevka 91 pr 1
- Pazarji 23.1/17
 Pavolninarji gl. Bombaževinarji
 Pazljivost, navadna 129
 Pecivo 176.3/2
 — cene 23 pr 8
 Pečarji 23.1/1
 Pečat 287.2/6; 307.2/3; 367.5
 Pečatarji 23.1/19
 Peki 23.1/62; 173; 398/10
 Pekmez gl. Čežana
 Pendžeraši gl. Oknarji
 Penzija 76.1/6; 76.2, 6, 7, 8;
 77; 78.1, 4, 5; 79.2
 Periferija 189.2
 Perilo 23.1/48; 143.2
 Perjanice 23.1/57
 Perie 23.1/56; 107.1/10; 176.
 3/1
 Perutnina 176.3/1
 Perutninarstvo 1.2/1; 190.1;
 433.1
 Petrolej 1.2/3
 Pijače alkoholne 74.2; 76.2;
 79; 182.1/7; 214.2, 4;
 427.2/1; 437.1, 2
 — — obratovalnice, pravilnik
 76 pr 1
 — brezalkoholne 76.2; 181.1
 — jake, žgane 79.1
 — močne 11 pr 1
 — oddajanje — v planinskih
 kočah 1.2/16
 — opojne, zakon o točenju —
 422/3
 — prodajanje ob cerkvenih go-
 dovih in slavah 194
 — točenje, kaz. zakon 316 pr 1
 Pijančevanje 179.1/5; 239.1/11
 — preklic 5 pr 2
 Pijanost 179.1/5
 Piljari 19 pr 5
 Pilorezci 23.1/9
 Piparji 23.1/31

- Pirotehniki 23. 1/80
 Pirotehnični predmeti 23. 1/80;
 60. 1/2
 Pisarne gl. Lokal, pomožni
 — potniške gl. Agencije, pot-
 niške
 — za posredovanje pred obla-
 stvi 73; 398/4
 Pismenost 252. 1
 Pivnica gl. Krčma
 Pivo 60. 3; 103. 6; 107. 1/42;
 122. 1/4; 132. 3
 Plača 211; 212; 213; 214; 219;
 220. 1; 221; 229. 1; 230. 1;
 240; 241; 243. 1, 2; 294; 326.
 1, 2, 3, 4; 327; 328. 1; 329. 2;
 330; 333. 1; 335. 2; 336; 340.
 1/2; 340. 2; 343/1; 344/3
 Platina, izdelki 1 pr 6; 23 pr 3
 Platno, povoščeno 107. 1/64
 Plenum 393. 2/a; 394. 7
 Pleskarji 23. 1/73; — mojstri
 46. 3
 Pletači, iz protja 23. 1/27
 Plin, gorljivi 427. 1/III/6; 427. 3
 — svetilni 107. 1/36
 Plini 111. 1
 — zemski 60 pr 16
 Plinske naprave 23. 1/81
 Plod telesni, odprava 179 pr 1
 Plomba gl. Zalivka
 Plombiranje 88. 5
 Plošče iz mavca, žindre, ce-
 menta 35 pr 1
 — plutove, iskanje naročil 143
 pr 4
 — za izolacijo 35 pr 1
 Plovitba pomorska 1. 2/4; 355.
 3; 433. 1
 Plovni objekt, prevoz z njimi
 1 pr 10
 Pobuda lastna 362. 1/12
- Počitek nedeljski 153; 154. 1, 2;
 422/6, 11
 Podaljšava časa za razprodajo
 160. 5; 161. 1
 — dovolitev za izvrševanje obr-
 tov brez stalnega poslovali-
 šča 184. 1, 2
 — obiskovanja šole 263. 3
 — roka za gradnjo 112. 4
 — — za ustavitev poslovanja
 172. 2 (170/6)
 — — začetek poslovanja 174. 2
 — učne dobe 263. 3; 266
 — uporabne odobritve 116. 2;
 117. 2
 — za naziv dosedanjih gostin-
 skih obratov 448. 2
 Podaniki jugoslovanski 346. 1;
 obojestranski 138. 2
 Podatki nedopustni, neresnični,
 vpis v poslovno knjižico
 311. 2
 — o prejšnjem službenem raz-
 merju 310. 3
 — osebni 183. 1
 — o zaposlitvi 307. 2/4; 307. 3
 — pismeni 65. 1 (62); 159. 2
 — poslovni, tajnost 201. 3
 — v tožbi iz službenega raz-
 merja 352. 1
 — zahtevani, dajanje — 362.
 1/12
 — zbornicam 394/8
 Podedovanje 8. 2
 Podgane 60. 1/36
 Podjetja bakteriološka 60. 1/4
 — bančna, prisilne združbe
 356. 2
 — banovinska 58. 1
 — broderska 1. 2/6; 69. 2; 355.
 3; 433. 1
 — domača 7. 2; 196. 1; 203
 — druga obče koristna 58. 1

- Podjetja državna 58.1, 2; 61.4; 355.3
- električna 122.1/1
 - gospodarska, osnavljanje 362.1/10; 362.2
 - industrijska 91.2; 122.1/4; 132.3; 152.1; 339. do 342
 - inozemska 144; 196.1
 - ki vzdržujejo šole 303.3
 - ne spadajoča pod obrtni zakon 29.1
 - občinska 58.1
 - obstoječa 107.3
 - po § 107., (odst. 1): 107.2, 3; 108
 - pogrebna 126.3; 127.2; 398/8
 - pomožna broderska 1.2/6; 433.1
 - — železniška 1.2/6; 433.1
 - postavitve, posebno postopanje 1 pr 1
 - postranska, kmetijskega in gozd. proizvodnje 433.1
 - prevozna 173; 398/10
 - — z motornimi vozili, tarife 60 pr 12
 - — — vozni red 60 pr 12
 - — — zakon 60 pr 12
 - pridobitev in nadaljevanje obrta 8.2
 - proizvodnje monopoliziranih predmetov in trgovina z njimi 1.4
 - samoupravnih teles 61.4; 64.3; 394/1
 - serološka 60.1/4
 - sezonska 74 pr 1
 - smejo ustanavljati strokovne nadaljevalne šole 297.1; 299.1
 - s stalnimi poslovališči 125. do 134

- Podjetja tiskarska 356.2
- trgovinska, samostojno opravljanje — 325.1
 - tvorniška, ne spadajoča pod obrtni zakon 34
 - važna z občnega narodnogospodarskega stališča 58.2
 - z blagom kolonialnim, špecerijskim, kemijskimi in rudninskimi proizvodi, manufakturnim, konfekcijskim in galanterijskim blagom in perilom 143.2;
 - z drugim blagom 143.3
 - z električnimi centralami, dolžnost oddajanja toka 58.2, 3, 4; 399.1/6
 - za pomorsko plovitbo 1.2/4
 - za prevažanje oseb z živalsko močjo 60.1/24
 - — potnikov in blaga z motornimi vozili 60.1/25; 81; 82; 83; 102.1/19; 102.2; 103.1; 122.1/4; 150.1,2; 355.3; 356.2; 399.1/11; 399.3
 - — z brodi in drugimi plovnimi objekti 87.2
 - za proizvodnje električne energije 60.1/3
 - — ali prodajo predmetov za ljudsko hrano 126.2; 127.2, 4; 398/8
 - zasebna 88.5
 - zavarovalna, prisilne združbe 356.2
 - zavezana javnemu polaganju računov 64.3
 - železniška 1.2/6; 355.3
- Podjetniki inozemski 203
- Podkovači 23.1/7; 428.3
- Podkovalstvo 422.19, 20
- Pododdelki delavski 339.1

Podpihovanje 239.1/7
 Podpiranje strokovnih šol, sklad
 za 295.2
 — vzajemno, negovanje — 362.
 1/1
 Podpis 286.2; 287.2/6
 — pravil 364.2
 — poslovnega reda 339.2
 — zapisnika o poravnavi 352.2
 Podpisovanje za prisilno združ-
 bo 367.5
 Podpora za strokovne šole 295.2
 Podpredsednik uprave prisilne
 združbe 367.1, 4; 372.1; 373.
 1; 377.1/2
 Podružnica 64.3; 98.4; 128.4;
 133; 159.2; 160.3
 — prepoved omejevanja otvar-
 janja — po prisilnih združ-
 bah 361.1
 — število — prisilne združbe
 358.2
 Področje banovinskega odbora
 za strokovno nadaljevalno
 šolo 305/1 do 3
 — posebnih šolskih odborov
 303.1
 — uprave prisilne združbe
 367.3
 — zbornice, plenum prestopi
 394/7
 — združbe, se prestopi 388
 Podtekniti lažne listine 239.1/1
 Podzakupnik 135.1
 Podzastava 71.1
 Pogodba, določitev krajšega,
 daljšega odpovednega
 roka 332.3
 — kolektivna 209; 434.2;
 345.2
 — neizpolnitev — 240
 — o podreditvi nadzorstvu ob
 dobavah 201.2

Pogodba o proviziji 224
 — službena 207.1; 208; 362.
 1/5; posebna 209.3; spo-
 ri o obstoju — 344/2;
 trgovinskih pomočnikov
 in drugih službojemni-
 kov v podobni službi
 422/13
 — — taksiranje 207 pr 1
 — učenska 256.1/6; 258; 362.
 1/5; 436.2/3; 453.1
 — — izmišljena, nepravilna
 256.1/6
 — učna 259.1, 2; 260/1 do 8;
 262.1; 264; 271.2
 — vozna 75.1
 — zavarovalna 60 pr 6
 Pogodbe mednarodne 429
 — s tujimi državami 138.2
 — trgovinske 144.1
 Pogoji dovolitve se ne drže 400.
 1/3
 — dobavni, enaki 198.2, 4
 — — licitacije 198.1, 2, 3;
 202.3
 — gradbeni 112.1
 — za dovolitev vzorčnih sej-
 mov, razstav 195.4
 — za izvrševanje obrtov 4
 — za licitacije, državne in sa-
 moupravne 197.1; 198;
 202.2
 — za opravljanje mojstrskega
 izpita, preizkus 313.2
 — za prijavljeni obrt ne iz-
 polnjeni 97.1; 454.3
 — za samostojno izvrševanje
 obrtov 4 do 18
 Pogon sirovine za 196.2/2
 Pogreški (redakcijski, tiskovni)
 v ob. z. 33 pr 1; 69 pr 2; 73
 pr 2; 92 pr 2; 99 pr 1; 109
 pr 1; 113 pr 1; 135 pr 3; 143

Pogreški (redakcijski, tiskovni)
 pr 1, pr 2; 150 pr 2; 170
 pr 1; 173 pr 1; 207 pr 2; 209
 pr 1; 210 pr 1; 212 pr 1; 215
 pr 1; 216 pr 1; 220 pr 1; 223
 pr 1; 224 pr 1; 225 pr 1,
 pr 2; 230 pr 2; 242 pr 2; 243
 pr 1; 273 pr 1; 277 pr 1; 283
 pr 1, pr 2; 311 pr 2; 334
 pr 1; 355 pr 1; 390 pr 1; 399
 pr 1; 403 pr 1, pr 2, pr 3,
 pr 4; 404 pr 1; 425 pr 2; 426
 pr 1; 427 pr 7; 428 pr 1, pr 2,
 pr 4, pr 20; 434 pr 2; 436 pr
 1, pr 2, 453 pr 1

Pohiševanje gl. Krošnjarijenje
 Pohištvo 247

Poizvedbe prekinejo zastaranje
 407. 2

Pojasnila, dajanje — 394/8

Pojem obrta 1. 1

— ostalega višjega pomožnega
 osebja 324

— pomožnega osebja 206

— trgovinskega osebja 324

— učenca 252. 1, 2

Poklic glavni 206. 1; 324. 1

— prepoved izvrševanja 147.
 2/3; 316; 400. 4

Poklici, prej ne obrti, sedaj
 obrti 454. 3

Pokojnina, pravica do — 333. 2

— zavarovanje nameščencev
 211 pr 1

Pokopališča 77. 3

Pokritje stroškov za strok. na-
 daljevalno šolo 295. 2

Polfabrikati 196. 2/2; 196. 3;
 198. 4

Poliklinike šolske 253 pr 3

Polir 38. 1/2

Poljedelstvo 190. 1; 433. 1

Poljska 7 pr 1

Polnoletnost 5. 1, 2; 14. 2; 147.
 2/2; 258. 3, 4; 316; 346. 1;
 386. 1

— pridobitev z dopustitvijo, iz-
 vrševati obrt, trgovino 5
 pr 1

— proglasitev za polnoletnega
 5 pr 1

— zakon 5 pr 1

Položaj, gospodarski 333. 7

Polst strešna 107. 1/40

Pokost 107. 1/53

Pomilostitev prisojene kazni
 417. 4

Pomočnik (pri preklicu) 5 pr 2

Pomočniki 206. 2; 216; 257; 286.
 1; 294. 2; 298. 1; 307. do
 323; 343; 346. 1; 361. 1;
 386. 1; 422/13

— postali invalidi pri delu
 93. 2

Pomorstvo 394/1

Pomožni zastopnik 5. 2

Pomožno osebje soc. in zdrav-
 stvene službe 239 pr 1

Ponudbe domačih obrtnikov in
 industrijev 198. 1, 2, 4

— pri licitaciji 198. 2, 4

Ponudniki 198. 1, 2, 3

Ponužanje blaga na predpisani
 način 151. 1/1

Ponovitev mojstrskega izpita
 319. 3

— pomožniškega izpita 288. 3

Ponovno opravljanje izpita na
 pritožbo 319. 2

Pooblastitev (vobče za obrte)
 3. 1/1; 4. 3

— — — nova 172. 1; 174. 1

— izdaja — dosedanjim imet-
 nikom obrta 436. 2/6 (454)

— končna 113. 4

Pooblastitev nova ob preme-
stitvi 131.2; 132.2

— — za sejmarjenje (fieran-
te) 445.2

— po novem obrtnem zakonu
445.3

— po občnem grajanskem
(državljskem) zakoniku
207.2

— posebna, za graditelje 41.4

— — za točenje lastnega pri-
delka 437.1, 2

— pri industrijskih (tvorni-
ških) obrtih 32.2

— za poklice, prej ne obrti,
sedaj obrti 454.3

— za trgovinski obrt 140.1

— — — nova 140.2

Pooblastilo, vsebina — 98.1

Pooblaščenec 73.1; 159.1/1; 176.
3/1; 216; 258.3; 326.1; 333.3;
350.3; 352.2; 377.1/5

Popis 108.2/1

Popločarji 23.1/71

Poprava poslovnega reda 342

Popravila blaga v trgovinskem
obrtu 141.2

— po trgovcih prodanih apa-
ratov in strojev 141.4

— pri zgradbah 47.2

Popust 223.4

Poraba dnevna, predmeti — —
176.3/2

Poravnava spora pred razsod-
niškim odborom, izvršba
352.3

Poravnavanje med upniki in
dolžniki 60.1/13; 102.1/9

Porazdelitev večjih dobav iste-
ga blaga 198.1

Porcelan, slikanje — 23.1/5

Poročanje o stanju strokovnega
pouka v banovini 305/3

Poročila 362.1/12; 367.3/3;
370.2

Porod 219 pr 1; 236; 326.4, 5

Porodnišnice 1.2/14; 433.1

Posečanje trgovcev, tvorničarjev
in obrtnikov 141.1

Posestniki nepremičnin 109.4

Poskus zavajanja 238.2/4

Poskušnja, službeno razmerje
na — 233.2; 331

Posledice izvršene razprodaje
167

Posli drugi, provizija 222.3

— drugih obrtov, opravljanje
137.1

— geodetsko-geometrijski 1 pr
18

— gospodinjski 206 pr 1

— hišni 206 pr 1

— netrgovinski, višji 324.1

— pisarniški 324.1

— podrejeni 206.2

— postranski 137.1

— pravni 207.2; 367.5

— pretežno podrejeni 324.2

— prodajni 206.2

— prometni 394/1

— tehniški, višji

— trgovinski: pretežno — 324.
1; 325.1; višji — 333.1

— upravni 418 (419)

Poslovališče stalno 125. do 134

Poslovalnica 62; 125.1; 258.2;
273.1/6; 358.2

— gl. tudi: Lokal, pomožni

Poslovanje ambulantno 186

— imetnik se umakne iz —
270.1/5

— industrijskih združb 391.5

— komisije za mojstrski izpit
322

— neupravičeno 362.1/2

— okrožnih odborov 392.2

Poslovanje označba v dovolilu 183.1

- se ne vrši 275.1/4
- začetek, položba varščine 64.2; 399.1/7
- zbornic 393.4

Poslovni red 62; 339; 340

Poslovnik sodni 128 pr 1

- za občna upravna oblastva 94 pr 1
- zbornični 394/2

Poslovodja, član družbe z omejeno zavezo, gospodarske zadruga 9.1

- — javne trgovinske in komanditne družbe 10.2; 133.2; 139

- — razsodniškega sveta 350.3

- izstop iz obrata, nadaljevanje obrta 100.3

- izvrševanje članskih pravic v prisilni združbi po — 360.1, 2

- — volilne pravice za zbornico po — 394/5

- ob stečaju 16.1

- obveznost, dejanski opravljati posle 17.2

- — glede plač 216; po učni pogodbi 260/7

- odgovornost — kazenska po obrtnem zakonu 17.3

- — zasebnopravna (civilna) 17.4

- podatki — za obrtno prijavo 95.2/1

- pogoji osebni, izobrazba 17.2; 21.2; 443.3

- postavitev — dopustna 10.2; 17.1; 18 pr 1; 18.2; 19.2; 24.4; 32.4; 132.4

- — ni obvezna 9.2; 14.3; 139

Poslovodja postavitev — obvezna 5.2; 9.1, 2; 14 pr 2;

14.3, 5; 16.1; 17 pr 2; 18.1; 58.4; 66.2; 94.1; 132.4; 133.2; 139; 433.3

- — prepovedana 17 pr 1; 18.2; 63 za 60.1/13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 27, 33, 34, 36

- — zoper odredbe obrtnega zakona (kazen) 398/3 (17, 18, 63, 139); 400.1/1

- predhodna odobritev 18.2

- prijava izprememb 100.2

- za pooblaščenca pred razsodniškim svetom 352.2

- več obrtov 139; 398/3

Poslovodstvo, postavljeno ali sprejeto, a ne izvrševano 399.1/1

Poslušnost 268.1

Posluževalci električnih naprav in aparatov 323

- parnih strojev in kotlov 323

Posojila državna 428.1/9; 428.7

- na ročno zastavo 60.1/11; 70; 71; 102.1/8; 399.1/9; 399.3

Pospeševanje industrije in obrta 253.2

Posrebrevalci 23.1/18

Posredniki carinski 6 pr 1; 73.2; 103.6; 356.2; 428.1/13

Posredovanje dela in službe, zasebno 60.1/20; 74.1; 102.1/16

- organizacija 427 pr 10

- pragmatika uslužbencev 427 pr 10

- seznamek naprav 427 pr 10
- poslov 222.2; privatnik — 422/8

- Posredovanje pred oblastvi 73.
 — — — 1, 3, 4; 398/4
 — — — združbe 356.2
 — — sodišči 73.4; 398.4
 — — vojaškimi oblastvi 73.4;
 398.4; 445.1
- Postajališča v avtobusnem pro-
 metu 60 pr 12
- Postavitev delavnic, naprav 105.
 do 124
- Postavljanje članov razsodniških
 odborov 345.4; 346.1
 — učnega osebja 305/2
- Postopanje kazensko (po obrt-
 nem zakonu) 410 do 419;
 428.6
 — oblastev 95 do 100; 105 do
 120
 — pred razsodniškim odborom
 352; 353
 — sodno civilno-pravdo 314
 pr 1; 352 pr 2; 435 pr 1
 — — kazensko 1 pr 15; 314
 pr 1
 — — nesporno 16 pr 2; 69
 pr 1
 — upravno 408; 409
- Postopek, občni upravni, 94
 pr 1; 115.2
- Postransko poslovanje gozdar-
 stva 1.2/1; 433.1
 — — kmetijstva 1.2/1; 107.
 1/1; 433.1
- Posveti, zakon 297 pr 1
- Posvetovanje razsodniškega od-
 bora 353.4, 5
- Posvojitev 258.4; 333 pr 3
- Poškodba stvari 239.1/8; teles-
 na 179 pr 1; 239.1/6
- Pošta 1.2/3; 60 pr 12; 82.2
- Poštnina, prostost od — 352.7
- Potepanje 179.1/5
- Poti zasilni 58 pr 2
- Potne listine 72 pr 1
- Potniki trgovinski 143.1, 2, 3;
 143.4; 145; 146; 147.1
 — — inozemski 144; 145
- Potovanja 72.2; 146
- Potrdilo lažno, podtaknjeno 239.
 1/1
 — o pomočniškem izpitu 288.1
 — o teži 88.4; 95.5
 — o trajanju učenja 280.1, 2;
 399.1/17
 — o vplačani vpisnini 358.4
 — pismeno o prejeti prijavi
 za obrt 96.2
 — posebno o vedenju in iz-
 obrazbi pomočnika 309.2
 — sodno o prestopu izgube
 častnih pravic 371.3/2
 — spori o izdaji — 344/4
 — učensko 19.1; 285.1
 — učno 25.1, 4
 — vojaškega oblastva o zapo-
 slitvi pomočnika pri vojski
 28.1
 — zbornice o članstvu uprave
 prisilne združbe 367.5
 — zdravniško 253.1; 270.3;
 272.1/1; 273.1/1, 2; 436.
 2/4
- Potrditev pravil po zbornici
 364.4
 — spiska mojstrov članov iz-
 pitne komisije 312.3
- Potreba gospodarska 193.2
 — kraja 188.2
 — po učencih, dejanska 257.2
 — prebivalstva 152.2
 — prehodna 229.3; 233.2
 — — službeno razmerje po —
 332.4
 — sejma 188.1

- Potrebščine tehnične za kurjave, svečavne, vodovodne naprave, iskanje naročil 143 pr 1
- življenske 150 pr 1; 214.2
- Potresanje 105.1; 111.1; 119.2
- Potrošniki 190.3
- Pouk strokovni, celotni v bano-
vini 304.1; 305/3
- — vrhovno nadzorstvo 306
 - zasebni 1.2/9; 305.1; 433.1
- Poverjenišтво prisilne združbe 369
- Povod, opravičen za odstop od pogodbe 243.1
- — za predčasni izstop iz službe 337.1
 - — za predčasno razkinitev služb. razmerja 337.2
- Povračilo izdatkov v služb. razmerju, zastaranje 330.1, 2
- pravic 12.2; 147.2/3; 179.1/4; 316
 - predjemov v služb. razmerju, zastaranje 330
 - pri razsodniškem odboru: izdatkov 349; stroškov 347.1
 - škode 225.2, 3; 240; 241; 243.3; 248; 256.3; 311.2; 325.2, 3; 337.3
- Povratak 179.1/4; 255/2; 256.1/4
- v kazenskem smislu 11 pr 1
- Povzdiga delavnosti v državi 196, do 205
- Pozakonitev 333 pr 3
- Pozamentniki 23.1/40
- Poziv na narok 111.2
- pred oblastvo, prekine zastaranje 407.2
 - za naročila blaga 143.2, 3
 - zglasitev k pomočniškemu izpitu 282.1
- Pozlačevalci 23.1/18
- Pozlačevalci pohištva 23.1/45
- Požar 94.1; nevarnost — 119.2
- Praktikant 20.1; 252 pr 1
- Pravica biti izvoljen 368.1/4; 368.2; 371.1/1, 2; 371.4; 386.1
- do plače 326.1, 2, 3, 4; 327; 329.2
 - glasovalna 369.4; 371.3/1, 2
 - govora 387.1
 - imeti učence brez strokovne izobrazbe 452
 - — — izguba — 255/1, 2; odvzem 255/3; 402/1 do 3
 - izvrševati obrt je čisto osebna 8.1
 - — — odvzem — 400.1, 2; po sodišču 400.2/1
 - — — se lahko začne izvrševati 97.2
 - — — se ne pridobi s potrdilom o prijavi obrta 96.2
 - — — — s protokolacijo firme 130.2
 - obrtna, obseg — 135. do 151
 - odstraniti s skupščine 373.2
 - odškodninska ob odstopu od službene pogodbe 244
 - opominjati 373.2
 - povračila druge škode 337.2
 - prodajati blago po razprodaji 162.1
 - voliti 368.1/4; 368.2; 371.1/1, 2; 371.4; 386.1
 - — v zbornico 394/5
 - zahtevati izpolnitev konkurenčne klavzule 337.3
 - — odškodnino od delavca za prekrške poslovnega reda 340.2

Pravica zahtevati odškodnino od službojemnika 325. 2, 3

— — prepoved poslovanja delavnic, naprav 119. 1

— zastavna 64. 3

Pravice častne 147. 2/3; 386. 1

— članske prisilne združbe, izvrševanje 360. 1, 2

— izključne do izvestnih obrtov in delovnih gran 443

— prejšnje, na zastavah 71. 5

— pridobljene 107. 3; 445. 1; 446. 1

— se s pogodbo ne morejo omejiti, razveljaviti, ukiniti 251; 338

— točilne 443 pr 1

Pravila obstoječih neprisilnih strokovnih organizacij trgovcev in obrtnikov 442. 3

— — prisilnih združb 442. 1

— okrožnih odborov 392. 3

— pomočniških odborov 386. 1

— prisilnih združb 290. 2; 364. 2, 3, 4, 5; 365; 377. 1/1; 377. 2; 387. 1; 388; 389; 390. 4

— — — o poverjeništvu 369. 3

— redovna 6 pr 1

— sklada za podpiranje članov združb 384. 5

— za humanitarne sklade in ustanove 362. 2

— za mojstrski izpit 322

— za pomočniški izpit 292

— za točno in pravilno uporabljanje obrtnega zakona 460

— zbornic 394/2

Pravilnik, izdaja —, predhodno zaslišanje 409. 1

— za barake in podobna enostavna prodajališča 125. 2

Pravilnik za dimnikarski obrt 92. 1, 2; 94. 2

— za posebne izpite 323

— — namene prisilnih združb 377. 1/1; 377. 2

— za razsodniški odbor prisilne združbe 385. 2, 3

— za vzorčne sejme in razstave 195. 3, 4

— gl. tudi pri: banu, raznih ministrstvih (ministrih)

Pravne osebe 9. 1, 2; 36. 2; 360. 2

Pravočasnost pritožbe, odločba o — 413. 4

Praznik državni 154. 3 (154. 1)

— poslednji dan roka 413. 3

Prebivalci siromašnih krajin 177. 1

Prebivališče 151. 1/3

Predaja nerešenih vprašanj po novem pristojnim oblastvom 458. 2

— pritožbe 412. 4

Predavanja znanstvena 1. 2/11; 362. 1/4

Predci 23. 1/46

— glej tudi: Srebropredci, Zlatopredci

Predelave 47. 2; 448. 2

— blaga v trgovinskem obrtu 141. 2

Predelovanje blaga v državi 196. 2/2; skupno 362. 1/10

Predhodna dovolitev 4. 5; 96. 3; 109. 1; 113. 4

— odobritev 18. 3; 107. 1; 131. 3; 158. 1

— pooblastitev 4. 5; 96. 3; 109. 1; 113. 4

Predilnica 107. 1/24

Predjem iz službenega razmerja, povračilo —, zastaranje 330

Predjem na plačo 213

- zadruga za dajanje — 362. 1/10

Predlog na omilitev pravnomočne kazni, postopanje, odločba o — 417. 2

- zadrži izvršitev kazni 417. 3

Predlogi 109. 4; 111. 4; 305/2, 3; 362. 1/12; 367. 3/3, 6; 376

Predložitev dokazov 132. 4

Predmeti dnevne porabe 176. 3/2

- dobavni 201. 1, 2
- fotografski 141. 3
- glavni, razpravljanje, reševanje o — 352. 3
- izdelovanje v državi, obveščanje resortov 202. 2
- izpitni 293
- neobhodno potrebni za življenje 150. 1, 2; 190. 3

— nerešeni ob uveljavitvi obrtnega zakona 457. 1

- obče nevarni 239. 1/4

— občne uporabe 150 pr 1

- pogrebni, prodajanje — 126. 3

— prenos — v pristojnost ministrstva za trgovino in industrijo 458. 1

- — — po obrtnem zakonu pristojnih oblastev 458. 2

— — — razsodniških odborov 457. 3

- prostega prometa 140. 3

— rešeni, a ne rešena pritožba ob uveljavitvi obrtnega zakona 457. 1

- sporni, vrednost — 344

— strokovno šolski 305/3

- trgovinski (blago) 140. 1

— za mojstrski izpit 322

Prednost 198. 2, 3, 4

Predpisi dosedanji 434. 1

- higienski 189. 1

— kanonsko-cerkveni 6 pr 1

— o organizaciji ministrstva za trgovino in industrijo 442. 4

- policijski 89. 2

— posebni 127. 2 (pogreb. podjetja, sanitetni material); 186 (za ambulantno poslovanje); 428. 3 (§ 23., odstavek ⁽¹⁾, točka 7, 66; § 60., odstavek ⁽¹⁾, točka 1.)

- prejšnji 457. 2

— stanovski 6 pr 1

- veterinarski 91. 1, 2

— veterinar.-policijski 189. 1

- zakona o obrtih in pravilnikov 183. 1

— za zaščito delavcev 157

Predsednik banovinskega odbora za strokovne nadaljevalne šole 303. 2

- komisije za mojstrski izpit 312. 2, 3; 315. 2; 317

— — za pomočniški izpit 283. 1, 2

- krajevnega odbora 303. 2

— ministrskega sveta 60. 4; 202. 3; 393. 2, 3

- občine 303. 2

— razsodniškega odbora 345. 1; 347. 1; 348; 352. 3; 385. 1

- sveta razsodniškega odbora 350. 1; 352. 3

— uprave prisilne združbe 367. 1, 4, 5; 372. 1; 373. 1; 377. 1/2

Predsedništvo združbe 371. 6

Predsedujoči 373. 1, 2; 374. 2

Predstave, umetniške 1 2/11

Predstavniki banovinskega sveta 304. 2

Predstavnik delavske zbornice
303. 2; 304. 2

- neprisilnih združb 303. 3
- oblasti, na skupščini združ-
be 388
- — strokovni 113. 3
- podjetja, vzdržujočega šolo
303. 3
- prisilnih združb 303. 2
- zbornice 303. 2; 304. 2
- združb, strokovnih, poobla-
ščenci pred razsodniškim
odborom 352. 2

Predstojnik občine 303. 2

Predvod 407. 2

Pregled knjig po nadzornem
odboru prisilne združbe
370. 2

- komisijski, lokalov 77. 1;
127. 1, 3, 4; občasni 127. 1
- — postavljene delavnice ali
naprave 113. 3
- motornih vozil 81. 4
- poslovanja 65; 370. 2; 387. 1
- proge 81. 4
- zdravniški 62; 253. 1; 453. 1

Pregon zaradi kaznivega deja-
nja 407. 2

Prehod pravic 112. 5

Prehrana 229. 1, 2; 232. 2

Preiskava prekine zastaranje
407. 2

- sodna 314. 2; 316

Preizkus blaga, predhodni 151.
1/2

- obračuna, zaradi tantijem
328. 2
- odločbe, na pritožbo 414. 4
- podatkov 159. 2

Prejemki denarni med vojaško
vežbo 221

Prejemki poslovni red, določbe
o — 340. 1/2

- spori 344/1; 351
- v naravi 238. 2/2

Prekinitev dela 154. 1; 265; 266;
362. 5; 451. 1

- gradnje 11. 2, 4
- obratovanja 81. 6
- poslovanja 117. 1
- zastaranja pravice do pre-
gona prekrškov 407. 2

Preklic dovolitve 64. 2

- odobritve razprodaje 166
- (opravi. sposobnosti) 5 pr 2

Prekopi 1. 2/7; 60, 1/28; 87. 1

Prekršitev bistvenih določb služ-
bene pogodbe 238. 2/2

- dolžnosti, huda 256. 1/1
- konkurenčne klavzule 337. 3

Prekrški kazenski, postopanje
o — 410

- poslovnega reda 340. 1/6
- sodbe, odločbe, rešitve o —
412. 1

- zakona o obrtih 69. 4 (2);
72. 5 (4); 74. 3 (2); 79. 1;
85. 3 (1, 2); 100. 5 (1 do 3);
182. 3 (1, 2); 311. 2; 395;
396; 397; 398/1 do 11; 400.
1/1; 400. 2/1; 402/1; 404 (18);
405; 407

— naredb, izdanih na osnovi
obrtnega zakona 397

— — pravilnikov na osnovi
obrtnega zakona 397

— — uredb na osnovi obrt-
nega zakona 397; 403

Prelazi železniški, vožnja čez-
nje 60 pr 12

Premestitev dosedanega gostin-
skega obrta 448. 1

- obrta 78. 2
- obrtnega lokala 131

- Premestitev sejma 188.1
 — sejmišča 189.2; 444.2
- Premije, zavarovalne 82.1
- Premičnine 69.2; 71.1; 102.1/7
- Premotitev imetnika obrta 239.1/1
- Prenaredbe delavnic, naprav 119.3
- Prenočišča, oddajanje v planinskih kočah 1.2/16; 76.3
- Prenos dopusta na drugo leto 329.1
 — podjetja, odpravnina 333.4
 — pravice do vpogleda v poslovne knjige 328.2
 — pristojnosti drugih ministrstev na ministrstvo za trgovino in industrijo 458.2
- Preparati za raznesila 107.1/33
 — za zdravila gl. zdravila
 — gl. tudi: Strupi
- Prepis dovolila 98.4; 99.2
 — overovljen 259.2
 — pooblastila 98.4; 99.2
 — poravnave, zapisniški, overovljen 352.3
- Prepoved biti član nadzornega, uprav. odbora, direktor, likvidator, prokurist 11 pr 1
 — dajati blago na up 214.2
 — — stanovanje itd. na račun plače 214.3
 — glede naročil in opravljanja del 143.5; 170/3
 — imeti učence 255; 271.1/3
 — izplačevati plače v gostilnah 214.4
 — izvrševati obrt, poklic 11; 12.1; 127.4; 147.2/3; 175.1; 273.1/5; 316; 398/2; 400
 — konkurenčna 325 pr 1, pr 2
 — krošnjarjenja 180.1; 181.1
- Prepoved krošnjarjenja glede krajev 183.1
 — — začasna 180.2
 — obvezovati za nakup živil 214.2
 — odpustitev iz službe 327.1, 2
 — oteževati sprejem v drugo službo 249.1
 — prenašati javne dobave ali javna dela na druge 203
 — poslovanja delavnic, naprav 119.1; 127.4
 — prisilnim združbam izvrševati obrt 362.3
 — — — ustanavljati skupna podjetja 362.3
 — samostojno opravljati trgovinsko podjetje 325.1
 — — voditi trgovino 11 pr 1
 — sprejemati naročila po službojemniku 325.2
 — stopati v družbo z inozemskimi državljani ali podjetniki 203
 — udeleževati se natečajev 325.2
 — vplivanja prisilnih združb na izvrševanje obrtov 361.1
 — zahajanja v krčme 316
 — zaposlovati učenca po izstopu 275.2
- Preselitev v drugo občino 273.1/6; 273.2
- Preskrba, odreka — za kazen 268.2;
- Preskrbovanje služb 362.1/5
- Prestanek članstva: komisije za mojstrski izpit 314.2; prisilne združbe 359.2, 3; zbornice 393.4
 — neprisilnih organizacij 442.3

- Prestanek obrta 170 do 175;
271.1/5; 359.3/1; 451
- obveznosti iz §§ 219; 231
 - odškodninske pravice 325.3
 - pomožnih lokalov 359.3/1
 - poslovanja 170/6
 - — nadaljnega 175.2
 - pravice do povračila provizije, nagrade 225.3; iz § 326, 327.2
 - prisilne združbe 365.1/12
 - sejemske pravice 193.1
 - službe, obračun provizije 227.2
 - službenega razmerja: 212.3 (dospetek plače); 226.1 (provizija); 228 (nagrade); 231 (obveznosti službodavčeve); 233.1 (iztek časa); 248 (varščina); 249.1 (izpričevalo); 333.1, 5 (odpravnina)
 - učenskega razmerja 271.1/1 do 5; 271.2; 277
 - veljavnosti dovolila 172.1; 174.1; dosedanjih 445.3
 - — odobrila 112.4
 - — pooblastila 172.1; 174.1; dosedanjih 445.3
 - združbe 377.1/1; 390.1, 391.5
- Prestop v drug rokodelski ali soroden obrt 31
- v drugo trgovinsko stroko 140.2
 - učenčev v drugo obrtno stroko, drug poklic 275.1/3
- Prestopek 12.1; 147.2/3; 179.1/4; 255/1, 2; 256.1/4; 272.1/3; 316; 400.1/2
- Prevažanje oseb, potnikov, blaga gl. podjetja
- Prevoz do dobavnega kraja 198.2, 3
- na neplovnih rekah, prekopih, jezerih 425/3
- Prevzem osebja prestalih ali ukinjenih zbornic 394/12
- strokovnih nadaljevalnih šol v banovinsko upravo 297.2
 - — — državno upravo 297.2
- Pridigarstvo 6 pr 1
- Pridnost v službi 250; 268.1
- Pridobitno poslovanje 1.1; 152.2
- Pridobivanje opuščeno 24/1; z drugim delom 241
- Pridrževanje plače (zaslužka) 238.2/2
- Priglasitev v članstvo 359.4
- Prigovori 109.2; 111.1, 4; 112.3; 352.3
- samovoljni, stroški 115.1
- Prihranki, vštete v plačo 220.1; 241
- Prijava dovršitve gradnje delavnice, naprave 113.1, 2, 3
- dosedanjega elektrotehničnega obrta 450
 - — obrta za vpis v register 456.3
 - — poklica za vpis v register 456.3
 - izprememb 100.1, 2; 118.1
 - k pomočniškemu izpitu 285.1
 - nerednosti tehtnice 88.5
 - neuspeha pomočniškega izpita po krivdi imetnika obrta 289
 - nova 174.1
 - obrta obstoječega 436.2/7

- Prijava obrta predhodna 40.1;
55; 134.2
- — trgovinskega agenta 148.1
 - — trgovinskega večjega obsega brez označbe blaga, stroke 140.3
 - — tvorniškega, izvršuje se pa rokodelski 398/7
 - — v katerega rokodelec pristopil 31.2
 - poslovanja 68.2
 - predmetov skupščinskega sklepanja 378.2
 - prekinitve učne dobe 266
 - premestitve avtomata 134.4
 - — lokala 131.1
 - prestanka avtomata 134.4
 - — obrta 170/2; 171.1; 173; 398/10; 436.2/1
 - — učne pogodbe 279; 399.1/17
 - prestopa v drugo trgovinsko stroko 140.3
 - razkinitve učne pogodbe 279; 399.1/17
 - upravičuje, izvrševati obrt 97.2
 - za razširitev trgovinske stroke 140.2
 - zaradi javne tehtnice 438.2
- Prikrivanje neupravičeno izvrševanega obrta 399.1/1
- Prilika za učenje, se mora učenec dati 269.1
- Priloge 108.2, 3; 109.4; 285.1; 358.4; 456.3
- Primanjkljaj, pokritje — 390.3
- Prinašanje predmetov na dražbo se sme opustiti 69.3
- Priobčitev denarne kazni delavcem 340.2; oblasti 340.2
- Priobčitev imen obratov (podjetij), oseb, izključenih od javnih dobav, del 204.2
- poslovnega reda in izprememb oblasti 341.1
 - ustne sodbe, odločbe, rešitve 412.1
- Pripadniki (355.1); 356.3; 357.1, 2; 364.2; 391.2; 394/2
- Pripadnost, občinska 6.2
- Pripombe 111.4; 364.3
- Pripoznavna, sodba po — 352.3
- Prilaganje za samostojni obrt 252.1, 2
- Prisega članov razsodniškega odbora 348
- Prisostvovalna dolžnost pri izpitih 315.2
- Prisostvovanje sejam 394/7
- Prispevki članski za prisilne združbe 365.1/5; 367.3/1; 377.1/3; 377.2; 381.2, 3
- izredni, vzdrževanje javnih cest 60 pr 12
 - posebni, za pokritje primanjkljaja 390.3
 - za ustanovitev gosp. zadrug in podjetij 362.3
 - zavarovalni 384.2, 3
 - zbornic naslednic v pokojninski sklad 394/13
- Pristanek 275.2; 325.1, 2; 385.1
- Pristanišče 176.3/1; 176.4
- Pristavek 128.1, 2; 196.5; 214.2; 229.2; 259.1
- Pristojnost 101 do 104; 121 do 124; 282.2; 313.1; 351; 352.3; 377.1; 410; 413.4; 418 (419); 458
- Pritožba, pravica do — 77.6; 78.3; 98.3; 112.3; 124.2; 128.6; 283.2; 284; 285.2;

Pritožbe

313.2; 315.3; 317.1; 319.1,
2; 340.2; 342; 347.2; 368.4;
379.1, 2; 387.2; 411; 413;
414.2; 415; 457.1/2

Privatne osebe, privatniki gl.
zasebniki

Prizrensko blago 23 pr 3

Prodaja zdravil in zdravilnih
specialitet 1.2/14

Prodajalec 151.1/3

Prodajališča enostavna 125.2

Prodajalnica 150.1; 160.3; na
sejmišču, taksa 191.1; šte-
vilo pomožnih — 358.2

— gl. Lokal, pomožni

Prodajanje blaga (vobče) 151.
1/1

— na debelo 66.2

— na drobno 150.1, 3; v trgo-
vini 151.1/1

— pahišuje 149

— proizvodov 137.2; 190.1;
skupno 362.1/10

— v posebnih količinah 151.2

— vrednostnih papirjev na
obroke 60.1/8; 427.III/4

— z označbo teže ali mere
151.2

Produktiven gl. Proizvajalen

Proge 81.4 (pregled); 82.2
(nove)

Proglasitev za polnoletnega 5.2

Program delovanja prisilnih
združb 364.4Proizvajalci 19.4; 143.6; 146;
151.1/3; 176.3/1; 176.4Proizvajanje gozdno 190.1;
433.1

— kmetijsko 1.2/1; 433.1

— rudarsko 190.1

— skupno 362.1/10

Proizvodi biološki 60 pr 3;
428.19

— domači 197.1, 2; 198

— gozdni, lastni 176.3/1

— industrijski 196.1, 2/1;

198.1; 202.2

— inozemski 196.1; 197; 198.
2, 4

— kemijski 107.1/16; 143.2

— kmetijski 176.3/1; 190.3

— lastni 143.6

— nepredelani 190.1

— obrtni 196.1, 2; 198.1;
202.2

— rudninski 143.2

— sirovi 190.1

— tvorniški, izvestni 141.4

Projekti 46.2; 56.2; 108.3

Prokurist 326.1; 333.3

Promet avtomobilni, medn. kon-
vencija 60 pr 12

— javni 152.2; 154.2; potni
72.2; zračni 1.2/5

— zaščita varnosti cestnega —
60 pr 12

Propusti 41.3

Proračun državni 201.4

— občinski, zneski za občinske
strokovne nadaljevalne šole
296

— prisilnih združb 365.1/6;
367.3/3; 370.2; 377.1/3, 4;
377.2; 378.1; 382

— po graditeljih 46.2

— sredstva za nadzorstvo po
banu 418.3

— za gradbe 197.1

— za navadna dela, sestavlja-
nje, dokaz — pri izpitih
318

Prost čas za strokovno nadalje-
valno šolo (tečaje) 298.2

Prostor na sejmišču, takse 191.1

Prostori delovni, čistost in red 232.1

- — ureditev 232.1
- — za stanovanje in spanje 232.2
- gostinskih obrtov 77.1
- javni, drugi (razen ulic) 134.2
- pisarn za posredovanje služb 77
- poslovni, dajanje v zakup, podzakup 135.1
- šolski 297.2
- združbe 379.2
- gl. tudi: Lokal, pomožni

Prostost, kazni na — 1 pr 11; 147.2/3

- takсна 249 pr 1, pr 3; 259 pr 2; 268 pr 2; 270 pr2; 302 pr 1; 307 pr 3; 436

Prošnja za izkaznico 147.1, 2

- za izvršilno izterjavo članarine itd. 381.3
- za razprodajo 159.1, 2, 3; 165

Protje gl. Pletači

Protokolacija, oglas o — 456.3

- sodna, firme 95.4; 128.1, 3; 130; 171.3
- — — obveznost 128 pr 1

Provizija 222.1, 3, 4; 223; 224; 225; 226; 227; 239.1/2

Prtljaga 72.2

Prvenstvo gl. Prednost

Pšenica, izvoz 23 pr 7a

- promet 23 pr 7a

Ptuj, cestni red 60 pr 12

- mestni statut 6 pr 2; 73 pr 1

Pudreta 107.1/54

Punec 151.1/2

Puškarji 23.1/8

Rabat 223.4

Račun, javno polaganje 64 pr 4

- trgovinski posli na službo-davčev, svoj, tuj — 325.1, 2

Računi javnih dobav, izplačilo 200.1

- končni prisilnih združb 367.3/3; 370.2; 377.1/2; 377; 383

- tehnične konstrukcije 108.2/1

Ravnanje grdo 256.1/1; 269.3

- nepazljivo z ognjem 239.1/4

- z učenci (vajenci) 398/11

- — — sirovo 275.1/2; 402/3

- zoper obrtni zakon pri javnih dobavah in delih 204

Razdalje zgradb v mestih in trgih 35 pr 1

Razglasitev sklica skupščine 372.2

- stečaja 276.2

Razhodki 377.1/4; 377.2; 381.2; 382

- gl. tudi: Proračun

Razkinitve službenega razmerja 233.2, 3; 238; 240; 245; 260/8; 332; 337.2

- — — na poskušnjo 331

- učenskega razmerja 272.1, 2; 273.1, 2, 3; 275.2; 276; 277

- gl. tudi: Razlogi, važni

Razkosavanje 215

Razlastitev 58.1; 91.1; 120; 124.1; 428.5

Razlašanje, zakon o — 58.1; 91.1; 120.3; 428.5

Razlika spola 252.1; v napisih 129

Razlogi javni 181.1

Razlogi važni, razkinitev službenega razmerja 231; 238; 239.1/1 do 12; 240; 241; 243.1, 2; 333.6; 334

— — — učnega razmerja 272/1 do 6; 272.2, 3; 273.1/1 do 7; 273.2, 3, 4

— za izdajo duplikata poslovne knjižice 310.2

— za odreditev druge komisije za pomočniški izpit 282.2

— za odklonitev članstva izpitne komisije (mojstrski izpit) 312.4

— za odpustitev delavca 340.1/3

— za opravičbo člana izpitne komisije za pomočniški izpit 283.2

— — — — — za mojstrski izpit 317.1

— za ostavko člana razsodniškega odbora 346.2

— za razrešitev od članstva razsodniškega odbora 346.4

— za razrešitev od dolžnosti, zaposlovati učenca 294.2

— zadržek službovanja 219.1; 326.3; 327.2; 329.4

— zdravstveni 181.2

Razmere delavske, izboljšanje 340.2

— delovne 154.1; 329.1

— krajevne 152.1; 188

— pridobitne — gospodarske 154.2; 188.2; 190.2

— službene 237.1

— verske 154.3

Razmerje delovno, vprašanje o — 386.3/2

Razmerje dobro, vzdrževanje — 362.1/3

— službeno 229.1, 3; 233.1, 2; 309.1; 310.3; 330; 331; 343; 344/2; 352.1

— učencev do pomočnikov po številu 257

— učensko 271.1/1 do 5; 271.2; 344/2; 377.1/6

Raznesila 1.2/3; 1.4; 23.1/79; 102.1/1; 103.3, 7; 107.1/33; 122.1/4; 428.1/5; 428.3

Razpečavanje blaga 215

Razprava, komisijska 109.1; 110.1; 111.1, 2; po §§ 108. nasl.: 119.2

Razprodaja 158. do 169; 170/4; 399.1/15; 399.3; 425/7

— raba besede »razprodaja« 168

Razpust zborničnega plenuma 394/7

— združbe 390.4

Razred nevarnostni 211 pr 1

Razrešitev članov uprave združb 387.1; 389.2

— članstva izpitne komisije 283.2; 314.1; 317.1

— — razsodniškega odbora 346.4

— dolžnosti predsednika izpitne komisije 283.2; 317.2

— — zaposlitve učenca po opravljenem pomočniškem izpitu 294.2

— uprave prisilne združbe 367.6

Razrešnica 377.1/3; 377.2

Razsodišča dosedanja 434.2; stalna 362.3; zbornična 393.4; 394/3

— gl. tudi: Odbor razsodniški

Razsvetljava na račun plače 214.

2, 3; šolskih prostorov 297.2

Razstave 41.1/2; 143.6; 144.2;

146.6; 195.1, 2, 3, 4; 362.

1/4, 9

Razširitev delavnice, naprave
118.1

Razveljavitev dovolila 175.1

— javne dobave in dela 202.
1/1

— kazenskih sodb, rešitev, od-
ločb 414.3, 4

— licitacije 202.3

— odločbe skupščine, uprave
388

— pooblastila 175.1

— pravic s pogodbo nedopust-
na 251; 338

— razsoda 435.1

— sodbe predsednika razsod-
niškega odbora (o kazni)
347.1

Rdeči križ, srečke 60 pr 7

— — srbski 68.2; 428.1/9;
428.7

Red cestni, občni 60 pr 12

— — mestni 60 pr 12

— delovni 340 pr 4

— dnevni 372.2; 373.2; 374.1;
378.2

— dražbeni (1786) 69 pr 1

— izvršilni (1896) 135 pr 1

— kopališki 78.6

— obrtni 422/1, 4, 5, 8, 9, 10,
15, 16, 25

— poslovni 85.2; 339; 340;
341; 342

— preklicni 5 pr 2

— sejemski in tržni 191.3

— stavbni za Koroško 35 pr 1

— — za Kranjsko 35 pr 1

— — za Ljubljano 35 pr 1

— — za Štajersko 35 pr 1

Red v državi 179.1/4

— vozni 60 pr 12; 81.1, 5;
82.4; 83

Redovniki 6.1

Redukcija pomožnega osebja
333.8

Referent sanitetni 110.1; tehni-
ški 110.1; za inspekcijo de-
la 110.1

— zbornični 110.1

Regalije 1.2/3

Register obrtni 98.1; 99.1;
100.2; 436.2/7; 456

— trgovinski 128 pr 1

— za krošnjarje 184.3

— združni 128 pr 1

— gl. tudi: Vpisnik

Registri predpisani 455.2

Registriranje 81.4; 99.2; 436.
2/7

— obvezno 128 pr 1

Regulacija mest in naselij 111.1

Regulacijski načrt, izdelava 35
pr 1

— — navodila za sestavo 35
pr 1

Regulativ akcijski 9 pr 3

— hranilnični 68 pr 1

— zavarovalni 9 pr 3

Rehabilitacija gl. Izbris obsod-
be

Reke neplovne 60.1/28; 87.1;
plovne 1.2/7

Reklama 129; 168; 399.1/15;
399.3

Remuneracija 228

Resorti, prizadeti 202.2

Restavracije 76.1/2; 76.2, 5, 7,
8, 9; 77; 78.1, 4, 5; 79.2; 80.
1; 128.1

Rešitev, izdaja —, predhodno
zaslišanje 409.1

Rešitev o razpustu prisil. združ-
be 390. 4

— o vlogi za dovolitev ali po-
oblastitev 96.1; 97; 106.3

— občnega upravnega oblastva
239.1/12; 372.1/4

— obrazložitev —, obvezna
416.1

— pravočasna, odložna moč —
415

— prvostopna o prekrških
411; 412; 414

— razveljavitev —, nedostatki
v izvajanju postopanja
414.4

— sodišča 11; 400.2/1

— za točno in pravilno upo-
rabljanje obrtnega zakona
460

— zastave 71.4

Revizija dosedanjih obrtnih re-
gistrov 456.4

— pravic do sejmov in tržnih
dni 444.1

Rezbarji 23.1/33

Režim fiskalni avtomob. vozil
60 pr 12

Ribarstvo pomorsko 1.2/4; 355.
3; sladkovodno 1.2/1; 433.1

Risarji gradbeno-tehniški 38.1/2

Risbe 108.2/2; 109.2

Roditelj obveščanje — o učencu
269.2, 4

— odgovornost za hojo v šolo
270.2

— službodavec 258.4

Rojstni dan kraljev 154.3

Rokavičarji 23.1/53

Rok (brez nadaljnje označbe)
dobavni 197.1; odpovedni 340.
1/3; službeni v stalnem kadru

271.1/2; gl. tudi roki

Roki (čas, doba) določeni

Roki po dneh: 2 — 96.2; 308.2

— — 3 — 111.4; 188.1; 249.2;
341.1; 352.3; 378.2

— — 5 — 95.5

— — 8 — 100.4; 113.4; 132.
1; 147.2; 258.1; 266;
319.1; 352.3, 5

— — 10 — 95.5; 285.2; 329.1

— — 14 — 219.1; 229.1; 247;
275.1; 276.1; 335

— — nad 14 — 239.1/12

— — 15 — 4.3; 93.1; 96.1;
97; 100.1, 2; 112.1; 113.

3; 124.2; 131.1; 132.2.3;
159.3; 188.1; 192; 313.

2; 319.2; 339.4; 347.2;
372.3; 379; 387.1; 388;

409.1; 412.1, 2, 3

— — 30 — 4.3; 96.1; 106.3;
109.1; 111.2; 132.3;

273.2; 405.2

— — 60 — 4.3; 96.1; 132.3

— po tednih: 1 — 219.1; 229.
3; 238.3; 239.2; 272.2;
332.4

— — 2 — 272.1/6; 329.1

— — 3 — 329.1

— — 4 — 221; 229.1; 239.1/9;
273.1/6; 276.2; 281.2;
329.1; 332.2

— — 5 — 330.1; 329.1; 332.2

— — 6 — 326.1, 4, 5; 327.1;
332.2

— — 8 — 326.1; 327.1

— — 10 — 326.1; 327.1

— — 12 — 326.1; 327.1

— po mesecih: do 1 — 332.3

— — 1 — 16.1; 173; 227.2;
247; 272.1/4; 331; 364.
3; 405.1; 453; 458.1

— — 2 — 273.1/4; 81.3

— — do 3 — 160.4; 161.1;
399.3

Roki po mes. 3 — 14. 1, 3; 81. 6;
 84. 1; 161. 1; 170. 5; 173;
 174. 3; 200. 1; 225. 3; 241;
 243. 1; 263. 3; 272. 1/2;
 288. 2; 294; 319. 3; 325.
 3; 332. 2; 340. 2; 389. 2;
 393. 2a, b; 395. 12; 446.
 3; 454; 456. 3
 — — nad 3 — 243. 1
 — — do 6 — 81. 3; 160. 5; 161. 1
 — — 6 — 161. 1; 170. 5; 172. 2;
 174. 2; 229. 1; 233. 3;
 246; 269. 2; 277. 4; 326.
 2; 329. 1; 332. 3; 407. 1;
 442. 1, 3, 4; 456. 2
 — — nad 6 — 332. 3
 — — 8 — 393. 3
 — — 24 — 160. 1, 3
 — po letih: do 1 — 84. 1
 — — 1 — 19. 1; 112. 4; 117;
 147. 1; 162. 1; 170. 6; 172.
 1; 174. 1; 221; 256. 3;
 267; 275. 2; 283. 1; 284;
 312. 3; 336. 2/1; 368. 2;
 393. 2/b; 395. 1/5; 399. 2;
 400. 1, 2; 402; 407. 3;
 433. 3; 438. 2
 — — 2 — 19. 1; 66. 3; 112. 4;
 117; 162. 1; 193. 1; 255/2;
 263. 1; 312. 3; 368. 2;
 377. 1/7; 384. 1; 451. 1
 — — do 3 — 447
 — — 3 — 13. 2; 19. 4; 25. 2;
 26. 2, 3; 37/1; 39. 1, 2;
 52/1; 112. 4; 225. 3; 283.
 1; 330. 1; 346. 1; 367. 1;
 370. 1; 448. 2
 — — 4 — 20. 1; 38. 1/1; 263. 1;
 346. 3
 — — 5 — 37. 2; 38. 1/2; 52/2; 53/
 1, 2, 3; 66. 1; 81. 5; 233. 3;
 326. 1; 327. 1; 329. 1; 332.
 2; 400. 1/1, 3; 400. 4; 402/1, 3

Roki po letih: nad 5 — 233. 3
 — — 6 — 38. 1/3; 394/5
 — — 10 — 329. 1; 333. 1, 3;
 451. 1
 — — nad 14 — 253. 1
 — — 15 — 70. 2; 326. 1; 327. 1;
 329. 1; 332. 2; 333. 1
 — — pod 16 — 252. 2
 — — pod 18 — 402/2
 — — 20 — 333. 1
 — — 25 — 326. 1; 327. 1; 329.
 1; 332. 2; 333. 1
 — določeni po oblasti 160. 4;
 255/3; 263. 2; 295. 1/4; 437.
 1; 447; 448. 2
 — dosmrtno 233. 2
 — na leto — enkrat 371. 5
 — podaljšava — dopustna do
 3 mesecev 263. 3
 — — — do 6 mesecev 160. 5;
 161. 1
 — — — za 6 mesecev 170. 6;
 172. 2
 — — — za 1 leto 112. 4
 — skrajšanje 172. 3
 — vsak čas v prvem mesecu
 233. 2
 — vsake 3 mesece 340. 2
 — takoj 279
 — za vselej 395. 1/4, 5; 400. 4.
 Rokodelci, pri trgovinskih obr-
 tih 137. 1; 141. 2, 3
 Rokodelnice za povoščeno plat-
 no 107. 1/64
 Rokodelski obrti 3. 2; 9. 2; 10.
 1; 14. 3; 19. 4; 23. do 31; 178
 Rokodelstvo gl. rokodelski obrti,
 obrt rokodelski
 Roženina 23. 1/32
 Rudarski zakon 1. 2/2; 58 pr 1;
 107. 1/63; 206 pr 1
 Rudarstvo 1. 2/2; 394/1; 433. 1

- Rudninska olja 60. 3; 103. 3, 7;
107. 1/11; 122. 1/4; 132. 3
- Rudninske vode 176. 3/2
- — umetne 23. 1/78; 60. 1/5;
66. 1, 4
- Rudniške družbe 64 pr 4
- naprave 1. 2/2; 433. 1
- Rumunija 7 pr 1; dodatek
- Ruski državljani, zaposlitev 74
pr 1
- Sadjarstvo 1. 2/1; 190. 1; 433. 1
- Sadje 176. 3, 1; 428. 1/16
- Sadra 35 pr 1; 107. 1/1
- Sadrarji 23. 1/74
- Saje 107. 1/7
- Salmiak 107. 1/45
- Samomor, pomoč, zavedba 179
pr 1
- Samostojno opravljanje trgovin-
skega podjetja 325. 1
- Samoupravna telesa 9. 2, 3; 40.
2; 56. 3; 58. 2; 87. 1; 196. 1;
197. 1; 198. 1; 355. 3; 394/1
- Sanatoriji 77. 3
- Savez trgovačkih i trgovačko-
zanatskih omladina u Beo-
gradu 441
- Sedež glavnega obrata 160. 2, 3
- obrta 98. 4; 144. 1; 249. 2
- obrtne poslovalnice, delav-
nice 258. 2
- poslovni 138. 1; 142; 143. 1,
2, 3
- prisilne združbe 258. 2; 315.
1; 367. 1
- zbornice 393. 3
- Sedlarji 23. 1/35
- Seje zbornične 394/7
- Sejmarjenje, pravica za —
445. 2
- Sejmi 187; 188. 1; 189; 190. 1, 2,
4; 191; 192; 193. 1, 2; 194;
444. 1
- vzorčni 195
- Sejmišče 189. 1, 2, 3; 191. 1, 4,
5; 444. 2
- Sekcije gl. odseki
- Selitev obrta 158; 161. 1; 162. 1
- Senzali 69. 2
- Sestanki uprave prisilne združ-
be 367. 4; 369. 4
- Sestav ene zbornice 391. 2, 3
- Sestava komisije za mojstrski
izpit 322
- zbornic, dosedanja 393. 2
- Sestavine strojev in motorjev,
iskanje naročil 143 pr 4
- Sestavljanje razsodniških odbo-
rov 345. 4
- Shodi, zakon 297 pr 1
- Sila motorna, parna 105. 1; 107.
1/5; pogonska 196. 2, 3; 198. 4
- Sir domači 176. 3/1
- Siromašnost službodavčeva 300;
učenčeva 300
- Sirovine 107. 1/1; 37, 38, 39;
196. 2/2, 3; 198. 4; 361. 1
- Sirup skrobni gl. skrob
- Sklad humanitarni 362. 1/11; 377.
1/10; 377; 378. 1
- podporni 377. 1/10, 377;
345. 4
- pokojninski zbornice 394/
11, 13
- skupni za zavarovanje 384.
2, 3
- šolski 19 pr 3
- za podpiranje članov, njih
rodbin ob nezgodi,
smrti, stiski 384. 4, 5
- — — strokovnih šol 71. 4;
295. 2; 347. 3; 406. 1, 2

- Skladišča 98. 4; 132. 6; 148. 3;
358. 2
— javna 60. 1/9; 69 pr 1; 104;
428. 1/11
— lahko zapalnega materiala
107. 1/33
— za celuloid 107. 1/31
- Sklenitev učenske pogodbe: do-
kaz telesne sposobnosti 253. 1;
prostost od taks 436. 2/3; z
neresničnimi ali lažnimi listi-
nami 272. 1/5
- Sklep izpolnjene poslovne knji-
žice 310. 1
— ministrskega sveta 1919 —
7 pr 2
- Sklepanje na skupščinah prisil-
nih združb 365. 1/3; 374. 2
— trgovinskih poslov v službo-
davčevi poslov. stroki 325. 1
- Sklepčnost skupščine prisilnih
združb 374. 1
- Sklepi skupščinski, izvršitev
367. 3/1; zapisnik 376;
- Sklic izpitne komisije 285. 2;
313. 2
— skupščine prisilne združbe
365. 1/3
— — — nove 378. 2; 389. 2
- Sklicevanje na obrtne predpise
v zakonih, uredbah itd. 426. 4;
428. 3
- Skrbnik 5 pr 2; 350. 3
- Skrbnost poslovnega človeka
71. 6
- Skrbstvo 5. 2; 61. 2; 316
- Skrilavec, parafinov 107. 1/26
- Skrob 107. 1/52
- Skupina, za katero je postavljen
član razsodniškega odbora
346. 4
- Skupine službodavske, službo-
jemniške 345. 1; 349; 350. 1
- Skupno upravljanje imovine,
sklada 390. 3
- Skupnost hišna, službojemnik v
službodavčevi — — 229. 1;
232. 2; 237. 1
— negovanje duha — 362. 1/1
— več oseb, izvrševanje obrta
v — 128. 3
- Skupščina prisilne združbe, dru-
ga 364. 3
— — — letna 386. 1
— — — prihodnja 368. 4
— — — prva redna 364. 4
— — — redna 365. 1/3; 366/3;
370. 1, 2, 3, 4, 5, 6;
371. 1, 2, 3, 4, 5, 6;
372. 1, 2, 3; 373. 1, 2;
374. 1, 2; 375. 1, 2;
376; 377. 1, 2; 378.
1, 2; 379. 1, 2, 3; 380;
381. 1; 383; 387. 1;
388; 389. 2
— — — ustanovna 364. 2
- Slaboumnost, preklic 5 pr 2
- Sladčice 76. 2
- Sladčičarji 23. 1/63; orientalski
23. 1/64
- Sladila umetna 23 pr 8 a
- Sladkor 107. 1/51
- Sladoled 23. 1/63, 64
- Slave cerkvene 194
- Slavonija 421 pr 1; 424 pr 1;
427 pr 1
- Slikarji napisni 23. 1/73; roko-
delski 23. 1/73; sobni 23. 1/73
- Slike 194
- Slinavka 91 pr 1
- Slive suhe, trgovina 428. 1/15
— čežana iz njih 428 pr 15
- Slovenija 422 pr 1; 424 pr 2;
427 pr 3
- Slučaj 335. 2
— nesrečni 239. 1/9

- Služba božja 77.3
- izpričevalo o trajanju in vrsti — 249.1
 - izvrševanje —, osebno 210
 - način — 210
 - obseg — 210
 - opravljanje, spor — 344/2, 3
 - — pristojnost razsodniškega odbora 351
 - pisarniška 324.1
 - posredovanje —, pisarne za — 60.1/20; 74.1
 - požarna 94.2
 - prenašanje — na drugega 210
 - preskrbovanje — 362.1/5
 - pretežno trgovinska 324.1
 - — — izjemoma poverjena 324.2
 - pri obrtih, rokodelska 206.2
 - — — tehniška 206.2
 - — — trgovinska 206.2
 - važnejša 307.1; spori o — 343
 - višja netrgovinska 324.1
 - višje vrste, plača 212.2
 - vojaška v stalnem kadru 221
 - za določitev pojma pomožnega osebja 206.1
- Službene novine 71.4; 19.2
- Službodavec 207.1; 209.1, 2; 210; 258.3
- dolžnosti do učencev 269; 270
 - dobro razmerje s pomožnim osebjem 362.1/3
- Službojemnik 207.1; 209.1, 2, 3; 210; 433.1
- izključni zastopnik 223.2
- Služnost 58.1
- Smetana 176.3/1
- Smodnik 1.2/3; 428.1/5
- Smole zemske 60 pr 16
- Smojenje 107.1/24
- Smrad 111.1
- Smrt imetnika obrta 14; 158; 160.1, 3; 170/1; 247; 333.5;
- podpiranje ob —: sklad 384.4, 5
 - — — ustanova 362.1/11
 - službodavca 271.1/5; 271.2; 280.2
 - učenca 271.1/5
 - zavarovanje za — 384.1 do 3
- Sobe oddajanje —, cenovniki 150.1
- tujske 76.2, 10
 - — cene 76 pr 1
 - v letoviščih, zdravstv. pregledovanje 76 pr 1
- Sobote 212.4
- Sodarji 23.1/29
- Sodavica 176.3/2
- Sodba, disciplinska kazni prisilne združbe 368.4; 371.3/1
- kazenska 273.1/5; 400.1/1 do 3; 400.1; 400.2/1; 400.3, 5; 414; 415
 - občnega upravnega oblastva 11; 147.2/3; 170.1/3; 396
 - obrazložitev obvezna 416.1
 - predsednika razsodniškega odbora 347.1; 412.1, 3, 4
 - prvostopna 411; 412.1
 - razsodniškega odbora 352.3 do 7; 435
 - razveljavitev —, nedostatek v izvajanju postop. 414.4
 - sodišča (sodna) 11; 12.1; 61.2; 147.2/3; 239.1/12; 272.1/4; 314.2; 316; 400.1/2; 400.4
- Sodišče 272.1/3
- delavskega zavarovanja 219 pr 1

Sodišče obrtno 428. 1/1; 434. 3
 — pristojno 222. 5; 248; 272.
 1/3
 — — sresko 352. 6
 — redno 71. 7; 82. 2; 135. 2;
 171. 3; 245; 246. 1, 2; 337. 4
 — — civilno 111. 2
 Sodniki rednih sodišč, zakon
 6 pr 1
 Soglasnost predsednika ministr-
 skega sveta 393. 2, 3
 Sol 1. 2/3
 — sečna za gnojenje 107. 1/54
 Solničnikarji 23. 1/54
 Sorodstvo 284; 315. 3; 350. 3
 Sovraštvo 284; 315. 3
 Spajanje obrtov 8. 3; prisilnih
 združb 390. 1; zbornic 393.
 2, 4
 — postopanj 114
 Spanje, prostor za — ob hišni
 skupnosti 232. 2
 Specialitete zdravilne 1 pr 23 a
 Spekulacija brezvestna, pobija-
 nje — 428. 1/2
 Spisek blaga za razprodajo 159.
 2; 164; 165
 — članov izpitne komisije 39.
 1, 2; 54; 283. 1
 — — — — mojstrov 312. 3
 — — razsodniškega odbora
 pris. združb 386. 3/1
 — — uprave prisilnih združb
 367. 2
 — denarnih kazni 340. 2
 — knjig 182. 2
 — o odvzemu obrtne pravice
 400. 5
 — podjetij, delavnic in naprav
 107. 2
 — predmetov 71. 4
 — rokodelskih obrtov za kroš-
 njarjenje 178. 2

Spisek sosednjih lastnikov 108.
 2/2; 109. 4
 — trgovinskih strok 140. 1
 — učencev med letom 281. 2
 — umetniških del 182. 2
 — za obrte po odst. (1) in (2)
 § 60.: 62
 Spisi prisilnih združb 367. 5
 Splavi 60. 1/28
 Spodij gl. Moka kostna
 Spojitev ločenih zbornic 393. 3/
 a, b
 — več združb 356. 1
 Spol, razlika — 5. 1; 206. 1; 252.
 1; upoštevanje — — 232. 1
 Spori iz službenih razmerij 343
 do 353; (tožba) 352. 1; 433. 1
 — o obsegu obrtne pravice
 136. 2
 — poslovni med člani združb
 in njih pomožnim osebjem
 385
 — v civilnopравnih stvareh
 362. 3
 Sporazum med ministrstvi gle-
 de licitacije 202. 3
 — udeleženci 111. 1, 2
 Sporazumi mednarodni 429
 Sposobnost telesna 253. 1; 260/4;
 453. 2
 Spravljanje vozil 76. 6
 Spregled kazni po milostnem
 potu 417. 4
 Sprejemanje pomočnikov 294. 2;
 361. 1, 2
 — učencev 253. 1; 254; 294. 2;
 361; 398/11; 402/1; (z 12
 leti starosti) 453. 2
 Srbija (prejšnja kraljevina) 420
 pr 1; 427 pr 1
 Sebrarji 23. 1/18
 Srebro, izdelki 1 pr 6; 23 pr 3
 Srebrnina, stara 182. 1/9

- Srebropredci 23. 1/40
 Srebrovezci 23. 1/40
 Srečke 60 pr 7; 68. 2; 182. 1/2;
 428. 1/9; 428. 7
 Srečelovi 1. 2/12; 433. 1
 Sredstva abortivna 179 pr 1
 — nevarna za zdravje, življe-
 nje, tujo imovino 137. 2
 — pomožna, vzdrževanje 137. 2
 — pravna zoper razsod 356. 2
 — — jih ni 417. 2
 — škodljiva za zdravje 60.
 1/36
 — za nadzorstvo 418. 3
 Sredstvo prevozno gl. vozilo
 Srez 258. 2; 307. 2/2; 356. 1; 392. 4
 Stanišče podjetja 222. 1; 223. 4
 Stanje imovinsko 277. 3
 — — poročilo — 383
 — strokovnega pouka v bano-
 vini 305/3
 — zdravstveno 260/4
 Stanovanje na račun plače 214.
 2, 3
 — ob hišni skupnosti 232. 2;
 247
 — sezonsko, oddajanje 78. 6
 — spori o odpovedi in izpraz-
 nitvi — 344/5
 — učenčevo 256. 1/1; 260/8;
 269. 5
 — v obsegu hišnega dela (od-
 dajanje) 76. 10
 Starine 60. 1/31; 89; 182. 1/4
 Starinski predmeti umetn.-zgo-
 dovinske vrednosti 90 pr 1
 Starost 232. 1; 252. 2; 253. 1;
 268. 2; 362. 1/11
 — brez pomena 206. 1
 — izpregled 5 pr 1
 — učencev z 12 leti 453. 2
 — zavarovanje za — 381
 Statistika 362. 1/13
 Statut sklada za podpiranje čla-
 nov združb gl. Pravila
 Stavbeniki gl. Graditelji
 Stavbno gradivo, iskanje naro-
 čil 143 pr 4
 Stave 60. 1/12
 Stavnice 60. 1/12
 Stečaj 16. 1; 61. 2; 242. 3; 243. 2;
 273. 1/4; 276. 1, 2; 277. 2; 316;
 359. 3/2
 Stečajni upravitelj 242. 3; 243. 2;
 276. 1, 2
 Steklarji 23. 1/3; — graverji 23.
 1/4; — mojstri 46. 3
 Steklenice, prodaja pijač v —
 79. 1
 Steklo 107. 1/47
 — reflektorno na vozilih 60
 pr 12
 Staklobrusci 23. 1/4
 Staklorezci 23. 1/3
 Stiska, sklad za podpiranje v —
 384. 4; ustanova za — 369.
 1/11
 Storitve 150. 1; 212. 2; 213; 223.
 3; 234. 2
 Strahovanje hišno 268. 2
 Stranka pogodnica 258. 3; 259. 1
 — pravdna 350; 352. 2, 3
 — prizadeta, predhodno zasli-
 šanje 409. 1
 Strelivo 1. 2/3; 1. 4; 23. 1/79; 60.
 1/1; 102. 1/1; 103. 3, 7; 122.
 1/4; 182. 1/11; 428. 1/5; 428. 3
 Strojari 23. 1/34
 Strojenje 107. 1/61
 Stroji 107. 1/18; 141. 4; parni
 105. 1; vzdrževanje 137. 2
 — pisalni, šivalni, iskanje na-
 ročil 143 pr 4
 Stroka, odbiranje — 253. 2
 — poslovna 325. 1
 — službodavčeva 336. 2/1

- Stroka sorodna 264; najsorodnejša 356. 2
- trgovinska 140. 1
 - druga 140. 2
- Strokovnjak(i) 110. 1; 127. 3; 159. 2; 222. 5; 297. 2
- Stroški banovinskih strokovnih nadaljevalnih šol, tečajev 297. 2
- banskega komisarja 291
 - članov komisije za mojstrski izpit 320
 - — razsodniškega odbora 349
 - državnih strokovnih nadaljevalnih šol, tečajev 297. 2
 - izpitnih komisij za pomočniške izpite 290. 2
 - izpričevala pomočniškega 290. 2
 - — o službi 249. 1
 - komisijski 115. 2
 - nadzorstva ob dobavah državi itd. 201. 4
 - občasnega pregleda lokalov 127. 1
 - odstranitve delavnic, naprav 116. 3
 - postopanja 115
 - pravnih 349
 - prisilne izročitve poslovne knjižice po službodavcu 311. 1
 - prosilčevi (za razprodajo) 159. 2
 - za duplikat poslovne knjižice 310. 3
 - za posebne občasne tečaje 295. 4
 - za varnostne naprave 126. 1
 - zbog neredne vršitve dolžnosti po članu razsodniškega odbora 347. 1
- Strugarji lesni 23. 1/31; kovinski 23. 1/20
- Strune iz črevesa 107. 1/29
- Strupi 60. 1/4, 6, 36; 66; 102. 1/3, 4; 182. 1/6; 422. 21; 428. 1/18
- živčni, zloraba 5 pr 2
- Studenčarji, studenčarski mojstri gl. Vodnjakarji, vodnjakarski mojstri
- Stvari civilnopravne 362. 3
- Subjekti pravni 9 pr 1
- Sukači kovinski 23. 1/16
- Sušilnica 107. 1/6
- Svaštvo 350. 3
- Svečarji 23. 1/68
- Sveče 107. 1/49
- Svèt banovinski 304. 2
- razsodniški 350. 1
- Svet za uporabo na račun plače 214. 2
- Sviloprejka 1. 2/1; 433. 1
- Svojina industrijska, zaščita 428. 1/3
- Svratište 76 pr 1
- Šah 76. 7
- Ščetarji 23. 1/38
- Ščetine 107. 1/10
- Šef občnega upravnega oblastva prve stopnje 345. 1; 350. 1; urada 202. 1
- Šege dobre 1 pr 1
- Škoda glede poslovnih knjižic, potrdil, izpričeval 344/4
- po delavnicah, napravah, nepričakovana 119. 2
 - po nezakonitem izvrševanju dolžnosti in nevestnosti pri upravi združb 367. 7
 - povračilo 225. 2, 3; 240; 241; 243. 3; 249. 4; 311. 2; 325. 2

Škoda z razkinitvijo učne pogodbe 277.3

Šoferji avtomobilski, izpit 428.1/12

— gl. tudi Vozači

Šola druga 19.1; 283.1

— državna strokovna z učno osnovo, enako srednji tehniški šoli 38.1/2

— enaka srednji 19.1; 26.1; 66.1

— — tehniški srednji 37.2; 38.1/1, 2; 52/2; 53/1

— javna 77.3

— krajevna strokovna 303.2

— meščanska 19.1; 19 pr 4

— nadaljevalna 285.1

— narodna 253 pr 2

— — višja 295.6; 453.2

— obrtna 425/2

— — moška 425 pr 2; ženska 425 pr 2; vojaška 425 pr 2

— — nadaljevalna, predpisi 25 pr 2

— osnovna 253.1; 298.2

— otvarjanje — 362.1/4

— pohajanje 256.1/2; 256.4; 263.3; 268.1; 270; 273.1/7; 274/2; 295.1; 298.1; 299; 362.1/2

— srednja 19.1; 26.1; 66.1

— — trgovinska 19 pr 3

— strokovna 19.1; 24.2; 26.1; 312.1, 3; 315.1; 340.1/4

— — čin proti srednjim šolam in fakultetam 19 pr 2

— — nadaljevalna 25.1; 263.3; 268.3; 270.1; 273.1/7; 283.1; 287.2/4;; 295 do 306

— — — občinska 295; 296; 297.1; 299.2; 303.1

Šola strokovna nadzorovanje — 305/1

— — združbe 377.1/9

— tehniška srednja 37/2; 38.1/1; 41.1/1; 52/2; 53/1, 2; 256.1/2; 256.4; 425 pr 2

— trgovinska srednja 19 pr 3

— — — prestop iz dvorazredne trgov. šole 19 pr 3

— visoka, enaka tehniški fakulteti 37.1; 52/1

— višja 19.1

— za gradbene poslovodje 38.1/2

— zasebna 1.2/9; 433.1

— — podobna strokovnim šolam 305.1

Šole strokovne trgovačkih in trgovačko-zanatskih omladina 441

Španija 7 pr 1

Špekulacija brezvestna, pobijanje 150 pr 1

Špirit denaturiranje 60 pr 15

— denat. prodajanje 60 pr 15

— iz melase, kmetske tvornice 60 pr 15

— mešanje z bencinom 60 pr 15

— izvoz, ugodnosti 60 pr 15

— prodajna centrala 60 pr 15

— proizvodnja, promet, razmerje 428.4

— tvornice — 60.3; 103.6; 122.1/4; 132.3

— — industrijske 428.4

— — kmetijske 428.4

Štajersko 35 pr 1

Številka, opremljenje s — 85.1

Število članov razsodniških odborov 345.4

— — za sklepčnost skupščine 374.1

— — za ustanovitev poverjenštva 369.2

Število članov združbe premajhno, prestanek 390.1

— glasov o sklepih v skupščinskem zapisniku 376

— obveznikov 295.5

— označba 151.1/1

— ponudnikov, predpisano 198.3

— učencev 295.1, 3, 4, 5, 6

— zbornic 393.3

Štukaterji 23.1/74

Tabela nevarnostna 211 pr 1

Tajnik prisilne združbe 367.5

— upravni okrožnega odbora 392.5

Tajnost glasovanja na skupščini 375.1

— poslovna 239.1/5

— poslovnih podatkov 65.1

Takse gradbene, pravilnik, navodila za njegovo izdelavo 35 pr 1

— izpitne 290.1; 293; 320

— monopolne 1 pr 26

— po zakonu o taksah 253.1; 436.1

— prestanek obrta, prijava 171 pr 1

— za ometanje 94.2

— za sejmino, tehtnico itd 191.1, 2, 3

— za vpis obstoječih obrtov v obrtni register 456.2

— za zbornico (TOI) 95.5

— gl. tudi: Cenik, Cenovnik, Prostost taksna

Taksi 60.1/27; 125.3

Taksiranje odločb 434 pr 1

— v postopanju pred razsodišči, razsodniki 352 pr 1

— službenih pogodb 207 pr 1

— vlog na zbornico (TOI) 95 pr 1

Taksni zakon 425/5; 436.1

Tantijeme 328.1

Tapetniki 23.1/43

Tarifa prispevna, zavarovanje delavcev 211 pr 1

Tarife podjetij z motorn. vozili 60 pr 12

— za občinske javne tehtnice 438.1, 2

— gl. Cenovniki maksimalni

Tečaji 19.1; 26.1; 285.1; 287.2/4

— posebni 297.1, 2; 298.1, 2

— — občasni 295.4

Teden koledarski 212.2

— konec —, med —, izplačevanje 212.4

Tehtanje 60.1/29; 88; 398/5

— zakon o ustanavljanju javnih zavodov za — 422/2

Tehtarina 88.2; 191.1; 438.1

Tehtnica 88.5; 398/5; 422/23; 438.2

Telefon 1.2/3

Telegraf 1.2/3

Telesa javnopravna 84; 208

Telo 179.1/4; 255/2; 256.1/4

Tepež, udeležba pri njem 179 pr 1

Terpentin 107.1/34

Terjatve iz službenega razmerja, zastaranje 330.1, 2

— združbe zoper člane uprave iz poslovanja, pooblaščenec 377.1/5

— zoper člane uprave 377.1/5

Terzije 23 pr 7

Tesarji 23.1/85; olajšave 49.2, 3

Tesarska dela, izvajanje v nekih krajih 41 pr 2

Tesarski mojstri 36.1/3; 41.4; 42.2; 43; 46.1, 2

- Teža, nedostatek v — ali meri 151. 2
 — označba — 151.1/1
 Tihotapstvo 13. 1, 2; 61. 2; 179. 2
 Tisk 1 pr 13; 1. 2/15; 181. 2
 Tiskarji 23. 1/75
 Tkalci 23. 1/46
 Tlakarji 23. 1/71
 Tobak 1. 2/3
 Točarinska pravica 79 pr 1
 Točenje alkoholnih pijač gl. Pijače alkoholne
 — vina lastnega pridelka 437. 1, 2
 Točilna pravica (gospodstev, graščin) 443 pr 1
 Tok električni 58. 1, 2, 3
 Topilnice kovin 107. 1/63
 Topilništvo 394/1
 Toplice 42. 4
 Torbarji 23. 1/36
 Tovariši 269. 3
 Tožba na civilno sodišče 111. 2
 — na državni svet 417. 2
 — na razsodniški odbor 352. 1
 — na upravno sodišče 111. 2
 — zoper razsod razsodniškega odbora 352. 6
 Trajanje službe, izpričevalo o — 249. 1
 — — ni dogovorjeno, odpoved 330. 1
 Trakarji 23. 1/40
 Traktorji 186
 Tramvaji 60. 1/26; 102. 1/20
 Transformatorji, predelovanje elektr. energije 60 pr 1
 Tretji 223. 3; 225. 1; 229. 2; 230. 1; 239. 1/2; 328. 2; 333. 4
 Trg 77. 4
 Trgi 125. 2; 152. 3
 Trgovanje pahišujé 71. 8
 Trgovec 137. 3; 141; 143. 1; 146; 190. 3; 198. 1, 2
 Trgovina, obseg (pojem) — 394/1
 Trgovinski obrti 3. 2; 19. do 22
 — — dovoljeni drugim obrtnikom 19. 4
 — — — rokodelcem 19. 4
 — — mali 19. 3
 — — nadomestilo izobrazbe 20. 2
 — — učenja 20. 1
 — — zaposlitve 20. 1
 — — oprostitev od dokaza izobrazbe 22. 1
 — — — — — pogoji za to 22. 1
 Trgovišče 152. 3
 Trošarina državna 428. 4
 Trstika, pletenine 35 pr 1
 — stukaturna 35 pr 1
 Tržišče 191. 4
 Tržni dnevi 187. 1, 2, 3; 188. 2; 189. 1, 3; 190. 3; 191. 1, 3, 4; 444. 1
 Trnek 214 pr 3
 Tuji državljani 7. 1; 138. 2; 196. 5; 198. 3
 Tujina 29. 2
 — gl. tudi: Inozemstvo
 Turistični promet 448. 2
 Turistika, turizem 78. 6; 82. 1, 2
 Tvarine, ki imajo v sebi strup 182. 1/6
 — za zdravila gl. Zdravila
 Tvorcnice 103. 3
 — kmetske špirita 60 pr 15
 Tvorničarji 143. 1
 Tvorliška delavnica 25. 1, 2, 3
 Tvorliški način 24. 5; 25. 1, 3
 — obrti 103. 2
 Tvorliško proizvodjanje 66. 2; 103. 3, 7

Ubiranje zborničnih dohodkov
393. 4

Učenci 252. do 306; rokodelskih
obrto posebej 282. do 294
— dosedanj, brez pismene po-
godbe 453. 1

— drugih poklicev 433. 2

— kazni za ravnanje z njimi
398/11

— pojem — 206. 2; 252. 1, 2

— spori 343

— sprejemanje 253. 1; 254;
361. 1; 398/11

— vdova sme sprejemati, ime-
ti — 14. 4

— za katere ne veljajo odred-
be IV. poglavja II. dela
324. 2

Učenje 19. 1; 27; 30. 1; 31. 1;
252. 1, 2; 254; 261. 2; 264;
269. 1; 278; 284; 362. 1//5

Učila 300

Učinek odpovedi, kdaj nastopi
234. 2

Učitelji 302; 304. 2

Učiteljske ženske strokovno
425 pr 2

Ugodnejše določbe pogodbe
324. 1

Ugodnosti hotelski industriji 76
pr 1

— izvoz špirta 60 pr 15

— kandidatom za mojstrski,
pomočniški izpit 26. 4

— pri oddajanju električnega
toka 58. 2

— za povzdigo delavnosti v
državi 196 do 205

— ženskam 30. 2

Ugotovitev prestopa obrta
171. 3

Ugovori gl. Prigovori

Ukinitev pravic s pogodbo, ne-
dopustna 251

— pravilnikov 428. 2

— sejmov 444. 1

— strokovne nadaljevalne šole
295. 5

— zbornic 393. 4

Ulice 77. 4; 89. 1; 125. 2; 126. 3;
134. 2; 153; 176. 1; 177. 1;
178. 1

Umetniki 1. 2/10

Umobolnost, preklie 5 pr 2

Uničenje poslovne knjižice
311. 2

Uporaba, dajanje obrtnega do-
volila drugim v uporabo 183. 2

Uporabljanje denarnih kazni
368. 3

— pomožnega osebja za za-
sebne posle 269. 3

— učencev za druge posle
269. 1

— — — — po učencih in dru-
gem pomožnem
osebju 269. 3

— — — — za posle po telesnih mo-
čeh 269. 2

Uprava banska 88. 3; 110. 2;
187. 3; 305/2, 3; 323. 1; 341.
1; 379. 3; 388; 418. 3

— davčna 98. 4

— državna 393. 1

— finančna 6 pr 1

— mesta Beograda 419; 455. 1

— občinska 88. 5

— združbe 287. 2/6; 366/1; 367;
368; 370. 2; 377. 1/5; 378. 2;
381. 1, 3; 382; 383; 387;
388; 389. 1, 2; 394/5

Upravičenost za izvrševanje
obrti 4. 1

Upravitelj prisilni 135. 2

— stečajni (konkurzni) 16. 2

- Upravljanje skupne imovine, posebni predpisi 390.3
- Upravnik krajevne strokovne šole 303.2
- Urad luški 75.1
- okrožni za zavarovanje delavcev 98.4; 219.2;
 - zbornični 393.4
- Uradnik državni, aktiven ali upokojen 6 pr 1; 345.1; 350.1; 385.1
- — finančni 6 pr 1
- Urarji 23.1/25
- Ure 146; 182.1/9
- plače po — 212.2
- Uredba o zavarovanju članov združb 384.1, 2
- Uredbe, izdaja —, predhodno zaslišanje 409.1
- za točno in pravilno uporabljanje obrtnega zakona 460
- Ureditel lokalov, delavnic in pod. 126.4; 256.1/5
- poslovna, zakup, podzakup 135.1
- Usluge gl. Osebne storitve
- Uslužbenci zbornični 394/11, 12, 13
- Usmrtilcev 179 pr 1
- Uspeh pomočniškega izpita 287.2/5; 288.1
- Usposobitev 252.1
- Ustanove dosedaj pristojne 457.3
- državna 109.4; 196.1; 197; 198
 - javne 106.1; 109.4; 208
 - — okolne 105.1
 - koristne za proizvodnjo in prodajanje proizvodov 362.1/10
 - kreditne 384.2, 3
- Ustanove ne spadajoče pod obrtni zakon 29.1
- predhodno zaslišanje pred izdajo uredb itd. 409.1
 - samoupravnih teles 196.1; 197; 198.1
 - sodnih in javnih oblastev 69.2
 - za podpiranje članov in njih rodbin 362.1/11
 - zasebne, njih strokovne nadaljevalne šole 299.2
 - združb, ki se jih udeležujejo pomočniki 386.3/2.
- Ustanovitev okrožnih odborov prisilnih združb 392.2
- prisilnih združb 364.1; 391.5
 - — — industrijskih 391.5
- Ustava kraljevine Jugoslavije 58 pr 1
- Ustavitev javne dobave ali dela 204.1/1
- poslovanja 97.3; 120; 172.1; 447
 - postopanja pred razsodniškim odborom 352.3
 - razprodaje 167
 - sodne preiskave 314.2
- Ustroj industrijskih prisilnih združb 391.5
- izpitne komisije za mojstre 322
 - okrožnih odborov 392.2
- Utajitev drugega službenega razmerja 239.1/1
- Utesnitev gl. Omejitev
- Vabilo** na skupščino prisilne združbe 372.2
- Vajenci gl. Učenci
- Varnost delavskega osebja 111.1

- Varnostjavna 106.1; 111.1; 180.2
 — osebna 105.1; 108.2/1
- Varnostne odredbe, hig.-tehn.
 74 pr 1; 232 pr 1; »delovni red« 340 pr 4
- Varščina 60 pr 11; 64; 71.7;
 82.1, 4; 248; 395.1/3; 399.1/7
- Varstvo 5 pr 2
- Varuh 5 pr 2; 14.5; 258.3, 4;
 259.1; 260/3; 269.2, 4; 270.2;
 273.1; 275.1; 275.1/3; 275.2;
 279; 350.3
- Vasi 152.1; 152.3; 439
- Vdova 14.1, 2, 3, 4; 128.2
- Več imetnikov obrta 147.1
 — obrtov 4.1; 77.1; 95.1;
 139; 358.1
 — službojemnikov, pravica do provizije 226.2
 — vrst poslovanja, odpiranje, zapiranje 156
- Vedenje pravno 250; službodavčevo 223.3; tretjega 223.3
 — učenčevo, skrb zanje 269.2
- Vednost službodavčeva o prejemu provizije itd. 239.1/2
- Vel. Britanija in Irska 7 pr 1
- Veljava, obrtni zakon stopi v — 461.1
 — poslovni red stopi v — 339.2, 4
- Veljavnost zakonov itd. ostane: (427.I/1 do 6; 427.II/1 do 11) 427.III/1 do 7; (427.IV/1, 2) 427.2/1, 2; 428.1/1 do 19; 429; 430; 431.1; 434; 435; 437.1; 438.2
 — prestane (420/1 do 12; 421/1 do 18) 422/1 do 26; (423/1 do 13) 425/1 do 9; 426.1, 2, 3
 — se sme vzdržati 432
- Venci 23.1/57
- Vera službojemnikova, upoštevanje 232.2
- Veterinarji 1 pr 20; 66.1
- Vežbe vojaške, plača 221
- Vino lastnega pridelka, točenje 79 pr 1; 437
 — zakon in pravilnik k zakonu 437 pr 1
- Vinogradniki 437
- Vinogradništvo 1.2/1; 190.1; 433.1
- Vinotoč pod vejo 437 pr 1
- Višja sila 81.6; 193.1
- Višji redi 6 pr 1
- Vkladanje 137.2, 3
- Vlačugarjenje 179.1/5
- Vlog članski gl. Članarina
- Vloga za dovolitev 4.2; 95; 98.1
 — — nepopolna 97.1; 109.1
 — izvrševanje obrta 4.2; 358.4
 — odobritev predstavitev delavnic ali naprav 106.1
 — pooblastitev 4.2; 95; 98.1
 — — nepopolna 97.1; 109.1
 — trgovinski obrt 140.1
- Vloge, oprostitev od taks po taksnem zakonu 436.2
- Vložitev gl. Predaja
- Vložne knjižice 64.2
- Vnuki gl. Otroci
- Voda odtočna 111.1
 — zakon o vodah 114
- Vodi električni 56.2; 58.1; 107.1/25; 122.1/1
 — — pogonski 58.3; razsvetljevalni 58.3
- Voditelji gl. Vozači
- Voditev samostojna trgovinskih knjig, računov, dokaz pri izpitu 318

- Voditev tekočih poslov prisilne
združbe 367.2
- Vodne naprave 23.1/81
— sile, ukoriščanje 58 pr 1;
114 pr 1
- Vodnjakarji 23.1/87;
- Vodnjakarska dela, izvajanje v
nekih krajih 41 pr 2
- Vodnjakarski mojstri 36.1/3;
41.4; 42.2; 43; 46.1, 2
— — prestop 49.2
- Vojnica 428 pr 4
- Vojska in mornarica, zakon o
ustroju 221 pr 1; 428.1/4
- Volitev članov izpitnega odbo-
ra 283.1
— uprave prisilne združbe
367.1, 6; 389.2
— v zbornicah 394/5
- Volna 107.1/24
- Volonter 20.1; 252 pr 1
- Vonjave 23.1/60
- Voskarji 23.1/68
- Voščarnice 107.1/64
- Vozač motornih vozil 60 pr 12;
86; 428 pr 12
- Vozila motorna 60.1/25; 81. do
83; 86; 102.3; 122.1/4; 150.
1, 2; 425/9
— za občno uporabo 26.1/27;
85; 150.1
— zakon o zas.-pravni odgo-
vornosti za škodo 60 pr 12
- Vozovi spalni 72.2
- Vozovnice 60 pr 12; 72.2
- Vpis obstoječih obrtov v regi-
ster 436.2/7; 456.2
— otežujočega v poslovne knji-
žice 309.1
— spori o — v poslovne knji-
žice 344/4
- Vpis trajanja službe v poslovne
knjižice 309.1
— v strokovno nadaljevalno
šolo 270.1
- Vpisnik 88.4; 98.2; 99.2; 187.
3; 281.1; 295.1; 308.3
- Vpisnina 95.5; 358.4; 365.1/5;
377.1/3; 377.2; 381.2
- Vplivanje 111.1
- Vplivi škodljivi 105.1, 2; 118.1;
119.2, 3; 120.1
- Vpogled poslovnih knjig 328.2
- Vprašanja gospodarska 362.1/12
— strokovna šolska 305/3
— učenska, ureditev — 365.
1/11
— zasebnopravna 111.2, 3
- Vračuniti gl. Vštetev
- Vrednost hrane med dopustom
329.2
— izguba — 240
— povprečna 214.2
— predmeta v sporu 352.1
— protipravno prejete provi-
zije ali nagrade 225.2
- Vrednostni papirji 60.1/8; 68.
1; 399.1/8; 399.3; 427.
III/4
— — pupilarno varni 64.2
- Vrnitev dovolila 174.1
— pooblastila 174.1
— poslovne knjižice službo-
jemniku 309.1
— pravil 364.3
- Vročanje dovolil 98.5; 99.2
109.4
- Vročitev dovolil 98.5; 99.2;
109.4
— gradbenih odobritev 112.3
— licitacijskih pogojev 202.2
— odločb in razsodov razsod-
niškega odbora 352.7

Vročitev podatkov oblastvom in ustanovam 100.1; 124.2
 — poslovnega reda delavcem 341.2
 — sodbe, pismene 412.1
 Vrsta ravna 284; 315.3
 — opravljene službe, izpričevalo o — 249.1
 — stranska 284; 315.3
 Vrtiljaki 1.2/12; 433.1
 Vrtnarstvo 422/26
 Vrvarji 23.1/39
 Vrvice strelne 1.2/3; 1.4
 Vrvičarji 23.1/40
 Vsebina učne pogodbe 260/1 do 8
 Vselitev 247
 Vstop v službo 307.2/4; 309.1
 — gl. tudi: Nastop službe
 Vštetev v dopust 329.3
 — v plačo 220.1; 230.1; 241
 — v rok 412.3
 — v učno dobo 261.2; 262.2; 265; 366; 451.4
 — v zaposlitev 451.4
 — v zbornično službo 394/11
 Vzajemnost 138.2
 Vzdrževanje, dolžnost — po zakonu 233 pr 3
 — javnega miru, varnosti in reda 78.5
 — naprav, strojev in drugih pomožnih sredstev 137.2
 — obrtov 125. do 169
 — strokovnih nadaljevalnih šol 295.2
 — zbornic 393.4; 394/2
 Vzgojanje maloletnikov, dom za — 272.1/3
 — moralno 362.1/4
 Vzklik, volitev z — 375.1
 Vzorci 143.1, 4, 6; 146; 148.2; 197.1; 399.2
 Vžigalice 1.2/3

Zaboj 137.2, 3

Začetek gradnje delavnice ali naprav 112.3, 4
 — poslovanja 96.2; 97.2; 113.5; 117.1; 170/5; 174.1
 Zadolževanje združbe 377.1/7; 377.2; 378.1
 Zadruga 95.2/1; 95.4
 — državnih uslužbencev 1 pr 25
 — gospodarske 1.3; 9.2; 33; 64.1; 64 pr 4; 67.2; 102.4; 103.4, 7; 122.1/4; 128 pr 1; 355.3; 399.1/2; 433.1
 — — za dajanje predjemov 362.1/10
 — — za skupno nabavljanje itd. 362.1/10
 — gradbene in kreditne brez kapitalnega kritja, dajanje posojil 1 pr 25
 — — hranilne, brezobrestne 1 pr 25
 — hranilne in posojilne, delovanje agentov 1 pr 25
 — izvzete 206 pr 1
 — konzumne gl. potrošniške
 — nadomestilo za učno dobo in zaposlitev 20.2
 — obrtne 442.1, 2; 446.3
 — obrtniške za skupno opravljanje del, proizvodnje 196.4
 — omenjene v § 1., odst. (3): 61.5
 — potrošniške 9.2; 399.1/3; 400.1/1
 — pridobitne gl. Zadruga gospodarske
 — po zakonu o kmetijskem kreditu 1 pr 25
 — produktivne gl. proizvajalne

Zadruga proizvajalne 9. 2

- rokodelske 128. 1
- tvorniški obrt — 33
- varščina 64. 1
- zakoni, izpremembe in dopolnitve 1 pr 25

Zadržek za nastop službe 242. 2; 335. 1

- za opravljanje službe 219; 220; 221; 231; 239. 1/3, 9; 326; 327; 329. 3

Zahajanje v krčmo 316

Zahteve higienske 189. 1

- veterinarsko-policijske 189. 1

Zahtevki tožbeni iz služb. razmerja 352. 1

Zaključitev nastopa službe 335. 2

Zaklada obrtno-šolska 440. 3

Zakol gl. Živina

- Zakon finančni 1 pr 3, pr 5; 13 pr 1; 58 pr 1; 60 pr 4; 72 pr 1; 74 pr 1; 107 pr 1; 200 pr 1; 356 pr 1; 391 pr 1; 420 pr 2, pr 3, pr 4; 425/4
- — podaljšava veljavnosti odredb dosedanjih — 425/8

- gradbeni 35 pr 1
- kazenski 1 pr 6; 11 pr 1; 12 pr 1, pr 3; 15 pr 1; 60 pr 12; 76 pr 1; 92 pr 2; 150 pr 3; 179 pr 1, pr 2; 232 pr 1; 238 pr 1; 239 pr 1, pr 2; 268 pr 2; 272 pr 1; 277 pr 2; 311 pr 1; 316
- o društvih, shodih in posvetih 297. 1; 363
- o izvršbi in zavarovanju 135. 2
- o narodnih šolah 453. 2

Zakon o občnem upravnem postopku 115. 2; 352. 5; 408; 428. 6

- o odmerjanju in pobiranju doklad na neposredni davek trgovskih, industrijskih in obrtnih zbornic 394/2
- o radnjama 29. 6. 1910.: 420; 426. 4; 432; 439; 440. 1; 442; 445. 3; 446. 4; 455. 1; 457. 2; 459
- o sodnem postopanju v civilnih pravnih 352. 6; 435; c. p. r. 435
- o taksah 454. 2
- o ustroju zbornic 29. 6. 1868., drž. 85.: 459
- o vodah 114
- o zaščiti delavcev, zaupniki, voljeni po — 386. 1, 2
- — javne varnosti in reda v državi 61. 2; 179. 1/4
- potreben za izpremembo zborničnega območja 394/9
- trgovinski 9 pr 3; 10 pr 1; 60 pr 5, pr 6; 64 pr 4; 69 pr 1; 128 pr 1; 128. 3; 130. 1, 2; 133. 2; 139
- — uvodni k trgovinskemu 9 pr 3; 122 pr 1; 128 pr 1

Zakoni dosedanji 446. 1, 2

- — obrtni 442. 3

Zakonik občni grajski (državlanski) 5 pr 1, pr 2; 14 pr 1; 58 pr 1, pr 2; 105 pr 1; 207. 2; 232 pr 1; 258 pr 2; 259 pr 2; 268 pr 2; 313 pr 3; 333 pr 3

Zak(onski) čl(en) XVII: 1884: 421; 424; 426. 4; 432; 442. 1, 2, 3; 445. 3; 457. 2; 459

Zakup 87.1; 135; 191.2; 399.
 1/12; 406.2/3
 Zakupnik 135.1, 2; 446
 Zalivka 88.5
 Založišča 98.4; 132.6; 148.3
 Zamena dosedanjih obrtnih li-
 stov z novimi pooblastili
 450; 454.1
 — — odobril 454.1
 — poslovnega reda z novim
 339.3; 342
 Zamuda časa 220.2; 320; 349
 — sodba zbog — 352.3
 Zanemarjenje dolžnosti in ob-
 veznosti proti učencem 256.
 1/1; 269.2
 Zanesljivost 176.2; 268.1
 Zapadlost zastave 71.4
 Zapiranje lokalov gl. odpiranje
 Zapisnik 88.5; 95.1; 111.2, 4;
 113.3, 4; 350.1; 352.3; 365.
 1/3; 376; 379.3
 — knjiga zapisnikov 286.2
 — skupščinski (prisilne združ-
 be) 376; 379.3
 — vložni (prisilne združbe)
 367.5
 Zapisnikar 350.1
 Zapor preiskovalni 61.2
 Zaporna kazen 395.1/2; 395.2;
 396
 Zaplemba blaga 399.2
 — vzorcev 399.2
 Zapornice železniške 60 pr 12
 Zaposlitev, dokaz — za mojstr-
 ski izpit 312.1
 — druga, vštetev v — ob za-
 držku 220.1
 — nadomestilo — 312.1
 — pomočnika pri vojski in
 mornarici 28.1; 252.1
 — pomočniška za rokodelski
 obrt 26.2; 27

Zaposlitev pomočniška za trgo-
 vinski obrt 19.1
 — pomožnega osebja pod 18
 leti 402/2
 — tujih državljanov 196.5
 — učenčeva 278; 294.1, 2;
 402/1
 — v minulem letu 315.3
 — vštetje 31.1; 93.3
 Zapravljivost, preklic 5 pr 2
 Zapustitev dela 239.1/3; 272.
 1/2; obrata 269.4; službe
 333.6
 Zasebniki 70.2, 3; 71.4; 81.3;
 84; 88.1; 91.1
 Zaslišanje drugih oddelkov ban-
 ske uprave 418.3
 — odreditev — 409.1
 — prekine zastaranje 407.2
 Zaslužek povprečni dnevni, pri-
 stojnost razsodniškega od-
 bora 340.2
 — gl. tudi: Plača
 Zastaranje kazni 407.3
 — odškodnine za razkinitev
 učne pogodbe 277.4
 — pravice pregona prekrškov
 407.1, 2
 — terjatev iz službenega raz-
 merja 330
 Zastava ročna 60.1/12; 70; 71;
 102.1/8
 Zastavarski obrt 427.III/1
 Zastavljalna podjetja (70); 71.
 2, 4, 5, 6; obstoječa 447
 Zastavljalni zavodi 71.9
 Zastavljalnica 70.1, 2
 — zasebnikov 70.2, 3, 4
 Zastavni list 71.2, 4, 6, 7
 — posel (70); 71.1
 — predmet se izgubi, ne vrne,
 pokvari 71.7
 Zastavnica gl. Zastavni list

Zastirala lesena, iskanje naročil
143 pr 4

Zastopanje finančno pravno 73.
1; 103.6

— koristi pomočnikov, združbe 386.3/2

— — trgovine, industrije, obrta 393.1

— po odvetniku 352.2

— pred upravnimi oblastvi 60.
1/17; 73

— prisilne združbe pred oblastvi 356.2

— — — pred sodišči 367.3/2

Zastopnik izključni 223.2

— (u)pravni finančni 73.1;
102.1/13; 103.6

— zakoniti 258.3; 271.2; 272.
1/5; 273.1; 273.1/6; 275.1;
275.1/3; 275.2; 277.1; 278

Zastopništvo zbornice 393.4

Zastraževanje stanovanj in lokalov 60.1/30

Zaščita dece 232 pr 1

— delavcev 74.1; 109.4; 111.
1; 157; 210 pr 1; 214 pr 4;
219 pr 1; 232 pr 1; 234 pr
1; 236 pr 1; 340 pr 2, pr 3;
386 pr 1; 425/1

— države 61 pr 1

— industrijske svojine 428.3;
javne varnosti in reda v
državi

— mladine 232 pr 1

— morale 232.1; 238.2/3, 5

— potrošnikov 128.7

— pravice, izvrševati obrt
128.7

— zdravja, življenja službojemnikovega 232; 238.2/2

— zoper žalitev morale, časti
238.5, 6

Zaupanje 176.2; 239.1/2

Zaupniki delavski 219 pr 1;
232 pr 1; 234 pr 1; 339 pr 1;
386.1, 2

Zavajanje 238.2/4

Zavarovalne dajatve 211 pr 1

Zavarovalne družbe (zavarovalnice) 9 pr 3; 60 pr 6; 64 pr 4;
inozemske 7 pr 2; 60 pr 6;
64 pr 4

Zavarovalni posli 60.1/7; 67.2;
102.1/5; 103.2; 449

Zavarovanje članov združb za bolezen, nezgode, onemoglost, smrt, starost 377.1/10;
377.2; 378.1; 384

— delavsko gl. Delavci, zavarovanje pokojninsko 211 pr 1;
333 pr 2

— za poškodbe in škode potnikov 60 pr 12; 82.1; 83

— za škodo ob potovanju 72.2

Zavarovanje učenja 254

Zavodi bančni, obstoječi 442.4

— človekoljubni 1.2/8; 29.1

— denarni, domači 64.2

— države, samoupravnih teles
196.1; 197; 198.1

— državni za pospeševanje industrije in obrta 253.2

— — za vzgajanje, poboljšanje otrok, mlajših maloletnikov 272 pr 1

— kazenski 197.2

— poboljševalni 1.2/8; 29.1

— sodnih in javnih oblastev
69.2

— učni, javni 106.1; 119.2

— vojaški 1.2/8

— vzgojevalni 1.2/8; 29.1

— z učnim značajem 1.2/9;
433.1

— za delo 272.1/3

Zavodi za izvrševanje kazni
na prostosti 1. 2/8;
29. 1
— — — očuvalnih odredb 1.2/
8; 29. 1; 61. 2
— za klinične preiskave 1.2/
14; 433. 1
— za negovanje bolnikov 1.2/
14; 433. 1
— za poboljševanje 272. 1/3
— za zdravljenje 1.2/14; 433. 1
— zavarovalni 384. 2, 3; ob-
stoječi 442. 4
Zavrnitev od izpita 285. 2; 313. 2
— vloge o prijavi obrta 97
Zbornica (TOI) 393, 394
— doklade zanjo 394 pr 1;
428 pr 10
— izdaja izkaznice za trgovin-
ske potnike 147. 1
— — potrdila 95. 5; 367. 5
— izpiti mojstrski 312. 1, 3;
315. 1; 321. 1
— pomočniški 283. 1; 292
— ljubljanska, nadaljnja skup-
nost 393 pr 1
— obvestitev — o odvzemu
obrtne pravice 400. 5
— pravila obstoječih prisilnih
združb 442. 1
— prisilne združbe 355. 1, 4;
356. 1, 2; 364. 1, 2, 3, 4;
367. 6; 369. 5; 371. 6; 372. 1,
2; 379. 1, 3; 387; 389; 390.
1, 3; 391. 2, 3; 392. 1, 5
— razsodniški odbori 345. 1
— sejmi 190. 2; 193. 2
— strok. šolstvo 295. 2; 297. 1;
299. 1, 2; 303. 2; 304. 2
— uredba 393 pr 1
— vpiše dovolila, pooblastila
v vpisnik 98. 2, 3, 4; 100. 2

Zbornica (TOI) zaslišanje —
1. 2/17; 2; 14. 3; 19. 1, 5;
22. 1, 2; 23. 2; 26. 4; 27;
29. 1; 30. 1; 31. 2; 32. 1; 33;
39. 3; 41. 4; 49. 1, 3; 58. 2;
59; 60. 2; 62; 75. 2; 78. 4;
92. 1; 107. 2, 3; 110. 1; 125.
2; 128. 6; 136. 2; 140. 1; 141.
4; 143. 5; 147. 1; 150. 2; 151.
1; 152. 2; 158; 160. 5; 177. 2;
178. 2; 187. 1; 191. 3; 214. 3;
257. 1; 263. 2; 267; 297. 1;
303. 1; 307. 1, 5; 320; 322;
349; 353; 377. 2; 384. 1, 5;
385. 2; 391. 2; 392. 3, 4; 394/
1; 409. 2

Zbornice delavske 152. 2; 157. 1;
303. 2; 304. 2; 341. 1; 345. 1;
386. 2, 3/1; 386. 4

— volilni red 152 pr 2
— zaslišanje — — 214. 3; 267;
307. 1; 349; 353; 385. 2

— gospodarske 433. 1
— — pomožno osebje, ob. z.
206 pr 1

— po dosedanjih obrt. zak. 459
— stanovske 433. 1

Zdravila 1. 2/14; 1 pr 23; pr 23a;
60. 1/4, 6; 66; 102. 1/3, 4;
(103. 3); 182. 1/5; 230. 1;
428. 1/8, 17

— biološkega izvora 60. 1/4;
66; 103. 3, 7; 122. 1/4; 428.
1/6, 8, 17

Zdravilišča 150. 1; 152. 3

Zdravilne specialitete 1. 2/14;
60. 1/4, 6; 66; 102. 1/3, 4; 428.
1/17

Zdravje delavskega osebja 111. 1

— javno 106. 1
— narodno 111. 1
— oseb 105. 1; 106. 1; 137. 2
— pomožnega osebja 126. 1

- Zdravje službojemnika 232. 1, 2;
238. 2/1
— učenčevo 269. 2; 272. 1/1;
273. 1/1, 2, 3
Zdravljenje 229. 1, 2; 230. 1
Zdravnik šolski 253. 1; 303. 2
— uradni 219. 2; 270. 3
Zdravniki 1. 2/14; 239 pr 2; 433. 1
— specialisti za usta, zobe
1 pr 19
— šolski 253 pr 3
Zdravniški nameni 23. 1/77
Združbe človekoljubne 74. 1
— druge gospodarske 362. 1/3
— industrijcev 391
— — bančnih in zavarovalnih
zavodov 442. 4
— — centralne 442. 4
— — posebne strokovne 391. 2
— kulturne 362. 1/3
— neprisilne 303. 3
— obstoječe prisilne 442. 1, 2
— po zakonu o društvih, shodih in posvetih 297. 1
— prisilne (pristojne) 77. 5, 6;
78. 3; 95. 5; 98. 4; 100. 2;
150. 2; 249. 2; 252. 3; 256.
2; 258. 2, 4; 259; 261. 2;
266; 278; 279; 280. 2;
281; 282; 283. 1; 285;
286. 2; 287. 1; 288; 290.
2; 295. 2; 297. 1; 299;
303. 2; 307. 1, 3, 5; 308;
310. 1, 2; 321. 1; 400. 5
— — obrtnikov, trgovcev:
imovina 381 do 383
nadzorstvo nad — 387
do 389
— — občne odredbe 354 do 363
pomočniški odbori 386
pomožno osebje, velja
zanje ob. z. 206 pr 1
prestanek 390
- Združbe prisilne
razsodniški odbori 386
ustanavljanje 1 pr 27;
36 pr 3; 51 pr 1; 53
pr 1; 60 pr 17; 60
pr 2; 76 pr 1; 176
pr 1; 356 pr 1; 357
pr 1; 363 pr 1; 364;
365; 442 pr 1
ustroj 366 do 380
zavarovanje 384
— strokovne, predstavniki —
kot pooblaščeneci 352. 2
— z dobrodelnimi nameni 74. 1
— zaslišanje — 25. 4; 131. 3;
252. 3; 256. 2; 257. 1; 261. 2;
307. 5; 390. 3; 409. 2; 437. 1
Združevanje inozemskih delni-
ških družb, zadrug z doma-
čimi 7. 2
Zedinjenje narodno, praznik —
154. 3
Zelenjadarstvo 1. 2/1; 190. 1; 433. 1
Zelenjava 176. 3/1
Zemljišče sosednje 111. 1
Zemljiška knjiga 108 pr 3
Zglasitev k pomočniškemu iz-
pitu 282. 1
Zgradbe v mestih in trgih, raz-
dalja 35 pr 1; 427. III/3
Zidarji 23. 1/84; 49. 2, 3
Zidarski mojstri 36. 1/3; 42; 43;
46. 1, 2; 49. 2, 3
Zidovi, naprezanje 35 pr 1
Zlatarji 23. 1/18
Zlatniki, kovanje 1 pr 6
Zlatnina stara 182. 1/9
Zlato, izdelki 1 pr 6; 23 pr 3
Zlatopredci 23. 1/40
Zlatovezci 23. 1/40
Zločinstvo 12. 1; 61. 2; 147. 2/3;
179. 1/4; 255/1, 2; 256. 1/4;
272. 1/3; 316; 400. 1/2

- Zloraba obrtne pravice 399.1/1
 Zmanjšba plače 237.1; 238.2/2
 Zmesi razpočne 1.2/3; 1.4; 428.1/5
 Značaj gospodarski 195.1
 Znak posebni za blago 151.1/2
 Znanje 252.1, 2
 Znanstveni nameni 23.1/77
 Znesek nagrade, občasne ali druge 228
 — odškodnine učencu za delo 267
 Znižanje kazni po milostni poti 417.4
 Zobni tehniki 1.2/14; 433.1
 Zračni promet 1.2/5; 355.3; 433.1
 Zrakoplovstvo gl. Zračni promet
 Zrcala 23.1/4; 107.1/19
 Zvestoba 268.1
 Zveze strokovne industrijcev, centralne, obstoječe 443.4
 — zbornic 394/6
 — združb po dosedanjih obrtnih zakonih 442.3, 4
 — — prisilnih 433.1
 Zunaj delavnice, lokala 215
 — mesta 189.2
 Zvonolivarji 23.1/16
 Žage 186
 Žalitev časti 238.2/5; 238.3; 239.1/6; 311 pr 1
 — morale 238.2/5
 Žaluzije, iskanje naročil 143 pr 4
 Žandarmerija, zakon 6 pr 1
 Žarnice 58.3
 Železnice (vobče) 69.2
 — cestne 60.1/26; 102.1/20; 102.3
 — javnega prometa 1 pr 9
 Železnice industrijske 1.2/6; 41.3; (355.3); 433.1
 — male 1.2/6; 60.1/26; 84; 102.1/20; 102.3; (355.3); 433.1
 — mestne 60.1/26; 102.1/20; 102.3
 — podobne 60.1/26; 102.1/20; 102.3
 — v eksploataciji 1 pr 9
 — razlastitev, postopanje 58 pr 1
 — žične 60.1/26; 102.1/20; 102.3
 Železo, armirani beton 35 pr 1
 Žena kazenski obsojenega moža 15
 Ženitve, posredovanje — 60.1/18; 102.1/14
 Ženska 236; 326.4, 5; 340.1/4
 Žganje, izvoz, ugodnosti 60 pr 15
 — gl. Pijače, alkoholne, jake
 Žica pletena, izdelovalci predmetov iz — 23.1/13
 — srebrna 23.1/40
 — zlata 23.1/40
 Žigi 129
 Žima 107.1/10
 Živali 103.3, 7; 122.1/4
 Živila 107.1/43; 150.1; 181 pr 1; 190.3; 214.2; 428.1/7
 Živina 91.2; 189.2; 191.5
 Živinoreja 1.2/1; 190.1; 433.1
 Živinozdravniki 1.2/14; 232.1; 433.1
 Življenje 126.1; 137.2; 179.1/4; 272.1/1; 273.1/1, 3; 273.2
 — kazniva dejanja zoper — 255/2; 256.1/4
 Življenske potrebščine, 150 pr 1; 214.2; 428 pr 2
 Žlindra 35 pr 1

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

00000056293

